

သုတ္တန္တဒီပနက ဓမ္မကနိကာယ
 သုတ္တနိပါတ်ပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
 အဓိဋ္ဌိကောဗုဒ္ဓဇောသတ္တေရန ကဏာ
 မရမတ္တဇောဝိကာ နာမ

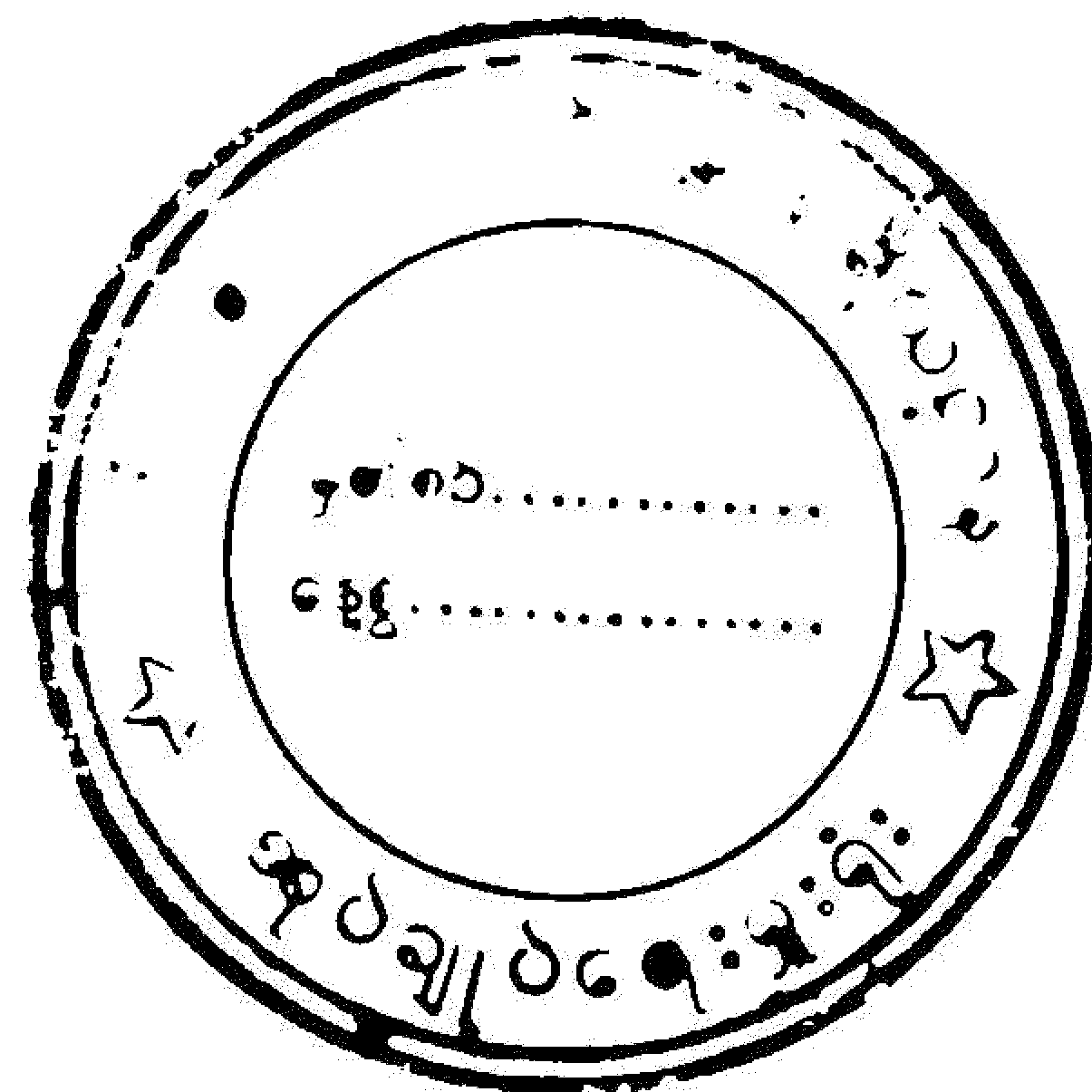
သုတ္တနိပါတ်ဌာန

(ပဌမော ဘာဂေါ)

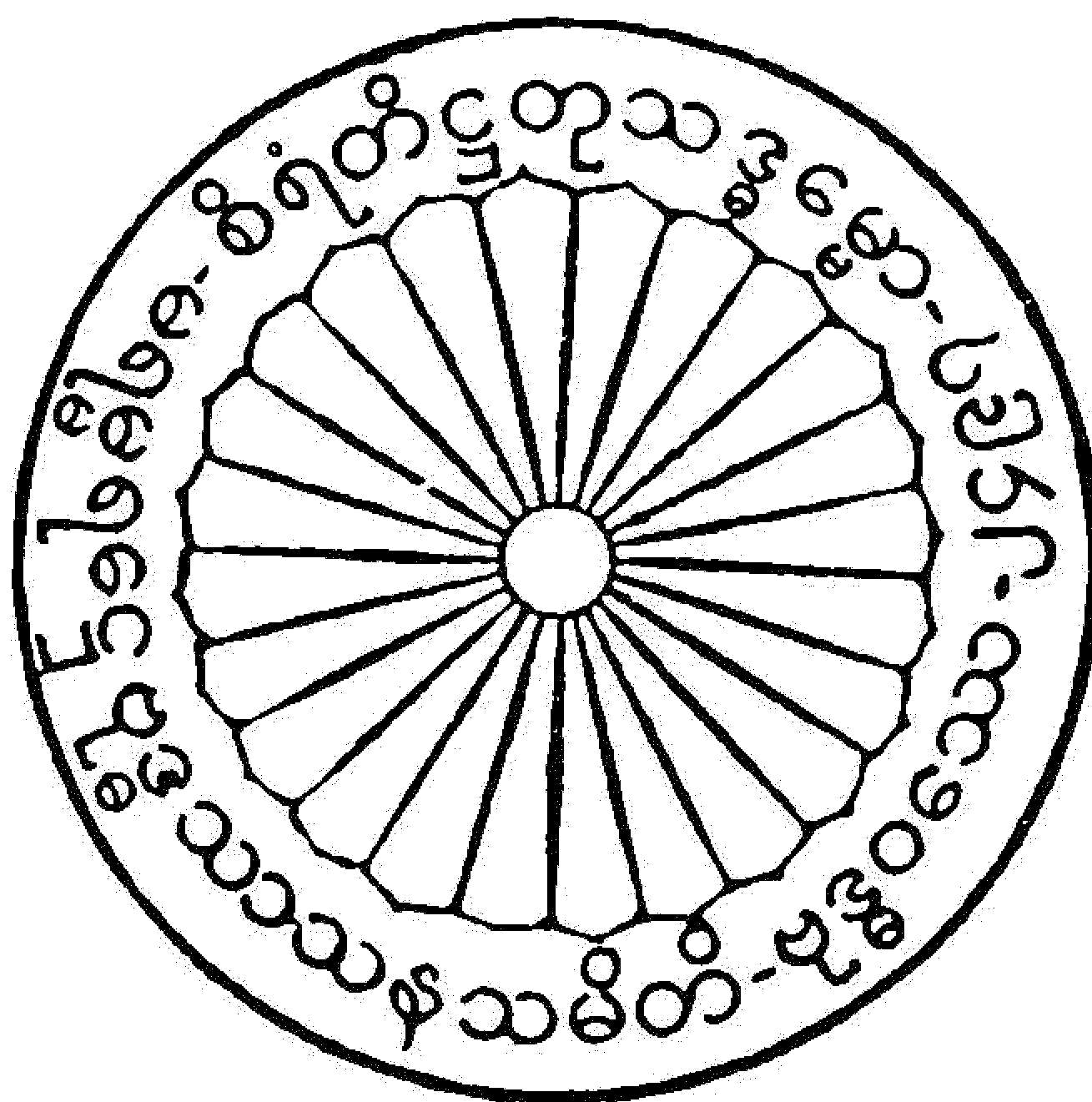
မရဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာသနာသိင်္ဃိယာ
 ဓမ္မကယန္တရာလယ ဗုဒ္ဓါနိကာ

သုတ္တန္တပိဋကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ
သုတ္တနိပါတ်ပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသက္ကေရေန ကတာ
ပရမတ္ထဇောတိကာ နာမ

သုတ္တနိပါတ်ဌာန

(ပဌမော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဌေ ဗုဒ္ဓသာသနာသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တရလယေ ဗုဒ္ဓါပိတာ

သုတ္တန်နိပါတဋ္ဌကထာ

ပဌမဘာဂ

မာတိကာ			ပိုဒ်
ဂန္ထဝရမ္ပကထာ			၁
၁-ဥရုဂဝဂ္ဂ			
၁-ဥရုဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂
၂-ဓနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄
၃-ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၄၂
၄-ကသိဘာရဒ္ဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၁၉
၅-ဗုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၄၂
၆-ပရာဘဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၄၉
၇-အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၅၆
၈-မေတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၇၅
၉-ဟေမဝတသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၁၉၂
၁၀-အာဠဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၁၂
၁၁-ဝိဇယသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၃၃
၁၂-မုနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၄၄
၂-ဇူဇူဂဝဂ္ဂ			
၁-ရတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၆၃
၂-အာမဂန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၂၉၇
၃-ဟိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ			၃၀၉

သုတ္တန်နိပါတဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ
မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

သုတ္တန်နိကာယ

သုတ္တန်နိပါတေ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ဥတ္တမံ ဝန္တနယျာနံ၊ ဝန္တိတွာ ရတနတ္ထယံ။
ယော ခုဒ္ဒကနိကာယမိ၊ ခုဒ္ဒါစာရပဟာယိနာ။
ဒေသိတော လောကနာထေန၊ လောကနိဿရဏေသိနာ။
တဿ သုတ္တန်နိပါတေ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏနံ။
အယံ သုတ္တန်နိပါတေ စ၊ ခုဒ္ဒကေသေဝ ဩဂဓော။
ယသ္မာ တသ္မာ ဣမဿာပိ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏနံ။
ဂါထာသတသမာကိဏ္ဍော၊ ဂေယျဗျာကရဏကိတော။
ကသ္မာ သုတ္တန်နိပါတေတိ၊ သင်္ခမေသ ဂတောတိ စေ။
သုဝုတ္တတော သဝနတော၊ အတ္တာနံ သုဠ တာဏတော။
သုစနာ သုဒနာ စေဝ၊ ယသ္မာ သုတ္တံ ပဝုစ္စတိ။
တထာရူပိနိ သုတ္တာနိ၊ နိပါတေတွာ တတော တတော။
သမူဟတော အယံ တသ္မာ၊ သင်္ခမေဝပုဂ္ဂိုလတော။
သဗ္ဗာနိ စာပိ သုတ္တာနိ၊ ပမာဏန္တေန တာဒိနော။
ဝစနာနိ အယံ တေသံ၊ နိပါတေ စ ယတော တတော။
အညသင်္ခါနိမိတ္တာနံ၊ ဝိသေသာနမဘာဝတော။
သင်္ခံ သုတ္တန်နိပါတေတိ၊ ဧဝမေဝ သမဇ္ဈဂါတိ။

၁-နိပါတေဝ (က)

သုတ္တန်နိပါတေ-၁ ၁-၁

၁-ဥရဂဝဓမ္မ

၁-ဥရဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ သမဓိဂတသင်္ခါ စ ယသ္မာ ဒေဝ ဝဂ္ဂတော ဥရဂဝဂ္ဂေါ စူဠဝဂ္ဂေါ မဟာဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌကဝဂ္ဂေါ ပါရာယနဝဂ္ဂေါတိ ပဉ္စ ဝဂ္ဂါ ဟောန္တိ၊ တေသု ဥရဂဝဂ္ဂေါ အာဒိ။ သုတ္တတော ဥရဂဝဂ္ဂေ ဒွါဒသ သုတ္တာနိ၊ စူဠဝဂ္ဂေ စဒ္ဒသ၊ မဟာဝဂ္ဂေ ဒွါဒသ၊ အဋ္ဌကဝဂ္ဂေ သောဠသ၊ ပါရာယနဝဂ္ဂေ သောဠသာတိ သတ္တတိ သုတ္တာနိ၊ တေသံ ဥရဂသုတ္တံ အာဒိ။ ပရိယတ္တိပမာဏတော အဋ္ဌ ဘာဏဝါရာ။ ဧဝံ ဝဂ္ဂသုတ္တပရိယတ္တိပမာဏဝတော ပနဿ—

“ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ ကောဓံ၊
ဝိသဉ္စံ သပ္ပဝိသံ ဩသဓေဟိ။
သော ဘိက္ခု ဇဟာတိ ဩရပါရံ၊
ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏမိဝတ္တံ ပုရာဏ”န္တိ—

အယံ ဂါထာ အာဒိ။ တသ္မာ အဿာ^၁ ဣတော ပဘုတိ အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကာတုံ ဣဒံ ဝုစ္စတိ—

“ယေန ယတ္ထ ယဒါ ယသ္မာ၊ ဝုတ္တာ ဂါထာ အယံ ဣမံ။
ဝိမိ^၂ ပကာသယိတွာဿ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏန”န္တိ။

ကေန ပနာယံ ဂါထာ ဝုတ္တာ၊ ကတ္ထ၊ ကဒါ၊ ကသ္မာ စ ဝုတ္တာတိ။ ဝုစ္စဘေ—
ယော သော တဂဝါ စတုဝိသတိဗုဒ္ဓသန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏော ယာဝ
ဝေဿန္တရဇာတကံ၊ တာဝ ပါရမိယော ပူရေတွာ တုသိတဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊
တတောပိ စဝိတွာ သကျရာဇကုလေ ဥပပတ္တိ^၃ ဂဟေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ကတ-
မဟာဘိနိက္ခမနော ဗောဓိရုက္ခမူလေ သမ္မာသမ္ဗောဓိ^၄ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတွာ ဓမ္မစက္ကံ
ပဝတ္ထေတွာ ဒေဝမနုဿာနံ ဟိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တေန ဘဂဝတာ
သယမ္ဘုနာ အနာစရိယကေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဝုတ္တာ။ သာ စ ပန အာဠဝိယံ။
ယဒါ စ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ တဒါ တတ္ထ ဥပဂတာနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ
ဝုတ္တာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပဝိဿဇ္ဇနာ။ ဝိတ္တာရတော ပန ဒူရေနိဒါနအဝိ-
ဒူရေနိဒါနသန္တိကေနိဒါနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဒူရေနိဒါနံ နာမ

ဒီပင်္ကရတော ယာဝ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုကထာ၊ အဝိဒ္ဓုရေနိဒါနံ နာမ တုသိတ-
ဘဝနတော ယာဝ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုကထာ၊ သန္တိကေနိဒါနံ နာမ ဗောဓိမဏ္ဍတော
ယာဝ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုကထာတိ။

တတ္ထ ယသ္မာ အဝိဒ္ဓုရေနိဒါနံ သန္တိကေနိဒါနဉ္စ ဒုရေနိဒါနေယေဝ သမော-
ဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ဒုရေနိဒါနဝသေနေဝေတ္ထ ဝိတ္တာရတော ဝိဿဇ္ဇနာ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ ပနေသာ ဇာတကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တာတိ ဣမ န ဝိတ္တာရိတာ၊
တတော တတ္ထ ဝိတ္တာရိတနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပန ဝိသေသော—
တတ္ထ ပဌမဂါထာယ သာဝတ္ထိယံ ဝတ္ထု ဥပ္ပန္နံ၊ ဣမ အာဠဝိယံ။ ယထာဟ—

တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ အဂ္ဂါဠဝေ
စေတိယေ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန အာဠဝကာ ဘိက္ခု။ နဝကမ္ပံ
ကရေန္တာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒန္တိပိ ဆေဒါပေန္တိပိ၊ အညတရောပိ အာဠဝကော
ဘိက္ခု ရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ၊ တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္တာ ဒေဝတာ တံ ဘိက္ခု
ဧတဒဝေါစ “မာ ဘန္တေ အတ္တနော ဘဝနံ ကတ္တုကာမော မယံ
ဘဝနံ ဆိန္ဒ”တိ၊ သော ဘိက္ခု အနာဒိယန္တော ဆိန္ဒိယေဝ၊ တဿာ
စ ဒေဝတာယ ဒါရကဿ ဗာဟံ အာကောဠေသိ။ အထ ခေါ
တဿာ ဒေဝတာယ ဧတဒဟောသိ “ယံနူနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခု ဣဓေ
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ တဿာ ဒေဝတာယ
ဧတဒဟောသိ “န ခေါ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယာဟံ ဣမံ ဘိက္ခု ဣဓေ
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ ယံနူနာဟံ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ
အာရောစေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ သာ ဒေဝတာ ယေန ဘဂဝါ
တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။
သာဓု သာဓု ဒေဝတေ၊ သာဓု ခေါ တံ ဒေဝတေ တံ ဘိက္ခု
ဇီဝိတာ န ဝေါရောပေသိ။ သစဇ္ဇ တံ ဒေဝတေ တံ ဘိက္ခု ဇီဝိတာ
ဝေါရောပေယျာသိ၊ ဗဟုဉ္စ တံ ဒေဝတေ အပုညံ ပသဝေယျာသိ။
ဂစ္ဆ တံ ဒေဝတေ အမုကသ္မိံ ဩကာသေ ရုက္ခော ဝိဝိက္ခော၊ တသ္မိံ
ဥပဂစ္ဆာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန ဘဂဝါ တဿာ ဒေဝတာယ ဥပ္ပန္နကောဓိနယ-
နတ္ထိ—

“ယော ဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ၊ ရထံ ဘန္တံ ဝါရယေ”တိ။—

ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။ တတော “ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိယန္တိပိ ဆေဒါပေဿန္တိပိ၊ ဧကိန္ဒိယံ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇီဝံ ဝိဟေဌေန္တိ”တိ ဧဝံ မနုဿာနံ ဥဇ္ဈာယိတံ သုတွာ ဘိက္ခုဟိ အာရောစိတော ဘဂဝါ “ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယ”န္တိ ဣမံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ တတ္ထ ဥပဂတာနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ—

“ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ ကောဓံ၊
ဝိသဋ္ဌံ သပ္ပဝိသံ ဩသဓေဟိ”တိ—

ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။ ဧဝမိဒံ ဧကံယေဝ ဝတ္ထု တီသု ဌာနေသု သင်္ဂဟံ ဂတံ ဝိနယေ ဓမ္မပဒေ သုတ္တနိပါတေတိ။ ဧတ္တာဝတာ စ ယာ သာ မာတိကာ ဌပိတာ—

“ယေန ယံတ္ထ ယဒါ ယသ္မာ၊ ဝုတ္တာ ဂါထာ အယံ ဣမံ။
ဝိမိ ပကာသယိတွာဿ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏန”န္တိ။

သာ သင်္ခေပတော ဝိတ္တာရတော စ ပကာသိတာ ဟောတိ ဌပေတွာ အတ္ထဝဏ္ဏနံ။

၁။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဝဏ္ဏနာ—ယောတိ ယော ယာဒိသော ခတ္တိယ-ကုလာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဗြာဟ္မဏကုလာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတော နဇဝါ ဝါ မဇ္ဈိမော ဝါ ထေရော ဝါ။ ဥပ္ပတိတန္တိ ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ ပတိတံ ဂတံ၊ ပဝတ္တန္တိ အတ္ထော၊ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပ္ပန္နန္တိ နာမေတံ ဝတ္ထမာနဘုတွာပဂတော-ကာသကတဘူမိလဒ္ဓဝသေန အနေကပ္ပဘေဒံ။ တတ္ထ သဗ္ဗမိ သင်္ခတံ ဥပ္ပါဒါဒိ-သမင်္ဂိ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ ယံ သန္ဓာယ “ဥပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ အနုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ”တိ၊ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏရသမနဘဝိတွာ နိရုဒ္ဓံ အနုဘုတွာပဂတ-သင်္ခါတံ ကုသလာကုသလံ၊ ဥပ္ပါဒါဒိတ္တယမနုပ္ပတွာ နိရုဒ္ဓံ ဘုတွာပဂတသင်္ခါတံ သေသသင်္ခတန္တိ ဘုတွာပဂတုပ္ပန္နံ နာမ။ တဒေတံ “ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”တိ၊ စ “ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇျင်္ဂဿ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတိ”တိ စ ဧဝမာဒိသု သုတ္တန္တေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ “ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ ကတာနိ ကမ္မာနိ”တိ ဧဝမာဒိနာ၊ နယေန ဝုတ္တံ ကမ္မံ အတိတမ္ပိ သမာနံ အညဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတွာ အတ္တနော ဝိပါကသောကာသံ ကတွာ ဌိတတ္တာ၊ တထာ ကတောကာသန္တိ ဝိပါကံ အနုပ္ပန္နမ္ပိ ဧဝံ ကတေ ဩကာသေ အဝဿမုပ္ပတ္တိတော

ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ။ တာသု တာသု ဘူမိသု အသမူဟတမကုသလံ
ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမ။

ဧတ္ထ စ ဘူမိယာ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ နာနတ္ထံ ဝေဒိတဗျံ—သေယျထိဒံ? ဘူမိ
နာမ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ တေဘူမကာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ
တေသု ဥပ္ပတ္တာရဟံ ကိလေသဇာတံ။ တေန ဟိ သာ ဘူမိလဒ္ဓါ နာမ
ဟောတီတိ။ တဿ “ဘူမိလဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆတိ။ တဉ္စ ပန န အာရမ္မဏဝသေန။
အာရမ္မဏဝသေန ဟိ သဗ္ဗေပိ အတိတာဒိဘေဒေ ပရိညာတေပိ စ ဒိဏာသဝါနံ
ခန္ဓေ အာရဟ္တ ကိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ မဟာကစ္စာယနဥပ္ပလဝဏ္ဏာဒီနံ ခန္ဓေ
အာရဟ္တ သောရေယျသေဠိပုတ္တနန္ဒမာဏဝကာဒီနံ ဝိယ။ ယဒိ စေတံ ဘူမိလဒ္ဓံ
နာမ သိယာ၊ တဿ အပ္ပဟေယျတော န ကောစိ ဘဝမူလံ ဇဟေယျ။ ဝတ္ထု-
ဝသေန ပန ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ ဝေဒိတဗျံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ ဝိပဿနာယ အပရိညာတာ
ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဥပ္ပါဒတော ပဘုတိ တေသု ဝဇ္ဇမူလံ ကိလေသဇာတံ
အနုသေတိ၊ တံ အပ္ပဟိနဌေန ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမာတိ ဝေဒိတဗျံ။ တတ္ထ စ ယဿ
ခန္ဓေသု အပ္ပဟိနာနုသယိတာ ကိလေသာ၊ တဿ တေ ဧဝ ခန္ဓာ တေသံ
ကိလေသာနံ ဝတ္ထု၊ န ဣတရေ ခန္ဓာ။ အတိတက္ခန္ဓေသု စဿ အပ္ပဟိနာ-
နုသယိတာနံ ကိလေသာနံ အတိတက္ခန္ဓာ ဧဝ ဝတ္ထု၊ န ဣတရေ။ ဧသေဝ
နယော အနာဂတံဒီသု။ တထာ ကာမာဝစရက္ခန္ဓေသု အပ္ပဟိနာနုသယိတာနံ
ကိလေသာနံ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာ ဧဝ ဝတ္ထု၊ န ဣတရေ။ ဧသ နယော ရူပါ-
ရူပါဝစရေသု။

သောတာပန္နာဒီနံ ပန ယဿ ယဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ ခန္ဓေသု တံ တံ
ဝဇ္ဇမူလံ ကိလေသဇာတံ တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟိနံ၊ တဿ တဿ တေ တေ
ခန္ဓာ ပဟိနာနံ တေသံ တေသံ ဝဇ္ဇမူလကိလေသာနံ အဝတ္ထုတော ဘူမိတိ
သင်္ခံ န လဘန္တိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ပန သဗ္ဗသော ဝဇ္ဇမူလာနံ ကိလေသာနံ
အပ္ပဟိနတ္တာ ယံ ကိဉ္စိ ကရိယမာနံ ကမ္မကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ ဟောတိ၊
ဣစ္စဿ ကိလေသပ္ပစ္စယာ ဝဇ္ဇံ ဝေုတိ။ တဿေတံ ဝဇ္ဇမူလံ ရူပက္ခန္ဓေ ဧဝ၊ န
ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒီသု။ ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ ဧဝ ဝါ၊ န ရူပက္ခန္ဓာဒီသုတိ န ဝတ္ထုဗျံ။
ကသ္မာ? အဝိသေသေန ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အနုသယိတတ္တာ။ ကထံ? ပထဝီရသာဒိမိဝ
ရက္ခန္ဓေ။ ယထာ ဟိ မဟာရက္ခေ ပထဝီတလံ အဓိဋ္ဌာယ ပထဝီရသဉ္စ အာပေါ-
ရသဉ္စ နိဿာယ တပ္ပစ္စယာ မူလခန္ဓသာပသသာပတ္တပလ္လဝပလာသပုပ္ဖလေဟိ
ဝေုတော နာမံ ပူရေတွာ ယာဝကပ္ပါဝသာနံ ဗီဇပရမ္ပရာယ ရက္ခပဝေဏီသန္တာနေ

ဦးတေ “တံ ပထဝီရသာဒိ မူလေ ဧဝံ န ခန္ဓာဒီသု၊ ဖလေ ဧဝံ ဝါ၊ န မူလာဒီ-
သု”တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? အဝိသေသေန သဗ္ဗေသ္မေဝ မူလာဒီသု အနုဂတတ္တာ၊
ဧဝံ။ ယထာ ပန တဿေဝ ရုက္ခဿ ပုပ္ဖဖလာဒီသု နိဗ္ဗိန္ဒော ကောစိ ပုရိသော
စတုသု ဒိသာသု မဏ္ဍုကကဏ္ဍကံ နာမ ရုက္ခေ ဝိသံ ပယောဇေယျ၊ အထ
သော ရုက္ခော တေန ဝိသသမ္ဘဿေန ဖုဋ္ဌော ပထဝီရသအာပေါရသပရိယာ-
ဒိန္ဒေန အပ္ပသဝနဓမ္မတံ အာဂမ္မ ပုန သန္တာနံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သမတ္ထော န
ဘဝေယျ၊ ဧဝမေဝံ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိယံ နိဗ္ဗိန္ဒော ကုလပုတ္တော တဿ ပုရိသဿ
စတုသု ဒိသာသု ရုက္ခေ ဝိသပ္ပယောဇနံ ဝိယ အတ္တနော သန္တာနေ စတုမဂ္ဂ-
ဘာဝနံ အာရဘတိ၊ အထဿ သော ခန္ဓသန္တာနော တေန စတုမဂ္ဂဝိသ-
သမ္ဘဿေန သဗ္ဗသော ဝဇ္ဇမူလကိလေသာနံ ပရိယာဒိန္ဒတ္တာ ကိရိယဘာဝမတ္တ-
မုပဂတကာယကမ္မာဒိ သဗ္ဗကမ္မပ္ပဘေဒေါ အာယတိံ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တဓမ္မတ-
မာဂမ္မ ဘဝန္တရသန္တာနံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သမတ္ထော န ဟောတိ။ ကေဝလံ ပန စရိမ-
ဝိညာဏနိရောဓေန နိရိန္ဒနော ဝိယ ဇာတဝေဒေါ အနုပါဒါနော ပရိနိဗ္ဗာတိ။
ဧဝံ ဘူမိယာ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ နာနတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစ အပရမ္ပိ သမုဒါစာရာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာဝိက္ခန္တိတာသမူဟတဝသေန
စတုဗ္ဗိဓမ္မပ္ပန္နံ။ တတ္ထ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နမေဝ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ။ စက္ခာဒိနံ ပန အာပါထ-
ဂတေ အာရမ္မဏေ ပုဗ္ဗဘာဂေ အနုပ္ပဇ္ဇမာနမ္ပိ ကိလေသဇာတံ အာရမ္မဏဿ
အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဧဝံ အပရဘာဂေ အဝဿမုပ္ပတ္တိတော အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂ-
ဟိတုပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကလျာဏိဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရတော မဟာတိဿတ္ထေရဿ
ဝိသဘာဂရူပဒဿနေန ဥပ္ပန္နကိလေသဇာတဉ္စေတ္ထ နိဒဿနံ။ တဿ “ဥပ္ပန္နံ
ကာမဝိတက္က”န္တိအာဒီသု ပယောဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သမထဝိပဿနာနံ အညတရ-
ဝသေန အဝိက္ခန္တိတကိလေသဇာတံ စိတ္တသန္တတိမနာရူဠံ ဥပ္ပတ္တိနိဝါရကဿ
ဟေတုနော အဘာဝါ အဝိက္ခန္တိတုပ္ပန္နံ နာမ။ တံ “အယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ
အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝိတော ဗဟုလိကတော သန္တော စေဝ ပဏီတော
စ အသေစနကော စ သုခေါ စ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ ပါပကေ အကုသလေ
ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ”တိအာဒီသု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သမထဝိပဿနာဝသေန
ဝိက္ခန္တိတမ္ပိ ကိလေသဇာတံ အရိယမဂ္ဂေန အသမူဟတတ္တာ ဥပ္ပတ္တိဓမ္မတံ
အနုတိတန္တိ ကဟ္တာ အသမူဟတုပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တဿ
အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ထေရဿ ကုသုမိတရုက္ခေဥပဝနေ ပုပ္ဖါနိ ဩစိနန္တဿ

မဓုရဿရေန ဂါယတော မာတုဂါမဿ ဂိတဿရံ သုတဝတော ဥပ္ပန္န-
ကိလေသဇာတဉ္စေတ္ထနိဒဿနံ။ တဿ “အရိယံ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရောန္တော
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတိ”တိ-
အာဒိသု^၁ ပယောဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တိရိဓမ္မိ စေတံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာ-
ဝိက္ခမ္ဘိတာသမူဟတုပ္ပန္နံ ဘူမိလဒ္ဓေနေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝမေတသ္မိ^၂ ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒေ ဥပ္ပန္နံ ဘူမိလဒ္ဓါရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာ-
ဝိက္ခမ္ဘိတာသမူဟတုပ္ပန္နဝသေနာယံ ကောဓော ဥပ္ပန္နောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ကဿွာ? ဧဝံဝိဓဿ ဝိနေတဗ္ဗတော။ ဧဝံဝိဓမေဝ ဟိ ဥပ္ပန္နံ ယေန ကေနစိ
ဝိနယေန ဝိနေတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ ယံ ပနေတံ ဝတ္တမာနဘုတွာပဂတော-
ကာသကတသမုဒါစာရသင်္ခါတံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဧတ္ထ အဖလော စ အသကျော စ
ဝါယာမော။ အဖလော ဟိ ဘုတွာပဂတေ ဝါယာမော ဝါယာမန္တရေနာပိ
တဿ နိရုဒ္ဓတ္တာ။ တထာ ဩကာသကတေ။ အသကျော စ ဝတ္တမာန-
သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ ကိလေသဝေါဒါနာနံ ဧကဇ္ဈမနုပ္ပတ္တိတောတိ။

ဝိနေတိတိ ဧတ္ထ ပန—

ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ၊ ဧကမေကေတ္ထ ပဉ္စဓာ။
တေသု အဋ္ဌဝိဓနေသ၊ ဝိနေတိတိ ပဝုစ္စတိ။

အယဉ္ဇိ သံဝရဝိနယော ပဟာနဝိနယောတိ ဒုဝိဓော ဝိနယော၊ ဧတ္ထ စ
ဒုဝိဓေ ဝိနယေ ဧကမေကော ဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ သံဝရဝိနယောပိ ဟိ
သီလသံဝရော သတိသံဝရော ဉာဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ
ပဉ္စဝိဓော၊ ပဟာနဝိနယောပိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ နိဿရဏပ္ပဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓော။

တတ္ထ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော”တိ-
အာဒိသု^၂ သီလသံဝရော။ “ရက္ခတိ စက္ခုန္တိယံ၊ စက္ခုန္တိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ”တိ-
အာဒိသု^၃ သတိသံဝရော။

“ယာနိ သောတာနိ လေဉာကသ္မိ^၄၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ)
သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
သောတာနံ သံဝရံ မြူမိ၊
ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ—

အာဒိသု^၁ ဉာဏသံဝရော။ “ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏ္ဍဿာ”တိ-
 အာဒိသု^၂ ခန္တိသံဝရော။ “ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ
 ဝိနောဒေတိ”တိအာဒိသု^၃ ဝီရိယသံဝရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗောပိ စာယံ
 သံဝရော ယထာသကံ သံဝရိတဗ္ဗာနံ ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ ကာယဝစီဒုစ္စရိတာဒိနံ
 သံဝရဏတော သံဝရော၊ ဝိနယနတော ဝိနယောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ တာဝ
 သံဝရဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ယံ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိသု ဝိပဿနဇနံသု ယာဝ အတ္တနော
 အပရိဟာနဝသေန ပဝတ္တိ၊ တာဝ တေန တေန ဉာဏေန တဿ တဿ အနတ္တ-
 သန္တာနဿ ပဟာနံ။ သေယျထိဒံ? နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စယ-
 ပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ၊ တဿေဝ အဝရဘာဂေန ကင်္ခါဝိတရ-
 ဏေန ကထံကထိဘာဝဿ၊ ကလာပသမ္ပသနေန “အဟံ မမာ”တိ ဂါဟဿ၊
 မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ၊ ဥဒယဒဿနေန ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊
 ဝယဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘယဒဿနေန သဘယေသု အဘယသညာ-
 ယ၊ အာဒိနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနေန အဘိရတိ-
 သညာယ၊ မုတ္တိတုကမျတာဉာဏေန အမုတ္တိတုကမျတာယ၊ ဥပေက္ခာဉာဏေန
 အနုပေက္ခာယ၊ အနုလောမေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ နိဗ္ဗာနေ စ ပဋိလောမဘာဝဿ၊
 ဂေါတြဘုနာ သင်္ခါရနိမိတ္တဂ္ဂါဟဿ ပဟာနံ၊ ဧတံ တဒင်္ဂပုဟာနံ နာမ။
 ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒဿ သမာဓိနော ယာဝ အတ္တနော အပရိဟာနိ-
 ပဝတ္တိ၊ တာဝ တေနာဘိဟတာနံ နိဝရဏာနံ ယထာသကံဝိတက္ကာဒိပစ္စနိက-
 ဓမ္မာနဉ္စ အနုပ္ပတ္တိသင်္ခါတံ ပဟာနံ၊ ဧတံ ဝိက္ခမ္ဘနုပုဟာနံ နာမ။ ယံ ပန စတုန္တံ
 အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတက္ကာ တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော သန္တာနေ ယထာသကံ
 “ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာ”တိအာဒိနာ^၄ နယေန ဝုတ္တဿ သမုဒယပက္ခိကဿ
 ကိလေသဂဟနဿ ပုန အစ္စန္တအပ္ပဝတ္တိဘာဝေန သမုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ ပဟာနံ၊
 ဣဒံ သမုစ္ဆေဒပုဟာနံ နာမ။ ယံ ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တံ ကိလေသာနံ
 ပဟာနံ၊ ဣဒံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပုဟာနံ နာမ။ ယံ ပန သဗ္ဗသင်္ခတနိဿရဏတ္တာ
 ပဟိနသဗ္ဗသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧတံ နိဿရဏပုဟာနံ နာမ။ သဗ္ဗမိ စေတံ ပဟာနံ
 ယသ္မာ စာဂဋ္ဌေန ပဟာနံ၊ ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယော၊ တသ္မာ “ပဟာနဝိနယော”တိ
 ဝုစ္စတိ၊ တံတံပဟာနဝတော ဝါ ဟဿ တဿ ဝိနယဿ သမ္ဘဝတောပေတံ

၁-ခု ၁-၄၃၄-ပိဋ္ဌေ။

၃-မ ၁-၁၄၊ အံ ၂-၄၃၂-ပိဋ္ဌေသု။

၂-မ ၁-၁၃၊ အံ ၂-၄၃၃-ပိဋ္ဌေသု။

၄-အဘိ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌေ။

“ပဟာနဝိနယော”တိ ဂုစ္စတိ။ ဧဝံ ပဟာနဝိနယောပိ ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗျော။ ဧဝမေကေကဿ ပဉ္စဓာ ဘိန္နတ္တာ ဒသေတေ ဝိနယာ ဟောန္တိ။

တေသု ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိနယံ နိဿရဏဝိနယဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသေန အဠာ-
 ဝိဓေန ဝိနယေနသ တေန တေန ပရိယာယေန ဝိနေတီတိ ပဂုစ္စတိ။ ကထံ?
 သီလသံဝရေန ကာယဝစီဒုစ္စရိတာနိ ဝိနေန္တောပိ ဟိ တံသမ္ပယုတ္တံ ကောဓံ
 ဝိနေတိ၊ သတိပညာသံဝရေဟိ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာဒီနိ ဝိနေန္တောပိ ဒေါ-
 မနဿသမ္ပယုတ္တံ ကောဓံ ဝိနေတိ၊ ခန္တိသံဝရေန သီတာဒီနိ ခမန္တောပိ တံတံ-
 အာဃာတဝတ္ထုသမ္ဘဝံ ကောဓံ ဝိနေတိ၊ ဝီရိယသံဝရေန ဗျာပါဒဝိတက္ကံ
 ဝိနေန္တောပိ တံသမ္ပယုတ္တံ ကောဓံ ဝိနေတိ၊ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘန-
 သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနာနိ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဓမ္မာနံ အတ္တနိနိဗ္ဗတ္တနေန တေ တေ ဓမ္မေ
 ပဇာဟန္တောပိ တဒဂ်ပ္ပဟာတဗ္ဗံ^၁ ဝိက္ခမ္ဘေတဗ္ဗံ သမုစ္ဆိန္တိတဗ္ဗဉ္စ ကောဓံ ဝိနေတိ။
 ကာမဉ္စေတ္ထ ပဟာနဝိနယေန ဝိနယော န သမ္ဘဝတိ၊ ယေဟိ ပန ဓမ္မေဟိ
 ပဟာနံ ဟောတိ၊ တေဟိ ဝိနေန္တောပိ ပရိယာယတော “ပဟာနဝိနယေန
 ဝိနေတိ”တိ ဂုစ္စတိ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနကာလေ ပန ဝိနေတဗျာဘာဝတော
 နိဿရဏပ္ပဟာနဿ စ အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗတော န တေဟိ ကိဉ္စိ ဝိနေတီတိ ဂုစ္စတိ။
 ဧဝံ တေသု ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိနယံ နိဿရဏဝိနယဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသေန
 အဠာဝိဓေန ဝိနယေနသ တေန တေန ပရိယာယေန ဝိနေတီတိ ပဂုစ္စတီတိ။
 ယေ ဝါ—

“ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော
 ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သဗ္ဗသော ပဋိဝိနေတဗျော။ ကတမေ ပဉ္စ၊
 ယသ္မိံ^၂ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ မေတ္တာ တသ္မိံ^၃
 ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတဗျော။ပ။ ကရုံဏာ၊ ဥပေက္ခာ၊ အသတိအမနသိ-
 ကာရာ တသ္မိံ^၄ ပုဂ္ဂလေ အာပဇ္ဇိတဗျော၊ ဧဝံ တသ္မိံ^၅ ပုဂ္ဂလေ
 အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗျော။ ကမ္မဿကတာ ဧဝံ ဝါ တသ္မိံ^၆
 ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာတဗျော ‘ကမ္မဿကော အယမာယသ္မာ။ပ။
 ဒါယာဒေါ ဘဝိဿတီ’တိ” ၂—

ဧဝံ ပဉ္စ အာဃာတပဋိဝိနယာ ဂုတ္တာ၊ ယေ စ—

“ပဉ္စိမေ အာဂုသော အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော
 ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သဗ္ဗသော ပဋိဝိနေတဗျော။ ကတမေ ပဉ္စ၊

ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော
ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ ဧဝရူပေပိ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ
အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော”တိ ၁—

ဧဝမာဒိနာပိ နယေန ပဉ္စ အာဃာတပဋိဝိနယာ ဝုတ္တာ၊ တေသု ယေန ကေနစိ
အာဃာတပဋိဝိနယေန ဝိနေန္တောပေသ ဝိနေတိတိ ပဝုစ္စတိ။ အပိစ ယသ္မာ—

“ဥဘတောဒဏှကေန စေပိ ဘိက္ခဝေ ကကစေန စောရာ ဩစ-
ရကာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဩက္ကန္တေယျ၊ တတြာပိ ယော မနော ပဒေါ-
သေယျ၊ န မေ သော တေန သာသနကရော”တိ ၂—

ဧဝံ သတ္ထု ဩဝါဒံ၊

“တဿေဝ တေန ပါပိယော၊ ယော ကုဒ္ဓံ ပဋိကုဇ္ဈတိ။
ကုဒ္ဓံ အပ္ပဋိကုဇ္ဈန္တော၊ သင်္ဂါမံ ဇေတိ ဒုဇ္ဈယံ။

ဥဘိန္ဒမတ္ထံ စရတိ၊ အတ္တနော စ ပရဿ စ။

ပရံ သင်္ကပိတံ ဥတွာ၊ ယော သတော ဥပသမ္ပတိ” ၃။

“သတ္ထိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သပတ္တကန္တာ သပတ္တကရဏာ ကော-
ဓနံ အာဂစ္ဆန္တိ ဣတ္ထိ” ဝါ ပုရိသံ ဝါ၊ ကတမေ သတ္ထု၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ
သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဣစ္ဆတိ ‘အဟော ဝတာယံ ဒုဗ္ဗဏှော
အဿာ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ န ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ
ဝဏှဝတာယ နန္တတိ၊ ကောဓနာယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော
ကောဓာဘိဘူတော ကောဓပရေတော ကိဉ္ဇာပိ သော ဟောတိ
သုနာတော သုဝိလိတ္တော ကပ္ပိတကေသမဿ ဩဒါတဝတ္ထဝသနော၊
အထ ခေါ သော ဒုဗ္ဗဏှောဝ ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော၊ အယံ
ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သပတ္တကန္တော သပတ္တကရဏော
ကောဓနံ အာဂစ္ဆတိ ဣတ္ထိ” ဝါ ပုရိသံ ဝါ ၄။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ ဧဝံ ဣစ္ဆတိ ‘အဟော
ဝတာယံ ဒုက္ခံ သယေယျာ’တိ။ ပ။ ‘န ပစုရတ္တော အဿာ’တိ။ ပ။
‘န ဘောဂဝါ အဿာ’တိ။ ပ။ ‘န ယသဝါ အဿာ’တိ။ ပ။ ‘န
မိတ္တဝါ အဿာ’တိ။ ပ။ ‘ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ

ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ န
 ဘိက္ခဝေ သပတ္တော သပတ္တဿ သုဂတိဂမနေန နန္ဒတိ၊ ကောဓ-
 နာယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓာဘိဘူတော ကောဓ-
 ပရေတော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ၊ မနဿ ဒုစ္စရိတံ
 စရတိ၊ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ။ပ။ ဝါစာယ။ပ။ မနဿ
 ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ။ပ။ နိရယံ
 ဥပပဇ္ဇတိ ကောဓာဘိဘူတော'တိ။

“ကုဒ္ဒေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဒေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။ပ။

ယေန ကောဓေန ကုဒ္ဒါသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။
 တံ ကောဓံ သမ္ပဒညာယ၊ ပဇောန္တိ ဝိပဿိနော။

ကောဓံ ဇဟေ ဝိပဇောယျ မာနံ၊
 သညောဇနံ သဗ္ဗမတိက္ကမေယျ။

အနတ္ထဇနနော ကောဓော၊ ကောဓော စိတ္တပ္ပကောပနော။

ကောပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊

န ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တိ”တိ ၆—

ဧဝမာဒိနာ နယေန ကောဓေ အာဒိနဝဉ္စ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ကောဓော
 ဝိနယံ ဥပေတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ကောဓံ ဝိနေန္တောပိ ဧသ
 ဝိနေတိတိ ဝုစ္စတိ။

ဧကောဓန္တိ “အနတ္တံ မေ အစရိတိ အာဃာတော ဇာယတိ”တိအာဒိနာ?
 နယေန သုတ္တေ ဝုတ္တာနံ နဝန္တံ, “အတ္ထံ မေ န စရိ”တိအာဒိနဉ္စ
 တပ္ပုပ္ပါပက္ခတော သိဒ္ဓါနံ နဝန္တမေဝါတိ အဋ္ဌာရသန္တံ, ခါဏုကဏုကာဒိနာ
 အဋ္ဌာနေန သဒ္ဓိံ ကျေနဝိသတိယာ အာဃာတဝတ္ထုနံ အညတရာဃာတ-
 ဝတ္ထုသမ္ဘဝံ အာဃာတံ။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ ဝိတ္တတံ။ သပ္ပဝိသန္တိ သပ္ပဿ ဝိသံ။
 ဣဝါတိ ဩပဗ္ဗဝစနံ၊ ဣကာရလောပံ ကတွာ ဝ-ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ဩသဓေဟိတိ
 အဂဒေဟိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဝိသတိကိစ္ဆကော ဝေဇ္ဇော သပ္ပေန
 ဒဋ္ဌိံ သဗ္ဗံ ကာယံ ဖရိတွာ ဌိတံ ဝိသဋ္ဌိံ သပ္ပဝိသံ မူလခန္ဓတစပတ္တပုပ္ဖါဒိနံ

၁-အံ ၂-၄၆၉-ပိဋ္ဌေ။

၂-အံ ၂-၄၇၁၊ ၃ ၇-၁၂-ပိဋ္ဌေသု။

၃-၃ ၁-၁၉၆-ပိဋ္ဌေ။

၄-၃ ၁-၄၆-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

၅-အံ ၂-၄၇၁၊ ၃ ၁-၂၅၂-ပိဋ္ဌေသု။

၆-၃ ၅-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။

၇-ဒိ ၃-၂၁၈၊ အံ ၃-၂၀၈-ပိဋ္ဌေသု။

၈-ဒဋ္ဌော (သိ၊ သျှာ)

အညတရေဟိ နာနာဘေသဇ္ဇေဟိ၊ ပယောဇေတွာ ကတေဟိ ဝါ^၁ ဩသဓေဟိ
ခိပ္ပမေဝ ဝိနေယျ၊ ဧဝမေဝံ ယော ယထာဝုတ္တေနတ္တေန ဥပ္ပတိတံ စိတ္တသန္တာနံ
ဗျာပေတွာ ဌိတံ ကောဓံ ယထာဝုတ္တေသု ဝိနယနူပါယေသု ယေန ကေနစိ
ဥပါယေန ဝိနေတိ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိကရေတိတိ။

သော ဘိက္ခု၊ ဇဟာတိ ဩရပါရန္တိ သော ဧဝံ ကောဓံ ဝိနေန္တော
ဘိက္ခု ယသ္မာ ကောဓော တတိယမဂ္ဂေန သဗ္ဗသော ပဟိယတိ၊ တသ္မာ
ဩရပါရသညိတာနိ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယသညောဇနာနိ ဇဟာတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
အဝိသေသေန ဟိ^၂ ပါရန္တိ တီရဿ နာမံ၊ တသ္မာ ဩရာနိ စ တာနိ
သံသာရသာဂရဿ ပါရဘူတာနိ စာတိ ကတွာ “ဩရပါရ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ
ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ ကောဓံ ဝိသဋ္ဌံ သပ္ပဝိသံဝ ဩသဓေဟိ၊ သော
တတိယမဂ္ဂေန သဗ္ဗသော ကောဓံ ဝိနေတွာ အနာဂါမိဖလေ ဌိတော ဘိက္ခု
ဇဟာတိ ဩရပါရံ။ တတ္ထ ဩရန္တိ သကတ္တဘာဝေါ၊ ပါရန္တိ ပရတ္တဘာဝေါ။
ဩရံ ဝါ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ ပါရံ ဆ ဗာဟိရာယတနာနိ။
တထာ ဩရံ မနုဿလောကော၊ ပါရံ ဒေဝလောကော။ ဩရံ ကာမဓာတု၊
ပါရံ ရူပါရူပဓာတု။ ဩရံ ကာမရူပဘဝေါ၊ ပါရံ အရူပဘဝေါ။ ဩရံ အတ္တ-
ဘာဝေါ၊ ပါရံ အတ္တဘာဝသုခုပကရဏာနိ။ ဧဝမေတသ္မိံ ဩရပါရေ
စတုတ္ထမဂ္ဂေန ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟန္တော “ဇဟာတိ ဩရပါရ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ
ကိဉ္စာပိ အနာဂါမိနော ကာမရာဂဿ ပဟိနတ္တာ ဣတ္တဘာဝါဒီသု ဆန္ဒ-
ရာဂေါ ဧဝ နတ္ထိ၊ အပိစ ခေါ ပနဿ တတိယမဂ္ဂါဒီနံ ဝိယ ဝဏ္ဏပ္ပကာသနတ္ထံ
သဗ္ဗမေတံ ဩရပါရဘေဒံ^၃ သင်္ဂဟေတွာ တတ္ထ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန “ဇဟာတိ
ဩရပါရ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ တဿတ္ထဿ ဝိဘာဝနတ္ထာယ ဥပမံ အာဟ “ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏ-
မိဝတ္တံ ပုရာဏ”န္တိ။ တတ္ထ ဥရေန ဂစ္ဆတိတိ ဥရဂေါ၊ သပ္ပဿေတံ အဓိဝစနံ။
သော ဒုဝိဓော ကာမရူပိ စ အကာမရူပိ စ၊ ကာမရူပိဒုဝိဓော ဇလဇော
ထလဇော စ။ ဇလဇော ဇလေ ဧဝ ကာမရူပံ လဘတိ၊ န ထလေ သင်္ခပါလ-
ဇာတကေ သင်္ခပါလနာဂရာဇာ ဝိယ။ ထလဇော ထလေ ဧဝ၊ န ဇလေ။
သော ဇဇရဘာဝေန ဇိဏ္ဏံ၊ စိရကာလတာယ ပုရာဏဉ္စာတိ သင်္ခံ ဂတံ တစံ
ဇဟန္တော စတုဗ္ဗိဓေန ဇဟာတိ သဇာတိယံ ဌိတော၊ ဇိဂုစ္ဆန္တော၊ နိဿာယ၊
ထာမေနာတိ။ သဇာတိ နာမ သပ္ပဇာတိ ဒီသတ္တဘာဝေါ။ ဥရဂါ ဟိ ပဉ္စသု
ဌာနေသု သဇာတိ^၄ နာတိဝတ္တန္တိ ဥပပတ္တိယံ စုတိယံ ဝိဿဋ္ဌနိဒ္ဒေါက္ကမနေ

၁-ကတေဟိ (သိ) ၂-သော ဟိ (က) ၃-ဩရပါရဘာဝံ (သျှာ၊ က)

သမာနဇာတိယံ မေထုနပဋိသေဝနေ ဇိဏ္ဏတစာပနယနေ စာတိ။ သပ္ပေါ ဟိ
ယဒါတစံ ဇဟာတိ၊ တဒါ သဇာတိယံယေဝ ဌတွာ ဇဟာတိ။ သဇာတိယံ
ဌိတောပိ စ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဇဟာတိ။ ဇိဂုစ္ဆန္တော နာမ ယဒါ ဥပဗုဋ္ဌာနေ မုတ္တော
ဟောတိ၊ ဥပဗုဋ္ဌာနေ အမုတ္တော ဩလမ္ပတိ၊ တဒါ နံ အဇ္ဈိယန္တော ဇဟာတိ။
ဧဝံ ဇိဂုစ္ဆန္တောပိ စ ဒဏ္ဍန္တရံ ဝါ မူလန္တရံ ဝါ ပါသာဏန္တရံ ဝါ နိဿာယ
ဇဟာတိ။ နိဿာယ ဇဟန္တောပိ စ ထာမံ ဇနေတွာ ဥဿာဟံ ကတွာ
ဝီရိယေန ဝက် နဂုံဌံ ကတွာ ပဿသန္တောဝ ဖဏံ ကရိတွာ ဇဟာတိ။ ဧဝံ
ဇဟိတွာ ယေနကာမံ ပက္ကမတိ၊ ဧဝမေဝံ အယမ္ပိ ဘိက္ခု ဩရပါရံ ဇဟိတု-
ကာမော စတုဗ္ဗိဓေန ဇဟာတိ သဇာတိယံ ဌိတော ဇိဂုစ္ဆန္တော နိဿာယ
ထာမေနာတိ။ သဇာတိ နာမ ဘိက္ခုနော “အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော” တိ^၁
ဝစနတော သီလံ။ တေနောဟ “သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပ္ပညော” တိ^၂။
ဧဝမေတိသံ သဇာတိယံ ဌိတော ဘိက္ခု တံ သကတ္တဘာဝါဒိဘေဒံ ဩရပါရံ
ဇိဏ္ဏပုရာဏတစမိဝ ဒုက္ခံ ဇနေန္တံ တတ္ထ တတ္ထ အာဒိနဝဒဿနေန ဇိဂုစ္ဆန္တော
ကလျာဏမိတ္တေ နိဿာယ အဓိမတ္တဝါယာမသင်္ခါတံ ထာမံ ဇနေတွာ
“ဒိဝသံ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသော-
မေတိ” တိ^၃၊ ဝုတ္တနယေန ရတ္တိန္ဒိဝံ ဆော ဝိဘဇိတွာ ဃဋ္ဌေန္တော ဝါယ-
မန္တော ဥရဂေါ ဝိယ ဝက် နဂုံဌံ ပလ္လက် အာဘုဇိတွာ ဥရဂေါ ဝိယ ပဿ-
သန္တော အယမ္ပိ အသိထိလပရက္ကမတာယ ဝါယမန္တော ဥရဂေါ ဝိယ ဖဏံ
ကရိတွာ အယမ္ပိ ဉ္ဇဏဝိပ္ပာရံ ဇနေတွာ ဥရဂေါဝ တစံ ဩရပါရံ ဇဟာတိ။
ဇဟိတွာ စ ဥရဂေါ ဝိယ ဩဟိတတစော ယေနကာမံ အယမ္ပိ ဩဟိတ-
ဘာရော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုဒိသံ ပက္ကမတိတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ ကောဓံ၊
ဝိသဋ္ဌံ သပ္ပဝိသံဝ ဩသမေဟိ။
သော ဘိက္ခု ဇဟာတိ ဩရပါရံ၊
ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏမိဝတ္တစံ ပုရာဏ”န္တိ။

ဧဝမေသာ ဘဂဝတာ အရဟတ္တနိဗ္ဗာဋ္ဌေန ပဌမဂါထာ ဒေသိတာတိ။

၂။ ဣဒါနိ ဒုတိယဂါထာယ အတ္တဝဏ္ဏနာက္ကမော အနုပ္ပတ္တော၊ တတြာပိ—

၁-မ ၂-၃၀၆-ပိဋ္ဌေ။

၂-သံ ၁-၁၃၊ ၃ ၁၀-၁၉၇-ပိဋ္ဌေသု။

၃-အံ ၁-၁၁၂၊ အံ ၂-၃၈၅၊ အဘိ ၂-၂၅၈-ပိဋ္ဌေသု။

“ယေန ယတ္ထ ယဒါ ယသ္မာ၊ ဝုတ္တာ ဂါထာ အယံ ဣမံ။
ဝိမိံ ပကာသယိတွာဿ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏနံ” နိ—

အယမေဝ မာတိကာ၊ တတော ပရဉ္စ သဗ္ဗဂါထာသု။ အတိဝိတ္တာရဘယေန
ပန ဣတော ပဘုတိ မာတိကံ အနိက္ခိပိတွာ ဥပ္ပတ္တိဒဿနနယေနော တဿာ
တဿာ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ သေယျထိဒံ? ယော
ရာဂမုဒန္တိဒါ အသေသန္တိ အယံ ဒုတိယဂါထာ။

တဿုပ္ပတ္တိ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ
အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မတော
သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကော အညတရော သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော ထေရဿ
သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတော၊ ထေရော တဿ “ဒဟရာနံ အသုဘံ သပ္ပါယ” နိ မန္တာ
ရာဂဝိဿာတတ္ထံ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ တဿ တသ္မိံ အာသေဝနမတ္ထမ္ပိ
စိတ္တံ န လဘတိ၊ သော “အနုပကာရံ မမေတ” နိ ထေရဿ အာရာမေသိ။
ထေရော “ဒဟရာနမေတံ သပ္ပါယ” နိ မန္တာ ပုနပိ တဒေဝါစိက္ခိ။ ဧဝံ စတ္တာရော
မာဿာ အတိတာ၊ သော ကိဉ္စိမတ္ထမ္ပိ ဝိသေသံ န လဘတိ။ တတော နံ
ထေရော ဘဂဝတော သန္တိကံ နေသိ၊ ဘဂဝါ “အဝိသယော သာရိပုတ္တံ တုယေ-
တဿ သပ္ပါယံ ဇာနိတုံ၊ ဗုဒ္ဓဝေနယျော ဧသော” တိ ဝတွာ ပဘဿရဝဏ္ဏံ
ပဒုမံ ဣဒ္ဓိယာ နိဗ္ဗိနိတွာ တဿ ဟတ္ထေ ပါဒါသိ “ဟန္တ ဘိက္ခု ဣမံ ဝိဟာရ-
ပစ္စာယာယံ ဝါလိကာတလေ နာဠေန ဝိဇ္ဈိတွာ ဌပေဟိ၊ အဘိမုခံ စဿ
ပလ္လင်္ကေန နိသီဒ ‘လောဟိတံ လောဟိတံ’ နိ အာဝဇ္ဇေန္တော” တိ။ အယံ ကိရ ပဉ္စ
ဇာတိသတာနိ သုဝဏ္ဏကာရောဝ အဟောသိ၊ တေနဿ “လောဟိတကနိမိတ္တံ
သပ္ပါယ” နိ ဥတွာ ဘဂဝါ လောဟိတကကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သော ‘တထာ
ကတွာ မုဟုတ္တေနော ယထာက္ကမံ တတ္ထ စတ္တာရိပိ ဈာနာနိ အဓိဂန္တာ အနု-
လောမပဋိလောမာဒိနာ နယေန ဈာနကိဉ္စံ အာရဘိ။ အထ ဘဂဝါ တံ
ပဒုမံ “မိလာယတူ” တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ သော ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတော တံ မိလာတံ
ကာဠဝဏ္ဏံ ဒိသ္မာ “ပဘဿရရူပံ ဇရာယ ပရိမဒ္ဓိတ” နိ အနိစ္စသညံ ပဋိလဘိ။
တတော နံ အဇ္ဈတ္တမ္ပိ ဥပသံဟရိ။ တတော “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ
တဒနတ္တာ” တိ တယောပိ ဘဝေ အာဒိတ္တေ ဝိယ ပဿိ။ ဧဝံ ပဿတော
စဿာဝိဒူရေ ပဒုမဿရော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဒါရကာ ဩရောဟိတွာ ပဒုမာနိ
ဘဉ္စိတွာ ဘဉ္စိတွာ ရာသိံ ကရေန္တိ၊ တဿ တာနိ ဥဒကေ ပဒုမာနိ
နဠဝနေ အဂ္ဂိဇာလာ ဝိယ ခါယိံသု၊ ပတ္တာနိ ပတန္တာနိ ပပါတံ ပဝိသန္တာနိ
ဝိယ ခါယိံသု၊ ထလေ နိက္ခိတ္တပဒုမာနံ အဂ္ဂါနိ မိလာတာနိ အဂ္ဂိဒုမာနိ

ဝိယ ခါယိံသု။ အထဿ တဒနုသာရေန သဗ္ဗဓမ္မေ ဥပနိဇ္ဈာယတော ဘိယျော-
သော မတ္တာယ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တမိဝ အဂါရံ အပ္ပဋိသရဏာ ဟုတွာ
ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တတော ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ တဿ ဘိက္ခုနော ဥပရိ
သရိရာဘံ မုဉ္ဇိ၊ သာ စဿ မုခံယေဝ အဇ္ဈောတ္တရိ၊ တတော သော “ကိမေ-
တ”န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဘဂဝန္တိ အာဂန္တော သမိပေ ဌိတမိဝ ဒိသ္မာ ဥဋ္ဌာယာ-
သနာ အဗ္ဗလိံ ပဏာမေသိ။ အထဿ ဘဂဝါ သပ္ပာယံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဩဘာသဂါထံ အဘာသိ “ယော ရာဂမုဒန္တိဒါ
အသေသ”န္တိ။

တတ္ထ ရညနဝသေန ရှာဂေါ၊ ပဉ္စကာမဂုဏရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥဒန္တိ-
ဒါတိ ဥန္တိန္ဒတိ ဘဉ္ဇတိ ဝိနာဿေတိ။ အတိတကာလိကာနမ္ပိ ဟိ ဆန္တသိ၊ ဝတ္ထ-
မာနဝစနံ အက္ခရစိန္တကာ ဣစ္ဆန္တိ။ အသေသန္တိ သာနုသယံ။ ဘိသပုပ္ဖံ သရော-
ရူပန္တိ သရေ ဝိရူဠံ ပဒုမပုပ္ဖံ ဝိယ။ ဝိဂယျာတိ ဩဂယျ၊ ပဝိသိတွာတိ အတ္ထော။
ဿေသံ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ။ ကိံ ဂုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ နာမ ဧတေ ဒါရကာ
သရံ ဩရုယျ ဘိသပုပ္ဖံ သရောရူပံ ဆိန္တန္တိ၊ ဧဝမေဝံ ယော ဘိက္ခု၊ ဣမံ
တေဓာတုကလောကသန္တိဝါသံ ဩဂယျ—

“နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ” ၂၊

“ကာမရာဂေန ဒယှာမိ၊ စိတ္တံ မေ ပရိဒယတိ” ခ။

“ယေ ရာဂရက္ခာနုပတန္တိ သောတံ၊
သယံကတံ မတ္တဋ္ဌကောဝ ဇာလံ”^၄။

“ရက္ခော ခေါ် အာဝုသော ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္န-
စိတ္တော ပါဏမ္ပိ ဟနတိ”တိ။—

ဧဝမာဒိနယမနုဂန္ဓာ ရာဂါဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏေန ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ သီလ-
သံဝရာဒီဟိ သံဝရေဟိ သဝိညာဏကာဝိညာဏကေသု ဝတ္ထုသု အသုဘ-
သညာယ စ ထောက် ထောက် ရာဂံ သမုတ္တိန္ဒန္တော အနာဂါမိမဂ္ဂေန အဝသေသံ
အရဟတ္တမဂ္ဂေန စ တတော အနဝသေသမ္ပိ ဥတ္တိန္ဒတိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ
သော ဘိက္ခု၊ ဇဟာတိ ဩရပါရံ ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏမိဝ တစံ ပုရာဏန္တိ။ ဧဝမေသာ
ဘဂဝတာ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဂါထာ ဒေသိတာ၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ
စ သော ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။

၁-ဆိတ်တိတိ (သု.၁၂၈)

၄-၃ ဘ-၆၃-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။

၂-ခု ၁-၄၃-ပိဋေ ဓမ္မပဒေ။

၅-အံ ၁-၁၅၆-၂၁၇-မိန့်သူ (ထောက် မိသဒိသံ)

၃-သံ ဘ-ဘဂဇ-မိဋ္ဌ။

၃။ ယော တဏှမုဒန္တိဒါတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ အညတရော ဘိက္ခု၊ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ ဝိဟရန္တော တဏှာဝသေန အကုသလဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ၊ ဘဂဝါ တဿဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဣမံ ဩဘာသဂါထမဘာသိ။

တတ္ထ တဿတိတိ^၁ တဏှာ၊ ဝိသယေဟိ တိတ္ထိ^၂ န ဥပေတိတိ အတ္ထော၊ ကာမဘဝဝိဘဝတဏှာနမေတံ အဓိဝစနံ။ သရိတန္တံ ဂတံ ပဝတ္တံ၊ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ ဌိတန္တံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သီဃသရန္တံ သီဃဂါမိနိ^၃၊ သန္တိဌိကသမ္ပရာယိကံ အာဒိနဝံ အဂဏေတွာ မဟုတ္တေနဝ ပရစက္ကဝါဠမ္ပိ ဘဝဂ္ဂမ္ပိ သမ္ပာပုဏိတုံ သမတ္တန္တံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝမေတံ သရိတံ သီဃသရံ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ တဏှံ—

“ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရ၊ ဣစ္ဆာ ဝိသဋ္ဌဂါမိနိ။
ယေ စ တံ အနုဂစ္ဆန္တိ^၂၊ တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနော”တိ၊

“တဏှာဒုတိယော ပုရိသော၊ ဒီဃမဒ္ဒါနသံသရံ။
ဣတ္တဘာဝညထာဘာဝံ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ”တိ^၄၊

“ဦးနော လောကော အတိတ္ထော တဏှာဒါသောတိ ခေါ မဟာ-
ရာဇာ”တိ^၄ စ—

ဧဝမာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ သီလသံဝရာဒီဟိ စ ယော ထောကံ ထောကံ ဝိသောသယိတွာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အသေသံ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ သော ဘိက္ခု၊ တသ္မိယေဝ ခဏေ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ ဧဟောတိ ဩရပါရန္တိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။

၄။ ယော မာနမုဒဗ္ဗဒီတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ အညတရော ဘိက္ခု၊ ဂင်္ဂါယ တီရေ ဝိဟရန္တော ဂိမှကာလေ အပ္ပေါဒကေ သောတေ ကတံ နဋ္ဌသေတုံ ပစ္ဆာ အာဂတေန မဟောသေန ဝုယုမာနံ ဒိသ္မာ “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ”တိ သံဝိဂ္ဂေါ အဋ္ဌာသိ၊ တဿဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝါ ဣမံ ဩဘာသဂါထံ အဘာသိ။

၁-တသတိတိ (သီ၊ သျာ)

၂-ဥပရိ ဝိသာလံ ဒုပ္ပုရံ၊ ဣစ္ဆံ ဝိသဋ္ဌဂါမိနိ။

ယေ စ တံ အနုဂစ္ဆန္တိ (သီ၊ သျာ) ဒု ၅-၁၃၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေသု။

၃-ဒု ၁-၂၀၁-၂၆၈၊ ဒု ၇-၃၆၂၊ ဒု ၈-၂၁၁-ပိဋ္ဌေသု။

၄-မ ၂-၂၅၆-ပိဋ္ဌေသု။

တတ္ထ မာနောတိ ဇာတိအာဒိဝတ္ထုကော စေတသော ဥဏ္ဏာမော^၁။ သော “သေယျောဟမသ္မိ”တိ မာနော, “သဒိသောဟမသ္မိ”တိ မာနော, “ဟိနောဟမသ္မိ”တိ မာနောတိ ဧဝံ တိဝိဓော ဟောတိ။ ပုန “သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိတိ၊ သေယျဿ သဒိသော၊ သေယျဿ ဟိနော၊ သဒိသဿ သေယျော၊ သဒိသဿ သဒိသော၊ သဒိသဿ ဟိနော၊ ဟိနဿ သေယျော၊ ဟိနဿ သဒိသော၊ ဟိနဿ ဟိနောဟမသ္မိ”တိ မာနောတိ ဧဝံ နဝိဓော ဟောတိ။ တံ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ မာနံ—

“ယေန မာနေန မတ္တာသေ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ”န္တိ^၂—

အာဒိနာ နယေန တတ္ထ အာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ သီလသံဝရာဒီဟိ စ ယော ထောက် ထောက် ဝဓေန္တော ကိလေသာနံ အဗလဒုဗ္ဗလတ္တာ^၃ နဋ္ဌသေတုသဒိသံ လောကုတ္တရဓမ္မာနံ အတိဗလတ္တာ မဟောဃသဒိသေန အရဟတ္တမဂ္ဂေန အသေသံ ဥဒဗ္ဗမိ၊ အနဝသေသပ္ပဟာနဝသေန ဥစ္ဆိန္နန္တော ဝဓေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သော ဘိက္ခု တသ္မိယေဝ ခဏေ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ ဇဟာတိ ဩရပါရန္တိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။

၅။ ယော နာဇ္ဈဂမာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဣမိဿာ ဂါထာယ ဣတော ပရာနဉ္စဒါဒသန္တံ ကောယေဝ ဥပ္ပတ္တိ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဗြာဟ္မဏော အတ္တနော မိတုယာ ဝါရေယျေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ စိန္တေသိ “ကေနစိ ဝသလေန အပရိဘုတ္တပုဗ္ဗေဟိ ပုဗ္ဗေဟိ ဒါရိကံ အလင်္ကာရိတွာ ပတိကုလံ ပေသေဿာမိ”တိ။ သော သန္တရဗာဟိရံ သာဝတ္ထိဝိစိနန္တော ကိဉ္စိ တိဏပုပ္ဖမ္ပိ အပရိဘုတ္တပုဗ္ဗံ နာဒ္ဒသ။ အထ သမ္ပဟုလေ ရတ္တကဇာတိကေ ဗြာဟ္မဏဒါရကေ သန္တိပတိတေ ဒိသ္မာ “ဧတေ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ အဝဿံ သမ္ပဟုလေသု ကောစိ ဇာနိဿတိ”တိ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ။ တေ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပ္ပဇ္ဈေန္တော အာဟံသု “ဥဒုမ္မရပုပ္ဖံ နာမ ဗြာဟ္မဏ လောကေ န ကေနစိ ပရိဘုတ္တပုဗ္ဗံ၊ တေန မိတရံ အလင်္ကာရိတွာ ဒေဟိ”တိ။ သော ဒုတိယဒိဝသေ ကာလဿေဝ ဝုဠာယ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ ကတွာ အစိရဝတိယာ နဒိယာ တိရေ ဥဒုမ္မရဝနံ ဂန္တော ကေမေကံ ရုက္ခံ ဝိစိနန္တော ပုပ္ဖဿ ဝဏ္ဏမတ္တမ္ပိ နာဒ္ဒသ။ အထ ဝိတိဝတ္တေ မဇ္ဈနိကေ ဒုတိယတိရံ အဂမာသိ၊ တတ္ထ စ အညတရော ဘိက္ခု အညတရသ္မိ မနုဉ္ဇေ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္တော

ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရေတိ။ သော တတ္ထ ဥပသင်္ကမိတွာ အမနသိ ကရိတွာ သင်္ကံ နိသိဒ္ဓိတွာ သင်္ကံ ဥက္ကုဋ္ဌိကော ဟုတွာ သင်္ကံ ဌတွာ တံ ရုက္ခံ သဗ္ဗသာခါဝိဋ္ဌပပတ္တန္တရေသု ဝိစိနန္တော ကိလမတိ။ တတော နံ သော ဘိက္ခု အာဟ “ဗြာဟ္မဏ ကိံ မဂ္ဂသီ”တိ။ ဥဒုဗ္ဗရပုပ္ဖံ ဘောတိ။ ဥဒုဗ္ဗရပုပ္ဖံ နာမ ဗြာဟ္မဏ လောကေ နတ္ထိ၊ မုသာ ဧတံ ဝစနံ၊ မာ ကိလမာတိ။ အထ ဘဂဝါ တဿ ဘိက္ခုနော အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဩဘာသံ မုဉ္ဇိတွာ သမုပ္ပန္နသမန္တာ-ဟာရဗဟုမာနဿ ဣမာ ဩဘာသဂါထာယော အဘာသိ “ယော နာဇ္ဈဂမာ ဘဝေသု သာရ”န္တိ။ သဗ္ဗာ ဝတ္တဗ္ဗာ။

တတ္ထ ပဌမဂါထာယ တာဝ နာဇ္ဈဂမာတိ နာဓိဂစ္ဆိ၊ နာဓိဂစ္ဆတိ ဝါ။ ဘဝေသုတိ ကာမရူပါရူပသညီအသညီနေဝသညီနာသညီဧကဝေါကာရစတု-ဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရဘဝေသု။ သာရန္တိ နိစ္စဘာဝံ အတ္တဘာဝံ ဝါ။ ဝိစိနန္တိ ပညာယ ဂဝေသန္တော။ ပုပ္ဖမိဝ ဥဒုဗ္ဗရေသုတိ ယထာ ဥဒုဗ္ဗရရက္ခေသု ပုပ္ဖံ ဝိစိနန္တော ဧသ ဗြာဟ္မဏော နာဇ္ဈဂမာ၊ ဧဝံ ယော ယောဂါဝစရေပိ ပညာယ ဝိစိနန္တော သဗ္ဗဘဝေသု ကိဉ္စိ သာရံ နာဇ္ဈဂမာ၊ သော အသာရက-ဌေန^၁ တေ ဓမ္မေ အနိစ္စတော အနတ္တတော စ ဝိပဿန္တော အနုပုဗ္ဗေန လောကုတ္တရဓမ္မေ အဓိဂစ္ဆန္တော ဇဟာတိ ဩရပါရံ ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏမိဝ တစံ ပုရာဏန္တိ အယမတ္ထော ယောဇနာ စ။ အဝသေသဂါထာသု ပနဿ ယောဇနံ အဝတွာ ဝိသေသတ္ထမတ္ထမေဝ ဝက္ခာမ။

၆။ “ယဿန္တရတော န သန္တိ ကောပါ၊
ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ ဝိတိဝတ္ထော”တိ၂—

တ္ထ တာဝ အယံ အန္တရသဒ္ဓေါ—

“နဒီတိရေသု သဏ္ဌာနေ^၃၊ သဘာသု ရထိယာသု စ။
ဇနာ သင်္ဂမ္မ မန္တေန္တိ၊ မဉ္စ တဉ္စ ကိမန္တရ”န္တိ^၄၊

“အပ္ပမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန အန္တရာ ဝေါသာနမာပါဒိ”^၅၊

“အနတ္တဇနနော ကောဓော၊ ကောဓော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ”တိ၆—

၁-အသာရကတ္ထေန (သီ)

၂-ပန္နာနေ (သီ)၊ ပထေသု (သျှာ)

၅-အံ ၃-၃၈၂-ပိဋ္ဌေ။

၂-ခု ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ဣတိဗ္ဗဝါဘဝတဉ္စ (က)

၄-သံ ၁-၂၀၃-ပိဋ္ဌေ။

၆-အံ ၂-၄၇၁၊ ခု ၁-၂၅၂-ပိဋ္ဌေသု။

ဧဝံ ကာရဏဝေမဇ္ဈစိတ္တာဒိသု သမ္ပဟုလေသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ ဣဓ ပန စိတ္တေ။ တတော ယဿန္တရတော န သန္တိ ကောပါတိ တတိယမဂ္ဂေန သမ္ပဟတတ္တာ ယဿ စိတ္တေ န သန္တိ ကောပါတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန ဘဝေါတိ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိဘဝေါတိ ဝိပတ္တိ။ တထာ ဘဝေါတိ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝိဘဝေါတိ ဟာနိ။ ဘဝေါတိ သဿတော၊ ဝိဘဝေါတိ ဥစ္ဆေဒေါ။ ဘဝေါတိ ပုညံ၊ ဝိဘဝေါတိ ပါပံ။ ဝိဘဝေါ အဘဝေါတိ စ အတ္ထတော ဧကမေဝ၊ တသ္မာ ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ ဝိတိဝတ္ထောတိ ဧတ္ထ ယာ ဒေသာ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဝုဒ္ဓိဟာနိ- သဿတုစ္ဆေဒပုညပါပဝသေန ဣတိ အနေကပ္ပကာရာ ဘဝါဘဝတာ ဝုစ္စတိ၊ စတူဟိဝိ မဂ္ဂေဟိ ယထာသမ္ဘဝံ တေန တေန နယေန တံ ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ ဝိတိဝတ္ထောတိ ဧဝမတ္ထော ဉာတဗ္ဗော။

၇။ ယဿ ဝိတက္ကာတိ ဧတ္ထ ပန ယဿ ဘိက္ခုနော တယော ကာမ- ဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္ကာ၊ တယော ဉာတိဇနပဒါမရဝိတက္ကာ၊ တယော ပရာနုဒ္ဓယတာပဋိသံယုတ္တလာဘသက္ကာရသိလောကအနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တဝိ- တက္ကာတိ ဧတေ နဝ ဝိတက္ကာ သမန္တဘဒ္ဒကေ ဝုတ္တနယေန တတ္ထ တတ္ထ အာဒိနဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပဋိပက္ခဝတ္ထာနေန တဿ တဿ ပဟာနသမတ္ထေဟိ တိဟိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိ စ ဝိရူပိတာ ဘုသံ ရူပိတာ သန္တာပိတာ ဒဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဝိရူပေတွာ စ အဇ္ဈတ္တံ သုဝိကပ္ပိတာ အသေသာ၊ နိယကဇ္ဈတ္တ- ဘူတေ အတ္တနော ခန္ဓသန္တာနေ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တဘူတေ စိတ္တေ စ ယထာ န ပုန သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အသေသာ ဆိန္ဒာ။ ဆိန္ဒံ ဟိ ကပ္ပိတန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ကပ္ပိတကေသမဿူ”တိ^၁။ ဧဝမတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၈။ ဣဒါနိ ယော နာစ္စသာရီတိ ဧတ္ထ ယော နာစ္စသာရီတိ ယော နာတိဓာဝိ။ န ပစ္စသာရီတိ န ဩဟိယိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? အစွာရဒ္ဓဝီရိယေန ဟိ ဥဒ္ဓစ္စေ ပတန္တော အစွာသရတိ၊ အတိသိထိလေန ကောသဇ္ဇေ ပတန္တော ပစ္စာသရတိ။ တထာ ဘဝတဏှာယ အတ္တာနံ ကိလမေန္တော အစွာသရတိ၊ ကာမတဏှာယ ကာမသုခမနုယုဉ္ဇန္တော ပစ္စာသရတိ။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ အစွာ- သရတိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စာသရတိ။ အတိတံ အနုသောစန္တော အစွာသရတိ၊ အနာဂတံ ပဋိကခန္တော ပစ္စာသရတိ။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယာ အစွာသရတိ၊ အပ- ရန္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ပစ္စာသရတိ။ တသ္မာ ယော ဧတေ ဥဘော အန္တေ ဝဇ္ဇေတွာ မဇ္ဈိမံ ပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇန္တော နာစ္စသာရီ န ပစ္စသာရီတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သဗ္ဗံ အစ္စဂမာ ဣမံ ပပဉ္စန္တိ တာယ စ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂဝေါသာနာယ မဇ္ဈိ-
မာယ ပဋိပဒါယ သဗ္ဗံ ဣမံ ဝေဒနာသညာဝိတက္ကပ္ပဘဝံ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ-
သင်္ခါတံ တိရိစ္ဆံ ပပဉ္စံအစ္စဂမာ အတိက္ကန္တော၊ သမတိက္ကန္တောတိ အတ္ထော။

၉။ တဒနန္တရဂါထာယ ပန သဗ္ဗံ ဝိတထမိဒန္တိ ဥတွာ လောကေတိ
အယမေဝ ဝိသေသော။ တဿတ္ထော—သဗ္ဗန္တိ အနဝသေသံ၊ သကလမနုနန္တိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ပန ဝိပဿနပဂံ လောကိယခန္ဓာယတန-
ဓာတုပ္ပဘေဒံ သင်္ခတမေဝ ဣဓာမိပ္ပေတံ။ ဝိတထန္တိ ဝိဂတတထဘာဝံ၊ နိစ္စန္တိ
ဝါ သုခန္တိ ဝါ သုဘန္တိ ဝါ အတ္တာတိ ဝါ ယထာ ယထာ ကိလေသဝသေန
ဗာလဇနေဟိ ဂယတိ၊ တထာတထာဘာဝတော ဝိတထန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဣဒန္တိ တမေဝ သဗ္ဗံ ပစ္စက္ခဘာဝေန ဒဿေန္တော အာဟ။ ဥတွာတိ
မဂ္ဂပညာယ ဇာနိတွာ၊ တဉ္စ ပန အသမ္မောဟတော၊ န ဝိသယတော။
လောကေတိ ဩကာသလောကေ သဗ္ဗံ ခန္ဓာဒိဘေဒံ ဓမ္မဇာတံ “ဝိတထမိဒ”န္တိ
ဥတွာတိ သမ္ပန္တော။

၁၀-၁၃။ ဣဒါနိ ဣတော ပရာသု စတူသု ဂါထာသု ဝိတလောဘော
ဝိတရာဂေါ ဝိတဒေါသော ဝိတမောဟောတိ ဧတေ ဝိသေသာ။ ဧတ္ထ
လုပ္ပနဝသေန လောဘော၊ သဗ္ဗသင်္ခါဟိကမေတံ ပဌမဿ အကုသလမူလဿ
အဓိဝစနံ၊ ဝိသမလောဘဿ ဝါ၊ ယော သော “အပ္ပေကဒါ မာတုမတ္တိသုပိ
လောဘဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဘဂိနိမတ္တိသုပိ လောဘဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စိတုမတ္တိသုပိ
လောဘဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တော။ ရဇ္ဇနဝသေန ရာဂေါ၊ ပဉ္စကာမဂုဏ-
ရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဒုဿနဝသေန ဒေါသော၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တကောဓဿေတံ
အဓိဝစနံ။ မုယုနဝသေန မောဟော၊ စတူသု အရိယသစ္စေသု အညာဏဿေတံ
အဓိဝစနံ။ တတ္ထ ယသ္မာ အယံ ဘိက္ခု လောဘံ ဇီဂုစ္ဆန္တော ဝိပဿနံ အာရဘိ
“ကုဒါဿု နာမာဟံ လောဘံ ဝိနေတွာ ဝိဂတလောဘော ဝိဟရေယျ”န္တိ၊
တသ္မာ တဿ လောဘပ္ပဟာနူပါယံ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဝိတထဘာဝဒဿနံ^၃
လောဘပ္ပဟာနာနိသံသဉ္စ ဩရပါရပ္ပဟာနံ^၄ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ။
ဧသ နယော ဣတော ပရာသုပိ။ ကေစိ ပနာဟု “ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန
ဧတေ ဓမ္မေ ဇီဂုစ္ဆိတွာ ဝိပဿနမာရဒ္ဒဿ တဿ တဿ ဘိက္ခုနော
ဧကမေကာဝ ဧတ္ထ ဂါထာ ဝုတ္တာ”တိ။ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော
ဣတော ပရာသု စတူသု ဂါထာသု။

၁-အသမ္မောဟတော စ ဝိသယတော စ (သျှာ၊ က) ၂-သံ ၂-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိတထဘာဝဒဿနတ္ထံ (သီ၊ က) ၄-ဩရပါရပ္ပဟာနတ္ထံ (သီ)

၁၄။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဝဏ္ဏနာ—အပ္ပဟိနဋ္ဌေန သန္တာနေ သယန္တိတိ အနုသယာ။ ကာမရာဂပဋိသမာနဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အတ္တနော အာကာရာနုဝိဓာနဋ္ဌေန မူလာ။ အခေမဋ္ဌေန အကုသလာ။ ဓမ္မာနံ ပတိဋ္ဌာဘူတာတိပိ မူလာ။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကဋ္ဌေန အကုသလာ။ ဥဘယဓမ္မေတံ လောဘဒေါသမောဟာနံ အဓိဝစနံ။ တေ ဟိ “လောဘော ဘိက္ခဝေ အကုသလဉ္စ အကုသလမူလဉ္စ”တိအာဒိနာ နယေန ဧဝံ နိဋ္ဌိဋ္ဌာ။ ဧဝမေတေ အနုသယာ တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟိနတ္တာ ယဿ ကေစိ န သန္တိ။ ဧတေ စ အကုသလမူလာ တထေဝ သမူဟတာသေ။ သမူဟတာ ဣစ္စေဝ အတ္ထော။ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿ ဟိ^၁ သေကာရာဂမံ ဣစ္ဆန္တိ သဒ္ဓလက္ခဏကောဝိဒါ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပန “သေတိ နိပါတော”တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံဝိဓော ဘိက္ခု၊ ဒီဏာသဝေါ ဟောတိ၊ ဒီဏာသဝေါ စ နေဝ အာဒိယတိ၊ န ပဇဟတိ၊ ပဇဟိတွာ ဌိတောတိ ဝုတ္တော၊ တထာပိ ဝတ္တမာနသမိပေ ဝတ္တမာနဝစန- လက္ခဏေန “ဇဟာတိ ဩရပါရ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ အနုပါဒိသေသာယ စ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တော အတ္တနော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနသင်္ခါတံ ဇဟာတိ ဩရပါရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ကိလေသပဋိပါဋိယာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ စာတိ ဒွိဓာ အနုသယာနံ အဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ဟိ ကာမရာဂါနုသယ- ပဋိသမာနုသယာနံ တတိယမဂ္ဂေန အဘာဝေါ ဟောတိ၊ မာနာနုသယဿ စတုတ္ထမဂ္ဂေန၊ ဒိဋ္ဌာနုသယဝိစိကိစ္ဆာနုသယာနံ ပဌမမဂ္ဂေန၊ ဘဝရာဂါနုသယာ- ဝိဇ္ဇာနုသယာနံ စတုတ္ထမဂ္ဂနေဝ။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ ပန ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌာနုသယ- ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာနံ အဘာဝေါ ဟောတိ၊ ဒုတိယမဂ္ဂေန ကာမရာဂါနုသယ- ပဋိသမာနုသယာနံ တနုဘာဝေါ၊ တတိယမဂ္ဂေန သဗ္ဗသော အဘာဝေါ၊ စတုတ္ထမဂ္ဂေန မာနာနုသယဘဝရာဂါနုသယာဝိဇ္ဇာနုသယာနံ အဘာဝေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ယသ္မာ န သဗ္ဗေ အနုသယာ အကုသလမူလာ။ ကာမရာဂ- ဘဝရာဂါနုသယာ ဧဝ ဟိ လောဘာကုသလမူလေန သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပဋိသမာနုသယာဝိဇ္ဇာနုသယာ စ “ဒေါသော အကုသလမူလံ မောဟော အကုသလမူလ”မိစ္စေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒိဋ္ဌိမာနဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ ပန န ကိဉ္စိ အကုသလမူလံ ဟောန္တိ။ ယသ္မာ ဝါ အနုသယာဘာဝဝသေန စ အကုသလ- မူလသမုဂ္ဂါတဝသေန စ ကိလေသပ္ပဟာနံ ပဌပေသိ^၂၊ တသ္မာ—

၁-ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿန္တေ (က)

၂-ပတ္ထေသိ (သိ)၊ ပတ္ထေသိ ပဌပေသိ (က)

“ယဿာနုသယာ န သန္တိ ကေဓိ၊
မူလာ စ အကုသလာ သမူဟတာသေ”——

ဣတိ ဘဂဝါ အာဟ။

၁၅။ ယဿ ဒရထဇာတိ ဧတ္ထ ပန ပဌမုပ္ပန္နာ^၁ ကိလေသာ ပရိဋ္ဌာဟဋ္ဌေန ဒရထာ နာမ၊ အပရာပရုပ္ပန္နာ ပန တေဟိ ဒရထေဟိ ဇာတတ္တာ ဒရထဇာ နာမ။ ဩရန္တိ သက္ကာယော ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ဩရိမံ တိရန္တိ ခေါ ဘိက္ခု သက္ကာယဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ^၂။ အာဂမနာယာတိ ဥပ္ပတ္တိယာ။ ပစ္စယာသေတိ ပစ္စယာ ဧဝ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယဿ ပန ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂ္ဂ-ဟဏာယ ပစ္စယဘူတာ အရိယမဂ္ဂေန ပဟိနတ္တာ ကေဓိ ဒရထဇဝေဝစနာ ကိလေသာ န သန္တိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သော ဘိက္ခု ဇဟာတိ ဩရပါရန္တိ။

၁၆။ ယဿ ဝနထဇာတိ ဧတ္ထပိ ဒရထဇာ ဝိယ ဝနထဇာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝစနတ္ထေ ပန အယံ ဝိသေသော—ဝနတေ၊ ဝနောတိတိ ဝါ ဝနံ၊ ယာစတိ သေဝကံ ဘဇတိတိ အတ္ထော၊ တဏှာယေတံ အဓိဝစနံ။ သာ ဟိ ဝိသယာနံ ပတ္တနတော သေဝနတော စ “ဝန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တံပရိယုဋ္ဌာနဝသေန ဝနံ ထရတိ တနောတိတိ ဝနထော၊ တဏှာနုသယဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဝနထာ ဇာတာတိ ဝနထဇာတိ။ ကေဓိ ပနာဟု “သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ဂဟနဋ္ဌေန ဝနထောတိ ဝုစ္စန္တိ၊ အပရာပရုပ္ပန္နာ ပန ဝနထဇာ”တိ။ အယမေဝ စေတ္ထ ဥရဂသုတ္တေ အတ္ထော အဓိပ္ပေတော၊ ဣတရော ပန ဓမ္မပဒဂါထာယံ။ ဝိနိဗန္ဓာယ ဘဝါယာတိ ဘဝဝိနိဗန္ဓာယ၊ အထ ဝါ စိတ္တဿ ဝိသယေသု ဝိနိဗန္ဓာယ အာယတိံ ဥပ္ပတ္တိယာ စာတိ အတ္ထော။ ဟေတုယေဝ ဟေတုကပ္ပံ။

၁၇။ ယော နိဝရဏေတိ ဧတ္ထ နိဝရဏာတိ စိတ္တံ ဟိတပဋိပတ္တိံ ဝါ နိဝရန္တိတိ နိဝရဏာ၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိတိ အတ္ထော။ ပဟာယာတိ ဆဇ္ဇေတွာ။ ပဉ္စာတိ တေသံ သင်္ချာပရိစ္ဆေဒေါ။ ဤဃာဘာဝတော အနိဃော။ ကထံ-ကထာယ တိဏှတ္တာ တိဏှကထံကထော။ ဝိဂတသလ္လတ္တာ ဝိသလ္လော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယော ဘိက္ခု ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနိ ပဉ္စ နိဝရဏာနိ သမန္တဘဒ္ဒကေ ဝုတ္တနယေန သာမညတော ဝိသေသတော စ နိဝရဏေသု အာဒိနဝံ ဒိသွာ တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟာယ တေသဉ္စ ပဟိနတ္တာ ဧဝ ကိလေသဒုက္ခသင်္ခါတဿ

ဤသဿာဘာဝေန အနိဿော၊ “အဟောသိ” န ခေါ် အဟံ အတိတမဒ္ဓါန”န္တိ-
အာဒိနာ” နယေန ပဝတ္တယ ကထံကထာယ တိဏ္ဏတ္တာ တိဏ္ဏကထံကထော၊
“တတ္ထ ကတမေ ပဉ္စ သလ္လာ၊ ရာဂသလ္လော ဒေါသသလ္လော မောဟသလ္လော
မာနသလ္လော ဒိဋ္ဌိသလ္လော”တိ ပုတ္တာနံ ပဉ္စန္ဓံ သလ္လာနံ ဝိဂတတ္တာ ဝိသလ္လော၊
သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ပုတ္တနယေနော ဇဟာတိ ဩရပါရန္တိ။

အတြာပိ စ ကိလေသပဋိပါဋိယာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ စာတိ ခွိဓာ ဧဝ
နီဝရဏပ္ပဟာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ဟိ ကာမန္တုနီဝရဏဿ
ဗျာပါဒနီဝရဏဿ စ တတိယမဂ္ဂေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏဿ
ဥဒ္ဓစ္စနီဝရဏဿ စ စတုတ္ထမဂ္ဂေန၊ “အကတံ ဝတ မေ ကုသလ”န္တိ အာဒိနာ
နယေန ပဝတ္တဿ ဝိပုဋ္ဌိသာရသင်္ခါတဿ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏဿ ဝိစိကိစ္ဆာ-
နီဝရဏဿ စ ပဌမမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ ပန ကုက္ကုစ္စနီဝရဏဿ ဝိစိကိစ္ဆာ-
နီဝရဏဿ စ ပဌမမဂ္ဂေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ ကာမန္တုနီဝရဏဿ ဗျာပါဒ-
နီဝရဏဿ စ ဒုတိယမဂ္ဂေန တနုဘာဝေါ ဟောတိ၊ တတိယေန အနဝသေ-
သပ္ပဟာနံ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏဿ ဥဒ္ဓစ္စနီဝရဏဿ စ စတုတ္ထမဂ္ဂေန ပဟာနံ
ဟောတိတိ။ ဧဝံ—

“ယော နီဝရဏေ ပဟာယ ပဉ္စ၊
အနိဿော တိဏ္ဏကထံကထော ဝိသလ္လော။
သော ဘိက္ခု ဇဟာတိ ဩရပါရံ၊
ဥရဂေါဇိဏ္ဏမိဝတ္တံ ပုရာဏ”န္တိ—

အရဟတ္တနိက္ခုဋ္ဌေနော ဘဂဝါ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ဒေသနာပရိယော-
သာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော။^၁ “ဧကစ္စ ယေန ယေန တေသံ
ဘိက္ခုနံ ယာ ယာ ဂါထာ ဒေသိတာ၊ တေန တေန တဿာ တဿာ ဂါထာယ
ပရိယောသာနေ သော သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော”တိ ဝဒန္တိ။^၂

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိဗ္ဗာတဋ္ဌကထာယ

ဥရဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတော။

၁-မ ၁-၁၀၊ သံ ၁-၂၆၅-ပိဋေသု။

၂-မ ၃-၂၀၃၊ ခု ၁၀-၁၅၅-ပိဋေသု။

၃-၃-ဧကစ္စယေန နယေန တဿာ တဿာ ဂါထာယ ပရိယောသာနေ သော သော ဘိက္ခု
အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတောတိ။ (သီ)

၂-ဓနိယသုတ္တဝတ္ထနာ

၁၈။ ပက္ခောဒနောတိ ဓနိယသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ
ဝိဟရတိ၊ တေန သမယေန ဓနိယော ဂေါပေါ မဟိတီရေပဋိဝသတိ။ တဿာယံ
ပုဗ္ဗယောဂေါ—ကဿပဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေ ဒိဗ္ဗမာနေ ဝိသတိ ဝဿ-
သဟဿာနိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သံဃဿ ဝိသတိ သလာကဘတ္တာနိ အဒါသိ၊ သော
တတော စုတော ဒေဝေသု ဥပ္ပန္နော။ ဧဝံ ဒေဝလောကေ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ
ခေပေတွာ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ ဝိဒေဟရဋ္ဌမဇ္ဈေ ပဗ္ဗတရဋ္ဌံ နာမ
အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဓမ္မကောရဏ္ဍံ^၁ နာမ နဂရံ၊ တသ္မိ^၂ နဂရေ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဟုတွာ
အဘိနိဗ္ဗတ္တော ဂေါယူထံ နိဿာယ ဇီဝတိ။ တဿ ဟိ တိသမတ္တာနိ
ဂေါသဟဿာနိ ဟောန္တိ၊ သတ္တဝီသသဟဿာ ဂါဝေါ ဒီရံ ဒုယန္တိ။ ဂေါပါ
နာမ နိဗ္ဗဝါသိနော န ဟောန္တိ၊ ဝဿိကေ စတ္တာရေမာသေထလေဝသန္တိ၊
အဝသေသေ အဋ္ဌမာသေ ယတ္ထ တိဏောဒကံ သုခံ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဝသန္တိ။ တဉ္စ
နဒီတီရံ ဝါ ဇာတဿရတီရံ ဝါ ဟောတိ။ အထာယမ္ပိ ဝဿကာလေ အတ္တနော
ဝသိတဂါမတော နိက္ခမိတွာ ဂုန္တံ ဖာသုဝိဟာရတ္တာယ ဩကာသံ ဂဝေသန္တော
မဟာမဟိ ဘိဇ္ဇိတွာ ဧကတော ကာလမဟိ ဧကတော မဟာမဟိစ္စေဝ သင်္ခ^၃
ဂန္တော သန္ဓမာနာ ပုန သမုဒ္ဓသမိပေ သမာဂန္တော ပဝတ္တာ၊ ယံ ဩကာသံ
အန္တရဒီပံ အကာသိ၊ တံ ပဝိသိတွာ ဝစ္ဆာနံ သာလံ အတ္တနော စ နိဝေသနံ
မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ သတ္တ ပုတ္တာ သတ္တ မိတရော သတ္တ သုဏိသာ
အနေကေ စ ကမ္မကာရာ ဟောန္တိ။ ဂေါပါ နာမ ဝဿနိမိတ္တံ ဇာနန္တိ။ ယဒါ
သကုဏိကာ ကုလာဝကာနိ ရုက္ခဂ္ဂေ ကရေန္တိ၊ ကက္ကဋ္ဌကာ ဥဒကသမိပေ
ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ထလသမိပဒွါရေန^၂ ဝဋ္ဋဉ္စေန္တိ၊ တဒါ သုဝုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိတိ
ဂဏှန္တိ။ ယဒါ ပန သကုဏိကာ ကုလာဝကာနိ နိစဋ္ဌာနေ ဥဒကပိဋ္ဌေ ကရေန္တိ၊
ကက္ကဋ္ဌကာ ထလသမိပေ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ဥဒကသမိပဒွါရေန^၃ ဝဋ္ဋဉ္စေန္တိ၊
တဒါ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိတိ ဂဏှန္တိ။

အထ သော ဓနိယော သုဝုဋ္ဌိကနိမိတ္တာနိ ဥပသလ္လက္ခေတွာ ဥပကဋ္ဌေ
ဝဿကာလေ အန္တရဒီပါ နိက္ခမိတွာ မဟာမဟိယာ ပရတီရေ သတ္တသတ္တာဟမ္ပိ
ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဥဒကေန အနုဇ္ဈောတ္တရဏောကာသေ အတ္တနော
ဝသနောကာသံ ကတွာ သမန္တာ ပရိက္ခိပိတွာ ဝစ္ဆသာလာယော မာပေတွာ
တတ္ထ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထဿ ဒါရုတိဏာဒိသင်္ဂဟေ ကတေ သဗ္ဗေသု

၁-ဓမ္မကောရဏ္ဍံ (သိ)

၂-ထလသမိပေ ဒွါရေန (သိ၊ က)

၃-ဥဒကသမိပေ ဒွါရေန (သိ၊ က)

ပုတ္တဒါရကမ္မကံရပေါရိသေသု သမာနိယေသု^၁ ဇာတေသု နာနပ္ပကာရေ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇေ ပဋိယတ္တေ သမန္တာ စတုဒ္ဓိသာ မေဃမဏ္ဍလာနိ ဥဠဟိံသု။ သော ဓေနယော ဒုဟာပေတွာ ဝစ္ဆသာလာသု ဝစ္ဆေ သဏ္ဌာပေတွာ^၂ ဂုန္တံ စတုဒ္ဓိသာ ဓူမံ ကာရာပေတွာ သဗ္ဗပရိဇနံ ဘောဇာပေတွာ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကာရာပေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဒီပေ ဥဇ္ဇာလာပေတွာ သယံ ဒီရေန ဘတ္တံ ဘုဠိတွာ မဟာသယနေ သယန္တော အတ္တနော သိရိသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ တုဠစိတ္တော ဟုတွာ အပရဒိသာယ မေဃတ္တနိတသဒ္ဓိံ သုတွာ နိပန္နော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “ပက္ခောဒနော ဒုဒ္ဓဒီရောဟမသ္မိ”တိ။

တကြာယံ အတ္တဝါဒနာ—ပက္ခောဒနောတိ သိဒ္ဓဘက္ခော။ ဒုဒ္ဓဒီရောတိ ဂါဝေါ ဒုဟိတွာ ဂဟိတဒီရော။ အဟန္တိ အတ္တာနံ နိဒဿေတိ။ အသ္မိတိ အတ္တနော တထာဘာဝံ။ ပက္ခောဒနော ဒုဒ္ဓဒီရော စ အဟမသ္မိ ဘဝါမိတိ အတ္တော။ ဣတိတိ ဧဝမာဟာတိ အတ္တော။ နိဒ္ဒေသေ ပန “ဣတိတိ ပဒသန္တိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရိ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာ-မေတ”န္တိ^၃ ဧဝဿ အတ္တော ဝဏ္ဏိတော။ သောပိ ဣဒမေဝ သန္ဓာယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယံယံ ဟိ ပဒံ ပုဗ္ဗပဒေန ဝုတ္တံ၊ တဿ တဿ ဧဝမာဟာတိ ဧတမတ္ထံ ပကာသေန္တောယေဝ ဣတိသဒ္ဓေါ ပစ္ဆိမေန ပဒေန မေတ္တေယျော ဣတိ ဝါ ဘဂဝါ ဣတိ ဝါ ဧဝမာဒိနာ ပဒသန္တိ ဟောတိ၊ နာညထာ။

ဓနိယော ဂေါပေါတိ တဿ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ နာမသမောဓာနံ။ သော ဟိ ယာနိမာနိ ထာဝရာဒီနိ ပဉ္စ ဓနာနိ၊ တေသု ဌပေတွာ ဒါနသီလာဒိအနုဂါမိကဓနံ ခေတ္တဝတ္ထု၊ အာရာမာဒိတော ထာဝရဓနတောပိ၊ ဂဝဿာဒိတော ဇင်္ဂမဓန-တောပိ၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိတော သံဟာရိမဓနတောပိ၊ သိပ္ပာယတနာဒိတော အင်္ဂသမဓနတောပိ ယံ တံ လောကဿ ပဉ္စဂေါရသာနုပ္ပဒါနေန ဗဟူပကာရံ တံ သန္ဓာယ “နတ္ထိ ဂေါသမိတံ ဓန”န္တိ^၄ ဧဝံ ဝိသေသိတံ ဂေါဓနံ၊ တေန သမန္တာဂတတ္တာ ဓနိယော၊ ဂုန္တံ ပါလနတော ဂေါပေါ။ ယော ဟိ အတ္တနော ဂါဝေါပါလေတိ၊ သော “ဂေါပေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယော ပရေသံ ဝေတနေန ဘဇ္ဇော ဟုတွာ၊ သော ဂေါပါလကော။ အယံ ပန အတ္တနောယေဝ၊ တေန ဂေါပေါတိ ဝုတ္တော။

၁-သမာဟိတေသု (သိ)	၂-ဗန္ဓာပေတွာ (သိ)
၃-ခု ၈-၂၄-ပိဋက	၄-သံ ၁-၆၊ ၃ ၁၀-၁၆၀-ပိဋက

အနုတိရေတိ တိရဿ သမိပေ။ မဟိယာတိ မဟာမဟိနာမိကာယ နဒိယာ။ သမာနေန အနုကူလဝတ္တိနာ ပရိဇနေန သဋ္ဌိံ ဝါသော ယဿ သော သမာန-
ဝါသော၊ အယဉ္ဇ တထာဝရိဓော။ တေနာဟ “သမာနဝါသော”တိ။ ဆန္ဒာတိ
တိဏပဏ္ဍိတနောဟိ အနောဝဿကာ ကတာ။ ကုဋ္ဌိတိ ဝသနဃရဿေတံ
အမိဝဃန။ အာဟိတောတိ အာဘတော၊ ဇာလိတော ဝါ။ ဂိနိတိ အဂ္ဂိ။ တေသု
တေသု ဌာနေသု အဂ္ဂိ “ဂိနိ”တိ ဝေါဟရိယတိ။ အထ စေ ပတ္ထယသီတိ ဣဒါနိ
ယဒိ ဣတ္ထသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဝဿာတိ သိဉ္စ ပဋ္ဌရ၊ ဥဒကံ မုဉ္ဇာတိ
အတ္ထော။ ဒေဝါဟိ မေဃံ အာလပတိ။ အယံ တာဝေတ္ထ ပဒဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပန အတ္ထဝဏ္ဏနာ—ဧဝမယံ ဓနိယော ဂေါပေါ အတ္တနော သယန-
ဃရေ မဟာသယနေ နိပန္နော မေဃတ္တနိတံ သုဘွာ “ပက္ခောဒနောဟမသ္မိ”တိ
ဘဏန္တော ကာယဒုက္ခဝပသမူပါယံ ကာယသုခဟေတုဉ္စ အတ္တနော သန္တိဟိတံ
ဒိပေတိ။ “ဒုဒ္ဓခိရေဟမသ္မိ”တိ ဘဏန္တော စိတ္တဒုက္ခဝပသမူပါယံ စိတ္တ-
သုခဟေတုဉ္စ။ “အနုတိရေ မဟိယာ”တိ နိဝါသဌာနသမ္ပတ္တိံ။ “သမာနဝါ-
သော”တိ တာဒိသေ ကာလေဝိယဝိပ္ပယောဂပဒဌာနဿ သောကဿာဘာဝံ။
“ဆန္ဒာ ကုဋ္ဌိ”တိ ကာယဒုက္ခာပဂမပဋိဃာတံ။ “အာဟိတော ဂိနိ”တိ ယသ္မာ
ဂေါပေါလကာ ပရိက္ခေပဓူမဒါရအဂ္ဂိဝသေန တယော အဂ္ဂိ ကရေန္တိ။ တေ စ
တဿ ဂေဟေ သဗ္ဗေ ကတာ၊ တသ္မာ သဗ္ဗဒိသာသု ပရိက္ခေပဂ္ဂိံ သန္ဓာယ
“အာဟိတော ဂိနိ”တိ ဘဏန္တော ဝါဠမိဂါဂမနနိဝါရဏံ ဒိပေတိ။ ဂုန္တံ
မဇ္ဈေ ဂေါမယာဒီဟိ ဓူမဂ္ဂိံ သန္ဓာယ ခံသမကသာဒီဟိ ဂုန္တံ အနာဗာဓံ။
ဂေါပါလကာနံ သယနဌာနေ ဒါရအဂ္ဂိံ သန္ဓာယ ဂေါပါလကာနံ သီတာ-
ဗာဓပဋိဃာတံ။ သော ဧဝံ ဒိပေန္တော အတ္တနော ဝါ ဂုန္တံ ဝါ ပရိဇနဿ ဝါ
ဝုဠိပစ္စယဿ ကဿစိ အာဗာဓဿ အဘာဝတော ဝီတိသောမနဿဇာတော
အာဟ “အထ စေ ပတ္ထယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ။

၁၉။ ဧဝံ ဓနိယဿ ဣမံ ဂါထံ ဘာသမာနဿ အသောသိ ဘဂဝါ
ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနသိကာယ ဇေတဝန-
မဟာဝိဟာရေ ဂန္ဓကုဋိယံ ဝိဟရန္တော။ သုဘွာ စ ပန ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ
ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဓသ ဓနိယဉ္စ ပဇာပတိဉ္စဿ “ဣမေ ဥဘောပိ ဟေတု-
သမ္ပန္နာ။ သစေ အဟံ ဂန္ဓာ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ ဥဘောပိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ
ပါပုဏိဿန္တိ။ နောစေ ဂမိဿာမိ၊ သေ ဥဒကောဃေန ဝိနဿိဿန္တိ”တိ တဒ်-
ဏေယေဝ သာဝတ္ထိတော သတ္တ ယောဇနသတာနိ ဓနိယဿ နိဝါသဌာနံ
အာကာသေန ဂန္ဓာ တဿ ကုဋိယာ ဥပရိအဌာသိ။ ဓနိယော တံ ဂါထံ ပုနပ္ပုရံ

ဘာသတိယေဝ၊ န နိဋ္ဌာပေတိ၊ ဘဂဝတိ ဂတေပိ ဘာသတိ။ ဘဂဝါ စ တံ သုတွာ “န ဧတ္တကေန သန္တုဋ္ဌာ ဝါရိဿတ္တာ ဝါဟောန္တိ၊ ဧဝံ ပန ဟောန္တိ”တိ ဒဿေတုံ—

“အက္ခောဓနော ဝိဂတဒိလောဟမသ္မိ၊
အနုတိရေ မဟိယေကရတ္တိဝါသော။
ဝိဝဋ္ဌာ ကုဋိ နိဗ္ဗုတော ဂိနိ၊
အထ စေ ပတ္တယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ—

ဣမံ ပဋိဂါထံ အဘာသိ ဗျဉ္ဇနသဘာဝံ နော အတ္ထသဘာဝံ။ န ဟိ “ပက္ခောဒနော”တိ၊ “အက္ခောဓနော”တိ စ အာဒိနိ ပဒါနိ အတ္ထတော သမေန္တိ မဟာသမုဒ္ဓဿ ဩရိမပါရိမတိရာနိ ဝိယ၊ ဗျဉ္ဇနံ ပနေတ္ထ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ သမေတိတိ ဗျဉ္ဇနသဘာဝါနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ပုရိမဂါထာယ သဒိသပဒါနံ ဝုတ္တနယေနော အက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသေသပဒါနံ ပနာယံ ပဒတော အတ္ထတော စ ဝဏ္ဏနာ—အက္ခော-ဓနောတိ အကုဉ္ဇနသဘာဝေါ။ ယော ဟိ သော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရအာသာတ-ဝတ္ထုသမ္ဘဝေါ ကောဓော ဧကစ္စဿ သုပရိတ္တောပိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဟဒယံ သန္တာပေတွာ ဝူပသမ္ပတိ၊ ယေန စ တတော ဗလဝတရုပ္ပန္ဓေန ဧကစ္စော မုခဝိကုဏနမတ္တံ ကရေတိ၊ တတော ဗလဝတရေန ဧကစ္စော ဖရသံ ဝတ္ထုကာမော ဟနုသမ္ဘလနမတ္တံ ကရေတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန ဖရသံ ဘဏတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန ဒဏ္ဍံ ဝါ သတ္တံ ဝါ ဂဝေသန္တော ဒိသာ ဝိလောကေတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန ဒဏ္ဍံ ဝါ သတ္တံ•ဝါ အာမသတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန ဒဏ္ဍာဒိနိ ဂဟေတွာ ဥပဓာဝတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ပဟာရေ ဒေတိ၊ အပရော တတော ဗလဝတရေန အပိ ဉှတိသာလောဟိတံ ဇီဝိတာ ဝေါရော-ပေတိ၊ ဧကစ္စော တတော ဗလဝတရေန ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အတ္တာနမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ သီဟဋ္ဌဒိပေ ကာလဂါမဝါသီ အမစ္စော ဝိယ။ ဧတ္တာဝတာ စ ကောဓော ပရမဝေပုလ္လပ္ပတ္တော ဟောတိ။ သော ဘဂဝတာ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗသော ပဟိနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော၊ တသ္မာ ဘဂဝါ “အက္ခောဓနောဟမသ္မိ”တိ အာဟ။

ဝိဂတဒိလောတိ အပဂတဒိလော။ ယေ ဟိ တေ စိတ္တဗန္ဓဘာဝေန^၁ ပဉ္စ စေတောဒိလာ ဝုတ္တာ၊ ယေဟိ စ ဒိလဘူတေ စိတ္တေ သေယျထာပိ နာမ ဒိလေ

ဘူမိဘာဂေ စတ္တာရော မာသေ ဝဿန္တေပိ ဒေဝေ သဿာနိ န ရဟန္တိ၊
ဧဝမေဝံ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိကုသလဟေတုဝဿေ ဝဿန္တေပိ ကုသလံ န ရဟတိ၊
တေ စ ဘဂဝတာ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗသော ပဟိနာ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ
“ဝိဂတဒိလောဟမသ္မိ”တိ အာဟ။

ဧကရတ္တိံ ဝါသော အဿာတိ ဧကရတ္တိဝါသော။ ယထာ ဟိ ဓနိယော
တတ္ထ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ နိဗ္ဗဝါသံ ဥပဂတော၊ န တထာ ဘဂဝါ။
ဘဂဝါ ဟိ တံယေဝ ရတ္တိံ တဿ အတ္တကာမတာယ တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂတော။
တသ္မာ “ဧကရတ္တိဝါသော”တိ အာဟ။ ဝိဝဇ္ဇာတိ အပနိတစ္ဆဒနာ။ ကုဋ္ဌိတိ
အတ္တဘာဝေါ။ အတ္တဘာဝေါ ဟိ တံ တံ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ကာယောတိပိ
ဂုဟာတိပိ ဒေဟောတိပိ သန္ဓေဟောတိပိ နာဝါတိပိ ရထောတိပိ ဝဏော-
တိပိ ဓဇောတိပိ ဝမ္ဗိကောတိပိ ကုဋ္ဌိတိပိ ကုဋ္ဌိကာတိပိ ဝုစ္ဆတိ၊ ဣမ ပန
ကဋ္ဌာဒိနိ ပဋိစ္စ ဂေဟနာမိကာ ကုဋ္ဌိ ဝိယ အဋ္ဌိအာဒိနိ ပဋိစ္စ သင်္ချံ ဂတတ္တာ
“ကုဋ္ဌိ”တိ ဝုတ္တော။ ယထာဟ—

“သေယျထာပိ အာဝုသော ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စ ဝလ္လိဉ္စ ပဋိစ္စ မတ္တိကဉ္စ
ပဋိစ္စ တိဏဉ္စ ပဋိစ္စ အာကာသော ပရိဝါရိတော အဂါရံတွေဝ သင်္ခံ
ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာဝုသော အဋ္ဌိဉ္စ ပဋိစ္စ နှာရဉ္စ ပဋိစ္စ မံသဉ္စ
ပဋိစ္စ စမ္ပဉ္စ ပဋိစ္စ အာကာသော ပရိဝါရိတော ရူပံတွေဝ သင်္ခံ
ဂစ္ဆတိ”တိ ၁။

စိတ္တမက္ကဋ္ဌဿ နိဝါသတော ဝါ ကုဋ္ဌိ။ ယထာဟ—

“အဋ္ဌိကင်္ဂလကုဋ္ဌိ စေ သာ၊ မက္ကဋ္ဌာဝသထော ဣတိ။
မက္ကဋ္ဌော ပဉ္စဒ္ဓါရာယ၊ ကုဋ္ဌိကာယ ပသတ္တိယ။
ဒ္ဓါရေန အနုပရိယာတိ၊ သန္ဓေယန္တော ပုနပ္ပုန”န္တိ ၂။

သာ ကုဋ္ဌိ ယေန တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဆဒနေန သတ္တာနံ ဆန္ဒတ္တာ ပုနပ္ပုနံ
ရာဂါဒိကိလေသဝဿံ အတိဝဿတိ။ ယထာဟ—

“ဆန္ဒမတိဝဿတိ၊ ဝိဝဋ္ဌံ နာတိဝဿတိ။
တသ္မာ ဆန္ဒံ ဝိဝရေထ၊ ဧဝံ တံ နာတိဝဿတိ”တိ ၃။

အယံ ဂါထာ ဒီသု ဌာနေသု ဝုတ္တာ ခန္ဓကေ ထေရဂါထာယံ စ။
 ခန္ဓကေ ဟိ “ယော အာပတ္တိံ ပဋိစ္စာဒေတိ၊ တဿ ကိလေသာ စ ပုနပုနံ
 အာပတ္တိယော စ အတိဝဿန္တိ၊ ယော ပန န ပဋိစ္စာဒေတိ၊ တဿ
 နာတိဝဿန္တိ”တိ ဣမံ အတ္ထံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တာ။ ထေရဂါထာယံ “ယဿ ရာဂါ-
 ဒိစ္စဒနံ အတ္ထိ၊ တဿ ပုန ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီသု ရာဂါဒိသမ္ဘဝတော ဆန္ဒမတိ-
 ဝဿတိ။ ယော ဝါ ဥပ္ပန္နေ ကိလေသေ အဓိဝါသေတိ၊ တဿေဝ အဓိဝါသိတ-
 ကိလေသစ္စဒနစ္စန္ဒာ အတ္တဘာဝကုဋိ ပုနပုနံ ကိလေသဝဿံ အတိဝဿတိ၊
 ယဿ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂဗျူဟဝါတေန ကိလေသစ္စဒနဿ ဝိဒ္ဓိသိတတ္တာ ဝိဝဋ္ဌာ၊
 တဿ နာတိဝဿတိ”တိ။ အယမတ္ထော ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ဘဂဝတာ ဟိ
 ယထာဝုတ္တံ ဆဒနံ ယထာဝုတ္တေန နယေန ဝိဒ္ဓိသိတံ၊ တသ္မာ “ဝိဝဋ္ဌာ ကုဋိ”တိ
 အာဟ။ နိဗ္ဗုတောတိ ဥပသန္တော။ ဂိနိတိ အဂ္ဂိ။ ယေန ဟိ ဧကာဒသဝိဓေန
 အဂ္ဂိနာ သဗ္ဗမိဒံ အာဒိတ္တံ။ ယထာဟ “အာဒိတ္တံ ရာဂဂ္ဂိနာ”တိ ဝိတ္ထာရော။
 သော အဂ္ဂိ ဘဂဝတော ဗောဓိမူလေယေဝ အရိယမဂ္ဂသလိလသေကေန
 နိဗ္ဗုတော၊ တသ္မာ “နိဗ္ဗုတော ဂိနိ”တိ အာဟ။

ဧဝံ ဝဒန္တော စ ဓနိယံ အတုဋ္ဌဗ္ဗေန တုဿမာနံ အညာပဒေသေန ဝ
 ပရိဘာသတိ ဩဝဒတိ အနုသာသတိ။ ကထံ? “အက္ခောဓနော”တိ ဟိ ဝဒ-
 မာနော ဓနိယ တံ ပက္ခောဒနောဟမသ္မိ”တိ တုဋ္ဌော၊ ဩဒနပါကော စ
 ယာဝဇီဝံ နေပရိက္ခယေန ကတ္တဗ္ဗော၊ နေပရိက္ခယော စ အာရက္ခာဒိဒုက္ခပဒ-
 ဌာနော၊ ဧဝံ သန္တေ ဒုက္ခေန တုဋ္ဌော ဟောသိ၊ အဟံ ပန “အက္ခောဓနော-
 ဟမသ္မိ”တိ တုဿန္တော သန္တိဋ္ဌကသမ္ပရာယိကဒုက္ခဘာဝေန တုဋ္ဌော ဟောမိတိ
 ဒီပေတိ။ “ဝိဂတခိလော”တိ ဝဒမာနော တံ “ဒုဒ္ဓခိရောဟမသ္မိ”တိ တုဿန္တော
 အကတကိစ္စောဝ “ကတကိစ္စောဟမသ္မိ”တိ မန္တော တုဋ္ဌော၊ အဟံ ပန
 “ဝိဂတခိလောဟမသ္မိ”တိ တုဿန္တော ကတကိစ္စောဝ တုဋ္ဌော ဟောမိတိ
 ဒီပေတိ။ “အနုတိရေ မဟိယေကရတ္ထိဝါသော”တိ ဝဒမာနော တံ အနုတိရေ
 မဟိယာ သမာနဝါသောတိ တုဿန္တော စတုမာသနိဗ္ဗဝါသေန တုဋ္ဌော။
 နိဗ္ဗဝါသော စ အာဝါသသင်္ဂေန ဟောတိ၊ သော စ ဒုက္ခော၊ ဧဝံ သန္တေ
 ဒုက္ခေန တုဋ္ဌော ဟောသိ။ အဟံ ပန ဧကရတ္ထိဝါသောတိ တုဿန္တော
 အနိဗ္ဗဝါသေန တုဋ္ဌော၊ အနိဗ္ဗဝါသော စ အာဝါသသင်္ဂါဘာဝေန ဟောတိ၊
 အာဝါသသင်္ဂါဘာဝေါ စ သုခေါတိ သုခေန တုဋ္ဌော ဟောမိတိ ဒီပေတိ။

၁-သံ ၂-၅၁၊ ဝိ ၃-၄၄-ပိဋေသု။ ၂-အဇ္ဇနရက္ခဏာဒိပဋ္ဌာနံ (သိ)၊ အနုရက္ခဏာဒီသု ဒုက္ခပဒဋ္ဌာနံ (သျှာ)
 ၃-ဒုက္ခံ (သိ၊ သျှာ)

စ မာရေန္တိ၊ တေသံ အဘာဝေန ဂုန္တံ ခေမတံ၊ ကစ္ဆေ ရုဠတိဏစရဏေန အဒ္ဓါနဂမနပရိဿမာဘာဝံ ဝတော ခုဒါကိလမထာဘာဝဉ္စ ဒီပေန္တော “ယထာ အညေသံ ဂါဝေါ အန္တကမကသသမ္ပဿေဟိ ဒိဿမာနာ” အဒ္ဓါနဂမနေန ကိလန္တာ ခုဒါယ မိလာယမာနာ၊ ကေဝုဠိနိပါတိ န သဟေယျ၊ န မေ တထာ ဂါဝေါ၊ မယံ ပန ဂါဝေါ ဝုတ္တပ္ပကာရာဘာဝါ ဒိက္ခတ္တံ ဝါ တိက္ခတ္တံ ဝါ ဝုဠိမ္ပိ သဟေယျ”န္တိ ဒီပေတိ။

၂၁။ တတော ဘဂဝါ ယသ္မာ ဓနိယော အန္တရဒီပေ ဝသန္တော ဘယံ ဒိသ္မာ ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ မဟာမဟိံ တရိတွာ တံ ကစ္ဆံ အာဂမ္မ “အဟံ သုဠ အာဂတော၊ နိဗ္ဗယေဝ ဌာနေ ဌိတော”တိ မညမာနော ဧဝမာဟ၊ သဘယေ ဧဝ စ သော ဌာနေ ဌိတော၊ တသ္မာ တဿ အာဂမနဌာနာ အတ္တနော အာဂမနဌာနံ ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ ဝဏ္ဏေန္တော “ဗဒ္ဓါသိ ဘိသိ”တိ ဣမံ ဂါထမဘာသိ အတ္တသဘာဝံ နော ဗုဉ္ဇနသဘာဝံ။

တတ္ထ ဘိသိတိ ပတ္တရိတွာ ပုထုလံ ကတွာ ဗဒ္ဓကုလ္လော ဝုစ္စတိ လောကေ၊ အရိယဿ ပန ဓမ္မဝိနယေ အရိယမဂ္ဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ—

မဂ္ဂေါ ပဇ္ဇော ပထော ပဇ္ဇော၊ အညေသံ ဝဋ္ဋမာယနံ။
နာဝါ ဥတ္တရသေတု စ၊ ကုလ္လော စ ဘိသိ သင်္ကမော၊
အဒ္ဓါနံ ပဘဝေါ စေဝ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပကာသိတော။

ဣမာယပိ ဂါထာယ ဘဂဝါ ပုရိမနယေနေဝ တံ ဩဝဒန္တော ဣမံ အတ္ထံ အာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော—ဓနိယ တံ ကုလ္လံ ဗန္ဓိတွာ မဟိံ တရိတွာ ဣမံ ဌာန-
မာဂတော၊ ပုနပိ စ တေ ကုလ္လော ဗန္ဓိတဗ္ဗော ဧဝ ဘဝိဿတိ၊ နဒီ စ တရိတဗ္ဗာ၊ န စေတံ ဌာနံ ခေမံ။ မယာ ပန ကေဝိတ္ထေ မဂ္ဂင်္ဂါနိ သမောဓာ-
နေတွာ ဉာဏဗန္ဓုနေန ဗဒ္ဓါ အဟောသိ ဘိသိ၊ သာ စ သတ္တတိသဗောဓိ-
ပက္ခိယဓမ္မပရိပုဏ္ဏတာယ ကေရသဘာဝုပဂတတ္တာ အညမညံ အနတ်ဝတ္တနေန ပုန ဗန္ဓိတဗ္ဗပ္ပယောဇနာဘာဝေန ဒေဝမနုဿေသု ကေနစိ မောစေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ စ သုသန္တိတာ၊ တာယ စမိ တိဏ္ဏော ပုဗ္ဗေ ပတ္တိတံ တိရပ္ပဒေသံ ဂတော။ ဂစ္ဆန္တောပိ စ န သောတာပန္နာဒယော ဝိယ ကဗ္ဗိဒေဝ ပဒေသံ ဂတော၊ အထ ခေါ ပါရဂတော သဗ္ဗာသဝက္ခယံ သဗ္ဗဓမ္မပါရံ ပရမံ ခေမံ နိဗ္ဗာနံ ဂတော၊ တိဏ္ဏောတိ ဝါသဗ္ဗညတံ ပတ္တော၊ ပါရဂတောတိ အရဟတ္တံ

ပတ္တော။ ကိံ ဝိနေယျ ပါရဂတောတိ စေ? ဝိနေယျ ဩဃံ၊ ကာမောဃာဒိ-
စတုဗ္ဗိဓံ ဩဃံ တရိတွာ အတိက္ကမ္မ တံ ပါရံ ဂတောတိ။ ဣဒါနိ စ ပန မေ ပုန
တရိတဗ္ဗာဘာဝတော အတ္ထော ဘိသိယာ န ဝိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ မမေဝ ယုတ္တံ
ဝတ္တု “အထ စေ ပတ္တယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ။

၂၂။ တဗ္ဗိ သုတွာ ဓနိယော ပုရိမနယေနော “ဂေါပီ မမ အဿဝါ”တိ
ဣမံ ဂါယံ အဘာသိ။ တတ္ထ ဂေါပီတိ ဘရိယံ နိဒ္ဒိသတိ။ အဿဝါတိ
ဝစနကရာ ကိံကာရပဋိသင်္ခါရီ။ အလောလာတိ မာတုဂါမော ဟိ ပဉ္စဟိ
လောလတာဟိ လောလော ဟောတိ အာဟာရလောလတာယ အလင်္ကာရ-
လောလတာယ ပရပုရိသလောလတာယ ဓနလောလတာယ ပါဒလောလ-
တာယ။ တထာ ဟိ မာတုဂါမော ဘတ္တပူဝသုရာဒိဘေဒေ အာဟာရေ
လောလတာယ အန္တမသော ပါရိဝါသိကဘတ္တဗ္ဗိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဟတ္ထောတာပကဗ္ဗိ
ခါဒတိ၊ ဒိဂုဏံ ဓနမနုပ္ပဒတွာပိ သုရံ ပိဝတိ။ အလင်္ကာရလောလတာယ အညံ
အလင်္ကာရံ အလဘမာနော အန္တမသော ဥဒကတေလကေနပိ ကေသေ
ဩသဏ္ဍေတွာ မုခံ ပရိမဇ္ဇတိ။ ပရပုရိသလောလတာယ အန္တမသော ပုတ္တေနပိ
တာဒိသေ ပဒေသေ ပက္ခောသိယမာနော ပဌမံ အသဒ္ဓမ္မဝသေန စိန္တေတိ။
ဓနလောလတာယ ဟံသရာဇံ ဂဟေတွာန သုဝဏ္ဏာ ပရိဟာယထ။ ပါဒ-
လောလတာယ အာရာမာဒိဂမနသီလော ဟုတွာ သဗ္ဗံ ဓနံ ဝိနာသေတိ။ တတ္ထ
ဓနိယော “ဧကာပိ လောလတာ မယံ ဂေါပိယာ နတ္ထိ”တိ ဒဿေန္တော
“အလောလာ”တိ အာဟာ။

ဒီဃရတ္တံ သံဝါသိယာတိ ဒီဃကာလံ သဒ္ဓိံ ဝသမာနာ ကောမာရ-
ဘာဝတော ပဘုတိ ဧကတော ဝရိတာ။ တေန ပရပုရိသေ န ဇာနာဘိတိ
ဒဿေတိ။ မနာပါတိ ဧဝံ ပရပုရိသေ အဇာနန္တိ မမေဝ မနံ အလ္လိယတိတိ
ဒဿေတိ။ တဿာ န သုဏာမိ ကိန္တိ ပါပန္တိ “ဣတ္ထန္တာမေန နာမ သဒ္ဓိံ
ဣမာယ ဟသိတံ ဝါ လပိတံ ဝါ”တိ ဧဝံ တဿာ န သုဏာမိ ကန္တိ အတိစာရ-
ဒေါသန္တိ ဒဿေတိ။

၂၃။ အထ ဘဂဝါ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ ဂေါပိယာ တုဉ္ဇံ နေိယံ ဩဝ-
ဒန္တော ပုရိမနယေနော “ဝိတ္တံ မမ အဿဝ”န္တိ ဣမံ ဂါယမဘာသိ
အတ္ထသဘာဝံ ဗျဉ္ဇနသဘာဝဉ္စ။ တတ္ထ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ ပဒါနိ။ အယံ ပန
အဓိပ္ပာယ်ယော—ဓနိယ တံ “ဂေါပီ မမ အဿဝါ”တိ တုဉ္ဇော၊ သာ ပန တေ

အဿဝါ ဘဝေယျ ဝါ န ဝါ၊ ဒုဇ္ဇာနံ ပရစိတ္တံ၊ ဝိသေသတော မာတုဂါမဿ။
 မာတုဂါမံ ဟိ ကုစ္ဆိယာ ပရိဟရန္တာပိ ရက္ခိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ ဒုရက္ခစိတ္တတ္တာ
 ဧဝံ န သက္ကာ တုမှာဒိသေဟိ ဣတ္ထိ အလောလာတိ ဝါ သံဝါသိယာတိ ဝါ
 မနာပါတိ ဝါ နိပ္ပါပါတိ ဝါ ဇာနိတုံ၊ မယံ ပန စိတ္တံ အဿဝံ ဩဝါဒပဋိကရံ၊
 မမ ဝသေ ဝတ္တတိ၊ နာဟံ တဿ ဝသေ ဝတ္တာမိ။ သော စဿ အဿဝ-
 ဘာဝေါ ယမကပါဋိဟာရိယေ ဆန္တံ ဝတ္တာနံ အဂ္ဂိဓာရာသု စ ဥဒကဓာရာသု
 စ ပဝတ္တမာနာသု သဗ္ဗဇနဿ ပါကဠော အဟောသိ။ အဂ္ဂိနိမ္မာနေ ဟိ
 တေဇောကသိဏံ သမာပဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ ဥဒကနိမ္မာနေ အာပေါကသိဏံ၊ နီလာဒိ-
 နိမ္မာနေ နီလာဒိကသိဏာနိ။ ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ဟိ ဒွေ စိတ္တာနိ ဧကတော နပ္ပဝတ္တန္တိ၊
 ဧကမေဝ ပန အဿဝဘာဝေန ဧဝံ ဝသဝတ္ထိ အဟောသိ။ တဉ္စ ခေါ ပန
 သဗ္ဗကိလေသဗန္ဓနာပဂမာ ဝိမုတ္တံ၊ ဝိမုတ္တတ္တာ တဒေဝ အလောလံ၊ န တဝ
 ဂေါပိ။ ဒီပင်္ကရဗုဒ္ဓကာလတော စ ပဘုတိ ဒါနသီလာဒိဟိ ဒီဃရတ္တံ ပရိ-
 ဘာဝိတတ္တာ သံဝါသိယံ၊ န တဝ ဂေါပိ။ တဒေဝံ အနတ္တရေန ဒမထေန
 ဒမိတတ္တာ သုဒန္တံ၊ သုဒန္တတ္တာ အတ္တနော ဝသေန ဆဒ္ဓါရိဝိသေဝနံ ပဟာယ
 မမေဝ အဓိပ္ပါယမနဿ ဝသေနာနုဝတ္တနတော မနာပံ၊ န တဝ ဂေါပိ။

ပါပံ ပန မေ န ဝိဇ္ဇတီတိ ဣမိနာ ပန ဘဂဝါ တဿ အတ္တနော စိတ္တဿ
 ပါပါဘာဝံ ဒဿေတိ၊ ဓနိယော ဝိယ ဂေါပိယာ။ သော စဿ ပါပါဘာဝေါ
 န ဧကဝလံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေယေဝ၊ ဧကေနတိံသ ဝဿာနိ သရာဂါဒိ-
 ကာလေ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တဿာပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဒါပိ ဟိဿ
 အဂါရိယဘာဝါနုရူပံ ဝိညုပဋိကုဋ္ဌံ ကာယဒုစ္စရိတံ ဝါ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဝါ
 မနောဒုစ္စရိတံ ဝါ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ။ တတော ပရံ မာရောပိ ဆဗ္ဗဿာနိ
 အနာဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဧကံ ဝဿံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓန္တိ သတ္တ ဝဿာနိ တထာဂတံ
 အနုဗန္တိ “အပ္ပေဝ နာမ ဝါလဂ္ဂနိတုဒနမတ္တမ္ပိဿ ပါပသမာစာရံ ပဿေယျ”န္တိ။
 သော အဒိသ္မာဝ နိဗ္ဗိန္နော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ၊ အနုဗန္တိ” ပဒါပဒံ။

ဩဘာရံ နာမိဂစ္ဆိဿံ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သတိမတော”တိ။

ဗုဒ္ဓကာလေပိ နံ ဥတ္တရမာဏာဝေါ သတ္တ မာသာနိ အနုဗန္တိ အာဘိသမာ-
 စာရိကံ ဒဠုကာမော။ သော ကိဉ္စ ဝဇ္ဇံ အဒိသ္မာဝ ပရိသုဒ္ဓသမာစာရော
 ဘဂဝါတိ ဂတော။ စတ္တာရိ ဟိ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ။ ယထာဟ—

“စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ၊ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော။ပ။ ပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရော။ပ။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ”^၁။

ဧဝံ ယသ္မာ တထာဂတဿ စိတ္တဿ န ကေဝလံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပါပံ နတ္ထိ ဧဝံ၊ တသ္မာ အာဟ “ပါပံ ပန မေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။ တဿာ-မိပ္ပေါယော—မမေဝ စိတ္တဿ ပါပံ န သက္ကာ သုဏိတုံ၊ န တဝ ဂေါပိယာ။ တသ္မာ ယဒိ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ တုဋ္ဌေန “အထ” စေ ပတ္တယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မယာဝေတံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။

၂၄။ တမ္ပိ သုတွာ ဓနိယော တတုတ္တရိပိ သုဘာသိတရသာယနံ ပိဝိတု-ကာမော အတ္တနော ဘုဇိဿဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “အတ္တဝေတန-ဘတောဟမသ္မိ”တိ။ တတ္ထ အတ္တဝေတနဘတောတိ အတ္တနိယေနဝဿသန္တာ-ဒနေန ဘတော၊ အတ္တနောယေဝ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝါမိ၊ န ပရဿ ဝေတနံ ဂဟေတွာ ပရဿ ကမ္မံ ကရောမိတိ ဒဿေတိ။ ပုတ္တာတိ မိတရော စ ပုတ္တာ စ၊ တေ သဗ္ဗေပုတ္တာတွေဝ ဧကန္တံ ဝုစ္စန္တိ။ သမာနိယာတိ သန္နိဟိတာ အဝိပ္ပဝုဋ္ဌာ။ အရောဂါတိ နိရာဗာဓာ၊ သဗ္ဗေဝ ဦရုဗာဟုဗလာတိ^၂ ဒဿေတိ။ တေသံ န သုဏာမိ ကိဉ္စိ ပါပန္တိ တေသံစောရာတိ ဝါ ပရဒါရိကာတိ ဝါ ဒုဿီလာတိ ဝါ ကိဉ္စိ ပါပံ န သုဏာမိတိ။

၂၅။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ပုရိမနယေနဝ ဓနိယံ ဩဝေန္တော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ “နာဟံ ဘတကော”တိ။ အတြာပိ ဥတ္တာနတ္တာနေဝ ပဒါနိ။ အယံ ပန အမိပ္ပေါယော—တွံ “ဘုဇိဿောဟမသ္မိ”တိ မန္တာတုဋ္ဌော၊ ပရမတ္ထတော စ အတ္တနော ကမ္မံ ကရိတွာ ဇီဝေန္တောပိ ဒါသော ဧဝံသိ တဏှာဒါသတ္တာ၊ ဘတကဝါဒါ စ န ပရိမုစ္စသိ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ “ဦနော လောကော အတိတ္ထော တဏှာဒါသော”တိ^၃။ ပရမတ္ထတော ပန နာဟံ ဘတကောသ္မိ ကဿမိ။ အဟဉ္စိ ကဿမိ ပရဿ ဝါ အတ္တနော ဝါ ဘတကော န ဟောမိ။ ကိံ ကာရဏာ?

၁-အံ ၂-၄၅၉-ပိဋက။

၂-ဦရုဗလီဗာဟုဗလီတိ(သိ)၊ ဦရုပါသီဗာဟုဗလာတိ(သျှာ)

၃-မ ၂-၂၅၆-ပိဋက။

ယသ္မာ နိဗ္ဗိဇ္ဇေန စရာမိ သဗ္ဗလောကေ။ အဟဉ္စိ ဒိပင်္ကရပါဒမူလတော ယာဝ
ဗောဓိ၊ တာဝ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ဘတကော အဟောသိ။ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော
ပန နိဗ္ဗိဇ္ဇော နိဗ္ဗိဇ္ဇော ရာဇဘတော ဝိယ၊ တေနော နိဗ္ဗိဇ္ဇေန သဗ္ဗညုဘာဝေန
လောကုတ္တရသမာဓိသုခေန စ ဇီဝါမိ။ တဿ မေ ဣဒါနိ ဥတ္တရိကရဏီ-
ယဿ ကတပရိစယဿ ဝါ အဘာဝတော အပ္ပဟိနပဋိသန္ဓိကာနံ တာဒိသနံ
ဝိယ ပတ္တဗ္ဗော ကောစိ အတ္ထော ဘတိယာ န ဝိဇ္ဇတိ။ “ဘဒ္ဒိယာ”တိပိ ပါဠော။
တသ္မာ ယဒိ ဘုဇိဿတာယ တုဋ္ဌေန “အထ စေ ပတ္တယသိ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မယာဝေတံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။

၂၆။ တမ္ပိ သုဘွာ ဓနိယော အတိတ္ထောဝ သုဘာသိတာမတေန
အတ္တနော ပဉ္စပကာရဓေါမဏ္ဍလပရိပုဏ္ဏဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “အတ္ထိ
ဝဿ”တိ။ တတ္ထ ဝဿတိ အဒမိတဝုဋ္ဌဝတ္ထကာ။ ဓေနပတိ ဓေနံ ပိဝန္တာ
တရုဏဝတ္ထကာ၊ ဒီရဒါယိကာ ဝါ ဂါဝေါ။ ဂေါဓရဏီယောတိ ဂတ္တိနိယော။
ပဝေဏီယောတိ ဝယပ္ပတ္တာ ဗလိဗဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ မေထုနပတ္တနကဂါဝေါ။ ဥသ-
ဘောပိ ဂဝဗ္ဗတိတိ ယော ဂေါပါလကေဟိ ပါတော ဧဝ နှာပေတွာ
ဘောဇေတွာ ပဉ္စဂုံလံ ဒတွာ မာလံ ဗန္ဓိတွာ “ဧဟိ တာတ ဂါဝေါ ဂေါစရံ
ပါပေတွာ ရက္ခိတွာ အာနေဟိ”တိ ပေသိယတိ၊ ဧဝံ ပေသိတော စ တာ ဂါဝေါ
အဂေါစရံ ပရိဟရိတွာ ဂေါစရေ စာရေတွာ သိဟဗျုပ္ပါဒိဘယာ ပရိတ္တာယိတွာ
အာနေတိ၊ တထာရူပေါ ဥသဘောပိ ဂဝဗ္ဗတိ ဣမ မယံ ဂေါမဏ္ဍလေ အတ္ထိတိ
ဒဿေသိ။

၂၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ တထေဝ ဓနိယံ ဩဝဒန္တော ဣမံ ပစ္စနိကဂါထံ
အာဟ “နတ္ထိ ဝဿ”တိ။ ဧတ္ထ စေသ အဓိပ္ပါယော—ဣမ အမှာကံ သာသနေ
အဒမိတဋ္ဌေန ဝုဋ္ဌဋ္ဌေန စ ဝဿသင်္ခါတာ ပရိယုဋ္ဌာနာ ဝါ၊ တရုဏဝတ္ထကေ
သန္ဓာယ ဝဿနံ မူလဋ္ဌေန ဒီရဒါယိနိယော သန္ဓာယ ပဂ္ဂရုဏဋ္ဌေန ဓေန-
ပါသင်္ခါတာ အနုသယာ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓိဂဟ္တဓာရဏဋ္ဌေန ဂေါဓရဏီသင်္ခါတာ
ပုညာပုညာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရစေတနာ ဝါ၊ သံယောဂဇ္ဇနဋ္ဌေန ပဝေဏီသင်္ခါတာ
ပတ္တနာ တဏှာ ဝါ၊ အာဓိပစ္စဋ္ဌေန ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန သေဋ္ဌဋ္ဌေန စ ဂဝဗ္ဗတိဥသဘ-
သင်္ခါတံ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ ဝါ နတ္ထိ၊ သွာဟံ ဣမာယ သဗ္ဗယောဂက္ခေမ-
ဘူတာယ နတ္ထိတာယ တုဋ္ဌော၊ တံ ပန သောကာဒိဝတ္ထုဘူတာယ အတ္ထိတာယ

တုဋ္ဌော။ တသ္မာ သဗ္ဗယောဂက္ခေမတာယ တုဋ္ဌဿ မမေဝေတံ ယုတ္တံ ဝတ္တံ၊
“အထ စေ ပတ္တယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ။

၂၈။ တမ္ပိ သုတွာ ခနိယော တတုတ္တရိပိ သုဘာသိတံ အမတရသံ
အဓိဂန္တုကာမော အတ္တနော ဂေါဂဏဿ ခိလဗန္ဓနသမ္ပတ္တိံ ဒဿေန္တော
အာဟ “**ခိလာ နိခါတာ**”တိ။ တတ္ထ ခိလာတိ ဂုန္တံ ဗန္ဓနတ္ထတ္ထ။ **နိခါတာ**တိ
အာကောဋေတွာ ဘူမိယံ ပဝေသိတာ ခုဒ္ဒကာ မဟန္တာ ခဏိတွာ ဌပိတာ။
အသမ္ပဝေဒီတိ အကမ္မကာ။ **ဒါမာ**တိ ဝစ္ဆကာနံ ဗန္ဓနတ္ထာယ ကတာ ဂန္တိတ-
ပါသယုတ္တာ^၁ ရဇ္ဇုဗန္ဓနဝိသေသာ။ **မုဉ္ဇမယာ**တိ မုဉ္ဇတိဏမယာ။ **နဝါ**တိ အစိရ-
ကတာ။ **သုသဏ္ဌာနာ**တိ သုဋ္ဌ၊ သဏ္ဌာနာ၊ သုဝဋ္ဌိတသဏ္ဌာနာ ဝါ။ **န ဟိ**
သက္ခိန္တိတိ နေဝ သက္ခိဿန္တိ။ **ဓေနပါဝိ ဆေတ္တုန္တိ** တရုဏဝစ္ဆကာပိ ဆိန္တိတုံ။

၂၉။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ခနိယဿ ဣန္ဒြိယပရိပါကကာလံ ဥတွာ ပုရိမ-
နယေနေဝ တံ ဩဝဒန္တော ဣမံ စတုသစ္စဒီပိကံ ဂါထံ အဘာသိ “**ဥသဘောရိဝ**
ဆေတွာ”တိ။ တတ္ထ ဥသဘောတိ ဂေါပိတာ ဂေါပရိဏာယကော ဂေါယုထ-
ပတိ ဗလီဗဒ္ဓေါ။ ကေစိ ပန ဘဏန္တိ “ဂဝသတဇေဋ္ဌော ဥသဘော၊
သဟဿဇေဋ္ဌော ဝသဘော၊ သတသဟဿဇေဋ္ဌော နိသဘော”တိ။ အပရေ
“ဧကဂါမခေတ္တေ ဇေဋ္ဌော ဥသဘော၊ ဒွိသု ဇေဋ္ဌော ဝသဘော၊ သဗ္ဗတ္ထ
အပ္ပုဋ္ဌိဟတော နိသဘော”တိ။ သဗ္ဗေပေတေ ပပဉ္စာ၊ အပိစ ခေါ ပန
ဥသဘောတိ ဝါ ဝသဘောတိ ဝါ နိသဘောတိ ဝါ သဗ္ဗေပေတေ အပ္ပုဋ္ဌိ-
သမဋ္ဌေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ “နိသဘော ဝတ ဘော သမဏော ဂေါတ-
မော”တိ^၂။ ရကာရော ပဒသန္တိကရော။ **ဗန္ဓနာနီ**တိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာနိ ကိလေသ-
ဗန္ဓနာနိ စ။ **နာဂေါ**တိ ဟတ္ထိ။ **ပူတိလတ**န္တိ ဂဋ္ဌောစိလတံ။ ယထာ ဟိ သုဝဏ္ဏ-
ဝဏ္ဏောပိ ကာယော ပူတိကာယော၊ ဝဿသတိကောပိ သုနခေါ ကုက္ကုရော၊
တဒဟုဇာတောပိ သိင်္ဂါလော “ဇရသိင်္ဂါလော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ အဘိနဝါပိ
ဂဋ္ဌောစိလတာ အသာရကတ္တေန “**ပူတိလတာ**”တိ ဝုစ္စတိ။ **ဒါလယိတွာ**တိ^၃
ဆိန္တိတွာ။ ဂပ္ပဉ္စ သေယျဉ္စ **ဂပ္ပသေယျံ**။ တတ္ထ ဂပ္ပဂ္ဂဟဏေန ဇလာဗုဇ-
ယောနိ၊ သေယျဂ္ဂဟဏေန အဝသေသာ^၄။ ဂပ္ပသေယျမုခေန ဝါ သဗ္ဗာပိ တာ
ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ပဒတ္တတော ဥတ္တာနမေဝ။

၁-ဂန္တိတာ နန္တိပါသယုတ္တာ (သီ)၊ ဂဏ္ဌိပါသယုတ္တာ (သျှာ)

၂-သံ ၁-၂၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ပဒါလယိတွာတိ (သျှာ၊ က) ၄-အဝသေသာ ဂပ္ပသေယျာ (က)

အယံ ပနတ္ထ အဓိပ္ပါယ်—ဓနိယ တံ ဗန္ဓနေန တုဋ္ဌော၊ အဟံ ပန ဗန္ဓနေန အဋ္ဌိယန္တော ထာမဝီရိယူပေတော မဟာဥသဘောရိဝ ဗန္ဓနာနိ ပဉ္စုဒ္ဓန္တာဂိယသညောဇနာနိ စတုတ္ထအရိယမဂ္ဂထာမဝီရိယေန ဆေတွာ၊ နာဂေါ ပူတိလတံဝ ပဉ္စောရန္တာဂိယသညောဇနဗန္ဓနာနိ ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂတ္ထယထာမဝီရိယေန ဒါလယိတွာ၊ အထ ဝါ ဥသဘောရိဝ ဗန္ဓနာနိ အနုသယေ နာဂေါ ပူတိလတံဝ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ ဆေတွာ ဒါလယိတွာဝ ဌိတော။ တသ္မာ န ပုန ဂဗ္ဘသေယျံ ဥပေဿံ။ သောဟံ ဇာတိဒုက္ခဝတ္ထုကေဟိ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ ပရိမုတ္တော သောဘာမိ “အထ စေ ပတ္ထယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ ဝဒမာနော။ တသ္မာ သစေ တုမ္ပိ အဟံ ဝိယ ဝတ္ထုမိစ္ဆသိ၊ ဆိန္ဒ တာနိ ဗန္ဓနာနိတိ။ ဧတ္ထ စ ဗန္ဓနာနိ သမုဒယသစ္စံ၊ ဂဗ္ဘသေယျာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ “န ဥပေဿ”န္တိ ဧတ္ထ အနုပဂမော အနုပါဒိသေသဝသေန၊ “ဆေတွာ ဒါလယိတွာ”တိ ဧတ္ထ ဆေဒေါ ပဒါလနဉ္စ သဥပါဒိသေသဝသေန နိရောဓသစ္စံ၊ ယေန ဆိန္ဒတိ ပဒါလေတိ စ၊ တံ မဂ္ဂသစ္စန္တိ။

ဧဝမေတံ စတုသစ္စဒီပိကံ ဂါထံ သုတွာ ဂါထာပရိယောသာနေ ဓနိယော စ ပဇာပတိ စဿ ဒွေ စ ဝိတရောတိ စတ္တာရော ဇနာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ အထ ဓနိယော အဝေစ္စပ္ပသာဒယောဂေန တထာဂတေ မူလဇာတာယ ပတိဋ္ဌိတာယ သဒ္ဓါယ ပညာစက္ခုနာ ဘဂဝတော ဓမ္မကာယံ ဒိသ္မာ ဓမ္မတာယ စောဒိတဟဒယော^၁ စိန္တေသိ—“ဗန္ဓနာနိ ဆိန္ဒံ၊ ဂဗ္ဘသေယျော စ မေ နတ္ထိ”တိ အဝီစိ^၂ ပရိယန္တံ ကတွာ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ ကော အညော ဧဝံ သီဟနာဒံ နဒိဿတိ အညတြ ဘဂဝတာ၊ အာဂတော န ခေါ မေ သုတ္တာတိ။ တတော ဘဂဝါ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိဇာလဝိစိတြိသုဝဏ္ဏရသသေက ငါဉ္စရံ ဝိယ သရိရာဘံ ဓနိယဿ နိဝေသနေ မုဉ္ဇိ “ပဿ ဒါနိ ယထာသုခ”န္တိ။

၃၀။ အထ ဓနိယော အန္တော ပဝိဋ္ဌစန္ဒိမသုရိယံ ဝိယ သမန္တာ ပဇ္ဇလိတပဒိပသဟဿသမုဇ္ဈလိတမိဝ စ နိဝေသနံ ဒိသ္မာ “အာဂတော ဘဂဝါ”တိ ဝိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တသ္မိံယေဝ စ သမယေ မေသောဝိ ပါဝဿိ။ တေနာဟု သင်္ဂီတိကာရာ “နိန္ဒဉ္စ ထလဉ္စ ပူရယန္တော”^၃တိ။ တတ္ထ နိန္ဒန္တိ ပလ္လလံ။ ထလန္တိ ဥက္ကလံ။ ဧဝမေတံ ဥက္ကလဝိကူလံ သဗ္ဗမ္ပိ သမံ ကတွာ ပူရယန္တော မဟာမေသော ပါဝဿိ၊ ဝဿိတုံ အာရဘီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တာဝဒေဝါတိ ယံ ခဏံ ဘဂဝါ သရိရာဘံ မုဉ္ဇိ၊ ဓနိယော စ “သတ္တာ မေ အာဂတော”တိ သဒ္ဓါမယံ

၁-ဓမ္မကာယသညောဒိတဟဒယော (သျှာ)၊ ဓမ္မကာယစောဒိတဟဒယော (ဧ)

စိတ္တာဘံ မုဉ္ဇိ၊ တံ ခဏံ ပါဝသီတိ။ ကေစိ ပန “သူရိယုဂ္ဂမနဗ္ဗိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ”တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။

၃၁-၃၂။ ဧဝံ တသ္မိံ နိယဿ သဒ္ဓုပ္ပါဒတထာဂတောဘာသဖရဏ- သူရိယုဂ္ဂမနက္ခဏေ ဝဿတော ဒေဝဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ နိယောပိတိသောမနဿ- ဇာတော ဣမမတ္ထံ အဘာသထ “လာဘာ ဝတ နော အနပ္ပကာ”တိ။ ခွေ ဂါထာ ဝတ္ထဗ္ဗာ။

တတ္ထ ယသ္မာ နိယော သပုတ္တဒါရော ဘဂဝတော အရိယမဂ္ဂပဋိဝေနေ ဓမ္မကာယံ ဒိသ္မာ လောကုတ္တရစက္ခုနာ ရူပကာယံ ဒိသ္မာ လောကီယ- စက္ခုနာ သဒ္ဓါပဋိလာဘံ လဘိ၊ တသ္မာ အာဟ “လာဘာ ဝတ နော အနပ္ပကာ၊ ယေ မယံ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဓဿာမာ” တိ။ တတ္ထ ဝတဇ္ဇတိ ဝိမှယတ္ထေ နိပါတော။ နောဇ္ဇတိ အမှာကံ။ အနပ္ပကာတိ ဝိပုလာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သရဏံ တံ ဥပေမာတိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ မဂ္ဂပဋိဝေနေဝဿ သိဒ္ဓိံ သရဏဂမနံ၊ တတ္ထ ပန နိစ္ဆယဂမနမေဝ ဂတော၊ ဣဒါနိ ဝါစာယ အတ္တသန္တိယျာတနံ ကရေတိ။ မဂ္ဂဝသေန ဝါ သန္တိယျာတနသရဏတံ အစလသရဏတံ ပတ္တော၊ တံ ပရေသံ ဝါစာယ ပါကဋ္ဌံ ကရောန္တော ပဏိပါတသရဏဂမနံ ဂစ္ဆတိ။ စက္ခုမာတိ ဘဂဝါ ပကတိဒိဗ္ဗပညာသမန္တဗုဒ္ဓစက္ခုဟိ ပဉ္စဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ။ တံ အာလပန္တော အာဟ “သရဏံ တံ ဥပေမ စက္ခုမာ”တိ။ သတ္တာ နော ဟောဟိ တုဝံ မဟာမုနိတိ ဣဒံ ပန ဝစနံ သိဿဘာဂူပဂမနေနာပိ သရဏဂမနံ ပူရေတုံ ဘဏတိ၊ ဂေါပိ စ အဟဉ္စ အဿဝါ၊ ဗြဟ္မစရိယံ သုဂတေ စရာမသေတိ ဣဒံ သမာဒါနဝသေန။

တတ္ထ ဗြဟ္မစရိယန္တိ မေထုနဝိရတိမဂ္ဂသမဏဓမ္မသာသနသဒါရသန္တောသာ- နမေတံ အဓိဝစနံ။ “ဗြဟ္မစာရိ”တိ ဧဝမာဒိသု^၁ဟိ မေထုနဝိရတိ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုစ္ဆတိ။ “ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသိခဗြဟ္မစရိယံ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၂ မဂ္ဂေါ။ “အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၃ သမဏဓမ္မော။ “တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖိတဉ္စာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၄ သာသနံ။

၁-မ ၁-၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒိ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-မ ၁-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဒိ ၃-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။

“မယဉ္ဇ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊
အမှေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
တဿှာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ”တိ”—

ဝေမာဒီသု သဒါရသန္တောသော။ ဣမ ပန သမဏဓမ္မဗြဟ္မစရိယပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဥပရိမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယမဓိပ္ပေတံ။ သုဂတေတိ သုဂတဿ သန္တိကေ။ ဘဂဝါ ဟိ
အန္တဒ္ဓယမရူပဂ္ဂမ္မ သုဠ၊ ဂတတ္တာ၊ သောဘဏေန စ အရိယမဂ္ဂဂမနေန
သမန္နာဂတတ္တာ၊ သုန္တရဉ္စ နိဗ္ဗာနသင်္ဂါတံ ဌာနံ ဂတတ္တာ သုဂတောတိ
ဝုစ္စတိ။ သမိပတ္တေ စေတ္ထ ဘုဗ္ဗဝစနံ၊ တသ္မာ သုဂတဿ သန္တိကေတိ
အတ္ထော။ စရာမသေတိ စရာမ။ ယဉ္စိ တံ သက္ကတေ၊ စရာမသီတိ ဝုစ္စတိ၊ တံ
ဣမ စရာမသေတိ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပန “သေတိ နိပါတော”တိ ဘဏန္တိ၊
တေနော စေတ္ထ အာယာစနတ္ထံ သန္ဓာယ “စရေမ သေ”တိပိ ပါဠိ ဝိကပ္ပေန္တိ။
ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ခနိယော ပြဟ္မစရိယစရဏာပဒေသေန ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ
 ပဗ္ဗဇ္ဇပယောဇနံ ဒီပေန္တောအာဟ “ဇာတိမရဏဿ ပါရဂူ၊ ဒုက္ခဿန္တကရာ
 ဘဝါမသေ”တိ။ ဇာတိမရဏဿ ပါရံ နာမ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန
 ဂစ္ဆာမ။ ဒုက္ခဿာဘိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ။ အန္တကရာတိ အဘာဝကရာ။ ဘဝါမသေတိ
 ဘဝါမ၊ အထဝါ အဟောဝတ မယံ ဘဝေယျာမာတိ။ “စရာမသေ”တိ ဧတ္ထ
 ဝုတ္တနယေနော တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝတ္ထာပိ စ ပုန ဥဘောပိ ကိရ ဘဂဝန္တံ
 ဝဋ္ဋိတွာ “ပဗ္ဗာဇေထ နော ဘဂဝါ”တိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိသုတိ။

၃၃။ အထ မာရော ပါဝိမာ ဧဝံ တေ ဥဘောပိ ဝဋ္ဌိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇိ
ယာစန္တေ ဒိဿာ “ဣမေ မမ ဝိသယံ အတိက္ကမိတုကာမာ၊ ဟန္တ နေသံ အန္တရာယံ
ကရေမိ”တိ အာဂန္တာ ဃရာဝါသေ ဂုဏံ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ “နန္ဒတိ
ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ”တိ။ တတ္ထ နန္ဒတိတိ တုဿဟိ မောဒတိ။ ပုတ္တေဟိတိ
ပုတ္တေဟိပိ ဝိတရေဟိပိ၊ သဟယောဂတ္ထေ၊ ကရဏတ္ထေ ဝါ ကရဏဝစနံ၊
ပုတ္တေဟိ သဟ နန္ဒတိ၊ ပုတ္တေဟိ- ကရဏဘူတေဟိ နန္ဒတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ပုတ္တိမာတိ ပုတ္တဝါ ပုဂ္ဂလော။ ဣတိတိ ဧဝမာဟ။ မာရောတိ ဝသဝတ္တိဘူမိယံ
အညတရော ဒါမရိကဒေဝပုတ္တော။ သော ဟိ သဋ္ဌာနာတိက္ကမိတုကာမံ၊

၁-၃ ၅-၂၀၄-မိဋ္ဌ။

၃-ပါရဂူ (သိ၊ သျှာ)

၂-သက္ကတေန (သီ)၊ သုဂတေန (သျှာ)၊ သုဂတေ (က)

၄-တံ ဌာနံ အတိက္ကမိတုကာမံ)သီ၊ သျှာ)

ဇနံ ယံ သက္ကောတိ၊ တံ မာရေတိ။ ယံ န သက္ကောတိ၊ တဿပိ မရဏံ ဣစ္ဆတိ။
 တေန “မာရော”တိ ဝုစ္ဆတိ။ ပါပိမာတိ လာမကပုဂ္ဂလော၊ ပါပသမာစာရောဝါ။
 သင်္ဂီတိကာရာနမေတံ ဝစနံ၊ သဗ္ဗဂါထာသု စ ဤဒိသာနိ^၁။ ယထာ စ ပုတ္တေဟိ
 ပုတ္တိမာ၊ ဂေါပိယော^၂ ဂေါဟိ တထေဝ နန္ဒတိ။ ယဿ ဂါဝေါ အတ္ထိ၊ သောပိ
 ဂေါပိယော၊ ဂေါဟိ သဟ၊ ဂေါဟိ ဝါ ကရဏဘူတေဟိ တထေဝ နန္ဒတိတိ
 အတ္ထော။

ဧဝံ ဝတွာ ဣဒါနိ တဿတ္ထဿ သာဓကကာရဏံ နိဒ္ဒိသတိ “ဥပဓိ ဟိ
 နရဿ နန္ဒနာ”တိ။ တတ္ထ ဥပဓိတိ စတ္တာရော ဥပဓယော ကာမူပမိ ခန္တု-
 ပမိ ကိလေသုပမိ အဘိသင်္ခါရူပမိတိ။ ကာမာ ဟိ “ယံ ပဉ္စကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ ကာမာနံ အဿာဒေါ”တိ^၃။ ဧဝံ ဝုတ္တဿ
 သုခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော ဥပဓိယတိ ဧတ္ထ သုခန္တိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန
 ဥပဓိတိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ခန္တာပိ ခန္တမူလကဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ ကိလေသာပိ
 အပါယဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ အဘိသင်္ခါရုပိ ဘဝဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာန-
 ဘာဝတောတိ။ ဣမ ပန ကာမူပမိ အဓိပ္ပေတော။ သော သတ္တသင်္ခါရဝသေန
 ဒုပိဓော။ တတ္ထ သတ္တပဋိဗဒ္ဓေါပဓာနော၊ တံ ဒဿေန္တော “ပုတ္တေဟိ ဂေါဟိ”တိ
 ဝတွာ ကာရဏမာဟ “ဥပဓိ ဟိ နရဿ နန္ဒနာ”တိ။ တဿတ္ထော—ယသ္မာ
 ဣမေ ကာမူပမိ နရဿ နန္ဒနာ၊ နန္ဒယန္တိ နရံ ပီတိသောမနဿံ ဥပသံဟရန္တာ၊
 တသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “နန္ဒတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ၊ ဂေါပိယော ဂေါဟိ
 တထေဝ နန္ဒတိ၊ တုဉ္စ ပုတ္တိမာ ဂေါပိယော စ၊ တသ္မာ ဧတေဟိ နန္ဒ၊
 မံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပါဋိကမိ။ ပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ ဧတေ ဥပဓယော န သန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေ
 တံ ဒုက္ခဿန္တံ ပတ္ထေန္တောပိ ဒုက္ခိတောဝ ဘဝိဿသိ”တိ။

ဣဒါနိ တဿပိအတ္ထဿ သာဓကကာရဏံ နိဒ္ဒိသတိ “န ဟိ သော နန္ဒတိ၊
 ယော နိရူပဓိ”တိ။ တဿတ္ထော—ယသ္မာ ယဿေတေ ဥပဓယော နတ္ထိ၊ သော
 ပိယေဟိ ဉာတိဟိ^၄၊ ဝိပ္ပယုတ္တော နိဗ္ဗောဂူပကရဏော န နန္ဒတိ၊ တသ္မာ တံ ဣမေ
 ဥပဓယော ဝဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဒုက္ခိတောဝ ဘဝိဿသိတိ။

၃၄။ အထ ဘဂဝါ “မာရော အယံ ပါပိမာ ဣမေသံ အန္တရာယာယ
 အာဂတော”တိ ဝိဒိတွာ ဖလေန ဖလံ ပါတေန္တော ဝိယ တာယေဝ မာရေနာ-
 ဘတာယ ဥပမာယ မာရဝါဒံ ဘိန္ဒန္တော တမေဝ ဂါထံ ပရိဝတ္တေတွာ

၁-ဤဒိသာနိ ဝစနသေသာနိ (သျှာ)၊ ဧဝံ ဒိဿတိ (က)
 ၃-မ ၁-၁၂၀-ပိဋက

၂-ဂေါပိယော (သိ)
 ၄-ဥပဓိဟိ (က)

“ဥပဓိသောကံဝတ္ထု”တိ ဒဿေန္တော အာဟ “သောစတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ”တိ။
 တတ္ထ သဗ္ဗံ ပဒတ္တတော ဥတ္တာနမေဝ။ အယံ ပန အဓိပ္ပါယော—မာ ပါပိမ ဧဝံ
 အဝစ “နန္ဒတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ”တိ။ သဗ္ဗေဟေဝ ဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာ-
 ဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ၊ အနတိက္ကမနိယော အယံ ဝိမိ၊ တေသဉ္စ ပိယမနာပါနံ
 ပုတ္တဒါရာနံ ဂဝါဿဝဠုဝဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနံ ဝိနာဘာဝေန အဓိမတ္တသောက-
 သလ္လသမပ္ပိတဟဒယာ သတ္တာ ဥမ္မတ္တကာပိ ဟောန္တိ ခိတ္တစိတ္တာ၊ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ
 မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ တသ္မာ ဧဝံ ဂဏှံ—သောစတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ။ ယထာ စ
 ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ၊ ဂေါပိယော ဂေါဟိ တထေဝ သောစတိတံ။ ကိံ ကာရဏာ?
 ဥပဓိ ဟိ နရဿ သောစနာ။ ယသ္မာ စ ဥပဓိဟိ နရဿ သောစနာ၊ တသ္မာ
 ဧဝံ န ဟိ သော သောစတိ၊ ယော နိရူပဓိ။ ယော ဥပဓိသု သင်္ဂပ္ပဟာနေန
 နိရူပဓိ ဟောတိ၊ သော သန္တုဠော ဟောတိ ကာယပရိဟာရိကေန စိဝရေန
 ကုမ္ဘိပရိဟာရိကေန ပိဏ္ဍုပါတေန၊ ယေန ယေနေဝ ပက္ကမတိ၊ သမာဒါယေဝ
 ပက္ကမတိ။ သေယျထာပိ နာမ ပက္ခိ သကုဏော။ ပ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ
 ပဇာနာတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗသောကသမုဋ္ဌါတာ န ဟိ သော သောစတိ၊ ယော
 နိရူပဓိတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဒေသနံ ဝေါသာပေသိ။ အထ ဝါ
 ယော နိရူပဓိ၊ ယော နိက္ခိလေသော၊ သော န သောစတိ။ ယာဝဒေဝ ဟိ
 ကိလေသာ သန္တိ၊ တာဝဒေဝ သဗ္ဗေ ဥပဓယော သောကပ္ပလာဝါ ဟောန္တိ၊
 ကိလေသပ္ပဟာနာ ပန နတ္ထိ သောကောတိ။ ဧဝံ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန
 ဒေသနံ ဝေါသာပေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဓနိယော စ ဂေါပိ စ
 ဥဘောပိ ပဗ္ဗဇိံသု၊ ဘဂဝါ အာကာသေနေဝ ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ တေ
 ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ သန္တိကရိံသု၊ ဝသနဋ္ဌာနေ စ နေသံ ဂေါပါလကာ
 ဝိဟာရံ ကာရေသုံ။ သော အဇ္ဇာပိ ဂေါပါလကဝိဟာရောတွေဝ ပညာယတိတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ဓနိယသုတ္တဝါဒ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

သဗ္ဗေသု ဘူတေသုတိ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? သဗ္ဗသုတ္တာနံ စတုဗ္ဗိဓာ ဥပ္ပတ္တိံ အတ္တဇ္ဈာသယတော ပရဇ္ဈာသယတော အဋ္ဌပ္ပတ္တိတော ပုစ္ဆာဝသိဟော စာတိ။ ဒွယတာနုပဿနာဒီနိ ခတ္တဇ္ဈာသယတော ဥပ္ပတ္တိံ၊ မေတ္တသုတ္တာဒီနိ ပရဇ္ဈာသယတော၊ ဥရဂသုတ္တာဒီနိ အဋ္ဌပ္ပတ္တိတော၊ မြေကသုတ္တာဒီနိ ပုစ္ဆာဝသိဟော။ တတ္ထ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တဿ အဝိသေသေန ပုစ္ဆာဝသိဟော ဥပ္ပတ္တိံ။ ဝိသေသေန ပန ယသ္မာ ဧတ္ထ ကာမိ ဂါထာ တေန တေန ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေန ပုဋ္ဌေန ဝုတ္တာ၊ ကာမိ အပုဋ္ဌေန အတ္တနာ အဂ္ဂိတမဂ္ဂနယာနုရူပံ^၁ ဥဒါနံယေဝ ဥဒါနေန္တေန၊ တသ္မာ ကာယမိ ဂါထာယ ပုစ္ဆာဝသိဟော၊ ကာယမိ အတ္တဇ္ဈာသယတော ဥပ္ပတ္တိံ။

တတ္ထ ယာ အယံ အဝိသေသေန ပုစ္ဆာဝသိဟော ဥပ္ပတ္တိံ၊ သာ အာဒိတော ပဘုတိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါသာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ရဟောဂဘဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “ဗုဒ္ဓါနံ ပတ္တနာ စ အဘိနိဟာရော စ ဒိဿတိ၊ တဏှာ သာဝကာနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ န ဒိဿတိ၊ ယံနုနာဟံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ။ သော ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယထာက္ကမေန ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ အဘဿ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရသုတ္တံ အဘာသိ—

“ပဋိမေ အာနန္ဒ အာနိသံသာ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္ဆေဝ အညံ အာရာဓေတိ။ နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပဋိကစ္ဆေဝ အညံ အာရာဓေတိ၊ အထ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ။ နော စေ မရဏကာလေ အညံ အာရာဓေတိ၊ အထ ဒေဝပုတ္တော သမာနော အညံ အာရာဓေတိ၊ အထ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္ပုဒ္ဓိဘာဝေ ဒိပ္ပါဘိညော ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆိမေ ကာလေ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟောတိ”တိ—

ဧဝံ ဝဘ္ဘာ ပုန အာဟ—

“ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ အာနန္ဒ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နာ ပုဗ္ဗယောဂါဝစရော ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ သဗ္ဗေသံ ပတ္တနာ စ အဘိနိဟာရော စ ဣတ္ထိတဗ္ဗော”တိ။

သော အာဟ “ဗုဒ္ဓါနံ ဘန္တေ ပတ္ထနာ ကိဝ စိရံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ အာနန္တ
ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ မဇ္ဈိမ-
ပရိစ္ဆေဒေန အဋ္ဌ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ဥပရိမပရိစ္ဆေဒေန
သောဋ္ဌသ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ ဧတေ စ ဘေဒါ ပညာဓိက-
သဒ္ဓါမိကဝိနိယာဓိကဝသေန ဉာတဗ္ဗာ။ ပညာဓိကာနံ ဟိ သဒ္ဓါ မန္တာ ဟောတိ၊
ပညာ တိက္ခာ။ သဒ္ဓါမိကာနံ ပညာ မဇ္ဈိမာ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါ ဗလဝါ။
ဝိနိယာဓိကာနံ သဒ္ဓါပညာ မန္တာ၊ ဝိရိယံ ဗလဝန္တိ။ အပ္ပတွာ ပန စတ္တာရိ
အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ
ဒါနံ ဒေန္တောပိ တဒနုရူပသီလာဒိသဗ္ဗပါရမိဓမ္မေ အာစိနန္တောပိ အန္တရာ
ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဉာဏံ ဂစ္ဆံ န ဂဏှာတိ၊
ဝေပုလ္လံ နာပဇ္ဇတိ၊ ပရိပါကံ န ဂစ္ဆတိတိ။ ယထာ နာမ တိမာသစတုမာသပဉ္စ-
မာသစ္စယေန နိပ္ပဇ္ဇနကံ သဿံ တံ တံ ကာလံ အပ္ပတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ
သဟဿက္ခတ္တံ၊ ကေဋ္ဌာယန္တောပိ ဥဒကေန သိဉ္စန္တောပိ အန္တရာ ပက္ခေန ဝါ
မာသေန ဝါ နိပ္ပါဒေဿတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? သဿံ ဂစ္ဆံ န
ဂဏှာတိ၊ ဝေပုလ္လံ နာပဇ္ဇတိ၊ ပရိပါကံ န ဂစ္ဆတိတိ။ ဧဝမေဝံ အပ္ပတွာ
စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ။ ပ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ။ တသ္မာ ယထာဝုတ္တမေဝ
ကာလံ ပါရမိပူရဏံ ကာတဗ္ဗံ ဉာဏပရိပါကတ္တာယ။ ဧတ္တကေနပိ စ ကာလေန
ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထယတော အဘိနိဟာရကရဏေ အဋ္ဌ သမ္ပတ္တိယော ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။
အယဉ္ဇိ—

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရေ စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရေ သမိဇ္ဈတိ။

အဘိနိဟာရေတိ စ မူလပဏိဓာနသေတံ အဝိဝေဒနံ။ တတ္ထ မနုဿတ္တန္တိ
မနုဿဇာတိ။ အညတြ ဟိ မနုဿဇာတိယာ အဝသေသဇာတိသု ဒေဝ-
ဇာတိယမ္ပိ ဌိတဿ ပဏိဓိ န ဣဇ္ဈတိ၊ ဧတ္ထ ဌိတေန ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထေန္တေန
ဒါနာဒီနိ ပုညကမ္မာနိ ကတွာ မနုဿတ္တံယေဝ ပတ္ထေတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ဌတွာ
ပဏိဓိ ကာတဗ္ဗော။ ဧဝံ သမိဇ္ဈတိ။ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိတိ ပုရိသဘာဝေါ။ မာတု-
ဂါမနပုံသကဉာတောဗျဉ္ဇနကာနဉ္စိ မနုဿဇာတိယံ ဌိတာနမ္ပိ ပဏိဓိ န
သမိဇ္ဈတိ၊ တတ္ထ ဌိတေန ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထေန္တေန ဒါနာဒီနိ ပုညကမ္မာနိ ကတွာ
ပုရိသဘာဝေါယေဝ ပတ္ထေတဗ္ဗော၊ တတ္ထ ဌတွာ ပဏိဓိ ကာတဗ္ဗော။

ဝေဠု သမိဇ္ဈတိ။ ဟေတူတိ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ။ ယော ဟိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝါယမန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏ်တုံ သမတ္ထော၊ တဿ သမိဇ္ဈတိ၊ နော ဣတရဿ ယထာ သုမေဓပဏှိတဿ။ သော ဟိ ဒီပင်္ဂရပါဒမူလေ ပဗ္ဗဇိတွာ တေနတ္တဘာဝေန အရဟတ္တံ ပါပုဏ်တုံ သမတ္ထော အဟောသိ။ သတ္တာရဒဿနန္တ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခါဒဿနံ။ ဝေဠု ဣဇ္ဈတိ၊ နော အညထာ ယထာ သုမေဓပဏှိတဿ။ သော ဟိ ဒီပင်္ဂရံ သမ္မုခါ ဒိသွာ ပဏိဓေသိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ အနဂါရိယဘာဝေါ။ သော စ ခေါ သာသနေ ဝါ ကမ္မဝါဒိကိရိယ-ဝါဒိဟာပသပရိဗ္ဗာဇကနိကာယေ ဝါ ဝဇ္ဇတိ ယထာ သုမေဓပဏှိတဿ။ သော ဟိ သုမေဓော နာမ တာပသော ဟုတွာ ပဏိဓေသိ။ ဂုဏသမ္ပတ္တိတိ ဈာနာဒိဂုဏပဋိလာဘော။ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ ဟိ ဂုဏသမ္ပန္နဿေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ နော ဣတရဿ ယထာ သုမေဓပဏှိတဿ။ သော ဟိ ဖဇ္ဇာဘိညော အဋ္ဌသမာ-ပတ္တိလာဘိ စ ဟုတွာ ပဏိဓေသိ။ အဓိကာရောတိ အဓိကကာရော၊ ပရိစ္စာ-ဂေါတိ အတ္ထော။ ဇီဝိတာဒိပရိစ္စာဂဉ္စိ ကတွာ ပဏိဒဟတောယေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ နော ဣတရဿ ယထာ သုမေဓပဏှိတဿ။ သော ဟိ—

“အက္ကမိတွာန မံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဟ သိဿေဟိ ဂစ္ဆတု။

မာ နံ ကလလေ အက္ကမိတ္ထ၊ ဟိတာယ မေ ဘဝိဿတိ”တိ။—

ဧဝံ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ ကတွာ ပဏိဓေသိ။ ဆန္ဒတတိ ကတ္တုကမျတာ။ သာ ယဿ ဗလဝတိ ဟောတိ၊ တဿ ဣဇ္ဈတိ။ သာ စ သစေ ကောစိ ဝဒေယျ “ကော စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ သတသဟဿဉ္စ ကပ္ပေ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဣဇ္ဈတိ”တိ။ တံ သုတွာ ယော “အဟ”န္တိ ဝတ္ထုဉ္စဿဟတိ၊ တဿ ဗလဝတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ယဒိ ကောစိ ဝဒေယျ “ကော သကလစက္ကဝါဉ္စိ ဝိတစ္ဆိ-ကာနံ အင်္ဂါရာနံ ပူရံ အက္ကမန္တော အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဣဇ္ဈတိ၊ ကော သကလစက္ကဝါဉ္စိ သတ္တိသုလေဟိ အာကိဏှံ အက္ကမန္တော အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဣဇ္ဈတိ၊ ကော သကလစက္ကဝါဉ္စိ သမတိတ္ထိကံ ဥဒကပုဏှံ ဥတ္တရိတွာ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဣဇ္ဈတိ၊ ကော သကလစက္ကဝါဉ္စိ နိရန္တရံ ဝေဠုဂုဗ္ဗသဉ္စန္တံ မဒ္ဒန္တော အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဣဇ္ဈတိ”တိ။ တံ သုတွာ ယော “အဟ”န္တိ ဝတ္ထုဉ္စဿဟတိ၊ တဿ ဗလ-ဝတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝရူပေန စ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒေန သမန္တာဂတော သုမေဓပဏှိတော ပဏိဓေသိတိ။

ဧဝံ သမိဒ္ဓါဘိနိဟာရော စ ဗောဓိသတ္တော ဣမာနိ အဋ္ဌာရသ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ န ဥပေတိ။ သော ဟိ တတော ပဘုတိ န ဇစ္စန္ဓော ဟောတိ န ဇစ္စဗမိရော၊ န ဥမ္မတ္တကော၊ န ဇဠမူဂေါ၊ န ဝိဋ္ဌသပ္ပိ၊ န မိလက္ခယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဒါသိ-
ကုစ္ဆိယာ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ န နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ နာဿ လိင်္ဂံ ပရိဝတ္တတိ၊ န ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မာနိ ကရေတိ၊ န ကုဋ္ဌိ ဟောတိ၊ န တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဝဇ္ဇကတော ပစ္ဆိမတ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ ()^၁ န ခုပ္ပပါသိကနိဇ္ဈာမတဏှိက-
ပေတေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ န ကာလကဋ္ဌိကာသုရေသု၊ န အဝီစိနိရယေ၊ န လောက-
န္တရိကေသု၊ ကာမာဝစရေသု န မာရော ဟောတိ၊ ရူပါဝစရေသု န အသညိ-
ဘဝေ၊ န သုဒ္ဓါဝါသဘဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အရူပဘဝေသု^၂၊ န အညံ စက္ကဝါဠံ သင်္ကမတိ။

ယာ စိမာ ဥဿာဟော ဥဗ္ဗင်္ဂါ^၃ အဝတ္ထာနံ ဟိတစရိယာ စာတိ စတဿော ဗုဒ္ဓဘူမိယော၊ တာဟိ သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ တတ္ထ—

ဥဿာဟော ဝီရိယံ ဝုတ္တံ၊ ဥဗ္ဗင်္ဂါ ပညာ ပဝုစ္ဆတိ။

အဝတ္ထာနံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဟိတစရိယာ မေတ္တာဘာဝနာတိ—

ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေ စာပိ ဣမေ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယော ပဝိဝေကဇ္ဈာသယော အလောဘဇ္ဈာသယော အဒေါသဇ္ဈာသယော အမောဟဇ္ဈာသယော နိဿရဏဇ္ဈာသယောတိ ဆ အဇ္ဈာသယာ ဗောဓိပရိပါကာယ သံဝတ္ထန္တိ၊ ယေဟိ သမန္ဓာဂတတ္တာ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ ကာမေ ဒေါသ-
ဒဿာဝိနော၊ ပဝိဝေကဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ သင်္ကဏိကာယ ဒေါသ-
ဒဿာဝိနော၊ အလောဘဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ လောဘေ ဒေါသ-
ဒဿာဝိနော၊ အဒေါသဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ ဒေါသေ ဒေါသဒဿာ-
ဝိနော၊ အမောဟဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ မောဟေ ဒေါသဒဿာဝိနော၊ နိဿရဏဇ္ဈာသယာ စ ဗောဓိသတ္တာ သဗ္ဗဘဝေသု ဒေါသဒဿာဝိနောတိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ စ သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပန ကိဝ စိရံ ပတ္တနာ ဝဇ္ဇတိတိ? ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဒွေ အသင်္ချေ-
ယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ တဇ္ဇော ဩရံ န သက္ကာ။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝေတ္ထ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထကေနာပိ စ ကာလေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓတ္ထံ ပတ္တယတော အဘိနိဟာရကရဏေ ပဉ္စ သမ္ပတ္တိယော ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တေသဉ္စိ—

၁-(ဟတ္ထိတော အဓိကတ္တဘာဝေါ။) (သီ)

၂-န အန္တိမဘဝေသု (သျှ၊ က)

၃-ဥဗ္ဗင်္ဂါ (သီ၊ သျှ)

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဝိဂတသဝဒဿနံ။
အဓိကာရော ဆန္ဒတာ ဧတေ၊ အဘိနိဟာရကာရဏာ။

တတ္ထ ဝိဂတသဝဒဿနန္တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကောနံ ယဿ ကဿဝိ
ဒဿနန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထ သာဝကောနံ ပတ္ထနာ ကိတ္တကံ ဝဋ္ဋတိတိ? ဌိန္တံ အဂ္ဂသာဝကောနံ ဧကံ
အသင်္ချေယျံ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ အသီတိမဟာသာဝကောနံ ကပ္ပသတသဟဿံ၊
တထာ ဗုဒ္ဓဿ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာကဿ ပုတ္တဿ စာတိ။ တတော ဩရံ
န သက္ကာ။ ဝုတ္တနယမေဝေတ္ထ ကာရဏံ။ ဣမေသံ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ အဓိကာရော
ဆန္ဒတာတိ ဒွင်္ဂသမ္ပန္နောယေဝ အဘိနိဟာရော ဟောတိ။

ဧဝံ ဣမာယ ပတ္ထနာယ ဣမိနာ စ အဘိနိဟာရေန ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒံ
ကာလံ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ ခတ္တိယကုလေ ဝါ
ဗြာဟ္မဏကုလေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိကုလာနံ
အညတရသ္မိံ၊ အဂ္ဂသာဝကာ ပန ခတ္တိယဗြာဟ္မဏကုလေသေဝ ဗုဒ္ဓါ ဣဝ။
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ သံဝဇ္ဇမာနေ ကပ္ပေ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဇ္ဇမာနေ ကပ္ပေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဗုဒ္ဓါ
သယဉ္စ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ပရေ စ ဗောဓေန္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သယမေဝ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ န
ပရေ ဗောဓေန္တိ။ အတ္ထရသမေဝ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ န ဓမ္မရသံ။ န ဟိ တေ
လောကုတ္တရဓမ္မံ ပညတ္တိံ အာရောပေတွာ ဒေသေတုံ သက္ကောန္တိ၊ မူဂေန
ဒိဋ္ဌသုပိနော ဝိယ ဝနစရကေန နဂရေ သာယိတဗျဉ္ဇနရသော ဝိယ စ
နေသံ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ။ သဗ္ဗံ ဣဒ္ဓိသမာပတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒံ
ပါပုဏန္တိ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ ဗုဒ္ဓါနံ ဟေဋ္ဌာ သာဝကောနံ ဥပရိ ဟောန္တိ၊
အညေ ပဗ္ဗာဇေတွာ အဘိသမာစာရိကံ သိက္ခာပေန္တိ၊ “စိတ္တသလ္လေခေါ
ကာတဗ္ဗော၊ ဝေါသာနံ နာပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာ ဥဒ္ဓေသေန ဥပေါသထံ
ကရေန္တိ၊ အဇ္ဈပေါသထောတိ ဝစနမတ္တေန ဝါ။ ဥပေါသထံ ကရေန္တာ စ
ဂန္ဓမာဒနေ မဇ္ဈသကရက္ခမူလေ ရတနမာဠေ သန္နိပတိတွာ ကရေန္တိတိ။ ဧဝံ
ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္ဓဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ ပတ္ထနဉ္စ
အဘိနိဟာရဉ္စ ကထေတွာ ဣဒါနိ ဣမာယ ပတ္ထနာယ ဣမိနာ စ အဘိနိဟာရေန
သမုဒါဂတေ တေ တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ကထေတုံ “သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ

ဗဟ္မ”န္တိအာဒိနာ နယေန ဣမံ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တံ အဘာသိ။ အယံ တာဝ အဝိသေသေန ပုစ္ဆာဝသိတော ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တဿ ဥပ္ပတ္တိ။

၃၅။ ဣဒါနိ ဝိသေသေန ဝတ္တဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဣမိဿာ တာဝ ဂါထာယ ဧဝံ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ—အယံ ကိရ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တဘူမိံ ဩဂါ-
ဟန္တော ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ပါရမိယော ပူရေတွာ ကဿ-
ပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အာရညိကော ဟုတွာ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ
ပူရေန္တော သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ ဧတံ ကိရ ဝတ္တံ အပရိပူရေတွာ ပစ္စေက-
ဗောဓိံ ပါပုဏန္တာ နာမ နတ္ထိ။ ကိံ ပနေတံ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ နာမ?
ဟရဏပစ္စာဟရဏန္တိ။ တံ ယထာ ဝိဘူတံ ဟောတိ၊ တထာ ကထေဿာမ။

ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဟရတိ န ပစ္စာဟရတိ၊ ဧကစ္စော ပစ္စာဟရတိ န ဟရတိ၊
ဧကစ္စောပန နေဝ ဟရတိ န ပစ္စာဟရတိ၊ ဧကစ္စော ဟရတိ စ ပစ္စာဟရတိ စ။
တတ္ထ ယော ဘိက္ခု ပဂေဝ ဝုဠာယ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္တံ ကတွာ
ဗောဓိရုက္ခေ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတွာ ပါနိယဃဉ္စ ပူရေတွာ ပါနိယမာဠေ ဌပေတွာ
အာစရိယဝတ္တံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ ကတွာ ဒွေအသိတိ ခုဒ္ဒကဝတ္တာနိ ဓုဒ္ဒသ
မဟာဝတ္တာနိ စ သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ သော သရိရပရိကမ္ပံ ကတွာ သေနာသနံ
ပဝိသိတွာ ယာဝ ဘိက္ခာစာရဝေလော၊ တာဝ ဝိဝိတ္တာသနေ ဝိတိနာမေတွာ
ဝေလံ ဥတွာ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ
သင်္ဃာဉ္စိ ခန္ဓေ ကရိတွာ ပတ္တံ အံသေ အာလဂ္ဂေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ
ကရောန္တော စေတိယင်္ဂဏံ ပတွာ စေတိယဉ္စ ဗောဓိဉ္စ ဝဉ္စိတွာ ဂါမသမိပေ
စိဝရံ၊ ပါရပိတွာ ပတ္တမာဒါယ ဂါမံ ဝိဇ္ဈာယ ပဝိသတိ။ ဧဝံ ပဝိဋ္ဌော
စ လာဘီ ဘိက္ခု ပုညဝါ ဥပါသကေဟိ သက္ကတဂရုကတော ဥပဋ္ဌာကကုလေ
ဝါ ပဋိက္ကမနသာလာယံ ဝါ ပဋိက္ကမိတွာ ဥပါသကေဟိ တံ တံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိယ-
မာနော တေသံ ပဉ္စဝိသုဇ္ဇနေန ဓမ္မဒေသနာဝိက္ခေပေန စ တံ မနသိကာရံ
ဆဇ္ဇေတွာ နိက္ခမတိ၊ ဝိဟာရံ အာဂတောပိ ဘိက္ခုနံ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ကထေတိ၊ ဓမ္မံ
ဘဏတိ၊ တံ တံ ဗျာပါရမာပဇ္ဇတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တမိ ပုရိမယာမမိ မဇ္ဈိမယာမမိ
ဧဝံ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပပဉ္စိတွာ ကာယဒုဋ္ဌုလ္လာဘိဘူတော ပစ္ဆိမယာမေပိ
သယတိ၊ နေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဟရတိ န
ပစ္စာဟရတိ။

ယော ပန ဗျာဓိဗဟုလော ဟောတိ၊ ဘုတ္တာဟာရော ပစ္စုသသမယေ န သမ္မာ ပရိဏမတိ၊ ပဂေဝ ဝုဠာယ ယထာဝုတ္တံ ဝတ္တံ ကာတုံ န သက္ကောတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိ ကာတုံ၊ အညဒတ္ထု ယာဂုံ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ ပတ္ထယမာနော ကာလဿေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ပဝိသတိ၊ တတ္ထ ယာဂုံ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ လဒ္ဓါ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသိန္ဒော ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကတွာ ဝိသေသံ ပတွာ ဝါ အပ္ပတွာ ဝါ ဝိဟာရံ အာဂန္တာ တေနေဝ မနသိကာရေန ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပစ္စာဟရတိ န ဟရတိတိ။ ဒေဝိသာ စ ဘိက္ခု။ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ အရဟတ္တံ ပတ္တာ ဂဏနပထံ ဝိတိဝတ္တာ၊ သီဟဋ္ဌဒီပေယေဝ တေသု တေသု ဂါမေသု အာသန- သာလာယ န တံ အာသနံ အတ္ထိ၊ ယတ္ထ ယာဂုံ ပိဝိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဘိက္ခု နတ္ထိတိ။

ယော ပန ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ နိက္ခိတ္တရုရော၊ သဗ္ဗဝတ္တာနိ ဘိဒ္ဓိတွာ ပဉ္စဝိမစေတောဒိလဝိနိဗန္ဓနဗဒ္ဓစိတ္တော ဝိဟရန္တော ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရမနနု- ယုတ္တော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ဂိဟိပပဉ္စေန ပပဉ္စိတော တုစ္ဆကော နိက္ခမတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ နေဝ ဟရတိ န ပစ္စာဟရတိတိ။

ယော ပန ပဂေဝ ဝုဠာယ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗဝတ္တာနိ ပရိပူရေတွာ ယာဝ ဘိက္ခာစာရဝေလော၊ တာဝ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရေတိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ ဒုဝိဓံ သဗ္ဗတ္ထကံ ပါရိဟာရိယဉ္စ။ သဗ္ဗတ္ထကံ နာမ မေတ္တာ စ မရဏဿတိ စ၊ တံ သဗ္ဗတ္ထ ဣတ္ထိတဗ္ဗတော “သဗ္ဗတ္ထက” နှိ ဝုစ္စတိ။ မေတ္တာ နာမ အာဝါသာဒိသု သဗ္ဗတ္ထ ဣတ္ထိတဗ္ဗာ။ အာဝါသေသု ဟိ မေတ္တာဝိဟာရီ ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော ဟောတိ၊ တေန ဖာသု အသံသဋ္ဌော^၁ ဝိဟရတိ။ ဒေဝ- တာသု မေတ္တာဝိဟာရီ ဒေဝတာဟိ ရက္ခိတဂေါပိတော သုခံ ဝိဟရတိ။ ရာဇ- ရာဇမဟာမတ္တာဒိသု မေတ္တာဝိဟာရီ တေဟိ မမာယိတော သုခံ ဝိဟရတိ။ ဂါမနိဂမာဒိသု မေတ္တာဝိဟာရီ သဗ္ဗတ္ထ ဘိက္ခာစရိယာဒိသု မနုဿေဟိ သက္ကတဂရုကတော သုခံ ဝိဟရတိ။ မရဏဿတိဘာဝနာယ ဇီဝိတနိကန္တံ^၂ ပဟာယ အပ္ပမတ္တော ဝိဟရတိ။

ယံ ပန သဒါ ပရိဟရိတဗ္ဗံ စရိတာနုကူလေန ဂဟိတတ္တာ၊^၂ ဒသာသုဘ- ကသိဏာနုဿတီသု အညတရံ၊ စတုဓာတုဝဝတ္တာနမေဝ ဝါ၊ တံ သဒါ ပရိဟရိ- တဗ္ဗတော ရက္ခိတဗ္ဗတော ဘာဝေတဗ္ဗတော စ ပါရိဟာရိယ နှိ ဝုစ္စတိ။

မူလကမ္မဋ္ဌာနန္တိတံ တဒေဝ။ တတ္ထ ယံ ပဌမံ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရိတွာ ပစ္ဆာ ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရေတိ၊ တံ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန ဒဿေဿာမ။

အယံ ဟိ ယထာဋ္ဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ကာယံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ— ယံ ဣမသ္မိံ သရီရေ ဝိသတိကောဋ္ဌာသေသု ကက္ခဋံ ခရဂတံ၊ သာ ပထဝီဓာတု။ ယံ ဒွါဒသသု အာဗန္ဓနကိစ္စကရံ သွေဟဂတံ၊ သာ အာပေါဓာတု။ ယံ စတုသု ပရိပါစနကရံ ဥသုမဂတံ၊ သာ တေဇောဓာတု။ ယံ ပန ဆသု ဝိတ္တန္တနကရံ ဝါယောဂတံ၊ သာ ဝါယောဓာတု။ ယံ ပနေတ္ထ စတုဟိ မဟာဘူတေဟိ အသမ္ပုဋ္ဌံ ဆိဒ္ဓံ ဝိဝရံ၊ သာ အာကာသဓာတု။ တံဝိဇာနနကံ စိတ္တံ ဝိညာဏဓာတု။ တတော ဥတ္တရိ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ သုဒ္ဓသင်္ခါရ်ပုဉ္ဇောဝ အယန္တိ။

ဧဝံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနတော ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရိတွာ ကာလံ ဥတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ နိဝါသေတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ဂစ္ဆတိ။ ဂစ္ဆန္တော စ ယထာ အန္ဓပုထုဇ္ဇနာ အဘိက္ကမာဒီသု “အတ္တာ အဘိက္ကမတိ၊ အတ္တနာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော”တိ ဝါ, “အဟံ အဘိက္ကမာမိ၊ မယာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော”တိ ဝါ သမ္ပယုန္တိ၊ တထာ အသမ္ပယုန္တော “အဘိက္ကမာမိတိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ တေနဝ စိတ္တေန သဒ္ဓိံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ သန္ဓာရဏဝါယောဓာတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ ဣမံ ပထဝီဓာတွာဒိသန္တိဝေသဘူတံ ကာယသမ္ပတံ အဋ္ဌိကသင်္ခာရံ ဝိပွရတိ၊ တတော စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာတု-ဝိပ္ပာရဝသေန အယံ ကာယသမ္ပတော အဋ္ဌိကသင်္ခာရော အဘိက္ကမတိ။ တဿေဝံ အဘိက္ကမတော ဧကေကပါဒုဒ္ဓါရဏေ စတုသု ဓာတုသု ဝါယောဓာတုအနုဂတာ တေဇောဓာတု အဓိကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မန္တာ ဣတရာ။ အတိဟရဏ-ဝိတိဟရဏာပဟရဏေသု ပန တေဇောဓာတုအနုဂတာ ဝါယောဓာတု အဓိကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မန္တာ ဣတရာ။ ဩရောဟဏေ ပန ပထဝီဓာတုအနုဂတာ အာပေါဓာတု အဓိကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မန္တာ ဣတရာ။ သန္တိက္ခေပနသမုပ္ပါဒုနေသု အာပေါဓာတုအနုဂတာ ပထဝီဓာတု အဓိကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မန္တာ ဣတရာ။ ဣစ္စေတာ ဓာတုယော တေန တေန အတ္တနော ဥပ္ပါဒကစိတ္တေန သဒ္ဓိံ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမန”န္တိ ဧဝံ ဧကေကပါဒုဒ္ဓါရဏာဒိပ္ပကာရေသု ဧကေကသ္မိံ ပကာရေ ဥပ္ပန္နာ ဓာတု-ယော,တဒဝိနိဗ္ဗုတ္တာ စ သေဿ ရူပဓမ္မာ, တံသမုဋ္ဌာပကံ စိတ္တံ, တံသမ္ပယုတ္တာ

စ သေသာ အရူပဓမ္မာတိ ဧတေ ရူပါရူပဓမ္မာ တတော ပရံ အတိဟရဏာဝီတိ-
 ဟရဏာဒီသု အညံ ပကာရံ န သမ္မာပုဏန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ
 အနိစ္စာ။ ယဉ္ဇ အနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္တာတိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရ-
 ပရိပူရံ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောဇ္ဇောဝ ဂစ္ဆတိ။ အတ္တကာမာ ဟိ ကုလပုတ္တာ
 သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒသပိ ဝိသမ္ဘိ တိသမ္ဘိ စတ္တာလိသမ္ဘိ ပညာသမ္ဘိ သဋ္ဌိပိ
 သတ္တတိပိ သတမ္ဘိ ဧကတော ဝသန္တာ ကတိကဝတ္တံ ကတွာ ဝိဟရန္တိ
 “အာဝုသော တုမေ န ဣဏဇ္ဇာ န ဘယဇ္ဇာ န ဇီဝိကာပကတာ ပဗ္ဗဇိ-
 တာ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမာ ပနေတ္ထ ပဗ္ဗဇိတာ။ တသ္မာ ဂမနေ ဥပ္ပန္န-
 ကိလေသံ ဂမနေယေဝ နိဂ္ဂဏှထ၊ ဌာနေ၊ နိသဇ္ဇာယ၊ သယနေ ဥပ္ပန္န-
 ကိလေသံ သယနေယေဝ နိဂ္ဂဏှထာ”တိ။ တေ ဧဝံ ကတိကဝတ္တံ ကတွာ
 ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တာ အဗုဉ္ဇသဘဉ္ဇသဘအဗုဂါဝုတဂါဝုတန္တရေသု ပါသာဏာ
 ဟောန္တိ၊ တာယ သညာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောဇ္ဇောဝ ဂစ္ဆန္တိ။
 သစေ ကဿစိ ဂမနေ ကိလေသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထေဝ နံ နိဂ္ဂဏှာတိ။
 တထာ အသက္ခောဇ္ဇော တိဋ္ဌတိ၊ အထဿ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တောပိ
 တိဋ္ဌတိ။ သော “အယံ ဘိက္ခု တုယံ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကံ ဇာနာတိ၊ အနနုစ္ဆဝိကံ
 တေ တေ”န္တိ အတ္တာနံ ပဋိစောဒေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ တတ္ထေဝ အရိ-
 ယဘူမိံ ဩက္ကမတိ။ တထာ အသက္ခောဇ္ဇော နိသီဒတိ၊ အထဿ ပစ္ဆတော
 အာဂစ္ဆန္တောပိ နိသီဒတိတိ သောယေဝ နယော။ အရိယဘူမိံ ဩက္က-
 မိတုံ အသက္ခောဇ္ဇောပိ တံ ကိလေသံ ဝိက္ခမေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ-
 ကရောဇ္ဇောဝ ဂစ္ဆတိ၊ န ကမ္မဋ္ဌာနဝိပ္ပယုတ္တေန စိတ္တေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရတိ။ ဥဒ္ဓရတိ
 စေ၊ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ပုရိမပ္ပဒေသံယေဝ ဧတိ သိဟဋ္ဌဒီပေ အာလိန္ဒကဝါသီ
 မဟာဖုဿဒေဝတ္ထေရော ဝိယ။

သော ကိရ ကျေနဝိသတိ ဝဿာနိ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေဇ္ဇော ဧဝ ဝိဟာ-
 သိ။ မနုဿာပိ သုဒ္ဓံ အန္တရာမဂ္ဂေ ကသန္တာ စ ဝပန္တာ စ မဒ္ဒန္တာ စ ကမ္မာနိ
 ကရောဇ္ဇော ထေရံ တထာ ဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “အယံ ထေရော ပုနပ္ပုနံ နိဝတ္တိတွာ
 ဂစ္ဆတိ၊ ကိံ န ခေါ မဂ္ဂမူဠော၊ ဥဒါဟု ကိဉ္စိ ပမုဋ္ဌော”တိ သမုလ္လပန္တိ။ သော တံ
 အနာဒိယိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တေနေဝ စိတ္တေန သမဏဓမ္မံ ကရောဇ္ဇော ဝိသတိ-
 ဝဿန္တန္တရေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တဒီဝသေ စဿ စက်မနကောဋိယံ
 အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ အင်္ဂုလီဟိ ဒီပံ ဥဇ္ဇာလေတွာ အဋ္ဌာသိ၊ စတ္တာရောပိ မဟာ-
 ရာဇာနော သက္ခော စ ဒေဝါနမိန္ဒော မြဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမံသု။
 တဉ္စ ဩဘာသံ ဒိသ္မာ ဝနဝါသီ မဟာတိဿတ္ထေရော တံ ဒုတိယဒီဝသေ

ပုစ္ဆိ “ရတ္တိဘာဂေ အာယသ္မတော သန္တိကေ ဩဘာသော အဟောသိ၊
 ကိံ သော ဩဘာသော”တိ။ ထေရော ဝိက္ခေပံ ကရောန္တော “ဩဘာသော
 နာမ ဒီပေါဘာသောဝိ ဟောတိ ဖေဏိဩဘာသောဝိ”တိ ဝေမာဒိံ အာဟ။
 သော “ပဋိစ္ဆာဒေထ တုမှ”တိ နိဗဒ္ဓေါ “အာမာ”တိ ပဋိဇာနိတွာ
 အာရောစေသိ။

ကာဠုဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ ၈။ သောဝိ ကိရ ဂတ-
 ပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေန္တော “ပဌမံ တာဝ ဘဂဝတော မဟာပဓောနံ ပူဇေမိ”တိ
 သတ္တ ဝဿာနိ ဌာနစက်မမေဝ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ပုန သောဠုသ ဝဿာနိ ဂတပစ္စာ-
 ဂတဝတ္တံ ပူရေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဧဝံ ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တေနဝ စိတ္တေန
 ပါဒံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိပုယုတ္တေန စိတ္တေန ဥဒ္ဓဋ္ဌေ ပန ပဋိနိဝတ္တန္တော ဂါမသမိပံ
 ဂန္တော “ဂါဝိ န ပဗ္ဗဇိတော န”တိ အာသင်္ကနိယပုဒေသေ ဌတွာ သံဃာဋီ
 ပါရုပိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂါမဒ္ဓါရံ ပတွာ ကစ္ဆကန္တရတော ဥဒကံ ဂဟေ-
 တွာ ဂဏ္ဍူသံ ကတွာ ဂါမံ ပဝိသတိ “ဘိက္ခံ ဒါတုံ ဝါ ဝန္တိတုံ ဝါ ဥပဂတေ
 မနုဿေ ဒိဃာယုကာ ဟောထာ’တိ ဝစနမတ္တေနပိ မာ မေ ကမ္မဋ္ဌာနဝိက္ခေပေါ
 အဟောသိ”တိ။ သစေ ပန “အဇ္ဇ ဘန္တေ ကိံ သတ္တမိ၊ ဥဒါဟု အဋ္ဌမိ”တိ ဒီဝသံ
 ပုစ္ဆန္တိ၊ ဥဒကံ ဂိလိတွာ အာရောစေတိ။ သစေ ဒီဝသပုစ္ဆကာ န ဟောန္တိ၊
 နိက္ခမနဝေလာယံ ဂါမဒ္ဓါရေ နိဋ္ဌုဘိတွာဝ ယာတိ။

သီဟဠုဒီပေယေဝ ကလမ္ပတိတ္ထဝိဟာရေ ဝဿူပဂတာ ပညာသဘိက္ခူ
 ဝိယ ၈။ တေ ကိရ ဝဿူပနာယိကဥပေါသထဒီဝသေ ကတိကဝတ္တံ အကံသု
 “အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ အညမညံ နာလပိဿာမာ”တိ။ ဂါမဉ္ဇ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တာ
 ဂါမဒ္ဓါရေ ဥဒကဂဏ္ဍူသံ ကတွာ ပဝိသိံသု၊ ဒီဝသေ ပုစ္ဆိတေ ဥဒကံ ဂိလိတွာ
 အာရောစေသုံ၊ အပုစ္ဆိတေ ဂါမဒ္ဓါရေ နိဋ္ဌုဘိတွာ ဝိဟာရံ အာဂမံသု။ တတ္ထ
 မနုဿာ နိဋ္ဌုဘနဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာဇာနိံသု “အဇ္ဇ ဧကော အာဂတော၊ အဇ္ဇ ဒွေ”တိ။
 ဧဝဉ္စစိန္တေသုံ “ကိံ န ခေါ ဧတေ အမှေဟေဝ သဒ္ဓိံ န သလ္လပန္တိ၊ ဥဒါဟု အည-
 မညမ္ပိ။ ယဒိ အညမညမ္ပိ န သလ္လပန္တိ၊ အဒ္ဓါဝိဝါဒဇာတာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဟန္တ နေသံ
 အညမညံ ခမာပေဿာမာ”တိ။ သဗ္ဗေ ဝိဟာရံ အာဂမံသု။ တတ္ထ ပညာသ-
 ဘိက္ခူသု ဝဿံ ဥပဂတေသု ဒွေ ဘိက္ခူ ဧကောကာသေ နာဒ္ဓသံသု။ တတော
 ယော တေသု စက္ခုမာ ပုရိသော၊ သော ဝေမာဟ “န ဘော ကလဟကာရကာနံ
 ဝသနောကာသော ဤဒိသော ဟောတိ၊ သုသမ္ပဋ္ဌံ စေတိယင်္ဂဏံ ဗောဓိယင်္ဂဏံ၊
 သုနိက္ခိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇနိယော ၂၊ သူပဋ္ဌပိတံ ပါနိယပရိဘောဇနိယ”န္တိ။ တေ

၁-ကစ္ဆကရကာ (သိ)၊ ကစ္ဆကရတော (သျှာ) ၂-သမုဇ္ဇနိယော (က)

တတောဝ နိဝတ္တာ။ တေ ဘိက္ခု။ အန္တောတေမာသေယေဝ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ မဟာပဝါရဏာယ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေသုံ။

ဧဝံ ကာဠုဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ ကလမ္ပတိတ္ထဝိဟာရေ ဝဿူပဂတဘိက္ခု။ ဝိယ စ ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တေနော စိတ္တေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရန္တော ဂါမသမီပံ ပတွာ ဥဒကဂဏ္ဍ။သံ ကတွာ ဝိထိယော သလ္လက္ခေတွာ ယတ္ထ သုရာသောဏ္ဍဓုတ္တာဒယော ကလဟကာရကာ စဏ္ဍဟတ္ထိအဿာဒယော ဝါ နတ္ထိ၊ တံ ဝိထိံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ စ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော န တုရိတတုရိတော ဝိယ ဇံဝေန ဂစ္ဆတိ၊ ဇေနပိဏ္ဍပပါတိကဓုတင်္ဂံ နာမ နတ္ထိ။ ဝိသမဘူမိ- ဘာဂပ္ပတ္တံ ပန ဥဒကဘရိတသကဋ္ဌမိဝ နိစ္စလောဝ ဟုတွာ ဂစ္ဆတိ။ အနုဃရံ ပဝိဋ္ဌော စ ဒါတုကာမံ အဒါတုကာမံ ဝါ သလ္လက္ခေတုံ တဒနုရူပံ ကာလံ အာဂမေန္တော ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ပတိရူပေ ဩကာသေ နိသီဒိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရောန္တော အာဟာရေ ပဋိကူလသညံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အက္ခယဉ္ဇနဝဏာ- လေပနပုတ္တမံသုပမာဝသေန ပစ္စဝေက္ခန္တော အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ အာဟာရံ အာဟာရေတိ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ။ပ။ ဘုတ္တာပီ စ ဥဒကကိစ္စံ ကတွာ မဟုတ္တံ ဘတ္တကိလမထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ ယထာ ပုရေ ဘတ္တံ၊ ဧဝံ ပစ္စာ ဘတ္တံ ပုရိမယာမံ ပစ္စိမယာမဉ္စ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရေတိ။ အယံ ဝုစ္ဆတိ ဟရတိ စေဝ ပစ္စာဟရတိ စာတိ။ ဧဝမေတံ ဟရဏပစ္စာဟရဏံ ဂတပစ္စာဂတ- ဝတ္တန္တိ ဝုစ္ဆတိ။

ဧတံ ပူရေန္တော ယဒိ ဥပနိဿယသမ္ပန္တော ဟောတိ၊ ပဌမဝယေ ဧဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ နော စေ ပဌမဝယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ မဇ္ဈိမဝယေ ပါပုဏာတိ။ နော စေ မဇ္ဈိမဝယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ မရဏသမယေ ပါပုဏာတိ။ နော စေ မရဏသမယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ ပါပုဏာတိ။ နော စေ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ ပါပုဏာတိ၊ အထ ပစ္စေကသမ္ပုဇ္ဈေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ။ နော စေ ပစ္စေကသမ္ပုဇ္ဈေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ အထ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ခိပ္ပါဘိညော ဟောတိ သေယျထာပိ ထေရော ဗာဟိယော၊ မဟာပညော ဝါ ဟောတိ သေယျထာပိ ထေရော သာရိပုတ္တော။

အယံ ပန ပစ္စေကဗောဓိသတ္တော ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အာရညိကော ဟုတွာ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ ဧတံ ဂတပစ္စာ- ဂတဝတ္တံ ပူရေတွာ ကာလံ ကတွာ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော စဝိတွာ ဗာရာဏသီရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂမဟေသိ။ ကုသလာ ဣတ္ထိယော တဒဟေဝ ဂစ္ဆသဏ္ဍာနံ ဇာနန္တိ၊ သာ စ

တာသမညတရာ၊ တသ္မာ တံ ဂဟ္တပတိဋ္ဌာနံ ရညော နိဝေဒေသိ။ ဓမ္မတာ
 သော၊ ယံ ပုညဝန္တေ သတ္တေ ဂဟ္တေ ဥပ္ပန္တေ မာတုဂါမော ဂဟ္တပရိ-
 ဟာရံ လဘတိ။ တသ္မာ ရာဇာ တဿာ ဂဟ္တပရိဟာရံ အဒါသိ။ သာ တတော
 ပဘုတိ နာစူဏှံ ကိဉ္စိ အဇ္ဈောဟရိတုံ လဘတိ၊ နာတိသီတံ နာတိအဓိလံ
 နာတိလောဏံ နာတိကဋုကံ နာတိတိတ္တကံ။ အစူဏှေ ဟိ မာတရာ
 အဇ္ဈောဟဇ္ဇေ ဂဟ္တဿ လောဟကုမ္ဘိဝါသော ဝိယ ဟောတိ၊ အတိသီတေ
 လောကန္တရိကဝါသော ဝိယ၊ အစူမ္ဘိလလောဏကဋုကတိတ္တကေသု ဘုတ္တေသု
 သတ္တေန ဖာလေတွာ အဓိလာဒီဟိ သိတ္တာနိ ဝိယ ဂဟ္တသေယျကဿ အင်္ဂါနိ
 တိဗ္ဗဝေဒနာနိ ဟောန္တိ။ အတိစက်မနဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာသယနတောပိ နံ နိဝါရေန္တိ
 “ကုမ္ဘိဂတဿ သဗ္ဗလနဒုက္ခံ မာ အဟောသိ”တိ။ မုဒုကတ္တရဏတ္တတာယ
 ဘူမိယံ စက်မနာဒီနိ မတ္တာဿ ကာတုံ လဘတိ၊ ဝဏ္ဏဂန္ဓာဒိသမ္ပန္နံ သာဒုသပ္ပါယံ
 အန္ဓုပါနံ လဘတိ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာဝ နံ စက်မာပေန္တိ နိသီဒါပေန္တိ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ။

သာ ဧဝံ ပရိဟရိယမာနာ ဂဟ္တပရိပါကကာလေ သူတိဃရံ ပဝိသိတွာ
 ပစ္စုသသမယေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ ပက္ကတေလမဒ္ဓိတမနောသိလာပိဏ္ဍိသဒိသံ
 ခညပုညလက္ခဏူပေတံ။ တတော နံ ပဉ္စမဒိဝသေ အလင်္ကတပ္ပဋိယတ္တံ ရညော
 ဒဿေသုံ၊ ရာဇာ တုဋ္ဌော ဆသဋ္ဌိယာ ဓာတီဟိ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ သော
 သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟိ ဝဗ္ဗမာနော နစိရဿေဝ ဝိညုတံ ပါပုဏိ။ တံ သောဋ္ဌသ-
 ဝဿုဒ္ဓေသိကမေဝ သမာနံ ရာဇာ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိ၊ ဝိဝိနာဋုကာနိ
 စဿ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ အဘိသိတ္တော ရာဇပုတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ နာမေန
 မြဟ္ဓဒတ္တော သကလဇမ္ဗုဒိပေ ဝိသတိယာ နဂရသဟဿေသု။ ဇမ္ဗုဒိပေ
 ဟိ ပုဗ္ဗေ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ အဟေသုံ၊ တာနိ ပရိဟာယန္တာနိ
 သဋ္ဌိ အဟေသုံ၊ တတော ပရိဟာယန္တာနိ စတ္တာလီသံ၊ သဗ္ဗပရိဟာယန-
 ကာလေပန ဝိသတိ ဟောန္တိ။ အယဉ္စမြဟ္ဓဒတ္တော သဗ္ဗပရိဟာယနကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊
 တေနဿ ဝိသတိ နဂရသဟဿာနိ အဟေသုံ ဝိသတိ ပါသာဒသဟဿာနိ၊
 ဝိသတိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ၊ ဝိသတိ အဿသဟဿာနိ၊ ဝိသတိ ရထသဟဿာနိ၊
 ဝိသတိ ပတ္တိသဟဿာနိ၊ ဝိသတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဩရောဓာ စ နာဋုကိတ္ထိ-
 ယော စ၊ ဝိသတိ အမစ္စသဟဿာနိ။ သော မဟာရဇ္ဇံ ကာရယမာနော ဧဝ
 ကသိဏပရိကမ္ဘံကတွာ ပဉ္စ အဘိညာယော အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေသိ။
 ယသ္မာ ပန အဘိသိတ္တရညာ နာမ အဝဿံ အဋ္ဌကရဏေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ
 ဧကဒိဝသံ ပဂေဝ ပါတရာသံ ဘုဉ္စိတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ နိသီဒိ။ တတ္ထ ဥစ္စာသဒ္ဓ-
 မဟာသဒ္ဓံ အကံသု၊ သော “အယံ သဒ္ဓေါ သမာပတ္တိယာ ဥပတ္တိလေသော”တိ

ပါသာဒတလံ အဘိရုဟိတွာ “သမာပတ္တိံ အပ္ပေမီ”တိ နိသိန္ဓော နာသက္ခိ အပ္ပေတုံ၊ ရဇ္ဇဝိက္ခေပေန သမာပတ္တိ ပရိဟိနာ။ တတော စိန္တေသိ “ကိ” ရဇ္ဇံ ဝရံ၊ ဥဒါဟု သမဏဓမ္မော”တိ။ တတော “ရဇ္ဇသုခံ ပရိတ္တံ အနေကာဒီနဝံ၊ သမဏဓမ္မသုခံ ပန ဝိပုလမနေကာနိသံသံ ဥတ္တမပုရိသသေဝိတဉ္စာ”တိ ဥတွာ အညတရံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ဣမံ ရဇ္ဇံ ဓမ္မေန သမေန အနုသာသ၊ မာ ခေါ အဓမ္မကာရံ အကာသိ”တိ သဗ္ဗံ နိယျာတေတွာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ သမာပတ္တိသုခေန ဝိဟရတိ၊ န ကောစိ ဥပသင်္ကမိတုံ လဘတိ အညတြ မုခ-
ဓောဝနဒန္တကဋ္ဌဒါယကဘတ္တနိဟာရကာဒီဟိ။

တတော အဒ္ဓမာသမတ္တေ ဝိတိက္ကန္တေ မဟေသီ ပုစ္ဆိ “ရာဇာ ဥယျာနဂမနဗလ-
ဒဿနနာဠကာဒီသု ကတ္တမိ န ဒိဿတိ၊ ကုဟိံ ဂတော”တိ။ တဿာ တမတ္တံ အာရောစေသုံ။ သာ အမစ္စဿ ပါဟေသိ “ရဇ္ဇေ ပဋိစ္စိတေ အဟမ္ပိ ပဋိစ္စိတာ
ဟောမိ၊ ဧတု မယာသဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေတူ”တိ။ သော ဥဘော ကဏ္ဍေထကေတွာ
“အသဝနီယမေတ”န္တိ ပဋိက္ခိပိ။ သာ ပုနပိ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ ပေသေတွာ အနိစ္စ-
မာနံ တဇ္ဇာပေသိ “ယဒိ န ကရောသိ၊ ဌာနာပိ တေ စာဝေမိ၊ ဇီဝိတာပိ
ဝေါရောပေမိ”တိ။ သော ဘိတော “မာတုဂါမော နာမ ဒဠနိစ္စယော၊ ကဒါစိ
ဧဝမ္ပိ ကာရာပေယျာ”တိ ကေဒိဝသံ ရဟော ဂန္ဓာ တာယ သဒ္ဓိံ သိရိသယနေ
သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာ ပုညဝတိ သုခသမ္ပဿာ၊ သော တဿာ သမ္ပဿ-
ရာဂေန ရတ္တော တတ္ထ အဘိက္ခဏံ သင်္ကိတသင်္ကိတောဝ အဂမာသိ၊ အနုက္က-
မေန အတ္တနော ဃရသာမိကော ဝိယ နိဗ္ဗိသင်္ကော ပဝိသိတုမာရဒ္ဓေါ။

တတော ရာဇမနုဿာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ၊ ရာဇာ နံ သဒ္ဓဟတိ။
ဒုတိယမ္ပိတတိယမ္ပိအာရောစေသုံ၊ တတော နိလီနော သယမေဝ ဒိသ္မာသဗ္ဗာမစ္စေ
သန္နိပါတာပေတွာ အာရောစေသိ။ တေ “အယံ ရာဇာပရာမိကော ဟတ္ထန္တေဒံ
အရဟတိ၊ ပါဒန္တေဒံ အရဟတိ”တိ ယာဝ သူလေ ဥတ္တာသနံ၊ တာဝ သဗ္ဗ-
ကမ္မကာရဏာနိ နိဒ္ဓိသိံသု။ ရာဇာ “တေဿ ဝဗေန္ဓနတာဠနေ မယံ ဝိဟိံသာ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနေ ပါဏာတိပါတော ဘဝေယျ၊ နေဟရဏေ
အဒိန္နာဒါနံ၊ အလံ ဧဝရူပေဟိ ကတေဟိ၊ ဣမံ မမ ရဇ္ဇာ နိက္ကမုထာ”တိ အာဟ။
အမစ္စာ တံ နိဗ္ဗိသယံ အကံသု။ သော အတ္တနော နေသာရဉ္စ ပုတ္တဒါရဉ္စ
ဂဟေတွာ ပရဝိသယံ အဂမာသိ။ တတ္ထ ရာဇာ သုတွာ “ကိ” အာဂတောသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ဣစ္ဆာမိ တံ ဥပဋ္ဌာတုန္တိ။ သော တံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ အမစ္စော ကတိ-
ပါဟစ္စယေန လဒ္ဓဝိဿာသော တံ ရာဇာနံ တေဒဝေါစ “မဟာရာဇ

အမက္ခိကမရုံ ပဿာမိ၊ တံ ခါဒန္တော နတ္ထိ”တိ။ ရာဇာ “ကိံ ဧတံ ဥပ္ပဏ္ဍေတု-
ကာမော ဘဏတိ”တိ န သုဏာတိ။ သော အန္တရံ လဘိတွာ ပုနပိ သုဠတရံ
ဝဏ္ဏေတွာ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ကိံ ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသီရဇ္ဇံ ဒေဝါတိ။
ရာဇာ “မံ နေတွာ မာရေတုကာမောသိ”တိ အာဟ။ သော “မာ ဒေဝ ဧဝံ
အဝစ၊ ယဒိ န သဒ္ဓဟသိ၊ မနုဿေ ပေသေဟိ”တိ။ သော မနုဿေ ပေသေသိ၊
တေ ဂန္ဓာ ဂေါပုရံ ခဏိတွာ ရညော သယနဃရေ ဥဋ္ဌဟိံသု။

ရာဇာ ဒိသွာ “ကိဿ အာဂတာတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ စောရာ မယံ မဟာရာဇာတိ။
ရာဇာတေသံ ဓနံ ဒါပေတွာ “မာ ပုန ဧဝမကတ္တာ”တိ ဩဝဒိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။
တေ အာဂန္ဓာ တဿ ရညော အာရောစေသုံ။ သော ပုနပိ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ
တထေဝ ဝိမံသိတွာ “သီလဝါ ရာဇာ”တိ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္ဓယိတွာ သိမန္တရေ
ဧကံ နဂရံ ဥပဂမ္မ တတ္ထံ အမစ္စဿ ပါဟေသိ “နဂရံ ဝါ မေ ဒေဟိ ယုဒ္ဓံ
ဝါ”တိ။ သော ဗြဟ္မဒတ္တဿ တမတ္ထံ အာရောစာပေသိ “အာဏာပေတု
ဒေဝေါ ကိံ ယုဇ္ဈာမိ၊ ဥဒါဟု နဂရံ ဒေမိတိ။ ရာဇာ “န ယုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊
နဂရံ ဒတွာ ဣဓာဂန္ဓာ”တိ ပေသေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ ပဋိရာဇာပိ
တံ နဂရံ ဂဟေတွာ အဝသေသနဂရေသုပိ တထေဝ ဒူတံ ပါဟေသိ။ တေပိ
အမစ္စာတထေဝ ဗြဟ္မဒတ္တဿ အာရောစေတွာ တေန “န ယုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ဣဓာဂန္ဓဗ္ဗ”န္တိ
ဝုတ္တာ ဗာရာဏသိံ အာဂမံသု။

တတော အမစ္စာ ဗြဟ္မဒတ္တံ အာဟံသု “မဟာရာဇေ တေန သဟ
ယုဇ္ဈာမာ”တိ။ ရာဇာ “မမ ပါဏာတိပါတော ဘဝိဿတိ”တိ ဝါရေသိ။
အမစ္စာ “မယံ မဟာရာဇေ တံ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ဣဓေဝ အာနေဿာမာ”တိ
နာနာဥပါယေဟိ ရာဇာနံ သညာပေတွာ “ဧဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဂန္တံ
အာရဒ္ဓါ။ ရာဇာ “သစေ သတ္တမာရဏပ္ပဟရဏဝိလုမ္ပနကမ္ပံ န ကရောထ၊
ဂန္ဓာမိ”တိ ဘဏတိ။ အမစ္စာ “န ဒေဝ ကရောမ၊ ဘယံ ဒဿေတွာ
ပလာပေမာ”တိ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္ဓယိတွာ ဃဋ္ဌေသု ဒီပေ ပက္ခိပိတွာ
ရတ္ထိံ ဂစ္ဆိံသု။ ပဋိရာဇာ တံ ဒီဝသံ ဗာရာဏသီသမီပေ နဂရံ ဂဟေတွာ
ဣဒါနိံ ကိန္တိ ရတ္ထိံ သန္ဓာဟံ မောစာပေတွာ ပမတ္တော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ
သဒ္ဓိံ ဗလကာယေန။ တတော အမစ္စာ ဗာရာဏသီရာဇာနံ ဂဟေတွာ
ပဋိရညော ခန္ဓာဝါရံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗဃဋ္ဌေဟိ ဒီပေ နိဟရာပေတွာ ဧကပဇ္ဇောတာယ
သေနာယ သဒ္ဓံ အကံသု။ ပဋိရညော အမစ္စော မဟာဗလံ ဒိသွာ ဘိတော
အတ္တနော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ အမက္ခိကမရုံ ခါဒါဟိ”တိ မဟာသဒ္ဓံ
အကာသိ။ တထာ ဒုတိယောပိ တတိယောပိ။ ပဋိရာဇာ တေန သဒ္ဓေန

ပဋိဗုဒ္ဓိဟော ဘယ် သန္တာသံ အာပဇ္ဇိ။ ဥက္ကဋ္ဌိသတာနိ ပဝတ္တိံသု။ သော “ပရဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ အမိတ္တဟတ္ထံ ပတ္တောမ္ပိ”တိ သဗ္ဗရတ္တိံ တံ တံ ဝိပ္ပလပိတွာ ဒုတိယ-ဒိဝသေ “ဓမ္မိကော ရာဇာ၊ ဥပရောဓံ န ကရေယျ၊ ဂန္ဓာ ခမာပေမီ”တိ စိန္တေတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဇဏ္ဍုကေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ “ခမ မဟာရာဇေ မယံ အပရာမ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ ဩဝေဒိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ၊ ခမာမိ တေ”တိ အာဟ။ သော ရညာ ဧဝံ ဝုတ္တမတ္တေယေဝ ပရမဿာသပ္ပတ္တော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီရညော သမိပေယေဝ ဇနပဒေ ရဇ္ဇံ လဘိ။ တေ အညမညံ သဟာယကာ အဟောသုံ။

အထ ဗြဟ္မဒတ္တော ဒွေပိ သေနာ သမ္မောဒမာနာ ဧကတော ဌိတာ ဒိသ္မာ “မမေကဿ စိတ္တာနုရက္ခဏာယ အသ္မိံ ဇနကာယေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တမ္ပိ လောဟိတဗိန္ဒု၊ န ဥပ္ပန္နံ၊ အဟော သာရ၊ အဟော သုဋ္ဌ၊၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ သုခိတာ ဟောန္တု၊၊ အဝေရာ ဟောန္တု၊၊ အဗျာပဇ္ဈာ ဟောန္တု။”တိ မေတ္တာဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဒေဝ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္ပသိတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ သမ္ဘိကတွာ သယမ္ဘုတံ ပါပုဏိ။ တံ မဂ္ဂသုခေန ဖလသုခေန သုခိတံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိဿိန္တံ အမစ္စာ ပဏိပါတံ ကတွာ အာဟံသု “ယာနကာလော မဟာရာဇေ ဝိဇိတဗလကာယဿ သက္ကာရေ ကာတဗ္ဗော၊ ပရာဇိတဗလကာယဿ ဘတ္တပရိဗ္ဗယော ဒါတဗ္ဗော”တိ။ သော အာဟ “နာဟံ ဘဏေ ရာဇာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နာမာဟ”န္တိ။ ကိံ ဒေဝေါ ဘဏတိ၊ န ဒေဝိ သာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟောန္တိတိ။ ကိဒိသာ ဘဏေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓိတိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နာမ ဒွင်္ဂုလကေသမဿ အဋ္ဌပရိက္ခာရယုတ္တာ ဘဝန္တိတိ။ သော ဒက္ခိဏဟတ္ထေန သီသံ ပရာမသိ၊ တာဝဒေဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ ပဗ္ဗဇိတဝေသော ပါတုရမောသိ၊ ဒွင်္ဂုလကေသမဿ အဋ္ဌပရိက္ခာရသမန္တာဂတော ဝဿသတိကတ္ထေရသဒိသော အဟောသိ။ သော စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ဝေဟာသံ အတ္တဂန္ဓာ ပဒုမပုပ္ဖေ နိဿိဒိ။ အမစ္စာ ဝန္တိတွာ “ကိံ ဘန္တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကထံ အဓိဂတောသိ”တိ ပုတ္တိံသု။ သော ယတော အဿ မေတ္တာဈာနကမ္မဋ္ဌာနံ အဟောသိ၊ တဉ္စ ဝိပဿနံ ဝိပဿိတွာ အဓိဂတော၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော ဥဒါနဂါထဉ္စ ဗျာကရဏဂါထဉ္စ ဣမညေဝ ဂါထံ အဘာသိ “သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍ”န္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသုတိ အနဝသေသေသု။ ဘူတေသုတိ သတ္တေသု။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရံ ပန ရတနသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝက္ခာမ။ နိဓာယာတိ နိက္ခိပိတွာ။

ဒဏ္ဍန္တိ ကာယဝစီမနောဒဏ္ဍံ၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကာယ-
ဒုစ္စရိတံ ဟိ ဒဏ္ဍယတီတိ ဒဏ္ဍော၊ ဗာဓေတိ အနယဗျသနံ ပါပေတီတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ဧဝံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ စ။ ပဟရဏဒဏ္ဍော ဧဝ ဝါ ဒဏ္ဍော၊
တံ နိဓာယာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဝိဟေဌယန္တိ အဝိဟေဌယန္တော။**
အညတရန္တီတိ ယံကိဉ္စိ ကေမ္ပိ။ တေသန္တိ တေသံ သဗ္ဗဘူတာနံ။ န ပုတ္တ-
မိစ္ဆေယျာတိ အတြဇော ခေတြဇော ဒိန္နကော အန္တေဝါသိကောတိ ဣမေသု
စတူသု ပုတ္တေသု ယံကိဉ္စိ ပုတ္တံ န ဣစ္ဆေယျ။ ကုတော သဟာယန္တိ သဟာယံ
ပန ဣစ္ဆေယျာတိ ကုတော ဧဝ ဧတံ။

ဧကောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော၊ အဒုတိယဌေန ဧကော၊ တဏှာ-
ပဟာနေန ဧကော၊ ဧကန္တဝိဂတကိလေသောတိ ဧကော၊ ဧကော ပစ္စေက-
သမ္ပောမိံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ ဧကော။ သမဏသဟဿဿာပိ ဟိ မဇ္ဈေ
ဝတ္တမာနော ဂိဟိသညောဇနဿ ဆိန္နတ္တာ ဧကော၊ ဧဝံ **ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန**
ဧကော။ ဧကော တိဋ္ဌတိ၊ ဧကော ဂစ္ဆတိ၊ ဧကော နိဿိဒတိ၊ ဧကော သေယျံ
ကပ္ပေတိ၊ ဧကော ဣရိယတိ ဝတ္တတီတိ ဧဝံ **အဒုတိယဌေန** ဧကော။

“တဏှာဒုတိယော ပုရိသော၊ ဒိဃမဒ္ဒါနသံသရံ။
ဣတ္တဘာဝညထာဘာဝံ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

ဧဝမာဒိနဝံ ဥတွာ၊ တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။

ဝိတတဏှော အနာဒါနော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ—

ဧဝံ **တဏှာပဟာနဌေန** ဧကော။ သဗ္ဗကိလေသာဿ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္န-
မူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာတိ
ဧဝံ **ဧကန္တဝိဂတကိလေသောတိ** ဧကော။ အနာစရိယကော ဟုတွာ သယမ္ပူ-
သာမညေဝ ပစ္စေကသမ္ပောမိံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ ဧဝံ **ဧကော ပစ္စေကသမ္ပောမိံ**
အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ ဧကော။

စရေတိ ယာ ဣမာ အဋ္ဌ စရိယာယော။ သေယျထိဒံ? ပဏိမိသမ္ပန္နာနံ
စတူသု ဣရိယာပထေသု ဣရိယာပထစရိယာ၊ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရာနံ အဇ္ဈတ္တိ-
ကာယတနေသု အာယတနစရိယာ၊ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ စတူသု သတိပဋ္ဌာ-
နေသု သတိစရိယာ၊ အဓိစိတ္တမနုယုတ္တာနံ စတူသု ဈာနေသု သမာဓိစရိယာ၊
ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာနံ စတူသု အရိယသစ္စေသု ဉ္ဇုဏစရိယာ၊ သမ္မာ ပဋိပန္နာနံ
စတူသု အရိယမဂ္ဂေသု မဂ္ဂစရိယာ၊ အဓိဂတပ္ပလာနံ စတူသု သာမည-

ဖလေသု ပတ္တိစရိယာ၊ တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗသတ္တေသု လောကတ္တစရိယာ၊ တတ္ထ ပဒေသတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေနန္တိ။ ယထာဟ—“စရိယာတိ အဋ္ဌ စရိယာယော ဣရိယာပယစရိယာ”တိ ဝိတ္တာရော။ တာဟိ စရိယာဟိ သမန္တာဂတော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါယာ ဣမာ “အဓိမုစ္ဆန္တော သဒ္ဓါယ စရတိ၊ ပဂ္ဂဏန္တော ဝိရိယေန စရတိ၊ ဥပဋ္ဌဟန္တော သတိယာ စရတိ၊ အဝိက္ခိတ္တော သမာဓိနာ စရတိ၊ ပဇာနန္တော ပညာယ စရတိ၊ ဝိဇာနန္တော ဝိညာဏေန စရတိ၊ ဧဝံ ပဋိပဉ္စဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အာယတန္တိတိ ၂ အာယတနစရိယာယ စရတိ၊ ဧဝံ ပဋိပဉ္စော ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိတိ ဝိသေသစရိယာယ စရတိ”တိ ၃ ဧဝံ အပရာပိ အဋ္ဌ စရိယာ ဝုတ္တာ၊ တာဟိပိ သမန္တာဂတော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ** ဧတ္ထ ခဂ္ဂဝိသာဏံ နာမ ခဂ္ဂမိဂသိင်္ဂံ။ ကပ္ပသဒ္ဓဿ အတ္ထံ ဝိတ္တာရတော မင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ပကာသယိဿာမ၊ ဣမ ပနာယံ “သတ္ထုကပ္ပေန ဝတ ဘော ကိရ သာဝကေန သဒ္ဓိံ မန္တယမာနာ”တိ ဧဝမာဒိသု ၄ ဝိယ ပဋိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ ခဂ္ဂဝိသာဏသဒိသောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ တာဝေတ္ထ ပဒတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

အဓိပ္ပါယာနသန္နိတော ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—ယွာယံ ဝုတ္တပ္ပကာရော ဒဏ္ဍော ဘူတေသု ပဝတ္တိယမာနော အဟိတော ဟောတိ၊ တံ တေသု အပ္ပဝတ္တနေန တပ္ပဋိပက္ခဘူတာယ မေတ္တာယ ပရဟိတူပသံဟာရေန စ သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊ နိဟိတဒဏ္ဍတ္တာ ဧဝံ စ ယထာ အနိဟိတဒဏ္ဍာ သတ္တာ ဘူတာနိ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္တေန ဝါ ပါဏိနာ ဝါ လေဇျနာ ဝါ ဝိဟေဌယန္တိ၊ တထာ အဝိဟေဌယံ၊ အညတရမ္ပိ တေသံ ဣမံ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာနမာဂမ္မ ယဒေဝ တတ္ထ ဝေဒနာဂတံ သညာသင်္ခါရဝိညာဏဂတံ တဉ္စ ဝာဒနသာရေနေဝ တဒညဉ္စ သင်္ခါရဂတံ ဝိပဿိတွာ ဣမံ ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတောမှိတိ အယံ တာဝ အဓိပ္ပါယော။

အယံ ပန အနုသန္တိ—ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ အမစ္စာ အာဟံသု “ဣဒါနိ ဘန္တေ ကုဟိံ ဂစ္ဆထာ”တိ။ တတော တေန “ပုဗ္ဗပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓါ ကတ္ထ ဝသန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဥတွာ “ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ”တိ ဝုတ္တေ ပုနာဟံသု “အမေဗ ဒါနိ ဘန္တေ ပဇဟထ န ဣစ္ဆထာ”တိ။ အထ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာဟ “န ပုတ္တမိစ္ဆေယျာ”တိ သဗ္ဗံ။ တတြာဓိပ္ပါယော—အဟံ ဣဒါနိ အတြဇာဒိသု

ယံကိဉ္စိ ပုတ္တမိ န ဣစ္ဆေယျံ၊ ကုတော ပန တုမှာဒိသံ သဟာယံ။ တသ္မာ တုမှေသုပိ ယော မယာ သဒ္ဓိံ ဂန္တု မာဒိသော ဝါ ဟောတုံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပ္ပေါ။ အထ ဝါ တေဟိ “အမှေ ဒါနိ ဘန္တေ ပဇဟထ န ဣစ္ဆထာ”တိ ဝုတ္တေ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “န ပုတ္တမိစ္ဆေယျ ကုတော သဟာယ”န္တိ ဝတ္တာ အတ္တနော ယထာဝုတ္တေနတ္တေန ဧကစရိယာယ ဂုဏံ ဒိသ္မာ ပမုဒိတော ပီတိသောမနဿဇာတော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။ ဧဝံ ဝတ္တာ ပေက္ခမာနဿေဝ မဟာဇနဿ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္တာ ဂန္ဓမာဒနံ အဂမာသိ။

ဂန္ဓမာဒနော နာမ ဟိမဝတိ စူဠကာဠုပဗ္ဗတံ မဟာကာဠုပဗ္ဗတံ နာဂပလိ-
ဝေဌနံ စန္ဒဂဗ္ဘံ သူရိယဂဗ္ဘံ သုဝဏ္ဏပဿံ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတန္တိ သတ္တ ပဗ္ဗတေ
အတိက္ကမ္မ ဟောတိ။ တံတ္ထ နန္ဒမူလကံ နာမ ပဗ္ဗာရံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဝသနော-
ကာသော၊ တိဿော စ ဂုဟာယော သုဝဏ္ဏဂုဟာ မဏိဂုဟာ ရဇတဂုဟာတိ။
တတ္ထ မဏိဂုဟာဒ္ဓါရေ မဇ္ဈသကော နာမ ရုက္ခော ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန၊
ယောဇနံ ဝိတ္တာရေန။ သော ယတ္ထကာနိ ဥဒကေ ဝါ ထလေ ဝါ
ပုပ္ဖါနိ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ ပုပ္ဖယတိ ဝိသေသေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဂမနဒိဝသေ။
တဿူပရိတော သဗ္ဗရတနမာဠော ဟောတိ။ တတ္ထ သမ္မဇ္ဇနကဝါတော
ကစဝရံ ဆဇ္ဇေတိ၊ သမကရဏဝါတော သဗ္ဗရတနမယံ ဝါလိကံ သမံ ကရေတိ၊
သိဉ္စနကဝါတော အနောတတ္တဒဟတော အာနေတွာ ဥဒကံ သိဉ္စတိ၊ သုဂန္ဓ-
ကရဏဝါတော ဟိမဝန္တတော သဗ္ဗေသံ ဂန္ဓရုက္ခာနံ ဂန္ဓေ အာနေတိ၊ ဩစိ-
နကဝါတော ပုပ္ဖါနိ ဩစိနိတွာပါတေတိ၊ သန္တရကဝါတော သဗ္ဗတ္ထ သန္တရံတိ။
သဒါ ပညတ္တာနေဝ စေတ္ထ အာသနာနိ ဟောန္တိ၊ ယေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ-
ဒိဝသေ ဥပေါသထဒိဝသေ စ သဗ္ဗပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သန္နိပတိတွာ နိသီဒန္တိ။ အယံ
တတ္ထ ပကတိံ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တတ္ထ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒတိ။
တတော သစေ တသ္မိံ ကာလေ အညေပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တေပိ
တံဇာဏံ သန္နိပတိတွာ ပညတ္တာသနေသု နိသီဒန္တိ။ နိသီဒိတွာ စ ကိဉ္စိဒေဝ
သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဠဟန္တိ၊ တတော သံသတ္ထေရော အရုနာဂတပစ္စေ-
ကဗုဒ္ဓံ သဗ္ဗေသံ အနုမောဒနတ္ထဗ္ဗယ “ကထမဓိဂတ”န္တိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ၊ တဒါပိ
သော တမေဝ အတ္တနော ဥဒါနဗျာကရဏဂါထံ ဘာသတိ။ ပုန ဘဂဝါပိ
အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပုဠော တမေဝ ဂါထံ ဘာသတိ၊ အာနန္ဒော စ
သင်္ဂီတိယန္တိ ဧဝမေကေကာ ဂါထာ ပစ္စေကသမ္မောမိအဘိသမ္ဗုဒ္ဓဋ္ဌာနေ၊

မဇ္ဈိမကမာဠေ၊ အာနန္ဒေန ပုစ္ဆိတကာလေ၊ သင်္ဂီတိယန္တိ စတုက္ခတ္တံ ဘာသိ-
ဘာ ဟောတိတိ။

ပဌမဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၃၆။ သံသဂ္ဂဇာတဿာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အယမ္ပိ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တော
ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ ပုရိမနယေနော
သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ လက္ခဏသမ္ပသနံ ကတွာ အရိယမဂ္ဂံ အနဓိဂမ္မ မြဟ္မ-
လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော တတော စတော ဗာရာဏသီရညော အဂ္ဂမဟေသိ-
ယာ ကုန္တိမိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပုရိမနယေနော ဝဗ္ဗမာနော ယတော ပဘုတိ “အယံ
ဣတ္ထိ အယံ ပုရိသော”တိ ဝိသေသံ အညာသိ၊ တတုပါဒါယ ဣတ္ထိနံ ဟတ္ထေ န
ရမတိ၊ ဥစ္ဆာဒနန္တာပနမဏ္ဍနာဒိမတ္တမ္ပိ န သဟတိ။ တံ ပုရိသာ ဧဝ ပေါသေန္တိ၊
ထညပါယနကာလေ ဓာတိယော ကဉ္စကံ ပဋိမုဇ္ဈိတွာ ပုရိသဝေသေန
ထညံ ပါယေန္တိ။ သော ဣတ္ထိနံ ဂန္ဓံ သာယိတွာ သဒ္ဓိ ဝါ သုတွာ ရောဒတိ၊ ဝိညတံ
ပတ္တောပိ ဣတ္ထိယော ပဿိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ တေန တံ အနိတ္ထိဂန္ဓောတွေဝ
သဉ္ဇာနိံ သု။

တသ္မိံ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကေ ဇာတေ ရာဇာ “ကုလဝံသံ သဏ္ဌပေဿာ-
မိ”တိ နာနာကုလေဟိ တဿ အနုရူပါ ကညာယော အာနေတွာ အညတရံ
အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ကုမာရံ ရမာပေဟိ”တိ။ အမစ္စော ဥပါယေန တံ ရမာ-
ပေတုကာမော တဿ အဝိဒူရေ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ နာဠကာနိ
ပယောဇာပေသိ။ ကုမာရော ဂီတဝါဒိတသဒ္ဓိ သုတွာ “ကဿေသော သဒ္ဓေါ”တိ
အာဟ။ အမစ္စော “တဝေသော ဒေဝ နာဠကိတ္ထိနံ သဒ္ဓေါ၊ ပုညဝန္တာနံ
ဤဒိသာနိ နာဠကာနိ ဟောန္တိ၊ အဘိရမ ဒေဝ မဟာပုညောသိ တွ”န္တိ အာဟ။
ကုမာရော အမစ္စံ ဒဏ္ဍေန တာဠာပေတွာ နိက္ကမာပေသိ။ သော ရညော
အာရောစေသိ။ ရာဇာ ကုမာရဿ မာတရာ သဟ ဂန္ဓာ ကုမာရံ
ခမာပေတွာ ပုန အမစ္စံ အပ္ပေသိ။ ကုမာရော တေဟိ အတိနိပ္ပိဋ္ဌိယ-
မာနော သေဠသုဝဏ္ဏံ ဒတွာ သုဝဏ္ဏကာရေ အာဏာပေသိ “သုန္ဓရံ ဣတ္ထိရူပံ
ကရောထာ”တိ။ တေ ဝိဿကမ္မုနာ နိဗ္ဗိတသဒ္ဓိသံ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ
ဣတ္ထိရူပံ ကတွာ ဒဿေသုံ။ ကုမာရော ဒိသ္မာ ဝိမှယေန သိသံ စာလေတွာ
မာတာပိတူနံ ပေသေသိ “ယဒိ ဤဒိသိံ ဣတ္ထိံ လဘိဿာမိ၊ ဂဏှိဿာမိ”တိ။

မာတာပိတရော “အမှာကံ ပုတ္တော မဟာပုညော၊ အဝဿံ တေန သဟ ကတပုညာ ကာစိ ဒါရိကာ လောကေ ဥပ္ပန္နာ ဘဝိဿတိ”တိ တံ သုဝဏ္ဏရူပံ ရထံ အာရောပေတွာ အမစ္စာနံ အပ္ပေသုံ “ဂစ္ဆထ ဤဒိဿိံ ဒါရိကံ ဂဝေသထာ”တိ။ တေ ဂဟေတွာ သောဠသ မဟာဇနပဒေ ဝိစရန္တာ တံ တံ ဂါမံ ဂန္ဓာ ဥဒကတိတ္တာဒိသု ယတ္ထ ယတ္ထ ဇနသမူဟံ ပဿန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဒေဝတံ ဝိယ သုဝဏ္ဏရူပံ ဌပေတွာ နာနာပုပ္ဖဝတ္ထာလင်္ကာရေဟိ ပူဇံ ကတွာ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဧကမန္တံ တိဋ္ဌန္တိ “ယဒိ ကေနစိ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ ဘဝိဿတိ၊ သော ကထံ သမုဋ္ဌာပေဿတိ”တိ။ ဧတေနပါယေန အညတြ မဒ္ဒရဋ္ဌာ သဗ္ဗေ ဇနပဒေ အာဟိန္တိတွာ တံ “ဒုဒ္ဒကရဋ္ဌ”န္တိ အဝမညမာနာ တတ္ထ ပဌမံ အဂန္ဓာ နိဝတ္တိံသု။

တတော နေသံ အဟောသိ “မဒ္ဒရဋ္ဌမ္ပိ တာဝ ဂစ္ဆာမ၊ မာ နော ဗာရာဏသိံ ပဝိဋ္ဌေပိ ရာဇာ ပုန ပါဟေသိ”တိ မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရံ အဂမံသု။ သာဂလနဂရေ စ မဒ္ဒဝေါ နာမ ရာဇာ၊ တဿ ဓိတာ သောဠသ-ဝဿုဒ္ဓေသိကာ အဘိရူပါ ဟောတိ။ တဿာ ဝဏ္ဏဒါသိယော နှာနော-ဒကတ္တာယ တိတ္ထံ ဂတာ တတ္ထ အမစ္စေဟိ ဌပိတံ တံ သုဝဏ္ဏရူပံ ဒူရတောဝ ဒိသွာ “အမေ ဥဒကတ္တာယ ပေသေတွာ ရာဇပုတ္တိ သယမေဝ အာဂတာ”တိ ဘဏန္တိယော သမိပံ ဂန္ဓာ “နာယံ သာမိနိ၊ အမှာကံ သာမိနိ ဣတော အဘိရူပတရာ”တိ အာဟံသု။ အမစ္စာ တံ သုတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အနုရူပေန နယေန ဒါရိကံ ယာစိံသု၊ သောပိ အဒါသိ။ တတော ဗာရာဏသိ-ရညော ပါဟေသုံ “လဒ္ဓါ ဒါရိကာ၊ သာမံ အာဂစ္ဆိဿတိ၊ ဥဒါဟု အမှေဝ အာနေမာ”တိ။ သော စ “မယိ အာဂစ္ဆန္တေ ဇနပဒပိဋ္ဌာ ဘဝိဿတိ၊ တုမှေဝ အာနေထာ”တိ ပေသေသိ။

အမစ္စာ ဒါရိကံ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ကုမာရဿ ပါဟေသုံ “လဒ္ဓါ သုဝဏ္ဏရူပသဒိသိ ဒါရိကာ”တိ။ ကုမာရော သုတွာဝ ရာဂေန အဘိဘူတော ပဌမဇ္ဈာနာ ပရိဟာယိ။ သော ဒူတပရမ္ပရံ ပေသေသိ “သီဃံ အာနေထ သီဃံ အာနေထ”တိ။ တေ သဗ္ဗတ္ထ ကေရတ္တိဝါသေနေဝ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဗဟိနဂရေ ဌိတာ ရညော ပါဟေသုံ “အဇ္ဇ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ နော”တိ။ ရာဇာ “သေဠကုလာ အာနိတာ ဒါရိကာ၊ မင်္ဂလ-ကိရိယံ ကတွာ မဟာသက္ကာရေန ပဝေသေဿာမ၊ ဥယျာနံ တာဝ နံ နေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ တေ တထာ အကံသု။ သာ အစ္စန္ဒသုဒုမာလာ ယာနုတ္တိတေန ဥဗ္ဗာဠာ အဒ္ဓါနပရိဿမေန ဥပ္ပန္နဝါတရောဂါ မိလံတမာလာ

ဝိယ ဟုတွာ ရတ္တိယေဝ ကာလမကာသိ။ အမစ္စာ “သက္ကာရာ ပရိဘဋ္ဌမှာ”တိ ပရိဒေဝိံသု။ ရာဇာ စ နာဂရာ စ “ကုလဝံသော ဝိနဋ္ဌော”တိ ပရိဒေဝိံသု။ နဂရေ မဟာကောလာဟလံ အဟောသိ၊ ကုမာရဿ သုတမတ္တေယေဝ မဟာသောကော ဥဒပါဒိ။ တတော ကုမာရော သောကဿ မူလံ ခဏိတု-မာရဋ္ဌေါ၊ သော စိန္တေသိ “အယံ သောကော နာမ န အဇာတဿ ဟောတိ၊ ဇာတဿ ပန ဟောတိ၊ တသ္မာ ဇာတိံ ပဋိစ္စ သောကော”တိ။ “ဇာတိ ပန ကိံ ပဋိစ္စာ”တိ။ တတော “ဘဝံ ပဋိစ္စ ဇာတိံ”တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဝနာနုဘာဝေန ယောနိသော မနသိကရောန္တော အနုလောမပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဒိသ္မာ သင်္ခါရေ သမ္ပသန္တော တတ္ထေဝ နိသိန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္ဆာကာသိ။ တံ မဂ္ဂဗလသုခေန သုခိတံ သန္တိန္ဒြိယံ သန္တမာနသံ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ ပဏိပါတံ ကတွာ အမစ္စာ အာဟံသု “မာ သောစိ ဒေဝ၊ မဟန္တော ဇမ္ဗုဒီပေါ၊ အညံ တတော သုန္ဒရတရံ အာနေဿာမာ”တိ။ သော အာဟ “နာဟံ သောစကော၊ နိဿောကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အဟ”န္တိ။ ဣတော ပရံ သဗ္ဗံ ပုရိမဂါထာသဒိသ-မေဝ ဌပေတွာ ဂါထာဝဏ္ဏနံ။

ဂါထာဝဏ္ဏနာယံ ပန သံသဂ္ဂဇာတဿာတိ ဇာတသံသဂ္ဂဿ။ တတ္ထ ဒဿန-သဝနကာယသမုလ္လပနသန္တောဂသံသဂ္ဂဝသေန ပဉ္စဝိဓော သံသဂ္ဂေါ။ တတ္ထ အညမညံ ဒိသ္မာ စက္ခုဝိညာဏဝိထိဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ သမနသံသဂ္ဂေါ နာမ။ တတ္ထ သီဟဋ္ဌဒီပေ ကာဋ္ဌဒီဃဝါပီဂါမေ^၁ ဝိဏ္ဏာယ စရန္တံ ကလျာဏ-ဝိဟာရဝါသီဒီဃဘာဏကံဒဟရဘိက္ခု ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ကေနစိ ဥပါယေန တံ အလဘိတွာ ကာလကတာ ကုဋုမ္ဘိယဓိတာ၊ တဿာ နိဝါသနစောဋ္ဌခဏှံ ဒိသ္မာ “ဧဝပဝတ္ထဓာရိနိယာ နာမ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ နာလတ္ထ”န္တိ ဟဒယံ ဖာလေတွာ ကာလကတော သော ဧဝ စ ဒဟရော နိဒဿနံ။

ပရေဟိ ပန ကထိယမာနံ ရူပါဒိသမ္ပတ္တိံ အတ္တနာ ဝါ ဟသိတလပိတ-ဂိတသဒ္ဓိံသုတွာ သောတဝိညာဏဝိထိဝသေန ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ သမနသံသဂ္ဂေါ နာမ။ တတြာပိ ဝိရိဂါမဝါသီကမ္မာရဓိတာယ ပဉ္စဟိ ကုမာရိဟိ သဒ္ဓိံ ပဒုမဿရံ ဂန္တော နတွာ မာလံ အာရောပေတွာ ဥစ္စာသဒ္ဓေန ဂါယန္တိယာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော သဒ္ဓိံ သုတွာ ကာမရာဂေန ဝိသေသာ ပရိဟာယိတွာ အနယဗျသနံ ပတ္တော ပဉ္စဂ္ဂဋ္ဌလေဏဝါသီ တိဿဒဟရော နိဒဿနံ။

အညမညံ အင်္ဂပရာမသနေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါ နာမ။ ဓမ္မ-ဂါယနဒဟရဘိက္ခု စေတ္ထ နိဒဿနံ။ မဟာဝိဟာရေ ကိရ ဒဟရဘိက္ခု ဓမ္မ

ဘာသတိ၊ တတ္ထ မဟာဇနေ အာဂတေ ရာဇာပိ အဂမာသိ သဒ္ဓိံ အန္တေပုရေန။
တတော ရာဇမိတာယ တဿ ရူပဉ္စ သဒ္ဓဉ္စ အာဂမ္မ ဗလဝရာဂေါ ဥပ္ပန္နော
တဿ စ ဒဟရဿာပိ။ တံ ဒိဿှာ ရာဇာ သလ္လက္ခေတွာ သာဏိပါကာရေန
ပရိက္ခိပါပေသိ၊ တေ အညမညံ ပရာမသိတွာ အာလိင်္ဂိံ သု။ ပုန သာဏိပါကာရံ
အပနေတွာ ပဿန္တာ ဒွေပိ ကာလကတေယေဝ အဒ္ဓသံသုတိ။

အညမညံ အာလပနသမုလ္လပနေ ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ ပန သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ
နာမ။ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂကရဏေ ဥပ္ပန္နရာဂေါ သမ္ဘောဂ-
သံသဂ္ဂေါ နာမ။ ဒွိသုပိ စေတေသု ပါရာဇိကပ္ပတ္တော ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနီ စ
နိဒဿနံ။ မရိစိဝဋ္ဋိနာမမဟာဝိဟာရမဟေ ကိရ ဒုဠဂါမဏိ အဘယမဟာရာဇာ
မဟာဒါနံ ပဋိယာဒေတွာ ဥဘတောသံဃံ ပရိဝိသတိ။ တတ္ထ ဥဏှယာဂုယာ
ဒိန္နာယ သံဃနဝကသာမဏေရိ အနာဓာရကဿ သံဃနဝကသာမဏေရဿ
ဒန္တဝလယံ ဒတွာ သမုလ္လာပံ အကာသိ၊ တေ ဥဘောပိ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ သဋ္ဌိဝဿာ
ဟုတွာ ပရတိရံ ဂတာ အညမညံ သမုလ္လာပေန ပုဗ္ဗသညံ ပဋိလဘိတွာ
တာဝဒေဝ ဇာတသိနေဟာ သိက္ခာပဒံ ဝိတိက္ကမိတွာ ပါရာဇိကာ အဟေသုန္တိ။

ဧဝံ ပဉ္စဝိမေ သံသဂ္ဂေ ယေန ကေနစိ သံသဂ္ဂေန ဇာတသံသဂ္ဂဿ ဘဝတိ
သ္မေဟော၊ ပုရိမရာဂပစ္စယာ ဗလဝရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတော သ္မေဟန္တယံ
ဒုက္ခမိဒံ ပဟောတိ၊ တမေဝ သ္မေဟံ အနုဂစ္ဆန္တံ သန္တိဋ္ဌိကသမ္ပရာယိကသောက-
ပရိဒေဝါဒိနာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခမိဒံ ပဟောတိ နိဗ္ဗတ္တတိ ဘဝတိ ဇာယတိ။
အပရေ ပန “အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ ဝေါဿဂ္ဂေါ သံသဂ္ဂေါ”တိ ဘဏန္တိ။
တတော သ္မေဟော၊ သ္မေဟာ ဒုက္ခမိဒန္တိ။

ဧဝံမတ္ထပ္ပဘေဒံ ဣမံ အမုဂါထံ ဝတွာ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာဟ
“သွာဟံ ယမိဒံ သ္မေဟန္တယံ သောကာဒိဒုက္ခံ ပဟောတိ၊ တဿ ဒုက္ခဿ
မူလံ ခနန္တော ပစ္စေကသမ္ပောဓိမဓိဂတော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ အမစ္စာ
အာဟံသု “အမှေဟိ ဒါနိ ဘန္တေ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ တတော သော
အာဟ “တုမှေ ဝါ အညေ ဝါ ယော ဣမမှာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော၊
သော သဗ္ဗောပိ အာဒီနဝံ သ္မေဟဇံ ပေက္ခမာနော၊ ကော စရေ ခဂ္ဂ-
ဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။ ဧတ္ထ စ ယံ “သ္မေဟန္တယံ ဒုက္ခမိဒံ ပဟောတိ”တိ ဝုတ္တံ၊
တဒေဝ သန္ဓာယ “အာဒီနဝံ သ္မေဟဇံ ပေက္ခမာနော”တိ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
အထ ဝါ ယထာဝုတ္တေန သံသဂ္ဂေန သံသဂ္ဂဇာတဿ ဘဝတိ သ္မေဟော၊
သ္မေဟန္တယံ ဒုက္ခမိဒံ ပဟောတိ၊ ဧတံ ယထာဘူတံ အာဒီနဝံ သ္မေဟဇံ ပေက္ခ-
မာနော အဟံ အဓိဂတောတိ ဧဝံ အဘိသမ္ပန္နိတွာ စတုတ္ထပါဒေါ ပုဗ္ဗေ

ဝုတ္တနယေနော ဥဒါနဝသေန ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗျော။ တတော ပရံ သဗ္ဗံ ပုရိမဂါထာယ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

သံသဂ္ဂဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၃၇။ မိတ္တေ သုဟဇ္ဇေတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အယံ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တော ပုရိမဂါထာယ ဝုတ္တနယေနော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဗာရာဏသီယံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ပဌမံ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ “ကိ” သမဏဓမ္မော ဝရော၊ ရဇ္ဇံ ဝရ”န္တိ ဝိမံသိတွာ စတုန္တံ အမစ္စာနံ ဟတ္ထေ ရဇ္ဇံ နိယျာတေတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေတိ။ အမစ္စာ “ဓမ္မေန သမေန ကရေထာ”တိ ဝုတ္တာပိ လဉ္စ ဂဟေတွာ အဓမ္မေန ကရေန္တိ၊ တေ လဉ္စ ဂဟေတွာ သာမိကေ ပရာဇေန္တော ဧကေ၊ အညတရံ ရာဇဝလ္လဘံ ပရာဇေသုံ။ သော ရညော ဘတ္တဟာရကေန သဒ္ဓိံ ပရိသိတွာ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဒုတိယဒိဝသေ သယံ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တတော မဟာဇနကာယာ “အမစ္စာ သာမိကေ အသာမိကေ ကရေန္တိ”တိ မဟာသဒ္ဓိံ ကရေန္တော မဟာယုဒ္ဓံ ဝိယ အကံသု။ အထ ရာဇာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနာ ဝုဋ္ဌာယ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတုံ နိသိန္ဓော တေန သဒ္ဓေန ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော န သက္ကောတိ အပ္ပေတုံ။ သော “ကိ” မေ ရဇ္ဇေန၊ သမဏဓမ္မော ဝရော”တိ ရဇ္ဇသုခံ ပဟာယ ပုန သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝိပဿန္တော ပစ္စေကသမ္ပောဓိံ သစ္စာကာသိ။ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ပုစ္ဆိတော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“မိတ္တေ သုဟဇ္ဇေ အနုကမ္မမာနော၊
ဟာပေတိ အတ္တံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော။
ဧတံ ဘယံ သန္တဝေ ပေက္ခမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ မေတ္တာယနဝသေန မိတ္တာ။ သုဟဒယဘာဝေန သုဟဇ္ဇော။ ကေစိ ဟိ ဧကန္တဟိတကာမတာယ မိတ္တာဝ ဟောန္တိ၊ န သုဟဇ္ဇော။ ကေစိ ဂမနာ-ဂမနဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာသမုလ္လာပါဒိသု ဟဒယသုခဇနနေန သုဟဇ္ဇောဝ ဟောန္တိ၊ န မိတ္တာ။ ကေစိ တဒုဘယဝသေန သုဟဇ္ဇော စေဝ မိတ္တာ စ။ တေ ဒုဝိဓာ ဟောန္တိ အဂါရိယာ အနဂါရိယာ စ။ တတ္ထ အဂါရိယာ တိဝိဓာ ဟောန္တိ ဥပကာရော သမာနသုခဒုက္ခော အနုကမ္မကောတိ။ အနဂါရိယာ ဝိသေသေန အတ္တက္ခာယိနော ဧဝ။ တေ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ။ ယထာဟ—

“စတူဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ ဥပကာရော မိတ္တော သုဟဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပမတ္တံ ရက္ခတိ၊ ပမတ္တဿ သာပတေယျံ ရက္ခတိ၊ ဘိတဿ သရဏံ ဟောတိ၊ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု တဒ္ဓိဂုဏံ ဘောဂံ အနုပ္ပဒေတိ”^၁။

တထာ—

“စတူဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ သမာနသုခဒုက္ခော မိတ္တော သုဟဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဂယုမဿ အာစိက္ခတိ၊ ဂယုမဿ ပရိဂူဟတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ဇိဝိတမ္ဗိဿ အတ္ထာယ ပရိစ္စတ္တံ ဟောတိ”^၁။

တထာ—

“စတူဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ အနုကမ္မကော မိတ္တော သုဟဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အဘဝေနဿ န နန္ဒတိ၊ ဘဝေနဿ နန္ဒတိ၊ အဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ နိဝါရေတိ၊ ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ ပသံသတိ”^၂။

တထာ—

“စတူဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ အတ္တက္ခာယီ မိတ္တော သုဟဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါပါ နိဝါရေတိ၊ ကလျာဏေ နိဝေသေတိ၊ အဿုတံ သာဝေတိ၊ သဂ္ဂဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခတိ”^၂။

တေသ္မိမ အဂါရိယာ အဓိပ္ပေတာ၊ အတ္တတော ပန သဗ္ဗေပိ ယုဇ္ဇန္တိ။ တေ မိတ္တော သုဟဇ္ဇေ။ အနုကမ္မမာနောတိ အနုဒယမာနော၊ တေသံ သုခံ ဥပသံဟရိတုကာမော ဒုက္ခံ အပဟရိတုကာမော စ။

ဟာပေတိ အတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထဝသေန တိဝိဓံ၊ တထာ အတ္တတ္ထပရတ္ထဉာယတ္ထဝသေနာပိ တိဝိဓံ အတ္တံ လဒ္ဓဝိနာသနေန အလဒ္ဓါနုပ္ပါဒနေနာတိ ဒွိဓာပိ ဟာပေတိ ဝိနာသေတိ။ ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တောတိ “အဟံ ဣမံ ဝိနာ န ဇိဝါမိ၊ ဧသ မေ ဂတိ၊ ဧသ မေ ပရာယဏ”^၃န္တိ ဧဝံ အတ္တာနံ နိစေ ဌာနေ ဌပေန္တောပိ ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တော ဟောတိ။ “ဣမေ မံ ဝိနာ န ဇိဝန္တိ၊ အဟံ တေသံ ဂတိ၊ တေသံ ပရာယဏ”^၃န္တိ ဧဝံ အတ္တာနံ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေန္တောပိ ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တော ဟောတိ။ ဣမ ပန ဧဝံ ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တော အဓိပ္ပေတော။ ဧတံ ဘယန္တိ ဧတံ အတ္တဟာပနဘယံ၊ အတ္တနော သမာပတ္တိဟာနိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

သန္တဝေတိ တိရိစ္ဆာေ သန္တဝေ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိမိတ္တသန္တဝေသေန။ တတ္ထ အဋ္ဌ-
 သတပ္ပဘေဒါပိ တဏှာ တဏှာသန္တဝေ၊ ဒွါသဋ္ဌိဘေဒါပိ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိသန္တဝေ၊
 ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တတာယ မိတ္တာနုကမ္ပနာ မိတ္တသန္တဝေ။ သော ဣဓာမိပ္ပေတော။
 တေန ဟိဿ သမာပတ္တိ ပရိဟိနာ။ တေနာဟ ‘ဧတံ ဘယံ သန္တဝေ
 ပေက္ခမာနော အဟမဓိဂတော’”တိ။ သေသံ ဂုတ္တသဒိသမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

မိတ္တသုဟဇ္ဇဂါယာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၃၈။ ဝံသော ဝိသာလောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ပုဗ္ဗေ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝ-
 တော သာသနေ တယော ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိသတိ ဝဿ-
 သဟဿာနိ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေတွာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ။ တတော
 စဝိတွာ တေသံ ဇေဋ္ဌကော ဗာရာဏသီရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣတရေ
 ပစ္စန္နရာဇကုလေသု။ တေ ဥဘောပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟိတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ
 ပဗ္ဗဇိတွာ အနုက္ကမေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟုတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ဝသန္တာ
 ဧကဒိဝသံ သမာပတ္တိတောဂုဋ္ဌာယ “မယံ ကိ” ကမ္မံ ကတွာ ဣမံ လောကုတ္တရ-
 သုခံ အနုပ္ပတ္တာ”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ပစ္စဝေက္ခမာနာ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ အတ္တနော
 စရိယံ အဒ္ဓသံသု။ တတော “တတိယော ကုဟိ”န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တာ ဗာရာဏသိယံ
 ရဇ္ဇံ ကာရေန္တံ ဒိသွာ တဿ ဂုဏေ သရိတွာ “သော ပကတိယာဝ အပ္ပိစ္ဆ-
 တာဒိဂုဏသမန္နာဂတော အဟောသိ၊ အမှာကညေဝ ဩဝါဒကော ဝတ္ထု
 ဝစနက္ခမော ပါပဂရဟိ၊ ဟန္တ နံ အာရမ္မဏံ ဒဿေတွာ မောစေဿာမာ”တိ
 ဩကာသံ ဂဝေသန္တာ တံ ဧကဒိဝသံ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တံ
 ဒိသွာ အာကာသေနာဂန္တာ ဥယျာနဒွါရေ ဝေဠုဂုမ္မမူလေ အဋ္ဌံသု။ မဟာဇနော
 အတိတ္တော^၁ ရာဇဒဿနေန ရာဇာနံ ဩလောကေတိ။ တတော ရာဇ “အတ္ထိ
 န ခေါ ကောစိ မမ ဒဿနေ အဗျာဝဋ္ဌော”တိ ဩလောကေန္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ
 အဒ္ဓန္တိ၊ သဟ ဒဿနေနေဝ စဿ တေသု သိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။

သော ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ ဩရုပ္ပ သန္တေန ဥပစာရေန တေ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ
 ကိ” နာမာ တုမေ”တိ ပုတ္တိ။ တေ အာဟံသု “မယံ မဟာရာဇ အသဇ္ဇမာနာ
 နာမာ”တိ။ ဘန္တေ အသဇ္ဇမာနာတိ ဧတဿ ကော အတ္တောတိ။ အလဂ္ဂနတ္တော
 မဟာရာဇာတိ။ တတော တံ ဝေဠုဂုမ္မံ ဒဿေန္တာ အာဟံသု “သေယျထာပိ
 မဟာရာဇ ဣမံ ဝေဠုဂုမ္မံ သဗ္ဗသော မူလခန္ဓသာခါနုသာခါဟိ^၂ သံသိဗ္ဗိတွာ
 ဌိတံ အသိဟတ္တော ပုရိသော မူလေ ဆေတွာ အာဝိဇ္ဇန္တော န သက္ကုဏေယျ

၁-အတ္တနော (သျှာ၊က) ၂-မူလခန္ဓသာခါနုသာခံ (သိ)၊ မူလက္ခန္ဓသာခါ (သျှာ)

ဥဒ္ဓရိတုံ၊ ဧဝမေဝ တံ အန္တော စ ဗဟိ စ ဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတော အာသတ္တ-
ဝိသတ္တော တတ္ထ လဂ္ဂေါ။ သေယျထာပိ ဝါ ပနဿ ဝေမဇ္ဈဂတောပိ^၁
အယံ ဝံသကဋ္ဌိရော အသဉ္စာတသာခတ္တာ ကေနစိ အလဂ္ဂေါဋ္ဌိတော၊ သက္ကာ စ
ပန အဂ္ဂေ ဝါ မူလေ ဝါ ဆေတွာ ဥဒ္ဓရိတုံ၊ ဧဝမေဝ မယံ ကတ္တစိ အသဇ္ဇမာနာ
သဗ္ဗဒိသာ ဂစ္ဆာမာ”တိ တာဝဒေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဋိတွာ ပဿတော
ဧဝ ရညော အာကာသေန နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမံသု။ တတော ရာဇာစိန္တေသိ
“ကဒါ န ခေါ အဟမ္မိ ဧဝံ အသဇ္ဇမာနော ဘဝေယျ”န္တိ တတ္ထေဝ နိသိဒ္ဓိတွာ
ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိ^၂ သစ္ဆာကာသိ။ ပုရိမနယေနော ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတော
ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“ဝံသော ဝိသာလောဝ ယထာ ဝိသတ္တော၊
ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ။
ဝံသက္ကဋ္ဌိရောဝ အသဇ္ဇမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ဝံသောတိ ဝေဠု။^၁ ဝိသာလောတိ ဝိတ္ထိဏ္ဏော။ စကာရော အဝ-
ဓာရဏတ္တော၊ ဧဝကာရော ဝါ အယံ၊ သန္တိဝသေနတ္ထ ကောရော
နဋ္ဌော^၂။ တဿ ပရပဒေန သမ္ပန္နော၊ တံ ပစ္ဆာ ယောဇေဿာမ။ ယထာတိ
ပဋိဘာဂေ။ ဝိသတ္တောတိ လဂ္ဂေါ ဇဋ္ဌိတော သံသိဗ္ဗိတော။ ပုတ္တေသု
ဒါရေသု စာတိ ပုတ္တမိတုဘရိယာသု။ ယာ အပေက္ခာတိ ယာ တဏှာ
ယော သွေဟော။ ဝံသက္ကဋ္ဌိရောဝ အသဇ္ဇမာနောတိ ဝံသကဋ္ဌိရော ဝိယ အလဂ္ဂ-
မာနော။ ကိံ ပုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ ဝံသော ဝိသာလော ဝိသတ္တော ဧဝ
ဟောတိ၊ ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ၊ သာပိ ဧဝံ တာနိ ဝတ္ထုနိ
သံသိဗ္ဗိတွာ ဌိတတ္တာ ဝိသတ္တာ ဧဝ။ သွာဟံ တာယ အပေက္ခာယ အပေက္ခဝါ
ဝိသာလော ဝံသော ဝိယ ဝိသတ္တောတိ ဧဝံ အပေက္ခာယ အာဒိနဝံ ဒိသွာ
တံ အပေက္ခံ မဂ္ဂဉာဏေန ဆိန္ဒန္တော အယံ ဝံသကဋ္ဌိရောဝ ရူပါဒိသု ဝါ
လာဘာဒိသု ဝါ ကာမဘဝါဒိသု ဝါ ဒိဋ္ဌာဒိသု ဝါ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန
အသဇ္ဇမာနော ပစ္စေကဗောဓိ^၂ အဓိဂတောတိ။ သေသံ ပုရိမနယေနော
ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဝံသကဋ္ဌိရဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၁-ဝါ ပနဿ ဝေမဇ္ဈေ ဇာတောပိ (သိ)၊ တဿ မဇ္ဈဂတောပိ (သျှာ)

၂-ဧဝကာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော (သျှာ)၊ ဧဝကာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော (က)

၃၉။ ဖိဂေါ အရညဒ္ဓိတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဧကော ကိရ ဘိက္ခု ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ယောဂါဝစရော ကာလံ ကက္ခာ ဗာရာဏသီယံ သေဋ္ဌိကုလေ ဥပ္ပန္နော အဗျေ မဟဒ္ဓနေ မဟာဘောဂေ၊ သော သုဘဂေါ အဟောသိ၊ တတော ပရဒါရိကော ဟုတွာ တတ္ထ ကာလကတော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော တတ္ထ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန သေဋ္ဌိဘရိယာယ ကုစ္ဆိမိ ဣတ္ထိပဋိသန္ဓိ အဂ္ဂဟေသိ။ နိရယတော အာဂတာနံ ဂတ္တာနိ ဥဏှာနိ ဟောန္တိ၊ တေန သေဋ္ဌိဘရိယာ ဥယုမာနေန ဥဒရေန ကိန္ဆေန ကသိရေန တံ ဂဗ္ဘံ ဓာရေတွာ ကာလေန ဒါရိကံ ဝိဇာယိ။ သာ ဇာတဒိဝသတော ပဘုတိ မာတာပိတုနံ သေသဗန္ဓုပရိဇနာနဉ္စ ဒေဿာ အဟောသိ။ ဝယ-ပ္ပတ္တာ စ ယမိ ကုလေ ဒိန္နာ၊ တတ္ထာပိ သာမိကသဿုသသုရာနံ ဒေဿာဝ အဟောသိ အပ္ပိယာ အမနာပါ။ အထ နက္ခတ္တေ နောသိတေ သေဋ္ဌိပုတ္တော တာယ သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌိတုံ အနိစ္စန္တော ဝေသိံ အာနေတွာ ကိဋ္ဌတိ၊ သာ တံ ဒါသိနံ သန္တိကာ သုတွာ သေဋ္ဌိပုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ အနုနယိတွာ အာဟ “အယုပုတ္တ ဣတ္ထိ နာမ သစေပိ ဒသန္တံ ရာဇုနံ ကနိဋ္ဌာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိနော ဝါ မိတာ၊ တထာပိ သာမိကဿ ပေသနကရာ ဟောတိ၊ သာမိကေ အနာလပန္တေ သူလေ အာရောပိတာ ဝိယ ဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ သစေ အဟံ အနုဂ္ဂဟာရဟာ၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော စေ၊ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာ၊ အတ္တနော ဉှတိကုလံ ဂမိဿာမိ”တိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော “ဟောတု ဘဒ္ဒေ၊ မာ သောစိ၊ ကိဋ္ဌနသဇ္ဇာ ဟောဟိ၊ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိမိတာ တာဝတကေနပိ သလ္လာပမတ္တေန ဥဿာဟဇာတာ “သွေ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမိ”တိ ဗဟံ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇံ ပဋိယာဒေတိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒုတိယဒိဝသေ အနာရောစေတွာဝ ကိဋ္ဌနဋ္ဌာနံ ဂတော။ သာ “ဣဒါနိ ပေသေဿတိ၊ ဣဒါနိ ပေသေဿတိ”တိ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တိ နိသိန္နာ ဥဿုရံ ဒိသ္မာ မနုဿေ ပေသေသိ၊ တေ ပစ္စာဂန္တော “သေဋ္ဌိပုတ္တော ဂတော”တိ အာရောစေသုံ။ သာ သဗ္ဗံ တံ ပဋိယာဒိတံ အာဒါယ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဥယျာနံ ဂန္တံ အာရဒ္ဓါ။

အထ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ သတ္တမေ ဒိဝသေ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အနောတတ္တေ မုခံ ဓောဝိတွာ နာဂလတာဒန္တပေါဏံ ခါဒိတွာ “ကတ္ထ အဇ္ဇ ဘိက္ခံ စရိဿာမိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ သေဋ္ဌိမိတရံ ဒိသ္မာ “ဣမိဿာ မယိ သက္ကာရံ ကရိတွာ တံ ကမ္မံ ပရိက္ခယံ ဂမိဿတိ”တိ ဥတွာ

ပဗ္ဗာရသမိပေ သဠိယောဇနံ မနောသိလာတလံ၊ တတ္ထ ဌတော နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ အာကာသေနာ-
ဂန္ဓာ တဿာ ပဋိပထေ ဩရုယ ဗာရာဏသီဘိမုခေါ အဂမာသိ။ တံ ဒိသ္မာ ဒါသိယော သေဠိမိတာယ အာရောစေသုံ၊ သာ ယာနာ ဩရုယ သက္ကစ္စံ
ဝဋ္ဋိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗရသသမ္ပန္နေန ခါဒနီယဘောဇနီယေန ပူရေတွာ ပဒုမပုဗ္ဗေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဟေဌာပိ ပဒုမပုပ္ဖံ ကတွာ ပုပ္ဖကလာပံ ဟတ္ထေန
ဂဟေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိတွာ တဿ ဟတ္ထေ ပတ္တံ ဒေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပုပ္ဖကလာပဟတ္တာ ပတ္ထေသိ “ဘန္တေ ယထာ ဣဒံ ပုပ္ဖံ၊ ဧဝါဟံ ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ၊ တတ္ထ တတ္ထ မဟာဇနဿ ဝိယာ ဘဝေယျံ မနာပါ”တိ။ ဧဝံ
ပတ္ထေတွာ ဒုတိယံ ပတ္ထေသိ “ဘန္တေ ဒုက္ခော ဂဟ္တဝါသော၊ တံ အနုပဂမ္မ ပဒုမပုဗ္ဗေ ဧဝ ပဋိသန္ဓိဘဝေယျာ”တိ။ တတိယမ္ပိ ပတ္ထေသိ “ဘန္တေ ဇီရုစ္ဆနီယော မာတုဂါမော၊ စက္ကဝတ္တိမိတာပိ ပရဝသံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ အဟံ ဣတ္ထိဘာဝံ အနုပဂမ္မ ပုရိသော ဘဝေယျ”န္တိ။ စတုတ္ထမ္ပိ ပတ္ထေသိ “ဘန္တေ ဣမံ သံသာရ-
ဒုက္ခံ အတိက္ကမ္မ ပရိယောသာနေ တုမှဟိ ပတ္တံ အမတံ ပါပုဏေယျ”န္တိ။

ဧဝံ စတုရော ပဏိဓယော ကတွာ တံ ပဒုမပုပ္ဖကလာပံ ပူဇေတွာ ပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓဿ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဋိတွာ “ပုပ္ဖသဒိသော ဧဝ မေ ဂန္ဓော စေဝ ဝဏ္ဏော စ ဟောတူ”တိ ဣမံ ပဉ္စမံ ပဏိဓိံ အကာသိ။ တတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပတ္တံ ပုပ္ဖကလာပဉ္စ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဌတော—

“ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ တုယံ၊ ဒိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတူ။

သဗ္ဗေ ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ”တိ—

ဣမာယ ဂါထာယ သေဠိမိတာယ အနုမောဒနံ ကတွာ “သေဠိမိတာ မံ ဂစ္ဆန္တံ ပဿတူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။ သေဠိမိတာယ တံ ဒိသ္မာ မဟတီ ဝီတိ ဥပ္ပန္နာ၊ ဘဝန္တရေ ကတံ အကုသလကမ္မံ အနောကာ-
သတာယ ပရိက္ခိဏံ၊ စိဉ္စမ္ဗိလဇောတတမ္မဘာဇနမိဝ သုဒ္ဓါ ဇာတာ။ တာဝ-
ဒေဝ စဿာ ပတိကုလေ ဉှတိကုလေ စ သဗ္ဗော ဇနော တုဌော “ကိံ ကရောမာ”တိ ဝိယဝစနာနိ ပဏ္ဏာကာရာနိ စ ပေသေသိ။ သေဠိပုတ္တော မနုဿေ ပေသေသိ “သီဃံ သီဃံ အာနေထ သေဠိမိတရံ၊ အဟံ ဝိဿရိတွာ ဥယျာနံ အာဂတော”တိ။ တတော ပဘုတိ စ နံ ဥရေ ဝိလိတ္တစန္ဒနံ ဝိယ အာမုတ္တမုတ္တာဟာရံ ဝိယ ပုပ္ဖမာလံ ဝိယ စ ဝိယာယန္တော ပရိဟရိ။

သာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဣဿရိယဘောဂသုခံ အနုဘဝိတွာ ကာလံ ကတွာ ပုရိသဘာဝေန ဒေဝလောကေ ပဒုမပုပ္ဖေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဒေဝပုတ္တော ဂစ္ဆန္တောပိ ပဒုမပုပ္ဖဂဗ္ဘေယေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌန္တောပိ၊ နိဿိဒန္တောပိ၊ သယန္တောပိ ပဒုမဂဗ္ဘေယေဝ သယတိ။ မဟာပဒုမဒေဝပုတ္တောတိ စဿ နာမံ အကံသု။ ဧဝံ သော တေန ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန အနုလောမပဋိလောမံ ဆဒေဝလောကေ ဧဝံ သံသရတိ။

တေန စ သမယေန ဗာရာဏသီရညော ဝိသတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဟောန္တိ၊ ရာဇာ ဧကိဿာပိ ကုစ္ဆိယံ ပုတ္တံ န လဘတိ။ အမစ္စာ ရာဇာနံ ဝိညာပေသံ “ဒေဝ ကုလဝံသာနုပါလကော ပုတ္တော ဣတ္ထိတဗ္ဗော၊ အတြဇေ အဝိဇ္ဇမာနေ ခေတြဇောပိ ကုလဝံသဓရော ဟောတိ”တိ။ ရာဇာ “ဌပေတွာ မဟေသိ” အဝသေသာ နာဠကိတ္ထိယော သတ္တာဟံ ဓမ္မနာဠကံ ကရောထာ”တိ ယထာကာမံ ဗဟိ စရာပေသိ၊ တထာပိ ပုတ္တံ နာလတ္ထ။ ပုန အမစ္စာ အာဟံသု “မဟာရာဇ မဟေသိ နာမ ပုညေန စ ပညာယ စ သဗ္ဗိတ္တိနံ အဂ္ဂါ၊ အပ္ပေဝ နာမ ဒေဝေါ မဟေသိယာပိ ကုစ္ဆိသ္မိ” ပုတ္တံ လဘေယျာ”တိ။ ရာဇာ မဟေသိယာ တေမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သာ အာဟ “မဟာရာဇ ယာ ဣတ္ထိ သစ္စဝါဒီနိ သီလဝတိ၊ သာ ပုတ္တံ လဘေယျ၊ ဟိရောတ္တပ္ပရဟိတာယ ကုတော ပုတ္တော”တိ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိယိတွာ ပုနပ္ပုနံ အနုမဇ္ဇတိ၊ သီလဝတိယာ ရာဇဓိတာယ ပဉ္စ သီလာနိ အနုမဇ္ဇန္တိယာ ပုတ္တပတ္ထနာစိတ္တေ ဥပ္ပန္နမတ္တေ သက္ကဿ အာသနံ သန္တပ္ပိ။

အထ သက္ကော အာသနတာပကာရဏံ အာဝဇ္ဇေန္တော တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာ “သီလဝတိယာ ရာဇဓိတာယ ပုတ္တဝရံ ဒေဝီ”တိ အာကာသေနာဂန္တာ ဒေဝိယာ သမ္ပုဓေ ဌတွာ “ကိ” ပတ္တေသိ ဒေဝီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပုတ္တံ မဟာရာဇာတိ။ “ဒမ္ပိ တေ ဒေဝီ ပုတ္တံ၊ မာ စိန္တယီ”တိ ဝတွာ ဒေဝလောကံ ဂန္တာ “အတ္ထိ န ခေါ ဧတ္ထ ခိဏာယုကော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “အယံ မဟာပဒုမော ဥပရိဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ ဣတော စဝတိ”တိ ဥတွာ တဿ ဝိမာနံ ဂန္တာ “တာတ မဟာပဒုမ မနုဿလောကံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ ယာစိ။ သော အာဟ “မဟာရာဇ မာ ဧဝံ ဘဏိ၊ ဇေဂုစ္ဆော မနုဿလောကော”တိ။ တာတ တံ မနုဿလောကေ ပုညံ ကတွာ ဣရူပပန္နော၊ တတ္ထေဝ ဌတွာ ပါရမိယော ပူရေတဗ္ဗော၊ ဂစ္ဆ တာတာတိ။ ဒုက္ခော မဟာရာဇ ဂစ္ဆဝါသော၊ န သက္ကောမိ တတ္ထ ဝသိတုန္တိ။ “ကိ” တေ တာတ ဂစ္ဆဝါသေန၊ တထာ ဟိ တံ ကမ္မမကာသိ၊

ယထာ ပဒုမဂဗ္ဘေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိဿသိ၊ ဂစ္ဆ တာတာ”တိ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော အဓိဝါသေသိ။

တတော မဟာပဒုမော ဒေဝလောကာ စဝိတွာ ဗာရာဏသီရညော ဥယျာနေ သိလာပဉ္စပေါက္ခရဏိယံ ပဒုမဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တော။ တဉ္စ ရတ္တိံ မဟေသီ ပစ္စုသသမယေ သုပိနန္တေန ဝိသတိဇ္ဇတ္တိသဟဿပရိဝုတာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ သိလာပဉ္စပေါက္ခရဏိယံ ပဒုမဿရေ ပုတ္တံ လဒ္ဓါ ဝိယ အဟောသိ။ သာ ပဘာတာယ ရတ္တိယာ သိလာနိ ရက္ခမာနာ တထေဝ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဧကံ ပဒုမ-ပုပ္ဖံ အဒ္ဓဿ၊ တံ နေဝ တိရေ ဟောတိ န ဂမ္ဘီရေ။ သဟ ဒဿနေနေဝ စဿာ တတ္ထ ပုတ္တသိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သာ သာမံယေဝ ပဝိသိတွာ တံ ပုပ္ဖံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတမတ္တေယေဝ ပတ္တာနိ ဝိကသ်သု။ တတ္ထ တဉ္စကေ အာသိတ္တသုဝဏ္ဏပဋိမံ ဝိယံ ဒါရကံ အဒ္ဓဿ၊ ဒိသ္မာဝ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ သဒ္ဓိ နိစ္ဆာရေသိ။ မဟာဇနော သာဓုကာရသဟဿာနိ မုဉ္စိ။ ရညော စ ပေသေသိ။ ရာဇာ သုတွာ “ကတ္ထ လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ လဒ္ဓေါကာသဉ္စ သုတွာ “ဥယျာနဉ္စ ပေါက္ခရဏိယံ ပဒုမဉ္စ အမှာကညေဝ ခေတ္တံ၊ တသ္မာ အမှာကံ ခေတ္တေ ဇာတတ္တာ ခေတြဇော နာမာယံ ပုတ္တော”တိ ဝတွာ နဂရံ ပဝေသေတွာ ဝိသတိသဟဿဇ္ဇတ္တိယော ဓာတိကိစ္ဆံ ကာရာပေသိ။ ယာ ယာ ကုမာရဿ ရုစိ” ဥတွာ ပတ္တိတပတ္တိတံ ခါဒနိယံ ခါဒါပေတိ၊ သာ သာ သဟဿံ လဘတိ။ သကလဗာရာဏသီ စလိတာ၊ သဗ္ဗော ဇနော ကုမာရဿ ပဏ္ဏာကာရသဟဿာနိ ပေသေသိ။ ကုမာရော တံ တံ အတိနေတွာ “ဣမံ ခါဒ၊ ဣမံ ဘုဉ္ဇာ”တိ ဝုစ္စမာနော ဘောဇနေန ဥဗ္ဗာဠော ဥက္ကဏ္ဍိတော ဟုတွာ ဂေါပုရုဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ လာခါဂုဠကေန ကိဠတိ။

တဒါ အညတရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဗာရာဏသီ နိဿာယ ဣသိပတနေ ဝသတိ၊ သော ကာလဿေဝ ဝုဠာယ သေနာသနဝတ္တသရိရပရိကမ္မမနသိ-ကာရာဒိနိ သဗ္ဗကိစ္ဆာနိ ကတွာ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဠိတော “အဇ္ဇ ကတ္ထ ဘိက္ခံ ဂဟေဿာမိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ကုမာရဿ သမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ “ဧသ ပုဗ္ဗေ ကိံ ကမ္မံ ကရီ”တိ ဝိမံသန္တော “မာဒိသဿ ပိဏ္ဏပပါတံ ဒတွာ စတဿော ပတ္တနာ ပတ္တေသိ၊ တတ္ထ တိဿော သိဒ္ဓါဏှကော တာဝ န သိဇ္ဈတိ၊ တဿ ဥပါယေန အာရမ္မဏံ ဒဿေမိ”တိ ဘိက္ခာစရိယဝသေန ကုမာရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ကုမာရော တံ ဒိသ္မာ “သမဏ မာ ဣမ အာဂစ္ဆိ၊ ဣမေ ဟိ တမ္ပိ ‘ဣဒံ ခါဒ၊ ဣဒံ ဘုဉ္ဇာ’တိ ဝဒေယျ”န္တိ အာဟ။ သော ဧကဝစနေနေဝ တတော

နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော သေနာသနံ ပါရိသိ။ ကုမာရော ပရိဇနံ အာဟ “အယံ သမဏော မယာ ဝုတ္တမတ္တောဝ နိဝတ္တော၊ ကုဒ္ဓေါ န ခေါ မမာ”တိ။ တတော တေဟိ “ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဒေဝ န ကောပေရာယဏာ ဟောန္တိ၊ ပရေန ပသန္ဓမနေန ယံ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တေန ယာပေန္တိ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “ကုဒ္ဓေါ ဧဝ မမာယံ သမဏော၊ ခမာပေဿာမိ န”န္တိ မာတာပိတူနံ အာရောစေတွာ ဟတ္ထိ အဘိရုဟိတွာ မဟတာ ရာဇာနုဘာဝေန ဣသိပတနံ ဂန္ဓာ မိဂယူထံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိ “ကိံ နာမ ဧတေ”တိ။ ဧတေ သာမိ မိဂါ နာမာတိ။ ဧတေသံ “ဣမံ ခါဒထ၊ ဣမံ ဘုဉ္ဇထ၊ ဣမံ သာယထာ”တိ ဝတွာ ပဋိဇဂ္ဂန္ဓာ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိ သာမိ၊ ယတ္ထ တိဏောဒကံ သုလဘံ၊ တတ္ထ ဝသန္တိတိ။

ကုမာရော “ယထာ ဣမေ အရက္ခိယမာနာဝ ယတ္ထ ဣစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ဝသန္တိ၊ ကဒါ န ခေါ အဟမ္မိ ဧဝံ ဝသေယျ”န္တိ ဧတမာရမ္မဏံ အဂ္ဂဟေသိ။ ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓေါပိ တဿ အာဂမနံ ဥတွာ သေနာသနမဂ္ဂဉ္စ စက်မဉ္စ သမ္ပဇိတွာ မဋ္ဌံ ကတွာ ဧကဒ္ဓိက္ခတ္တု စက်မိတွာ ပဒနိက္ခေပံ ဒဿေတွာ ဒိဝါရိဟာရေကာသဉ္စ ပဏ္ဏ-သာလဉ္စ သမ္ပဇိတွာ မဋ္ဌံ ကတွာ ပဝိသနပဒနိက္ခေပံ ဒဿေတွာ နိက္ခမနပဒ-နိက္ခေပံ အဒဿေတွာ အညတြ အဂမာသိ။ ကုမာရော တတ္ထ ဂန္ဓာ တံ ပဒေသံ သမ္ပဇိတွာ မဋ္ဌံ ကတံ ဒိသ္မာ “ဝသတိ မညေ ဧတ္ထ သော ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓေါ”တိ ပရိဇနေန ဘာသိတံ သုတွာ အာဟ “ပါတောပိ သော သမဏော ကုဒ္ဓေါ၊ ဣဒါနိ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ အတ္တနော ဩကာသံ အက္ကန္တံ ဒိသ္မာ သုဠုတရံ ကုဇ္ဈေယျ၊ ဣဓေဝ တုမေ တိဋ္ဌတာ”တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ ဩရုယ ဧကကောဝ သေနာသနံ ပဝိဋ္ဌော ဝတ္တသိသေန သုသမ္ပဋ္ဌောကာသေ ပဒနိက္ခေပံ ဒိသ္မာ “အယံ သမဏော ဧတ္ထ စက်မန္တော န ဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္ပံ စိန္တေသိ၊ အဒ္ဓါ အတ္တနော ဟိတမေဝ စိန္တေသိ မညေ”တိ ၂ ပသန္ဓမာနသော စက်မံ အာရုဟိတွာ ဒူရိကတပုထုဝိတက္ကော ဂန္ဓာ ပါသာဏဗလကေ နိသီဒိတွာ သဉ္ဇာတဧကဂ္ဂေါ ဟုတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိဉ္ဇာဏံ အဓိဂန္ဓာ ပုရိမနယေနေဝ ပုရောဟိတေန ကမ္မဋ္ဌာနေ ပုစ္ဆိတေ ဂဂနတလေ နိသိန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ ၂—

၁-ဧတေ (သီ၊ သျာ)

၂-၂-ဝိမံသန္တော ဒိဝါရိဟာရဋ္ဌာနံ အဂမာသိ၊ တတြာပိ ပဒနိက္ခေပံ ဒိသ္မာ တထေဝ စိန္တေတွာ ပုန ပါဒေ ပါဒိ နိက္ခိပန္တော ဒူရံ ဝိဝရိတွာ အန္တောပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အပဿန္တော ဣတော စိတော စ ဩလောကယမာနော တဿာသနသိလာပဉ္စ အဒ္ဓသ၊ တမ္ပိ ဒိသ္မာ “နာယံ သမဏော ဣဒါနိ နိသိန္တော ဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္ပံ စိန္တေသိ၊ အဒ္ဓါ အတ္တနော ဟိတံ သမဏဓမ္မမေဝ စိန္တေသိ”တိ တတ္ထေဝ

“မိဂေါ အရညမှိ ယထာ အဗဒ္ဓေါ၊
 ယေနိစ္ဆကံ ဂစ္ဆတိ ဂေါစရာယ။
 ဝိည နရော သေရိတံ ပေက္ခမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ မိဂေါတိ ခွေ မိဂါ ဧဏီမိဂေါ^၁ ပသဒမိဂေါ စာတိ။ အဝိစ သဗ္ဗေသံ အာရညိကာနံ စတုပ္ပဒါနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဣမ ပန ပသဒမိဂေါ အဓိပ္ပေတော။ အရညမှိတိ ဂါမဉ္ဇ ဂါမူပစာရဉ္ဇ ဌပေတွာ အဝသေသံ အရညံ၊ ဣမ ပန ဥယျာနမဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ ဥယျာနမှိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာတိ ပဋိဘာဂေ။ အဗဒ္ဓေါတိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာဒီတိ အဗဒ္ဓေါ၊ ဧတေန ဝိဿတ္တစရိယံ ဒီပေတိ။ ယေနိစ္ဆကံ ဂစ္ဆတိ ဂေါစရာယာတိ ယေန ယေန ဒိသာဘာဂေန ဂန္တုမိစ္ဆတိ၊ တေန တေန ဒိသာဘာဂေန ဂေါစရာယ ဂစ္ဆတိ။ ဝုတ္တမှိ စေတံ ဘဂဝတာ—

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာရညကော မိဂေါ အရညေ ပဝနေ စရမာနော ဝိဿတ္ထော ဂစ္ဆတိ၊ ဝိဿတ္ထော တိဋ္ဌတိ၊ ဝိဿတ္ထော နိဿိဒတိ၊ ဝိဿတ္ထော သေယျံ ကပ္ပေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ အနာ-
 ပါထဂတော ဘိက္ခဝေ လုဒ္ဓဿ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
 ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ။ ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္ဆတိ
 ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အန္ဓမကာသိ မာရံ၊^၂ အပဒံ၊ ဝဓိတွာ မာရစက္ခံ
 အဒဿနံ ဂတော ပါဝိမတော”တိ^၃ ဝိတ္ထာရော။

နိဿိဒိတွာ ယောနိသော မနသိကရောန္တော ယထာက္ကမေန သမထံ ဝိပဿနဉ္စ ပရိပူရေတွာ ပစ္စေက-
 ဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ သော လောကုတ္တရသုခံ အနဘဝန္တော တတော န နိက္ခမတိ၊ အမစ္စာ “ရညော
 အာဏာ နာမ ဂရကာ၊ မမ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ စိရံ အရညေ ပပဋိတ္တာတိ ဒဏှမှိ နော ပဏေယျ၊ ကုမာရံ
 ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပဏှသာလံ ပဝိသိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အဒိသ္မာ ကုမာရံ တထာ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ “အယံ
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အပဿန္တော စိန္တာယ နိသိန္တော”တိ မန္တော အာဟံသု “ဒေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဣဓေဝ ဝသတိ၊
 န ကုဟိန္တိ ဂတော၊ သွေပိ နံ အာဂန္တော ခမာပေဿာမ၊ န ဒိဋ္ဌော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါတိ မာ စိန္တယိ၊ ဧဟိ
 ဂစ္ဆာမာ”တိ။ ကုမာရော “နာဟံ စိန္တေမိ၊ အစိန္တကောမှိ ဇာတော”တိ အာဟ။ ကိံ ကတံ သာမိတိ။
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဇာတောမှိတိ ပုရိမနယေနေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ “မိဂေါ
 အရညမှိ”တိ။ (သိ)

ဝိည။ နရောတိ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလော။ သေရိတန္တိ သစ္ဆန္တုတ္တိတံ အပရာယတ္တတံ။
 ပေက္ခမာနောတိ ပညာစက္ခုနာ ဩလောကယမာနော။ အထ ဝါ
 ဓမ္မသေရိတံ ပုဂ္ဂလသေရိတဉ္စ။ လောကုတ္တရဓမ္မာ ဟိ ကိလေသဝသံ အဂမန-
 တော သေရိနော တေဟိ သမန္ဓာဂတာ ပုဂ္ဂလာ စ၊ တေသံ ဘာဝနိဒ္ဓေသော
 သေရိတာ။ တံ ပေက္ခမာနောတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? “ယထာ မိဂေါ အရညမ္ပိ
 အဗဒ္ဓေါ ယေနိစ္ဆကံ ဂစ္ဆတိ ဂေါစရာယ၊ ကဒါ န ခေါ အဟမ္ပိ ဧဝံ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ
 ဣတိ မေ တုမှေဟိ ဣတော စိတော စ ပရိဝါရေတွာ ပြိတေဟိ ဗဒ္ဓဿ
 ယေနိစ္ဆကံ ဂန္တု အလဘန္တဿ တသ္မိံ ယေနိစ္ဆကဂမနာဘာဝေန ယေနိစ္ဆက-
 ဂမနေ စာနိသံသံ ဒိသ္မာ အနုက္ကမေန သမထဝိပဿနာ ပါရိပူရိ အဂမံသု။
 တတော ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတောမ္ပိ။ တသ္မာ အညောပိ ဝိည ပဏ္ဍိတော
 နရော သေရိတံ ပေက္ခမာနော ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ။ သေသံ
 ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

မိဂအရညဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၀။ အာမန္တနာ ဟောတိတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အတိတေ ကိရ ဧကဝဇ္ဇိက-
 မြဟ္ဗဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ မုဒုကဇာတိကော။ ယဒါ အမစ္စာ တေန
 သဟ ယုတ္တံ ဝါ အယုတ္တံ ဝါ မန္တေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တဒါ နံ ပါဠိယေက္ကံ
 ပါဠိယေက္ကံ ဧကမန္တံ နေန္တိ။ တံ ဧကဒိဝသံ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတံ အညတရော
 အမစ္စော “ဒေဝ မမ သောတဗ္ဗံ အတ္ထိ”တိ ဧကမန္တံ ဂမနံ ယာစိ၊ သော ဥဋ္ဌာယ
 အဂမာသိ။ ပုန ဧကော မဟာဥပဋ္ဌာနေ နိသိန္တံ ဝရံ ယာစိ၊ ဧကော ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ၊
 ဧကော အဿပိဋ္ဌိယံ၊ ဧကော သုဝဏ္ဏရထေ၊ ဧကော သိဝိကာယ နိသိဒ္ဓိတွာ
 ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တံ ယာစိ၊ ရာဇာ တတော ဩရေဟိတွာ ဧကမန္တံ အဂမာသိ။
 အပရော ဇနပဒစာရိကံ ဂစ္ဆန္တံ ယာစိ၊ တဿာပိ ဝစနံ သုတွာ ဟတ္ထိတော
 ဩရုယု ဧကမန္တံ အဂမာသိ။ ဧဝံ သော တေဟိ နိဗ္ဗိန္နော ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိ။
 အမစ္စာ ဣဿရိယေန ဝဗုန္တိ။ တေသု ဧကော ဂန္တော ရာဇာနံ အာဟ “အမုကံ
 မဟာရာဇ ဇနပဒံ မယံ ဒေဟိ”တိ။ ရာဇာ “တံ ဣတ္ထန္ဓာမော ဘုဉ္ဇတိ”တိ
 ဘဏတိ။ သော ရညော ဝစနံ အနာဒိယိတွာ “ဂစ္ဆာမဟံ တံ ဇနပဒံ ဂဟေတွာ
 ဘုဉ္ဇာမိ”တိ တတ္ထဂန္တော ကလဟံ ကတွာ ပုန ဥဘောပိ ရညော သန္တိကံ အာဂန္တော
 အညမညဿ ဒေါသံ အာရောစေန္တိ၊ ရာဇာ “န သက္ကာ ဣမေ တောသေတု”န္တိ

၁-၁-ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ မိဂေါ အရညမ္ပိ အဗဒ္ဓေါ ယေနိစ္ဆကံ ဂစ္ဆတိ ဂေါစရာယ၊ တထာ
 အဟမ္ပိ တဏှာဗန္ဓနံ ဆိနိတွာ ဧဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ၊ တသ္မာ အညောပိ ဝိည ပဏ္ဍိတော နရော သေရိတံ
 ပေက္ခမာနော ဧကော စရေတိ။ (က)

တေသံ လောဘော အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကသမ္ပောဓိံ သစ္စာ-
ကာသိ။ သော ပုရိမနယေနော ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“အာမန္တနာ ဟောတိ သဟာယမဇ္ဈေ၊
ဝါသေ ဌာနေ ဂမနေ စာရိကာယ။
အနဘိဇ္ဈိတံ သေရိတံ ပေက္ခမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တဿတ္ထော—သဟာယမဇ္ဈေ ဌိတဿ ဒိဝါသေယျသင်္ခါတေ ဝါသေ စ၊
မဟာဥပဌာနသင်္ခါတေ ဌာနေ စ၊ ဥယျာနဂမနသင်္ခါတေ ဂမနေ စ၊ ဇနပဒ-
စာရိကသင်္ခါတာယ စာရိကာယ စ “ဣဒံမေ သုဏ၊ ဣဒံ မေ ဒေဟိ”တိအာဒိနာ
နယေနံ တထာ တထာ အာမန္တနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ အဟံ တတ္ထ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ
ယာယံ အရိယဇနသေဝိတာ အနေကာနိသံသာ ဧကန္တသုခါ၊ ဧဝံ သန္တေပိ
လောဘာဘိက္ခုတေဟိ သဗ္ဗကာပုရိသေဟိ အနဘိဇ္ဈိတာ အနဘိပတ္တိတာ ပဗ္ဗဇော၊
တံ အနဘိဇ္ဈိတံ ပရေသံ အဝသဝတ္တနေန ဓမ္မပုဂ္ဂလဝသေန စ သေရိတံ ပေက္ခ-
မာနော ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ အနုက္ကမေန ပစ္စေကသမ္ပောဓိံ အဓိဂတောမှိတိ။
သေသံ ပုတ္တနယမေဝါတိ။

အာမန္တနာဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၁။ ခိန္နာ ရတီတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ဧကပုတ္တကဗြဟ္မဒတ္ထော
နာမ ရာဇာ အဟောသိ၊ သော စဿ ဧကပုတ္တကော ပိယော အဟောသိ
မနာပေါ ပါဏသမော၊ သော သဗ္ဗိရိယာပထေသု ပုတ္တံ ဂဟေတွာဝ ဝတ္တတိ။
သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ ဌပေတွာ ဂတော၊ ကုမာရေပိ တံ
ဒိဝသံယေဝ ဥပ္ပန္နေန ဗျာဓိနာ မတော။ အမစ္စာ “ပုတ္တသိနေဟေန ရညော
ဟဒယမ္ပိ ဖလေယျာ”တိ အနာရောစေတွာဝ နံ ဈာပေသုံ။ ရာဇာ ဥယျာနေ
သုရာမဒေန မတ္တော ပုတ္တံ နေဝ သရိ၊ တထာ ဒုတိယဒိဝသေပိ နာန-
ဘောဇနဝေလာသု၊ အထ ဘုတ္တာပိ နိသိန္တော သရိတွာ “ပုတ္တံ မေ အာနေ-
ထာ”တိ အာဟ။ တဿ အနုရူပေန ဝိဓာနေန တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသုံ။
တတော သောကာဘိက္ခုတော နိသိန္တော ဧဝံ ယောနိသော မနသာကာသိ
“ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ၊ ဣမသုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သော ဧဝံ
အနုက္ကမေန အနုလောမပဋိလောမံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ သမ္ပသန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ
သစ္စာကာသိ။ သေသံ သံသဂ္ဂဂါထာယ ပုတ္တသဒိသမေဝ ဌပေတွာ ဂါထာ-
ယတ္ထဝဏ္ဏနံ။

အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ ပန ခိန္နာတိ ကိဋ္ဌနာ။ သာ ဒုဝိဓာ ဟောတိ ကာယိကာ ဝါစသိကာ စ။ တတ္ထ ကာယိကာ နာမ ဟတ္ထိဟိပိ ကိဋ္ဌန္တိ၊ အဿေဟိပိ ရထေဟိပိ ခန္တဟိပိ ထရူဟိပိတိ ဝေမာဒိ။ ဝါစသိကာ နာမ ဂီတံ သိလောကဘဏနံ မုခဘေရိတိ ဝေမာဒိ။ ရုတိတိ ပဉ္စကာမဂုဏရတိ။ ဝိပုလန္တိ ယာဝ အဋ္ဌိမိဉ္စ အာဟစ္စ ဌာနေန သကလတ္တဘာဝဗျာပကံ။ သေသံ ပါကဋ္ဌမေဝ။ အနုသန္ဓိ-ယောဇနာပိ စေတ္ထ သံသဂ္ဂဂါထာယ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တတော ပရည သဗ္ဗန္တိ။

ခိန္နာရတိဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၂။ စာတုဒ္ဓိသောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ပုဗ္ဗေ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပဉ္စ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေတွာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ။ တတော စဝိတွာ တေသံ ဇေဋ္ဌကော ဗာရာဏသီယံ ရာဇာ အဟောသိ၊ သေသာ ပါကတိက-ရာဇာနော။ တေ စတ္တာရောပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အနုက္ကမေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟုတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ဝသန္တာ ကေဒိဝသံ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဝံသကဠီရဂါထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တနော ကမ္မဉ္စ သဟာယဉ္စ အာဝဇ္ဇေတွာ ဥတွာ ဗာရာဏသီရညော ဥပါယေန အာရမ္မဏံ ဒဿေတုံ ဩကာသံ ဂဝေသန္တိ။ သော စ ရာဇာ တိက္ခတ္တံ ရတ္တိယာ ဥဗ္ဗိဇ္ဇတိ၊ ဘိတော ဝိဿရံ ကရေတိ၊ မဟာတလေ ဓာဝတိ။ ပုရောဟိတေန ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ သုခသေယျံ ပုစ္ဆိတောပိ “ကုတော မေ အာစရိယ သုခ”န္တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသိ။ ပုရောဟိတောပိ “အယံ ရောဂေါ န သက္ကာ ယေန ကေနစိ ဥဒ္ဓိဝိရေစနာဒိနာ ဘေသဇ္ဇကမ္မေန ဝိနေတုံ၊ မယံ ပန ခါဒနူပါယော ဥပ္ပန္နာ”တိ စိန္တေတွာ “ရဇ္ဇဟာနိဇိဝိတန္တရာယာဒိနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ တေ မဟာရာဇာ”တိ ရာဇာနံ သုဋ္ဌုတရံ ဥဗ္ဗေဇေတွာ တဿ ဝုပသမနတ္ထံ “တ္ထေကေ စ ဧတ္ထကေ စ ဟတ္ထိအဿရထာဒယော ဟိရညသုဝဏ္ဏဉ္စ ဒက္ခိဏံ ဒတွာ ယညော ယဇိတဗ္ဗော”တိ တံ ယညယဇနေ သမာဒပေသိ။

တတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အနေကာနိ ပါဏသဟဿာနိ ယညတ္တာယ သမ္ဗိဏှိယမာနာနိ ဒိသ္မာ “တေသ္မိ” ကမ္မေ ကတေ ဒုဗ္ဗောဓနေယျော ဘဝိဿတိ၊ ဟန္တ နံ ပဋိကစ္စေဝ ဂန္တာ ပေက္ခာမာ”တိ ဝံသကဠီရဂါထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္တာ ပိဏ္ဍာယ စရမာနာ ရာဇင်္ဂဏေ ပဋိပါဋိယာ အဂမံသု။ ရာဇာ သိဟပဉ္စရေ ဌိတော ရာဇင်္ဂဏံ ဩလောကယမာနော တေ

အဒ္ဓကိ၊ သဟ ဒဿနေနေဝ စဿ သိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော တေ ပက္ခောသာပေတွာ အာကာသတလေ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ သက္ကစ္စ ဘောဇေတွာ ကတဘတ္တကိစ္စေ “ကေ တုမှေ”တိ ပုစ္ဆိ။ မယံ မဟာရာဇ စာတုဒ္ဓိသာ နာမာတိ။ ဘန္တေ စာတုဒ္ဓိသာတိ ဣမဿ ကော အတ္ထောတိ။ စတူသု ဒိသာသု ကတ္တမိ ကုတောမိ ဘယံ ဝါ စိတ္တုတြာသော ဝါ အမှာကံ နတ္ထိ မဟာရာဇာတိ။ ဘန္တေ တုမှာကံ တံ ဘယံ ကိံကာရဏာ န ဟောတိတိ။ “မယံ ဟိ မဟာရာဇ မေတ္တံ ဘာဝေမ၊ ကရုဏံ ဘာဝေမ၊ မုဒိတံ ဘာဝေမ၊ ဥပေက္ခံ ဘာဝေမ၊ တေန နော တံ ဘယံ န ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အတ္တနော ဝသတိ အဂမံသု။

တတော ရာဇာ စိန္တေသိ “ဣမေ သမဏာ မေတ္တာဒိဘာဝနာယ ဘယံ န ဟောတိတိ ဘဏန္တိ၊ ဗြဟ္မဏာ ပန အနေကသဟဿပါဏဝဓံ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကေသံ န ခေါ ဝစနံ သစ္စ”န္တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “သမဏာ သုဒ္ဓေန အသုဒ္ဓံ ခောဝန္တိ၊ ဗြဟ္မဏာ ပန အသုဒ္ဓေန အသုဒ္ဓံ။ န စ သက္ကာ အသုဒ္ဓေန အသုဒ္ဓံ ခောဝိတုံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧဝ ဝစနံ သစ္စ”န္တိ။ သော “သဗ္ဗေ သက္ကာ သုဒ္ဓိတာ ဟောန္တိ။”တိအာဒိနာ နယေန မေတ္တာဒယော စတ္တာရောပိ ဗြဟ္မ-ဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဟိတဖရဏစိတ္တေန အမစ္စေ အာဏာပေသိ “သဗ္ဗေ ပါဏေ မုဉ္ဇထ၊ သီတာနိ ပါနီယာနိ ပိဝန္တ၊ ဟရိတာနိ တိဏာနိ ခါဒန္တ၊ သီတော စ နေသံ ဝါတော ဥပဝါယတူ”တိ။ တေ တထာ အကံသု။

တတော ရာဇာ “ကလျာဏမိတ္တာနံ ဝစနေနေဝ ပါပကမ္မတော မုတ္တော-မ္ပိ”တိ တတ္ထေဝ နိသိန္ဓောဝိပဿိတွာ ပစ္စေကသမ္ဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ အမစ္စေဟိ စ ဘောဇနဝေလာယံ “ဘုဉ္ဇ မဟာရာဇ ကာလော”တိ ဝုတ္တေ “နာဟံ ရာဇာ”တိ ပုရိမနယေန ဝသဗ္ဗံ ဝတွာ ဣမံ ဥဒါနဗျာကရဏဂါထံ အဘာသိ—

“စာတုဒ္ဓိသော အပ္ပဋ္ဌိသော စ ဟောတိ၊
သန္တုဿမာနော ဣတရိတရေန။
ပရိဿယာနံ သဟိတာ အဆမ္ဘိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေ”တိ။

တတ္ထ စာတုဒ္ဓိသောတိ စတူသု ဒိသာသု ယထာသုခဝိဟာရိ၊ “ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ”တိအာဒိနာ ဝါ နယေန ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာဖရိတာ စတသော ဒိသာ အဿ သန္တိတိပိ စာတုဒ္ဓိသော။ တာသု ဒိသာသု ကတ္တမိ

သတ္တေ ဝါ သင်္ခါရေ ဝါ ဘယေန န ပဋိဟညတိတိ အပ္ပဋိဃော။ သန္တုဿ-
မာနောဘိဒ္ဓါဒသဝိဓဿ သန္တောသဿ ဝသေန သန္တုဿကော။ ဣတရိတရေ-
နာတိ ဥစ္စာဝစေန ပစ္စယေန။ ပရိဿယာနံ သဟိတာ အဆန္ဒိတိ ဧတ္ထ ပရိဿယန္တိ
ကာယစိတ္တာနိ၊ ပရိဟာပေန္တိ ဝါ တေသံ သမ္ပတ္တိံ၊ တာနံ ဝါ ပဋိစ္စ သယန္တိတိ
ပရိဿယာ၊ ဗာဟိရာနံ သီဟဗျုပ္ပါဒိနံ အပ္ပန္နရာနဉ္စ ကာမန္တန္ဒာဒိနံ ကာယစိတ္တ-
ပဒ္ဓဝါနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တေ ပရိဿယေ အဓိဝါသနခန္တိယာ စ ဝိရိယာဒိဟိ
ဓမ္မေဟိ စ သဟတိတိ ပရိဿယာနံ သဟိတာ။ ထဒ္ဓဘာဝကရဘယာဘာဝေန
အဆန္ဒိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ တေ စတ္တာရော သမဏာ၊ ဧဝံ ဣတရိ-
တရေန ပစ္စယေန သန္တုဿမာနော ဧတ္ထ ပဋိပတ္တိပဒဋ္ဌာနေ သန္တောသေ
ဌိတော စတုသု ဒိသာသု မေတ္တာဒိဘာဝနာယ စာတုဒ္ဓိသော၊ သတ္တသင်္ခါရေသု
ပဋိဟနနဘယာဘာဝေန အပ္ပဋိဃော စ ဟောတိ။ သော စာတုဒ္ဓိသတ္တာ
ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ပရိဿယာနံ သဟိတာ၊ အပ္ပဋိသတ္တာ အဆန္ဒိ စ ဟောတိတိ
ဧဝံ ပဋိပတ္တိဂုဏံ ဒိသ္မာ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတော-
မ္ပိတိ။ အထ ဝါ တေ သမဏာ ဝိယ သန္တုဿမာနော ဣတရိတရေန ဝုတ္တ-
နသေနဝ စာတုဒ္ဓိသော ဟောတိတိ ဥတွာ ဧဝံ စာတုဒ္ဓိသဘာဝံ ပတ္ထယန္တော
ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇိတွာ အဓိဂတောမ္ပိ။ တသ္မာ အညောပိ ဤဒိသံ ဌာနံ
ပတ္ထယမာနော စာတုဒ္ဓိသတာယ ပရိဿယာနံ သဟိတာ အပ္ပဋိသတာယ
စ အဆန္ဒိ ဟုတွာ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေတိ။ သေသံ ဝုတ္တ-
နယမေဝတိ။

စာတုဒ္ဓိသဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၃။ ဒုဿန္တဟာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသိရညော ကိရ အဂ္ဂမဟေသီ
ကာလမကာသိ။ တတော ဝိတိဝတ္ထေသု သောကဒိဝသေသု ဧကံ ဒိဝသံ
အမစ္စာ “ရာဇုနံ နာမ တေသု တေသု ကိစ္စေသု အဂ္ဂမဟေသီ အဝဿံ ဣန္ဒြိ-
တဗ္ဗာ၊ သာဓု ဒေဝေါ အညံ ဒေဝိံ အာနေတူ”တိ ယာစိံသု။ ရာဇာ “တေန
ဟိ ဘဏေ ဇာနာထာ”တိ အာဟ။ တေ ပရိယေသန္တာ သာမန္တရဇ္ဇေ ရာဇာ
မတော၊ တဿ ဒေဝီ ရဇ္ဇံ အနုသာသတိ၊ သာ စ ဂပ္ပိနီ ဟောတိ၊ အမစ္စာ
“အယံ ရညော အနုရူပါ”တိ ဥတွာ တံ ယာစိံသု။ သာ “ဂပ္ပိနီ နာမ
မနုဿာနံ အမနာပါ ဟောတိ၊ သစေ အာဂမေထ၊ ယာဝ ဝိဇာယာမိ၊ ဧဝံ
ဟောတု။ နော စေ၊ အညံ ပရိယေသထာ”တိ အာဟ။ တေ ရညောပိ ဧတမတ္ထံ
အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “ဂပ္ပိနီပိ ဟောတု အာနေထာ”တိ။ တေ အာနေသုံ။
ရာဇာ တံ အဘိသိဉ္စိတွာ သဗ္ဗံ မဟေသီဘောဂံ အဒါသိ၊ တဿာ ပရိဇနဉ္စ

နာနာဝိဓေဟိ ပဏ္ဏာကာရေဟိ သင်္ကဏှာတိ။ သာ ကာလေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊
တမ္ပိ ရာဇာ အတ္တနော ဇာတပုတ္တမိဝ သဗ္ဗိရိယာပထေသု အင်္ဂေ စ ဥရေ စ
ကတွာ ဝိဟရတိ။ တတော ဒေဝိယာ ပရိဇနော စိန္တေသိ “ရာဇာ အတ်ဝိယ
သင်္ကဏှာတိ ကုမာရံ၊ အတ်ဝိဿာသနိယာနိ” ရာဇဟဒယာနိ၊ ဟန္တ နံ
ပရိဘေဒေမာ”တိ။

တတော ကုမာရံ “တွံ တာတ အမှာကံ ရညော ပုတ္တော၊ န ဣမဿ
ရညော၊ မာ ဧတ္ထ ဝိဿာသံ အာပဇ္ဇိ”တိ အာဟံသု။ အထ ကုမာရော “ဧဟိ
ပုတ္တာ”တိ ရညာ ဝုစ္စမာနောပိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အာကမ္ဘိယမာနောပိ ပုဗ္ဗေ
ဝိယ ရာဇာနံ န အလ္လိယတိ။ ရာဇာ “ကိ” ဧတ”န္တိ ဝိမံသန္တော တံ ပဝတ္တိ
ဥတွာ “အရေ ဧတေ မယာ ဧဝံ သင်္ကဟိတာပိ ပဋိကူလဝုတ္တိနော ဧဝါ”တိ
နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော။ “ရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ အမစ္စ-
ပရိဇနာပိ ဗဟူ ပဗ္ဗဇိတာ၊ “သပရိဇနော ရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ မနုဿာ
ပဏီတေ ပစ္စယေ ဥပနေန္တိ၊ ရာဇာ ပဏီတေ ပစ္စယေ ယထာဝုခံ ဒါပေတိ။
တတ္ထ ယေ သုန္ဒရံ လဘန္တိ၊ တေ တုဿန္တိ။ ဣတရေ ဥဇ္ဈာယန္တိ “မယံ ပရိဝေဏ-
သမ္ပဇနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောန္တာ လူခဘတ္တံ ဇိဏ္ဏဝတ္ထု လဘာမာ”တိ။
သော တမ္ပိ ဥတွာ “အရေ ယထာဝုခံ ဒိယျမာနေပိ နာမ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ အဟော
အယံ ပရိသာ ဒုဿင်္ဂဟာ”တိ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ ဧကော အရညံ ပဝိသိတွာ
ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ တတ္ထ အာဂတေဟိ စ
ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“ဒုဿင်္ဂဟာ ပဗ္ဗဇိတာပိ ဧကေ၊
အထော ဂဟဋ္ဌာ ဃရမာဝသန္တာ။
အပ္ပေါဿုက္ကော ပရပုတ္တေသု ဟုတွာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

သာ အတ္ထတော ပါကဋ္ဌာ ဧဝ။ အယံ ပန ယောဇနာ—ဒုဿင်္ဂဟာ
ပဗ္ဗဇိတာပိ ဧကေ၊ ယေ အသန္တောသာဘိဘူတာ၊ တထာဝိဓာ ဧဝ စ
အထော ဂဟဋ္ဌာ ဃရမာဝသန္တာ။ ဧတမဟံ ဒုဿင်္ဂဟဘာဝံ ဇိဂုစ္ဆန္တော
ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတောမ္ပိတိ။ သေသံ ပုရိမ-
နယေနော ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒုဿင်္ဂဟဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၄။ **ဩရောပယိတွာ**တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ စာတုမာသိက-
 ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ဂိမ္မာနံ ပဌမေ မာသေ ဥယျာနံ ဂတော တတ္ထ
 ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ နီလဃနပတ္တသဉ္စန္ဒံ ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခံ ဒိသ္မာ
 “ကောဝိဋ္ဌာရမူလေ မမ သယနံ ပညာပေထာ”တိ ဝတော ဥယျာနေ ကိဋ္ဌိတွာ
 သာယန္တသမယံ တတ္ထ သေယျံ ကပ္ပေသိ။ ပုန ဂိမ္မာနံ မဇ္ဈိမေ မာသေ ဥယျာနံ
 ဂတော၊ တဒါ ကောဝိဋ္ဌာရော ပုပ္ဖိတော ဟောတိ၊ တဒါပိ တထေဝ အကာသိ။
 ပုန ဂိမ္မာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဂတော၊ တဒါ ကောဝိဋ္ဌာရော သဉ္စိန္ဒပတ္တော
 သုက္ခရက္ခော ဝိယ ဟောတိ၊ တဒါပိ သော အဒိသ္မာဝံ တံ ရက္ခံ ပုဗ္ဗပရိ-
 စယေန တတ္ထေဝ သေယျံ အာဏာပေသိ၊ အမစ္စာ ဇာနန္ဒာပိ “ရညာ အာဏ-
 တ္တ”န္တိ ဘယေန တတ္ထ သယနံ ပညာပေသုံ။ သော ဥယျာနေ ကိဋ္ဌိတွာ
 သာယန္တသမယံ တတ္ထ သေယျံ ကပ္ပေန္တော တံ ရက္ခံ ဒိသ္မာ “အရေ အယံ ပုဗ္ဗေ
 သဉ္စိန္ဒပတ္တော မဏိမယော ဝိယ အဘိရူပဒဿနော အဟောသိ၊ တတော
 မဏိဝဏ္ဏသာခန္တရေ ဌပိတပဝါဠုကံရသဒိသေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဿိရိကစာရ-
 ဒဿနော အဟောသိ၊ မုတ္တာဒလသဒိသဝါလိကာကိဏ္ဍော စဿ ဟေဋ္ဌာ
 ဘူမိဘာဂေါဗန္ဓနာ ပမုတ္တပုပ္ဖသဉ္စန္ဒော ရတ္တကမ္ဗလသန္တတော ဝိယ အဟောသိ၊
 သော နာမဇ္ဇေ သုက္ခရက္ခော ဝိယ သာခါမတ္တာဝသေသော ဌိတော၊ အဟော
 ဇရာယ ဥပဟတော ကောဝိဋ္ဌာရော”တိ စိန္တေတွာ “အနုပါဒိန္ဒမ္ပိ တာဝံ ဇရာ
 ဟညတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန ဥပါဒိန္ဒ”န္တိ အနိစ္စသညံ ပဋိလဘိ။ တဒနုသာရေနေဝ
 သဗ္ဗသင်္ခါရေ ဒုက္ခတော အနတ္တတော စ ဝိပဿန္တော “အဟော ဝတာဟမ္ပိ
 သဉ္စိန္ဒပတ္တော ကောဝိဋ္ဌာရော ဝိယ အပေတဂိဟိဗျူနော ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္တယ-
 မာနော အနုပုဗ္ဗေန တသ္မိံ သယနတလေ ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပန္နောယေဝ
 ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ တတော ဂမနကာလေ အမစ္စေဟိ “ကုလော
 ဂန္တံ မဟာရာဇာ”တိ ဝုတ္တေ “နာဟံ ရာဇာ”တိအာဒိနိ ဝတော ပုရိမနယေ-
 နေဝ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“ဩရောပယိတွာ ဂိဟိဗျူနာနိ၊
 သဉ္စိန္ဒပတ္တော ယထာ ကောဝိဋ္ဌာရော။
 ဆေတွာန ဝိရော ဂိဟိဗန္ဓနာနိ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ **ဩရောပယိတွာ**တိ အပနေတွာ။ **ဂိဟိဗျူနာနိ**တိ ကေသမဿု-
 ဩဒါတဝတ္ထာလင်္ကာရမာလာဂန္ဓဝိလေပနဇ္ဇတ္ထိပုတ္တဒါသိဒါသာဒိနိ။ ဧတာနိ ဟိ

ဂိဟိဘာဝံ ဗျဉ္ဇယန္တိ၊ တသ္မာ “ဂိဟိဗုဒ္ဓနာနိ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ သဗ္ဗိန္ဒုပတ္တောတိ^၁
ပတိတပတ္တော။ ဆေတွာနာတိ မဂ္ဂဉာဏေန ဆိန္ဒိတွာ။ ဝီရောတ မဂ္ဂဝီရိယ-
သမန္နာဂတော။ ဂိဟိဗုဒ္ဓနာနိတိ ကာမဗုဒ္ဓနာနိ။ ကာမာ ဟိ ဂိဟိနံ ဗုဒ္ဓနာနိ။
အယံ တာဝ ပဒတ္တော။

အယံပန အဒိပ္ပါယော—“အဟော ဝတာဟမ္ပိ ဩရောပယိတွာ ဂိဟိဗုဒ္ဓနာနိ
သဗ္ဗိန္ဒုပတ္တော ယထာ ကောဝိဋ္ဌာရော ဘဝေယျ”န္တိ ဧဝံ ဟိ စိန္တယမာနော
ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတောမ္ပိတိ။ သေသံ ပုရိမနယေနော
ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ကောဝိဋ္ဌာရဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၄၅-၄၆။ သစေ လဘေဏာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ပုဗ္ဗေ ကိရ ကဿပဿ
ဘဂဝတော သာသနေ ဒွေ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိသတိ ဝဿသဟ-
ဿာနိ ဂတပစ္စာဂတဝတ္ထံ ပူရေတွာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ။ တတော
စဝိတွာ တေသံ ဇေဋ္ဌကော ဗာရာဏသီရညော ပုတ္တော အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော
ပုရောဟိတဿ ပုတ္တော အဟောသိ။ တေ ဧကဒိဝသံယေဝ ပဋိသန္တိ^၂ ဂဟေတွာ
ဧကဒိဝသမေဝ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိတွာ သဟပံသုကီဋ္ဌိတသဟာယကာ
အဟေသုံ။ ပုရောဟိတပုတ္တော ပညဝါ အဟောသိ၊ သော ရာဇပုတ္တံ အာဟံ
“သမ္မ တံ ပိတုနော အစ္စယေန ရဇံ လဘိဿသိ၊ အဟံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ၊
သုသိက္ခိတေန စ သုခံ ရဇံ အနုဿာသိတုံ သက္ကာ၊ ဧဟိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေဿာမာ”တိ။
တတော ဥဘောပိ ပုဗ္ဗောပစိတကမ္မာ^၂ ဟုတွာ ဂါမနိဂမာဒိသု ဘိက္ခံ စရမာနာ
ပစ္စန္နဇနပဒဂါမံ ဂတာ။ တဉ္စ ဂါမံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘိက္ခာစာရဝေလာယ ပဝိသန္တိ၊
အထ မနုဿာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဒိဿာ ဥဿာဟဇာတာ အာသနာနိ ပညာပေန္တိ၊
ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဥပနာမေန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။ တေသံ
ဧတဒဟောသိ “အမှေဟိ သဒိသာ ဥစ္စာကုလိကာ နာမ နတ္ထိ၊ အထ စ ပနိမေ
မနုဿာ ယဒိ ဣစ္ဆန္တိ၊ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဒေန္တိ၊ ယဒိ စ နိစ္ဆန္တိ၊ န ဒေန္တိ၊ ဣမေသံ
ပန ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧဝရူပံ သက္ကာရံ ကရေန္တိ၊ အဒ္ဓါ ဧတေ ကိဉ္စ သိပ္ပံ ဇာနန္တိ၊
ဟန္တ နေသံ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာမာ”တိ။

တေ မနုဿေသု ပဋိက္ခန္ဓေသု ဩကာသံ လဘိတွာ “ယံ ဘန္ဓေ တုမေ သိပ္ပံ ဇာနာထ၊ တံ အမေပိ သိက္ခာပေထာ”တိ ယာစိံသု။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ “န သက္ကာ အပဗ္ဗဇိတေန သိက္ခိတု”န္တိ အာဟံသု။ တေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ တတော နေသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ “ဧဝံ ဝေါနိဝါသေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပါရုပိတဗ္ဗံ”န္တိ အာဒိနာ နယေန အဘိသမာစာရိကံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမဿ သိပ္ပဿ ဧကိဘာဝါဘိရတိ နိပ္ပတ္တိ၊ တဿ ဧကေန နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဧကေန စက်မိတဗ္ဗံ၊ ဌာတဗ္ဗံ၊ သယိ- တဗ္ဗံ”န္တိ ပါဠိယေက္ကံ ပဏ္ဏသာလမဒံသု၊ တတော တေ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ နိသီဒိံသု။ ပုရောဟိတပုတ္တော နိသိန္ဓကာလတော ပဘုတိ စိတ္တသမာဓာနံ လဒ္ဓါ ဈာနံ လဘိ။ ရာဇပုတ္တော မုဟုတ္တေန ဥက္ကဏ္ဍိတော တဿ သန္တိကံ အာဂတော။ သော တံ ဒိသ္မာ “ကံ သမ္မာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဥက္ကဏ္ဍိတောမိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဣဓ နိသီဒါတိ။ သော တတ္ထ မုဟုတ္တံ နိသီဒိတွာ အာဟ “ဣမဿ ကိရ သမ္မ သိပ္ပဿ ဧကိဘာဝါဘိရတိ နိပ္ပတ္တိ”တိ။ ပုရောဟိတပုတ္တော “ဧဝံ သမ္မ၊ တေန ဟိ တံ အတ္တနော နိသိန္ဓကာသံ ဧဝ ဂစ္ဆ၊ ဥဂ္ဂဟေဿာမိ ဣမဿ သိပ္ပဿ နိပ္ပတ္တိ”န္တိ အာဟ။ သော ဂန္ဓာ ပုနပိ မုဟုတ္တေန ဥက္ကဏ္ဍိတော ပုရိမနယေန တိက္ခတ္တံ အာဂတော။

တတော နံ ပုရောဟိတပုတ္တော တထေဝ ဥယျောဇေတွာ တသ္မိံ ဂတေ စိန္တေသိ “အယံ အတ္တနော စ ကမ္မံ ဟာပေတိ မမ စ ဣဓာဘိက္ခဏံ အာဂစ္ဆန္တော”တိ။ သော ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမ္မ အရညံ ပဝိဋ္ဌော။ ဣတရော အတ္တနော ပဏ္ဏသာလာယေဝ နိသိန္ဓော ပုနပိ မုဟုတ္တေန ဥက္ကဏ္ဍိတော ဟုတွာ တဿ ပဏ္ဏသာလံ အာဂန္ဓာ ဣတော စိတော စ မဂ္ဂန္တောပိ တံ အဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ယော ဂဟဋ္ဌကာလေ ပဏ္ဏာကာရမ္ပိ အာဒါယ အာဂတော မံ ဒဋ္ဌံ န လဘတိ၊ သော နာမ မယိ အာဂတေ ဒဿနမ္ပိ အဒါတုကာမော ပက္ကာမိ၊ အဟော ရေ စိတ္တ န လဇ္ဇေသိ၊ ယံ မံ စတုက္ခတ္တံ ဣဓာနေသိ၊ သောဒါနိ တေ ဝသေ န ဝတ္တိဿာမိ၊ အညဒတ္ထ၊ တံယေဝ မမ ဝသေ ဝတ္တာပေဿာမိ”တိ အတ္တနော သေနာသနံ ပဝိသိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ အာကာသေန နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။ ဣတရောပိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ တတ္ထေဝ အဂမာသိ။ တေ ဥဘောပိ မနောသိလာတလေ နိသီဒိတွာ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ ဣမာ ဥဒါနဂါထာယော အဘာသိံသု—

“သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိ ဖိရံ။
အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ၊
စရေယျ တေနတ္ထမနော သတိမာ။

နော စေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိ ဖိရံ။
ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယ၊
ဧကော စရေ မာတင်္ဂရညေဝ နာဂေါ”တိ။

တတ္ထ နိပကန္တိ ပကတိနိပုဏံ^၁ ပဏ္ဍိတံ ကသိဏပရိကမ္ဘာဒိသု ကုသလံ။ သာဓုဝိဟာရိန္တိ အပ္ပနာဝိဟာရေန ဝါ ဥပစာရေန ဝါ သမန္နာဂတံ။ ဖိရန္တိ မိတိသမ္ပန္နံ။ တတ္ထ နိပကတ္တေန မိတိသမ္ပဒါ ဝုတ္တာ။ ဣမ ပန မိတိသမ္ပန္နမေဝါတိ အတ္ထော။ မိတိ နာမ အသိထိလပရက္ခမတာ၊ “ကာမံ တစော စ နှာရ စာ”တိ၊ ဧဝံ ပဝတ္တဝိရိယဿေတံ အဓိဝစနံ။ အဝိစ မိကတပါပေါတိဝိ မိရော။ ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယာတိ ယထာ ပဋိရာဇာ “ဝိဇိတံ ရဋ္ဌံ အနတ္တာဝဟ”န္တိ ဥတွာ ရဋ္ဌံ ပဟာယ ဧကော စရတိ၊ ဧဝံ ဗာလသဟာယံ ပဟာယ ဧကော စရေ။ အထ ဝါ ရာဇာဝ ရဋ္ဌန္တိ ယထာ သုတသောမော ရာဇာ ဝိဇိတံ ရဋ္ဌံ ပဟာယ ဧကော စရိ၊ ယထာ စ မဟာဇနကော၊ ဧဝံ ဧကော စရေတိ အယမ္ပိ တဿတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တာနုသာရေန သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ န ဝိတ္တာရိတန္တိ။

သဟာယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၇။ အဒ္ဓါ ပသံသာမာတိ ဣမိဿာ ဂါထာယံ ယာဝ အာကာသတလေ ပညတ္တာသနေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ နိသဇ္ဇာ၊ တာဝ စာတုဒ္ဓိသဂါထာယ ဥပ္ပတ္တိသဒိသာ ဧဝ ပပ္ပတ္တိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယထာ သော ရာဇာ ရတ္တိယာ တိက္ခတ္တံ၊ ဥပ္ပိဇ္ဇိ၊ န တထာ အယံ၊ နေဝဿ ယညော ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဟောသိ။ သော အာကာသတလေ ပညတ္တေသု အာသနေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ နိသီဒါပေတွာ “ကေ တုမ္ပေ”တိ ပုစ္ဆိ။ မယံ ဗဟာရာဇ အနဝဇ္ဇဘောဇိနော နာမာတိ။ ဘန္တေ “အနဝဇ္ဇဘောဇိနော”တိ ဣမဿကော အတ္ထောတိ။ သုန္ဒရံဝါ အသုန္ဒရံ ဝါလဒ္ဓါ နိဗ္ဗိကာရာ ဘုဉ္ဇာမ မဟာရာဇာတိ။ တံ သုတွာ ရညော ဧတဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ဣမေ ဥပပရိက္ခေယျံ ဧဒိသာ ဝါ နော ဝါ”တိ။ တံ ဒိဝသံ

ကဏာဇကေန ဗိလင်္ဂဒုတိယေန ပရိဝိသိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အမတံ ဘုဉ္ဇန္တာ ဝိယ နိဗ္ဗိကာရာ ဘုဉ္ဇိံသု။ ရာဇာ “ဟောန္တိ နာမ ဧကဒိဝသံ ပဋိညာတတ္တာ နိဗ္ဗိကာရာ၊ သွေ ဇာနိဿာမီ”တိ သွာတနာယဝိ နိမန္တေသိ၊ တတော ဒုတိယဒိဝသေဝိ တထေဝါကာသိ။ တေဝိ တထေဝ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ အထ ရာဇာ “ဣဒါနိ သုန္ဓရံ ဒတွာ ဝိမံသိဿာမီ”တိ ပုနဝိ နိမန္တေတွာ ဒွေ ဒိဝသေ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ ပဏီတေန အတိဝိစိတြေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိ၊ တေဝိ တထေဝ နိဗ္ဗိကာရာ ဘုဉ္ဇိံတွာ ရညော မင်္ဂလံ ဝတွာ ပက္ကမိံသု။ ရာဇာ အစီရပက္ကန္တေသု တေသု “အနဝဇ္ဇဘောဇိနောဝ ဧတေ သမဏာ၊ အဟော ဝတာဟမ္ပိ အနဝဇ္ဇဘောဇိ ဘဝေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ မဟာရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမာဒါယ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ မဇ္ဈိမကရုက္ခမူလေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ မဇ္ဈေ အတ္တနော အာရမ္မဏံ ဝိဘာဝေန္တော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

“အဒ္ဓါ ပသံသာမ သဟာယသမ္ပဒံ၊
 သေဋ္ဌာ သမာ သေဝိတဗ္ဗာ သဟာယာ။
 ဧတေ အလဒ္ဓါ အနဝဇ္ဇဘောဇိ၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

သာ ပဒတ္တတော ဥတ္တာနာ ဧဝ။ ကေဝလံ ပန သဟာယသမ္ပဒန္တိ ဧတ္ထ အသေခေဟိ သီလာဒိက္ခန္ဓေဟိ သမ္ပန္နာ သဟာယာ ဧဝ သဟာယသမ္ပဒါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ—ယာယံ ဝုတ္တာ သဟာယသမ္ပဒါ၊ တံ သဟာယသမ္ပဒံ အဒ္ဓါ ပသံသာမ၊ ဧကံသေနဝ ထောမေမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကထံ? သေဋ္ဌာ သမာ သေဝိတဗ္ဗာ သဟာယာတိ။ ကသ္မာ? အတ္တနော ဟိ သီလာဒိဟိ သေဋ္ဌေ သေဝမာနဿ သီလာဒယော ဓမ္မာ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဇ္ဈိံ ဝေပုလ္လံ ပါပုဏန္တိ။ သမေ သေဝမာနဿ အညမညံ သမဓာရဏေန ကုက္ကုစ္စဿ ဝိနောဒနေန စ လဒ္ဓါ န ပရိဟာယန္တိ။ ဧတေ ပန သဟာယကေ သေဋ္ဌေ စ သမေ စ အလဒ္ဓါ ကုဟနာဒိမိစ္ဆာဇိဝံ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တော တတ္ထ စ ပဋိဿာနနယံ အနုပ္ပါဒေန္တော အနဝဇ္ဇဘောဇိ ဟုတွာ အတ္တကာမော ကုလပုတ္တော ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။ အဟမ္ပိ ဟိ ဧဝံ စရန္တော ဣမံ သမ္ပတ္တိံ အဓိဂတောမ္ပိတိ။

အနဝဇ္ဇဘောဇိဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၈။ ဒိသွာ သုဝဏ္ဏဿာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အညတရော ဗာရာဏသိရာဇာ ဂိမှသမယေ ဒဝါသေယျံ ဥပဂတော၊ သန္တကေ စဿ ဝဏ္ဏဒါသိ ဂေါသိတစန္ဒနံ ပိသတိ။ တဿာ ဧကဗာဟာယံ ဧကံ သုဝဏ္ဏဝလယံ၊ ဧကဗာဟာယံ ဒွေ၊ တာနိ သဃ်ဇ္ဇန္တိ၊ ဣတရံ န သဃ်ဇ္ဇတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ “ဧဝမေဝ ဂဏဝါသေ သဃ်ဇ္ဇနာ၊ ဧကဝါသေ အသဃ်ဇ္ဇနာ”တိ ပုနပျုနံ တံ ဒါသိံ ဩလောကယမာနော စိန္တေသိ။ တေန စ သမယေန သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ ဒေဝိ တံ ဗီဇယန္တိ ဌိတာ ဟောတိ၊ သာ “ဝဏ္ဏဒါသိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော မညေ ရာဇာ”တိ စိန္တေတွာတံ ဒါသိံ ဥဋ္ဌာပေတွာ သယမေဝ ပိသိတုမာရဒ္ဓါ။ တဿာ ဥဘောသု ဗာဟာသု အနေကေ သုဝဏ္ဏဝလယာ၊ တေ သဃ်ဇ္ဇန္တော မဟာသဒ္ဓိ ဇနယိံသု။ ရာဇာ သုဠတရံ နိဗ္ဗိန္တော ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပန္နောယေဝ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ တံ အနတ္တရေန သုခေန သုခိတံ နိပန္နံ စန္ဒနဟတ္တာ ဒေဝိ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာလိမ္မာမိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟာ။ ရာဇာ “အပေဟိ မာ အာလိမ္မာဟိ”တိ အာဟာ။ သာ “ကိဿ မဟာရာဇာ”တိ အာဟာ။ သော “နာဟံ ရာဇာ”တိ။ ဧဝမေတေသံ တံ ကထာသလ္လာပံ သုတွာ အမစ္စာ ဥပသင်္ကမိံသု၊ တေဟိပိ မဟာရာဇဝါဒေန အာလပိတော “နာဟံ ဘဏေ ရာဇာ”တိ အာဟာ။ သေသံ ပဌမဂါထာယ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

အယံ ပန ဂါထာဝဏ္ဏနာ—ဒိသွာတိ ဩလောကေတွာ။ သုဝဏ္ဏဿာတိ ကဉ္စနဿ။ “ဝလယာနိ”တိ ပါဌသေသော။ သာဝသေသပါဌော ဟိ အယံ အတ္ထော။ ပဘဿရာနိတိ ပဘာသနသီလာနိ၊ ဇုတိမန္တာနိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ အယံ ပန ယောဇနာ—ဒိသွာ ဘုဇသ္မိံ သုဝဏ္ဏဿ ဝလယာနိ “ဂဏဝါသေ သတိ သဃ်ဇ္ဇနာ၊ ဧကဝါသေ အသဃ်ဇ္ဇနာ”တိ ဧဝံ စိန္တေန္တော ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ အဓိဂတောမ္ပိတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သုဝဏ္ဏဝလယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၄၉။ ဧဝံ ဒုတိယေနာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အညတရော ဗာရာဏသိရာဇာ ဒဟရောဝ ပဗ္ဗဇိတုကာမော အဇ္ဈေ အာဏာပေသိ “ဒေဝိံ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇံ ပရိဟရေ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ အမစ္စာ “န မဟာရာဇေ အရာဇကံ ရဇ္ဇံ အမှေဟိ သက္ကာ ရက္ခိတုံ၊ သာမန္တရာဇာနော အာဂမ္မ ဝိလုမ္ပိဿန္တိ၊ ယာဝ ကေပုတ္တောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကာဝ အာဂမေဟိ”တိ သညာပေသုံ။ မုဒုစိတ္တော

ရာဇာ အဓိဝါသေသိ။ အထ ဘေဝီ ဂတ္တံ ဂဏှိ၊ ရာဇာ ပုနပိ တေ အာဏာပေသိ “ဘေဝီ ဂတ္တံနိ၊ ပုတ္တံ ဇာတံ ရဇဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ ရဇ္ဇံ ပရိဟရထ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ အမစ္စာ “ဒုဇ္ဇာနံ မဟာရာဇ ဧတံ၊ ဘေဝီ ပုတ္တံ ဝါ ဝိဇာယိဿတိ ဓိတရံ ဝါ၊ ဝိဇာယနကာလံ တာဝ အာဂမေဟိ”တိ ပုနပိ သညာပေသုံ။ အထ သာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဒါပိ ရာဇာ တထေဝ အမစ္စေ အာဏာပေသိ၊ အမစ္စာ ပုနပိ ရာဇာနံ “အာဂမေဟိ မဟာရာဇ ယာဝ ပဋိဗလော ဟောတိ”တိ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ သညာပေသုံ။ တတော ကုမာရေ ပဋိဗလေ ဇာတေ အမစ္စေ သန္တိပါတာပေတွာ “ပဋိဗလော အယံ၊ တံ ရဇဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ ပဋိပဇ္ဇထာ”တိ အမစ္စာနံ ဩကာသံ အဒတွာ အန္တရာပဏာ ကာသာယဝတ္ထာဒယော သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အာဟရာပေတွာ အန္တေပုရေ ဧဝ ပဗ္ဗဇိတွာ မဟာဇနကော ဝိယ နိက္ခမိ၊ သဗ္ဗပရိဇနော နာနပ္ပကာရကံ ပရိဒေဝမာနော ရာဇာနံ အနုဗန္ဓိ။

ရာဇာ ယာဝ အတ္တနော ရဇ္ဇသီမာ၊ တာဝ ဂန္ဓာ ကတ္တရဒဏ္ဍေန လေခံ ကတွာ “အယံ လေခါ နာတိက္ကမိတဗ္ဗာ”တိ အာဟ။ မဟာဇနော လေခါယ သီသံ ကတွာ ဘူမိယံ နိပန္နော ပရိဒေဝမာနော “တုယံ ဒါနိ တာတ ရညော အာဏာ ကိံ ကရိဿတိ”တိ ကုမာရံ လေခံ အတိက္ကမာပေသိ။ ကုမာရော “တာတ တာတာ”တိ ဓာဝိတွာ ရာဇာနံ သမ္ဗာပုဏှိ။ ရာဇာ ကုမာရံ ဒိသ္မာ “ဧတံ မဟာဇနံ ပရိဟရန္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ကိံ ဒါနိ ဧကံ ဒါရကံ ပရိဟရိတုံ န သက္ခိဿ”န္တိ ကုမာရံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌော တတ္ထ ပုဗ္ဗပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ ဝသိတပဏ္ဏသာလံ ဒိသ္မာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ သဒ္ဓိံ ပုတ္တေန။ တတော ကုမာရော ဝရသယနာဒိသု ကတပရိစယော တိဏသန္တာရကေ ဝါ ရဇ္ဇမဉ္ဇကေ ဝါ သယမာနော ရောဒတိ။ သီတဝါတာဒိဟိ ဗုဒ္ဓော သမာနော “သီတံ တာတ၊ ဥဏှံ တာတ၊ မက္ခိကာ တာတ ခါဒန္တိ၊ ဆာတောမိ တာတ၊ ပိပါသိတောမိ တာတာ”တိ ဝဒတိ။ ရာဇာ တံ သညာပေန္တောယေဝ ရတ္တိံ ဝိတိနာမေတိ။ ဒိဝါပိဿ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘတ္တံ ဥပနာမေတိ၊ တံ ဟောတိ မိဿကဘတ္တံ ကင်္ဂဝရကမုဂ္ဂါဒိဗဟုလံ၊ ကုမာရော အစ္စာဒေန္တမ္ပိ တံ ဇိဃစ္ဆာ-ဝသေန ဘုဉ္ဇမာနော ကတိပါဟေနေဝ ဥဏှေ ဌပိတပဒုမံ ဝိယ မိလာယိ။ ပစ္စေက ဗောဓိသတ္တော ပန ပဋိသင်္ခါနဗလေန နိဗ္ဗိကာရောယေဝ ဘုဉ္ဇတိ။

တတော သော ကုမာရံ သညာပေန္တော အာဟ “နဂရသ္မိံ တာတ ပဏီတာဟာရော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ ကုမာရော “အာမ တာတာ”တိ အာဟ။ တတော နံ ပုရက္ခတွာ အာဂတမဂ္ဂေန နိဝတ္တိ။ ကုမာရမာတာပိ

ဒေဝီ “နဒါနိ ရာဇာ ကုမာရံ ဂဟေတွာ အရညေ စိရံ ဝသိဿတိ၊ ကတိပါဟေ-
 နေဝ နိဝတ္တိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ ရညာ ကတ္တရဒဏ္ဍေန လိခိတဌာနေယေဝ
 ဝတိ” ကာရာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တတော ရာဇာ တဿာ ဝတိယာ
 အဝိဒူရေ ဌတွာ “ဧတ္ထ တေ တာတ မာတာ နိသိန္နာ၊ ဂစ္ဆာဟံ”တိ ပေသေသိ။
 ယာဝ စ သော တံ ဌာနံ ပါပုဏာတိ၊ တာဝ ဥဒိက္ခန္တော အဌာသိ “မာ ဟေဝ နံ
 ကောစိ ဝိဟေဌေယျာ”တိ။ ကုမာရော မာတု သန္တိကံ ဓာဝန္တော အဂမာသိ၊
 အာရက္ခကပုရိသာ စ နံ ဒိသွာ ဒေဝိယာ အာရောစေသုံ၊ ဒေဝီ ဝိသတိနာဠ-
 ကိတ္တိသဟဿပရိဝုတာ ဂန္တော ပဋိဂ္ဂဟေသိ၊ ရညော စ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိ။ အထ
 “ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆတိ”တိ သုတွာ မနုဿေ ပေသေသိ။ ရာဇာပိ တာဝဒေဝ
 သကဝသတိံ အဂမာသိ။ မနုဿာ ရာဇာနံ အဒိသွာ နိဝတ္တိံ သု။ တတော ဒေဝီ
 နိရာသာဝ ဟုတွာ ပုတ္တံ ဇဟေတွာ နဂရံ ဂန္တော တံ ရဇဇေ အဘိသိဉ္စိ။ ရာဇာပိ
 အတ္တနော ဝသတိံ ပတွာ တတ္ထ နိသိန္နော ဝိပဿိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိ-
 ကတွာ မဇ္ဈသကရုက္ခမူလေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ မဇ္ဈေ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ဧဝံ ဒုတိယေန သဟ မမဿ၊
 ဝါစာဘိလာပေါ အဘိသဇ္ဇနာ ဝါ။
 ဧတံ ဘယံ အာယတိ ပေက္ခမာနော၊
 ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

သာ ပဒတ္တတော ဥတ္တာနာ ဧဝ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ယွာယံ
 ဧတေန ဒုတိယေန ကုမာရေန သီတုဏှာဒီနိ နိဝေဒေန္တေန သဟဝါသေန တံ
 သညာပေန္တဿ မမ ဝါစာဘိလာပေါ၊ တသ္မိံ သိနေဟဝသေန အဘိသဇ္ဇနာ စ
 ဇာတာံ၊ သစေ အဟံ ဣမံ န ပရိစ္စဇာမိ၊ တတော အာယတိမ္ပိ ဟေဿတိ၊
 ယထေဝ ဣဒါနိ၊ ဧဝံ ဒုတိယေန သဟ မမဿ ဝါစာဘိလာပေါ အဘိသဇ္ဇနာ
 ဝါ။ ဥဘယမ္ပိ စေတံ အန္တရာယကရံ ဝိသေသာဓိဂမဿာတိ ဧတံ ဘယံ
 အာယတိံ ပေက္ခမာနော တံ ဆဉ္စေတွာ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇိတွာ ပစ္စေက-
 ဗောဓိံ အဓိဂတောမှိတိ။ သေသုံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အာယတိဘဟဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၀။ ကာမာ ဟိ ဖိတြာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသိယံ ကိရ သေဠိ-
 ပုတ္တော ဒဟရောဝ သေဠိဌာနံ လဘိ၊ တဿ တိဏ္ဍံ ဥတူနံ တယော ပါသာဒါ

ဟောန္တိ။ သော တတ္ထ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟိ ဒေဝကုမာရော ဝိယ ပရိစာရေတိ။ သော ဒဟရောဝ သမာနော “ပဗ္ဗဇ္ဇဿာမီ”တိ မာတာပိတရော ယာစိ၊ တေ နံ ဝါရေန္တိ။ သော တထေဝ နိဗန္ဓတိ။ ပုနပိ နံ မာတာပိတရော “တွံ တာတ သုခုမာလော၊ ဒုက္ကရာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ခုရဓာရာယ ဥပရိ စက်မနသဒိသာ”တိ နာန-
ပွကာရေဟိ ဝါရေန္တိ။ သော တထေဝ နိဗန္ဓတိ။ တေ စိန္တေသုံ “သစာယံ ပဗ္ဗဇ္ဇတိ၊ အမှာကံ ဒေါမနဿံ ဟောတိ။ သစေ နံ နိဝါရေမ၊ ဧတဿ ဒေါမနဿံ ဟောတိ။ အပိစ အမှာကံ ဒေါမနဿံ ဟောတု၊ မာ စ ဧတဿာ”တိ အနုဇာနိံသု။ တတော သော သဗ္ဗပရိဇနံ ပရိဒေဝမာနံ အနာဒိယံတွာ ဣသိပတနံ ဂန္ဓာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇိ။ တဿ ဥဋ္ဌာရသေနာသနံ န ပါပုဏာတိ၊ မဇ္ဇကေ တဋ္ဌိကံ ပတ္ထရိတွာ သယိ။ သော ဝရသယနေ ကတပရိစယော သဗ္ဗရတ္တိံ အတိဒုက္ခိတော အဟောသိ။ ပဘာတေပိ သရိရပရိကမ္မံ ကတွာ ပတ္ထစိဝရမာဒါယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ တတ္ထ ဝုဗ္ဗာ အဂ္ဂါသနဉ္စ အဂ္ဂပိဏ္ဍဉ္စ လဘန္တိ၊ နဝကာ ယံက်ဉ္စိဒေဝ အာသနံ လူခဘောဇနဉ္စ။ သော တေန လူခဘောဇနေနာပိ အတိဒုက္ခိတော အဟောသိ။ သော ကတိပါဟံယေဝ ကိသော ဒုဗ္ဗဏ္ဍော ဟုတွာ နိဗ္ဗိဇ္ဇိ ယထာ တံ အပရိပါကဂတေ သမဏဓမ္မေ။ တတော မာတာပိတုနံ ဒူတံ ပေသေတွာ ဥပ္ပဗ္ဗဇ္ဇိ။ သော ကတိပါဟံယေဝ ဗလံ ဂဟေတွာ ပုနပိ ပဗ္ဗဇ္ဇိတုကာမော အဟောသိ၊ တတော တေနောဝ ကမေန ပဗ္ဗဇ္ဇိတွာ ပုနပိ ဥပ္ပဗ္ဗဇ္ဇိတွာ တတိယ-
ဝါရေ ပဗ္ဗဇ္ဇိတွာ သမ္မာ ပဋိပန္နော ပစ္စေကသမ္မောမိံ သစ္စိကတွာ ဣမံ ဥဒါန-
ဂါထံ ဝတွာ ပုန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ မဇ္ဈေ ဣမမေဝ ဗျာကရဏဂါထံ အဘာသိ—

“ကာမာ ဟိ စိတြာ မရုရာ မနောရမာ၊
ဝိရူပရူပေန မထေန္တိ စိတ္တံ။
အာဒိနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသ္မာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ကာမာတိ ဒွေ ကာမာ ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ တတ္ထ ဝတ္ထုကာမာ မနာဝိယရူပါဒယော ဓမ္မာ၊ ကိလေသကာမာ ဆန္ဒာဒယော သဗ္ဗေပိ ရာဂပ္ပဘေဒါ။ ဣဓ ပန ဝတ္ထုကာမာ အဓိပ္ပေတာ။ ရူပါဒိအနေက-
ပွကာရဝသေန စိတြာ။ လောကဿာဒဝသေန မရုရာ။ ဗာလပုထုဇ္ဇနာနံ မနံ ရမေန္တိတိ မနောရမာ။ ဝိရူပရူပေနာတိ ဝိရူပေန ရူပေန၊ အနေကဝိဓေန သဘာဝေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေ ဟိ ရူပါဒိဝသေန စိတြာ၊ ရူပါဒိသုပိ နီလာဒိဝသေန ဝိဝိဓရူပါ။ ဧဝံ တေန ဝိရူပရူပေန တထာ တထာ အဿာဒိ

ဒဿေတွာ မဏေန္တိ ဝိတ္တံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဘိရမိတုံ န ဒေန္တိတိ။ သေသမေတ္ထ ပါကဋ္ဌမေဝ၊ နိဂမနမ္ပိ ဦဟိ တိဟိ ဝါ ပဒေဟိ ယောဇေတွာ ပုရိမဂါထာသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ကာမဂါထာဝတ္ထနာ သမတ္တာ။

၅၁။ ဤတိ စာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ ရညော ဂဏ္ဍော ဥဒပါဒိ၊ ဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ၊ ဝေဇ္ဇာ “သတ္တကမ္ပေန ဝိနာ ဖာသု န ဟောတိ” တိ ဘဏန္တိ။ ရာဇာ တေသံ အဘယံ ဒတွာ သတ္တကမ္ပံ ကာရာပေသိ။ တေ ဖာလေတွာ ပုဗ္ဗလောဟိတံ နိဟရိတွာ နိဗ္ဗေဒနံ ကတွာ ဝဏံ ပဇ္ဇေန ဗန္ဓိံသု^၁၊ အာဟာရာစာရေသု^၂ စ နံ သမ္မာ ဩဝဒိံသု။ ရာဇာ လူခဘောဇနေန ကိသသရီရော အဟောသိ၊ ဂဏ္ဍော စဿ မိလာယိ။ သော ဖာသုကသညိ ဟုတွာ သိနိဒ္ဓါဟာရံ ဘုဉ္ဇိ၊ တေန စ သဉ္ဇာတဗလော ဝိသယေ^၃ ပဋိသေဝိ၊ တဿ ဂဏ္ဍော ပုန ပုရိမသဘာဝမေဝ သမ္မာပုဏိ။ ဧဝံ ယာဝ တိက္ခတ္ထံ သတ္တကမ္ပံ ကာရာပေတွာ ဝေဇ္ဇေဟိ ပရိဝဇ္ဇိတော နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ သတ္တဟိ ဝဿေဟိ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ ဘာသိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။

“ဤတိ စ ဂဏ္ဍော စ ဥပဒ္ဒဝေါ စ၊
ရာဂေါ စ သလ္လဉ္စ ဘယဉ္စ မေတံ။
ဧတံ ဘယံ ကာမဂုဏေသု ဒိသွာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ဧတိတိ ဤတိ၊ အာဂန္တုကာနံ အကုသလဘာဂိယာနံ ဗျသန-
ဟေတုနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တသ္မာ ကာမဂုဏာပိ ဧတေ အနေကဗျသနာ-
ဝဟဋ္ဌေန ဒဠသန္တိပါတဋ္ဌေန စ ဤတိ။ ဂဏ္ဍောပိ အသုစိံ ပဋ္ဌရတိ၊ ဥဒ္ဓါမာတ-
ပရိပက္ကပရိဘိန္ဓော ဟောတိ။ တသ္မာ ဧတေ ကိလေသာသုစိပဋ္ဌရဏတော
ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂေဟိ ဥဒ္ဓါမာတပရိပက္ကပရိဘိန္ဓဘာဝတော စ ဂဏ္ဍော။ ဥပဒ္ဒ-
ဝတိတိ ဥပဒ္ဒဝေါ၊ အနတ္တံ ဇနေန္တော အဘိဘဝတိ၊ အဇ္ဈောတ္တရတိတိ
အတ္ထော၊ ရာဇဇဏ္ဍာဒိနမေတံ အဓိဝစနံ။ တသ္မာ ကာမဂုဏာပေတေ အဝိ-
ဒိတနိဗ္ဗာနတ္ထာဝဟဟေတုတာယ သဗ္ဗုပဒ္ဒဝဝတ္ထုတာယ စ ဥပဒ္ဒဝေါ။ ယသ္မာ
ပနေတေ ကိလေသာတုရဘာဝံ ဇနေန္တော သီလသင်္ခါတမာရေဂျံ၊ လောလုပ္ပံ

၁-ဝဏပဋိ ဗန္ဓိံသု (သျှာ)၊ ဝဏပဋိ ပဋိဗန္ဓိံသု (က)

၂-လူခမံသာဟာရေသု (သျှာ)

၃-သဉ္ဇာတဝဏော တာဒိသံယေဝ (သျှာ)၊ သဉ္ဇာတဝဏဝိသယေ (က)

ဝါဠုပုဗ္ဗိန္ဒြေန္တာ ပါကတိကမေဝ အာရောဂုံ ဝိလုပ္ပန္တိ၊ တသ္မာ ဣမိနာ အာရောဂျ-
ဝိလုပ္ပနဋ္ဌေနေဝ ရောဂေါ။ အပ္ပန္တရမနုပ္ပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန ပန အန္တောတုဒကဋ္ဌေန
ဒုန္တိဟရဏီယဋ္ဌေန စ သလ္လံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဘယာဝဟနတော ဘယံ။
မေ တေန္တိ မေတံ။ သေသမေတ္တ ပါကဋ္ဌမေဝ။ နိဂမနံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-
တဗ္ဗန္တိ။

ဤတိဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၂။ သီတဉ္စာတိကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ သီတာလုကဗြဟ္မဒတ္တော
နာမ ရာဇော အဟောသိ၊ သော ပဗ္ဗဇိတွာ အရညကုဋ်ကာယ ဝိဟရတိ။
တသ္မိဉ္စ ပဒေသေ သီတေ သီတံ၊ ဥဏှေ ဥဏှမေဝ စ ဟောတိ အပ္ပော-
ကာသတ္တာ ပဒေသဿ။ ဂေါစရဂါမေ ဘိက္ခာ ယာဝဒတ္တာယ န လဗ္ဘတိ၊
ဝိဝနကပါနိယမ္ပိ ဒုလ္လဘံ၊ ဝါတာတပဒံသသရီသပါပိ ဗာဓေန္တိ။ တဿ
ဧတဒဟောသိ “ဣတော အနုယောဇနမတ္တေ သမ္ပန္နော ပဒေသော၊ တတ္ထ
သဗ္ဗေဝိ ဧတေ ပရိဿယာ နတ္ထိ၊ ယံနုနာဟံ တတ္ထ ဂစ္ဆေယျံ၊ ဖာသုကံ ဝိဟ-
ရန္တေန သက္ကာ ဝိသေသံ အဓိဂန္တု”န္တိ။ တဿ ပုန အဟောသိ “ပဗ္ဗဇိတာ
နာမ န ပစ္စယဝသိကာ ဟောန္တိ၊ ဧဝရူပဉ္စ စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေန္တိ၊ န စိတ္တဿ
ဝသေ ဝတ္တေန္တိ၊ နာဟံ ဂမိဿာမိ”တိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ န အဂမာသိ။ ဧဝံ ယာဝ-
တတိယကံ ဥပ္ပန္နစိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ နိဝတ္တေသိ။ တတော တဇ္ဇေဝ သတ္တ
ဝဿာနိ ဝသိတွာ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇမာနော ပစ္စေကသမ္ပောဓိံ သစ္စိကတွာ
ဣမံ ဥဒါနဂါထံ ဘာသိတွာ နန္ဒမူလကပဟ္တာရံ အဂမာသိ။

“သီတဉ္စ ဥဏှဉ္စ ခုဒ္ဒံ ဝိပါသံ၊
ဝါတာတပေ ဒံသသရီသပေ စ။
သဗ္ဗာနိပေတာနိ အဘိသမ္ဘဝိတွာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ သီတဉ္စာတိ သီတံ နာမ ဒုဝိဓံ အပ္ပန္တရဓာတုက္ခောဘပစ္စယဉ္စ
ဗာဟိရဓာတုက္ခောဘပစ္စယဉ္စ၊ တထာ ဥဏှံ။ ဒုံသတိ ပိဂ်လမက္ခိကာ။ သရီ-
သပါတိ ယေ ကေမိ ဒီဃဇာတိကာ သရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ သေသံ ပါကဋ္ဌမေဝ။
နိဂမနမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

သီတာလုကဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၃။ နာဂေါဝါတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော ရာဇာ
ဝိသတိ ဝဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ကာလကတော နိရယေ ဝိသတိ ဧဝ ဝဿာနိ
ပစ္စိတွာ ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဟတ္ထိယောနိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗာတက္ခန္ဓော ပဒုမ-
ဝဏ္ဏသကလသရီရော ဥဋ္ဌာရော ယူထပတိ မဟာနာဂေါ အဟောသိ။ တဿ
ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂံ သာခါဘဂ္ဂံ ဟတ္ထိဆာပါဝ ခါဒန္တိ၊ ဩဂါဟေပိ နံ ဟတ္ထိ-
နိယော ကဒ္ဒမေန လိမ္မန္တိ၊ သဗ္ဗံ ပါလိလေယျကနာဂဿေဝ အဟောသိ။
သော ယူထာ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ပက္ကာမိ။ တတော နံ ပဒါနုသာရေန ယူထံ အနုဗန္ဓိ။
ဧဝံ ယာဝတတိယံ ပက္ကန္တော အနုဗဒ္ဓေါ။ တတော စိန္တေသိ “ဣဒါနိ မယံ
နတ္တကော ဗာရာဏသီယံ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ၊ ယံနနာဟံ အတ္တနော ပုရိမဇာတိယာ
ဥယျာနံ ဂစ္ဆေယျံ၊ တတြ မံ သော ရက္ခိဿတိ”တိ။ တတော ရတ္ထိံ နိဒ္ဒါဝသံ
ဂတေ ယူထေ ယူထံ ဗဟာယ တမေဝ ဥယျာနံ ပါရိသိ။ ဥယျာနပါလော
ဒိသ္ဗာ ရညော အာရောစေသိ၊ ရာဇာ “ဟတ္ထိံ ဂဟေဿာမိ”တိ သေနာယ
ပရိဝါရေသိ။ ဟတ္ထိ ရာဇာနံ ဧဝ အဘိမုခေါ ဂစ္ဆတိ၊ ရာဇာ “မံ အဘိမုခေါ
ဧတိ”တိ ခုရပုံ သန္ဓယိတွာ အဋ္ဌာသိ။ တတော ဟတ္ထိ “ဝိဇ္ဈေယျာပိ မံ
ဧသော”တိ မာနုသိကာယ ဝါစာယ “ဗြဟ္မဒတ္တ မာ မံ ဝိဇ္ဈ၊ အဟံ တေ
အယျကော”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ကိံ ဘဏသိ”တိ သဗ္ဗံ ပုစ္ဆိ၊ ဟတ္ထိပိ ရဇ္ဇေ စ
နရကေ စ ဟတ္ထိယောနိယဉ္စ ပဝတ္ထိံ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “သုန္ဒရံ မာ
ဘာယိ၊ မာ စ ကဉ္စိ ဘိံသာပေဟိ”တိ ဟတ္ထိနော ဝဉ္စေ အာရက္ခကေ စ
ဟတ္ထိဘဏ္ဍေ စ ဥပဋ္ဌာပေသိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတော “အယံ ဝိသတိ ဝဿာနိ ရဇ္ဇံ
ကတွာ နိရယေ ပက္ခော၊ ဝိပါကာဝသေသေန စ တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဥပ္ပန္နော၊
တတ္ထပိ ဂဏဝါသသဃ်ဇ္ဇနံ အသဟန္တော ဣဓာဂတော၊ အဟော ဒုက္ခော
ဂဏဝါသော၊ ဧကိဘာဝေါ ဧဝ စ ပန သုခေါ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထေဝ
ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ တံ လောကုတ္တရသုခေန
သုခိတံ အမစ္စာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဏိပါတံ ကတွာ “ယာနကာလော မဟာ-
ရာဇာ”တိ အာဟံသု။ တတော “နာဟံ ရာဇာ”တိ ဝတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဣမံ
ဂါထံ အဘာသိ—

“နာဂေါဝ ယူထာနိ ဝိဝဇ္ဇယိတွာ၊
သဗ္ဗာတခန္ဓော ပဒုမီ ဥဋ္ဌာရော။
ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရံ အရညေ၊
ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

သာ ပဒတ္တတော ပါကဋ္ဌာ ဧဝံ။ အယံ ပနေတ္ထ အပ္ပေါယယောဇနာ၊ သာ စ ခေါ ယုတ္တိဝသေနော၊ န အနုဿဝဝသေန။ ယထာ အယံ ဟတ္ထိ မနုဿကန္တသု သီလေသု ဒန္တတ္တာ အဒန္တဘူမိ^၁ နာဂစ္ဆတိတိ ဝါ၊ သရီရမဟန္တတာယ ဝါ နာဂေါ၊ ဧဝံ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ အရိယကန္တသု သီလေသု ဒန္တတ္တာ အဒန္တဘူမိ^၂ နာဂမနေန အာဂုံ အကရဏေန ပုန ဣတ္ထတ္ထံ အနာဂမနေန စ ဂုဏသရီရမဟန္တတာယ ဝါ နာဂေါ ဘဝေယျံ။ ယထာ စေသ ယူထာနိ ဝိဝဇ္ဇေတွာ ဧကစရိယသုခေန ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရံ အရညေ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဧဝံ ဂဏံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ ဧကဝိဟာရသုခေန^၃ ဈာနသုခေန ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရံ အရညေ အတ္တနော ယထာ ယထာ သုခံ၊ တထာ တထာ၊ ယတ္ထကံ ဝါ ဣစ္ဆာမိ၊ တတ္ထကံ အရညေ နိဝါသံ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ စရေယုန္တိ အတ္ထော။ ယထာ စေသ သုသဏ္ဌိတက္ခန္ဓတာယ သဗ္ဗာတက္ခန္ဓော၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဧဝံ အသေခသီလက္ခန္ဓမဟန္တတာယ သဗ္ဗာတက္ခန္ဓော ဘဝေယျံ။ ယထာ စေသ ပဒုမသဒိသဂတ္တတာယ ဝါ ပဒုမကုလေ ဥပ္ပန္နတာယ ဝါ ပဒုမီ၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဧဝံ ပဒုမသဒိသဥဇုဂတ္တတာယ^၂ ဝါ အရိယဇာတ်ပဒုမေ ဥပ္ပန္နတာယ ဝါ ပဒုမီ ဘဝေယျံ။ ယထာ စေသ ထာမဗလဇဝါဒီဟိ ဥဠာရော၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတဘီဟိ သီလသမာဓိနိဗ္ဗေကပညာဒီဟိ ဝါ ဥဠာရော ဘဝေယျန္တိ ဧဝံ စိန္တန္တော ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိ^၄ အဓိဂတောမ္ပိတိ။

နာဂဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၄။ အဋ္ဌာန တန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီရညော ကိရ ပုတ္တော ဒဟရော ဧဝ သမာနော ပဗ္ဗဇိတုကာမော မာတာပိတရော ယာမိ၊ မာတာပိတရော နံ ဝါရေန္တိ။ သော ဝါရိယမာနောပိ နိဗန္ဓတိယေဝ “ပဗ္ဗဇိဿဿိ”တိ။ တတော နံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသေဋ္ဌိပုတ္တံ ဝိယ သဗ္ဗံ ဝတွာ အနုဇာနိ^၁သု။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ဥယျာနေယေဝ ဝသိတဗ္ဗန္တိ ပဋိဇာနာပေသုံ၊ သော တထာ အကာသိ။ တဿ မာတာ ပါတောဝ ဝိသတိသဟဿနာဋ္ဌကိတ္တိပရိဝုတာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ ပုတ္တံ ယာဂုံ ပါယေတွာ အန္တရာ ခဇ္ဇကာဒီနိ စ ခါဒါပေတွာ ယာဝ မဇ္ဈိကသမယံ တေန သဒ္ဓိ^၂ သမုလ္လပိတွာ နဂရံ ပဝိသတိ၊ ပိတာ စ မဇ္ဈိကေ အာဂန္ဓာ တံ ဘောဇေတွာ အတ္တနာပိ ဘုဉ္ဇိတွာ ဒိဝသံ တေန သဒ္ဓိ^၃ သမုလ္လပိတွာ

၁-ဧကန္တာဘိရတိသုခေန (သီ)၊ ဧကန္တဝိဟာရသုခေန (သျှာ) ၂-ပဒုမသဒိသဗောဇ္ဈင်္ဂမဟန္တတာယ (သီ)

သာယန္တသမယေ ဇဂ္ဂနုပုရိသေ^၁ ဌပေတွာ နဂရံ ပဝိသတိ။ သော ဧဝံ ရတ္တိ-
 န္ဓိဝံ အဝိဝိတ္တော ဝိဟရတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာဒိစ္စဗန္ဓု နာမ
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရေ ဝိဟရတိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ အဒ္ဓသ
 “အယံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတုံ အသက္ခိ၊ ဇဉ့် ဆိန္ဓိတုံ န သက္ကောတိ”တိ။ တတော
 ပရံ အာဝဇ္ဇိ “အတ္တနော ဓမ္မတာယ နိဗ္ဗိဇ္ဇိဿတိ၊ နော”တိ။ အထ “ဓမ္မတာယ
 နိဗ္ဗိန္ဒန္တော အတိစိရံ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ “တဿ အာရမ္မဏံ ဒဿေဿာမီ”တိ
 ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော မနောသိလာတလတော အာဂန္တော ဥယျာနေ အဋ္ဌာသိ။
 ရာဇပုရိသော ဒိဿော “ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာဂတော မဟာရာဇာ”တိ ရညော
 အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ဣဒါနိ မေ ပုတ္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ^၂ အနုက္ကဏ္ဏိ-
 တော ဝသိဿတိ”တိ ပမုဒိတမနော ဟုတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ
 တတ္ထေဝ ဝါသံ ယာစိတွာ ပဏ္ဏသာလာဒိဝါဝိဟာရဋ္ဌာနစက်မာဒိသဗ္ဗံ ကာရေ-
 တွာ ဝါသေသိ။

သော တတ္ထ ဝသန္တော ဧကဒိဝသံ ဩကာသံ လဘိတွာ ကုမာရံ ပုစ္ဆိ
 “ကောသိ တွ”န္တိ။ သော အာဟ “အဟံ ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ
 န ဒေသော ဟောန္တိတိ။ “အထ ဘန္တေ ကိဒိသာ ဟောန္တိ၊ ကိံ မယံ အနနုစ္ဆ-
 ဝိက”န္တိ ဝုတ္တေ “တွံ အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကံ န ပေက္ခသိ၊ နနု တေ မာတာ
 ဝိသတိသဟဿဣတ္ထိဟိ သဒ္ဓိံ^၃ ပုဗ္ဗဏှသမယေ အာဂစ္ဆန္တိ ဥယျာနံ အဝိဝိတ္တံ
 ကရေတိ၊ ပိတာ မဟတာ ဗလကာယေန သာယန္တသမယေ၊ ဇဂ္ဂနုပုရိသာ
 သကလရတ္တိံ၊ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ တဝ သဒိသာ န ဟောန္တိ၊ ဒေသော ပန
 ဟောန္တိ”တိ တတြ ဌိတဿေဝ ဣဒ္ဓိယာ ဟိမဝန္တေ အညတရံ ဝိဟာရံ ဒဿေသိ။
 သော တတ္ထ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အာလမ္ပနဗာဟံ နိဿာယ ဌိတေ စ စက်မန္တေ စ
 ရဇနကမ္မသုစိကမ္မာဒိနိ ကရောန္တေ စ ဒိဿော အာဟ “တုမေ ဣမ နာဂစ္ဆထ၊
 ပဗ္ဗဇော နာမ^၂ တုမေဟိ အနုညာတာ”တိ။ “အာမ ပဗ္ဗဇော အနုညာတာ၊
 ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သမဏာ နာမ အတ္တနော နိဿရဏံ ကာတုံ
 ဣစ္ဆိတပတ္ထိတဉ္စ ပဒေသံ ဂန္တု လဘန္တိ၊ ဧတ္တကံဝ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ အာကာသေ
 ဌတွာ—

“အဋ္ဌာန တံ သင်္ဂဏ်ကာရတဿ၊
 ယံ ဖဿယေ သာမယိကံ ဝိမုတ္တိ”န္တိ—

၁-ဇာဂရကပုရိသေ (သိ)၊ ဇဂ္ဂကပုရိသေ (သျှာ)

၂-ပဗ္ဗဇော တာဝ (သိ)၊ ပဗ္ဗဇော စ (သျှာ)

ဣမံ ဥပဓုဂါထံ ဝတော ဒိဿမာနေနေဝ ကာယေန နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမာသိ။ ဧဝံ ဂတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ သော အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အာရက္ခကပုရိသောပိ “သယိတော ကုမာရော၊ ဣဒါနိ ကုဟိ” ဂမိဿတိ”တိ ပမတ္တော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ သော တဿ ပမတ္တဘာဝံ ဥတွာ ပတ္တ-
စီဝရံ ဂဟေတွာ အရညံ ပါဝိသိ။ တတြ စ ဝိဝိတ္တော ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဌာနံ ဂတော။ တတြ စ “ကထမဓိ-
ဂတ”န္တိ ပုစ္ဆိတော အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ ဝုတ္တံ ဥပဓုဂါထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ အဘာသိ။

တဿတ္ထော—အဋ္ဌာန တန္တိ အဋ္ဌာနံ တံ၊ အကာရဏံ တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အနုနာသိကလောပေါ ကတော “အရိယသစ္စာန ဒဿန”န္တိအာဒိသု^၁ ဝိယ။ သင်္ဂဏိကာရတဿာတိ ဂဏာဘိရတဿ။ ယန္တိ ကရဏဝစနမေတံ “ယံ ဟိရိယတိ ဟိရိယိတဗ္ဗေနာ”တိအာဒိသု^၂ ဝိယ။ ဖဿယေတိ အဓိဂစ္ဆေ။ သာမယိကံ ဝိမုတ္တိန္တိ လောကိယသမာပတ္တိံ။ သာ ဟိ အပ္ပိတပ္ပိတသမယေ ဧဝ ပစ္စနိကေဟိ ဝိမုစ္စနတော “သာမယိကာ ဝိမုတ္တိ”တိ ဝုဇ္ဇတိ။ တံ သာမယိကံ ဝိမုတ္တိံ။ အဋ္ဌာနံ တံ၊ န တံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ သင်္ဂဏိကာရတဿ၊ ယေန ကာရဏေန ဖဿယေတိ ဧတံ အာဒိစ္စဗန္ဓုဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဝစော နိသမ္မ သင်္ဂဏိကာရတိံ ပဟာယ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇန္တော အဓိဂတောမှိတိ အာဟ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အဋ္ဌာနဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၅၅။ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနီတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော ရာဇာ ရဟောဂတော စိန္တေသိ “ယထာ သိတာဒိနံ ပဋိဿာတကာနိ ဥဏှာဒိနိ အတ္ထိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဧဝံ ဝဇ္ဇပဋိဿာတကံ ဝိဝဇ္ဇံ၊ နော”တိ။ သော အမစ္စေ ပုစ္ဆိ “ဝိဝဇ္ဇံ ဇာနာထာ”တိ။ တေ “ဇာနာမ မဟာရာဇာ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ ကိံ တန္တိ။ တတော “အန္တဝါ လောကော”တိအာဒိနာ နယေန သဿတုစ္ဆေဒံ ကထေသုံ။ အထ ရာဇာ “ဣမေ န ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေပိမေ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ”တိ သယမေဝ တေသံ ဝိလောမတဉ္စ အယုတ္တတဉ္စ ဒိသွာ “ဝဇ္ဇပဋိဿာတကံ ဝိဝဇ္ဇံ အတ္ထိ၊ တံ ဂဝေသိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။ ဣမဉ္စ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓမဇ္ဈေ ဗျာကရဏဂါထဉ္စ—

“ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ ဥပါတိဝတ္ထော၊
 ပတ္တော နိယာမံ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ။
 ဥပ္ပန္နဉာဏောမိ အနညနေယျော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တဿံတ္ထော—ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိတိ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ တာနိ ဟိ မဂ္ဂသမ္မာ-
 ဒိဋ္ဌိယာ ဝိသုကာဌေန ဝိဇ္ဈနဌေန ဝိလောမဌေန စ ဝိသုကာနိ။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိယာ
 ဝိသုကာနိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဧဝ ဝါ ဝိသုကာနိ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ။ ဥပါတိဝတ္ထောတိ ဒဿန-
 မဂ္ဂေန အတိက္ကန္တော။ ပတ္တော နိယာမန္တိ အဝိနိပါတဓမ္မတာယ သမ္မောဓိပရာ-
 ယဏတာယ စ နိယတဘာဝံ အဓိဂတော၊ သမ္မတ္တနိယာမသင်္ခါတံ ဝါ ပဌမမဂ္ဂန္တိ။
 ဧတ္တာဝတာ ပဌမမဂ္ဂကိစ္စနိပ္ပတ္တိ စ တဿ ပဋိလာဘော စ ဝုတ္တော။ ဣဒါနိ
 ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါတိ ဣမိနာ သေသမဂ္ဂပဋိလာဘံ ဒဿတိ။ ဥပ္ပန္နဉာဏောမိတိ
 ဥပ္ပန္နပစ္စေကဗောဓိဉာဏော အမိ။ ဧတေန ဖလံ ဒဿတိ။ အနညနေယျောတိ
 အညေဟိ “ဣဒံ သစ္စံ ဣဒံ သစ္စံ”န္တိ န နေတဗျော။ ဧတေန သယမ္ဘုတံ ဒီပေတိ။
 ပတ္တေ ဝါ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏော အနေယျတာယ အဘာဝါ သယံဝသိတံ။
 သမထဝိပဿနာယ ဝါ^၁ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ ဥပါတိဝတ္ထော၊ အာဒိမဂ္ဂေန ပတ္တော
 နိယာမံ၊ သေသေဟိ ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂေါ၊ ဖလဉာဏေန ဥပ္ပန္နဉာဏော၊ တံ သဗ္ဗံ
 အတ္တနာဝ အဓိဂတောတိ အနညနေယျော။ သေသံ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒိဋ္ဌိဝိသုကာဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၆။ နိဇ္ဈောလုပေါတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီရညော ကိရ သူဒေါ
 အန္တရံဘတ္တံ ပစိတွာ ဥပနာမေသိ မနုညဒဿနံ သာဒုရသံ “အပ္ပေဝ နာမ မေ
 ရာဇာ ဓနမနုပ္ပဒေယျာ”တိ။ တံ ရညော ဂန္ဓေနော ဘောတ္တုကာမတံ ဇနေသိ
 မုခေ ခေဠံ ဥပ္ပါဒေန္တိ။ ပဌမကဗဠေ ပန မုခေ ပက္ခိတ္တမတ္တေ သတ္တရသဟရ-
 ကိသဟဿာနိ အမတေနော ဖုဠာနိ အဟေသုံ။ သူဒေါ “ဣဒါနိ မေ ဒဿတိ၊
 ဣဒါနိ မေ ဒဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ ရာဇာပိ “သက္ကာရာရဟော သူဒေါ”တိ
 စိန္တေသိ။ “ရသံ သာယိတွာ ပန သက္ကရေန္တံ မံ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
 အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆေယျ ‘လောလော အယံ ရာဇာ ရသဂရုကော’တိ” န ကိဉ္စိ အဘဏိ။
 ဧဝံ ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာနံ၊ တာဝ သူဒေါပိ “ဣဒါနိ ဒဿတိ၊
 ဣဒါနိ ဒဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ ရာဇာပိ အဝဏ္ဏဘယေန န ကိဉ္စိ အဘဏိ။

တတော သူဒေါ “နတ္ထိ ဣမဿ ရညော ဇိဝှါဝိညာဏ” နှိ ဒုတိယဒိဝသေ အရသ-
ဘတ္တိံ ဥပနာမေသိ။ ရာဇာ ဘုဉ္ဇန္တော “နိဂ္ဂဟာရဟော အဇ္ဇေ သူဒေါ” တိ
ဇာနန္တောပိ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အဝဏ္ဏဘယေန န ကိဉ္စိ အဘဏိ။
တတော သူဒေါ “ရာဇာ နေဝ သုန္ဒရံ နာသုန္ဒရံ ဇာနာတိ” တိ စိန္တေတွာ
သဗ္ဗံ ပရိဗ္ဗယံ အတ္တနာ ဂဟေတွာ ယံကိဉ္စိဒေဝ ပစိတွာ ရညော ဒေတိ။ ရာဇာ
“အဟော ဝတ လောဘော၊ အဟံ နာမ ဝိသံတိ နဂရသဟဿာနိ ဘုဉ္ဇန္တော
ဣမဿ လောဘေန ဘတ္တမတ္တမ္ပိ န လဘာမိ” တိ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ
ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကမောဓိံ သစ္စာကာသိ၊ ပုရိမနယေနေဝ စ ဣမံ
ဂါထံ အဘာသိ—

“နိလ္လောလုပေါ နိက္ကဟော နိပ္ပပါသော၊
နိဗ္ဗန္တော နိဒ္ဒန္တကသာဝမောဟော။
နိရာသယော သဗ္ဗလောကေ ဘဝိတွာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ” တိ။

တတ္ထ နိလ္လောလုပေါတိ အလောလုပေါ။ ယော ဟိ ရသတဏှာဘိဘူတော
ဟောတိ၊ သော ဘုသံ လုပ္ပတိ ပုနပ္ပုနန္တ လုပ္ပတိ၊ တေန လောလုပေါတိ
ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ဒေသ တံ ပဋိက္ခိပန္တော အာဟ “နိလ္လောလုပေါ” တိ။ နိက္ကဟောတိ
ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ယဿ တိဝံဓံ ကုဟနဝတ္ထု နတ္ထိ၊ သော နိက္ကဟောတိ ဝုစ္စတိ၊
ဣမိဿာ ပန ဂါထာယ မနုညဘောဇနာဒိသု ဝိမှယမနာပဇ္ဇနတော နိက္က-
ဟောတိ အယမဓိပ္ပာယော။ နိပ္ပပါသောတိ ဧတ္ထ ပါတုမိစ္ဆာ ပိပါသာ၊
တဿာ အဘာဝေန နိပ္ပပါသော၊ သာဒုရသလောဘေန ဘောတ္တုကမျတာ-
ဝိရဟိတောတိ အတ္ထော။ နိဗ္ဗန္တောတိ ဧတ္ထ ပရဂုဏဝိနာသနလက္ခဏော
မက္ခော၊ တဿ အဘာဝေန နိဗ္ဗန္တော။ အတ္တနော ဂဟဋ္ဌကာလေ သူဒဿ
ဂုဏမက္ခနာဘာဝံ သန္ဓာယာဟ။ နိဒ္ဒန္တကသာဝမောဟောတိ ဧတ္ထ ရာဂါ-
ဒယော တယော၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ စ တိဏိတိ ဆ ဓမ္မာ ယထာသမ္ဘဝံ
အပ္ပသန္ဓဋ္ဌေန သကဘာဝံ ဝိဇဟာပေတွာ ပရဘာဝံ ဂဏှာပနဋ္ဌေန ကသဋ္ဌဋ္ဌေန
စ ကသာဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ—

“တတ္ထ ကတမေ တယော ကသာဝါ၊ ရာဂကသာဝေါ ဒေါသ-
ကသာဝေါ မောဟကသာဝေါ၊ ဣမေ တယော ကသာဝါ။ တတ္ထ
ကတမေ အပရေပိ တယော ကသာဝါ ကာယကသာဝေါ ဝစီ-
ကသာဝေါ မနောကသာဝေါ” တိ ၂။

တေသု မောဟံ ဌပေတွာ ပဉ္စန္ဒံ ကသာဝါနံ တေသဉ္စ သဗ္ဗေသံ မူလဘူတဿ
မောဟဿ နိဒ္ဒန္တတ္တာ နိဒ္ဒန္တကသာဝမောဟော၊ တိဏ္ဍံ ဧဝံ ဝါ ကာယဝစီ-
မနောကသာဝါနံ မောဟဿ စ နိဒ္ဒန္တတ္တာ နိဒ္ဒန္တကသာဝမောဟော။ ဣတရေသု
နိလ္လောလုပတာဒီဟိ ရာဂကသာဝဿ၊ နိမ္မက္ခတာယ ဒေါသကသာဝဿ
နိဒ္ဒန္တဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ ဧဝံ။ နိရုသယောတိ^၁ နိတ္တဏှော။ သဗ္ဗလောကေတိ
သကလလောကေ၊ တီသု ဘဝေသု ဒွါဒသသု ဝါ အာယတနေသု ဘဝဝိဘဝ-
တဏှာဝိရဟိတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။
အထ ဝါ တယောပိ ပါဒေ ဝတွာ ဧကော စရေတိ ဧကော စရိတုံ သက္က-
ဏေယျာတိ ဧဝမ္ပိ ဧတ္ထ သဗ္ဗန္ဓော ကာတဗ္ဗောတိ။

နိလ္လောလုပဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၇။ ပါပံ သဟာယန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော
ရာဇာ မဟာစူရာဇာနုဘာဝေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော မနုဿေ ကောဠာ-
ဂါရတော ပုရာဏဓညာနိ ဗဟိဒ္ဓါ နိဟရန္တေ ဒိဿာ “ကိ” ဘဏေ ဣဒ”န္တိ
အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ ဣဒါနိ မဟာရာဇ နဝဓညာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ တေသံ ဩကာသံ
ကာတုံ ဣမေ မနုဿာ ပုရာဏဓညာဒီနိ ဆဇ္ဇေန္တိတိ။ ရာဇာ ကိ” ဘဏေ
ဣတ္တာဂါရဗလကာယာဒီနံ ဝဇ္ဇံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။ အာမ မဟာရာဇ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။
တေန ဟိ ဘဏေ ဒါနသလံ ကာရာပေယ၊ ဒါနံ ဒဿာမိ၊ မာ ဣမာနိ
ဓညာနိ အနုပကာရာနိ ဝိနဿိံသုတိ။ တတော နံ အညတရော ဒိဋ္ဌိဂတိကော
အမစ္စော “မဟာရာဇ နတ္ထိ ဒိန္တ”န္တိ အာရဟ္မ ယာဝ “ဗာလာ စ ပဏ္ဍိတာ စ သန္တာ-
ဝိတွာ သံသရိတွာ ဒုက္ခဿန္တိ ကရိဿန္တိ”တိ ဝတွာ နိဝါရေသိ။ သော ဒုတိယမ္ပိ
တတိယမ္ပိ ကောဠာဂါရေ ဝိလုပ္ပန္တေ ဒိဿာ တထေဝ အာဏာပေသိ။ တတိယမ္ပိ
နံ “မဟာရာဇ ဒတ္တုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဒါန”န္တိ အာဒီနိ ဝတွာ နိဝါရေသိ။ သော
“အရေ အဟံ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ န လဘာမိ ဒါတုံ၊ ကိ” မေ ဣမေဟိ ပါပ-
သဟာယေဟိ”တိ နိဗ္ဗိန္ဒော ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိ^၁
သစ္စာကာသိ၊ တဉ္စ ပါပံ သဟာယံ ဂရဟန္တော ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ပါပံ သဟာယံ ပရိဝဇ္ဇယေထ၊
အနတ္တဒဿိံ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌံ။
သယံ န သေဝေ ပသုတံ ပမတ္တံ၊
ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

၁-နိရုသယောတိ (သိ)၊ နိရုသာယောတိ (က)

တဿာယံ သင်္ခေပတ္တော—ယွာယံ ဒသဝတ္ထုကာယ ပါပဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာ-
ဂတတ္တာ ပါပေါ၊ ပရေသမ္ပိ အနတ္တံ ပဿတိတိ အနတ္တဒဿိ၊ ကာယဒုစ္စရိတာ-
ဒိမ္ပိ စ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌော၊ တံ အတ္တကာမော ကုလပုတ္တော ပါပံ သဟာယံ
ပရိဝဇ္ဇယေထ အနတ္တဒဿိ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌံ။ သယံ န သေဝေတိ အတ္တနော
ဝသေန န သေဝေ။ ယဒိ ပန ပရဝသော ဟောတိ၊ ကိံ သက္ကာ ကာတုန္တိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဿတန္တိ ပဿဉ္စိ၊ ဒိဋ္ဌိဝသေန တတ္ထ တတ္ထ လဂ္ဂန္တိ အတ္တော။
ပမတ္တန္တိ ကာမဂုဏေသု ဝေါဿဋ္ဌမိတ္တံ၊ ကုသလဘာဝနာရဟိတံ ဝါ။ တံ
ဧဝရူပံ န သေဝေ န ဘဇေ န ပယိရပါသေ၊ အညဒတ္ထု ဧကော စရေ
ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ။

ပါပသဟာယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၈။ ဗဟုဿုတန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ပုဗ္ဗေ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော
သာသနေ အဋ္ဌ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေတွာ
ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာတိ သဗ္ဗံ အနဝဇ္ဇဘောဇီဂါထာယ ဝုတ္တသဒိသ-
မေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ နိဿိဒါပေတွာ ရာဇာ အာဟ
“ကေ တုမ္ပေ”တိ။ တေ အာဟံသု “မယံ မဟာရာဇ ဗဟုဿုတာ နာမာ”တိ။
ရာဇာ “အဟံ သုတဗြဟ္မဒတ္တော နာမ၊ သုတေန တိတ္ထိံ န ဂစ္ဆာမိ၊ ဟန္တ နေသံ
သန္တိကေ ဝိစိတြနယံ သဒ္ဓမ္မဒေသနံ သောဿာမိ”တိ အတ္တမနော ဒက္ခိဏော-
ဒကံ ဒတွာ ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ သံဃတ္ထေရဿ ပတ္တံ
ဂဟေတွာ ဝန္တိတွာ ပုရတော နိဿိဒိ “ဓမ္မကထံ ဘန္တေ ကရေထာ”တိ။ သော
“သုခိတော ဟောတု မဟာရာဇ၊ ရာဂက္ခယော ဟောတူ”တိ ဝတွာ
ဥဋ္ဌိတော။ ရာဇာ “အယံ န ဗဟုဿုတော၊ ဒုတိယော ဗဟုဿုတော
ဘဝိဿတိ၊ သွေ ဒါနိ ဝိစိတြဓမ္မဒေသနံ သောဿာမိ”တိ သွာတနာယ
နိမန္တေသိ။ ဧဝံ ယာဝ သဗ္ဗေသံ ပဋိပါဋိ ဂစ္ဆတိ၊ တာဝ နိမန္တေသိ။ တေ
သဗ္ဗေပိ “ဒေါသက္ခယော ဟောတု၊ မောဟက္ခယော၊ ဂတိက္ခယော၊
ဝဇ္ဇက္ခယော၊ ဥပဓိက္ခယော၊ တဏှက္ခယော ဟောတူ”တိ ဧဝံ ဧကေနံ ပဒံ
ဝိသေသေတွာ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝ ဝတွာ ဥဋ္ဌဟိံသု။

တတော ရာဇာ “ဣမေ ‘ဗဟုဿုတာ မယ’န္တိ ဘဏန္တိ၊ န စ တေသံ
ဝိစိတြကထာ၊ ကိမေတေဟိ ဝုတ္တ”န္တိ တေသံ ဝစနတ္တံ ဥပပရိက္ခိတုမာရဒ္ဓေါ။
အထ “ရာဂက္ခယော ဟောတူ”တိ ဥပပရိက္ခန္တော “ရာဂေ ဒိဏေ ဒေါသောပိ

မောဟောဝိ အညတရညတရေဝိ ကိလေသာ ဒီဏာ ဟောန္တိ”တိ ဥတွာ အတ္တမနော အဟောသိ “နိပ္ပရိယာယဗဟုဿုတာ ဣမေ သမဏာ။ ယထာ ဟိ ပုရိသေန မဟာပထဝီ ဝါ အာကာသံ ဝါ အင်္ဂုလိယာ နိဒ္ဒိသန္တေန န အင်္ဂုလိ-
မတ္တောဝ ပဒေသော နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ပန ပထဝီအာကာသာ
ဧဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဣမေဟိ ဧကမေကံ အတ္ထံ နိဒ္ဒိသန္တေဟိ အပရိ-
မာဏာ အတ္တာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ”တိ။ တတော သော “ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဧဝံ
ဗဟုဿုတော ဘဝိဿာမီ”တိ တထာရူပံ ဗဟုဿုတဘာဝံ ပတ္ထေန္တော ရဇ္ဇံ
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ
အဘာသိ—

“ဗဟုဿုတံ ဓမ္မဓရံ ဘဇေထ၊
မိတ္တံ ဥဋ္ဌာရံ ပဋိဘာနဝန္တိ။
အညာယ အတ္တာနိ ဝိနေယျ ကင်္ခံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထာယံ သင်္ခေပတ္တော—ဗဟုဿုတန္တိ ဒုဝိဓော ဗဟုဿုတော တီသု
ဝိဋ္ဌကေသု အတ္တတော နိခိလော^၁ ပရိယတ္တိဗဟုဿုတော စ၊ မဂ္ဂဖလဝိဇ္ဇာ-
ဘိညာနံ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ^၂ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတော စ။ အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော။
ဥဋ္ဌာရေဟိ ပန ကာယဝစီမနောကမ္မေဟိ သမန္တာဂတော ဥဋ္ဌာရော။ ယုတ္တ-
ပဋိဘာနော စ မုတ္တပဋိဘာနော စ ယုတ္တမုတ္တပဋိဘာနော စ ပဋိဘာနဝါ။
ပရိယတ္တိပရိပုစ္ဆာမိဂမဝသေန ဝါ တိဓာ ပဋိဘာနဝါ ဝေဒိတဗျော။ ယဿ ဟိ၊
ပရိယတ္တိ ပဋိဘာတိ၊ သော ပရိယတ္တိပဋိဘာနဝါ။ ယဿ အတ္ထဉ္စ ဉ္စယဉ္စ
လက္ခဏဉ္စ ဌာနာဌာနဉ္စ ပရိပုစ္ဆန္တဿ ပရိပုစ္ဆာ ပဋိဘာတိ၊ သော
ပရိပုစ္ဆာပဋိဘာနဝါ။ ယေန မဂ္ဂါဒယော ပဋိဝိဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ သော အမိဂမပဋိ-
ဘာနဝါ။ တံ ဧဝရူပံ ဗဟုဿုတံ ဓမ္မဓရံ ဘဇေထ မိတ္တံ ဥဋ္ဌာရံ ပဋိဘာနဝန္တိ။
တတော တဿာနုဘာဝေန အတ္တတ္ထပရတ္ထဥဘယတ္တဘေဒတော ဝါ ဒိဋ္ဌ-
ဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထဘေဒတော ဝါ အနေကပ္ပကာရာနိ အညာယ
အတ္တာနိ၊ တတော “အဟောသိ” န ခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါန”န္တိအာဒိသု၊
ကင်္ခဌာနေသု ဝိနေယျ ကင်္ခံ^၃ ဝိစိကိစ္ဆံ ဝိနေတွာ ဝိနာသေတွာ ဧဝံ ကတသဗ္ဗ-
ကိစ္စော ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ။

ဗဟုဿုတဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၅၉။ ခိန္နု ရတိန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ဝိဘူသကဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ပါတောဝ ယာဂံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ဘုဉ္ဇိတွာ နာနာဝိဓဝိဘူသနေဟိ အတ္တာနံ ဝိဘူသာပေတွာ မဟာအာဒါသေ သကလသရီရံ ဒိသ္မာ ယံ န ဣစ္ဆတိ၊ တံ အပနေတွာ အညေန ဝိဘူသနေ ဝိဘူသာပေတိ။ တဿ ဧကဒိဝသံ ဧဝံ ကရောတော ဘတ္တဝေလော မဇ္ဈိကသမယော ပတ္တော။ အထ အဝိဘူသိတောဝ ဒုဿပနေ ယိသံ ဝေဌေတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂစ္ဆိ။ ပုနပိ ဥဋ္ဌဟိတွာ တထေဝ ကရောတော သူရိယော အတ္တင်္ဂတော။ ဧဝံ ဒုတိယ-ဒိဝသေပိ တတိယဒိဝသေပိ။ အထဿ ဧဝံ မဏ္ဍနပ္ပသုတဿ ပိဋ္ဌိရောဂေါ ဥဒပါဒိ။ တဿေတဒဟောသိ “အဟော ရေ အဟံ သဗ္ဗထာမေန ဝိဘူ-သန္တောပိ ဣမသ္မိ” ကပ္ပကေ ဝိဘူသနေ အသန္တုဋ္ဌော လောဘံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ လောဘော စ နာမေသ အံပါယဂမနိယော ဓမ္မော၊ ဟန္တာဟံ လောဘံ နိဂ္ဂဏှာမိ” တိ ရဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သမ္ဘိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ခိန္နု ရတိ” ကာမသုခဉ္စ လောကေ၊
အနလင်္ကရိတွာ အနပေက္ခမာနော။
ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝိရတော သစ္စဝါဒိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ” တိ။

တတ္ထ ခိန္နု စ ရတိ စ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာဝ။ ကာမသုခန္တိ ဝတ္ထုကာမသုခံ။ ဝတ္ထုကာမာပိ ဟိ သုခဿ ဝိသယာဒိဘာဝေန သုခန္တိ ဝုစ္ဆန္တိ။ ယထာဟ “အတ္ထိ ရူပံ သုခံ သုခါနုပတိတ” န္တိ ။ ဧဝမေတံ ခိန္နု ရတိ” ကာမသုခဉ္စ ဣမသ္မိ ဩကာသလောကေ အနလင်္ကရိတွာ အလန္တိ အကတွာ၊ ဧတံ တပ္ပကန္တိ ဝါ သာရဘူတန္တိ ဝါ ဧဝံ အဂ္ဂဟေတွာ။ အနပေက္ခမာနောတိ တေန အလင်္က-ရဏေန အနပေက္ခဏသီလော အပိဟာလုကော နိတ္တဏှော ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝိရတော သစ္စဝါဒိ ဧကော စရေတိ။ တတ္ထ ဝိဘူသာ ဒုဝိဓော အဂါရိကဝိဘူသာ အနဂါရိကဝိဘူသာ စ။ တတ္ထ အဂါရိကဝိဘူသာ သာဠကဝေဌနမာလာဂန္ဓာဒိ၊ အနဂါရိကဝိဘူသာ ပတ္တမဏ္ဍာနာဒိ။ ဝိဘူသာ ဧဝံ ဝိဘူသနဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ တိဝိဓောယ ဝိရတိယာ ဝိရတော။ အဝိတထဝစနတော သစ္စ-ဝါဒိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗျော။

ဝိဘူသနဋ္ဌာနဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၀။ ပုတ္တန္တ ခါရန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီရညော ကိရ ပုတ္တော ဒဟရ-
ကာလေ ဧဝံ အဘိသိတ္တော ရန္တံ ကာရေသိ။ သော ပဌမဂါထာယ
ပုတ္တပစ္စေကဗောဓိသတ္တော ဝိယ ရန္တသိရိမနဘဝန္တော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ
“အဟံ ရန္တံ ကာရေန္တော ဗဟူနံ ဒုက္ခံ ကရောမိ၊ ကိံ မေ ဧကဘတ္တတ္ထာယ
ဣမိနာ ပါပေန၊ ဟန္တ သုခမုပ္ပါဒေမိ”တိ ရန္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော
ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ပုတ္တန္တ ခါရံ ပိတရန္တ မာတရံ၊
ဇနာနိ ခညာနိ စ ဗန္ဓဝါနိ။
ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ဇနာနီတိ မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယသင်္ခသိလာပဝါဠရဇတဇာတရူပါ-
ဒီနိ ရတနာနိ။ ခညာနီတိ သာလိဝိဟိယဝဂေါဓမကင်္ဂဝရကကုဗြူသက-
ပဘေဒါနိ သတ္တ သေသာပရဏ္ဏာနိ စ။ ဗန္ဓဝါနီတိ ဉှတိဗန္ဓုဂေါတ္တဗန္ဓု-
မိတ္တဗန္ဓုသိပ္ပဗန္ဓုဝသေန စတုဗ္ဗိဓေ ဗန္ဓဝေ။ ယထောဓိကာနီတိ သကသက-
ဩဇိဝသေန ဌိတာနေဝ။ သေသံ ပုတ္တနယမေဝါတိ။

ပုတ္တဒါရဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၁။ သင်္ခေါ သောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ ပါဒလောလ-
မြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သော ပါတောဝ ယာဂုံ ဝါ
ဘတ္တံ ဝါ ဘုဒ္ဓိတွာ တိသု ပါသာဒေသု တိဝိနောဋ္ဌကာနိ ပဿတိ။ တိဝိဓ-
နာဋ္ဌကာနီတိ ကိရ ပုဗ္ဗရာဇတော အာဂတံ၊ အနန္တရာဇတော အာဂတံ၊
အတ္တနော ကာလေ ဥဋ္ဌိတန္တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ ဒဟရနာဋ္ဌက-
ပါသာဒံ ဂတော၊ တာ နာဋ္ဌကိတ္တိယော “ရာဇာနံ ရမာပေဿာမာ”တိ
သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ အစ္ဆရာယော ဝိယ အတိမနောဟရံ နစ္စဂီတ-
ဝါဒိတံ ပယောဇေသုံ။ ရာဇာ “အနန္တရိယမေတံ ဒဟရာန”န္တိ အသန္တုဋ္ဌော
ဟုတွာ မဇ္ဈိမနာဋ္ဌကပါသာဒံ ဂတော၊ တာပိ နာဋ္ဌကိတ္တိယော တထေဝ
အကံသု။ သော တတ္ထာပိ တထေဝ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ မဟာနာဋ္ဌကပါသာဒံ
ဂတော၊ တာပိ နာဋ္ဌကိတ္တိယော တထေဝ အကံသု။ ရာဇာ ဒွေ တယော
ရာဇပရိဝဋ္ဌေ အတိတာနံ တာသံ မဟလ္လကဘာဝေန အဋ္ဌကိဋ္ဌနသဒိသံ နစ္စ
ဒိသ္ဗာ ဂီတဉ္စ အမရရံ သုတွာ ပုနဒေဝ ဒဟရနာဋ္ဌကပါသာဒံ၊ ပုန မဇ္ဈိမနာဋ္ဌက-
ပါသာဒန္တိ ဧဝံ ဝိစရိတွာ ကတ္ထမိ အသန္တုဋ္ဌော စိန္တေသိ “ဣမာ နာဋ္ဌကိတ္တိယော

သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အတ္တရာယော ဝိယ မံ ရမာပေတုကာမာ သဗ္ဗထာမေန
နစ္စင်္ဂိတဝါဒိတံ ပယောဇေသုံ၊ သွာဟံ ကတ္တမိ အသန္တုဋ္ဌော လောဘမေဝ
ဝဓေမိ၊ လောဘော စ နာမေသ အပါယဂမနိယော ဓမ္မော၊ ဟန္တာဟံ လောဘံ
နိဂ္ဂဏှာမီ”တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ
ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“သင်္ခါ ဧသော ပရိတ္တမေတ္တ သောချံ၊
အပ္ပဿာဒေါ ဒုက္ခမေတ္တ ဘိယျော။
ဂဋ္ဌော ဧသော ဣတိ ဥတွာ မတိမာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တဿတ္ထော—သင်္ခါ ဧသောတိ အတ္တနော ဥပဘောဂံ နိဒ္ဒိသတိ။ သော
ဟိ သဇ္ဇန္တိ တတ္ထ ပါဏိနော ကဒ္ဒမေ ပဝိဋ္ဌော ဟတ္ထိ ဝိယာတိ သင်္ခါ။ ပရိတ္တ-
မေတ္တ သောချန္တိ ဧတ္ထ ပဉ္စကာမဂုဏူပဘောဂကာလေ ဝိပရိတသညာယ
ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗတော ကာမာဝစရဓမ္မပရိယာပန္နတော ဝါ လာမကဋ္ဌေန သောချံ
ပရိတ္တံ၊ ဝိဇ္ဇုပ္ပဘာယ ဩဘာသိတနစ္စဒဿနသုခံ ဝိယ ဣတ္တရံ၊ တာဝကာလိကန္တိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အပ္ပဿာဒေါ ဒုက္ခမေတ္တ ဘိယျောတိ ဧတ္ထ စ ယှာယံ “ယံ
ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ သောမနဿံ၊ အယံ
ကာမာနံ အဿာဒေါ”တိ” ဝုတ္တော၊ သော ယဒိဒံ “ဧကော စ ဘိက္ခဝေ
ကာမာနံ အာဒိနဝေါ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ
ကပ္ပေတိ ယဒိ မုဒ္ဒါယ ယဒိ ဂဏနာယာ”တိ ဧဝမာဒိနာ” နယေနေတ္ထ ဒုက္ခံ
ဝုတ္တံ၊ တံ ဥပနိဓာယ အပ္ပေါ ဥဒကမိန္ဒုမေတ္တာ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ဒုက္ခမေဝ
ဘိယျော ဗဟု၊ စတူသု သမုဒ္ဒေသု ဥဒကသဒိသံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အပ္ပ-
ဿာဒေါ ဒုက္ခမေတ္တ ဘိယျော”တိ။ ဂဋ္ဌော ဧသောတိ အဿာဒံ ဒဿေတွာ
အာကမုနဝသေန ဗဠိသော ဝိယ ဧသော ယဒိဒံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ဣတိ
ဥတွာ မတိမာတိ ဧဝံ ဥတွာ မုဒ္ဒိမာ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော သဗ္ဗမ္ပေတံ
ပဟာယ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါတိ။

သင်္ဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၂။ သန္တာလယိတွာနာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အနိဝတ္တ-
မြဟ္မဒတ္ထော နာမ ရာဇော အဟောသိ။ သော သင်္ဂါမံ ဩတိဏ္ဏော အဇိနိတွာ
အညံ ဝါ ကိစ္စံ အာရဒ္ဓေါ အနိဋ္ဌပေတွာ န နိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ နံ ဧဝံ သဗ္ဗာနိသု။

သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန စ သမယေန ဝနဒါဟော ဥဋ္ဌာသိ၊
 သော အဂ္ဂိ သုက္ခာနိ စ ဟရိတာနိ စ တိဏာဒိနိ ဒဟန္တော အနိဝတ္တမာနော
 ဧဝ ဂစ္ဆတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ တပ္ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ “ယထာယံ ဝန-
 ဒါဟော၊ ဧဝမေဝ ကောဒသဝိဓော အဂ္ဂိ သဗ္ဗသတ္တေ ဒဟန္တော အနိဝတ္တ-
 မာနောဝ ဂစ္ဆတိ မဟာဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တော၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ ဣမဿ
 ဒုက္ခဿ နိဝတ္တနတ္ထံ အယံ အဂ္ဂိ ဝိယ အရိယမဂ္ဂဉ္ဇာဏဂ္ဂိနာ ကိလေသေ
 ဒဟန္တော အနိဝတ္တမာနော ဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ တတော မုဟုတ္တံ ဂန္တော ကေဝဇ္ဇေ
 အဒ္ဓသ နဒိယံ မစ္ဆေ ဂဏှန္တေ။ တေသံ ဇာလန္တရံ ပဝိဋ္ဌော ဧကော မဟာ-
 မစ္ဆော ဇာလံ ဘေတွာ ပလာယိ။ တေ “မစ္ဆော ဇာလံ ဘေတွာ ဂတော”တိ
 သဒ္ဓမကံသု။ ရာဇာ တမ္ပိ ဝစနံ သုတွာ တပ္ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ
 “ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ အရိယမဂ္ဂဉ္ဇာဏေန တဏှာဒိဋ္ဌိဇာလံ ဘေတွာ အသဇ္ဇ-
 မာနော ဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ သော ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ
 ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စာကာသိ၊ ဣမဉ္စ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“သန္ဓာလယိတွာန သံယောဇနာနိ၊
 ဇာလံဝ ဘေတွာ သလိလမ္ပုစာရီ။
 အဂ္ဂိဝ ဒမုံ အနိဝတ္တမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တဿာ ဒုတိယပါဒေ ဇာလန္တိ သုတ္တမယံ ဝုစ္ဆတိ။ အဗ္ဗုတိ ဥဒကံ၊ တတ္ထ
 စရတိတိ အဗ္ဗုစာရီ၊ မစ္ဆသေတံ အဓိဝစနံ။ သလိလေ အဗ္ဗုစာရီ သလိလမ္ပု-
 စာရီ၊ တသ္မိံ နဒိသလိလေ ဇာလံ ဘေတွာ အဗ္ဗုစာရီဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
 တတိယပါဒေ ဒမုန္တိ ဒမုဋ္ဌာနံ ဝုစ္ဆတိ။ ယထာ အဂ္ဂိ ဒမုဋ္ဌာနံ ပုန န နိဝတ္တတိ၊ န
 တတ္ထ ဘိယျော အာဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ မဂ္ဂဉ္ဇာဏဂ္ဂိနာ ဒမုံ ကာမဂုဏဋ္ဌာနံ အနိဝတ္တ-
 မာနော တတ္ထ ဘိယျော အနာဂစ္ဆန္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယ-
 မေဝါတိ။

သန္ဓာလနဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၃။ ဩန္တိက္ခန္တုတိ ကံ ဥပ္ပတ္တိ? ဗာရာဏသိယံ ကိရ စက္ခုလောလ-
 ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ပါဒလောလဗြဟ္မဒတ္တော ဝိယ နာဠကဒဿနမနု-
 ယုတ္တော ဟောတိ။ အယံ ပန ဝိသေသော—သော အသန္တုဋ္ဌော တတ္ထ တတ္ထ
 ဂစ္ဆတိ၊ အယံ တံ တံ နာဠကံ ဒိသ္မာ အတိဝိယ အဘိနန္ဒိတွာ နာဠကပရိဝတ္တ-
 ဒဿနေန တဏှံ ဝဓေန္တော ဝိစရတိ။ သော ကိရ နာဠကဒဿနာယ အာဂတံ

အညတရံ ကုဋုမ္ဘိယဘရိယံ ဒိသွာ ရာဂံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တတော သံဝေဂ-
မာပဇ္ဇိတွာ ပုန “အဟံ ဣမံ တဏှံ ဝဇ္ဇေန္တော အပါယပရိပူရကော ဘဝိဿာမိ၊
ဟန္တ နံ နိဂ္ဂဏှာမိ”တိ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ
အတ္တနော ပုရိမပဋိပတ္တိံ ဂရဟန္တော တပ္ပဋိပက္ခဂုဏဒီပိကံ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ
အဘာသိ—

“ဩက္ခိတ္တစက္ခု။ န စ ပါဒလောလော၊
ဂုတ္တိန္ဒြိယော ရက္ခိတမာနသာနော။
အနဝဿုတော အပရိဋယုမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတိ ဟေဋ္ဌာခိတ္တစက္ခု၊ သတ္တ ဂီဝဠီနိ ပဋိပါဋိယာ
ဌပေတွာ ပရိဝဇ္ဇနဟေတုဗ္ဗဒဿနတ္ထံ^၁ ယုဂမတ္ထံ ပေက္ခမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
န တု ဟနုကဋ္ဌိနာ ဟဒယဋ္ဌိံ သဃ်ဇေန္တော။ ဧဝံ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတာ န သမဏ-
သာရုပ္ပါ ဟောတိ။ န စ ပါဒလောလောတိ ဧကဿ ဒုတိယော၊ ဒွိန္ဒြိ-
တတိယောတိ ဧဝံ ဂဏမဇ္ဈံ ပဝိသိတုကာမတာယ ကဏ္ဍုယမာနပါဒေါ ဝိယ
အဘဝန္တော^၂၊ ဒိဃစာရိကအနဝဋ္ဌတစာရိကဝိရတော ဝါ^၃။ ဂုတ္တိန္ဒြိယောတိ
ဆယု ဣန္ဒြိယေသု ဣဓ ဝိသုဝုတ္တာဝသေသဝသေန ဂေါပိတိန္ဒြိယော။ ရက္ခိတ-
မာနသာနောတိ မာနသံ ယေဝ မာနသာနံ၊ တံ ရက္ခိတမဿာတိ ရက္ခိတ-
မာနသာနော။ ယထာ ကိလေသေဟိ န ဝိလုပ္ပတိ၊ ဧဝံ ရက္ခိတစိတ္တောတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ အနဝဿုတောတိ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ တေသု တေသု အာရမ္မ-
ဏေသု ကိလေသအန္တာဿဝဝိရဟိတော။ အပရိဋယုမာနောတိ ဧဝံ အန္တာဿ-
ဝဝိရဟာဝ ကိလေသဂ္ဂိဟိ အပရိဋယုမာနော။ ဗဟိဒ္ဓေါ ဝါ အနဝဿုတော၊
အဇ္ဈတ္တံ အပရိဋယုမာနော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဩက္ခိတ္တစက္ခုဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၄။ ဩဟာရယိတွာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အယံ အညောပိ
စာတုမာသိကဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ စတုမာသေ စတုမာသေ ဥယျာနကီဠိ
ဂစ္ဆတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဂိဟာနံ မဇ္ဈိမေ မာသေ ဥယျာနံ ပဝိသန္တော

၁-ပရိဝဇ္ဇနာပဟာတဗ္ဗဒဿနတ္ထံ (သီ)၊ ပရိဝဇ္ဇနပဟာတဗ္ဗဒဿနတ္ထံ (သျှာ)

၂-အဝိစရန္တော (သျှာ)၊ အဓာဝန္တော (က)

၃-ဒိဃစာရိကအနဝဋ္ဌတစာရိကဝိရတော ဝါ (သီ)၊ ဒိဃစာရိကာနိဝဋ္ဌတစာရိကာဝိရတော ဝါ (သျှာ)၊

... ဒိဃစာရိကာယ ဝါ အနဝဋ္ဌတစာရိကာ ဝိရတော (က)

ဥယျာနဒွါရေ ပတ္တသဉ္စန္ဒံ ပုပ္ဖါလင်္ကတဝိဇ္ဇပံ ပါရိစ္ဆတ္တကကောဝိဋ္ဌာရံ ဒိသ္မာ
 ဧကံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ ပါဝိသိ။ တတော “ရညာ အဂ္ဂပုပ္ဖံ ဂဟိတ”န္တိ
 အညတရောပိ အမစ္စော ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ ဌိတော ဧဝ ဧကံ ပုပ္ဖံ အဂ္ဂဟေသိ။
 ဧတေနော ဥပါယေန သဗ္ဗော ဗလကာယော အဂ္ဂဟေသိ။ ပုပ္ဖံ အနဿာဒေန္တာ
 ပတ္တမ္ပိ ဂဏှိံသု။ သော ရုက္ခော နိပ္ပတ္တပုပ္ဖေါ ခန္ဓမတ္တောဝံ အဟောသိ။ တံ ရာဇာ
 သာယနသမယေ ဥယျာနာ နိက္ခမန္တော ဒိသ္မာ “ကိ” ကတော အယံ ရုက္ခော၊
 မမ အာဂမနဝေလာယံ မဏိဝဏ္ဏသာခန္ဓရေသု ပဝါဠသဒိသပုပ္ဖါလင်္ကတော
 အဟောသိ။ ဣဒါနိ နိပ္ပတ္တပုပ္ဖေါ ဇာတော”တိ စိန္တေန္တော တဿေဝါဝိဒူရေ
 အပုပ္ဖိတံ ရုက္ခံ သဉ္စန္ဓပလာသံ အဒ္ဓသ။ ဒိသ္မာ စဿ တေဒဟောသိ “အယံ
 ရုက္ခော ပုပ္ဖဘရိတသာခတ္တာ ဗဟုဇနဿ လောဘနိယော အဟောသိ။ တေန
 မုဟုတ္တေနော ဗျသနံ ပတ္တော၊ အယံ ပနညော အလောဘနိယတ္တာ တထေဝ
 ဌိတော။ ဣဒမ္ပိ ရဇ္ဇံ ပုပ္ဖိတရုက္ခော ဝိယ လောဘနိယံ၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ ပန
 အပုပ္ဖိတရုက္ခော ဝိယ အလောဘနိယော။ တဿာ ယာဝ ဣဒမ္ပိ အယံ ရုက္ခော
 ဝိယ န ဝိလုပ္ပတိ၊ တာဝံ အယမညော သဉ္စန္ဓပတ္တော ယထာ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊
 ဧဝံ ကာသာဝေန ပရိသဉ္စန္ဓေန ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော ရဇ္ဇံ ပဟာယ
 ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ
 အဘာသိ—

“ဩဟာရယိတွာ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ၊
 သဉ္စန္ဓပတ္တော ယထာ ပါရိဆတ္တော။
 ကာသာယဝတ္တော အဘိနိက္ခမိတွာ၊
 ဧကော စရေ ခရုဝိသာဏကပေါ”တိ။

တတ္ထ ကာသာယဝတ္တော အဘိနိက္ခမိတွာတိ ဣမဿ ပါဒဿ ဂေဟာ
 အဘိနိက္ခမိတွာ ကာသာယဝတ္တော ဟုတွာတိ ဧဝမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ
 ဝုတ္တနယေနော သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ န ဝိတ္တာရိတန္တိ။

ပါရိစ္ဆတ္တကဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

တတိယေ ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၆၅။ ရသေသူတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အညတရော ကိရ ဗာရာဏသိရာဇာ
 ဥယျာနေ အမစ္စပုတ္တေဟိ ပရိဝုတော သိလာပဋ္ဌပေါက္ခရဏိယံ ကိဋ္ဌတိ။ တဿ

သူဒေါ သဗ္ဗမိသာနံ ရသံ ဂဟေတွာ အတိဝ သုသင်္ခတံ အမတကပ္ပံ အန္တရဘတ္တံ ပစိတွာ ဥပနာမေသိ၊ သော တတ္ထ ဂေမောပန္နော ကဿမိ ကိဉ္စိ အဒတွာ အတ္တနာဝ ဘုဉ္စိ။ ဥဒကကိဋ္ဌတော^၁ စ အတိဝိကာလေ နိက္ခန္တော သီဃံ သီဃံ ဘုဉ္စိ။ ယေဟိ သဒ္ဓိ^၂ ပုဗ္ဗေ ဘုဉ္စတိ၊ န တေသံ ကဉ္စိ သရိ။ အထ ပစ္ဆာ ပဋိသင်္ခါနံ ဥပ္ပါဒေတွာ “အဟော မယာ ပါပံ ကတံ၊ ယွာဟံ ရသတဏှာယ အဘိဘူတော သဗ္ဗဇနံ ဝိသရိတွာ ဧကကောဝ ဘုဉ္စိ။ ဟန္တ ရသတဏှံ နိဂ္ဂဏှာမိ”တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိ^၃ သစ္စိကတွာ အတ္တနော ပုရိမပဋိပတ္တိ^၄ ဂရဟန္တော တပ္ပဋိပက္ခဂုဏဒီပိကံ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ရသေသု ဂေဓံ အကရံ အလောလော၊
အနညပေါသီ သပဒါနစာရီ။
ကုလေ ကုလေ အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ရသေသုတိ အဓိလမရုတိတ္တကကဋကလောဏိကခါရိကကသာဝါဒိဘေဒေသု သာယနီယေသု။ ဂေဓံ အကရန္တိ ဂိဉ္စိ^၁ အကရောန္တော၊ တဏှံ အနုပ္ပါဒေန္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အလောလောတိ “ဣဒံ သာယိဿာမိ၊ ဣဒံ သာယိဿာမိ”တိ ဧဝံ ရသဝိသေသေသု အနာကုလော။ အနညပေါသီတိ ပေါသေတဗ္ဗကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိဝိရဟိတော၊ ကာယသန္တာရဏမတ္တေန သန္တုဋ္ဌောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာ ဝါ ပုဗ္ဗေ ဥယျာနေ ရသေသု ဂေမကရဏလောလော ဟုတွာ အညပေါသီ အာသိ^၂၊ ဧဝံ အဟုတွာ ယာယ တဏှာယ လောလော ဟုတွာ ရသေသု ဂေဓံ ကရောတိ၊ တံ တဏှံ ဟိတွာ အာယတိ^၃ တဏှာမူလကဿ အညဿ အတ္တဘာဝဿ အနိဗ္ဗတ္တနေ အနညပေါသီတိ ဒေသံတိ။ အထ ဝါ အတ္တဘဉ္ဇနကဋ္ဌေန အညေတိ ကိလေသာ ဝုစ္စန္တိ၊ တေသံ အပေါသနေ အနညပေါသီတိ အယဗ္ဗေတ္ထ အတ္တော။ သပဒါနစာရီတိ အဝေါက္ကမ္မစာရီ အနုပုဗ္ဗစာရီ၊ သရပဋိပါဋိ^၄ အဆဇ္ဇေတွာ အမုကုလဉ္စ ဒလိဒ္ဓကုလဉ္စ နိရန္တရံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသမာနောတိ အတ္တော။ ကုလေ ကုလေ အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော^၅တိ ခတ္တိယကုလာဒီသု ယတ္ထ ကတ္တမိ ကိလေသဝသေန အလဂ္ဂစိတ္တော၊ စန္ဒူပမော နိစ္စနဝကော ဟုတွာတိ အတ္တော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ရသဂေဂေါသာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၆။ ပဟာယ ပဉ္စာဝရဏာနီတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော ရာဇာ ပဌမဇ္ဈာနလာဘီ အဟောသိ။ သော ဈာနာနုရက္ခဏတ္ထံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ အတ္တနော ပဋိပတ္တိသမ္ပဒံ ဒီပေန္တော ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ပဟာယ ပဉ္စာဝရဏာနိ စေတသော၊
ဥပ္ပတ္တိလေသေ ဗျပနုဇ္ဇ သဗ္ဗေ။
အနိဿိတော ဆေတွံ^၁ သိနေဟဒေါသံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”^၂တိ။

တတ္ထ အာဝရဏာနီတိ နိဝရဏာနေဝ၊ တာနိ အတ္တတော ဥရဂသုတ္တေ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ ပန ယသ္မာ အဗ္ဘာဒယော ဝိယ စန္ဒသူရိယေ စေတော အာဝရန္တိ၊ တသ္မာ “အာဝရဏာနိ စေတသော”တိ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ ဥပစာရေန ဝါ အပ္ပနာယ ဝါ ပဟာယ။ ဥပ္ပတ္တိလေသေတိ ဥပဂမ္မ စိတ္တံ ဝိဗာဓေန္တေ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ ဝတ္ထောပမာဒီသု ဝုတ္တေ အဘိဇ္ဈာဒယော ဝါ။ ဗျပနုဇ္ဇာတိ ပနဒိတွာ ဝိနာသေတွာ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂေန ပဇဟိတွာတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗေတိ အနဝသေသေ။ ဧဝံ သမထဝိပဿနာသမ္ပန္တော ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌိနိဿယဿ ပဟိနတ္တာ အနိဿိတော၊ သေသမဂ္ဂေဟိ ဆေတွာ တေ-
ဓာတုကံ သိနေဟဒေါသံ၊ တဏှာရာဂန္တိ^၂ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သိနေဟော ဧဝ ဟိ ဂုဏပဋိပက္ခတော သိနေဟဒေါသေတိ ဝုတ္တော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အာဝရဏဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၇။ ဝိပိဋ္ဌိကတွာနာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော ရာဇာ စတုတ္ထဇ္ဈာနလာဘီ အဟောသိ။ သော ဈာနာနုရက္ခဏတ္ထံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ အတ္တနော ပဋိ-
ပတ္တိသမ္ပဒံ ဒီပေန္တော ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ဝိပိဋ္ဌိကတွာန သုခံ သုခဉ္စ၊
ပုဗ္ဗေဝ စ သောမနဿဒေါမနဿံ။
လဒ္ဓါနုပေက္ခံ သမထံ ဝိသုဒ္ဓိံ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”^၂တိ။

တတ္ထ ဝိပိဋ္ဌိကတွာနာတိ ဝိပိဋ္ဌတော ကတွာ၊ ဆဇ္ဇေတွာ ဇဟိတွာတိ အတ္ထော။ သုခံ ဒုခဉ္စာတိ ကာယိကံ သာတာသာတံ။ သောမနဿဒေါမနဿန္တိ စေတသိကံ သာတာသာတံ။ ဥပေက္ခန္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနပေက္ခံ။ သမထန္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမထမေဝ။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ ပဉ္စနိဝရဏဝိတက္ကဝိစာရပီတိသုခသင်္ခါတေဟိ နဝဟိ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိသုဒ္ဓံ၊ နိဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏမိဝ ဝိဂတူပက္ကိလေသန္တိ အတ္ထော။

အယံ ပန ယောဇနာ—ဝိပိဋ္ဌိကတွာန သုခံ ဒုက္ခဉ္စ ပုဗ္ဗေဝ၊ ပဌမဇ္ဈာနပစာရဘူမိယံယေဝ ဒုက္ခံ၊ တတိယဇ္ဈာနပစာရဘူမိယံ သုခန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ပုန အာဒိတော ဝုတ္တံ စကာရံ ပရတော နေတွာ “သောမနဿံ ဒေါမနဿဉ္စ ဝိပိဋ္ဌိကတွာန ပုဗ္ဗေဝါ”တိ အဓိကာရော။ တေန သောမနဿံ စတုတ္ထဇ္ဈာနပစာရေ၊ ဒေါမနဿဉ္စ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရေယေဝါတိ ဒီပေတိ။ တောနိ ဟိ ဧတေသံ ပရိယာယတော ပဟာနဋ္ဌာနာနိ။ နိပ္ပရိယာယတော ပန ဒုက္ခဿ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ဒေါမနဿဿ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သုခဿ တတိယဇ္ဈာနံ၊ သောမနဿဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပဟာနဋ္ဌာနံ။ ယထာဟ “ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ ဧတ္ထုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ”တိအာဒိ။ တံ သဗ္ဗံ အဋ္ဌသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ၊ ဝုတ္တံ။ ယတော ပုဗ္ဗေဝ တီသု ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု ဒုက္ခဒေါမနဿသုခါနိ ဝိပိဋ္ဌိကတွာ ဧတ္ထေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ သောမနဿံ ဝိပိဋ္ဌိကတွာ ဣမာယ ပဋိပဒါယ လဒ္ဓါနုပေက္ခံ သမထံ ဝိသုဒ္ဓံ ဧကော စရေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋ္ဌမေဝါတိ။

ဝိပိဋ္ဌိကတွာဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၈။ အာရဒ္ဓဝိရိယောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အညတရော ကိရ ပစ္စန္နရာဇာ သဟဿယောပေရိမာဏဗလကာယော ရဇ္ဇေန ခုဒ္ဒကော၊ ပညာယ မဟန္တော အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ “ကိဉ္စာပိ အဟံ ခုဒ္ဒကော၊ ပညဝတာ စ ပန သက္ကာ သကလဇမ္ပဒီပံ ဂဟေတု”န္တိ စိန္တေတွာ သာမန္တရညော ဒူတံ ပါဟေသိ “သတ္တဒိဝသပ္ပန္နရေ မေ ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ။ တတော သော အတ္တနော အမစ္စေ သမောဓာနေတွာ အာဟ “မယာ တုမေ အနာပုစ္ဆာယေဝ သာဟသံ ကတံ၊ အမုကဿ ရညော ဧဝံ ပဟိတံ၊ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ တေ အာဟံသု “သက္ကာ မဟာရာဇေ သော ဒူတော နိဝတ္တေတု”န္တိ။ န သက္ကာ၊ ဂတော ဘဝိဿတိတိ။ ယဒိ ဧဝံ ဝိနာသိတမ္ဘာ တယာ၊ တေန ဟိ

ဒုက္ခံ အညဿ သတ္တေန မရိတုံ၊ ဟန္တ မယံ အညမညံ ပဟရိတွာ မရာမ၊
အတ္တာနံ ပဟရိတွာ မရာမ၊ ဥဗ္ဗန္ဓာမ၊ ဝိသံ ခါဒါမာတိ။ ဧဝံ တေသု ဧက-
မေကော မရဏမေဝ သံဝဏ္ဏေတိ။ တတော ရာဇာ “ကံ” မေ ဣမေဟိ၊ အတ္ထိ
ဘဏေ မယံ ယောဓာ”တိ အာဟ။ အထ “အဟံ မဟာရာဇ ယောဓော၊ အဟံ
မဟာရာဇ ယောဓော”တိ တံ ယောဓေဟဿံ ဥဋ္ဌဟိ။

ရာဇာ “ဧတေ ဥပပရိက္ခိဿာမိ”တိ မန္တော စိတကံ သဇ္ဇေတွာ အာဟ
“မယာ ဘဏေ ဣဒံ နာမ သာဟဿံ ကတံ၊ တံ မေ အမစ္စာ ပဋိက္ခောသန္တိ၊
သောဟံ စိတကံ ပဝိသိဿာမိ၊ ကော မယာ သဒ္ဓိံ ပဝိသိဿတိ၊ ကေန မယံ
ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တ”န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပဉ္စသတော ယောဓာ ဥဋ္ဌဟိသု “မယံ မဟာ-
ရာဇ ပဝိသာမာ”တိ။ တတော ရာဇာ အပရေ ပဉ္စသတေ ယောဓေ အာဟ
“တုမေ ဣဒါနိ တာတာ ကံ” ကရိဿထာ”တိ။ တေ အာဟံသု “နာယံ မဟာရာဇ
ပုရိသကာရော၊ ဣတ္ထိကိရိယာ” ဧသာ၊ အဝိစ မဟာရာဇေန ပဋိရညော ဒူတော
ပေသိတော၊ တေန မယံ ရညာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ မရိဿာမာ”တိ။ တတော
ရာဇာ “ပရိစ္စတ္တံ တုမေဟိ မမ ဇီဝိတ”န္တိ စတုရင်္ဂိနိ သေနံ သန္ဓယိတွာ တေန
ယောဓေဟဿေန ပရိဝုတော ဂန္တော ရဇ္ဇသီမာယ နိသီဒိ။

သောဝိ ပဋိရာဇာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “အရေ သော ခုဒ္ဒကရာဇာ မမ
ဒါသဿာဝိ နပ္ပဟောတိ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ၂ သဗ္ဗံ ဗလကာယံ အာဒါယ ယုဇ္ဈိတုံ
နိက္ခမိ။ ခုဒ္ဒကရာဇာ တံ အဗ္ဘုယျာတံ ဒိသ္မာ ဗလကာယံ အာဟ “တာတာ
တုမေ န ဗဟုကာ၊ သဗ္ဗေ သမ္ဗိဏ္ဏိတွာ အသိစမ္ပံ ဂဟေတွာ သီဃံ ဣမဿ
ရညော ပုရတော ဥဇုကံ ဧဝ ဂစ္ဆထာ”တိ။ တေ တထာ အကံသု၊ အထ
သာ သေနာ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိတွာ အန္တရမဒါသိ။ တေ တံ ရာဇာနံ ဇီဝဂ္ဂါဟံ
ဂဏှိံသု၊ အညေ ယောဓာ ပလာယိံသု။ ခုဒ္ဒကရာဇာ “တံ မာရေမိ”တိ
ပုရတော ဓာဝတိ၊ ပဋိရာဇာ တံ အဘယံ ယာစိ။ တတော တဿ အဘယံ
ဒတွာ သပထံ ကာရာပေတွာ တံ အတ္တနော မနုဿံ ကတွာ တေန သဟ
အညံ ရာဇာနံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တော တဿ ရဇ္ဇသီမာယ ဌတွာ ပေသေသိ “ရဇ္ဇံ ဝါ
မေ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ။ သော “အဟံ ဧကယုဒ္ဓမ္ပိ န သဟာမိ”တိ ရဇ္ဇံ
နိယျာတေသိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန သဗ္ဗရာဇာနော ဂဟေတွာ အန္တေ
ဗာရာဏသိရာဇာနမ္ပိ အဂ္ဂဟေသိ။

သော ကေသတရာဇပရိဝုတော သကလဇမ္ဗဒီပေ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တော
စိန္တေသိ “အဟံ ပုဗ္ဗေ ခုဒ္ဒကော အဟောသိ။ သောမိ အတ္တနော ဣဏ-
သမ္ပတ္တိယာ သကလဇမ္ဗဒီပဿ ဣဿရော ဇာတော။ တံ ခေါ ပန မေ ဣဏံ
လောကီယဝီရိယသမ္ပယုတ္တံ၊ နေဝ နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ သံဝတ္တတိ၊ သာဓု
ဝတဿ သွာဟံ ဣမိနာ ဣဏေန လောကုတ္တရဓမ္မံ ဂဝေသေယျ”န္တိ။ တတော
ဗာရာဏသီရညော ရဇ္ဇံ ဒတွာ ပုတ္တဒါရဉ္စ သကဇနပဒမေဝ ပေသေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ
သမာဒါယ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ အတ္တနော
ဝီရိယသမ္ပတ္တိံ ဒီပေန္တော ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“အာရဒ္ဓဝီရိယော ပရမတ္ထပတ္တိယာ၊
အလိနစိတ္တော အကုသိတဝုတ္တိ။
ဒဠှနိက္ကမော ထာမဗလူပပန္နော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ အာရဒ္ဓံ ဝီရိယမဿာတိ အာရဒ္ဓဝီရိယော။ ဧတေန အတ္တနော
ဝီရိယာရဇ္ဇံ အာဒိဝီရိယံ ဒဿေတိ။ ပရမတ္ထော ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တဿ ပတ္တိယာ
ပရမတ္ထပတ္တိယာ။ ဧတေန ဝီရိယာရဇ္ဇေန ပတ္တဗ္ဗလံ ဒဿေတိ။ အလိန-
စိတ္တောတိ ဧတေန ဗလဝီရိယူပတ္တိန္ဒာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ အလိနတံ ဒဿေတိ၊
အကုသိတဝုတ္တိတိ ဧတေန ဌာနအာသနစက်မနာဒိသု ကာယဿ အနဝသီဒနံ။
ဒဠှနိက္ကမောတိ ဧတေန “ကာမံ တစော စ နှာရ စာ”တိ၊ ဧဝံ ပဝတ္တံ ပဒဟန-
ဝီရိယံ ဒဿေတိ၊ ယံ တံ အနုပုဗ္ဗသိက္ခာဒိသု ပဒဟန္တော “ကာယေန စေဝ
ပရမသစ္စံ သစ္စိကရေတိ၊ ပညာယ စ နံ အတိဝိဇ္ဈ ပဿတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ
ဧတေန မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဝီရိယံ ဒဿေတိ။ တဉ္စိ ဒဠှ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဂတက္ကာ၊
နိက္ကမော စ သဗ္ဗသော ပဋိပက္ခာ နိက္ခန္တက္ကာ၊ တသ္မာ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလောပိ ဒဠှော
နိက္ကမော အဿာတိ “ဒဠှနိက္ကမော”တိ ဝုစ္စတိ။ ထာမဗလူပပန္နောတိ မဂ္ဂက္ခဏေ
ကာယထာမေန ဣဏဗလေန စ ဥပပန္နော၊ အထ ဝါ ထာမဘူတေန ဗလေန
ဥပပန္နောတိ ထာမဗလူပပန္နော၊ ထိရဣဏဗလူပပန္နောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဧတေန တဿ ဝီရိယဿ ဝိပဿနာဣဏသမ္ပယောဂံ ဒီပေန္တော ယောနိသော
ပဒဟနဘာဝံ သာဓေတိ။ ပုဗ္ဗဘာဂမဇ္ဈိမဥက္ကဋ္ဌဝီရိယဝသေန ဝါ တယောပိ
ပါဒါ ယောဇေတဗ္ဗာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၆၉။ ပဋိသလ္လာနန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဣမိဿာ ဂါထာယ အာဝရဏဂါထာယ ဥပ္ပတ္တိသဒိဿာ ဧဝံ ဥပ္ပတ္တိ၊ နတ္ထိ ကောစိ ဝိသေသော။ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ ပနဿာ ပဋိသလ္လာနန္တိ တေဟိ တေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ သလ္လိနံ ဧကတ္တသေဝိဘာ^၁ ဧကီဘာဝေါ၊ ကာယဝိဝေကောတိ အတ္ထော။ ဈာနန္တိ ပစ္စနိကဈာပနတော အာရမ္မဏလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနတော စ စိတ္တဝိဝေကော ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော နိဝရဏာဒိပစ္စနိကဈာပနတော အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနတော စ ဈာနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ သတ္တသညာဒိပစ္စနိကဈာပနတော၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနတောယေဝ စေတ္ထ ဖလာနိ^၂။ ဣမ ပန အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ဧဝမေတံ ပဋိသလ္လာနန္တ ဈာနန္တ အရိဉ္စမာနော အဇဟမာနော အနိဿဇ္ဇမာနော။ ဓမ္မေသျှတိ ဝိပဿနူပဂေသု ပဉ္စက္ခန္ဓာဒိဓမ္မေသျှ။ နိစ္စန္တိ သတတံ သမိတံ အဗ္ဘောကိဏ္ဏံ။ အနုဓမ္မစာရီတိ တေ ဓမ္မေ အာရပ္ပပဝတ္တမာနေန အနုဂတံ ဝိပဿနာဓမ္မံ စရမာနော။ အထ ဝါ ဓမ္မာတိ နဝလောကုတ္တရဓမ္မာ၊ တေသံ ဓမ္မာနံ အနုလောမော ဓမ္မာတိ အနုဓမ္မော၊ ဝိပဿနာယေတံ အဓိဝစနံ။ တတ္ထ “ဓမ္မာနံ နိစ္စံ အနုဓမ္မစာရိ”တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ဝိဘတ္တိဗျတ္တယေန “ဓမ္မေသျှ”တိ ဝုတ္တံ သိယာ။ အာဒိနဝံ သမ္ပသိတာဘဝေသျှတိ တာယ အနုဓမ္မစရိတာသင်္ခါတာယ ဝိပဿနာယ အနိစ္စာကာရာဒိဒေါသံ တီသု ဘဝေသု သမနုပဿန္တော ဧဝံ ဣမံ ကာယဝိဝေကစိတ္တဝိဝေကံ အရိဉ္စမာနော သိခါပ္ပတ္တိဝိပဿနာသင်္ခါတာယ ပဋိပဒါယ အဓိဂတောတိ ဝတ္ထဗ္ဗော ဧကော စရေတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိသလ္လာနဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၀။ တဏှက္ခယန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အညတရော ကိရ ဗာရာဏသိရာဇာ မဟစ္စရာဇာနုဘာဝေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရေတိ။ တဿ သရီရသောဘာယ အာဝဋ္ဋိတဟဒယာ^၁ သတ္တာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တာပိ နိဝတ္တိတွာ တမေဝ ဥလ္လောကေန္တိ၊ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တာပိ၊ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ဂစ္ဆန္တာပိ။ ပကတိယာ ဧဝံ ဟိ ဗုဒ္ဓဒဿနေ ပုဏ္ဏစန္ဒသမုဒ္ဒရာဇဒဿနေ စ အတိတ္ထော လောကော။ အထ အညတရာ ကုဋုမ္ဘိယဘူရိယာပိ ဥပရိပါသာဒဂတာ သီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသျှာဝ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ဇာနာဟိ တာဝ ဘဏေ အယံ ဣတ္ထိ သဿာမိကာ

၁-ကေမန္တသေဝိတာ (သိ)၊ ကေမတ္တသေဝိတာ (သျှာ)၊ ကေမတ္တသေဝိတတ္တာ (ကံ)

၂-ဈာနာနိ (သိ၊ သျှာ)

၃-အာဝဋ္ဋိတဟဒယာ (သိ၊ က)

ဝါ အသာမိကာ ဝါ”တိ။ သော ဂန္တော “သသာမိကာ”တိ အာရောစေသိ။ အထ
ရာဇာ စိန္တေသိ “ဣမာ ဝိသတိသဟဿနာဋ္ဌကိတ္တိယော ဒေဝဗ္ဗရာယော ဝိယ
မံယေဝ ဧကံ အဘိရမေန္တိ၊ သော ဒါနာဟံ တောပိ အတုသိတွာ” ပရဿ
ဣတ္ထိယာ တဏှံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ သာ ဥပ္ပန္နာ အပါယမေဝ အာကုတိ”တိ
တဏှာယ အာဒိနဝံ ဒိသ္မာ “ဟန္တ နံ နိဂ္ဂဏှာမိ”တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ
ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သန္တိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“တဏှက္ခယံ ပတ္တယမပ္ပမတ္တော၊
အနေဠမူဂေါ သုတဝါ သတိမာ။
သင်္ခါတဓမ္မော နိယတော ပဓာနဝါ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ တဏှက္ခယန္တိ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဒိနဝါယ တဏှာယ ဧဝ အပ္ပဝတ္တိံ။
အပ္ပမတ္တောတိ သာတစ္စကာရီ သက္ကစ္စကာရီ။ အနေဠမူဂေါတိ အလာလာမုခေါ။
အထ ဝါ အနေဠော စ အမူဂေါ စ၊ ပဏှိတော ဗျတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဟိတသုခသမ္မာပကံ သုတမဿ အတ္တိတိ သုတဝါ၊ အာဂမသမ္ပန္နောတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ သတိမာတိ စိရကတာဒိနံ အနုဿရိတာ။ သင်္ခါတဓမ္မောတိ ဓမ္မုပ-
ပရိက္ခာယ ပရိညာတဓမ္မော။ နိယတောတိ အရိယမဂ္ဂေန နိယာမံ ပတ္တော။
ပဓာနဝါတိ သမ္ပပ္ပဓာနဝိရိယသမ္ပန္နော။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ သေ ပါဌော ယောဇေ-
တဗ္ဗော။ ဧဝမေတေဟိ အပ္ပမာဒါဒိဟိ သမန္နာဂတော နိယာမသမ္မာပကေန
ပဓာနေန ပဓာနဝါ၊ တေန ပဓာနေန ပတ္တနိယာမတ္တာ နိယတော၊ တတော
အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ သင်္ခါတဓမ္မော။ အရဟာ ဟိ ပုန သင်္ခါတဗ္ဗာဘာဝတော
“သင်္ခါတဓမ္မော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေခါ
ပုထု ဣဓာ”တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

တဏှက္ခယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၁။ သီဟော ဝါတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အညတရဿ ကိရ ဗာရာဏသိ-
ရညော ဒူရေ ဥယျာနံ ဟောတိ၊ သော ပဂေဝ ဝုဋ္ဌာယ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော
အန္တရာမဂ္ဂေ ယာနာ ဩရုယ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဥပဂတော “မုခံ ဓောဝိဿာမီ”တိ။
တသ္မိဉ္စ ပဒေသေသီဟိ ပေါတကံ ဇနေတွာ? ဂေါစရာယ ဂတာ၊ ရာဇပုရိသော
တံ ဒိသ္မာ “သီဟပေါတကော ဒေဝါ”တိ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “သီဟော

ကိရ န ကဿဗိ ဘာယတိ”တိ တံ ဥပပရိက္ခိတုံ ဘေရိအာဒိနိ အာကောဋ္ဌာ-
ပေသိ၊ သီဟပေါတကော တံ သဒ္ဓိ သုတွာပိ တထေဝ သယိ။ ရာဇာ ယာဝ-
တတိယကံ အာကောဋ္ဌာပေသိ၊ သော တတိယဝါရေ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ သဗ္ဗံ
ပရိသံ ဩလောကေတွာ တထေဝ သယိ။ အထ ရာဇာ “ယာဝဿ မာတာ
နာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝတွာ ဂစ္ဆန္တော စိန္တေသိ “တံ ဒိဝသံ ဇာတောပိ
သီဟပေါတကော န သန္တသတိ န ဘာယတိ၊ ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ တဏှာ-
ဒိဋ္ဌိပရိတာသံ ဆေတွာ န သန္တသေယျံ န ဘာယေယျ”န္တိ။ သော တံ အာရမ္မဏံ
ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော ပုန ကေဝဇ္ဇေဟိ မစ္ဆေ ဂဟေတွာ သာခါယု ဗန္ဓိတွာ
ပသာရိတေ ဇာလေ ဝါတံ အလဂ္ဂံယေဝ^၁ ဂစ္ဆမာနံ ဒိသ္မာ တမ္ပိ နိမိတ္တံ
အဂ္ဂဟေသိ “ကုဒါဿု နာမာဟမ္ပိ တဏှာဒိဋ္ဌိဇာလံ မောဟဇာလံ ဝါ
ဇာလေတွာ ဧဝံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆေယျ”န္တိ။

အထ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ သိလာပဋ္ဌပေါက္ခရဏီတီရေ နိသိန္တော ဝါတဗ္ဗာဟ-
တာနိ ပဒုမာနိ ဩနမိတွာ ဥဒကံ ဖုသိတွာ ဝါတဝိဂမေ ပုန ယထာဌာနေ
ဋ္ဌိတာနိ ဥဒကေန အနုပလိတ္တာနိ ဒိသ္မာ တမ္ပိ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ “ကုဒါဿု
နာမာဟမ္ပိ ယထာ တောနိ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေန အနုပလိတ္တာနိ
တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧဝမေဝံလောကေ ဇာတော လောကေန အနုပလိတ္တော တိဋ္ဌေယျ”န္တိ။
သော ပုနပ္ပုနံ “ယထာ သီဟဝါတပဒုမာနိ၊ ဧဝံ အသန္တသန္တေန အသဇ္ဇ-
မာနေန အနုပလိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ
ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိ^၂ သစ္စိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“သီဟောဝ သဒ္ဓေသုံ အသန္တသန္တော၊
ဝါတောဝ ဇာလမ္ပိ အသဇ္ဇမာနော။
ပဒုမံဝ တောယေန အလိပ္ပမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ သီဟောတိ စတ္တာရော သီဟာ တိဏသီဟော ပဏ္ဍုသီဟော၊^၂ ကာဠု-
သီဟော ကေသရသီဟောတိ။ ကေသရသီဟော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊
သောဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ဝါဟော ပုရတ္ထိမာဒိဝသေန အနေကဝိဓော၊ ပဒုမံ
ရတ္တသေတာဒိဝသေန။ တေသု ယော ကောစိ ဝါတော ယံကိဋ္ဌိ ပဒုမဉ္စ
ဝဇ္ဇတိယေဝ။ တတ္ထ ယသ္မာ သန္တာသော အတ္တသိနေဟေန ဟောတိ၊ အတ္တ-
သိနေဟော စ တဏှာလေပေါ၊ သောပိ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တေန ဝါ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေန ဝါ

၁-အသင်္ဂံယေဝ (သီ)၊ အသံသဇ္ဇမာနမေဝ (သျှာ)

၂-နရသီဟော (သျှာ၊ က)

လောဘေန ဟောတိ၊ သော စ တဏှာယေဝ။ သဇ္ဇနံ ပန တတ္ထ ဥပပရိက္ခာ-
 ဝိရဟိတဿ မောဟေန ဟောတိ၊ မောဟော စ အဝိဇ္ဇာ။ တတ္ထ သမထေန
 တဏှာယ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဝိပဿနာယ အဝိဇ္ဇာယ။ တသ္မာ သမထေန
 အတ္တသိနေဟံ ပဟာယ သိဟောဝ သဒ္ဓေသု အနိစ္စာဒိသု အသန္တသန္တော၊
 ဝိပဿနာယ မောဟံ ပဟာယ ဝါတောဝ ဇာလမှိ ခန္ဓာယတနာဒိသု အသဇ္ဇ-
 မာနေ၊ သမထနေဝ လောဘံ လောဘသမ္ပယုတ္တံ ဧဝံ^၁ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ပဟာယ၊
 ပဒုမံဝ တောယေန သဗ္ဗဘဝဘောဂလောဘေန အလိပ္ပမာနော။ ဧတ္ထ စ
 သမထဿ သီလံပဒဋ္ဌာနံ၊ သမထော သမာဓိ၊ ဝိပဿနာ ပညာတိ ဧဝံ တေသု
 ဦသု ဓမ္မေသု သိဒ္ဓေသု တယောပိ ခန္ဓာ သိဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတ္ထ သီလက္ခန္ဓေန
 သုရတော ဟောတိ၊ သော သိဟောဝ သဒ္ဓေသု အာဃာတဝတ္ထုသု ကုမ္ဘိတု-
 ကာမတာယ န သန္တသတိ၊ ပညာက္ခန္ဓေန ပဋိဝိဒ္ဓသဘာဝေါ ဝါတောဝ
 ဇာလမှိ ခန္ဓာဒိဓမ္မဘေဒေ န သဇ္ဇတိ၊ သမာဓိက္ခန္ဓေန ဝီတရာဂေါ ပဒုမံဝ
 တောယေန ရာဂေန န လိပ္ပတိ။ ဧဝံ သမထဝိပဿနာဟိ သီလသမာဓိ-
 ပညာက္ခန္ဓေဟိ စ ယထာသမ္ဘဝံ အဝိဇ္ဇာတဏှာနံ တိဏ္ဏဉ္စ အကုသလမူလာနံ
 ပဟာနဝသေန အသန္တသန္တော အသဇ္ဇမာနော အလိပ္ပမာနော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အသန္တသန္တဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၂။ သိဟော ယထာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အညတရော ကိရ ဗာရာဏသီရာဇာ
 ပစ္စန္တိ ကုပ္ပိတံ ဝုပသမေတုံ ဂါမာနုဂါမိမဂ္ဂံ ဆဇ္ဇေတွာ ဥဇုံ အဋ္ဌဝိမဂ္ဂံ ဂဟေတွာ
 မဟတိယာ သေနာယ ဂစ္ဆတိ။ တေန စ သမယေန အညတရသ္မိံ^၂ ပဗ္ဗတပါဒေ
 သိဟော ဗာလသူရိယာတပံ တပ္ပမာနော နိပဇ္ဇော ဟောတိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇ-
 ပုရိသော ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “သိဟော ကိရ သဒ္ဓေန န သန္တသ-
 တိ”တိ ဘေရိသင်္ခပဏဝါဒီဟိ သဒ္ဓံ ကာရာပေသိ၊ သိဟော တထေဝ နိပဇ္ဇိ။
 ဒုတိယမ္ပိ ကာရာပေသိ၊ သိဟော တထေဝ နိပဇ္ဇိ၊ တတိယမ္ပိ ကာရာပေသိ၊
 သိဟော “မမ ပဋိသတ္တု၊ အတ္ထိ”တိ စတူဟိ ပါဒေဟိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ ပတိဋ္ဌ-
 ဟိတွာ သိဟနာဒံ နဒိ။ တံ သုတွာဝ ဟတ္ထာရောဟာဒယော ဟတ္ထိအာဒီဟိ
 ဩရေဟိတွာ တိဏ္ဏဂဟနာနိ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဟတ္ထိအဿဂဏာ ဒိသාරိဒိသာ
 ပလာတာ။ ရညော ဟတ္ထိပိ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ ဝနဂဟနာနိ ပေါထယ-
 မာနော ပလာယိ။ သော တံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ရုက္ခသာခါယ

ဩလမ္ဗိတွာ ပထဝီံ ပတိတွာ ဧကပဒိကမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ
ဝသနဋ္ဌာနံ ပါပုဏိတွာ တတ္ထပစ္စေကဗုဒ္ဓေပုစ္ဆိ “အဝိဘန္တေ သဒ္ဓမ္မဿုတ္တာ”တိ။
အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကဿ သဒ္ဓိံ ဘန္တေတိ။ ပဌမံ ဘေရိသင်္ခါဒီနံ၊ ပစ္ဆာ
သီဟဿာတိ။ န ဘာယိတ္ထ ဘန္တေတိ။ န မယံ မဟာရာဇေ ကဿမိ သဒ္ဓဿ
ဘာယာမာတိ။ သက္ကာ ပန ဘန္တေ မယုဗ္ဗိ ဧဒိသံ ကာတုန္တိ။ သက္ကာ
မဟာရာဇေ သစေ ပဗ္ဗဇသီတိ၊ ပဗ္ဗဇာမိ ဘန္တေတိ။ တတော နံ ပဗ္ဗာဇေတွာ
ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ အာဘိသမာစာရိကံ သိက္ခာပေသုံ။ သောဝိ ပုဗ္ဗေ
ဝုတ္တနယေနဝ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သမ္ဘိကတွာ ဣမံ ဥဒါနဂါထံ
အဘာသိ—

“သီဟော ယထာ ဒါဌဗလီ ပသယျ၊
ရာဇာ မိဂါနံ အဘိဘုယျ စာရီ။
သေဝေထ ပန္နာနိ သေနာသနာနိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ သဟနာ စ ဟနနာ စ သီဃဇဝတ္တာ စ ‘သီဟော။ ကေသရ-
သီဟောဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ဒါဌာ ဗလဿ အတ္ထိတိ ဒါဌဗလီ။ ပသယျ
အဘိဘုယျာတိ ဥဘယံ စာရီသဒ္ဓေန သဟ ယောဇေတဗ္ဗံ ပသယျစာရီ
အဘိဘုယျစာရီတိ။ တတ္ထ ပသယျ နိဂ္ဂဟေတွာ စရဏေန ပသယျစာရီ၊ အဘိ-
ဘဝိတွာ သန္တာသေတွာ ဝသိကတွာ စရဏေန အဘိဘုယျစာရီ။ သွာယံ
ကာယဗုလေန ပသယျစာရီ၊ တေဇသာ အဘိဘုယျစာရီ။ တတ္ထ သစေ ကောစိ
ဝဒေယျ “ကိံ ပသယျ အဘိဘုယျ စာရီ”တိ၊ တတော မိဂါနန္တိ သာမိဝစနံ
ဥပယောဂဝစနံ ကတွာ “မိဂေ ပသယျ အဘိဘုယျ စာရီ”တိ ပဋိဝတ္တဗ္ဗံ။ ပန္နာနိတိ
ဒူရာနိ။ သေနာသနာနိတိ ဝသနဋ္ဌာနာနိ။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ သက္ကာ
ဇာနိတုန္တိ န ဝိတ္တာရိတန္တိ။

ဒါဌဗလီဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၃။ မေတ္တံ ဥပေက္ခန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အညတရော ကိရ ရာဇာ မေတ္တာဒိ-
ဈာနလာဘီ အဟောသိ။ သော “ဈာနသုခန္တရာယကရံ ရဇ္ဇေ”န္တိ ဈာနာနု-
ရက္ခဏတ္ထံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သမ္ဘိကတွာ
ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“မေတ္တံ ဥပေက္ခံ ကရုဏံ ဝိမုတ္တိံ၊
 အာသေဝမာနော မုဒိတဉ္စ ကာလေ။
 သဗ္ဗေန လောကေန အဝိရုဇ္ဈမာနော၊
 ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ “သဗ္ဗေ သတ္တာ သုခိတာ ဟောန္တူ”တိအာဒိနာ နယေန ဟိတ-
 သုခုပနယနကာမတာ မေတ္တာ။ “အဟော ဝတ ဣမမှာ ဒုက္ခာ ဝိမုစ္ဆေယျ”န္တိ-
 အာဒိနာ နယေန အဟိတဒုက္ခာပနယနကာမတာ ကရုဏာ။ “မောဒန္တိ ဝတ
 ဘောန္တော သတ္တာ၊ မောဒန္တိ သာဓု သုဋ္ဌူ”တိအာဒိနာ နယေန ဟိတသုခ-
 ဝိပ္ပယောဂကာမတာ မုဒိတာ။ “ပညာယိဿန္တိ သကေန ကမ္မေနာ”တိ သုခ-
 ဒုက္ခေသု အဇ္ဈုပေက္ခနတာ ဥပေက္ခာ။ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပန ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဋိယာ
 မေတ္တံ ဝတ္တာ ဥပေက္ခာ ဝုတ္တာ၊ မုဒိတာ ပစ္ဆာ။ ဝိမုတ္တိန္တိ စတဿောဝိ ဟိ
 တော အတ္တနော ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တိယော။ တေန ဝုတ္တံ “မေတ္တံ
 ဥပေက္ခံ ကရုဏံ ဝိမုတ္တိံ၊ အာသေဝမာနော မုဒိတဉ္စ ကာလေ”တိ။

တတ္ထ အာသေဝမာနောတိ တိဿံ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနဝသေန၊ ဥပေက္ခံ
 စတုက္ကဇ္ဈာနဝသေန ဘာဝယမာနော။ ကာလေတိ မေတ္တံ အာသေဝိတွာ
 တတော ဝုဋ္ဌာယ ကရုဏံ၊ တတော ဝုဋ္ဌာယ မုဒိတံ၊ တတော ဣတရတော ဝါ
 နိပ္ပိတိကဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဥပေက္ခံ အာသေဝမာနော “ကာလေ အာသေဝ-
 မာနော”တိ ဝုစ္စတိ၊ အာသေဝိတုံ ဖာသုကာလေ ဝါ။ သဗ္ဗေန လောကေန အဝိ-
 ရုဇ္ဈမာနောတိ ဒဿသု ဒိဿသု သဗ္ဗေန သတ္တလောကေန အဝိရုဇ္ဈမာနော။
 မေတ္တာဒိနဉ္စ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပုဋ္ဌိကုလာ ဟောန္တိ၊ သတ္တေသု စ ဝိရောဓ-
 ဘူတော ပဋိသော ဝူပသမ္ပတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗေန လောကေန အဝိရုဇ္ဈ-
 မာနော”တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရေန ပန မေတ္တာဒိကထာ အဋ္ဌ-
 သာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယံ^၁ ဝုတ္တာ။ သေသံ ပုဗ္ဗဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

အပ္ပမညာဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၄။ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ရာဇဂဟံ ကိရ ဥပနိဿာယ
 မာတင်္ဂေါ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဝိဟရတိ သဗ္ဗပစ္ဆိမော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ။ အထ
 အမှာကံ ဗောဓိသတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဒေဝတာယော ဗောဓိသတ္တဿ ပူဇနတ္ထာယ
 အာဂစ္ဆန္တိယော တံ ဒိသ္မာ “မာရိသာ မာရိသာ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော”တိ

ဘဏီသု။ သော နိရောဓာ ဝုဠဟန္တောံ တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ အတ္တနော စ ဇီဝိတက္ခယံ ဒိသ္မာ ဟိမဝန္တေ မဟာပပါတောံ နာမ ပဗ္ဗတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနဌာနံ၊ တတ္ထ အာကာသေန ဂန္ဓာ ပုဗ္ဗေ ပရိနိဗ္ဗုတပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အဋ္ဌိသင်္ခာတံ ပပါတေ ပက္ခိပိတွာ သိလာတလေ နိသီဒိတွာ ဣမံ ဥဒါန-
ဂါထံ အဘာသိ—

“ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ ပဟာယ မောဟံ၊
သန္ဓာလယိတွာန သံယောဇနာနိ။
အသန္တသံ ဇီဝိတသင်္ခယမ္ပိ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ရာဂဒေါသမောဟာ ဥရဂသုတ္တေ ဝုတ္တာ။ သံယောဇနာနိတိ ဒသ သံယောဇနာနိ၊ တာနိ စ တေန တေန မဂ္ဂေန သန္ဓာလယိတွာ။ အသန္တသံ ဇီဝိတသင်္ခယမ္ပိတိ ဇီဝိတသင်္ခယော ဝုစ္စတိ စုတိစိတ္တဿ ပရိဘောဓေါ၊ တသ္မိံ စ ဇီဝိတသင်္ခယေ ဇီဝိတနိကန္တိယာ ပဟိနတ္တာ အသန္တသန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ သောပါဒိသေသံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ အတ္တနော ဒဿေတွာ ဂါထာပရိယော-
သာနေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ။

ဇီဝိတသင်္ခယဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

၇၅။ ဘဇန္တိတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဗာရာဏသီယံ ကိရ အညတရော ရာဇာ အာဒိဂါထာယ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ ဖိတံ ရဇ္ဇံ သမနုသာသတိ၊ တဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ။ ဝိသတိသဟသိတ္ထိယော ပရိ-
ဝါရေတွာ ဟတ္ထပါဒသမ္ဘာဟနာဒီနိ ကရောန္တိ။ အမစ္စာ “န ဒါနာယံ ရာဇာ ဇီဝိဿတိ၊ ဟန္တ မယံ အတ္တနော သရဏံ ဂဝေသာမာ”တိ စိန္တေတွာ အညဿ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဥပဌာနံ ယာစိံသု။ တေ တတ္ထ ဥပဌဟန္တိယေဝ၊ န ကိဉ္စိ လဘန္တိ။ ရာဇာပိ အာဗာဓာ ဝုဠဟိတွာ ပုစ္ဆိ “ဣတ္ထန္ဓာမော စ ဣတ္ထန္ဓာမော စ ကုဟိ”န္တိ။ တတော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ သိသံ စာလေတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ တေပိ အမစ္စာ “ရာဇာ ဝုဠတော”တိ သုတွာ တတ္ထ ကိဉ္စိ အလဘမာနာ ပရမေန ပါရိဇုညေန သမန္ဓာဂတာ ပုနဒေဝ အာဂန္ဓာ ရာဇာနံ ဝဉ္စိတွာ ဧကမန္တိ အဋ္ဌိသု။ တေန စ ရညာ “ကုဟိံ တာတာ တုမေ ဂတာ”တိ ဝုတ္တာ အာဟံသု “ဒေဝံ ဒုဗ္ဗလံ ဒိသ္မာ အာဇီဝိကဘယေနမှာ အသုကံ နာမ ဇနပဒံ ဂတာ”တိ။

ရာဇာ သီသံ စာလေတွာ စိန္တေသိ “ယံနုနာဟံ ဣမေ ဝိမံသေယျံ၊ ကိံ ပုနပိ ဧဝံ ကရေယျံ နော”တိ။ သော ပုဗ္ဗေ အာဗာဓိကရောဂေန ဖုဋ္ဌော ဝိယ ဗာဠု-
ဝေဒနံ အတ္တာနံ ဒဿေန္တော ဂိလာနာလယံ အကာသိ။ ဣတ္ထိယော သမ္ပရိ-
ဝါရေတွာ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ သဗ္ဗံ အကံသု။ တေပိ အမစ္စာ တထေဝ ပုန ဗဟုတရံ
ဇနံ ဂဟေတွာ ပက္ကမိံသု။ ဧဝံ ရာဇာ ယာဝတတိယံ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗသဒိသံ အကာသိ၊
တေပိ တထေဝ ပက္ကမိံသု။ တတော စတုတ္ထမ္ပိ တေ အာဂတေ ဒိသ္မာ “အဟော
ဣမေ ဒုက္ကရံ အကံသု၊ ယေ မံ ဗျာဓိတံ ပဟာယ အနပေက္ခာ ပက္ကမိံသု”တိ
နိဗ္ဗိန္တော ရဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿန္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္စိကတွာ
ဣမံ ဥဒါနဂါထံ အဘာသိ—

“ဘဇန္တိ သေဝန္တိ စ ကာရဏတ္တာ၊
နိက္ကာရဏာ ဒုလ္လဘာ အဇ္ဇ မိတ္တာ။
အတ္တဌပညာ အသုစိ မနုဿာ၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တတ္ထ ဘဇန္တိတိ သရီရေန အလ္လိယိတွာ ၂ ပယိရူပါသန္တိ။ သေဝန္တိတိ
အဗ္ဗလိကမ္ဘာဒိဟိ ကိံကာရပဋိဿာဝိတာယ စ ပရိစရန္တိ။ ကာရဏံ အတ္ထော
ဧတေသန္တိ ကာရဏတ္တာ၊ ဘဇနာယ သေဝနာယ စ နာညံ ကာရဏမတ္ထိ၊
အတ္ထော ဧဝံ နေသံ ကာရဏံ၊ အတ္တဟေတု သေဝန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
နိက္ကာရဏာ ဒုလ္လဘာ အဇ္ဇ မိတ္တာတိ “ဣတော ကိဉ္စိ လစ္ဆာမာ”တိ ဧဝံ
အတ္တပဋိလာဘကာရဏေန နိက္ကာရဏာ၊ ကေဝလံ—

“ဥပကာရော စ ယော မိတ္တော၊
သုခေ ဒုက္ခေ စ ယော သခါ။
အတ္တက္ခာယီ စ ယော မိတ္တော၊
ယော စ မိတ္တာနုကမ္ပကော”တိ?—

ဧဝံ ဝုတ္တေန အရိယေန မိတ္တဘာဝေန သမန္နာဂတာ ဒုလ္လဘာ အဇ္ဇ မိတ္တာ။
အတ္တနိ ဌိတာ ဧတေသံ ပညာ၊ အတ္တာနံယေဝ ဩလောကေန္တိ၊ န အညန္တိ
အတ္တဌပညာ။ ဒိဋ္ဌတ္ထပညာတိ အယမ္ပိ ကိရ ပေါရာဏပါဌော၊ သမ္ပတိ ဒိဋ္ဌေ-
ယေဝ အတ္ထေ ဧတေသံ ပညာ၊ အာယတိံ န ပေက္ခန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အသုစီတိ အသုစိနာ အနရိယေန ကာယဝစီမနောကမ္မေန သမန္ဓာဂတာ။
သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ကာရဏတ္ထဂါထာဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော ဧကောဒသဟိ ဂါထာဟိ။

ဧဝမေတံ ဧကစတ္တာလီသဂါထာပရိမာဏံ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တံ ကတ္ထစိဒေဝ
ဝုတ္တေန ယောဇနာနယေန သဗ္ဗတ္ထ ယထာနုရူပံ ယောဇေတွာ အနုသန္ဓိတော
အတ္ထတော စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အတိဝိတ္ထာရဘယေန ပန အမှေဟိ န သဗ္ဗတ္ထ
ယောဇိတန္တိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ကသိဘာရဒွါဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ မေ သုတန္တိ ကသိဘာရဒွါဇသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဘဂဝါ မဂဓေသု
ဝိဟရန္တော ဒက္ခိဏာဂိရိသို့ ဧကနာလာယံ ဗြာဟ္မဏဂါမေ ပုရောဘတ္တကိစ္စံ
ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စန္တိ ဣမေသု ဒွိသု ဗုဒ္ဓကိစ္စေသု ပုရောဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ
ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ကသိ-
ဘာရဒွါဇံ ဗြာဟ္မဏံ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ဒိဿှာ “တတ္ထ မယိ ဂတေ
ကထာ ပဝတ္တိဿတိ၊ တတော ကထာဝသာနေ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဧသ
ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ”တိ စ ဥတွာ တတ္ထ ဂန္တော
ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ဣမံ သုတ္တံ အဘာသိ။

တတ္ထ သိယာ “ကတမံ ဗုဒ္ဓါနံ ပုရောဘတ္တကိစ္စံ၊ ကတမံ ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စံ”န္တိ။
ဝုစ္စတေ—ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ပါတော ဧဝ ဥဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာကာနုဂဟတ္တံ သရီရဇာသု-
ကတ္တဉ္စ မုခဓောဝနာဒိသရီရပရိကမ္ပံ ကတွာ ယာဝ ဘိက္ခာစာရဝေလော၊ တာဝ
ဝိဝိတ္တာသနေ ဝိတိနာမေတွာ ဘိက္ခာစာရဝေလောယ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ
ဗန္ဓိတွာ စိဝရံ ပါရူပိတွာ ပတ္တမာဒါယ ကဒါစိ ဧကကောဝ, ကဒါစိ ဘိက္ခုသံဃ-
ပရိဝုတော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ ကဒါစိ ပကတိယာ, ကဒါစိ

အနေကေဟိ ပါဠိဟာရိယေဟိ ဝတ္တမာနေဟိ။ သေယျထိဒံ? ပိဏ္ဏာယ ပဝိသတော လောကနာထဿ ပုရတော ပုရတော ဂန္ဓာ မုဒုဂတိယော ဝါတာ ပထဝီ သောဓေန္တိ၊ ဝလာဟကာ ဥဒကဗုသိတာနိ မုဉ္ဇန္တာ မဂ္ဂေ ရေဏုံ ဝူပ-
သမေတွာ ဥပရိ ဝိတာနံ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ အပရေ ဝါတာ ပုပ္ဖါနိ ဥပသံဟရိတွာ မဂ္ဂေ ဩကိရန္တိ၊ ဥန္တတာ ဘူမိပ္ပဒေသာ ဩနမန္တိ၊ ဩနတာ ဥန္တမန္တိ၊ ပါဒ-
နိက္ခေပသမယေ သမာဝ ဘူမိ ဟောတိ၊ သုခသမ္ပဿာနိ ရထစက္ကမတ္တာနိ ပဒုမပုပ္ဖါနိ ဝါ ပါဒေ သမ္ပုဋ္ဌန္တိ၊ ဣန္ဒဒီလဿ အန္တော ဌပိတမတ္ထေ ဒက္ခိဏ-
ပါဒေ သရီရာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော နိစ္ဆရိတွာ သုဝဏ္ဏရသပိဉ္ဇရာနိ ဝိယ စိတြပဋ္ဌ-
ပရိက္ခိတ္တာနိ ဝိယ စ ပါသာဒကုဋ္ဌာဂါရာဒီနိ ကရေန္တိယော ဣတော စိတော စ ဝိဓာဝန္တိ၊ ဟတ္ထိအဿဝိဟင်္ဂါဒယော သကသကဋ္ဌာနေသု ဌိတာယေဝ မရုရေ-
နာကာရေန သဒ္ဓိ ကရေန္တိ၊ တထာ ဘေရိဝိဏာဒီနိ တူရိယာနိ မနုဿာနံ ကာယူပဂါနိ စ အာဘရဏာနိ၊ တေန သညာဏေန မနုဿာ ဇာနန္တိ “အဇ္ဇ-
ဘဂဝါ ဣဓ ပိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌော”တိ။ တေ သုနိဝတ္တာ သုပါရတာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ အာဒါယ ဃရာ နိက္ခမိတွာ အန္တရီထိ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဘဂဝန္တံ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီဟိ သက္ကစ္စံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ “အမှာကံ ဘန္တေ ဒသ ဘိက္ခု၊ အမှာကံ ဝိသတိ၊ အမှာကံ ဘိက္ခုသတံ ဒေထာ”တိ ယာစိတွာ ဘဂဝတောပိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာသနံ ပညာပေတွာ သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဏပါတေန ပဋိမာနေန္တိ။

ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော တေသံ သန္တာနာနိ ဩလောကေတွာ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ယထာ ကေစိ သရဏဂမနေ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ ကေစိ ပဉ္စသု သီလေသု၊ ကေစိ သောတာပတ္တိသကဒါဂါမိအနာဂါမိဖလာနံ အညတရသ္မိံ၊ ကေစိ ပဗ္ဗဇိတွာ အဂ္ဂဖလေ အရဟတ္တေတိ။ ဧဝံ တထာ တထာ ဇနံ အနုဂ္ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ မဏ္ဍလမာဋ္ဌေ ပညတ္တ-
ဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိဿိဒတိ ဘိက္ခုနံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနံ အာဂမယမာနော။ တတော ဘိက္ခုနံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ ဥပဋ္ဌာကော ဘဂဝတော နိဝေဒေတိ၊ အထ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသတိ။ ဣဒံ တာဝ ပုရေဘတ္တကိစ္စံ။ ယဇ္ဈေတ္ထ န ဝုတ္တံ၊ တံ မြဟ္ဌာယုသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနော ဂဟေတဗ္ဗံ။

အထ ဘဂဝါ ဧဝံ ကတပုရေဘတ္တကိစ္စော ဂန္ဓကုဋိယာ ဥပဋ္ဌာနေ နိဿိ-
ဒိတွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ ပါဒဝိဋ္ဌေ ဌတွာ ဘိက္ခုသံဃံ ဩဝေတိ “ဘိက္ခဝေ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ မနုဿပဋိ-
လာဘော ဒုလ္လဘော၊ သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိံ ဒုလ္လဘာ၊ ပဗ္ဗဇော ဒုလ္လဘာ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ

ဒုလ္လဘံ လောကသ္မိ”န္တိ။ တတော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဝဋ်တွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆန္တိ၊ အထ ဘဂဝါဘိက္ခုနံ စရိယဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒေတိ။ တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကေစိ အရညံ၊ ကေစိ ရုက္ခမူလံ၊ ကေစိ ပဗ္ဗတဒီပံ အညတရံ၊ ကေစိ စာတုမဟာ- ရာဇိကဘဝနံ။ပ။ ကေစိ ဝသဝတ္တိဘဝနန္တိ။ တတော ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋ် ပဝိသိတွာ သစေ အာကင်္ခတိ၊ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော မဟုတ္တံ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ။ အထ သမဿာသိတကာယော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယဘာဂေ လောကံ ဝေါလောကေတိ။ တတိယဘာဂေ ယံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ တတ္ထ ဇနော ပုရေဘတ္တံ ဒါနံ ဒေတွာ ပစ္ဆိမဘတ္တံ သုနိဝတ္ထော သုပါရတော ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ အာဒါယ ဝိဟာရေ သန္တိပတတိ။ တတော ဘဂဝါ သမ္ပတ္တပရိသာယ အနုရူပေန ပါဋိဟာရိယေန ဂန္ဓာ ဓမ္မသဘာယံ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသဇ္ဇေ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကာလယုတ္တံ ပမာဏယုတ္တံ။ အထ ကာလံ ဝိဒိတွာ ပရိသံ ဥယျောဇေတိ။

တတော သစေ ဂတ္တာနိ ဩသိဋ္ဌိတုကာမော ဟောတိ၊ အထ ဗုဒ္ဓါသနာ ဥဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာကေန ဥဒကပဋိယာဒိတောကာသံ ဂန္ဓာ ဥပဋ္ဌာကဟတ္ထတော ဥဒကသာဋိကံ ဂဟေတွာ နှာနကောဋ္ဌကံ ပဝိသတိ။ ဥပဋ္ဌာကောပိ ဗုဒ္ဓါသနံ အာနေတွာ ဂန္ဓကုဋ်ပရိဝေဏေ ပညာပေတိ၊ ဘဂဝါ ဂတ္တာနိ ဩသိဋ္ဌိတွာ သုရတ္တဒုပနံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကတွာ တတ္ထ အာဂန္ဓာ နိသိဒတိ ဧကကောဝ မဟုတ္တံ ပဋိသလ္လိနော။ အထ ဘိက္ခု တတော တတော အာဂမ္မ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ ဧကစ္စေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဧကစ္စေ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဧကစ္စေ ဓမ္မဿဝနံ ယာစန္တိ။ ဘဂဝါ တေသံ အဓိပ္ပါယ် သမ္ပာဒေန္တော ပဌမံ ယာမံ ဝိတိနာမေတိ။

မဇ္ဈိမယာမေ သကလဒသသဟဿိလောကဓာတုဒေဝတာယော ဩကာသံ လဘမာနာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ဂမိတွာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တိ ယထာဘိသင်္ခတံ အန္တမသော စတုရက္ခရမ္ပိ။ ဘဂဝါ တာသံ ဒေဝတာနံ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဇ္ဈိမယာမံ ဝိတိနာမေတိ။ တတော ပစ္ဆိမယာမံ စတ္တာရော ဘာဂေ ကတွာ ဧကံ ဘာဂံ စင်္ဂမံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဒုတိယဘာဂံ ဂန္ဓကုဋ် ပဝိသိတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တတိယဘာဂံ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝိတိနာမေတိ၊ စတုတ္ထဘာဂံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ ပဝိသိတွာ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေတိ အပ္ပရဇက္ခမဟာရဇက္ခာဒိသတ္တဒဿနတ္ထံ။ ဣဒံ ပစ္ဆိမဘတ္တကိစ္စံ။

ဝေဓိမဿ ပစ္စာဘတ္တကိစ္စဿ လောကဝေါလောကနသင်္ခါတေ စတုတ္ထ-
ဘာဂါဝဿာနေ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃေသု ဒါနသီလဥပေါသထကမ္မာဒိသု စ အကတာ-
မိကာရေ ကတာမိကာရေ စ အနုပနိဿယသမ္ပန္နေ ဥပနိဿယသမ္ပန္နေ စ
သတ္တေ ပဿိတုံ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ကသိဘာရဒ္ဒါဇံ
ဗြာဟ္မဏံ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ဒိသွာ “တတ္ထ မယိ ဂတေ ကထာ
ပဝတ္တိဿတိ၊ တတော ကထာဝဿာနေ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဧသ ဗြာဟ္မဏော
ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ”တိ စ ဥတွာ တတ္ထ ဂန္တော ကထံ သမုဋ္ဌာ-
ပေတွာ ဣမံ သုတ္တမဘာသိ။

တတ္ထ ဧဝံ မေ သုတန္တိအာဒိ အာယသ္မတာ အာနန္တေန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ-
ကာလေ ဓမ္မသင်္ဂီတိ ကရောန္တေန အာယသ္မတာ မဟာကဿပတ္ထေရေန
ပုဋ္ဌေန ပဉ္စန္ဒံ အရဟန္တသတာနံ ဝုတ္တံ၊ “အဟံ ခေါ သမဏ ကဿမိ စ ဝပါမိ
စာ”တိ ကသိဘာရဒ္ဒါဇေန ဝုတ္တံ၊ “အဟမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ကဿမိ စ ဝပါမိ
စာ”တိအာဒိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ တဒေတံ သဗ္ဗမ္ပိ သမောဓာနေတွာ “ကသိ-
ဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ ဧဝန္တိ အယံ အာကာရနိဒဿနာဝဓာရဏတ္ထော ဧဝံသဒ္ဓေါ။
အာကာရတ္ထေန ဟိ ဧတေန ဧတမတ္ထံ ဒီပေတိ—နာနာနယနိပုဏမနေကဇ္ဈာ-
သယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိပေါဋ္ဌိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓ-
ဂန္တိရံ သဗ္ဗသတ္တေဟိ သကသကဘာသာနုပမုပလက္ခဏိယသဘာဝံ တဿ
ဘဂဝတော ဝစနံ၊ တံ သဗ္ဗာကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ၊ အထ ခေါ
ဧဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧကေနာကာရေန သုတန္တိ။ နိဒဿနတ္ထေန “နာဟံ
သယန္တု။ န မယာ ဣဒံ သန္တိကတ”န္တိ အတ္တာနံ ပရိမောစေန္တော “ဧဝံ မေ
သုတံ၊ မယာ ဧဝံ သုတ”န္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သကလသုတ္တံ နိဒဿေတိ။ အဝ-
ဓာရဏတ္ထေန “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ ဗဟုဿုတာနံ
ယဒိဒံ အာနန္တော၊ ဂတိမန္တာနံ၊ သတိမန္တာနံ၊ မိတိမန္တာနံ၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ ယဒိဒံ
အာနန္တော”တိ ဧဝံ ဘဂဝတာ ပသတ္တဘာဝါနုရူပံ အတ္တနော ဓာရဏဗလံ
ဒဿေန္တော သတ္တာနံ သောတုကမျတံ ဇနေတိ “ဧဝံ မေ သုတံ တဉ္စ
အတ္တတော ဝါ ဗျဉ္ဇနတော ဝါ အနုနမနမိကံ၊ ဧဝမေဝ၊ န အညထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”န္တိ။
မေ သုတန္တိ ဧတ္ထ မယာသဒ္ဓတ္ထော မေသဒ္ဓေါ၊ သောတဒ္ဓါရိဝိညာဏတ္ထော
သုတသဒ္ဓေါ။ တသ္မာ ဧဝံ မေ သုတန္တိ ဧဝံ မယာ သောတဝိညာဏပုဗ္ဗင်္ဂမာယ
ဝိညာဏဝီရိယာ ဥပဓာရိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧကံ သမယန္တိ ဧကံ ကာလံ။ ဘဂဝါတိ ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ဘတ္တဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မဂဓေသု ဝိဟရတိတိ မဂဓာ နာမ ဇနပဒိနော ရာဇကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရုဇ္ဈိသဒ္ဓေန “မဂဓာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ မဂဓေသု ဇနပဒေ။ ကေစိ ပန “ယသ္မာ စေတိယရာဇာ မုသာဝါဒံ ဘဏိတွာ ဘူမိံ ပဝိသန္တော ‘မာ ဂဓံ ပဝိသာ’တိ ဝုတ္တော၊ ယသ္မာ ဝါ တံ ရာဇာနံ မဂ္ဂန္တာ ဘူမိံ ခနန္တာ ပုရိသာ ‘မာ ဂဓံ ကရောထာ’တိ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ မဂဓာ”တိ ဧဝမာဒီဟိ နယေဟိ ဗဟုဓာ ပပဉ္စေန္တိ။ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ။ ဝိဟရတိတိ ဧကံ ဣရိယာပထဗာဓနံ အပရေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္တိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ၊ ပဝတ္ထေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေဟိ ဝါ သတ္တာနံ ဝိဝိဓံ ဟိတံ ဟရတိတိ ဝိဟရတိ။ ဟရတိတိ ဥပသံဟရတိ ဥပနေတိ ဇနေတိ ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ ယဒါ သတ္တာ ကာမေသု ဝိပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ ကိရ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန ဝိဟာရေန ဝိဟရတိ တေသံ အလောဘကုသလမူလုပ္ပါဒနတ္ထံ “အပ္ပေဝ နာမ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ ဒိဿာ ဧတ္ထ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကာမေသု ဝိရဇ္ဇေယျ”န္တိ။ ယဒါ ပန ဣဿရိယတ္ထံ သတ္တေသု ဝိပ္ပုဋ္ဌိပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ ဗြဟ္မဝိဟာရေန ဝိဟရတိ တေသံ အဒေါသကုသလမူလုပ္ပါဒနတ္ထံ “အပ္ပေဝ နာမ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ ဒိဿာ ဧတ္ထ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ အဒေါသေန ဒေါသံ ဝူပသမေယျ”န္တိ။ ယဒါ ပန ပဗ္ဗဇိတာ ဓမ္မာဓိကရဏံ ဝိဝေန္တိ၊ တဒါ အရိယဝိဟာရေန ဝိဟရတိ တေသံ အမောဟကုသလမူလုပ္ပါဒနတ္ထံ “အပ္ပေဝ နာမ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ ဒိဿာ ဧတ္ထ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတွာ အမောဟေန မောဟံ ဝူပသမေယျ”န္တိ။ ဣရိယာပထဝိဟာရေန ပန န ကဒါစိ န ဝိဟရတိ တံ ဝိနာ အတ္တဘာဝပရိဟရဏာဘာဝတောတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရံ ပန မင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနဓယံ ဝက္ခာမ။

ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိန္တိ ယော သော ရာဇဂဟံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတော ဂိရိ၊ တဿ ဒက္ခိဏပဿေ ဇနပဒေါ “ဒက္ခိဏာဂိရိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ဇနပဒေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဝိဟာရဿံပိ တဒေဝ နာမံ။ ဧကနာဠာယံ ဗြာဟ္မဏဂါမေတိ ဧကနာဠာတိ တဿ ဂါမဿ နာမံ။ ဗြာဟ္မဏာ စေတ္ထ သမ္ပဟုလာပုဋ္ဌိဝသန္တိ၊ ဗြာဟ္မဏဘောဂေါ ဝါ သော၊ တသ္မာ “ဗြာဟ္မဏဂါမော”တိ ဝုစ္စတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ ယံ သမယံ ဘဂဝါ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော

မဂဓရဋ္ဌေ ဧကနာဠိ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ဥပနိဿာယ ဒက္ခိဏာဂိရိမဟာဝိဟာရေ ဗြာဟ္မဏဿ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ အာဂမယမာနော ဝိဟရတိ၊ တေန သမယေန ကရဏဘူတေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ခေါ ပနာတိ ဣဒံ ပနေတ္ထ နိပါတဒ္ဓယံ ပဒပူရဏမတ္တံ၊ အဓိကာရန္တရဒဿနတ္ထံ ဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကသိဘာရဒ္ဓါဇဿ ဗြာဟ္မဏဿာတိ သော ဗြာဟ္မဏော ကသိယာ ဇီဝတိ၊ ဘာရဒ္ဓါဇောတိ စဿ ဂေါတ္တံ၊ တဿ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ ပဉ္စမတ္တာနီတိယထာ “ဘောဇနေ မတ္တညူ”တိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဓေါ ပမာဏေ ဝတ္တတိ၊ ဧဝမိဓာပိ၊ တဿ ပဉ္စပမာဏာနိ အနုနာနိ အနဓိကာနိ၊ ပဉ္စနဂ်လသတနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပယုတ္တာနီတိ ပယောဇိတာနိ၊ ဗလိဗဒ္ဓါနံ ခန္ဓေသု ဌပေတွာ ယုဂေ ယောတ္တေဟိ ယောဇိတာနိ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

ဝပ္ပကာလေတိ ဝပနကာလေ၊ ဗီဇနိက္ခိပကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒွေ ဝပ္ပါနိ ကလလဝပ္ပဉ္စ ပံသုဝပ္ပဉ္စ။ ပံသုဝပ္ပံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ၊ တဉ္စ ခေါ ပဌမဒိဝသေ မဂ်လဝပ္ပံ။ တတ္ထာယံ ဥပကရဏသမ္ပဒါ—တိဏိ ဗလိဗဒ္ဓါ-သဟဿာနိ ဥပဋ္ဌာဝိတာနိ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သုဝဏ္ဏမယာနိ သိင်္ဂါနိ ပဋိမုက္ကာနိ၊ ရဇတမယာ ခုရာ၊ သဗ္ဗေ သေတမာလာဟိ သဗ္ဗဂန္ဓသုဂန္ဓေဟိ ပဉ္စဂ်လိကေဟိ စ အလင်္ကတာ ပရိပုဏ္ဏဂ်ပစ္စင်္ဂါ သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နာ၊ ဧကစ္စေ ကာဠာ အဉ္စနဝဏ္ဏာယေဝ၊ ဧကစ္စေ သေတာ ဗလိကဝဏ္ဏာ၊ ဧကစ္စေ ရတ္တာ ပဝါဠ-ဝဏ္ဏာ၊ ဧကစ္စေ ကမ္မာသာ မသာရဂလ္လဝဏ္ဏာ။ ပဉ္စသတာ ကဿကပုရိသာ သဗ္ဗေ အဟတသေတဝတ္ထနိဝတ္ထာ မာလာလင်္ကတာ ဒက္ခိဏအံသကုဋေသု ဌပိတ-ပုပ္ဖစုမ္ပဋ္ဌကာ ဟရိတာလမနောသိလာလဉ္စနုဇ္ဇလိတဂတ္တဘာဂါ^၂ ဒသ ဒသ နဂ်လာ ဧကေကဂုမ္မာ ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ နဂ်လာနံ သီသဉ္စ ယုဂဉ္စ ပတောဒါ စ သုဝဏ္ဏဝိနဒ္ဓါ။ ပဌမနဂ်လေ အဋ္ဌ ဗလိဗဒ္ဓါ ယုတ္တာ၊ သေသေသု စတ္တာရော စတ္တာရော၊ အဝသေသာ ကိလန္တပရိဝတ္တနတ္ထံ အာနီတာ။ ဧကေကဂုမ္မေ ဧကမေကံ ဗီဇသကဉ္စ ဧကေကော ကသတိ၊ ဧကေကော ဝပတိ။

ဗြာဟ္မဏော ပန ပဂေဝ မဿကမ္ပံ ကာရာပေတွာ နတွာ သုဂန္ဓဂန္ဓေဟိ ဝိလိတ္တော ပဉ္စသတဉ္စနကံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ သဟဿဉ္စနကံ ဧကံသံ ကရိတွာ ဧကမေကိဿာ အဂ်လိယာ ဒွေ ဒွေ ကတွာ ဝိသတိ အဂ်လိမုဒ္ဓိကာယော၊ ကဏ္ဏေသု သီဟကုဏ္ဍလာနိ^၃၊ သီသေ စ ဗြဟ္မဝေဌနံ ပဋိမုဉ္စိတွာ သုဝဏ္ဏမာလံ

၁-ဝလာဟကဝဏ္ဏာ (သီ)၊ ရဇတဝဏ္ဏာ (သျှာ)၊ ဗကဝဏ္ဏာ (က)

၂-....လဉ္စနုဇ္ဇလဂတ္တဘာဂါ (သီ)၊လဉ္စနုဇ္ဇလဂတ္တာ (အံ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၃-ပိဋေ။)

၃-ဂေဟမုခကုဏ္ဍလာနိ (က)

ကဏ္ဍေ ကတွာ မြာဟ္မဏဂဏပရိဝုတော ကမ္မန္တံ ဝေါသာသတိ။ အထဿ မြာဟ္မဏီ အနေကသတဘာဇနေသု ပါယာသံ ပစာပေတွာ မဟာသကဋေသု အာရောပေတွာ ဂန္ဓောဒကေန နှာယိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရိဘူသိတာ မြာဟ္မဏီ-ဂဏပရိဝုတာ ကမ္မန္တံ အဂမာသိ။ ဂေဟမ္ဘိဿ သဗ္ဗတ္ထ ဂန္ဓေဟိ^၁ သုဝိလိတ္တံ ပုဗ္ဗေဟိ သုကတဗလိကမ္ဘံ၊ ခေတ္တန္တ တေသု တေသု ဌာနေသု သမုဿိတပဋ္ဌာကံ အဟောသိ။ ပရိဇနကမ္မကရေဟိ သဟ ကမ္မန္တံ ဩသဋ္ဌပရိသာ အမုတေယျ-သဟဿာ အဟောသိ သဗ္ဗေ အဟတဝတ္ထနိဝတ္တာ၊ သဗ္ဗေသမ္ဘ ပါယာသ-ဘောဇနံ ပဋိယတ္တံ အဟောသိ။

အထ မြာဟ္မဏော ယတ္ထ သာမံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ သုဝဏ္ဏပါတိ^၂ ခောဝါပေတွာ ပါယာသဿ ပူရေတွာ သပ္ပိမခုဖာဏိတာဒီနိ အဘိသင်္ခရိတွာ နင်္ဂလဗလိကမ္ဘံ ကာရာပေသိ။ မြာဟ္မဏီ ပဉ္စ ကဿကသတာနိ သုဝဏ္ဏရဇတကံသတမ္ဗမယာနိ ဘာဇနာနိ ဂဟေတွာ နိသိန္ဓာနိ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌန္တံ၊ ဂဟေတွာ ပါယာသေန ပရိဝိသန္တိ ဂစ္ဆတိ။ မြာဟ္မဏော ပန ဗလိကမ္ဘံ ကာရာပေတွာ ရတ္တသုဝဏ္ဏ-ဗန္ဓုပါဟနာယော^၃ အာရောဟိတွာ ရတ္တသုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ “ဣဓ ပါယာသံ ဒေထ၊ ဣဓ သပ္ပိ^၄၊ ဣဓ သက္ခရံ ဒေထာ”တိ ဝေါသာသမာနော ဝိစရတိ။ အထ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ မြာဟ္မဏဿ ပရိဝေသနံ ဝတ္တမာနံ ဥတွာ “အယံ ကာလော မြာဟ္မဏံ ဒမေတု”န္တိ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ သံဃာဋီ^၅ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိ ယထာ တံ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္ဗသာရတိ။ တေနာဟ အာယသ္မာ အာနန္ဒော “အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ နိဝါသေတွာ”တိ။

တတ္ထ အထဇ္ဇတိ နိပါတော အညာဓိကာရဝစနာရဗ္ဗေ^၆၊ ခေါတိ ပဒပူရဏေ။ ဘဂဝါတိ ဝုတ္တနယမေဝ။ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယန္တိ ဒိဝသဿ ပုဗ္ဗဘာဂသမယံ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဍ-သမယေတိ အတ္ထော၊ ပုဗ္ဗဏ္ဍေ ဝါသမယံ ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယံ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဍေ ဧကံ ခဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ လဗ္ဘတိ။ နိဝါသေတွာတိ ပရိဒဟိတွာ၊ ဝိဟာရနိဝါသနပရိဝတ္တနဝသေနေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ဘဂဝါ တတော ပုဗ္ဗေ အနိဝတ္ထော အာသိ။ ပတ္တဝီဝရမာဒါယာတိ ပတ္တံ ဟတ္ထေဟိ၊ ဝီဝရံ ကာယေန အာဒိယိတွာ၊ သမ္ပုဋိန္တိတွာ ဓာရေတွာတိ အတ္ထော။ ဘဂဝတော ကိရ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုကာမဿ ဘမရော ဝိယ ဝိကသိတပဒုမဒ္ဒယမဇ္ဈံ၊

၁-သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ (သိ) ၂-သုဝဏ္ဏထာလိ (သိ)
 ၃-ရတ္တသုဝဏ္ဏပါဟနာယော (သိ၊ သျာ)
 ၄-အဓိကာရဝစနာရဗ္ဗံ ဇောတေတိ (သျာ)၊ အဓိကာရဝစနာရဗ္ဗေ (က)

ဣန္ဒြိယမဏိဝဏ္ဏံ သေလမယံ ပတ္တံ ဟတ္ထဒ္ဓယမဇ္ဈံ အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာ-
ဂတံ ပတ္တံ ဟတ္ထေဟိ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိတွာ စိဝရဉ္စ ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုတံ ကာယေန
ဓာရေတွာကိ ဧဝဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဟိ ပကာရေန
ဂဏှန္တော အာဒါယ ဣစ္စေဝ ဝုစ္စတိ ယထာ “သမာဒါယေဝ ပက္ကမတိ”တိ။

ယေနာတိ ယေန မဂ္ဂေန။ ကမ္မန္တောတိ ကမ္မကရဏောကာသော။
တေနာတိ တေန မဂ္ဂေန။ ဥပသင်္ကမ္ပိတိ ဂတော၊ ယေန မဂ္ဂေန ကသိဘာရ-
ဒ္ဓါဇဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကမ္မန္တော ဂမ္မတိ၊ တေန မဂ္ဂေန ဂတောတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ အထ ကသ္မာ ဘိက္ခု။ ဘဂဝန္တံ နာနုဗန္ဓိသုတိ? ဝုစ္စတေ—ယဒါ
ဘဂဝါ ဧကကောဝ ကတ္ထမိ ဥပသင်္ကမ္ပိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘိက္ခာစာရ-
ဝေလာယံ ဒ္ဓါရံ ပိဒဟိတွာ အန္တောဂန္ဓကုဋ် ပဝိသတိ၊ တတော ဘိက္ခု တာယ
သညာယ ဇာနန္တိ “အဇ္ဇ ဘဂဝါ ဧကကောဝ ဂါမံ ပဝိသိတုကာမော၊ အဒ္ဓါ
ကမ္ဘိ ဧဝ ပိနေတဗ္ဗပုဂ္ဂလံ အဒ္ဓဿ”တိ။ တေ အတ္တနော ပတ္တစိဝရံ ဂဟေတွာ
ဂန္ဓကုဋ် ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တိ။ တဒါ စ ဘဂဝါ ဧဝမကာသိ၊
တသ္မာ ဘိက္ခု။ ဘဂဝန္တံ နာနုဗန္ဓိသုတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ ယေန သမယေန ဘဂဝါ ကမ္မန္တံ
ဥပသင်္ကမ္ပိ၊ တေန သမယေန တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပရိဝေသနာ ဝတ္တတိ၊
ဘတ္တဝိဿဂ္ဂေါ ဝတ္တတိတိ အတ္ထော။ ယံ ပုဗ္ဗေ အဝေါစုမှ “ဗြာဟ္မဏီ ပဉ္စ
ကဿကသတနိ သုဝဏ္ဏရဇတကံသတဗ္ဗမယာနိ ဘာဇနာနိ ဂဟေတွာ
နိသိန္နာနိ သုဝဏ္ဏကုဋ် ဂဟေတွာ ပါယာသေန ပရိဝိသန္တိ ဂစ္ဆတိ”တိ။
အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန ပရိဝေသနာ တေနုပသင်္ကမ္ပိ။ ကိံကာရဏာတိ?
ဗြာဟ္မဏဿ အနုဂ္ဂဟကရဏတ္ထံ။ န ဟိ ဘဂဝါ ကပဏပုရိသောဝိယ ဘောတ္တု-
ကာမတာယံ ပရိဝေသနံ ဥပသင်္ကမ္ပတိ။ ဘဂဝတော ဟိ ဒွေ အသီတိ-
သဟဿသင်္ချာ သကျကောလိယရာဇာနော ဉ္ဇတယော၊ တေ အတ္တနော
သမ္ပတ္တိယာ နိဗ္ဗာနတ္ထံ ဒါတုံ ဥဿဟန္တိ။ န ပန ဘဂဝါ ဘတ္တတ္ထာယ ပဗ္ဗဇိတော၊
အပိစ ခေါ ပန “အနေကာနိ အသင်္ချေယျာနိ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇန္တော
ပါရမိယော ပူရေတွာ မုတ္တော မောစေဿာမိ၊ ဒန္တော ဒမေဿာမိ၊ သန္တော
သမေဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗာပေဿာမိ”တိ ပဗ္ဗဇိတော။ တသ္မာ
အတ္တနော မုတ္တတ္တာ။ပ။ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ စ ပရံ မောစေန္တော။ပ။ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တော
စ လောကေ ဝိစရန္တော ဗြာဟ္မဏဿ အနုဂ္ဂဟကရဏတ္ထံ ယေန ပရိဝေသနာ
တေနုပသင်္ကမ္ပိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥပသင်္ကမိတွာ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသီတိ ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတွာ စ ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ကေမန္တံ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ဧကောကာသံ ကေပဿန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဥပယောဂဝစနံ၊ တဿ ဒဿနူပစာရေ ကထာ- သဝနဋ္ဌာနေ၊ ယတ္ထ ဌိတံ ပြာဟ္မဏော ပဿတိ၊ တတ္ထ ဥစ္စဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ ဌတွာ စ သုဝဏ္ဏရသပိဉ္ဇရံ သဟဿစန္ဒသူရိယောဘာသာတိဘာသယမာနံ သရီရာဘံ မုဉ္ဇိ သမန္တတော အသီတိဟတ္ထပရိမာဏံ၊ ယာယ ဒေဇ္ဈောတ္ထရိတတ္တာ ပြာဟ္မဏဿ ကမ္မန္တသလဘိတ္တိရုက္ခကသိတမတ္တိကာပိဏ္ဍာဒယော သုဝဏ္ဏ- မယာ ဝိယ အဟေသုံ။ အထ မနုဿာ ပါယာသံ ဘုတ္တာ အသီတိအနုဗျဉ္ဇန- ပရိဝါရဒ္ဒတ္တိံ သဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတသရီရံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပဝိဘူသိတဗာဟု- ယုဂဉ္စိ ကေတုမာလာသမုဇ္ဇလိတသဿိရိကဒဿနံ ဇင်္ဂမမိဝ ပဒုမဿရံ၊ ရံသိဇာလုဇ္ဇလိတတာရာဂဏမိဝ ဂဂနတလံ၊ အာဒိတ္တမိဝ စ ကနကင်္ဂိရိသိခရံ သိရိယာ ဇလမာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ကေမန္တံ ဌိတံ ဒိဿာ ဟတ္ထပါဒေ ခောဝိတွာ အဇ္ဈလိံ ပဂ္ဂယ သမ္ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသု။ ဧဝံ တေဟိ သမ္ပရိဝါရိတံ အဒ္ဓသ ခေါ ကသိဘာရဒွါဇော ပြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ပိဏ္ဍာယ ဌိတံ၊ ဒိဿာန ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟံ ခေါ သမဏ ကသာမိ စ ဝပါမိ စာ”တိ။

ကဿွာ ပနာယံ ဧဝမာဟ၊ ကိံ သမန္တပါသာဒိကေ ပသာဒနီယေ ဥတ္တမ- ဒမထသမထမနုပ္ပတ္တေဝိ ဘဂဝတိ အပ္ပသာဒေန၊ ဥဒါဟု အစုတေယျာနံ ဇန- သဟဿာနံ ပါယာသံ ပဋိယာဒေတွာပိ ကဋ္ဌတ္ထုဘိက္ခာယ မစ္ဆေရေနာတိ? ဥဘယထာပိ နော၊ အပိစ ခွါဿ ဘဂဝတော ဒဿနေန အတိတ္တံ နိက္ခိတ္တကမ္မန္တံ ဇနံ ဒိဿာ “ကမ္မဘင်္ဂံ မေကာတုံ အာဂတော”တိ အနတ္တမနတာ အဟောသိ၊ တဿွာ ဧဝမာဟ။ ဘဂဝတော စ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိဿာ “သစာယံ ကမ္မန္တေ ပယောဇယိဿ၊ သကလဇမ္ပုဒိပေ မနုဿာနံ သီသေ စူဠာမဏိ ဝိယ အဘဝိဿ၊ ကော နာမဿ အတ္ထော န သမ္ပဇ္ဇိဿ၊ ဧဝမေဝံ အလသတာယ ကမ္မန္တေ အပ္ပယောဇေတွာ ဝပ္ပမင်္ဂလာဒိသု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘုဉ္ဇန္တော ကာယ- ဒဠိဗဟုလော ဝိစရတိ”တိဝိဿ အဟောသိ။ တေနာဟ—အဟံ ခေါ သမဏ ကသာမိ စ ဝပါမိ စ၊ ကသိတွာ စ ဝပိတွာ စ ဘုဉ္ဇာမိတိ။ န မေ ကမ္မန္တာ ဗျာပဇ္ဇန္တိ၊ န စမှိ ယထာ တံ ဧဝံ လက္ခဏသမ္ပန္နောတိ အဓိပ္ပါယော။ တွမိ သမဏ။ ပ။ ဘုဉ္ဇဿ၊ ကော တေ အတ္ထော န သမ္ပဇ္ဇေယျ ဧဝံ လက္ခဏသမ္ပန္န- သာတိ အဓိပ္ပါယော။

အပိစာယံ အသောသိ “သကျရာဇကုလေ ကိရ ကုမာရော ဥပ္ပန္နော၊ သော စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ တသ္မာ “ဣဒါနိ အယံ သော”တိ ဥတွာ “စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ကိရ ပဟာယ ကိလန္တောသီ”တိ ဥပါရဇ္ဇံ ကရောန္တော အာဟ “အဟံ ခေါ သမဏာ”တိ။ အပိစာယံ တိက္ခပညော ပြာဟ္မဏော၊ န ဘဂဝန္တံ အဝက္ခိပန္တော ဘဏတိ၊ ဘဂဝတော ပန ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ပညာသမ္ပတ္တိံ သမ္ဘဝယမာနော ကထာပဝတ္တနတ္ထမ္ပိ ဧဝမာဟ “အဟံ ခေါ သမဏာ”တိ။ တတော ဘဂဝါ ဝေနေယျဝသေန သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂကဿကဝပ္ပကဘာဝံ၊ အတ္တနော ဒသေန္တော အာဟ “အဟမ္ပိ ခေါ ပြာဟ္မဏာ”တိ။

အထ ပြာဟ္မဏဿ စိန္တာ ဥဒပါဒိ “အယံ သမဏော ‘ကသာမိ စ ဝပါမိ စာ’တိ အာဟ၊ န စဿ ဩဋ္ဌာရိကာနိ ယုဂနင်္ဂလာဒိနိ ကသိဘဏ္ဍာနိ ပဿာမိ၊ သော မုသာ န ခေါ ဘဏတိ၊ နော”တိ ဘဂဝန္တံ ပါဒတလာပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥပါရိ ကေသန္တာ သမ္မာလောကယမာနော၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာယ ကတာမိကာရတ္တာ ဒွတ္တိံ သဝရလက္ခဏသမ္ပတ္တိမဿ ဥတွာ “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော၊ ယံ ဧဝရူပေါ မုသာ ဘဏေယျာ”တိ တာဝဒေဝ သဗ္ဗာတဗဟုမာနော ဘဂဝတိ သမဏဝါဒံ ပဟာယ ဂေါတ္တေန ဘဂဝန္တံ သမုဒါစရမာနော အာဟ “န ခေါ ပန မယံ ပဿာမ ဘောတော ဂေါတမဿာ”တိ။

ဧဝံ စ ပန ဝတွာ တိက္ခပညော ပြာဟ္မဏော “ဂမ္ဘီရတ္ထံ သန္ဓာယ ဣမိနာ ဧတံ ဝုတ္တ”န္တိ ဥတွာ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ ဉာတုကာမော ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ။ တေနာဟ အာယသ္မာ အာနန္တော “အထ ခေါ ကသိဘာရဒွါဇော ပြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ”တိ။ တတ္ထ ဂါထာသတိ အက္ခရပဒနိယမိတေန ဝစနေန။ အဇ္ဈဘာသိတိ အဘာသိ။

၇၆-၇၇။ တတ္ထ ပြာဟ္မဏော “ကသိ”န္တိ ယုဂနင်္ဂလာဒိကသိသမ္ဘာရသမာယောဂံ ဝဒတိ။ ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ ပုဗ္ဗဓမ္မသဘာဂေန ရောပေတွာ ကထနံ နာမ ဗုဒ္ဓါနိ အာနုဘာဝေါ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ဒီပေန္တော ပုဗ္ဗဓမ္မသဘာဂေန ရောပေန္တော အာဟ “သဒ္ဓါဗီဇ”န္တိ။ ကော ပနေတ္ထ ပုဗ္ဗဓမ္မသဘာဂေါ၊ နန ပြာဟ္မဏေန ဘဂဝါ ယုဂနင်္ဂလာဒိကသိသမ္ဘာရသမာယောဂံ ပုစ္ဆိတော အထ စ ပန အပုစ္ဆိတဿ ဗီဇဿ သဘာဂေန ရောပေန္တော အာဟ “သဒ္ဓါဗီဇ”န္တိ၊ ဧဝံ သတိ အနနုသန္ဓိကာဝ အယံ ကထာ ဟောတိတိ? ဝုစ္စတေ—န

ဗုဒ္ဓါနံ အနုသန္ဓိကာ နာမ ကထာ အတ္ထိ၊ နာပိ ဗုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗဓမ္မသဘာဝံ အနာ-
 ရောပေတွာ^၁ ကထေန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ အနုသန္ဓိ ဝေဒိတဗျာ—အနေန ဟိ မြာဟု-
 ဣနာဘဂဝါ ယုဂနဂ်လာဒိကသိသမ္ဘာရဝသေန ကသိ^၂ ပုစ္ဆိတော၊ သောတဿ
 အနုကမ္မာယ “ဣဒံ အပုစ္ဆိတ”န္တိ အပရိဟာပေတွာ သမူလံ သဥပကာရံ
 သသမ္ဘာရံ သဖလံ ကသိ^၃ ဉ္ဈပေတုံ မူလတော ပဋ္ဌာယ ကသိ^၄ ဒဿေန္တော
 အာဟ “သဒ္ဓါ ဗီဇ”န္တိ။ ဗီဇံ ဟိ ကသိယာ မူလံ တသ္မိံ သတိ ကတ္တဗ္ဗတော၊
 အသတိ အကတ္တဗ္ဗတော၊ တပ္ပမာဏေန စ ကတ္တဗ္ဗတော။ ဗီဇေ ဟိ သတိ
 ကသိ^၅ ကရေန္တိ၊ အသတိ န ကရေန္တိ။ ဗီဇပ္ပမာဏေန စ ကုသလာ
 ကဿကာ ခေတ္တံ ကသန္တိ၊ န ဦးနံ “မာ နော သဿံ ပရိဟာယီ”တိ၊ န အဓိကံ
 “မာ နော မောသော ဝါယာမော အဟောသီ”တိ။ ယသ္မာ စ ဗီဇမေဝ မူလံ၊
 တသ္မာ ဘဂဝါ မူလတော ပဋ္ဌာယ ကသိ^၆ ဒဿေန္တော တဿ မြာဟုဏဿ
 ကသိယာ ပုဗ္ဗဓမ္မဿ ဗီဇဿ သဘာဝေန အတ္တနော ကသိယာ ပုဗ္ဗဓမ္မံ
 ရောပေန္တော အာဟ “သဒ္ဓါ ဗီဇ”န္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ပုဗ္ဗဓမ္မသဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။

ပုစ္ဆိတံယေဝ ဝတွာ အပုစ္ဆိတံ ပစ္ဆာ ကိံ န ဝုတ္တန္တိ စေ? တဿ ဥပကာရ-
 ဘာဝတော ဓမ္မသမ္ဗန္ဓသမတ္တဘာဝတော စ။ အယဉ္ဇိ မြာဟုဏော ပညဝါ၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကုလေ ပန ဇာတတ္တာ သဒ္ဓါဝိရဟိတော။ သဒ္ဓါဝိရဟိတော စ ပညဝါ
 ပရေသံ သဒ္ဓါယ အတ္တနော ဝိသယေ အပဋိပဇ္ဇမာနော ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ၊
 ကိလေသကာလုဿိယဘာဝါပဂမပ္ပသာဒမတ္တလက္ခဏာပိ စဿ ဒုဗ္ဗလာ
 သဒ္ဓါ ဗလဝတိယာ ပညာယ သဟ ဝတ္တမာနာ အတ္ထသိဒ္ဓိံ န ကရေတိ
 ဟတ္ထိနာ သဟ ဧကရရေ ယုတ္တဂေါဏော ဝိယ။ တသ္မာ တဿ သဒ္ဓါ
 ဥပကာရိကာ။ ဧဝံ တဿ မြာဟုဏဿ သဥပကာရဘာဝတော တံ မြာဟုဏံ
 သဒ္ဓါယံ ပတိဋ္ဌာပေန္တေန ပစ္ဆာပိ ဝတ္တဗျော အယမတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော
 ဒေသနာကုသလတာယ ယထာ အညတြာပိ “သဒ္ဓါ ဗန္ဓတိ ပါထေယျ”န္တိ^၁
 စ, “သဒ္ဓါ ဒုတိယာ ပုရိသဿ ဟောတိ”တိ^၂ စ, “သဒ္ဓါစ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ
 သေဋ္ဌ”န္တိ^၃ စ, “သဒ္ဓါယ တရတိ ဩဃ”န္တိ^၄ စ, “သဒ္ဓါဟတ္ထော မဟာနာဂေါ”တိ^၅
 စ, “သဒ္ဓေသိကော? ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိသသာဝကောတိ စာ”တိ^၆။ ဗီဇဿ စ
 ဥပကာရိကာ ဝုဋ္ဌိ၊ သာ တဒိနန္တရညေဝ ဝုစ္စမာနာ သမတ္တာ ဟောတိ။ ဧဝံ

၁-အရောပေတွာ (သီ)၊ အာရောပေတွာ (သျှာ)

၂-သံ ၁-၃၅-၄၂-ပိဋ္ဌေသု။

၅-သံ ၁-၂၁၇-ပိဋ္ဌေ။

၇-သဒ္ဓါယိကော (သီ)၊ သဒ္ဓေါ (သျှာ)၊ သဒ္ဓါယ (က)

၂-သံ ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

၄-သံ ၁-၃၉-၂၁၆၊ ၃ ၁-၃၀၆-ပိဋ္ဌေသု။

၆-အံ ၂-၃၀၄၊ ၃ ၂-၃၁၀-ပိဋ္ဌေသု။

၈-အံ ၂-၄၈၀-ပိဋ္ဌေ။

ဓမ္မသမ္ပန္နသမတ္တဘာဝတော ပစ္ဆာပိ ဝတ္တဗ္ဗော အယမတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော၊
အညော စ ဧဝံဝိဓော ဤသာယောက္ကာဒိ။

တတ္ထ သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ၊ ဩကပ္ပနလက္ခဏာ ဝါ၊ ပက္ခန္ဓနရသာ၊
အဓိမုတ္တိာစူပဋ္ဌာနာ၊ အကာလုဿိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ သောတာပတ္တိယဂ်ပဒ-
ဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓဟိတဗ္ဗဓမ္မပဒဋ္ဌာနာ ဝါ၊ အာဒါသဇလတလာဒီနံ ပသာဒေါ ဝိယ
စေတသော ပသာဒဘူတာ၊ ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ ဥဒကဿ၊ သမ္ပယုတ္တ-
ဓမ္မာနံ ပသာဒိကာ။ ဗီဇန္တိ ပဉ္စဝိဓံ မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖလုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ
ပဉ္စမန္တိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိရုဟနဋ္ဌေန ဗီဇံတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာဟ “ဗီဇဉ္စေတံ
ဝိရုဟနဋ္ဌေနာ”တိ။

တတ္ထ ယထာ မြာဟူဏဿ ကဿိယာ မူလဘူတံ ဗီဇံ ဒွေ ကိဇ္ဇာနိ
ကရေတိ၊ ဟေဋ္ဌာ မူလေန ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဥပရိ အင်္ဂုရံ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဧဝံ
ဘဂဝတော ကဿိယာ မူလဘူတာ သဒ္ဓါ ဟေဋ္ဌာ သီလမူလေန ပတိဋ္ဌာတိ၊
ဥပရိ သမထဝိပဿနင်္ဂုရံ ဥဋ္ဌာပေတိ။ ယထာ စ တံ မူလေန ပထဝီရသံ
အာပေါရသံ ဂဟေတွာ နာဋ္ဌေန ခညပရိပါကဂဟဏတ္ထံ ဝဇုတိ၊ ဧဝမယံ
သီလမူလေန သမထဝိပဿနာရသံ ဂဟေတွာ အရိယမဂ္ဂနာဋ္ဌေန အရိယဖလ-
ခညပရိပါကဂဟဏတ္ထံ ဝဇုတိ။ ယထာ စ တံ သုဘူမိယံ ပတိဋ္ဌဟိတွာ မူလင်္ဂုရ-
ပဏ္ဏနာဋ္ဌကဏ္ဍပသဝေဟိ ဝုဇိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ ပတွာ ဒီရံ ဇနေတွာ
အနေကသာလိဖလဘရိတံ သာလိသီသံ နိပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမယံ စိတ္တသန္တာနေ
ပတိဋ္ဌဟိတွာ သီလစိတ္တဒိဋ္ဌိကင်္ခါရိတရဏမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနပဋိပဒါဉာဏ-
ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဟိ ဝုဇိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ ပတွာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဒီရံ ဇနေတွာ
အနေကပဋိသန္တိဒါဘိညာဘရိတံ အရဟတ္တဖလံ နိပ္ပါဒေတိ။ တေနာဟံ ဘဂဝါ
“သဒ္ဓါ ဗီဇ”န္တိ။

တတ္ထ သိယာ “ပရောပညာသကုသလဓမ္မေသု ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသု
ကဿာ သဒ္ဓါဝ ဗီဇန္တိ ဝုတ္တာ”တိ? ဝုစ္စတေ—ဗီဇကိစ္စကရဏတော။ ယထာ
ဟိ တေသု ဝိညာဏံယေဝ ဝိဇာနနကိစ္စံ ကရေတိ၊ ဧဝံ သဒ္ဓါ ဗီဇကိစ္စံ၊ သာ စ
သဗ္ဗကုသလာနံ မူလဘူတာ။ ယထာဟ—

“သဒ္ဓါဇာတော ဥပသင်္ကမတိ၊ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရူပါသတိ၊
ပယိရူပါသန္တော သောတံ ဩဒဟတိ၊ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ
သုဏာတိ၊ သုတွာ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ တောနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ

ဥပပရိက္ခတိ၊ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတော ဓမ္မာ နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ၊ ဓမ္မနိဇ္ဈာ-
 နက္ခန္တိယာ သတိ ဆန္ဒော ဇာယတိ၊ ဆန္ဒဇာတော ဥဿဟတိ၊
 ဥဿဟေတွာ တုလယတိ၊ တုလယိတွာ ပဒဟတိ၊ ပဟိတတ္ထော
 သမာနော ကာယေန စေဝ ပရမသစ္စံ သစ္စိကရေတိ၊ ပညာယ စ
 နံ အဓိဝိဇ္ဈပဿတိ”တိ^၁။

တပတိ အကုသလေ ဓမ္မေ ကာယဉ္ဇာတိ တပေါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ-
 ဝီရိယဓုတင်္ဂဒုက္ကရကာရိကာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ဣဓ ပန ဣန္ဒြိယသံဝရော
 အဓိပ္ပေတော။ ဝုဠိတိ ဝဿဝုဠိဝါတဝုဠိတိအာဒိနာ အနေကဝိဓာ၊ ဣဓ
 ဝဿဝုဠိ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ ဟိ ပြာဟ္မဏဿ ဝဿဝုဠိသမနုဂ္ဂဟိတံ ဗီဇံ
 ဗီဇမူလကဉ္စ သဿံ ဝိရဟတိ န မိလာယတိ နိပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော
 ဣန္ဒြိယသံဝရသမနုဂ္ဂဟိတာ သဒ္ဓါသဒ္ဓါမူလာ စ သီလာဒယော ဓမ္မာ ဝိရဟန္တိ
 န မိလာယန္တိ နိပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ တေနာဟ “တပေါ ဝုဠိ”တိ။ “ပညာ မေ”တိ
 ဧတ္ထ စ ဝုတ္တော မေ-သဒ္ဓေါ ဣမေသုပိ ပဒေသု ယောဇေတဗ္ဗော “သဒ္ဓါ မေ
 ဗီဇံ၊ တပေါ မေ ဝုဠိ”တိ။ တေန ကိံ ဒီပေတိ? ယထာ ပြာဟ္မဏ တယာ
 ဝပိတေ ဗီဇေ သစေ ဝုဠိ အတ္ထိ၊ သာဓု၊ နော စေ အတ္ထိ၊ ဥဒကမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ
 ဟောတိ၊ တထာ မယာ ဟိရိဏ္ဍိသေ ပညာယုဂနင်္ဂလေ မနောယောတ္တေန
 ဧကာဗဒ္ဓေ ကတေ ဝီရိယဗလိဗဒ္ဓေ ယောဇေတွာ သတိပါစနေန ဝိဇ္ဇိတွာ
 အတ္တနော စိတ္တသန္တာနခေတ္တေ သဒ္ဓါဗီဇေ ဝပိတေ ဝုဠိအဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ။
 အယံ ပန မေ သတတံ သမိတံ တပေါ ဝုဠိတိ။

ပဇာနာတိ ဧတာယ ပုဂ္ဂလော၊ သယံ ဝါပဇာနာတိတိ ပညာ၊ သာ ကာမာ-
 ဝစရုဒ္ဓိဘေဒတော အနေကဝိဓာ၊ ဣဓ ပန သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂပညာ
 အဓိပ္ပေတော။ ယုဂနင်္ဂလန္တိ ယုဂဉ္စ နင်္ဂလဉ္စ။ ယထာ ဟိ ပြာဟ္မဏဿ ယုဂနင်္ဂလံ၊
 ဧဝံ ဘဂဝတော ဒုဝိဓာပိ ပညာ။ တတ္ထ ယထာ ယုဂံ ဤသာယ ဥပနိဿယံ ၊
 ဟောတိ၊ ပုရတော ဟောတိ၊ ဤသာဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ယောတ္တာနံ နိဿယံ
 ဟောတိ၊ ဗလိဗဒ္ဓါနံ ဧကတော ဂမနံ ဓာရေတိ၊ ဧဝံ ပညာ ဟိရိပမုခါနံ ဓမ္မာနံ
 ဥပနိဿယာ^၄ ဟောတိ။ ယထာဟ “ပညတ္တရာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ”တိ^၅ စ၊
 “ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာန”န္တိ^၆ စ။
 ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန ပုရတော စ ဟောတိ။ ယထာဟ “သီလံ
 ဟိရိ စာပိ သတဉ္စ ဓမ္မော၊ အန္တာယိကာ ပညဝတော ဘဝန္တိ”တိ^၆။

၁-မ ၂-၁၄၅-၁၀၅-ပိဋေသု။	၂-ဥပရိသယံ (သီ)	၃-ဝါရေတိ (သီ)
၄-ဥပရိသယာ (သီ)	၅-အံ ၃-၁၅၃-၃၄၃-ပိဋေသု။	၆-ခု ၆-၁၀-ပိဋေ။

ဟိရိပိပ္ပယောဂေန အနုပ္ပတ္တိတော ဤသာဗဒ္ဓါ ဟောတိ။ မနောသင်္ခါတဿ သမာဓိယောက္ခဿ နိဿယပစ္စယတော ယောက္ခာနံ နိဿယော ဟောတိ။ အစ္စ္ဓာရဒ္ဓါတိလိနဘာဝပဋိသေနေတော ဝီရိယဗလိဗဒ္ဓါနံ ဧကတော ဂမနံ ဓာရေတိ။ ယထာ စ နင်္ဂလံ ဖာလယုတ္တံ ကသနကာလေ ပထဝိဃနံ ဘိန္ဒတိ။ မူလသန္တာနကာနိ ပဒါလေတိ။ ဧဝံ သတိယုတ္တာ ပညာ ဝိပဿနာကာလေ ဓမ္မာနံ သန္တတိသမူဟကိစ္စာရမ္ပဏဃနံ ဘိန္ဒတိ။ သဗ္ဗကိလေသမူလသန္တာနကာနိ ပဒါလေတိ။ သာ စ ခေါ လောကုတ္တရာဝ၊ ဣတရာ ပန လောကီယာပိ သိယာ။ တေနာဟ “ပညာ မေ ယုဂနင်္ဂလ”န္တိ။

ဟိရိယတိ ဧတာယ ပုဂ္ဂလော၊ သယံ ဝါ ဟိရိယတိ အကုသလပ္ပဝတ္တိံ ဇီရုစ္ဆတိတိ ဟိရီ။ တဂ္ဂဟဏေန သဟစရဏဘာဝတော ဩတ္တပ္ပံ ဂဟိတံယေဝ ဟောတိ။ ဤသတိ ယုဂနင်္ဂလသန္တာရိကာ ဒါရုယဋ္ဌိ။ ယထာ ဟိ မြာဟ္မဏဿ ဤသာ ယုဂနင်္ဂလံ သန္တာရေတိ။ ဧဝံ ဘဂဝတောပိ ဟိရိ လောကီယ-လောကုတ္တရပညာသင်္ခါတံ ယုဂနင်္ဂလံ သန္တာရေတိ ဟိရိယာ အသတိ ပညာယ အဘာဝတော။ ယထာ စ ဤသာပဋိဗဒ္ဓံ ယုဂနင်္ဂလံ ကိစ္စကရံ ဟောတိ အစလံ အသိထိလံ။ ဧဝံ ဟိရိပဋိဗဒ္ဓါ စ ပညာ ကိစ္စကာရီ ဟောတိ အစလာ အသိထိလာ အဗ္ဗောကိဏ္ဍာ အဟိရိကေန။ တေနာဟ “ဟိရိ ဤသာ”တိ။

မုနာတိတိ မနော၊ စိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ၊ ဣဓ ပန မနောသီသေန တံသမ္ပယုတ္တော သမာဓိ အဓိပ္ပေတော။ ယောက္ခန္တိ ရဇ္ဇေဗန္ဓနံ။ တံ တိဝိဓံ ဤသာယ သဟ ယုဂဿ ဗန္ဓနံ၊ ယုဂေန သဟ ဗလိဗဒ္ဓါနံ ဗန္ဓနံ၊ သာရထိနာ သဟ ဗလိဗဒ္ဓါနံ ဗန္ဓနန္တိ။ တတ္ထ ယထာ မြာဟ္မဏဿ ယောက္ခံ ဤသာယုဂဗလိဗဒ္ဓေ ဧကာဗဒ္ဓေ ကတွာ သကကိစ္စေ ပဋိပါဒေတိ။ ဧဝံ ဘဂဝတော သမာဓိ သဗ္ဗေဝ တေ ဟိရိပညာဝီရိယဓမ္မေ ဧကာရမ္ပဏေ အဝိက္ခေပဘာဝေန ဗန္ဓိတွာ သကကိစ္စေ ပဋိပါဒေတိ။ တေနာဟ “မနော ယောက္ခ”န္တိ။

သရတိ ဧတာယ စိရကတာဒိမတ္ထံ ပုဂ္ဂလော၊ သယံ ဝါ သရတိတိ သတိ၊ သာ အသမ္ပုဿနလက္ခဏာ။ ဖာလေတိတိ ဖာလော။ ပါဇေတိ ဧတေနာတိ ပါဇနံ။ တံ ဣဓ “ပါဇန”န္တိ ဝုစ္ဆတိ။ ပတောဒဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဖာလော စ ပါဇနဉ္စ ဖာလပါဇနံ။ ယထာ ဟိ မြာဟ္မဏဿ ဖာလပါဇနံ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော ဝိပဿနာယုတ္တာ မဂ္ဂယုတ္တာ စ သတိ။ တတ္ထ ယထာ ဖာလော နင်္ဂလမနုရက္ခတိ။ ပုရတော စဿ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ သတိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္တေ-သမာနာ အာရမ္ပဏေ ဝါ ဥပဋ္ဌာပယမာနာ ပညာနင်္ဂလံ ရက္ခတိ။ တထာ ဟိ

“သတာရက္ခေန စေတသာ ဝိဟရတိ”တိအာဒိသု^၁ “အာရက္ခာ”တိ ဂုတ္တာ။ အသမ္ပုဿနဝသေန စဿ ပုရတော ဟောတိ။ သတိပရိစိတေ ဟိ ဓမ္မေ ပညာ ပဇာနာတိ၊ နော သမ္ပုဋ္ဌေ။ ယထာ စ ပါစနံ ဗလိဗဒ္ဓါနံ ဝိဇ္ဈနဘယံ ဒဿေန္တိ သံသီဒနံ န ဒေတိ၊ ဥပ္ပထဂမနဉ္စ ဝါရေတိ၊ ဧဝံ သတိ ဝိရိယဗလိဗဒ္ဓါနံ အပါယဘယံ ဒဿေန္တိ ကောသဇ္ဇသံသီဒနံ န ဒေတိ၊ ကာမဂုဏသင်္ခါတေ အဂေါစရေ စာရံ နိဝါရေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနေ နိယောဇေန္တိ ဥပ္ပထဂမနဉ္စ ဝါရေတိ။ တေနာဟ “သတိ မေ ဖာလပါစန”န္တိ။

၇၈။ ကာယဂုတ္တောတိ တိဝိဓေန ကာယသုစရိတေန ဂုတ္တော။ ဝစီ-
ဂုတ္တောတိ စတုဗ္ဗိဓေန ဝစီသုစရိတေန ဂုတ္တော။ ဧတ္တာဝတာ ပါတိမောက္ခ-
သံဝရသီလံ ဂုတ္တံ။ အာဟာရေ ဥဒရေ ယတောတိ ဧတ္ထ အာဟာရမုခေန
သဗ္ဗပစ္စယာနံ သင်္ဂဟိတတ္တာ စတုဗ္ဗိဓေပိ ပစ္စယေ ယတော သံယတော နိရု-
ပတ္တိလေသောတိ အတ္တော။ ဣမိနာ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဂုတ္တံ။ ဥဒရေ
ယတောတိ ဥဒရေ ယတော သံယတော မိတဘောဇီ၊ အာဟာရေ မတ္တညူတိ
ဂုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမိနာ ဘောဇေန မတ္တညူတာမုခေန ပစ္စယပဋိသေဝနသီလံ
ဂုတ္တံ။ တေန ကိံ ဒီပေတိ? ယထာ တံ ပြာဟ္မဏ ဗီဇံ ဝပိတွာ သဿပရိ-
ပါလနတ္ထံ ကဏ္ဍကဝတိံ ဝါ ရုက္ခဝတိံ ဝါ ပါကာရပရိက္ခေပံ ဝါ ကရောသိ၊
တေန တေ ဂေါမဟိံသမိဂဂဏာ ပဝေသံ အလဘန္တာ သဿံ န ဝိလုပ္ပန္တိ၊
ဧဝမဟမ္ပိ သဒ္ဓါဗီဇံ ဝပိတွာ နာနပ္ပကာရကုသလသဿပရိပါလနတ္ထံ ကာယ-
ဝစီအာဟာရဂုတ္တိမယံ တိဝိဓပရိက္ခေပံ ကရောမိ၊တေန မေ ရာဂါဒိအကုသလ-
ဓမ္မဂေါမဟိံသမိဂဂဏာ ပဝေသံ အလဘန္တာ နာနပ္ပကာရကုသလသဿံ
န ဝိလုပ္ပန္တိတိ။

သစ္စံ ကရောမိ နိဒ္ဒါနန္တိ ဧတ္ထ ဒွိဟိ ဒွါရေဟိ အဝိသံဝါဒနံ သစ္စံ။ နိဒ္ဒါနန္တိ
ဆေဒနံ လုနနံ ဥပ္ပါဋနံ၊ ကရဏတ္ထေ^၂ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယဉ္စ
ဧတ္ထ အတ္ထော “သစ္စေန ကရောမိ နိဒ္ဒါန”န္တိ။ ကိံ ဂုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ တံ
ဗာဟိရံ ကသိံ ကသိတွာ သဿဒူသကာနံ တိဏာနံ ဟတ္ထေန ဝါ အသိ-
တေန ဝါ နိဒ္ဒါနံ ကရောသိ၊ ဧဝမဟမ္ပိ အဇ္ဈတ္တိကံ ကသိံ ကသိတွာ ကုသလသဿ-
ဒူသကာနံ ဝိသံဝါဒနတိဏာနံ သစ္စေန နိဒ္ဒါနံ ကရောမိ။ ဉာဏသစ္စံ ဝါ ဧတ္ထ
သစ္စန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယံ တံ ယထာဘူတဉာဏန္တိ ဂုစ္စတိ၊ တေန အတ္တသညာဒီနံ
တိဏာနံ နိဒ္ဒါနံ ကရောမိတိ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ နိဒ္ဒါနန္တိ
ဆေဒကံ လာဝကံ၊ ဥပ္ပါဋကန္တိ အတ္တော။ ဧဝံ သန္တေ ယထာ တံ ဒါသံ ဝါ

ကမ္မကရံ ဝါ နိဒ္ဒါနံ ကရောသိ၊ “နိဒ္ဒေဟိ တိဏာနီ”တိ တိဏာနံ ဆေဒကံ လာဝကံ ဥပ္ပါဋကံ ကရောသိ၊ ဧဝမဟံ သစ္စံ ကရောမိတိ ဥပယောဂဝစနေနေဝ ဝတ္တု ယုဇ္ဇတိ။ အထ ဝါ သစ္စန္တိ ဒိဋ္ဌိသစ္စံ။ တမဟံ နိဒ္ဒါနံ ကရောမိ၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ လုနိတဗ္ဗံ ဥပ္ပါဋေတဗ္ဗံ ကရောမိတိ ဧဝမ္ပိ ဥပယောဂဝစနေနေဝ ဝတ္တု ယုဇ္ဇတိ။

သောရစွံ မေ ပမောစနန္တိ ဧတ္ထ ယံ တံ “ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော”တိ၊ ဧဝံ သီလမေဝ “သောရစွ”န္တိ ဝုတ္တံ န တံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ၊ ဝုတ္တမေဝ ဧတံ “ကာယဂုတ္တော”တိအာဒိနာ နယေန၊ အရဟတ္တဖလံ ပန အဓိပ္ပေတံ။ တမ္ပိ ဟိ သုန္ဒရေ နိဗ္ဗာနေ ရတဘာဝတော “သောရစွ”န္တိ ဝုဇ္ဇတိ။ ပမောစနန္တိ ယောဂ္ဂဝိဿဇ္ဇနံ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယထာ တဝ ပမောစနံ ပုနပိ သာယနေ ဝါ ဒုတိယဒိဝသေ ဝါ အနာဂတသံဝစ္ဆရေ ဝါ ယောဇေတဗ္ဗတော အပ္ပမောစနမေဝ ဟောတိ၊ န မမ ဧဝံ။ န ဟိ မမ အန္တရာ မောစနံ နာမ အတ္ထိ။ အဟဉ္စိ ဒီပင်္ကရဒသဗလကာလတော ပဘုတိ ပညာနင်္ဂလေ ဝီရိယဗလိ-ဗဒ္ဓေ ယောဇေတွာ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ မဟာကသိံ ကသန္တော တာဝ န မုဉ္ဇိံ၊ ယာဝ န သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံ။ ယဒါ စ မေ သဗ္ဗံ တံ ကာလံ ခေပေတွာ ဗောဓိရက္ခမူလေ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဓဿ သဗ္ဗဂုဏပရိဝါရံ အရဟတ္တဖလံ ဥဒပ္ပါဒိ၊ တဒါ မယာ တံ သဗ္ဗ-သုက္ကပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပတ္တိယာ ပမုတ္တံ၊ န ဒါနိ ပုန ယောဇေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိတိ။ ဧတမတ္ထံ သန္ဓာယာဟ ဘဂဝါ “သောရစွံ မေ ပမောစန”န္တိ။

၇၉။ ဝီရိယံ မေ ဓုရဓောရယုန္တိ ဧတ္ထ ဝီရိယန္တိ “ကာယိကော ဝါ စေတသိ-ကော ဝါ ဝီရိယာရမ္ဘော”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တပဓာနံ။ ဓုရယံ ဓောရယံ ဓုရဓောရယံ၊ ဓုရံ ဝဟတိတိ အတ္ထော။ ယထာ ဟိ ပြာဟူဏဿ ဓုရယံ ဓောရယောကဓိတံ နင်္ဂလံ ဘူမိဃနံ ဘိန္ဒတိ၊ မူလသန္တာနကာနိ စ ပဒါလေတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော ဝီရိယာကဓိတံ ပညာနင်္ဂလံ ယထာဝုတ္တံ ဃနံ ဘိန္ဒတိ၊ ကိလေသသန္တာနကာနိ စ ပဒါလေတိ။ တေနာဟ “ဝီရိယံ မေ ဓုရဓောရယု”န္တိ။ အထ ဝါ ပုရိမဓုရံ ဝဟန္တာ ဓုရာ၊ မူလဓုရံ ဝဟန္တာ ဓောရယော။ ဓုရာ စ ဓောရယော စ ဓုရဓောရယော။ တတ္ထ ယထာ ပြာဟူဏဿ ဧကမေကသ္မိံ နင်္ဂလေ စတု-ဗလိဗဒ္ဓပ္ပဘေဒံ ဓုရဓောရယံ ဝဟန္တံ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နတိဏမူလဃာတံ သဿသမ္ပတ္တိဉ္စ သာဓေတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော စတုသမ္ပပ္ပဓာနဝီရိယပ္ပဘေဒံ ဓုရဓောရယံ ဝဟန္တံ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နာကုသလမူလဃာတံ ကုသလသမ္ပတ္တိဉ္စ သာဓေတိ။ တေနာဟ “ဝီရိယံ မေ ဓုရဓောရယု”န္တိ။

ယောဂက္ခေမာဓိဝါဟနန္တိ ဧတ္ထ ယောဂေဟိ ခေမတ္တာ “ယောဂက္ခေမ”န္တိ နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ၊ တံ အဓိကတွာ ဝါဟိယတိ၊ အဘိဓမ္မံ ဝါ ဝါဟိယတိ၊ အဓိဝါဟနံ၊ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဝါဟနံ ယောဂက္ခေမာဓိဝါဟနံ။ တေန ကံ ဒီပေတိ? ယထာ တဝ ဓုရဓောရယံ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပစ္ဆိမာဒိသု ဝါ အညတရံ အဘိဓမ္မံ ဝါဟိယတိ၊ တထာ မမ ဓုရဓောရယံ နိဗ္ဗာနာဘိဓမ္မံ ဝါဟိယတိ။

ဧဝံ ဝါဟိယမာနဉ္စ ဂစ္ဆတိ အနိဝတ္တန္တံ။ ယထာ တဝ နဂ်လံ ဝဟန္တံ ဓုရဓောရယံ ခေတ္တကောဋ် ပတွာပုန နိဝတ္တတိ၊ ဧဝံ အနိဝတ္တန္တံ ဒီပက်ရကာလ-တော ပဘုတံ ဂစ္ဆတေဝ။ ယသ္မာ ဝါ တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟိနာ ကိလေသာ ပုနပ္ပုနံ ပဟာတဗ္ဗာ န ဟောန္တိ၊ ယထာ တဝ နဂ်လေန ဆိန္ဒာနိ တိဏှာနိ ပုနပိ အပရသ္မိံ သမယေ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာပိ ဧတံ ၂ ပဌမမဂ္ဂဝသေန ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ ကိလေသေ၊ ဒုတိယဝသေန ဩဠာရိကေ၊ တတိယဝသေန အနုသဟဂတေ ကိလေသေ၊ စတုတ္ထဝသေန သဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟန္တံ ဂစ္ဆတိ အနိဝတ္တန္တံ။ အထ ဝါ ဂစ္ဆတိ အနိဝတ္တန္တံ နိဝတ္တနရဟိတံ ဟုတွာ ဂစ္ဆတိ အတ္ထော။ တန္တိ တံ ဓုရဓောရယံ။ ဧဝမေတ္ထ ပဒစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တဉ္စ ယထာ တဝ ဓုရဓောရယံ န တံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ဂန္ဓာ ကဿကော အသောကော နိဿောကော ဝိရဇော ဟုတွာ န သောစတိ၊ ဧတံ ပန တံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ဂန္ဓာ န သောစတိ။ ယတ္ထ သတိပါစနေန ဧတံ ဝိရိယဓုရဓောရယံ စောဒေန္တော ဂန္ဓာ မာဒိသော ကဿကော အသောကော နိဿောကော ဝိရဇော ဟုတွာ န သောစတိ၊ တံ သဗ္ဗသောကသလ္လ-သမုပ္ပါတဘူတံ နိဗ္ဗာနာမတသင်္ခါတံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။

၈၀။ ဣဒါနိ နိဂမနံ ကရောန္တော ဘဂဝါ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဧဝမေသာ ကသိ ကဋ္ဌာ၊ သာ ဟောတိ အမတပ္ပလာ။
ဧတံ ကသိ ကသိတွာန၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ။

တဿံယံ သင်္ခေပတ္ထော—မယာ ပြာဟူဏ သော သဒ္ဓါဗီဇာ တပေါဝုဋ္ဌိယာ အနုဂ္ဂဟိတာ ကသိ ပညာမယံ ယုဂနဂ်လံ ဟိရိမယဉ္စ ဤသံ မနောမယေန ယောတ္တေန ကောဗဒ္ဓိ ကတွာ ပညာနဂ်လေ သတိဖာလံ အာကောဋ္ဌေတွာ သတိပါစနံ ဂဟေတွာ ကာယဝစီအာဟာရဂုတ္တိယာ ဂေါပေတွာ သစ္စံ နိဒ္ဒါနံ ကတွာ သောရစ္စံ ပမောစနံ ဝိရိယံ ဓုရဓောရယံ ယောဂက္ခေမာဘိဓမ္မံ အနိဝတ္တန္တံ ဝါဟေန္တေန ကဋ္ဌာ၊ ကသိကမ္မပရိယောသာနံ စတုဋ္ဌိမံ သာမညဖလံ ပါပိတာ၊

သာ ဟောတိ အမတပ္ပလာ၊ သာ သော ကသိ အမတပ္ပလာ ဟောတိ။ အမတံ ဝုစ္ဆတိ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာနာနိသံသာ ဟောတိတိ အတ္ထော။ သာ ခေါ ပနေသာ ကသိ န မမေဝေကဿ အမတပ္ပလာ ဟောတိ၊ အပိစ ခေါ ပန ယော ကောစိ ခတ္တိယောဝါဗြာဟ္မဏောဝါဝေသောဝါ သုဒ္ဓေါဝါဂဟဋ္ဌောဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဧတံ ကသိ ကသတိ၊ သော သဗ္ဗောပိ ဧတံ ကသိ ကသိတွာန၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိ သဗ္ဗသ္မာ ဝဇ္ဇဒုက္ခဒုက္ခဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခ-
ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏဿ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ ကတွာ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

တတော ဗြာဟ္မဏော ဂမ္ဘီရတ္ထံ ဒေသနံ သုတွာ “မမ ကသိဖလံ ဘုဒ္ဓိတွာ အပရဇ္ဇ၊ ဧဝံ ဆာတော ဟောတိ၊ ဣမဿ ပန ကသိ အမတပ္ပလာ၊ တဿာ ဖလံ ဘုဒ္ဓိတွာ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိ”တိ စ ဝိဒိတွာ ပသန္ဓော ပသန္ဓာကာရံ ကာတုံ ပါယာသံ ဒါတုမာရဒ္ဓေါ။ တေနာဟ “အထ ခေါ ကသိဘာရ-
ဒ္ဓါဇော”တိ။ တတ္ထ မဟတိယာတိ မဟတိယန္တိ အတ္ထော။ ကံသပါတိယာတိ သုဝဏ္ဏပါတိယံ၊ သတသဟဿဋ္ဌနကေ အတ္တနော သုဝဏ္ဏထာလေ။ ဝဇ္ဇေ-
တွာတိ ဆုပိတွာ၊ အာကိရိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘဂဝတော ဥပနာမေသီတိ သပ္ပိမရုဖာဏိတာဒီဟိ ဝိစိတြိ ကတွာ ဒုကူလဝိတာနေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဥက္ခိပိတွာ သက္ကစ္စံ တထာဂတဿ အဘိဟရိ၊ ကိန္တိ? “ဘုဇ္ဇတု ဘဝံ ဂေါတမော ပါယာသံ ကဿကော ဘဝ”န္တိ။ တတော ကဿကဘာဝသာဓကံ ကာရဏ-
မာဟ “ယဉ္ဇိ။ပ။ ကသတိ”တိ၊ ယသ္မာ ဘဝံ။ပ။ ကသတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဘဂဝါ “ဂါထာဘိဂီတံ မေ”တိ အာဟ။

ဂ၁။ တတ္ထ ဂါထာဘိဂီတန္တိ ဂါထာဟိ အဘိဂီတံ၊ ဂါထာယော ဘာသိတွာ လဒ္ဓန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မေတိ မယာ။ အဘောဇနေယုန္တိ ဘုဇ္ဇ-
နာရဟံ န ဟောတိ။ သမ္ပဿတန္တိ သမ္မာ အာဇီဝသုဒ္ဓိံ ပဿတံ၊ သမန္တာ ဝါ ပဿတံ သမ္ပဿတံ၊ ဗုဒ္ဓါနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နေသ ဓမ္မောတိ “ဂါထာဘိဂီတံ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ”န္တိ သေ ဓမ္မော ဧတံ စာရိတ္တံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ ဂါထာဘိဂီတံ ပနာန္တိ ဗုဒ္ဓါ၊ ပဋိက္ခိပန္တိ န ဘုဇ္ဇန္တိတိ။ ကိံ ပန ဘဂဝတာ ပါယာသတ္ထံ ဂါထာ အဘိဂီတာ၊ ယေန ဧဝမာဟာတိ? န တေဒတ္ထံ အဘိဂီတာ၊ အပိစ ခေါ ပန ပါတော ပဋ္ဌာယ ခေတ္တသမိပေ ဌတွာ ကဋ္ဌန္တုဘိက္ခမ္ဘိ အလဘိတွာ ပုန သကလဗုဒ္ဓဂုဏေ ပကာသေတွာ လဒ္ဓိံ တဒေတံ နဋနစ္စကာဒီဟိ နစ္စိတွာ ဂါယိဘွာ စ လဒ္ဓသဒိသံ ဟောတိ၊ တေန “ဂါထာဘိဂီတ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တာဒိသဉ္စ

ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ န ကပ္ပတိ၊ တသ္မာ “အဘောဇနေယျ” နှိ ဝုတ္တံ။ အပ္ပိစ္ဆတာနု-
ရူပဉ္စေတံ န ဟောတိ၊ တသ္မာပိ ပစ္ဆိမံ ဇနတံ အနုကမ္မမာနေန စ ဧဝံ ဝုတ္တံ။
ယတြိ စ နာမ ပရပ္ပကာသိတေနာပိ အတ္တနော ဂုဏေန ဥပ္ပန္နံ လာဘံ ပဋိက္ခိ-
ပန္နိ သေယျထာပိ အပ္ပိစ္ဆော ဃဋ္ဌိကာရော ကုမ္ဘကာရော၊ တတြိ ကထံ
ကောဋိပ္ပတ္တာယ အပ္ပိစ္ဆတာယ သမန္ဓာဂတော ဘဂဝါ အတ္တနာဝ အတ္တနော
ဂုဏပ္ပကာသနေန ဥပ္ပန္နံ လာဘံ သာဒိယိဿတိ၊ ယတော ယုတ္တမေဝ ဧတံ
ဘဂဝတော ဝတ္တန္တိ။

တ္ထောဝတာ “အပ္ပသန္တံ အဒါတုကာမံ ဗြာဟ္မဏံ ဂါထာဂါယနေန၊ ဒါတု-
ကာမံ ကတွာ သမဏော ဂေါတမော ဘောဇနံ ပဋိဂ္ဂဟေသိ၊ အာမိသ-
ကာရဏာ ဣမဿ ဒေသနာ” တိ ဣမမှာ လောကာပဝါဒါ အတ္တာနံ
မောစေန္တော ဒေသနာပါရိသုဒ္ဓိံ ဒီပေတွာ ဣဒါနိ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိံ ဒီပေန္တော
အာဟ “ဓမ္မေ သတိ ဗြာဟ္မဏ ဝုတ္တိရေသာ” တိ။ တဿတ္ထော—အာဇီဝပါရိ-
သုဒ္ဓိဓမ္မေ ဝါ ဒသဝိသုစရတဓမ္မေ ဝါ ဗုဒ္ဓါနံ စာရိတ္တဓမ္မေ ဝါ သတိ သံဝိဇ္ဇ-
မာနေ အနုပဟတေ၊ ဝတ္တမာနေ ဝုတ္တိရေသာ ဧကန္တဝေါဒါတာ အာကာသေ
ပါဏိပ္ပသာရဏကပ္ပါ ဒေသနာ ပရိယေသနာ ဇီဝိတဝုတ္တိ ဗုဒ္ဓါနံ ဗြာဟ္မဏာတိ။

၈၂။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဗြာဟ္မဏော “ပါယာသံ မေ ပဋိက္ခိပတိ၊ အကပ္ပိယံ
ကိရေတံ ဘောဇနံ၊ အဓညော ဝတသ္မိ၊ ဒါနံ ဒါတုံ န လဘာမိ” တိ ဒေါမနဿံ
ဥပ္ပါဒေတွာ “အပ္ပေဝ နာမ အညံ ပဋိဂ္ဂဏေယျာ” တိ စ စိန္တေသိ။ တံ ဥတွာ
ဘဂဝါ “အဟံ ဘိက္ခာစာရဝေလံ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ အာဂတော ‘တ္ထကေန
ကာလေန ဣမံ ဗြာဟ္မဏံ ပသာဒေဿာမိ’ တိ၊ ဗြာဟ္မဏော စ ဒေါမနဿံ
အကာသိ၊ ဣဒါနိ တေန ဒေါမနဿေန မယိ စိတ္တံ ပကောပေတွာ အမတဝရ-
ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န သက္ခိဿတိ” တိ ဗြာဟ္မဏဿ ပသာဒဇနနတ္ထံ တေန
ပတ္ထိတမနောရထံ ပူရေန္တော အာဟ “အညေန စ ကေဝလိန” နှိ။ တတ္ထ
ကေဝလိနန္တိ သဗ္ဗဂုဏပရိပုဏ္ဏံ၊ သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တံ ဝါတိ အတ္ထော။ မဟန္တာနံ
သီလက္ခန္ဓာဒီနံ ဂုဏာနံ ဒေသနတော မဟေသိ။ ပရိက္ခိဏသဗ္ဗာသဝတ္တာ
နိဏာသဝံ။ ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စဗျာဒိံ ကတွာ ဂူပသန္တသဗ္ဗကုက္ကုစ္စတ္တာ ဣက္ကုစ္စ-
ဂူပသန္တံ။ ဥပဋ္ဌဟဿူတိ ပရိဝိသဿူ၊ ပဋိမာနယဿူ။ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏေန စိတ္တေ
ဥပ္ပါဒိတေပိ ပရိယာယမေဝ ဘဏတိ၊ န တု ဘဏတိ “ဒေဟိ၊ အာဟရာဟိ” တိ။
သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

၁-ဘဂဝတာ ဝုတ္တန္တိ (သျှာ)၊ ဘဂဝတော ဝတ္တန္တိ (က)

၂-ဂါထာဘာသနေန (သျှာ၊ က)

၃-အနုသဟဂတေ (သျှာ၊ က)

၄-အဟညေဝ တသ္မိံ (သျှာ၊ က)

၅-ပဋိစရဿု (သိ)

အထ ဗြာဟ္မဏော “အယံ ပါယာသော ဘဂဝတော အာနိတော၊ နာဟံ အရဟံမိ တံ အတ္တနော ဆန္နေန ကဿဗိ ဒါတု”န္တိ စိန္နေတွာ အာဟ “အထ ကဿ စာဟ”န္တိ။ တတော ဘဂဝါ “တံ ပါယာသံ ဌပေတွာ တထာဂတံ တထာဂတသာဝကဉ္စ အညဿ အဇီရဏဓမ္မော”တိ ဥတွာ အာဟ “န ခွါဟံ တ”န္တိ။ တတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ သမာရကဝစနေန ဆဋ္ဌကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ သဗြဟ္မကဝစနေန ရူပါဝစရဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ အရူပါဝစရာ ပန ဘုဇ္ဈေယျန္တိ အသမ္ဘာဝနေယျာ။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန သာသနပစ္စတ္ထိကပစ္စာမိတ္တသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏံ သမိတပါပဗာဟံတပါပသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ၊ သဒေဝမနုဿဝစနေန သမ္မုတိဒေဝအဝသေသမနုဿဂ္ဂဟဏံ။ ဧဝမေတ္ထ တိဟိ ဝစနေဟိ ဩကာသလောကော၊ ဒွိဟိ ပဇာဝသေန သတ္တလောကော ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရံ ပန အာဠဝကသုတ္တေ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ကသ္မာ ပန သဒေဝကာဒိသု ကဿဗိ န သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျာတ်? ဩဋ္ဌာရိကေ သုခုမောဇာပက္ခိပနတော။ ဣမသ္မိံ ဟိ ပါယာသေ ဘဂဝန္တိ ဥဒ္ဓိဿ ဂဟိတမတ္တေယေဝ ဒေဝတာဟိ ဩဇာ ပက္ခိတ္တာ ယထာ သုဇာတာယ ပါယာသေ၊ စုန္ဒဿ စ သူကရမဒ္ဒေဝေ ပစ္စမာနေ၊ ဝေရဉ္စာယဉ္စ ဘဂဝတာ ဂဟိတဂဟိတာလောပေ၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ စ ကစ္စာနဿ ဂုဠကုမ္ဘသ္မိံ အဝသိဋ္ဌဂုဠေ။ သော ဩဋ္ဌာရိကေ သုခုမောဇာပက္ခိပနတော ဒေဝါနံ န ပရိဏမတိ။ ဒေဝါ ဟိ သုခုမသရိရာ၊ တေသံ ဩဋ္ဌာရိကော မနုဿာဟာရော န သမ္မာ ပရိဏမတိ။ မနုဿာနမ္ပိ န ပရိဏမတိ။ မနုဿာ ဟိ ဩဋ္ဌာရိကသရိရာ၊ တေသံ သုခုမာ ဒိဗ္ဗောဇာ န သမ္မာ ပရိဏမတိ။ တထာဂတဿ ပန ပကတိအဂ္ဂိနာဝ ပရိဏမတိ၊ သမ္မာ ဇီရတိ။ ကာယဗလဉ္စာဏဗလပ္ပဘာဝေနာတိ ဧကေ။ တထာဂတသာဝကဿ ခိဏာသဝသေတံ သမာဗိဗလေန မတ္တညတာယ စ ပရိဏမတိ၊ ဣတရေသံ ဣဒ္ဓိမန္တာနမ္ပိ န ပရိဏမတိ။ အစိန္တနိယံ ဝါ ဧတ္ထ ကာရဏံ၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော ဧသောတိ။

တေန ဟိ တွန္တိ ယသ္မာ အညံ န ပဿာမိ၊ မမ န ကပ္ပတိ၊ မမ အကပ္ပန္တိ သာဝကဿာပိ မေ န ကပ္ပတိ၊ တသ္မာ တံ ဗြာဟ္မဏာတိ ဂုတ္တံ ဟောတိ။ အပ္ပဟရိတေတိ ပရိတ္တဟရိတတိဏေ၊ အပ္ပရုဠဟရိတတိဏေ ဝါ ပါသာဏပိဋ္ဌသဒိသေ။ အပ္ပါဏကေတိ နိပ္ပါဏကေ၊ ပါယာသဇ္ဈောတ္တရဏကာရဏေန မရိတဗ္ဗပါဏရဟိတေ ဝါ မဟာဥဒကက္ခန္ဓေ၊ သဟ တိဏနိဿိတေဟိ ပါဏေဟိ တိဏာနံ ပါဏကာနဉ္စ အနုရက္ခဏတ္ထာယ ဧတံ ဂုတ္တံ။ စိန္တိဋ္ဌာယတိ

စိဋ္ဌိစိဋ္ဌာယတိကံ ဧဝံ သဒ္ဓံ ကရေတိ။ သံရူပါယတိကံ သမန္တာ ရူပါယတိ။ သမ္ပရူပါယတိကံ တထေဝ အဓိမတ္တံ ရူပါယတိ။ ကသ္မာ ဧဝံ အဟောသီတိ? ဘဂဝတော အာနုဘာဝေန, န ဥဒကဿ, န ပါယာသဿ, န မြာဟ္မဏဿ, န အညေသံ ဒေဝယက္ခာဒီနံ။ ဘဂဝါ ဟိ မြာဟ္မဏဿ ဓမ္မသံဝေဂတ္ထံ တထာ အဓိဋ္ဌာသိ။ သေယျဏာပိနာမာတိ ဩပမ္ပနိဒဿနမတ္တမေတံ၊ ယထာ ဖာလောတိ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သံဝိဂ္ဂေါ စိတ္တေန၊ လောမဟဋ္ဌဇာတော သရီရေန။ သရီရေ ကိရဿ နဝနဝုတိလောမက္ကပသဟဿာနိ သုဝဏ္ဏဘိတ္တိယာ အာဟတမဏိနာဂဒန္တာ ဝိယ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ အဟေသုံ။ သေသံ ပါကဋ္ဌမေဝ။

ပါဒေသု ပန နိပတိတွာ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ အပ္ပနမောဒမာနော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမာ”တိ။ အပ္ပနမောဒနေ ဟိ အယမိဓ အဘိက္ကန္တသဒ္ဓေါ။ ဝိတ္တာရတော ပနဿ မင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ အာဝိဘဝဿတိ။ ယသ္မာ စ အပ္ပနမောဒနတ္ထေ၊ တသ္မာ သာဓု သာဓု ဘော ဂေါတမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျံ။

“ဘယေ ကောဓေ ပသံသာယံ၊ တုရိတေ ကောတူဟလစ္စရေ။

ဟာသေ သောကေ ပသာဒေ စ၊ ကရေ အာမေဋိတံ ဗုဓော”တိ—

ဣမိနာ စ လက္ခဏေန ဣဓ ပသာဒဝသေန ပသံသာဝသေန စာယံ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗျော။ အထ ဝါ အဘိက္ကန္တန္တိ အဘိကန္တံ^၁ အတိဇ္ဇဋ္ဌံ အတိမနာပံ၊ အတိသုန္ဒရန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ ဧကေန အဘိက္ကန္တသဒ္ဓေန ဒေသနံ ထောမေတိ၊ ဧကေန အတ္ထနော ပသာဒံ။ အယဉ္စိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပါယော—အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနာ၊ အဘိက္ကန္တံ ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနံ အာဂမ္မ မမ ပသာဒေါတိ။ ဘဂဝတော ဧဝ ဝါ ဝစနံ ခွေ ခွေ အတ္ထေ သန္ဓာယ ထောမေတိ—ဘောတော ဂေါတမဿ ဝစနံ အဘိက္ကန္တံ ဒေါသနာသနတော၊ အဘိက္ကန္တံ ဂုဏာဓိဂမနတော၊ တထာ သဒ္ဓါဇနနတော၊ ပညာဇနနတော၊ သာတ္ထတော၊ သဗျဉ္ဇနတော၊ ဥတ္တာနပဒတော၊ ဂမ္ဘီရတ္ထတော၊ ကဏ္ဏသုခတော၊ ဟဒယင်္ဂမတော၊ အနတ္တုက္ကံသနတော၊ အပရဝဟ္မနတော၊ ကရုဏာသီတလတော၊ ပညာဝဒါတတော၊ အာပါထရမဏီယတော၊ ဝိမဒ္ဓက္ခမတော၊ သုယျမာနသုခတော၊ ဝိမံသိယမာနဟိတတောတိ ဧဝမာဒိဟိ ယောဇေတဗျံ။

တတော ပရမိ စတုဟိ ဥပမာဟိ ဒေသနံယေဝ ထောမေတိ။ တတ္ထ နိက္ခန္တိတန္တိ အဓောမုခဋ္ဌပိတံ၊ ဟေဋ္ဌာ မုခဇာတံ ဝါ။ ဥက္ကုဇေယျာတိ ဥပရိမုခံ ကရေယျ။ ပဋိစ္ဆန္တိ တိဏပဏ္ဏာဒိစ္ဆာဒိတံ။ ဝိဝရေယျာတိ ဥဿါဋေယျ။ မူဠဿာတိ ဗိဿာမူဠဿ။ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျာတိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “ဧသ မဂ္ဂေါ”တိ ဝဒေယျ။ အန္ဓကာရေတိ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဓသိအမုရတ္တသနဝနသဏ္ဌာမေသပဋ္ဌလေဟိ စတုရင်္ဂေ တမသိ။ အယံ တာဝ ပဒတ္ထော။

အယံ ပန အဓိပ္ပါယ်ယောဇနာ—ယထာ ကောစိ နိက္ခန္တိတံ ဥက္ကုဇေယျ၊ ဧဝံ သဒ္ဓမ္မဝိမုခံ အသဒ္ဓမ္မပတိတံ မံ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဠာပေန္တေန၊ ယထာ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝိဝရေယျ၊ ဧဝံ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနန္တရဓာနာ ပဘုတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂဟနပဋိစ္ဆန္တံ သာသနံ ဝိဝရန္တေန၊ ယထာ မူဠဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ ဧဝံ ကုမ္ပဂ္ဂမိစ္ဆာမဂ္ဂပဋိပန္နဿ မေ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တေန၊ ယထာ အန္ဓကာရေ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ဧဝံ မောဟန္ဓကာရနိမုဂ္ဂဿ မေ ဗုဒ္ဓါဒိရတနရူပါနိ အပဿတော တပုဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဇ္ဇိသကဒေသနာပဇ္ဇောတဓာရဏေန မယံ ဘောတာ ဂေါတမေန ဧတေဟိ ပရိယာယေဟိ ဒေသိတတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။

အထ ဝါ ဧကစိယေန မတေန ယသ္မာ အယံ ဓမ္မော ဒုက္ခဒဿနေန အသုဘော “သုဘ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန စ နိက္ခန္တိတုက္ကုဇိတသဒိသော၊ သမုဒယဒဿနေန ဒုက္ခေ “သုခ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန စ ပဋိစ္ဆန္တဝိဝရဏသဒိသော၊ နိရောဓဒဿနေန အနိစ္စေ “နိစ္စ”န္တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန စ မူဠဿ မဂ္ဂိ-စိက္ခဏသဒိသော၊ မဂ္ဂဒဿနေန အနတ္တနိ “အတ္တာ”တိ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနေန စ အန္ဓကာရေ ပဇ္ဇောတသဒိသော၊ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ နိက္ခန္တိတံ ဝါ ဥက္ကုဇေယျ။ပ။ ပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ”တိ၊ ဧဝံ ပကာသိတော ဟောတိ။

ယသ္မာ ပနေတ္ထ သဒ္ဓါတပကာယဂုတ္တတာဒိဟိ သီလက္ခန္ဓော ပကာသိတော ဟောတိ၊ ပညာယ ပညာက္ခန္ဓော၊ ဟိရိမနာဒိဟိ သမာဓိက္ခန္ဓော၊ ယောဂက္ခေမေန နိရောဓောတိ ဧဝံ တိက္ခန္ဓော အရိယမဂ္ဂေါ နိရောဓော စာတိ သရူပေနဝဒ္ဓေ အရိယသစ္စာနိ ပကာသိတာနိ၊ တတ္ထ မဂ္ဂေါ ပဋိပက္ခော သမုဒယဿ၊ နိရောဓော ဒုက္ခဿာတိ ပဋိပက္ခေန ဒ္ဓေ။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသိတာနိ။ တသ္မာ အနေကပရိယာယေန ပကာသိတော ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သောဟန္တိအာဒိသု ဧသော အဟန္တိ သောဟံ။ သရဏံ ဂစ္ဆာမီတိ ပါဒေသု နိပတိဘွာ ပဏိပါတေန သရဏဂမနေန ဂတောပိ ဣဒါနိ ဝါစာယ သမာဒိယန္တော အာဟ။ အထ ဝါ ပဏိပါတေန ဗုဒ္ဓိယေဝ သရဏံ ဂတောတိ ဣဒါနိ တံအာဒိံ ကတွာ သေသေ ဓမ္မသံသေပိဂန္တု အာဟ။ အဇ္ဇတဂ္ဂေတိ အဇ္ဇတံ အာဒိံ ကတွာ၊ အဇ္ဇဒဂ္ဂေတိ ဝါ ပါဌော၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ အဇ္ဇ အဂ္ဂံ ကဘွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပါဏေဟိ ဥပေတံ ပါဏုပေတံ၊ ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ၊ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု ဇာနာတူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ အနေန သုတာနုရူပါ ပဋိပတ္တိ ဒဿိတာ ဟောတိ။ နိက္ကုဇ္ဇိတာဒိဟိ ဝါ သတ္ထုသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣမိနာ “သောဟ”န္တိအာဒိနာ သိဿသမ္ပတ္တိံ ဒဿိတာ။ တေန ဝါ ပညာပဋိလာဘံ ဒဿေတွာ ဣမိနာ သဒ္ဓါပဋိလာဘော ဒဿိတော။ ဣဒါနိ ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေန ပညဝတာ ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ကတ္တုကာမော ဘဂဝန္တံ ယာစတိ “လဘေယျာဟ”န္တိ။ တတ္ထ ဘဂဝတော ဣဒ္ဓိယာဒိဟိ အဘိပ္ပဿာဒိတစိတ္တော “ဘဂဝါပိ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကိမာံ ပနာဟ”န္တိ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစတိ၊ တတ္ထ ပရိပူရကာရိတံ ပတ္ထေန္တော ပညာယ ဥပသမ္ပဒံ။ သေသံ ပါကဋမေဝ။

ဧကော ဂူပကဋ္ဌောတိအာဒိသု ပန ဧကော ကာယဝိဝေကေန၊ ဂူပကဋ္ဌော စိတ္တဝိဝေကေန၊ အပ္ပမတ္တော ကမ္မဋ္ဌာနေ သတိအဝိဇယနေ၊ အာတာပိ ကာယိကစေတသိကဝီရိယသင်္ခါတေန အာတာပေန၊ ပဟိတတ္တော ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခတာယ ဝိဟရန္တော အညတရဇ္ဈရိယာပထဝိဟာရေန။ န စိရသေဝါတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ။ ကုလပုတ္တာတိ ဒုဝိဓော ကုလပုတ္တာ ဇာတိ-ကုလပုတ္တာ အာစာရကုလပုတ္တာ စ၊ အယံ ပန ဥဘယထာပိ ကုလပုတ္တော။ အဂါရသ္မာတိ သရာ။ အဂါရာနံ ဟိတံ အဂါရိယံ၊ ကသိဂေါရက္ခာဒိကုဋုမ္ပပေါသနကမ္ဘံ ဝုစ္စတိ၊ နတ္ထိ ဧတ္ထ အဂါရိယန္တိ အနဂါရိယံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယေတံ အဒိဝစနံ။ ပဗ္ဗဇန္တိတိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဥပသင်္ကမန္တိ။ တဒနုတ္တရန္တိ တံ အနုတ္တရံ။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္တဖလန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ။ သယံ အဘိညာ သန္တိကတွာတိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ အပရပ္ပစ္စယံ ဥတွာတိ အတ္တော။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီတိ ပါပုဏိတွာ သမ္မာဒေတွာ ဝါ ဝိဟာသိ။ ဧဝံ ဝိဟရန္တော စ ဝိဏာ ဇာတိ။ ပ။ အပ္ပညာသိ။ ဧတေနဿ ပစ္စဝေက္ခဏဘူမိံ ဒဿေတိ။

ကတမာ ပနဿ ဇာတိ ခိဏာ၊ ကံထဉ္စ နံ အပ္ပညာသီတိ? ဝုစ္စတေ—
န တာဝဿ အတိတာ ဇာတိ ခိဏာ ပုဗ္ဗေဝ ခိဏတ္တာ၊ န အနာဂတာ အနာဂတေ
ဝါယာမာဘာဝတော၊ န ပစ္စုပ္ပန္နာ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ ယာ ပန မဂ္ဂဿ အဘာဝိတတ္တာ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝေသု ဧကစတုပဉ္စက္ခန္ဓုပ္ပဘေဒါ ဇာတိ၊
ဿ မဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ အာပဇ္ဇနေန ခိဏာ။ တံ သော
မဂ္ဂဘာဝနာယ ပဟိနကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ ကိလေသာဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ
ကမ္ပံ အာယတိံ အပဋိသန္ဓိကံ ဟောတိတိ ဇာနန္တော ဇာနာတိ။

ဝုသိတန္တိ ဝုတ္တံ ပရိဝုတ္တံ၊ ကတံ စရိတံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။ မြဟ္မစရိယန္တိ
မဂ္ဂမြဟ္မစရိယံ။ ကတံ ကရဏီယန္တိ စတုသု သစ္စေသု စတုဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာ-
ပဟာနသန္တိ ဟိရိယဘာဝနာဝသေန သောဠသဝိဓမ္မိ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။
နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ဣဒါနိ ပုန ဣတ္ထဘာဝါယ ဧဝံသောဠသကိစ္စဘာဝါယ
ကိလေသက္ခယာယ ဝါ မဂ္ဂဘာဝနာ နတ္ထိတိ။ အထ ဝါ ဣတ္ထတ္တာယာတိ
ဣတ္ထဘာဝတော၊ ဣမသ္မာ ဧဝံပကာရာ ဣဒါနိ ဝတ္တမာနက္ခန္ဓသန္တာနာ အပရံ
ခန္ဓသန္တာနံ နတ္ထိ၊ ဣမေ ပန ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ တိဋ္ဌန္တိ ဆိန္ဒမူလကော
ရုက္ခော ဝိယာတိ အပ္ပညာသီ။ အညတရောတိ ဧကော။ အရဟတန္တိ
အရဟန္တာနံ။ မဟာသာဝကာနံ အပ္ပန္နရော အာယသ္မာ ဘာရဒ္ဒါဇော
အဟောသီတိ အယံ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယောတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ကသိဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃။ ပုစ္ဆာမိ မုနိံ ဗဟူတပညန္တိ စုဒ္ဓသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? သင်္ခေပတော
တာဝ အတ္တဇ္ဈာသယပရဇ္ဈာသယအဋ္ဌုပ္ပတ္တိပုစ္ဆာဝသိကဘေဒတော စတုသု
ဥပ္ပတ္တိသု ဣမဿ သုတ္တဿ ပုစ္ဆာဝသိကာ ဥပ္ပတ္တိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ဧကံ
သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန
သဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ
စုဒ္ဓဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အဗ္ဗဝနေ။ ဣတော ပဘုတိ ယာဝ “အထ ခေါ ဘဂဝါ
ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန

စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိ”တိ။ တာဝ သုတ္တေ အာဂတနယေနော ဝိတ္တာရေတုဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ နိသိန္ဓေ ဘဂဝတိ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသန္တော ဗျဉ္ဇနသူပါဒိဂဟဏတ္ထံ ဘိက္ခုနံ သုဝဏ္ဏဘာဇနာနိ ဥပနာမေသိ၊ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ကေမိ ဘိက္ခု သုဝဏ္ဏဘာဇနာနိ ပဋိစ္ဆိံသု၊ ကေမိ န ပဋိစ္ဆိံသု။ ဘဂဝတော ပန ဧကမေဝ ဘာဇနံ အတ္တနော သေလမယံ ပတ္တံ၊ ဒုတိယဘာဇနံ ဗုဒ္ဓါ န ဂဏှန္တိ။ တတ္ထ အညတရော ပါပ- ဘိက္ခု သဟဿန္တနကံ သုဝဏ္ဏဘာဇနံ အတ္တနော ဘောဇနတ္ထာယ သမ္ပတ္တံ ထေယျစိတ္တေန ကုဉ္ဇိကတ္ထဝိကာယ ပက္ခိပိ။ စုန္ဒော ပရိဝိသိတွာ ဟတ္ထပါဒိ ဓောဝိတွာ ဘဂဝန္တံ နမဿမာနော ဘိက္ခုသံဃံ ဩလောကေန္တော တံ ဘိက္ခု အဒ္ဓဿ၊ ဒိဿော စ ပန အပဿမာနော ဝိယ ဟုတွာ န နံ ကိဉ္ဇိ အဘဏိ ဘဂဝတိ ထေရေသု စ ဂါရဝေန၊ အဝိစ “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဝစနပထော မာ အဟောသိ”တိ။ သော “ကိ” န ခေါ သံဝရယုတ္တာယေဝ သမဏာ၊ ဥဒါဟု ဘိန္ဒသံဝရ ဤဒိသာပိ သမဏာ”တိ ဉာဘုကာမော သာယနသမယေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “ပုစ္ဆာမိ မုနိ”န္တိ။

တတ္ထ ပုစ္ဆာမိတိ ဣဒံ “တိဿော ပုစ္ဆာ အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာ”တိ- အာဒိနာ၊ နယေန နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယမေဝ။ မုနိန္တိ ဧတမ္ပိ “မောနံ ဝုဇ္ဇတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တေန ဉာဏေန သမန္တာဂတော မုနိ၊ မောနပုတ္တောတိ၊ တီဏိ မောနေယျာနိ ကာယမောနေယျ”န္တိ အာဒိနာ၊ နယေန တတ္ထေဝ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—ပုစ္ဆာမိတိ ဩကဒသံကာရေန္တော မုနိန္တိ မုနိမုနိ ဘဂဝန္တံ အာလပတိ။ ပဟူတပညန္တိ အာဒိနိ ထုတိဝစနာနိ၊ တေဟိ တံ မုနိ ထုနာတိ။ တတ္ထ ပဟူတပညန္တိ ဝိပုလပညံ။ ဥေယျပရိယန္တိကတ္တာ၊ စဿ ဝိပုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ စုန္ဒော ကမ္မာရ- ပုတ္တောတိ ဣဒံ ဒွယံ ဓနိယသုတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣတော ပရံ ပန ဧတ္တကမ္ပိ အဝတွာ သမ္ပံ ဝုတ္တနယံ ဆဇေတွာ အဝုတ္တနယမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဗုဒ္ဓန္တိ တိသု ဗုဒ္ဓေသု ထုတိယဗုဒ္ဓံ။ ဓမ္မဿာမိန္တိ မဂ္ဂဓမ္မဿ ဇနကတ္တာ ပုတ္တဿေဝ ပိတရံ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတသိပ္ပါယတနာဒိနံ ဝိယ စ အာစရိယံ ဓမ္မဿ သာမိ၊ ဓမ္မိဿရံ ဓမ္မရာဇံ ဓမ္မဝသဝတ္တိန္တိ အတ္တော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“သော ဟိ မြာဟ္မဏ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ၊ အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ၊ အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ၊ မဂ္ဂဿ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒေါ။ မဂ္ဂါနဂါ စ ပန ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ”တိ။

ဝိတတဏှန္တိ ဝိဂတကာမဘဝဝိဘဝတဏှံ။ ခွိပဒုတ္တမန္တိ ခွိပဒါနံ ဥတ္တမံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဘဂဝါ န ကေဝလံ ခွိပဒုတ္တမော ဧဝံ၊ အထ ခေါ ယာဝတာ သတ္တာ အပဒါ ဝါ ခွိပဒါ ဝါ။ပ။ နေဝသညီနာသညီနော ဝါ၊ တေသံ သဗ္ဗေသံ ဥတ္တမော။ အထ ခေါ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန ခွိပဒုတ္တမောတွေဝ ဝုစ္ဆတိ။ ခွိပဒါ ဟိ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဥက္ကဋ္ဌာ စက္ကဝတ္တိမဟာသာဝကပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓါနံ တတ္ထ ဥပ္ပတ္တိတော၊ တေသဉ္စ ဥတ္တမောတိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမောတိ ဝုတ္တောယေဝ ဟောတိ။ သာရထိနံ ပဝရန္တိ သာရေတိတိ သာရထိ၊ ဟတ္ထိဒမကာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ တေသဉ္စ ဘဂဝါ ပဝရော အနုတ္တရေန ဒမနေန ပုရိသဒမ္ပေ ဒမေတုံ သမတ္တဘာဝတော။ ယထာဟ—

“ဟတ္ထိဒမကေန ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထိဒမ္ပော သာရိတော ဧကံ ဧဝံ ဒိသံ ဓာဝတိ ပုရတ္ထိမံ ဝါ ပစ္ဆိမံ ဝါ ဥတ္တရံ ဝါ ဒက္ခိဏံ ဝါ။ အဿဒမကေန ဘိက္ခဝေ အဿဒမ္ပော။ပ။ ဂေါဒမကေန ဘိက္ခဝေ ဂေါဒမ္ပော။ပ။ ဒက္ခိဏံ ဝါ။ တထာဂတေန ဟိ ဘိက္ခဝေ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပုရိသဒမ္ပော သာရိတော အဋ္ဌ ဒိသာ ဝိဓာဝတိ၊ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယမေကာ ဒိသာ။ပ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမီ ဒိသာ”တိ။

ကတိတိ အတ္ထပ္ပဘေဒပုစ္ဆာ။ လောကေတိ သတ္တလောကေ။ သမဏာတိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗအတ္တနိဒဿနံ။ ဣဇာတိ ယာစနတ္ထေ နိပါတော။ တဒိဇာတိ တေဇဇာ။ ဗြူဟိတိ အာစိက္ခ ကထယသုတိ။

၈၄။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ စန္ဒိ ကမ္မာရပုတ္တံ “ကိံ ဘန္တေ ကုသလံ၊ ကိံ အကုသလံ”န္တိအာဒိနာ၊ နယေန ဂိဟိပဉ္စ အပုစ္ဆိတွာ သမဏပဉ္စ ပုစ္ဆန္တိ ဒိသွာ အာဝဇ္ဇေန္တော “တံ ပါပဘိက္ခု သန္ဓာယ အယံ ပုစ္ဆတိ”တိ ဥတွာ တဿ အညတြ ဝေါဟာရမတ္တာ၊ အဿမဏဘာဝံ ဒီပေန္တော အာဟ “စတုရော သမဏာ”တိ။ တတ္ထ စတုရောတိ သင်္ချာပရိစ္ဆေဒေါ။ သမဏာတိ

ကဒါဏိ ဘဂဝါ တိတ္ထိယေ သမဏဝါဒေန ဝဒတိ။ ယထာဟ “ယာနိ တာနိ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝတကောတူဟလမင်္ဂလာနိ”တိ ၁။ ကဒါဏိ ပုထုဇ္ဇနေ။ ယထာဟ “သမဏာ သမဏာတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဇနော သဗ္ဗာနာတိ”တိ ၂။ ကဒါဏိ သေက္ခေ။ ယထာဟ “ဣဓေ ဘိက္ခဝေ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော”တိ ၃။ ကဒါဏိ ဒီဏာသဝေ။ ယထာဟ “အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတိ”တိ ၄။ ကဒါဏိ အတ္တာနံယေဝ။ ယထာဟ “သမဏောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ ၅။ ဣဓ ပန တိဟိ ပဒေဟိ သဗ္ဗေပိ အရိယေ သီလဝန္တံ ပုထုဇ္ဇနဉ္စ၊ စတုတ္ထေန ဣတရံ အဿမဏမ္ဘိ ဘဏ္ဍု ကာသာဝကဏ္ဍိကေဝလံ ဝေါဟာရမတ္တကေန သမဏောတိ သင်္ဂဟိတွာ “စတုရော သမဏာ”တိ အာဟ။ န ပဉ္စမတ္တိတိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝေါဟာရမတ္တကေန ပဋိညာမတ္တကေနာပိ ပဉ္စမော သမဏော နာမ နတ္ထိ။

တေ တေ အာရိကဓောမီဘိ တေ စတုရော သမဏေ တဝ ပါကဠေကဓောမိ။ သန္တိပုဋ္ဌောတိ သမ္ပုခါ ပုစ္ဆိတော။ မဂ္ဂဇိနောတိ မဂ္ဂေန သဗ္ဗကိလေသေ ဝိဇိတာဘိတိ အတ္ထော။ မဂ္ဂဒေသကောတိ ပရေသံ မဂ္ဂံ ဒေသေတာ ၆။ မဂ္ဂေ ဇီဝတိဘိ သတ္တသု သေက္ခေသု ယော ကောစိ သေက္ခော အပရိယောသိတမဂ္ဂဝါသတ္တာ လောကုတ္တရေ၊ သီလဝန္တပုထုဇ္ဇနော စ လောကိယေ မဂ္ဂေ ဇီဝတိ နာမ၊ သီလဝန္တပုထုဇ္ဇနော ဝါ လောကုတ္တရမဂ္ဂနိမိတ္တံ ဇီဝနတောပိ မဂ္ဂေ ဇီဝတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော စ မဂ္ဂဒူသီတိ ယော စ ဒုဿီလော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂပဋိလောမာယ ပဋိပတ္တိယာ မဂ္ဂဒူသကောတိ အတ္ထော။

၇။ “ဣမေ တေ စတုရော သမဏာ”တိ ဧဝံ ဘဂဝတာ သင်္ခေပေန ဥဒ္ဓိဋ္ဌေ စတုရော သမဏေ “အယံ နာမေတ္ထ မဂ္ဂဇိနော၊ အယံ မဂ္ဂဒေသကော၊ အယံ မဂ္ဂေ ဇီဝတိ၊ အယံ မဂ္ဂဒူသီ”တိ ဧဝံ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ အသက္ခောန္တော ပုန ပုစ္ဆိတုံ စုန္ဒော အာဟ “ဏံ မဂ္ဂဇိန”န္တိ။ တတ္ထ မဂ္ဂေ ဇီဝတိ မေတိ ယော သော မဂ္ဂေ ဇီဝတိ၊ တံ မေ ဗြူဟိ ပုဋ္ဌောတိ။ သေသံ ပါကဠမေဝ။

၈။ ဣဒါနိဿ ဘဂဝါ စတုရောပိ သမဏေ စတူဟိ ဂါထာဟိ နိဒ္ဒိသန္တော အာဟ “ယော တိဏ္ဍကထံကဇထာ ဝိသလ္လော”တိ။ တတ္ထ တိဏ္ဍကထံကထော ဝိသလ္လောဘိ ဧတံ ဥရဂသုတ္တေ ပုတ္တနယမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ယသ္မာ ဣမာယ ဂါထာယ မဂ္ဂဇိနောတိ ဗုဒ္ဓသမဏော အဓိပ္ပေတော၊ တသ္မာ

၁-မ ၁-၃၃၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၃၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၉၂၊ ဒီ ၂-၁၂၅ အံ ၁-၅၆၀-ပိဋ္ဌေသု။
 ၄-မ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-အံ ၃-၁၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၆-မဂ္ဂဒေသကော (က)
 သုတ္တနိပါတ-ဌ ၁-၁၀

သဗ္ဗညုတညာဏေန ကထံကထာပတိရူပကဿ သဗ္ဗဓမ္မေသု အညာဏဿ တိဏ္ဍတ္တာပိ “တိဏ္ဍကထံကထော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဟိ တိဏ္ဍကထံကထာပိ သောတာပန္နာဒယော ပစ္စေကဗုဒ္ဓပရိယောသာနာ သကဒါဂါမိဝိသယာဒီသု ဗုဒ္ဓဝိသယပရိယောသာနေသု ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝတ္တာ ပရိယာယေန အတိဏ္ဍကထံကထာဝ ဟောန္တိ၊ ဘဂဝါ ပန သဗ္ဗပ္ပကာရေန တိဏ္ဍကထံကထောတိ။ နိဗ္ဗာနာဘိရတောတိ နိဗ္ဗာနေ အဘိရတော၊ ဖလသမာပတ္တိဝသေန သဒါ နိဗ္ဗာနနိန္ဒစိတ္တောတိ အတ္ထော။ တာဒိသော စ ဘဂဝါ။ ယထာဟ—

“သော ခေါ အဟံ အဂ္ဂိဝေဿန တဿာ ဧဝ ကထာယ ပရိယောသာနေ တသ္မိယေဝ ပုရိမသ္မိ သမာဓိနိမိတ္တေ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ သန္တိသာဒေမိ၊ ဧကောဒိံ ကရောမိ သမာဒဟာမိ”တိ။

အနာနုဂိဇ္ဈေတိ ကဉ္စိ ဓမ္မံ တဏှာဂေဓေန အနနုဂိဇ္ဈန္တော။ လောကဿ သဒေဝကဿ နေတာတိ အာသယာနုသယာနုလောမေန ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ပါရာယနမဟာသမယာဒီသု အနေကေသု သုတ္တန္တေသု အပရိမာဏာနံ ဒေဝမနုဿာနံ သစ္စပဋိဝေဓသမ္မာဒနေန သဒေဝကဿ လောကဿ နေတာဂမယိတာ တာရေတာ၊ ပါရံ သမ္မာပေတာတိ အတ္ထော။ တာဒိန္တိ တာဒိသံ၊ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရလောကဓမ္မေဟိ နိဗ္ဗိကာရန္တိ အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ ပါကဋ္ဌမေဝ။

၈၇။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမာယ ဂါထာယ “မဂ္ဂဇိန”န္တိ ဗုဒ္ဓသမဏံ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ ဒီဏာသဝသမဏံ နိဒ္ဒိသန္တော အာဟ “ပရမံ ပရမန္တိ”တိ။ တတ္ထ ပရမံ နာမ နိဗ္ဗာနံ၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ အဂ္ဂံ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။ ပရမန္တိ ယောဓ ဥတွာတိ တံ ပရမံ ပရမမိစ္ဆေဝ ယော ဣဓ သာသနေ ဥတွာ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေန။ အက္ခာတိ ဝိဘဇတေ ဣဓေဝ ဓမ္မန္တိ နိဗ္ဗာနဓမ္မံ အက္ခာတိ၊ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ပရေသံ ပါကဋ္ဌံ ကရောတိ “ဣဒံ နိဗ္ဗာန”န္တိ၊ မဂ္ဂဓမ္မံ ဝိဘဇတိ “ဣမေ စတ္တာရော သဘိပဋ္ဌာနာ။ ပ။ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ။ ဥဘယမ္ပိ ဝါ ဥပ္ပဋိတညှနံ သင်္ခေပဒေသနာယ အာစိက္ခတိ၊ ဝိပဉ္စိတညှနံ ဝိတ္တာရဒေသနာယ ဝိဘဇတိ။ ဧဝံ အာစိက္ခန္တော ဝိဘဇန္တော စ “ဣဓေဝ သာသနေ အယံ ဓမ္မော၊ န ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ”တိ သိဟနာဒံ နဒန္တော အက္ခာတိ စ ဝိဘဇတိ စ။ တေန ဝုတ္တံ “အက္ခာတိ ဝိဘဇတေ ဣဓေဝ ဓမ္မ”န္တိ။ တံ ကင်္ခိသိဒ္ဓံ မုနိံ အနေဇန္တိ တံ ဧဝရူပံ စတုသစ္စပဋိဝေဓေန အတ္တနော၊ ဒေသနာယ စ ပရေသံ ကင်္ခိစ္ဆေဒနေန

ကန်စွဲခံ၊ မောနေယျသမန္တာဂမေန မုနိ၊ ဇောသင်္ခါတာယ တဏှာယ အဘာ-
ဝတော အနေဇံ ဒုတိယံ ဘိက္ခုနမာဟု မဂ္ဂဒေသိန္နိ။

၈၈။ ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ သယံ အနုတ္တရံ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဒေသနာယ
အနုတ္တရော မဂ္ဂဒေသိ သမာနောပိ ဒူတမိဝ လေခဝါစကမိဝ စ ရညော
အတ္တနော သာသနဟရံ သာသနဇောတကဉ္စ “မဂ္ဂဒေသိ”န္တိ ခီဏာသဝသမဏံ
နိဗ္ဗိသိတွာ ဣဒါနိ သေက္ခသမဏဉ္စ သီလဝန္တပုထုဇ္ဇနသမဏဉ္စ နိဗ္ဗိသန္တော
အာဟ “ယော ဓမ္မပဒေ”တိ။ တတ္ထ ပဒဝဏ္ဏနာ ပါကဋာယေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ
အတ္ထဝဏ္ဏနာ—ယော နိဗ္ဗာနဓမ္မဿ ပဒတ္တာ ဓမ္မပဒေ၊ ဥဘော အန္တေ
အနုပဂမ္မ ဒေသိတတ္တာ အာသယာနုရူပတော ဝါ သတိပဋ္ဌာနာဒိနာနပ္ပကာ-
ရေဟိ ဒေသိတတ္တာ သုဒေသိတေ၊ မဂ္ဂသမဂ္ဂိပိ အနဝသိတမဂ္ဂကိစ္စတ္တာ မဂ္ဂ
ဇီဝတိ၊ သီလသံယမေန သညတော၊ ကာယာဒိသု သူပဋ္ဌိတာယ စိရကတာဒိ-
သရဏာယ ဝါ သတိယာ သတိမာ၊ အဏုမတ္တဿာပိ ဝဇ္ဇဿ အဘာဝတော
အနဝဇ္ဇတ္တာ၊ ကောဋ္ဌာသဘာဝေန စ ပဒတ္တာ သတ္တတိသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မ-
သင်္ခါတာနိ အနဝဇ္ဇပဒါနိ ဘင်္ဂဉ္ဈဏတော ပဘုတိ ဘာဝနာသေဝနာယ
သေဝမာနော၊ တံ ဘိက္ခုနံ တတိယံ မဂ္ဂဇီဝိန္တိ အာဟူတိ။

၈၉။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမာယ ဂါထာယ “မဂ္ဂဇီဝိ”န္တိ သေက္ခသမဏံ သီလဝန္တ-
ပုထုဇ္ဇနသမဏဉ္စ နိဗ္ဗိသိတွာ ဣဒါနိ တံ ဘဏ္ဍု ကာသာဝကဏ္ဍံ ကေဝလံ
ဝေါဟာရမတ္တသမဏံ နိဗ္ဗိသန္တော အာဟ “ဆဒနံ ကတွာနာ”တိ။ တတ္ထ
ဆဒနံ ကတွာနာတိ ပတိရူပံ ကရိတွာ၊ ဝေသံ ဂဟေတွာ၊ လိင်္ဂံ ဓာရေတွာတိ
အတ္ထော။ သုဗ္ဗတာနန္တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကနံ။ တေသံ ဟိ သုန္ဓရာနိ
ဝတာနိ၊ တသ္မာ တေ သုဗ္ဗတာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ပက္ခန္တိတိ ပက္ခန္တကော၊ အန္တော
ပဝိသကောတိ အတ္ထော။ ဒုဿိလော ဟိ ဂူထပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ တဏှပဏ္ဏာဒိစ္ဆဒနံ
ဝိယ အတ္တနော ဒုဿိလဘာဝံ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ သုဗ္ဗတာနံ ဆဒနံ ကတွာ “အဟမ္မိ
ဘိက္ခု”တိ ဘိက္ခုမဇ္ဈေ ပက္ခန္တတိ၊ “တ္ထေကဝဿေန ဘိက္ခုနာ ဂဟေတဗ္ဗံ တေ”န္တိ
လာဘေ ဒီယမာနေ “အဟံ တ္ထေကဝဿော”တိ ဂဏှိတုံ ပက္ခန္တတိ၊ တေန
ဝုစ္စတိ “ဆဒနံ ကတွာန သုဗ္ဗတာနံ ပက္ခန္တိ”တိ။ စတုန္တမ္ပိ ခတ္ထိယာဒိကုလာနံ
ဥပ္ပန္နံ ပဿာဒိ အနုရူပပဋိပတ္တိယာ ဒူသေတိတိ ကုလဒူသကော။ ပဂစ္ဆောတိ
အဋ္ဌဋ္ဌာနေန ကာယပါဂတ္တိယေန၊ စတုဋ္ဌာနေန ဝစီပါဂတ္တိယေန၊ အနေက-
ဋ္ဌာနေန မနောပါဂတ္တိယေန စ သမန္တာဂတောတိ အတ္ထော။ အယဗေတ္ထ
သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္တာရံ ပန မေတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝက္ခာမ။

ကတပဋိစ္စာဒနလက္ခဏာယ မာယာယ သမန္တာဂတတ္တာ မာယာဒီ။ သီလ-
သံယမာဘာဝေန အသညတော။ ပလာပသဒိသတ္တာ ပလာပေါ။ ယထာ ဟိ
ပလာပေါ အန္တော တဏှုလရဟိတောပိ ဗဟိ ထုသေန ဝိဟိ ဝိယ ဒိဿတိ၊
ဧဝမိဓေကစ္စော အန္တော သီလာဒိဂုဏသာရဝိရဟိတောပိ ဗဟိ သုဗ္ဗတစ္ဆဒနေန
သမဏဝေသေန သမဏော ဝိယ ဒိဿတိ၊ သော ဧဝံ ပလာပသဒိသတ္တာ
“ပလာပေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ အာနာပါနဿတိသုတ္တေ ပန “အပလာပါယံ ဘိက္ခဝေ
ပရိသာ၊ နိပ္ပလာပါယံ ဘိက္ခဝေ ပရိသာ သုဒ္ဓါ သာရေ ပတိဋ္ဌိတာ”တိ^၁ ဧဝံ
ပုထုဇ္ဇနကလျာဏောပိ “ပလာပေါ”တိ ဝုတ္တော။ ဣဓ ပန ကပိလသုတ္တေ စ
“တတော ပလာပေ ဝါဟေထ အဿမဏေ သမဏမာနိနေ”တိ^၂ ဧဝံ ပရာ-
ဇိတကော “ပလာပေါ”တိ ဝုတ္တော။ ပတိရူပေန စရံ သ မဂ္ဂဒူသီတိ တံ သုဗ္ဗတာနံ
ဆဒနံ ကတွာ ယထာ စရန္တံ “အာရညိကော အယံ၊ ရုက္ခမူလိကော၊ ပံသု-
ကူလိကော၊ ပိဏ္ဍုပါတိကော၊ အပ္ပိစ္ဆော၊ သန္တုဋ္ဌော”တိ ဇနော ဇာနာတိ၊
ဧဝံ ပတိရူပေန ယုတ္တရူပေန ဗာဟိရမဋ္ဌေန အာစာရေန စရန္တော ပုဂ္ဂလော
အတ္တနော လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ၊ ပရေသံ သုဂတိမဂ္ဂဿ စ ဒူသနတော
“မဂ္ဂဒူသီ”တိ ဝေဒိတဗျော။

၉၀။ ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ “မဂ္ဂဒူသီ”တိ ဒုဿီလံ ဝေါဟာရမတ္တက-
သမဏံ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ တေသံ အညမညံ အဗျာမိဿိဘာဝံ ဒီပေန္တော
အာဟ “ဧတေ စ ပဋိဝိဇ္ဇိ”တိ။ တဿတ္ထော—ဧတေ စတုရော သမဏေ
ယထာဝုတ္တေန လက္ခဏေန ပဋိဝိဇ္ဇိ အညာသိ သစ္စာကာသိ ယော ဂဟဋ္ဌော
ခတ္ထိယေဝ ဝါ မြာဟ္မဏော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ၊ ဣမေသံ စတုန္တံ သမဏာနံ
လက္ခဏဿဝနမတ္တေန သုတဝါ၊ တဿေဝ လက္ခဏဿ အရိယာနံ သုန္တိကေ
သုတတ္တာ အရိယသာဝကော၊ တေယေဝ သမဏေ “အယဉ္စ အယဉ္စ ဧဝံ-
လက္ခဏော”တိ ပဇာနနမတ္တေန သပ္ပညော၊ ယာဒိသော အယံ ပစ္စာ ဝုတ္တော
မဂ္ဂဒူသီ၊ ဣတရေပိ သဗ္ဗေ နေတာဒိသာတိ ဥတွာ ဣတိ ဒိသွာ ဧဝံ ပါပံ
ကရောန္တမ္ပိ ဧတံ ပါပဘိက္ခုံ ဒိသွာ။ တတ္ထာယံ ယောဇနာ—ဧတေ စ ပဋိဝိဇ္ဇိ
ယော ဂဟဋ္ဌော သုတဝါ အရိယသာဝကော သပ္ပညော၊ တဿ တာယ
ပညာယ သဗ္ဗေ “နေတာဒိသာ”တိ ဥတွာ ဝိဟရတော ဣတိ ဒိသွာ န ဟာပေတိ
သဒ္ဓါ၊ ဧဝံ ပါပကမ္မံ ကရောန္တံ ပါပဘိက္ခုံ ဒိသွာပိ န ဟာပေတိ န ဟာယတိ
န နဿတိ သဒ္ဓါတိ။

ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ တေသံ အဗျာမိဿိဘာဝံ ဒီပေတွာ ဣဒါနိ ဣတိ ဒိဿာပိ “သဗ္ဗေ နေတာဒိသာ”တိ ဇာနန္တံ အရိယသာဝကံ ပသံ-
သန္တော အာဟ “ကထံ ဟိ ဒုဋ္ဌေနာ”တိ။ တဿ သမ္ပန္နော—ဧတဒေဝ စ
ယုတ္တံ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ၊ ယဒိဒံ ဧကစ္စံ ပါပံ ကရေန္တံ ဣတိ
ဒိဿာပိ သဗ္ဗေ “နေတာဒိသာ”တိ ဇာနန္တံ။ ကိံကာရဏာ? ကထံ ဟိ ဒုဋ္ဌေန
အသမ္ပဒုဋ္ဌံ၊ သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓေန သမံ ကရေယျာတိ။ တဿတ္ထော—ကထံ ဟိ
သုတဝါ အရိယသာဝကော သပ္ပညော သီလဝိပတ္တိယာ ဒုဋ္ဌေန မဂ္ဂဒုဿိနာ
အဒုဋ္ဌံ ဣတရံ သမဏတ္တယံ၊ သုဒ္ဓိံ သမဏတ္တယမေဝံ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာ-
စာရတာဒီဟိ၊ အသုဒ္ဓေန ပစ္ဆိမေန ဝေါဟာရမတ္တကသမဏေန သမံ ကရေယျ
သဒိသန္တိ ဇာနေယျာတိ။ သုတ္တပရိယောသာနေ ဥပါသကဿ မဂ္ဂေါ ဝါ ဖလံ
ဝါ န ကထိတံ။ ကင်္ခါမတ္တမေဝ ဟိ တဿ ပဟိနန္တိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

စုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပရာဘဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ မေ သုတန္တိ ပရာဘဝသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? မင်္ဂလသုတ္တံ ကိရ သုတွာ
ဒေဝါနံ ဧတဒဟောသိ “ဘဂဝတာ မင်္ဂလသုတ္တေ သတ္တာနံ ပုဗ္ဗိန္ဒ သောတ္ထိန္ဒ
ကဏယမာနေန ဧကံသေန ဘဝေါ ဧဝ ကထိတော၊ နော ပရဘဝေါ၊ ဟန္တ
ဒါနိ ယေန သတ္တာ ပရိဟာယန္တိ ဝိနဿန္တိ၊ တံ နေသံ ပရာဘဝမ္ပိ ပုစ္ဆာမာ”တိ။
အထ မင်္ဂလသုတ္တံ ကထိတဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ ဒသသဟဿက္ကဝါဠေသု
ဒေဝတာယော ပရာဘဝသုတ္တံ သောတုကာမာ ဣမသ္မိံ ကေစက္ကဝါဠေ သန္တိ-
ပတိတွာ ဧကဝါလဂ္ဂကောဋိဩကာသမတ္တေ ဒသပိ ဝိသမ္ပိ တိံသမ္ပိ စတ္တာလီသမ္ပိ
ပညာသမ္ပိ သဋ္ဌိပိ သတ္တတိပိ အသိတိပိ သုရမတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗိနိတွာ သဗ္ဗဒေဝမာရ-
ဗြဟ္မာနော သိရိယာ စ တေဇေန စ အဓိဂယ ဝိရောစမာနံ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါ-
သနေ နိဿိန္တံ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ တတော သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန
အာဏတ္ထော အညတရော ဒေဝပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ပရာဘဝပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ အထ
ဘဂဝါ ပုစ္ဆာဝသေန ဣမံ သုတ္တမဘာသိ။

၁-ကိံ ကာရဏံ (သီ၊ က) ၂-ဣတရံ သမဏံ တံသဒိသမတ္တမေဝ ပရိသုဒ္ဓိံ ကာယသမာစာရတာဒီဟိ (သျှာ)

တတ္ထ “ဧဝံ မေ သုတ”န္တိအာဒိ အာယသ္မတာ အာနန္တေန ဝုတ္တံ၊ “ပရာဘဝန္တံ ပုရိသ”န္တိအာဒိနာ နယေန ဧကန္တရိကာ ဂါထာ ဒေဝပုတ္တေန ဝုတ္တာ၊ “သုဝိဇာနော ဘဝံ ဟောတိ”တိအာဒိနာ နယေန ဧကန္တရိကာ ဧဝံ အဝဿာနဂါထာ စ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ၊ တဒေတံ သဗ္ဗမ္ပိ သမောဓာနေတွာ “ပရာဘဝသုတ္တ”န္တိ ဝုစ္ဆတိ။ တတ္ထ “ဧဝံ မေ သုတ”န္တိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗမင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝက္ခာမ။

၉၁။ ပရာဘဝန္တံ ပုရိသန္တိအာဒိသု ပန ပရာဘဝန္တန္တိ ပရိဟာယန္တံ ဝိနဿန္တံ။ ပုရိသန္တိ ယံ ဘိဇ္ဇိ သတ္တံ ဇန္တု။ မယံ ပုစ္ဆာမ ဂေါတမာတိ သေသဒေဝေဟိ သဗ္ဗံ အတ္တာနံ နိဒဿေတွာ ဩကာသံ ကာရေန္တော သော ဒေဝပုတ္တော ဂေါတ္တေန ဘဂဝန္တံ အာလပတိ။ ဘဝန္တံ ပုဋ္ဌမာဂဗျာတိ မယံ ဟိ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆိဿာမာတိ တတော တတော စက္ကဝါဠာ အာဂတာတိ အတ္တော။ ဧတေန အာဒရံ ဒဿေတိ။ ကိံ ပရာဘဝတော မုခန္တိ ဧဝံ အာဂတာနံ အမှာကံ မြူဟိ ပရာဘဝတော ပုရိသဿ ကိံ မုခံ ကိံ ခွါရံ ကာ ယောနိ ကိံ ကာရဏံ၊ ယေန မယံ ပရာဘဝန္တံ ပုရိသံ ဇာနေယျာမာတိ အတ္တော။ ဧတေန “ပရာဘဝန္တံ ပုရိသ”န္တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဿ ပရာဘဝတော ပုရိသဿ ပရာဘဝကာရဏံ ပုစ္ဆတိ။ ပရာဘဝကာရဏေ ဟိ ဉ္ဈဘေ တေန ကာရဏသမညေန သက္ကာ ယော ကောစိ ပရာဘဝပုရိသော ဇာနိတုန္တိ။

၉၂။ အထဿ ဘဂဝါ သုဠု ပါကဋီကရဏတ္ထံ ပဋိပက္ခံ ဒဿေတွာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ပရာဘဝမုခံ ဒီပေန္တော အာဟ “သုဝိဇာနော ဘဝ”န္တိ။ တဿတ္တော—ယွာယံ ဘဝံ ဝစုန္တော အပရိဟာယန္တော ပုရိသော၊ သော သုဝိဇာနော ဟောတိ၊ သုခေန အကသိရေန အကိစ္ဆေန သက္ကာ ဝိဇာနိတုံ။ ယောပါယံ ပရာဘဝတိတိ ပရာဘဝေါ၊ ပရိဟာယတိ ဝိနဿတိ၊ ယဿ တုမှေ ပရာဘဝတော ပုရိသဿ မုခံ မံ ပုစ္ဆထ၊ သောပိ သုဝိဇာနော။ ကထံ? အယံ ဟိ ဓမ္မကာမော ဘဝံ ဟောတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ ကာမေတိ ပိဟေတိ ပတ္တေတိ သုဏာတိ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သော တံ ပဋိပတ္တိံ ဒိဿာ သုဘွာ စ ဇာနိတဗ္ဗတော သုဝိဇာနော ဟောတိ။ ဣတရောပိ ဓမ္မဒေသီ ပရာဘဝေါ၊ တမေဝ ဓမ္မံ ဒေသတိ န ကာမေတိ န ပိဟေတိ န ပတ္တေတိ န သုဏာတိ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သော တံ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ ဒိဿာ သုဘွာ စ ဇာနိတဗ္ဗတော သုဝိဇာနော ဟောတိ။ ဧဝမေတ္ထ ဘဂဝါ ပဋိပက္ခံ ဒေသေန္တော အတ္ထတော ဓမ္မကာမတံ ဘဝတော မုခံ ဒေသေတွာ ဓမ္မဒေသိတံ ပရာဘဝတော မုခံ ဒေသေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၃။ အထ သာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒမာနာ အာဟ “**ဣတိ ဟေတ**” န္တိ။ တဿတ္ထော—ဣတိ ဟိ ယထာ ဝုတ္တော ဘဂဝတာ၊ တထေဝ^၁ ဧတံ ဝိဇာနာမ ဂဏှာမ ဓာရေမ၊ **ပဌမော သော ပရာဘဝေါ** သော ဓမ္မဒေသိတာလက္ခဏော ပဌမော ပရာဘဝေါ။ ယာနိ မယံ ပရာဘဝမုခါနိ ဝိဇာနိတုံ အာဂတမ္ပာ၊ တေသု ဣဒံ တာဝ ဧကံ ပရာဘဝမုခန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဝိဂ္ဂဟော—ပရာဘဝန္တိ ဧတေနာတိ ပရာဘဝေါ။ ကေန စ ပရာဘဝန္တိ? ယံ ပရာဘဝတော မုခံ ကာရဏံ၊ တေန။ ဗျဉ္ဇနမတ္ထေန ဧဝ ဟိတ္ထ နာနာကရဏံ၊ အတ္ထတော ပန ပရာဘဝေါတိ ဝါ ပရာဘဝတော မုခန္တိ ဝါ နာနာကရဏံ နတ္ထိ။ ဧဝမေကံ ပရာဘဝတော မုခံ ဝိဇာနာမာတိ အဘိနန္ဒိတွာ တတော ပရံ ဉာတုကာမတာယာဟ “**ဗုတိယံ ဘဂဝါ ဗြူဟိ၊ ကိံ ပရာဘဝတော မုခ**” န္တိ။ ဣတော ပရဉ္စ တတိယံ စတုတ္ထန္တိအာဒိသုပိ ဣမိနာဝ နယေနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၉၄။ ဗျာကရဏပက္ခေပိ စ ယသ္မာ တေ တေ သတ္တာ တေဟိ တေဟိ၂ ပရာဘဝမုခေဟိ သမန္ဓာဂတာ၊ န ဧကောယေဝ သဗ္ဗေဟိ၊ န စ သဗ္ဗေ ဧကေနော^၃၊ တသ္မာ တေသံ တေသံ တာနိ တာနိ ပရာဘဝမုခါနိ ဒေသေတုံ “**အသန္တဿ ဝိယာ ဟောန္တိ**” တိအာဒိနာ နယေန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဧဝ ဒေသနာယ နာနာဝိဓာနိ ပရာဘဝမုခါနိ ဗျာကာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတြာယံ သင်္ခေပတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ—**အသန္တော** နာမ ဆ သတ္တာရော၊ ယေ ဝါ ပနညေပိ အဝုပသန္တေန ကာယဝစီမနောကမ္မေန သမန္ဓာဂတာ၊ တေ အသန္တော အဿဝိယာ ဟောန္တိ သုနက္ခတ္တာဒီနံ အစေလကကောရတ္တိယာ-ဒယော ဝိယ။ **သန္တော** နာမ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာ၊ ယေ ဝါ ပနညေပိ ဝုပသန္တေန ကာယဝစီမနောကမ္မေန သမန္ဓာဂတာ၊ တေ **သန္တေန ကုရုတေ** ဝိယံ၊ အတ္တနော ဝိယေ ဣဋ္ဌေ ကန္တေ မနာပေ န ကုရုတေတိ အတ္ထော။ ဝေနယျဝသေန ဟေတ္ထ ဝစနဘေဒေါ ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ **သန္တေန ကုရုတေတိ သန္တေန သေဝတိတိ** အတ္ထော ယထာ “**ရာဇာနံ သေဝတိ**” တိ။ ဧတသ္မိံ ဟိ အတ္ထေ ရာဇာနံ ဝိယံ ကုရုတေတိ၊ သဒ္ဓဝိဒူ မန္တေန္တိ။ ဝိယန္တိ ဝိယမာနော တုဿမာနော မောဒမာနောတိ အတ္ထော။

၁-ဣတိ ယထာဝုတ္တဓမ္မဒေသိတမေဝ (က)

၂-ယေဟိ ယေဟိ (က)

၃-န ဧကောယေဝ န စ ဒွေ၊ အထ ခေါ အနေကာ (က)

၄-ပကုရုတေတိ (သိ)

၅-ဝဏ္ဏေန္တိ (သျှာ)

အသတံ ဓမ္မော နာမ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ဒဿာကုသလကမ္မပထာ ဝါ။ တံ အသတံ ဓမ္မံ ရောစေတိ ပိဟေတိ ပတ္ထေတိ သေဝတိ။ ဧဝမေတာယ ဂါထာယ အသန္တပိယတာ သန္တအပ္ပိယတာ အသဒ္ဓမ္မရောစနဉ္စာတိ တံဝိဓံ ပရာဘဝတော မုခံ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟိ သမန္ဓာဂတော ပုရိသော ပရာဘဝတိ ပရိဟာယတိ၊ နေဝ ဣမ န ဟုရံဝုဗ္ဗိံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ “ပရာဘဝတော မုခံ” န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိတ္တာရံ ပနေတ္ထ “အသေဝနာ စ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ” တိ ဂါထာဝဏ္ဏနာယံ ဝက္ခာမ။

၉၆။ နိဒ္ဒါသီလီ နာမ ယော ဂစ္ဆန္တောပိ နိသီဒန္တောပိ တိဋ္ဌန္တောပိ သဿာနောပိ နိဒ္ဒါယတိယေဝ။ သဘာသီလီ နာမ သင်္ဂဏိကာရာမတံ ဘဿာ- ရာမတမနုယုတ္တော။ အနုဋ္ဌာတာတိ ဝိရိယတေဇဝိရဟိတော ဥဋ္ဌာနသီလော န ဟောတိ၊ အညေဟိ စောဒိယမာနော ဂဟဋ္ဌော ဝါ သမာနော ဂဟဋ္ဌကမ္မံ၊ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ပဗ္ဗဇိတကမ္မံ အာရဘတိ။ အလသောတိ ဇာတိအလသော၊ အစ္စန္ဒာဘိဘူတော ထိနေန ဌိတဋ္ဌာနေ ဌိတော ဧဝ ဟောတိ၊ နိသိန္ဒဋ္ဌာနေ နိသိန္ဒော ဧဝ ဟောတိ၊ အတ္တနော ဥဿာဟေန အညံ ဣရိယာပထံ န ကပ္ပေတိ။ အတိတေ အရညေ အဂ္ဂိမှိ ဥဋ္ဌိတေ အပလာယနအလသာ စေတ္ထ နိဒဿနံ။ အယမေတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ၊ တတော လာမကပရိစ္ဆေဒေနာပိ ပန အလသော အလသောတွေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဓဇောဝ ရထဿ၊ ဓူမောဝ အဂ္ဂိနော၊ ကောဓော ပညာဏမဿာတိ ကောဓပညာဏော။ ဒေါသစရိတော ခိပ္ပကောပိ အရ- ကူပမစိတ္တော ပုဂ္ဂလော ဧဝရူပေါ ဟောတိ။ ဣမာယ ဂါထာယ နိဒ္ဒါသီလတာ သဘာသီလတာ အနုဋ္ဌာနတာ အလသတာ ကောဓပညာဏတာတိ ပဉ္စဝိဓံ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟိ သမန္ဓာဂတော နေဝ ဂဟဋ္ဌော ဂဟဋ္ဌဝုဗ္ဗိံ၊ န ပဗ္ဗဇိတော ပဗ္ဗဇိတဝုဗ္ဗိံ ပါပုဏာတိ၊ အညဒတ္ထ ပရိဟာယတိယေဝ ပရာဘဝတိ- ယေဝ၊ တသ္မာ “ပရာဘဝတော မုခံ” န္တိ ဝုစ္စတိ။

၉၇။ မာတာတိ ဇနိကာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပိတာတိ ဇနကောယေဝ။ ဇိဏ္ဏကံ သရိရသိထိလတာယ။ ဂတယောဗ္ဗနံ ယောဗ္ဗနာတိက္ကမေန အာသီတိကံ ဝါ နာဝုတိကံ ဝါ သယံ ကမ္မာနိ ကာတုမသမတ္ထံ။ ပဟု သန္တောတိ သမတ္ထော သမာနော သုခံ ဇိဝမာနော။ န ဘရတိတိ န ပေါသေတိ။ ဣမာယ ဂါထာယ မာတာပိတူနံ အဘရဏံ အပေါသနံ အနုပဋ္ဌာနံ ဧကံယေဝ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟိ သမန္ဓာဂတော ယံ တံ—

“တာယ နံ ပါရိစရိယာယ၊ မာတာပိတုသု ပဏ္ဍိတာ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ”တိ—

မာတာပိတုဘရဏေ အာနိသံသံ ဝုတ္တံ၊ တံ န ပါပုဏာတိ၊ အညဒတ္ထ၊
“မာတာပိတရောပိ န ဘရတိ၊ ကံ အညံ ဘရိဿတိ”တိ နိန္ဒန္တ ဝဇ္ဇနီယတဉ္စ
ဒုဂ္ဂတိဉ္စ ပါပုဏန္တော ပရာဘဝတိယေဝ၊ တသ္မာ “ပရာဘဝတော မုခ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

၁၀၀။ ပါပါနံ ဗာဟိတတ္တာ မြာဟ္မဏံ၊ သမိတတ္တာ သမဏံ။ မြာဟ္မဏ-
ကုလပ္ပဘဝမ္ဘိ ဝါ မြာဟ္မဏံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇုပဂတံ သမဏံ၊ တတော အညံ ဝါပိ ယံကိဉ္စ
ယာစနကံ။ မုသာဝါဒေန ဝဉ္စေတိတိ “ဝဒ ဘန္တေ ပစ္စယေနာ”တိ ပဝါရေတွာ
ယာစိတော ဝါ ပဋိဇာနိတွာ ပစ္ဆာ အပ္ပဒါနေန တဿ တံ အာသံ ဝိသံ-
ဝါဒေတိ။ ဣမာယ ဂါထာယ မြာဟ္မဏာဒီနံ မုသာဝါဒေန ဝဉ္စနံ ဧကံယေဝ
ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟိ သမန္နာဂတော ဣဓ နိန္ဒံ၊ သမ္ပရာယေ ဒုဂ္ဂတိံ
သုဂတိယမ္ဘိ အဓိပ္ပါယဝိပတ္တိဉ္စ ပါပုဏာတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အပ္ပါ-
ဂ္ဂန္တတိ”တိ ၂။

တထာ—

“စတူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ
နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ၊ ကတမေဟိ စတူဟိ၊ မုသာဝါဒီ
ဟောတိ”တိအာဒိ ၃။

တထာ—

“ဣဓ သာရိပုတ္တ ဧကစ္စော သမဏံ ဝါ မြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ
ပဝါရေတိ ‘ဝဒ ဘန္တေ ပစ္စယေနာ’တိ၊ သော ယေန ပဝါရေတိ၊ တံ
န ဒေတိ။ သော စေ တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂစ္ဆတိ၊ သော
ယံ ယဒေဝ ဝဏိဇ္ဇံ ပယောဇေတိ၊ သာဿ ဟောတိ ဆေဒဂါမိနီ။
ဣဓ ပန သာရိပုတ္တ။ ပ။ သော ယေန ပဝါရေတိ၊ န တံ ယထာ-
ဓိပ္ပါယံ ဒေတိ။ သော စေ တတော စုတော ဣတ္ထတ္ထံ အာဂစ္ဆတိ၊
သော ယံ ယဒေဝ ဝဏိဇ္ဇံ ပယောဇေတိ၊ သာဿ န ဟောတိ
ယထာဓိပ္ပါယာ”တိ ၄။

ဝေဓိမာနိ နိန္ဒာဒီနိ ပါပုဏန္တော ပရာဘဝတိယေဝ၊ တသ္မာ “ပရာဘဝ-
တော မုခ”န္တိ ဝုတ္တံ။

၁၀၂။ ပဟူတဝိက္ခောတိ ပဟူတဇာတရူပရဇတမဏိရတနော။ သဟိ-
ရဉ္စောတိ သကဟာပဏော။ သဘောဇနောတိ အနေကသုပဗျဉ္ဇနဘောဇန-
သမ္ပန္နော။ ဧကော ဘုဉ္ဇတိ သာဒူနီတိ သာဒူနိ ဘောဇနာနိ အတ္တနော ပုတ္တာနမ္ပိ
အဒတွာ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ ဘုဉ္ဇတိတိ ဧကော ဘုဉ္ဇတိ သာဒူနိ။ ဣမာယ
ဂါထာယ ဘောဇနဂိဒ္ဓတာယ ဘောဇနမစ္ဆရိယံ ဧကံယေဝ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။
ဧတေန ဟိ သမန္တာဂတော နိန္ဒံ ဝဇ္ဇနိယံ ဒုဂ္ဂတိန္တိ ဝေဓာဒီနိ ပါပုဏန္တော
ပရာဘဝတိယေဝ၊ တသ္မာ “ပရာဘဝတော မုခ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗံ
သုတ္တာနုသာရေန ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အတိဝိတ္တာရဘယေန ပန ဣဒါနိ ယောဇနာ-
နယံ အဒဿေတွာ အတ္တမတ္တမေဝ ဘဏာမ။

၁၀၄။ ဇာတိတ္ထဒွေါ နာမ ယော “အဟံ ဇာတိသမ္ပန္နော”တိ မာနံ
ဇနေတွာ တေန ထဒွေါ ဝါတပူရိတဘဿာ ဝိယ ဥဒ္ဓုမာတော ဟုတွာ န
ကဿမိ ဩနမတိ။ ဧသ နယော နေဂေါတ္တတ္ထဒွေသု။ သညာတိ အတိမညေတိတိ
အတ္တနော ဉာတိမ္ပိ ဇာတိယာ အတိမညတိ သကျာ ဝိယ ဝိဋ္ဌုတံ။ ဓနေနာပိ စ
“ကပဏော အယံ ဒလိဒွေါ”တိ အတိမညတိ၊ သာမိစိမတ္တမ္ပိ န ကရေတိ၊ တဿ
တေ ဉာဘယော ပရာဘဝမေဝ ဣစ္ဆန္တိ။ ဣမာယ ဂါထာယ ဝတ္ထုတော
စတုဗ္ဗိဓံ လက္ခဏတော ဧကံယေဝ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။

၁၀၆။ ဣတ္ထိရုက္ခောတိ ဣတ္ထိသု သာရတ္ထော၊ ယံကိဉ္စိ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ
ဒတွာ အပရာပရံ ဣတ္ထိ သင်္ဂဏာတိ။ တထာ သဗ္ဗမ္ပိ အတ္တနော သန္တကံ
နိက္ခိပိတွာ သုရာပါနပယုတ္ထော သုရာရုက္ခော။ နိဝတ္ထသာဠကမ္ပိ နိက္ခိပိတွာ
ဇူတကိဋ္ဌနမနယုတ္ထော အက္ခရုက္ခော။ ဧတေဟိ တိဟိ ဌာနေဟိ ယံကိဉ္စိပိ
လဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တဿ ဝိနာသနတော လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနာသေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဧဝံဝိဓော ပရာဘဝတိယေဝ၊ တေနဿေတံ ဣမာယ ဂါထာယ တိဝိဓံ
ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။

၁၀၈။ သေဟိ ဒါရေဟိတိ အတ္တနော ဒါရေဟိ။ ယော အတ္တနော
ဒါရေဟိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ ဝေသိယာသု ပဒုဿတိ၊ တထာ ပရဒါရေသု၊

သော ယသ္မာ ဝေသီနံ ဓနပ္ပဒါနေန ပရဒါရသေဝနေန စ ရာဇဒဏ္ဍာဒီဟိ ပရာဘဝတိယေဝ၊ တေနဿေတံ ဣမာယ ဂါထာယ ဒုဝိဓံ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။

၁၁၀။ အတိတယောဗ္ဗနောတိ ယောဗ္ဗနမတိစ္စ အာသီတိကော ဝါ နာဝု-
တိကော ဝါ ဟုတွာ အာနေတိ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ တိဗ္ဗရုတ္တနိန္ဒိ တိဗ္ဗရုဖလသဒိ-
သတ္တနိ^၁ တရုဏဒါရိကံ။ တဿာ ဣဿာ န သုပတိတိ “ဒဟရာယ မဟလ္လကေန
သဒ္ဓိ^၂ ရတိ စ သံဝါသော စ အမနာပေါ၊ မာ ဟေဝ ခေါ တရုဏံ ပတ္ထေယျာ”တိ
ဣဿာယ တံ ရက္ခန္တော န သုပတိ။ သော ယသ္မာ ကာမရာဂေန စ ဣဿာယ
စ ဥယျန္တော ဗဟိဒ္ဓါ ကမ္မန္တေ စ အပ္ပယောဇေန္တော ပရာဘဝတိယေဝ၊
တေနဿေတံ ဣမာယ ဂါထာယ ဣမံ ဣဿာယ အသုပနံ ဧကံယေဝ ပရာဘဝ-
မုခံ ဝုတ္တံ။

၁၁၂။ သောဣန္ဒြိန္ဒိ မစ္ဆမံသာဒီသု လောလံ ဂေဓဇာတိကံ။ ဝိကိရဏိန္ဒိ
တေသံ အတ္ထာယ ဓနံ ပံသုကံ ဝိယ ဝိကိရိတွာ နာသနသီလံ။ ပုရိသံ ဝါပိ
တာဒိသန္တိ ပုရိသော ဝါပိ ယော ဧဝရူပေါ ဟောတိ၊ တံ ယော ဣဿရိ-
ယသ္မိ^၃ ဌပေတိ^၁၊ လဉ္ဇနမုဒ္ဒိကာဒိနိ ဒတွာ ဃရာဝါသေ ကမ္မန္တေ ဝါ ဝဏိဇ္ဇာဒိ-
ဝေါဟာရေသု ဝါ တဒေဝ ဝါဝဋ် ကာရေတိ^၂၊ သော ယသ္မာ တဿ
ဒေါသေန ဓနက္ခယံ ပါပုဏန္တော ပရာဘဝတိယေဝ၊ တေနဿေတံ ဣမာယ
ဂါထာယ တထာဝိဓဿ ဣဿရိယသ္မိ^၃ ဌပနံ^၃ ဧကံယေဝ ပရာဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။

၁၁၄။ အပ္ပဘောဂေါ နာမ သန္တိစိတာနဉ္စ ဘောဂါနံ အာယမုခဿ စ
အဘာဝံတော။ မဟာတဏှောတိ မဟတိယာ ဘောဂတဏှာယ သမန္တာ-
ဂတော၊ ယံ လဒ္ဓိ၊ တေန အသန္တုဋ္ဌော။ ခတ္တိယေ ဇာယတေ ကုလေတိ ခတ္တိ-
ယာနံ ကုလေ ဇာယတိ။ သော စ ရဇ္ဇံ ပတ္ထယတိတိ သော ဧတာယ
မဟာတဏှတာယ အနုပါယေန ဥပ္ပုပ္ပါယာ အတ္တနော ဒါယဇ္ဇဘူတံ
အလဗ္ဘနေယျံ ဝါ ပရသန္တကံ ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ၊ သော ဧဝံ ပတ္ထေန္တော ယသ္မာ
တမ္ပိ အပ္ပကံ ဘောဂံ ယောဇေဇီဝါဒီနံ ဒတွာ ရဇ္ဇံ အပါပုဏန္တော ပရာဘဝ-
တိယေဝ၊ တေနဿေတံ ဣမာယ ဂါထာယ ရဇ္ဇပတ္ထနံ ဧကံယေဝ ပရာ-
ဘဝမုခံ ဝုတ္တံ။

၁-ဌာပေတိ (သီ၊ သျာ)

၂-သဗျာပရိကရေတိ (သီ)၊ ဗျာပရိ ကာရေတိ (သျာ)

၃-ဌာပနံ (သီ၊ သျာ)

၁၁၅။ ဣတော ပရံ ယဒိ သာ ဒေဝတာ “တေရသမံ ဘဂဝါ မြူဟိ။ပ။ သတသဟဿိမံ ဘဂဝါ မြူဟိ”တိ ပုစ္ဆေယျ၊ တမ္ပိ ဘဂဝါ ကထေယျ။ ယသ္မာ ပန သာ ဒေဝတာ “ကိ” ဣမေဟိ ပုစ္ဆိတေဟိ၊ ဧကမေတ္ထ ဝုဓိကရံ နတ္ထိ”တိ တာနိ ပရာဘဝမုခါနိ အသုယျမာနာ^၁ ဧတ္တကမ္ပိ ပုစ္ဆိတွာ ဝိပ္ပဋိသာရိ ဟုတွာ တုဏှိ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ တဿာသယံ ဝိဒိတွာ ဒေသနံ နိဋ္ဌာ-
ပေန္တော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ “ဧတေ ပရာဘဝေ လောကေ”တိ။

တတ္ထ ပဏ္ဍိတောတိ ပရိဝိမံသာယ သမန္တာဂတော။ သမဝေက္ခိယာတိ ပညာ-
စက္ခုနာ ဥပပရိက္ခိတွာ။ အရိယောတိ န မဂ္ဂေန န ဖလေန၊ အပိစ ခေါ ပန
ဧတသ္မိ^၂ ပရာဘဝသင်္ခါတေ အနယေန ဣရိယတီတိ အရိယော။ ယေန ဒဿနေန
ယာယ ပညာယ ပရာဘဝေ ဒိသ္မာ ဝိဝဇ္ဇေတိ၊ တေန သမ္ပန္နတ္တာ ဒဿန-
သမ္ပန္နော။ သ လောကံ ဘဇတေ သိဝန္တိ သော ဧဝရူပေါ သိဝံ ခေမမုတ္တမမနု-
ပဒ္ဒဝံ ဒေဝလောကံ ဘဇတိ အဏ္ဏိယတိ၊ ဥပဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဒေသနာပရိယောသာနေ ပရာဘဝမုခါနိ သုတွာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂါနုရူပံ
ယောနိသော ပဒဟိဘွာ သောတာပတ္တိသကဒါဂါမိအနာဂါဗိဇ္ဇလာနိ ဗတ္တာ
ဒေဝတာ ဂဏနံ ဝီတိဝတ္တာ။ ယထာဟ—

“မဟာသမယသုတ္တေ စ၊ အထော မင်္ဂလသုတ္တကေ။
သမဝိတ္တေ ရာဟုလောဝါဒေ၊ ဓမ္မစက္ကေ ပရာဘဝေ။
ဒေဝတာသမိတိ တတ္ထ၊ အပ္ပမေယျာ အသဒ္ဓိယာ^၂။
ဓမ္မာဘိသမယော စေတ္ထ၊ ဂဏနာတော အသဒ္ဓိယော”တိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ပရာဘဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ မေ သုတန္တိ အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တံ၊ “ဝသလသုတ္တ”န္တိပိ ဝုဇ္ဇတိ။ ကာ
ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ၊
ကသိဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တေ ဝုတ္တနယေန ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ

လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဂ္ဂိကဘာရဒ္ဒါဇံ ပြာဟ္မဏံ သရဏသိက္ခာပဒါနံ ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ဒိသ္မာ“တတ္ထ မယိ ဂတေ ကထာ ပဝတ္တိဿတိ၊ တတော ကထာဝဿာနေ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဒေသ ပြာဟ္မဏော သရဏံ ဂန္တော သိက္ခာ- ပဒါနိ သမာဒိယိဿတိ”တိ ဥတွာ တတ္ထ ဂန္တော ပဝတ္တိယ ကထာယ ပြာဟ္မ- ဏေန ဓမ္မဒေသနံ ယာစိတော ဣမံ သုတ္တံ အဘာသိ။ တတ္ထ “ဧဝံ မေ သုတ”န္တိအာဒိ မင်္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ “အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယ”န္တိအာဒိ ကသိဘာရဒ္ဒါဇသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တေန ခေါ် ပန သမယေန အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇဿာတိ ယံ ယံ အဝုတ္တ-
ပုဗ္ဗံ၊ တံ တဒေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ သေယျထိဒံ? သော ဟိ ပြာဟ္မဏော အဂ္ဂိ-
ဇုဟတိ ပရိစရတီတိ ကတွာ အဂ္ဂိကောတိ နာမေန ပါကဋ္ဌော အဟောသိ၊
ဘာရဒွါဇောတိ ဂေါတ္တေန။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇဿာ”တိ။
နိဝေသနေတိ သရေ။ တဿ ကိရ ပြာဟ္မဏဿ နိဝေသနဒွါရေ အန္တရ-
ဝိထိယံ အဂ္ဂိဟုတသာလာ အဟောသိ၊ တတော “နိဝေသနဒွါရေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
တဿပိ ပဒေသဿ နိဝေသနေယေဝ ပရိယာပန္နတ္တာ “နိဝေသနေ”တိ ဝုတ္တံ။
သမိပတ္တေ ဝါ ဘုမ္မဝစနံ၊ နိဝေသနသမိပေတိ အတ္ထော။ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော
ဟောတီတိ အဂ္ဂိယာဓာနေ ဌိတော အဂ္ဂိ ကတဗ္ဗုဒ္ဓရဏော သမိဓာပက္ခေပံ
ဗီဇနဝါတဉ္စ လဘိတွာ ဇလိတော ဥဒ္ဓိံ သမုဂ္ဂတစ္ဆိသမာကုလော ဟောတိ။
အာဟုတိ ပဂ္ဂဟိတတိ သသီသံ နှာယိတွာ မဟတာ သက္ကာရေန ပါယာသ-
သပ္ပိမရဇာဏိတာဒိနိ အဘိသင်္ခတာနိ၂ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ယံ ဟိ ကိဉ္စိ
အဂ္ဂိမိ ဇုဟိတဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ “အာဟုတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ သပဒါနန္တိ အနုသရံ။
ဘဂဝါ ဟိ သဗ္ဗဇနာနုဂ္ဂဟတ္ထာယ အာဟာရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဥစ္စနိစကုလံ
အဝေါက္ကမ္မ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော”တိ။

အထ ကိမတ္ထံ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ သမန္တပါသာဒိကံ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ ပြာဟ္မ-
ဏဿ စိတ္တံ နပ္ပသီဒတိ။ ကသ္မာ စ ဧဝံ ဖရသေန ဝစနေန ဘဂဝန္တံ သမုဒါ-
စရတိတိ? ဝုစ္စတေ—အယံ ကိရ ပြာဟ္မဏော “မင်္ဂလကိစ္စေသု သမဏဒဿနံ
အဝမင်္ဂလ”န္တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိကော။ တတော “မဟာဗြဟ္မုနော ဘုဉ္ဇနဝေလာယ
ကာဠကဏ္ဍိ မုဏ္ဍကသမဏဏော မမ နိဝေသနံ ဥပသင်္ကမတိ”တိ မန္တော စိတ္တံ
နပ္ပသာဒေသိ။ အညဒတ္ထု ဒေါသဝသံယေဝ အဂမာသိ။ အထ ကုဒ္ဒေါ? အနတ္တမနော အနတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ “တတြေဝ မုဏ္ဍက”တိအာဒိ။

၁-အဂ္ဂိယာပနေ (သျှာ)၊ အဂ္ဂိသာလဋ္ဌာနေ (က)

၂-အဘိဗဟတာနိ (သီ)

၃-ရဋ္ဌော (သိ၊ သျှာ)

တကြာပိ စ ယသ္မာ “မုဏ္ဍော အသုဒ္ဓေါဟောတိ” တိ မြာဟ္မဏာနံ ဒိဋ္ဌိ၊ တသ္မာ “အယံ အသုဒ္ဓေါ၊ တေန ဒေဝမြာဟ္မဏပူဇကော န ဟောတိ” တိ ဇီရုစ္ဆန္တော “မုဏ္ဍကာ” တိ အာဟ။ မုဏ္ဍကတ္တာ ဝါဥစ္ဆိဋ္ဌော ဒေသ၊ န ဣမံ ပဒေသံ အရဟတိ အာဂစ္ဆိတုန္တိ။ သမဏော ဟုတွာပိ ဤဒိသံ ကာယကိလေသံ န ဝဏ္ဏေတိတိ စ သမဏဘာဝံ ဇီရုစ္ဆန္တော “သမဏကာ” တိ အာဟ။ န ကေဝလံ ဒေါသ-ဝသေနေဝ၊ ဝသလေ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော သမ္ဘောဂပရိ-ဘောဂကရဏေန ပတိတော အယံ ဝသလတောပိ ပါပတရောတိ ဇီရုစ္ဆန္တော “ဝသလကာ” တိ အာဟ။ “ဝသလဇာတိကာနံ ဝါ အာဟုတိဒဿနမတ္တ-သဝနေန ပါပံ ဟောတိ” တိ မညမာနောပိ ဧဝမာဟ။

ဘဂဝါ တထာ ဝုတ္တောပိ ဝိပ္ပသန္ဓေနေဝ မုခဝဏ္ဏေန မရုရေန သရေန မြာဟ္မဏဿ ဥပရိ အနုကမ္မာသီတလေန စိတ္တေန အတ္တနော သဗ္ဗသတ္တေဟိ အသာဓာရဏတာဒိဘာဝံ ပကာသေန္တော အာဟ “ဇာနာသိ ပန တံ မြာဟ္မဏာ” တိ။ အထ မြာဟ္မဏော ဘဂဝတော မုခပ္ပသာဒသုစိတံ တာဒိဘာဝံ ဥတွာ အနုကမ္မာသီတလေန စိတ္တေန နိစ္ဆာရိတံ မရုဿရံ သုတွာ အမတေနေဝ အဘိသိတ္တဟဒယော အတ္တမနော ဝိပ္ပသန္ဓိန္ဒြိယော နိဟတမာနော ဟုတွာ တံ ဇာတိသဘာဝံ ဝိသဉ္ဇဂ္ဂိရသဒိသံ၊ သမုဒါစာရဝစနံ ပဟာယ “န နှန ယမဟံ ဟိနဇစ္စံ ဝသလန္တိ ပဇ္ဇေမိ၊ န သော ပရမတ္ထတော ဝသလော၊ န စ ဟိနဇစ္စတာ ဧဝ ဝသလကရဏော ဓမ္မော” တိ မညမာနော “န ခွါဟံ ဘော ဂေါတမာ” တိ အာဟ။ ဓမ္မတာ ဟေသာ၊ ယံ ဟေတု-သမ္ပန္နော ပစ္စယာလာဘေန ဖရသောပိ သမာနော လဒ္ဓမတ္တေ ပစ္စယေ မုဒုကော ဟောတိတိ။

တတ္ထ သာဓုတိ အယံ သဒ္ဓေါ အာယာစနသမ္ပုဋ္ဌိန္နသမ္ပဟံသနသုဒ္ဓါဒဇ္ဇိ-ကမ္မာဒိသု ဒိဿတိ။ “သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတူ” တိ-အာဒိသု၊ ဟိ အာယာစနေ။ “သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ” တိ အာဒိသု၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္နနေ။ “သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တာ” တိ အာဒိသု၊ သမ္ပဟံသနေ။

“သာဓု ဓမ္မရူစိ ရာဇာ၊ သာဓု ပညာဏဝါ နရော။
သာဓု မိတ္တာနမဒ္ဓုဗ္ဗော၊ ပါပဿာကရဏံ သုခ” န္တိ—

၁-ရောသဝသေနေဝ (သီ၊ သျာ)

၂-ဝိသုဒ္ဓါရသဒိသံ (သီ)၊ ဝိသဉ္ဇရဂသဒိသံ (သျာ)

၃-သံ ၂-၂၉၄၊ အံ ၂-၅၀၇-ပိဋ္ဌေသု။

၄-မ ၃-၆၆-ပိဋ္ဌေ။

၅-ဒီ ၃-၂၂၆-ပိဋ္ဌေ။

အာဒိသု^၁ သုန္ဒရေ။ “တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထာ”တိအာဒိသု^၂ ဒဠိကမ္မေ။ ဣဓ ပန အာယာစနေ။

တေန ဟိတိ တဿာဓိပ္ပါယနိဒဿနံ၊ သစေ ဉှတုကာမောသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကာရဏဝစနံ ဝါ၊ တဿ ယသ္မာ ဉှတုကာမောသိ၊ တသ္မာ ပြာဟ္မဏ သုဏာဟိ၊ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊ တထာ တေ ဘာသိဿာမိ၊ ယထာ တံ ဇာနိဿသိတိ ဧဝံ ပရပဒေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတြ စ သုဏာဟိတိ သောတိန္ဒြိယဝိက္ခေပဝါရဏံ၊ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိတိ မနသိကာရေ ဒဠိကမ္မနိယောဇနေန မနိန္ဒြိယဝိက္ခေပဝါရဏံ။ ပုရိမံ စေတ္ထ ဗျဉ္ဇနဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟဝါရဏံ၊ ပစ္ဆိမံ အတ္တဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟဝါရဏံ။ ပုရိမေန စ ဓမ္မဿဝနေ နိယောဇေတိ၊ ပစ္ဆိမေန သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏတ္ထုပ္ပရိက္ခာဒိသု။ ပုရိမေန စ “သဗျဉ္ဇနော အယံ ဓမ္မော၊ တသ္မာ သဝနိယော”တိ ဒီပေတိ၊ ပစ္ဆိမေန “သာတ္ထော၊ တသ္မာ မနသိ ကာတဗ္ဗော”တိ။ သာဓုကပဒံ ဝါ ဥဘယ-ပဒေဟိ ယောဇေတွာ “ယသ္မာ အယံ ဓမ္မော ဓမ္မဂမ္ဘီရော စ ဒေသနာဂမ္ဘီရော စ၊ တသ္မာ သုဏာဟိ သာဓုကံ။ ယသ္မာ အတ္တဂမ္ဘီရော ပဋိဝေဂဂမ္ဘီရော စ၊ တသ္မာ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ”တိ ဧတမတ္ထံ ဒီပေန္တော အာဟ “သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ”တိ။

တတော “ဧဝံ ဂမ္ဘီရေ ကထမဟံ ပတိဋ္ဌံ လဘိဿာမီ”တိ ဝိသီဒန္တမိဝ တံ ပြာဟ္မဏံ သမုဿာဟေန္တော အာဟ “ဘာသိဿာမီ”တိ။ တတ္ထ “ယထာ တံ ဥဿသိ၊ တထာ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ ဥတ္တာနေန နယေန ဘာသိဿာမီ”တိ ဧဝမဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတော ဥဿာဟဇာတော ဟုတွာ “ဧဝံ ဘော”တိ ခေါ အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇော ပြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ဗစ္စသေသံသိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယပဋိဂ္ဂဟေသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယထာနသိဋ္ဌံ ဝါ ပဋိ-ပဇ္ဇနေန အဘိမုခေါ အသောသိတိ။ အထဿ “ဘဂဝါ တေဒဝေါစာ”တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ကောဓနော ဥပနာဟိ”တိ ဧဝမာဒိကံ။

၁၁၆။ တတ္ထ ကောဓနောတိ ကုဇ္ဈနသီလော။ ဥပနာဟိတိ တဿေဝ ကောဿေ ဒဠိကမ္မေန ဥပနာဟေန သမန္နာဂတော။ ပရေသံ ဂုဏေ မက္ခေတိ ပုဉ္ဇတိတိ မက္ခိ၊ ပါပေါ စ သော မက္ခိ စာတိ ပါပမက္ခိ။ ဝိပန္နဒိဋ္ဌိတိ ဝိနဋ္ဌသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပန္နာယ ဝါ ဝိရူပံ ဂတာယ ဒသဝတ္ထုကာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ မာယာဝိတိ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနဒေါသပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာယ

မာယာယ သမန္တာဂတော။ တံ ဇညာ ဝသလော ဣတိ ဘိ တံ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ
ဧတေသံ ဟိနဓမ္မာနံ ဝဿနတော သိဉ္ဇနတော အန္တာဿဝနတော “ဝသ-
လော”တိ ဇာနေယျာတိ^၁။ ဧတေဟိ သဗ္ဗေဟိ မြာဟ္မဏမတ္ထကေ ဇာတော^၂။
အယဉ္ဇိ ပရမတ္ထတော ဝသလော ဧဝံ။ အတ္တနော ဟဒယတုဋ္ဌိမတ္ထံ၊ န ပရန္တိ။
ဧဝမေတ္ထ ဘဂဝါ အာဒိပဒေနေဝ တဿ မြာဟ္မဏဿ ကောဓနိဂ္ဂဟံ ကတွာ
“ကောဓာဒိဓမ္မော ဟိနပုဂ္ဂလော”တိ^၃။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ စ ဒေသနာယ
ကောဓာဒိဓမ္မေ ဒေသေန္တော ဧကေန တာဝ ပရိယာယေန ဝသလဉ္ဇ ဝသလ-
ကရဏေ စ ဓမ္မေ ဒေသေသိ။ ဧဝံ ဒေသေန္တော စ “တုံ အဟ”န္တိ ပရဝဟန္တံ
အတ္တုက္ကံသနဉ္စ အကတွာ ဓမ္မေန ဝသမေန ဉာယေန တံ မြာဟ္မဏံ ဝသလ-
ဘာဝေ၊ အတ္တာနဉ္စ မြာဟ္မဏဘာဝေ ဌပေသိ။

၁၁၇။ ဣဒါနိ ယာယံ မြာဟ္မဏာနံ ဒိဋ္ဌိ “ကဒါစိ ပါဏာတိပါတ-
အဒိန္နာဒါနာဒိနိ ကရောန္တောပိ မြာဟ္မဏော ဧဝါ”တိ။ တံ ဒိဋ္ဌိ^၄ ပဋိသေဓေ-
န္တော၊ ယေ စ သတ္တဝိဟိံသာဒိသု^၅။ အကုသလဓမ္မေသု တေဟိ တေဟိ
သမန္တာဂတာ အာဒိနဝံ အပဿန္တာ တေ ဓမ္မေ ဥပ္ပါဒေန္တိ^၆။ တေသံ “ဟိနာ
ဧတေ ဓမ္မာ ဝသလကရဏာ”တိ တတ္ထ အာဒိနဝဉ္စ ဒေသေန္တော အပရေဟိပိ
ပရိယာယေဟိ ဝသလဉ္ဇ ဝသလကရဏေ စ ဓမ္မေ ဒေသေတုံ “ဧကဇံ ဝါ ဒွိဇံ
ဝါ”တိ ဧဝမာဒိဂါထာယော အဘာသိ။

တတ္ထ ဧကဇောဘိ ဌပေတွာ အဏ္ဍဇံ အဝသေသယောနိဇော။ သော ဟိ
ဧကဒါဧဝ ဇာယတိ။ ဒွိဇောဘိ အဏ္ဍဇော။ သော ဟိ မာတုကုစ္ဆိတော အဏ္ဍ-
ကောသတော စာတိ ဒွိက္ခတ္တုဇာယတိ။ တံ ဧကဇံ ဝါ ဒွိဇံ ဝါပိ။ ယောဓ ပါဏန္တိ
ယော ဣဓ သတ္တံ။ ဝိဟိံသတိတိ ကာယဒွါရိကစေတနာသမုဋ္ဌိတေန ဝါ ဝစီဒွါရိ-
ကစေတနာသမုဋ္ဌိတေန ဝါ ပယောဂေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ။ “ပါဏာနိ
ဟိံသတိ”တိပိ ပါဌော၊ တတ္ထ ဧကဇံ ဝါ ဒွိဇံ ဝါတိ ဧဝံပဘေဒါနိ ယောဓ
ပါဏာနိ ဟိံသတိတိ ဧဝံ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဿ ပါဏေ ဒယာ နန္တိတိ
ဧတေန မနသာ အနုကမ္ပာယ အဘာဝံ အာဟ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ
ဣတော ပရာသု စ ဂါထာသု၊ ယတော ဧတ္တကမ္ပိ အဝတွာ ဣတော ပရံ
ဥတ္တာနတ္တာနိ ပဒါနိ ပရိဟရန္တာ အဝဏ္ဏိတပဒဝဏ္ဏနာမတ္ထမေဝ ကရိဿာမ။

၁-ဇာနာဟိ (သီ၊ သျာ)

၂-သစေ ဟိ မြဟ္မဉ္ဇော မတ္ထကေ ဇာတော (သီ)၊ သဗ္ဗေ ဟိ မြာဟ္မဏမတ္ထကေ ဇာတာ (သျာ)

၃-ကောဓာဒိဓမ္မော ဟိနပုဂ္ဂလေ (သီ) ၄-ယေ ဝါ သတ္တာ ဟိံသာဒိသု (သီ၊ သျာ)

၅-နပ္ပဇဟန္တိ (သီ)၊ ဥပါဒိယန္တိ (သျာ)၊ ဥပ္ပါဒေသန္တိ (က)

၁၁၈။ ဟန္တိတိဟနတိဝိနာသေတိ။ ပရိရုန္ဓတိတိ^၁ သေနာယ ပရိဝါရေတွာ တိဋ္ဌတိ။ ဂါမာနိ နိဂမာနိ စာတိ ဧတ္ထ စသဒ္ဓေန နဂရာနီတိပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဂ္ဂါဟကော သမညာတောတိ ဣမိနာ ဟနနပရိရုန္ဓနေန ဂါမနိဂမနဂရ-
သာတကောတိ လောကေ ဝိဒိတော။

၁၁၉။ ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေတိ ဂါမောပိ နိဂမောပိ နဂရမ္ပိ သဗ္ဗောဝ ဣမ ဂါမော သဒ္ဓိံ^၂ ဥပစာရေန၊ တံ ဌပေတွာ သေသံ အရညံ။ တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ ယံ ပရေသံ မမာယိတံ၊ ယံ ပရသတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဟိ-
တမပရိစ္စတ္တံ သတ္တော ဝါ သင်္ခါရော ဝါ။ ထေယျာ အဒိန္နမာဒေတိတိ^၃ တေဟိ အဒိန္နံ အနနုညာတံ ထေယျစိတ္တေန အာဒိယတိ၊ ယေန ကေနစိ ပယောဂေန ယေန ကေနစိ အဝဟာရေန အတ္တနော ဂဟဏံ သာဓေတိ။

၁၂၀။ ဣဏမာဒါယာတိ အတ္တနော သန္တကံ ကိဉ္စိ နိက္ခိပိတွာ နိက္ခေပ-
ဂ္ဂဟဏေန ဝါ၊ ကိဉ္စိ အနိက္ခိပိတွာ “ဧတ္တကေန ကာလေန ဧတ္တကံ ဝဇ္ဇိံ ဒဿံမိ”တိ ဝဇ္ဇိဂ္ဂဟဏေန ဝါ၊ “ယံ ဣတော ဥဒယံ ဘဝိဿတိ၊ တံ မယံ မူလံ တဝေဝ ဘဝိဿတိ”တိ ဝါ “ဥဒယံ ဥဘိန္နမ္ပိ သာဓာရဏ”န္တိ ဝါ ဧဝံ တံတံ-
အာယောဂဂ္ဂဟဏေန^၄ ဝါ ဣဏံ ဂဟေတွာ။ စူဠမာနော^၅ ပလာယတိ န ဟိ တေ ဣဏမတ္တိတိ တေန ဣဏာယိကေန “ဒေဟိ မေ ဣဏ”န္တိ စောဒိယမာနော “န ဟိ တေ ဣဏမတ္တိ၊ မယာ ဂဟိတန္တိ ကော သက္ခိ”တိ ဧဝံ ဘဏနေန သရေ ဝသန္တောပိ ပလာယတိ။

၁၂၁။ ကိဉ္စိက္ခကမျတတိ အပ္ပမတ္တကေပိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဣစ္ဆာယ။ ပန္နသ္မိံ^၆ ဝဇ္ဇန္တိ^၇ ဇနန္တိ မဂ္ဂေ ဂစ္ဆန္တိ ယံကိဉ္စိ ဣတ္ထိံ^၈ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။ ဟန္တိာ ကိဉ္စိက္ခ-
မာဒေတိတိ မာရေတွာ ကောဇ္ဇေတွာ တံ ဘဏ္ဍကံ ဂဏှာတိ။

၁၂၂။ အတ္တဟေတူတိ အတ္တနော ဇီဝိတကာရဏာ၊ တထာ ပရဟေတူ။ နေဟေတူတိ သကနေဿ ဝါ ပရနေဿ ဝါ ကာရဏာ။ စကာရော သဗ္ဗတ္ထ ဝိကပ္ပနတ္ထော။ သက္ခိပုဋ္ဌောတိ ယံ ဇာနာသိ၊ တံ ဝဒေဟိတိ ပုစ္ဆိတော။ မုသာ ဗြူတိတိ ဇာနန္တော ဝါ “န ဇာနာမိ”တိ အဇာနန္တော ဝါ “ဇာနာမိ”တိ ဘဏတိ၊ သာမိကေ အသာမိကေ၊ အသာမိကေ စ သာမိကေ ကရေတိ။

၁-ဥပရုန္ဓတိတိ (သျှာ)၊ ဥပရုန္ဓတိတိ (က)

၂-အဒိန္နံ အာဒိယတိတိ (သိ၊ သျှာ)

၃-အာယောဂဂ္ဂဟဏေန (သိ၊ သျှာ)

၄-ဘုဉ္ဇမာနော (သျှာ၊ က)

၅-ဝဇ္ဇတံ (သိ၊ သျှာ)

၁၂၃။ ဉာတိနန္တိ သမ္ဗန္ဓိနံ။ သဒ္ဓိနန္တိ ဝယဿာနံ။ ဒါရေသူတိ ပရပရိဂ္ဂဟိ-
တေသု။ ပဋိဒိဿတိတိ ပဋိကူလေန ဒိဿတိ၊ အတိစရန္တော ဒိဿတိတိ
အတ္တော။ သာဟသ္မာတိ ဗလက္ကာရေန အနိစ္စံ။ သမ္ပိယေနာတိ တေဟိ တေသံ
ဒါရေဟိ ပတ္တိယမာနော သယဉ္စ ပတ္တိယမာနော၊ ဉာယသိနေဟဝသေနာပီတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၂၄။ မာတရံ ဝိတရံ ဝါတိ ဧဝံ မေတ္တာယ ပဒဋ္ဌာနဘူတမ္ပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ
ဂတယောဗ္ဗနန္တိ ဧဝံ ကရုဏာယ ပဒဋ္ဌာနဘူတမ္ပိ။ ပဟု သန္တော န ဘရတိတိ
အတ္တသမ္ပန္နော ဥပကရဏသမ္ပန္နော ဟုတွာပိ န ပေါသေတိ။

၁၂၅။ သသုန္တိ သဿုံ။ ဟန္တိတိ ပါဏိနာ ဝါ လေဇ္ဈနာ ဝါ အညေန ဝါ
ကေနစိ ပဟရတိ။ ရောသေတိတိ ကောမေဿ သဉ္ဇနေတိ ဝါစာယ
ဖရသဝစနေန။

၁၂၆။ အတ္တန္တိ သဒ္ဓိဋ္ဌိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေသု ယံကိဋ္ဌိ။ ပုန္နိတော
သန္တောတိ ပုဋ္ဌော သမာနော။ အနတ္တမနုဿာသတိတိ တဿ အဟိတမေဝ
အာစိက္ခတိ။ ပဋိစ္ဆန္နေန မန္တေတိတိ အတ္တံ အာစိက္ခန္တောပိ ယထာ သော န
ဇာနာတိ၊ တထာ အပါကဋ္ဌေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ ပဋိစ္ဆန္နေန ဝစနေန မန္တေတိ၊
အာစရိယမုဋ္ဌိံ ဝါ ကတွာ ဒိဃရတ္တံ ဝသာပေတွံ သာဝသေသမေဝ မန္တေတိ။

၁၂၇။ ယော ကတွာတိ ဧတ္ထ မယာ ပုဗ္ဗဘာဂေ^၁ ပါပိစ္ဆတာ ဝုတ္တာ၊ ယာ
သာ “ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ
မနုဿ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု ပါပိကံ ဣန္ဒြိယံ ပဏိဒဟတိ၊
မာ မံ ဇညာတိ ဣန္ဒြိယံ”တိ ဧဝံ အာဂတာ။ ယထာ အညေန ဇာနန္တိ၊
တထာ ကရဏေန ကတာနဉ္စ အဝိဝရဏေန ပဋိစ္ဆန္နာ အဿ ကမ္မန္တာတိ
ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော။

၁၂၈။ ပရကုလန္တိ ဉာတိကုလံ ဝါ မိတ္တကုလံ ဝါ။ အာဂတန္တိ ယဿ
တေန ကုလေ ဘုတ္တံ၊ တံ အတ္တနော ဂေဟမာဂတံ ပါနဘောဇနာဒိဟိ နပ္ပဋိ-
ပူဇေတိ၊ န ဝါ ဒေတိ၊ အဝဘုတ္တံ ဝါ ဒေတိတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၂၉။ ယော ဗြာဟ္မဏံ ဝါတိ ပရာဘဝသုတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁-အဋ္ဌကထာယ မယာ ပုဗ္ဗဘာဂါ(သီ)၊ အဋ္ဌကထာယ မယာ ပုဗ္ဗဘာဂေ(သျှာ)

၁၃၀။ ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေတိ ဘောဇနကာလေ ဇာတေ။ ဥပဋ္ဌိတန္တိပိ ပါဌော၊ ဘတ္တကာလေ အာဂတန္တိ အတ္ထော။ ရောသေတိ ဝါစာ န စ ဒေတိတိ “အတ္တကာမော မေ အယံ ဗလက္ခာရေန မံ ပုညံ ကာရာပေတုံ အာဂတော”တိ အစိန္တေတွာ အပ္ပတိရူပေန ဖရုသဝစနေန ရောသေတိ၊ အန္တမသော သမ္ပုဒ-ဘာဝမတ္တမ္ပိ စဿ န ဒေတိ၊ ပဂေဝ ဘောဇနန္တိ အဓိပ္ပါယော။

၁၃၁။ အသတံ ယောဓ ပဗြူတိတိ ယော ဣဓ ယထာ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ “အသုကဒိဝသေ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ တေ ဘဝိဿတိ”တိ၊ ဧဝံ အသဇ္ဇနာနံ ဝစနံ ပဗြူတိ။ “အသန္တ”န္တိပိ ပါဌော၊ အဘူတန္တိ အတ္ထော။ ပဗြူတိတိ ဘဏတိ “အမုကသ္မိ” နာမ ဂါမေ မယံ ဤဒိသော သရဝိဘဝေါ၊ ဧဟိ တတ္ထ ဂစ္ဆာမ၊ သရဏီ မေ ဘဝိဿသိ၊ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ တေ ဒဿာမီ”တိ ပရဘရိယံ ပရဒါသိံ ဝါ ဝဇ္ဇေန္တော ဝုတ္တော ဝိယ။ နိဇိဂီသာနောတိ နိဇိဂီသမာနော မဂ္ဂမာနော၊ တံ ဝဇ္ဇေတွာ ယံကိဋ္ဌိ ဂဟေတွာ ပလာယိတုကာမောတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၃၂။ ယော စတ္တာနန္တိ ယော စ အတ္တာနံ။ သမုက္ကံသေတိ ဇာတိအာဒိဟိ သမုက္ကံသတိ ဥစ္စဋ္ဌာနေ ဌပေတိ။ ပရေ စ မဝဇာနာတိတိ တေဟိယေဝ ပရေ အဝဇာနာတိ၊ နိစံ ကရေတိ။ မကာရေ ပဒသန္ဓိကရေ။ နိဟိနောတိ ဂုဏ-ဝုဓိတော ပရိဟိနော၊ အမေဘာဝံ ဝါ ဂတော။ သေန မာနေနာတိ တေန ဥက္ကံသနာဝဇာနနသင်္ခါတေန^၁ အတ္တနော မာနေန။

၁၃၃။ ရောသကောတိ ကာယဝါစာဟိ ပရေသံ ရောသဇနကော။ ကဒရိ-ယောတိ ထဒ္ဓမစ္ဆရိ၊ ယော ပရေ ပရေသံ ဒေန္တေ အညံ ဝါ ပုညံ ကရေန္တေ ဝါရေတိ၊ တဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပါပိန္နောတိ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ သမန္တာဂတော။ မစ္ဆရိတိ အာဝါသာဒိမစ္ဆရိယယုတ္တော။ သဌောတိ အသန္တ-ဂုဏပ္ပကာသနလက္ခဏေန သာဌေယျေန သမန္တာဂတော၊ အသမ္မာဘာသိ ဝါ^၂ အကာတုကာမောပိ “ကရေမီ”တိအာဒိဝစနေန။ နာဿ ပါပဇိဂုစ္ဆန-လက္ခဏာ ဟိရိ၊ နာဿ ဥတ္တာသနတော ဥဗ္ဗေဂလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပန္တိ အဟိရိကော အနောတ္တပ္ပိ။

၁၃၄။ ဗုဒ္ဓန္တိ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓံ။ ပရိဘာသတိတိ “အသဗ္ဗညူ”တိအာဒိဟိ အပဝဒတိ၊ သာဝကဉ္စ “ဒုပ္ပဋိပန္နော”တိအာဒိဟိ။ ပရိဗ္ဗာဇံ ဂဟဋ္ဌံ ဝါတိ

သာဝကဝိသေသနမေဝေတံ၊ ပဗ္ဗဇိတံ ဝါ တဿ သာဝကံ၊ ဂဟဋ္ဌံ ဝါ ပစ္စယဒါယကန္တိ အတ္ထော။ ဗာဟိရကံ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကံ၊ ယံကိဉ္စိ ဂဟဋ္ဌံ ဝါ အဘူတေန ဒေါသေန ပရိဘာသတိတိ ဝေမ္ပေတ္ထ အတ္ထံ ဣန္ဒြိယန္တိ ပေါရာဏာ။

၁၃၅။ အနုရဟံ သန္တောတိ အဓိဏာသဝေါ သမာနော။ အရဟံ ပဋိဇာနာတိတိ “အဟံ အရဟာ”တိ ပဋိဇာနာတိ၊ ယထာ နံ “အရဟာ အယ”န္တိ ဇာနန္တိ၊ တထာ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတိ၊ ကာယေန ပရက္ကမတိ၊ စိတ္တေန ဣန္ဒြိယ အဓိဝါသေတိ။ စောရောတိ ထေနော။ သဗြဟ္မဏေ လောကေတိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန အာဟ၊ သဗ္ဗလောကေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လောကေ ဟိ သန္တိစ္ဆေဒနနိလ္လောပဟရဏကောဂါရိကကရဏပရိပန္နတိဋ္ဌနာဒိဟိ ပရေသံ ဓနံ ဝိလုပ္ပန္တာ စောရောတိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ သာသနေ ပန ပရိသသမ္ပတ္တိအာဒိဟိ ပစ္စယာဒိနိ ဝိလုပ္ပန္တာ။ ယထာဟ—

“ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ မဟာစောရာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ၊ ကတမေ ပဉ္စ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ မဟာစောရဿ ဧဝံ ဟောတိ ‘ကုဒါဿု နာမာဟံ သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ ပရိဝုတော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု အာဟိဏ္ဍိဿာမိ ဟနန္တော ဃာတေန္တော ဆိန္ဒန္တော ဆေဒါပေန္တော ပစန္တော ပါစေန္တော’တိ၊ သော အပရေန သမယေန သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ ပရိဝုတော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု အာဟိဏ္ဍိတိ ဟနန္တော။ပ။ ပါစေန္တော၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမေကစ္စဿ ပါပဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ ‘ကုဒါဿု နာမာဟံ သတေန ဝါ။ပ။ ရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရိဿာမိ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော ဂဟဋ္ဌာနဉ္စေဝ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ၊ လာဘီ စိဝရ။ပ။ ပရိက္ခာရာန’န္တိ၊ သော အပရေန သမယေန သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ ပရိဝုတော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ သက္ကတော။ပ။ ပရိက္ခာရာနံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော မဟာစောရာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣမေကစ္စော ပါပဘိက္ခု တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ ပရိယာပုဏိတွာ အတ္တနော ဒဟတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော။ပ။ လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပါပဘိက္ခု သုဒ္ဓံ မြဟ္မစာရိံ
ပရိသုဒ္ဓံ မြဟ္မစရိယံ စရန္တံ အမူလကေန အမြဟ္မစရိယေန အနုဒ္ဓိ-
သေတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော။ပ။ လောကသ္မိံ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပါပဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သံဃဿ
ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဂရုပရိက္ခာရာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ အာရာမော အာရာမဝတ္ထု၊
ဝိဟာရော ဝိဟာရဝတ္ထု၊ မဇ္ဈော ဝိဌံ ဘိသိ မိဗ္ဗောဟနံ လောဟကုမ္ဘီ
လောဟဘာဏကံ လောဟဝါရကော လောဟကဋ္ဌာဟံ ဝါသိ
ဖရသု ကုဋ္ဌာရိ ကုဒါလော နိခါဒနံ ဝလ္လိ ဝေဠု မုဉ္ဇံ ပဗ္ဗဇံ တိဏံ
မတ္တိကာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ၊ တေဟိ ဂိဟိံ သင်္ဂဏှာတိ
ဥပလာပေတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော။ပ။ လောကသ္မိံ။

သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ အယံ
အဂ္ဂေါ မဟာစောရော၊ ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ
ဥလ္လပတိ”တိ”။

တတ္ထ လောကိယစောရ လောကိယမေဝ နေဓညာဒိံ ထေနေန္တိ၊ သာသနေ
ဝုတ္တစောရေသု ပဌမော တထာရူပမေဝ စိဝရာဒိပစ္စယမတ္တံ၊ ဒုတိယော
ပရိယတ္တိဓမ္မံ၊ တတိယော ပရဿ မြဟ္မစရိယံ၊ စတုတ္ထော သံဃိကဂရုဘဏ္ဍံ၊
ပဉ္စမော ဈာနသမာဓိသမာပတ္တိမဂ္ဂဖလပ္ပဘေဒံ လောကိယလောကုတ္တရဂုဏဓနံ
လောကိယဉ္စ စိဝရာဒိပစ္စယဇာတံ။ ယထာဟ “ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌ-
ပိဏ္ဍော ဘုတ္တော”တိ။ တတ္ထ ယှာယံ ပဉ္စမော မဟာစောရော၊ တံ သန္ဓာယာဟ
ဘဂဝါ “စောရော သမြဟ္မကေ လောကေ”တိ။ သော ဟိ “သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ
လောကေ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ အယံ အဂ္ဂေါ မဟာစောရော၊ ယော အသန္တံ
အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ”တိ” ဧဝံ လောကိယလောကုတ္တရဓနထေန-
နတော အဂ္ဂေါ မဟာစောရေတိ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ တံ ဣဓာပိ “သမြဟ္မကေ
လောကေ”တိ ဣမိနာ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ပကာသေသိ။

ဧသော ခေါ ဝသလာဓမ္မောတိ ဧတ္ထ ခေါတိ အဝဓာရဏတ္ထော၊ တေန
ဧသော ဧဝ ဝသလာဓမ္မော၊ ဝသလာနံ ဟီနော သဗ္ဗပစ္စိမကောတိ
အဝဓာရေတိ။ ကသ္မာ? ဝိသိဋ္ဌဝတ္ထုမိ ထေယျဓမ္မဝဿနတော၊ ယာဝ တံ ပဋိညံ
န ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ တာဝ အဝိဂတဝသလကရဏဓမ္မတော စာတိ။

ဧတေ ခေါ ဝသလာတိ ဣဒါနိ ယေ တေ ပဌမဂါထာယ အာသယဝိပတ္တိ-
 ဝသေန ကောဓနာဒယော ပဉ္စ၊ ပါပမက္ခိံ ဝါ ဒွိဓာ ကတွာ ဆ၊ ဒုတိယဂါထာယ
 ပယောဂဝိပတ္တိဝသေန ပါဏဟိံသကော ဧကော၊ တတိယာယ ပယောဂ-
 ဝိပတ္တိဝသေန ဝ ဂါမနိဂမနိဂ္ဂါဟကော ဧကော၊ စတုတ္ထာယ ထေယျာဝဟာရ-
 ဝသေန ဧကော၊ ပဉ္စမာယ ဣဏဝဉ္စနဝသေန ဧကော၊ ဆဋ္ဌာယ ပသယှာဝဟာရ-
 ဝသေန ပန္နဒူသကော ဧကော၊ သတ္တမာယ ကုဋ္ဌသက္ခိဝသေန ဧကော၊
 အဋ္ဌမာယ မိတ္တဒုတ္တိဝသေန ဧကော၊ နဝမာယ အကတညှဝသေန ဧကော၊
 ဒသမာယ ကတနာသနဝိဟေသနဝသေန ဧကော၊ ကောဒသမာယ ဟဒယ-
 ဝဉ္စနဝသေန ဧကော၊ ဒွါဒသမာယ ပဋိစ္ဆန္တကမ္မန္တဝသေန ဒွေ၊ တေရသ-
 မာယ အကတညှဝသေန ဧကော၊ စုဒ္ဒသမာယ ဝဉ္စနဝသေန ဧကော၊
 ပန္နရသမာယ ဝိဟေသနဝသေန ဧကော၊ သောဠသမာယ ဝဉ္စနဝသေန
 ဧကော၊ သတ္တရသမာယ အတ္တုက္ကံသနပရဝဟနဝသေန ဒွေ၊ အဋ္ဌာရသမာယ
 ပယောဂါသယဝိပတ္တိဝသေန ရောသကာဒယော သတ္တ၊ ဧကေနဝိသတိမာယ
 ပရိဘာသနဝသေန ဒွေ၊ ဝိသတိမာယ အဂ္ဂမဟာစောရဝသေန ဧကောတိ
 ဧဝံ တေတ္ထိံသ စတုတ္ထိံသ ဝါ ဝသလာ ဝုတ္တာ၊ တေ နိဒ္ဒိသန္တော အာဟ “ဧတေ
 ခေါ ဝသလာ ဝုတ္တာ၊ မယာ ယေ တေ ပကာသိတာတိ။ တဿတ္ထော—
 ယေ တေ မယာ ပုဗ္ဗေ “ဇာနာသိ ပန တံ ပြာဟူဏ ဝသလ”န္တိ၊ ဧဝံ
 သင်္ခေပတော ဝသလာ ဝုတ္တာ၊ တေ ဝိတ္တာရတော ဧတေ ခေါ ပကာသိတာတိ။
 အထ ဝါ ယေ တေ မယာ ပုဂ္ဂလဝသေန ဝုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မဝသေနာပိ ဧတေ
 ခေါ ပကာသိတာ။ အထ ဝါ ဧတေ ခေါ ဝသလာ ဝုတ္တာ အရိယေဟိ ကမ္မ-
 ဝသေန၊ န ဇာတိဝသေန၊ မယာ ယေ တေ ပကာသိတာ “ကောဓနော
 ဥပနာဟိ”တိအာဒိနာ နယေန။

၁၃၆။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဝသလံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ပြာဟူဏော
 သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ^၂ အတိဝ အဘိနိဝိဋ္ဌော ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဒိဋ္ဌိံ
 ပဋိသေဓေန္တော အာဟ “န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ”တိ။ တဿတ္ထော—
 ပရမတ္ထတော ဟိ န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ၊ န ဇစ္စာ ဟောတိ ပြာဟူဏော၊
 အပိစ ခေါ ကမ္မုနာ ဝသလော ဟောတိ၊ ကမ္မုနာ ဟောတိ ပြာဟူဏော၊
 အပရိသုဒ္ဓကမ္မဝဿနတော ဝသလော ဟောတိ၊ ပရိသုဒ္ဓေန ကမ္မုနာ အပရိ-
 သုဒ္ဓဝါဟနတော ပြာဟူဏော ဟောတိ။ ယသ္မာ ဝါ တုမှေ ဟိနံ ဝသလံ

ဥက္ကဋ္ဌံ မြာဟ္မဏံ မညိတ္ထ၊ တသ္မာ ဟိနေန ကမ္မုနာ ဝသလော ဟောတိ၊ ဥက္ကဋ္ဌေန ကမ္မုနာ မြာဟ္မဏော ဟောတိတိ ဝေမ္ဗိ အတ္ထံ ဉပေန္တော ဝေမာဟ။

၁၃၇-၁၃၉။ ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ နိဒဿနေန သာဓေတုံ “တဒမိနာပိ ဇာနာထာ”တိအာဒိကာ တိဿော ဂါထာယော အာဟ။ တာသု ဒွေ စတုပ္ပါဒါ၊ ဧကာ ဆပ္ပါဒါ၊ တာသံ အတ္ထော—ယံ မယာ ဝုတ္တံ “န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ”တိအာဒိ၊ တဒမိနာပိ ဇာနာထ၊ ယထာ မေဒံ နိဒဿနံ၊ တံ ဣမိနာပိ ပကာရေန ဇာနာထ၊ ယေန မေ ပကာရေန ယေန သာမညေန ဣဒံ နိဒဿနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကတမံ နိဒဿနန္တိ စေ? စဏ္ဍာလပုတ္တော သောပါကော။ပ။ မြဟ္မလောကူပပတ္တိယာတိ။

စဏ္ဍာလဿ ပုတ္တော စဏ္ဍာလပုတ္တော။ အတ္တနော ခါဒနတ္ထာယ မတေ သုနခေ လဘိတွာ ပစတိတိ သောပါကော။ မာတင်္ဂီတိ ဧဝံနာမော။ ဝိဿုတောတိ ဧဝံဟိနာယ ဇာတိယာ စ ဇီဝိကာယ စ နာမေန စ ပါကဋ္ဌော။

သောတိ ပုရိမပဒေန သမ္ပန္နိတွာ သော မာတင်္ဂီ ယသံ ပရမံ ပုတ္တော၊ အတ္တုတံ ဥတ္တမံ အတိဝိသိဋ္ဌံ ယသံ ကိတ္တိံ ပသံသံ ပုတ္တော။ ယံ သုဒုလ္လဘန္တိ ယံ ဥဋ္ဌာရကုလူပပန္နေနာပိ ဒုလ္လဘံ၊ ဟိနကုလူပပန္နေန သုဒုလ္လဘံ။ ဧဝံ ယသပ္ပတ္တဿ စ အာဂစ္ဆိံ တဿုပဋ္ဌာနံ၊ ခတ္တိယာ မြာဟ္မဏာ ဗဟူ၊ တဿ မာတင်္ဂဿ ပါရိစရိယတ္ထံ ခတ္တိယာစမြာဟ္မဏာ စ အညေ စ ဗဟူ ဝေဿသုဒ္ဓါဒယော ဇမ္ဗုဒီပမနုဿာ ယေဘုယျေန ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမိံသူတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဥပဋ္ဌာနသမ္ပန္နော သော မာတင်္ဂီ ဝိဂတကိလေသရဇတ္တာ ဝိရဇံ၊ မဟန္တေဟိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ပဋိပန္နတ္တာ မဟာပထံ၊ မြဟ္မလောကသင်္ခါတံ ဒေဝလောကံ ယာပေတုံ သမတ္ထတ္တာ ဒေဝလောကယာနသညိတံ အဋ္ဌသမာပတ္တိယာနံ အဘိရုဗ္ဗ တာယ ပဋိပတ္တိယာ ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟူ၊ သာ တထာ ဟိနာပိ န နံ ဇာတိ နိဝါရေသိ မြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ၊ မြဟ္မလောကူပပတ္တိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အယံ ပနုတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော—အတိတေ ကိရ မဟာပုရိသော တေန တေနပါယေန သတ္တဟိတံ ကရောန္တော သောပါကဇီဝိကေ စဏ္ဍာလကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော နာမေန မာတင်္ဂီ၊ ရူပေန ဒုဒ္ဓသိကော ဟုတွာ ဗဟိနဂရေ စမ္မကုဋ်ကာယ ဝသတိ၊ အန္တောနဂရေ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ နဂရေ သုရာနက္ခတ္တေ ဘောသိတေ ဓုတ္တာ ယထာ-
သကေန ပရိဝါရေန ကိဋ္ဌန္တိ။ အညတရာပိ မြာဟ္မဏမဟာသာလဓိတာ
ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဒေဝကညာ ဝိယ ရူပေန ဒဿနိယာ
ပါသာဒိကာ “အတ္တနော ကုလဝံသာနုရူပံ ကိဋ္ဌိဿာမိ”တိ ပဟူတံ
ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိကိဋ္ဌနသမ္ဘာရံ သကဇ္ဇေသု အာရောပေတွာ သဗ္ဗသေတဝဋ္ဌဝယုတ္တံ၊
ယာနမာရယု မဟာပရိဝါရေန ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆတိ ဝိဋ္ဌမင်္ဂလိကာတိ နာမေန။
သာ ကိရ “ဒုဿဣတံ ရူပံ အဝမင်္ဂလ”န္တိ ဒဋ္ဌံ န ဣစ္ဆတိ၊ တေနဿာ
ဝိဋ္ဌမင်္ဂလိကာတွေဝ သင်္ခါ ဥဒပါဒိ။

တဒါ သော မာတင်္ဂါ ကာလဿေဝ ဝုဠာယ ပဋ္ဌပိလောတိကံ နိဝါ-
သေတွာ ကံသတာဠိ^၄ ဟတ္ထေ ဗန္ဓိတွာ ဘာဇနဟတ္ထော နဂရံ ပဝိသတိ မနုဿေ
ဒိဿွာ ဒူရတော ဧဝံ ကံသတာဠိ အာကောဇ္ဇေန္တော။ အထ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ
“ဥဿရထ ဥဿရထာ”တိ ပုရတော ပုရတော ဟိနဇနံ အပနေန္တေဟိ
ပုရိသေဟိ နိယမာနာ နဂရဒွါရမဇ္ဈေ မာတင်္ဂံ ဒိဿွာ “ကော ဇေသော”တိ
အာဟ။ အဟံ မာတင်္ဂစဏ္ဍာလောတိ။ သာ “ဤဒိသံ ဒိဿွာ ဂတာနံ ကုတော
ဝုဇှိ”တိ ယာနံ နိဝတ္တာပေသိ။ မနုဿာ “ယံ မယံ ဥယျာနံ ဂန္တော ခဇ္ဇ-
ဘောဇ္ဇောဒိံ လဘေယျာမ၊ တဿ နော မာတင်္ဂန အန္တရာယော ကတော”တိ
ကုပိတာ “ဂဏှထ စဏ္ဍာလ”န္တိ လေဉူဟိ ပဟရိတွာ “မတော”တိ ပါဒေ
ဂဟေတွာ ဧကမန္တေ ဆဉေတွာ ကစဝရေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အဂမံသု။ သော
သတိံ ပဋိလဘိတွာ ဥဠာယ မနုဿေ ပုစ္ဆိ “ကိံ အယျာ ဒွါရံ နာမ
သဗ္ဗသာဓာရဏံ၊ ဥဒါဟု မြာဟ္မဏာနံယေဝ ကတ”န္တိ။ မနုဿာ အာဟံသု
“သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏ”န္တိ။ “ဧဝံ သဗ္ဗသာဓာရဏဒွါရေန ပဝိသိတွာ ဘိက္ခာ-
ဟာရေန ယာပေန္တိ မံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မနုဿာ ဣမံ အနယဗျသနံ ပါပေသု”န္တိ
ရထိကာယ ရထိကံ အာဟိဏ္ဍန္တော မနုဿာနံ အာရောစေတွာ မြာဟ္မဏဿ
သရဒွါရေ နိပဇ္ဇိ “ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အလဒ္ဓါ န ဝုဠဟိဿာမီ”တိ။

ပြာဟူဏော “သရဒ္ဓါရေ မာတင်္ဂါ နိပဇ္ဇော”တိ သုတွာ “တဿ ကာကဏိကံ ဒေထ၊ တေလေန အင်္ဂံ မက္ခေတွာ ဂစ္ဆတူ”တိ အာဟ။ သော တံ န ဣစ္ဆတိ၊ “ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အလဒ္ဓါ န ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ”စ္စေဝ အာဟ။ တတော ပြာဟူဏော “ဒွေ ကာကဏိကာယော ဒေထ၊ ကာကဏိကာယ ပူဝံ ခါဒတု၊

၁-သုတနက္ခတ္တေ (က)

၂-သဗ္ဗသေတဗလိဗဒ္ဓယုတ္တံ (သိ)

၃-ဒုဿဏ္ဍိတရူပံ အမင်္ဂလန္တိ (သိ)

၄-ကဋ္ဌတာလံ (သျှာ၊က)

၅-ကာကဏိကာယ မူလံ (သျှာ)၊ ကာကဏိကမူလံ (က)

ကာကဏိကာယ တေလေနံ အင်္ဂံ မက္ခေတွာ ဂစ္ဆတူ”တိ အာဟ။ သော တံ န ဣစ္ဆတိ၊ တထေဝ ဝဒတိ။ မြာဟ္မဏော သုတွာ “မာသကံ ဒေထ၊ ပါဒံ၊ ဥပခုကဟာပဏံ၊ ကဟာပဏံ၊ ဒွေ၊ တိဏီ”တိ ယာဝ သတံ အာဏာပေသိ၊ သော န ဣစ္ဆတိ၊ တထေဝ ဝဒတိ။ ဧဝံ ယာစန္ဒာနံယေဝ သူရိယော အတ္တင်္ဂတော။ အထ မြာဟ္မဏီ ပါသာဒါ ဩရုယ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိ “တာတ မာတင်္ဂံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အပရာဓံ ခမ၊ သဟဿံ ဂဏှာဟိ၊ ဒွေ တိဏီ”တိ ယာဝ “သတသဟဿံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ သော တုဏှိဘူတော နိပဇ္ဇိယေဝ။

ဧဝံ စတူဟပဉ္စာဟေ ဝိတိဝတ္ထေ ဗဟုမ္ပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အလဘန္တာ ခတ္တိယကုမာရာဒယော မာတင်္ဂဿ ဥပကဏ္ဏကေ အာရောစာပေသုံ “ပုရိသာ နာမ အနေကာနိပိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝီရိယံ ကတွာ ဣစ္ဆိတတ္ထံ ပါပုဏန္တိ၊ မာ ခေါ တံ နိဗ္ဗုဇ္ဇိ၊ အဒ္ဓါ ဒွိဟတိဟစ္စယေန ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ လစ္ဆသိ”တိ။ သော တုဏှိဘူတော နိပဇ္ဇိယေဝ။ အထ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမန္တာ ပဋိဝိဿကာ ဥဋ္ဌဟိတွာ “တုမေ မာတင်္ဂံ ဝါ ဥဋ္ဌာပေထ၊ ဒါရိကံ ဝါ ဒေထ၊ မာ အမေ သဗ္ဗေ နာသယိတ္တာ”တိ အာဟံသု။ တေသံ ကိရ အယံ ဒိဋ္ဌိ “ယဿ ဃရဒ္ဒါရေ ဧဝံ နိပဇ္ဇော စဏှာလော မရတိ၊ တဿ ဃရေန သဟ သမန္တာ သတ္တသတ္တဃရဝါသိနော စဏှာလာ ဟောန္တိ”တိ။ တတော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ နီလပဋ္ဌ-ပိလောတိကံ နိဝါသာပေတွာ ဥဋ္ဌုက်ကဋ္ဌောပိကာဒိနိ ဒတွာ ပရိဒေဝမာနံ တဿ သန္တိကံ နေတွာ “ဂဏှ ဒါရိကံ၊ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆာဟိ”တိ အဒံသု။ သာ ပဿေ ဌတွာ “ဥဋ္ဌာဟိ”တိ အာဟ၊ သော “ဟတ္ထေန မံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာပေဟိ”တိ အာဟ၊ သာ နံ ဥဋ္ဌာပေသိ။ သော နိသိဒိတွာ အာဟ “မယံ အန္တောနဂရေ ဝသိတုံ န လဘာမ၊ ဧဟိ မံ ဗဟိနဂရေ စမ္ပကုဋ္ဌိ နေဟိ”တိ။ သာ နံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ တတ္ထ နေသိ။ “ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ”တိ ဇာတကဘာဏကာ။ နေတွာ စဿ သရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ ဥဏှောဒကေန နှာပေတွာ ယာဂုံ ပစိတွာ အဒါသိ။ သော “မြာဟ္မဏကံညာ အယံ မာ ဝိနသိ”တိ ဇာတိသမ္ဘေဒံ အကတွာဝ အခုမာသမတ္တံ ဗလံ ဂဟေတွာ “အဟံ ဝနံ ဂစ္ဆာမိ၊ ‘အိတိစိရာယတိ’တိ မာ တံ ဥက္ကဏှိ”တိ ဝတွာ ဃရမာနုသကာနိ စ “ဣမံ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ အာဏာပေတွာ ဃရာ နိက္ခမ္ပ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ ကတိပါဟေနေဝ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ “ဣဒါနာဟံ

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မနာပေါ ဘဝိဿာမီ”တိ အာကာသေနာဂန္တာ နဂရဒ္ဓါရေ
ဩရောဟိတွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ သန္တိကံ ပေသေသိ။

သာ သုတွာ “ကောစိ မညေ မမ ဉ္ဇတကော ပဗ္ဗဇိတော မံ ဒုက္ခိတံ
ဥတွာ ဒဋ္ဌံ အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တယမာနာ ဂန္တာ တံ ဥတွာ
ပါဒေသု နိပတိတွာ “ကိဿ မံ အနာထံ တုမေ အကတ္တာ”တိ အာဟ။
မဟာပုရိသော “မာ တုံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ ဒုက္ခိနိ အဟောသိ၊ သကလ-
ဇမ္ဗုဒီပဝါသီဟိ တေ သက္ကာရံ ကာရေဿာမီ”တိ ဝတွာ ဧတဒဝေါစ “ဂစ္ဆ
တုံ ဃောသနံ ကရောဟိ ‘မဟာဗြဟ္မာ မမ သာမိကော န မာတင်္ဂေါ၊ သော
စန္ဒဝိမာနံ ဘိန္နိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿတိ’တိ”။ သာ
အာဟ “အဟံ ဘန္တေ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလမီတာ ဟုတွာ အတ္တနော ပါပ-
ကမ္မေန ဣမံ စဏ္ဍာလဘာဝံ ပတ္တာ၊ န သက္ကာမိ ဧဝံ ဝတ္တု”န္တိ။ မဟာပုရိသော
“န တုံ မာတင်္ဂဿ အာနုဘာဝံ ဇာနာသိ”တိ ဝတွာ ယထာ သာ သဒ္ဓဟတိ၊
တထာ အနေကာနိ ပါဠိဟာရိယာနိ ဒဿေတွာ တထေဝ တံ အာဏာ-
ပေတွာ အတ္တနော ဝသတိ အဂမာသိ။ သာ တထာ အကာသိ။

မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ ဟသန္တိ “ကထဉ္စိ နာမာယံ အတ္တနော ပါပကမ္မေန
စဏ္ဍာလဘာဝံ ပတွာ ပုန တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ကရိဿတိ”တိ။ သာ အဓိမာနာ
ဧဝ ဟုတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဃောသန္တိ နဂရံ အာဟိဏ္ဍတိ “ဣတော ဆဋ္ဌေ
ဒိဝသေ၊ ပဉ္စမေ၊ စတုတ္ထေ၊ တတိယေ၊ သုဝေ၊ အဇ္ဇေ အာဂမိဿတိ”တိ။ မနုဿာ
တဿာ ဝိဿတ္ထဝါစံ သုတွာ “ကဒါစိ ဧဝမ္ပိ သိယာ”တိ အတ္တနော အတ္တနော
သရဒ္ဓါရေသု မဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ သာဏိပါကာရံ၊ သဇ္ဇေတွာ ဝယပ္ပတ္တာ
ဒါရိကာယော အလင်္ကရိတွာ “မဟာဗြဟ္မာနိ အာဂတေ ကညာဒါနံ ဒဿာမာ”တိ
အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တာ နိသီဒိ သု။ အထ မဟာပုရိသော ပုဏ္ဏမဒိဝသေ
ဂဂနတလံ ဥပါရူဠေ စန္ဒေ စန္ဒဝိမာနံ ဖာလေတွာ ပဿတော မဟာဇနဿ
မဟာဗြဟ္မာရူပေန နိဂစ္ဆိ၊ မဟာဇနော “ဒွေ စန္ဒာ ဇာတာ”တိ အတိမညိ။
တတော အနုက္ကမေန အာဂတံ ဒိသ္မာ “သစ္စံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ အာဟ၊ မဟာ-
ဗြဟ္မာဝ အယံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ဒမေတုံ ပုဗ္ဗေ မာတင်္ဂဝေသေနာဂန္တိ”တိ နိဋ္ဌံ
အဂမာသိ။ ဧဝံ သော မဟာဇနေန ဒိဿမာနော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဝသနဌာနေ
ဧဝ ဩတရိ။ သာ စ တဒါ ဥတုနိ အဟောသိ၊ သော တဿာ နာဘိ အင်္ဂုဋ္ဌကေန
ပရာမသိ၊ တေန ဖဿေန ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ။ တတော နံ “ဂဗ္ဘော တေ

သဏ္ဌိတော၊ ပုတ္တမိ ဇာတေ တံ နိဿာယ ဇီဝါဟိ”တိ ဝတွာ ပဿတော မဟာဇနဿ ပုန စန္ဒရိမာနံ ပါရိသိ။

ဗြာဟ္မဏာ “ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ မဟာဗြဟ္မုနော ပဇာပတိ အမှာကံ မာတာ ဇာတာ”တိ ဝတွာ တတော တတော အာဂစ္ဆန္တိ။ တံ သက္ကာရံ ကာတုကာမာနံ မနုဿာနံ သမ္ပိဋ္ဌနေန^၁ နဂရဒွါရာနိ အနောကာသာနိ အဟေသုံ။ တေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ဟိရညရာသိမှိ ဌပေတွာ နှာပေတွာ မဏ္ဍေတွာ ရထံ အာရောပေတွာ မဟာသက္ကာရေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရာပေတွာ နဂရမဇ္ဈေ မဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ တတြိ နံ “မဟာဗြဟ္မုနော ပဇာပတိ”တိ ဒိဋ္ဌဌာနေ ဌပေတွာ ဝဿာပေန္တိ “ယာဝဿာပတိရူပံ ဝသနောကာသံ ကရောမ၊ တာဝ ဣဝေဝ ဝသတူ”တိ။ သာ မဏ္ဍပေ ဧဝ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တံ ဝိသုဒ္ဓဒိဝသေ သဒ္ဓိ^၂ ပုတ္တေန သသီသံ နှာပေတွာ မဏ္ဍပေ ဇာတောတိ ဒါရကဿ “မဏ္ဍဗျကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။ တတော ပဘုတိ စ နံ ဗြာဟ္မဏာ “မဟာဗြဟ္မုနော ပုတ္တော”တိ ပရိဝါရေတွာ စရန္တိ။ တတော အနေကသတသဟဿပ္ပကာရာ ပဏ္ဏာကာရာ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ကုမာရဿာရက္ခံ ဌပေသုံ၊ အာဂတာ လဟုံ ကုမာရံ ဒဠု န လာဘန္တိ။

ကုမာရော အနုပုဗ္ဗေန ဝုဇိမန္တာယ ဒါနံ ဒါတုံ အာရဒ္ဓေါ။ သော သာလာယ^၁ သမ္ပတ္တာနံ ကပဏဒ္ဓိကာနံ အဒတွာ ဗြာဟ္မဏာနံယေဝ ဒေတိ။ မဟာပုရိသော “ကိ” မမ ပုတ္တော ဒါနံ ဒေတိ”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဗြာဟ္မဏာနံယေဝ ဒါနံ ဒေန္တိ ဒိသွာ “ယထာ သဗ္ဗေသံ ဒဿတိ၊ တထာ ကရိဿာမီ”တိ စိဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာကာသေန အာဂမ္မ ပုတ္တဿ သရဒွါရေ အဌာသိ။ ကုမာရော တံ ဒိသွာ “ကုတော အယံ ဧဝံ ဝိရူပဝေသော ဝသလော အာဂတော”တိ ကုဒ္ဓေါ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကုတော န အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ၊
ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
သင်္ကာရစောဠိ ပဋိမုဉ္ဇ ကဏ္ဍေ၊
ကော ရေ တုဝံ ဇဟာသိ အဒက္ခိဏေယျော”တိ^၄။

ဗြာဟ္မဏာ “ဂဏှထ ဂဏှထာ”တိ တံ ဂဟေတွာ အာကောဇ္ဇေတွာ အနယဗျသနံ ပါပေသုံ။ သော အာကာသေန ဂန္ဓာ ဗဟိနဂရေ

၁-သက္ကာတုကာမာ၊ မနုဿသမ္ပိဋ္ဌနေန (သိ)

၃-ရုမ္မဝါသီ (သိ)

၂-အာသာယ (သိ၊ သျှာ)

၄-ခု ၅-၃၀၉-ပိဋေ ဇာတကေ။

ပစ္စဋ္ဌာသိ။ ဒေဝတာ ကုပိတာ ကုမာရံ ဂလေ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓိပါဒံ အဓော-
သိရံ ဌပေသုံ၊ သော အက္ခိဟိ နိဂ္ဂတေဟိ မုခေန ခေဋံ ပုဂ္ဂရန္တေန
သရုသရုပဿာသိ ဒုက္ခံ ဝေဒယတိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သုတွာ “ကောစိ
အာဂတော အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ပဗ္ဗဇိတော အာဂစ္ဆိတိ။ ကုဟိ ဂတောတိ။
ဧဝံ ဂတောတိ။ သာ တတ္ထ ဂန္ဓာ “ခမထ ဘန္တေ အတ္တနော ဒါသဿာ”တိ
ယာစန္တိ တဿ ပါဒမူလေ ဘူမိယာ နိပဇ္ဇိ။ တေန စ သမယေန မဟာပုရိသော
ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ယာဂုံ လဘိတွာ တံ ပိဝန္တော တတ္ထ နိသိန္တော ဟောတိ၊
သော အဝသိဋ္ဌံ ထောက် ယာဂုံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အဒါသိ “ဂစ္ဆိမံ ယာဂုံ
ဥဒကကုမ္ဘိယာ အာလောလေတွာ ယေသံ ဘူတဝိကာရော အတ္ထိ၊ တေသံ
အက္ခိမုခကဏ္ဍနာသာဗိလေသု အာသိဉ္စ၊ သရိရဉ္စ ပရိပ္ပေါသေဟိ၊ ဧဝံ နိဗ္ဗိကာရာ
ဘဝိဿန္တိ”တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ တတော ကုမာရေ ပကတိ-
သရိရေ ဇာတေ “ဧဟိ တာတ မဏ္ဍုဗျ တံ ခမာပေဿာမာ”တိ ပုတ္တဉ္စ သဗ္ဗေ
ဗြာဟ္မဏေ စ တဿ ပါဒမူလေ နိက္ကုဇ္ဇိတွာ နိပဇ္ဇောပေတွာ ခမာပေသိ။

သော “သဗ္ဗဇနဿ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ ဩဝေဒိတွာ ဓမ္မကထံ ကတွာ အတ္တနော
ဝသနဋ္ဌာနံယေဝ ဂန္ဓာ စိန္တေသိ “ဣတ္ထိသု ပါကဋ္ဌာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ဒမိတာ၊
ပုရိသေသု ပါကဋ္ဌော မဏ္ဍုဗျကုမာရော၊ ဣဒါနိ ကော ဒမေတဗ္ဗော”တိ။ တတော
ဇာတိမန္တတာပသံ အဒ္ဓသ ဗန္ဓုမတိနဂရံ နိဿာယ ကုမ္ဘဝတိနဒီတိရေ၊ ဝိဟရန္တိ။
သော “အဟံ ဇာတိယာ ဝိသိဋ္ဌော၊ အညေဟိ ပရိဘုတ္တောဒကံ န ပရိဘုဉ္ဇာ-
မီ”တိ ဥပရိနဒိယာ ဝသတိ။ မဟာပုရိသော တဿ ဥပရိဘာဂေ ဝါသံ
ကပ္ပေတွာ တဿ ဥဒကပရိဘောဂဝေလာယံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ ဥဒကေ ပက္ခိပိ၊
တာပသော တံ ဥဒကေန ဝုယုမာနံ ဒိသ္မာ “ကေနိဒံ ခိတ္တ”န္တိ ပဋိသောတံ
ဂန္ဓာ မဟာပုရိသံ ဒိသ္မာ “ကော ဧတ္တာ”တိ အာဟ။ မာတင်္ဂစဏ္ဍာလော
အာစရိယာတိ။ အပေဟိ စဏ္ဍာလ၊ မာ ဥပရိနဒိယာ ဝသိတိ။ မဟာ-
ပုရိသော “သာဓု အာစရိယာ”တိ ဟေဋ္ဌာနဒိယာ ဝသတိ၊ ပဋိသောတမ္ပိ
ဒန္တကဋ္ဌံ တာပသဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတိ၊ တာပသော ပုန ဂန္ဓာ “အပေဟိ
စဏ္ဍာလ၊ မာ ဟေဋ္ဌာနဒိယံ ဝသ၊ ဥပရိနဒိယာယေဝ ဝသာ”တိ အာဟ။
မဟာပုရိသော “သာဓု အာစရိယာ”တိ တထာ အကာသိ၊ ပုနပိ တထေဝ
အဟောသိ။ တာပသော ပုနပိ “တထာ ကရောတိ”တိ ဒုဋ္ဌော မဟာပုရိသံ သပိ
“သူရိယဿ တေ ဥဂ္ဂမနဝေလာယ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလတူ”တိ။ မဟာပုရိသောပိ
“သာဓု အာစရိယ အဟံ ပန သူရိယုဋ္ဌာနံ န ဒေမီ”တိ ဝတွာ သူရိယုဋ္ဌာနံ

နိဝါရေသိ။ တတော ရတ္တိ န ဝိဘာယတိ၊ အန္ဓကာရော ဇာတော၊ ဘိတာ ဗန္ဓုမတီဝါသိနော တာပသဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အတ္တိ န ခေါ အာစရိယ အမှာကံ သောတ္တိဘာဝေါ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တေ ဟိ တံ “အရဟာ”တိ မညန္တိ၊ သော တေသံ သဗ္ဗမာစိက္ခိ။ တေ မဟာပုရိသံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သုရိယံ ဘန္ဓေ မုဇ္ဈတာ”တိ ယာစိံသု၊ မဟာပုရိသော “ယဒိ တုမှာကံ အရဟာ အာဂန္ဓာ မံ ခမာပေတိ၊ မုဇ္ဈာမိ”တိ အာဟ။

မနုဿာ ဂန္ဓာ တာပသံ အာဟံသု “ဧဟိ ဘန္ဓေ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတံ ခမာပေဟိ၊ မာ တုမှာကံ ကလဟကာရဏာ မယံ နသိမ္မာ”တိ။ သော “နာဟံ စဏ္ဍာလံ ခမာပေမိ”တိ အာဟ။ မနုဿာ “အမေ တံ နာသေသိ”တိ တံ ဟတ္ထပါဒေသု ဂဟေတွာ မဟာပုရိသဿ သန္တိကံ နေသုံ။ မဟာပုရိသော “မမ ပါဒမူလေ ကုစ္ဆိယာ နိပဇ္ဇိတွာ ခမာပေန္တေ ခမာမိ”တိ အာဟ။ မနုဿာ “ဧဝံ ကရောဟိ”တိ အာဟံသု။ တာပသော “နာဟံ စဏ္ဍာလံ ဝန္ဓာမိ”တိ။ မနုဿာ “တဝ ဆန္ဓေန န ဝန္တိဿသိ”တိ ဟတ္ထပါဒမဿုဂီဝါဒီသု ဂဟေတွာ မဟာပုရိသဿ ပါဒမူလေ သယာပေသုံ။ သော “ခမာမဟံ ဣမဿ၊ အဝိစာဟံ တဿေဝါနုကမ္မာယ သုရိယံ န မုဇ္ဈာမိ။ သုရိယေ ဟိ ဥဂ္ဂတမတ္တေ မုဒ္ဒါ အဿ သတ္တဓာ ဖလိဿတိ”တိ အာဟ။ မနုဿာ “ဣဒါနိ ဘန္ဓေ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ အာဟံသု။ မဟာပုရိသော “တေန ဟိ ဣမံ ဂလပ္ပမာဏေ ဥဒကေ ဌပေတွာ မတ္တိကာပိဏ္ဍေနဿ သီသံ ပဋိစ္ဆာဒေထ၊ သုရိယရသ္မိဟိ ဖုဋ္ဌော မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဖလိဿတိ၊ တသ္မိံ ဖလိတေ ဧသ အညတြ ဂစ္ဆတူ”တိ အာဟ။ တေ တာပသံ ဟတ္ထပါဒါဒီသု ဂဟေတွာ တထာ အကံသု၊ သုရိယေ မုဇ္ဈိတမတ္တေ မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဖလိတွာ ပတိ၊ တာပသော ဘိတော ပလာယိ။ မနုဿာ ဒိသွာ “ပဿထ ဘော သမဏဿ အာနဘာဝ”န္တိ ဒန္တ- ကဋ္ဌပက္ခိပနမာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရေတွာ “နတ္ထိ ဤဒိသော သမဏော”တိ တသ္မိံ ပသိဒိံသု။ တတော ပဘုတိ သကလဇမ္ပဒိပေ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒယော ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတဿ ဥပဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ သော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “တဒမိနာပိ ဇာနာထ။ ပ။ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ”တိ။

၁၄၀-၁၄၁။ ဧဝံ “န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ၊ ကမ္မုနာ ဝသလော ဟောတိ”တိ သာဓေတွာ ဣဒါနိ “န ဇစ္စာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော၊ ကမ္မုနာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော”တိ ဧတံ သာဓေတုံ အာဟ “အဇ္ဈာယကုလေ

ဇာတာ။ ပ။ ဒုဂ္ဂဗျာ ဂရဟာယ ဝါ”တိ။ တတ္ထ အဇ္ဈာယကကုလေ ဇာတာတိ မန္တဇ္ဈာယကေ ပြာဟ္မဏကုလေ ဇာတာ။ “အဇ္ဈာယကကုဋ္ဌေ ဇာတာ”တိပိ ပါဌော၊ မန္တာနံ အဇ္ဈာယကေ အနုပကုဋ္ဌေ စ ပြာဟ္မဏကုလေ ဇာတာတိ အတ္ထော။ မန္တာ ဗန္ဓဝါဇေတသန္တိ မန္တ ဗန္ဓဝါ။ ဝေဒဗန္ဓု ဝေဒပဋိဿရဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေ စ ပါပေသု ကမ္မေသု အဘိဏ္ဍမုပဒိဿရေတိ တေ ဧဝံ ကုလေ ဇာတာ မန္တဗန္ဓဝါ စ သမာနာပိ ယဒိ ပါဏာတိပါတာဒိသု ပါပကမ္မေသု ပုနပ္ပုနံ ဥပဒိဿန္တိ၊ အထ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဂါရယှာ သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတိ၊ တေ ဧဝမုပဒိဿမာနာ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ မာတာပိတူဟိပိ “နယိမေ အမှာကံ ပုတ္တာ၊ ဒုဇ္ဇာတာ ဧတေ ကုလဿ အင်္ဂါရဘူတာ၊ နိက္ကမုထ နေ”တိ၊ ပြာဟ္မဏေဟိပိ “ဂဟပတိကာ ဧတေ၊ န ဧတေ ပြာဟ္မဏာ၊ မာ နေသံ သဒ္ဓယညထာလိပါတာဒိသု ပဝေသံ ဒေထ၊ မာ နေဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပထာ”တိ၊ အညေဟိပိ မနုဿေဟိ “ပါပကမ္မန္တာ ဧတေ၊ န ဧတေ ပြာဟ္မဏာ”တိ ဧဝံ ဂါရယှာ ဟောန္တိ။ သမ္ပရာယေ စ နေသံ ဒုဂ္ဂတိ နိရယာဒိဘေဒါ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဧတေသံ ပရလောကေ ဟောတိတိ အတ္ထော။ သမ္ပရာယေ ဝါတိပိ ပါဌော။ ပရလောကေ ဧတေသံ ဒုက္ခဿ ဂတိ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယေဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။ န နေ ဇာတိ နိဝါရေတိ၊ ဒုဂ္ဂဗျာ ဂရဟာယ ဝါတိ သာ တထာ ဥက္ကဋ္ဌာပိ ယံ တံ သာရတော ပစ္စေသိ၊ ဇာတိ ဧတေ ပါပကမ္မေသု ပဒိဿန္တေ ပြာဟ္မဏေ “သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဒုဂ္ဂတိယာ ဝါ၊ “ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဂါရယှာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဂရဟာယ ဝါ န နိဝါရေတိ။

၁၄၂။ ဧဝံ ဘဂဝါ အဇ္ဈာယကကုလေ ဇာတာနမ္ပိ ပြာဟ္မဏာနံ ဂါရယာ-
ဒိကမ္မဝသေန ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပတိတဘာဝံ ဒီပေန္တော ဒုဂ္ဂတိဂမနေန စ
သမ္ပရာယေ ပြာဟ္မဏဇာတိယာ အဘာဝံ ဒီပေန္တော “န ဇစ္စာ ဟောတိ
ပြာဟ္မဏော၊ ကမ္မုနာ ဟောတိ ပြာဟ္မဏော”တိ ဧတမ္ပိ အတ္ထံ သာဓေတွာ
ဣဒါနိ ဒုဝိဓမ္ပိ အတ္ထံ နိဂမေန္တော အာဟ “ဧဝံ ပြာဟ္မဏ—

န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ၊ န ဇစ္စာ ဟောတိ ပြာဟ္မဏော။

ကမ္မုနာ ဝသလော ဟောတိ၊ ကမ္မုနာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော”တိ။

သေသံ ကသိဘာရဒွါဇသုတ္တေ ဂုတ္တနယမေဝ။ ဝိသေသတော ဝါ ဧတ္ထ နိက္ခုဋ္ဌိတံ ဝါတိအာဒိနံ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗျာ—ယထာ ကောမိ နိက္ခုဋ္ဌိတံ

ဝါ ဥက္ကဋ္ဌေယျ၊ ဧဝံ မံ ကမ္မဝိမုခံ ဇာတိဝါဒေ ပတိတံ “ဇာတိယာ မြာဟ္မဏ-
ဝသလဘာဝေါ ဟောတိ”တိ ဝိဇ္ဇိတော ဝုဋ္ဌာပေန္တေန၊ ယထာ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝိဝရေယျ၊
ဧဝံ ဇာတိဝါဒပဋိစ္ဆန္တံ ကမ္မဝါဒံ ဝိဝရန္တေန၊ ယထာ မူဠဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊
ဧဝံ မြာဟ္မဏဝသလဘာဝဿ အသမ္ဘိန္ဒဥဇုမဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တေန၊ ယထာ အန္ဓ-
ကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ဧဝံ မာတင်္ဂါဒိနိဒဿနပဇ္ဇောတ-
ဓာရဏေန မယှံ ဘောတာ ဂေါတမေန ဧတေဟိ ပရိယာယေဟိ ပံကာသိ-
တတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတောတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇသုတ္တဝါဒ နိဋ္ဌိတ။

ဂ-မေတ္တသုတ္တဝါဒ

ကရဏီယမတ္တကုသလေနာတိ မေတ္တသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဟိမဝန္တပဿ-
တော ကိရ ဒေဝတာဟိ ဥဗ္ဗာဠာ ဘိက္ခူ၊ ဘဂဝတော သန္တိကံ သာဝတ္ထိံ
အာဂစ္ဆိံသု၊ တေသံ ဘဂဝါ ပရိတ္တတ္ထာယ ကမ္မဋ္ဌာနတ္ထာယ စ ဣမံ သုတ္တံ
အဘာသိ။ အယံ တာဝ သင်္ခေပေါ။

အယံ ပဲန ဝိတ္တာရော—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ
ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ပဟုလာ
နာနာဝေရဇ္ဇကာ ဘိက္ခူ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ တတ္ထ
တတ္ထ ဝဿံ ဥပဂန္တုကာမာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တိ။ တတြ သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ
ရာဂစရိတာနံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကဝသေန ဧကောဒသဝိမံ အသုဘ-
ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဒေါသစရိတာနံ စတုဗ္ဗိမံ မေတ္တာဒိကမ္မဋ္ဌာနံ၊ မောဟစရိတာနံ
မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာနာဒိနိ၊ ဝိတက္ကစရိတာနံ အာနာပါနဿတိပထဝီကသိ-
ဏာဒိနိ၊ သဒ္ဓါစရိတာနံ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနာဒိနိ၊ ဗုဒ္ဓိစရိတာနံ စတုဓာတု-
ဝဝတ္ထနာဒိနိတိ ဣမိနာ နယေန စတုရာသီတိသဟဿပုဘေဒစရိတာနုကူလာနိ
ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ကထေတိ။

အထ ခေါ ပဉ္စမတ္တာနိ ဘိက္ခုသတာနိ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ
ဥဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာယသေနာသနဉ္စ ဂေါစရဂါမဉ္စ ပရိယေသမာနာနိ အနုပုဗ္ဗေန

အပါယဒုက္ခာနီတိ၊ အထ ဝါ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ စတ္တာရိ၊ အပါယဒုက္ခံ ပဉ္စမံ၊ အတိတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ၊ အနာဂတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ၊ ပစ္စုပ္ပန္တေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခံ”န္တိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပရိဟရဏံ အာစိန္တိတွာ တေသံ ဘိက္ခုနံ မေတ္တတ္ထဉ္စ ပရိတ္တတ္ထဉ္စ ဝိပဿနာပါဒကဗျာနတ္ထဉ္စ ဣမံ သုတ္တံ အဘာသီတိ။

၁၄၃။ တတ္ထ ကရဏီယမတ္ထကုသလေနာတိ ဣမိဿာ ပဌမဂါထာယ
တာဝ အယံ ပဒဝဏ္ဏနာ—ကရဏီယန္တိ ကာတဗ္ဗံ၊ ကရဏာရဟန္တိ အတ္ထော။
အတ္ထောတိ ပဋိပဒါ၊ ယံ ဝါ ကိဉ္စိ အတ္တနော ဟိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ အရဏီယတော
အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ၊ အရဏီယတော နာမ ဥပဂန္တဗ္ဗတော။ အတ္ထေ ကုသလေန
အတ္ထကုသလေန၊ အတ္ထဆေကေနာတိ^၁ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယန္တိ အနိယမိတ-
ပစ္စတ္တံ။ တန္တိ နိယမိတဥပယောဂံ။ ဥဘယမ္ပိ ဝါ ယံ တန္တိ ပစ္စတ္တဝစနံ။ သန္တိ
ပဒန္တိ ဥပယောဂဝစနံ။ တတ္ထ လက္ခဏတော သန္တိ၊ ပတ္တဗ္ဗတော ပဒံ၊ နိဗ္ဗာ-
နဿေတံ အဓိဝစနံ။ အဘိသမေစ္စာတိ အဘိသမာဂန္တော။ သက္ကောတိတိ
သက္ကော၊ သမတ္ထော ပဋိဗလောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇ္ဇတိ အဇ္ဇေယျတ္ထော။
သုဋ္ဌ၊ ဥဇ္ဇတိ သုဟုဇ္ဇ။ သုခံ ဝစော အသ္မိန္တိ သုဝစော။ အဿာဘိ ဘဝေယျ။
မုဇ္ဈတိ မဒ္ဒေယျတ္ထော။ န အတိမာနိတိ အနတိမာနိ။

အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထဝဏ္ဏနာ—ကရဏီယမတ္ထကုသလေန ယန္တိ သန္တိ ပဒံ
အဘိသမေဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ တာဝ အတ္ထိ ကရဏီယံ, အတ္ထိ အကရဏီယံ။ တတ္ထ
သင်္ခေပတော သိက္ခတ္ထယံ ကရဏီယံ၊ သီလဝိပတ္တိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ အာစာရဝိပတ္တိ
အာဇီဝဝိပတ္တိတိ ဧဝမာဒိ အကရဏီယံ။ တထာ အတ္ထိ အတ္ထကုသလော,
အတ္ထိ အနတ္ထကုသလော။

တတ္ထ ယော ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ န အတ္တာနံ သမ္မာ ပယောဇေတိ၊
ခဏ္ဍသီလော ဟောတိ၊ ဧကဝိသတိဝိဓံ အနေသနံ နိဿာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။
သေယျထိဒံ? ဝေဠုဒါနံ ပတ္တဒါနံ ပုပ္ဖဒါနံ ဖလဒါနံ ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ
မုခေါဒကဒါနံ သိနာနဒါနံ စုဏ္ဏဒါနံ မတ္တိကာဒါနံ စာဠကမျတံ မုဂ္ဂသုပျတံ ၊
ပါရိဘဋျတံ ဇဿံပေသနိယံ ဝေဇ္ဇကမ္ပံ ဒူတကမ္ပံ ပဟိဏဂမနံ ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍ-
ဒါနာနုပ္ပဒါနံ? ဝတ္ထုဝိဇ္ဇံ? နက္ခတ္တဝိဇ္ဇံ အင်္ဂဝိဇ္ဇန္တိ။ ဆဗ္ဗိဓေ စ အဂေါစရေ

၁-အထွေထွေ ဆေးကုစီ (သီ၊ သျှာ)

၃-ပိဋကဒါနံ (က)

၂-မုဂ္ဂသုပ္ပတံ (သီ၊ သျှာ)

၄-ဝတ္ထုပိဋံ ခေတ္တပိဋံ (က)

စရတိ။ သေယျထိဒံ? ဝေသိယဂေါစရေ ဝိဓေထုလ္လကုမာရိကပဏ္ဏကဘိက္ခုနိ-
ပါနာဂါရဂေါစရေတိ။ သံသဋ္ဌော စ ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ
တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ အနန္တလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန။ ယာနိ
ဝါ ပန တာနိ ကုလာနိ အသဒ္ဓါနိ အပ္ပသန္တာနိ အနောပါနဘူတာနိ အက္ခော-
သကပရိဘာသကာနိ အနတ္ထကာမာနိ အဟိတအဖာသုကအယောဂက္ခေမ-
ကာမာနိ ဘိက္ခုနံ။ပ။ ဥပါသိကာနံ၊ တထာရူပါနိ ကုလာနိ သေဝတိ ဘဇတိ
ပယိရူပါသတိ။ အယံ **အနတ္တကုသလော။**

ယော ပန ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တာနံ သမ္မာ ပယောဇေတိ၊
အနေသနံ ပဟာယ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ပတိဋ္ဌာတုကာမော သဒ္ဓါသီသေန
ပါတိမောက္ခသံဝရံ၊ သတိသီသေန ဣန္ဒြိယသံဝရံ၊ ဝီရိယသီသေန အာဇီဝပါရိ-
သုဒ္ဓိံ၊ ပညာသီသေန ပစ္စယပဋိသေဝနံ ပူရေတိ။ အယံ **အတ္တကုသလော။**

ယော ဝါ သတ္တာပတ္တိက္ခန္ဓသောဓနဝသေန ပါတိမောက္ခသံဝရံ၊ ဆဒ္ဓါရေ
သန္ဓိတာရမ္မဏေသု အဘိဇ္ဈာဒီနံ အနုပ္ပတ္တိဝသေန ဣန္ဒြိယသံဝရံ၊ အနေသန-
ပရိဝဇ္ဇနဝသေန ဝိညုပသတ္တဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကဝဏ္ဏိတပစ္စယပဋိသေဝနေ စ အာဇီ-
ဝပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ယထာဝုတ္တပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ပစ္စယပဋိသေဝနံ၊ စတုဇ္ဈရိယာပထ-
ပရိဝတ္တနေ သာတ္တကာဒီနံ ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန သမ္ပဗညဉ္ဇ သောဓေတိ၊ အယမ္ပိ
အတ္တကုသလော။

ယော ဝါ ယထာ ဦသောဒကံ ပဋိစ္စ သံကိလိဋ္ဌံ ဝတ္ထံ ပရိယောဒါယတိ၊
ဆာရိကံ ပဋိစ္စ အာဒါသော၊ ဥက္ကာမုခံ ပဋိစ္စ ဇာတရူပံ၊ တထာ ဉာဏံ ပဋိစ္စ
သီလံ ဝေါဒါယတိတိ ဥတွာ ဉာဏောဒကေန ဓောဝန္တော သီလံ ပရိယောဒါ-
ပေတိ။ ယထာ စ ကိင်္ဂီ သကုဏိကာ အဏ္ဏံ၊ စမရိမိဂေါ ၂ ဝါလမိံ၊ ဧက-
ပုတ္တိကာ နာရီ ပိယံ ဧကပုတ္တကံ၊ ဧကနယနော ပုရိသော တံ ဧကနယနံ
ရက္ခတိ၊ တထာ အတိဝိယ အပ္ပမတ္တော အတ္တနော သီလက္ခန္ဓံ ရက္ခတိ၊
သာယံပါတံ ပစ္စဝေက္ခမာနော အဏုမတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ န ပဿတိ၊ အယမ္ပိ **အတ္တ-
ကုသလော။**

ယော ဝါ ပန အဝိပ္ပဋိသာရကရသီလေ ပတိဋ္ဌာယ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနပဋိပဒံ
ပဂ္ဂဏှာတိ၊ တံ ပဂ္ဂဟေတွာ ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကရေတိ၊ ကသိဏပရိကမ္ဘံ
ကတွာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ အယမ္ပိ **အတ္တကုသလော။** ယော ဝါ ပန

သံမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ သမ္ပသိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ အယံ အတ္တကုသလာနံ အဂ္ဂေါ။

တတ္ထ ယေ ဣမေ ယာဝ အဝိပ္ပုဋ်သာရကရသီလေ ပတိဋ္ဌာနေန၊ ယာဝ ဝါ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနပဋိပဒါယ ပဂ္ဂဟဏေန မဂ္ဂဖလေန ဝဏ္ဏိတာ အတ္တကုသလာ၊ တေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အတ္တကုသလာတိ အဓိပ္ပေတာ။ တထာဝိဓာ စ တေ ဘိက္ခု။။ တေန ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခု သန္ဓာယ ဧကပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ “ကရဏီယမတ္တကုသလေနာ”တိ အာဟ။

တတော “ကိံ ကရဏီယ”န္တိ တေသံ သဗ္ဗာတကင်္ခါနံ အာဟ “ယန္တိ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စာ”တိ။ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—တံ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓေဟိ ဝဏ္ဏိတံ သန္တိ နိဗ္ဗာနပဒံ ပဋိဝေဓဝသေန အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမေန ယံ ကရဏီယန္တိ။ ဧတ္ထ စ ယန္တိ ဣမဿ ဂါထာပါဒဿ အာဒိတော ဝုတ္တမေဝ ကရဏီယန္တိ အဓိကာရတော အနုဝတ္တတိ၊ တံ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စာတိ။ အယံ ပန ယသ္မာ သာဝသေသပါဌော အတ္ထော၊ တသ္မာ “ဝိဟရိတုကာမေနာ”တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အထ ဝါ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စာတိ အနုဿဝါဒိဝသေန လောကီယပညာယ နိဗ္ဗာနပဒံ သန္တိ ဥတွာ တံ အဓိဂန္တုကာမေန ယန္တိ ကရဏီယန္တိ အဓိကာရတော အနုဝတ္တတိ၊ တံ ကရဏီယမတ္တကုသလေနာတိ ဝေဓမ္မတ္ထ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ “ကရဏီယမတ္တကုသလေနာ”တိ ဝုတ္တေ “ကိ”န္တိ စိန္တေန္တာနံ အာဟ “ယန္တိ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စာ”တိ။ တသေဝံ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော—လောကီယပညာယ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ယံ ကရဏီယံ၊ တန္တိ။ ယံ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ ကရဏီယံ၊ ကရဏာရဟမေဝ တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကိံ ပန တန္တိ? ကိမညံ သိယာ အညတြ တဒဓိဂမူပါယတော။ ကာမဉ္ဇေတံ ကရဏာရဟတ္တေန သိက္ခတ္တယဒီပကေန အာဒိပဒေန ဝုတ္တံ၊ တထာ ဟိ တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ အဝေါစုမှာ “အတ္ထိ ကရဏီယံ အတ္ထိ အကရဏီယံ။ တတ္ထ သင်္ခေပတော သိက္ခတ္တယံ ကရဏီယ”န္တိ။ အဘိသင်္ခေပဒေသိတတ္တာ ပန တေသံ ဘိက္ခုနံ ဧကဟိစိ ဝိညာတံ၊ ဧကဟိစိ န ဝိညာတံ၊ တတော ယေဟိ န ဝိညာတံ၊ တေသံ ဝိညာပနတ္ထံ ယံ ဝိသေသတော အာရညကေန ဘိက္ခုနာ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ

ဝိတ္တာရေန္တော “သက္ကော ဥဇ္ဇ ဓ သုဟုဇ္ဇ ဓ၊ သုဝစော ဓဿ မုဒု အနတိ-
မာနိ”တိ ဣမံ တာဝ ဥပဓုဂါထံ အာဟ။

ကို ဝုတ္တံ ဟောတိ? သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမော လောကိ-
ယပညာယ ဝါ တံ အဘိသမေစ္စ တဒဓိဂမာယ ပဋိပဇ္ဇမာနော အာရညကော
ဘိက္ခု ဒုတိယစတုတ္ထပဓာနိယဂ်သမန္ဓာဂမေန ကာယေ ဓ ဇီဝိတေ ဓ
အနပေက္ခော ဟုတွာ သစ္စပဋိဝေဓာယ ပဋိပဇ္ဇိတုံ သက္ကော အဿ၊ တထာ
ကသိဏပရိကမ္မဝတ္ထသမာဒါနာဒိသု၊ အတ္တနော ပတ္တဝီဝရပဋိသင်္ခရဏာဒိသု ဓ၊
ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရိနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ၊ တေသု အညေသု ဓ
ဧဝရူပေသု သက္ကော အဿ ဒက္ခော အနလသော သမတ္ထော။ သက္ကော
ဟောန္တောပိ ဓ တတိယပဓာနိယဂ်သမန္ဓာဂမေန ဥဇ္ဇ အဿ။ ဥဇ္ဇ
ဟောန္တောပိ ဓ သကိံ ဥဇ္ဇဘာဝေန သန္တောသံ အနာပဇ္ဇိတွာ ယာဝဇီဝံ
ပုနပ္ပုနံ အသိထိလကရဏေန သုဠတရံ ဥဇ္ဇ အဿ။ အသဌတာယ ဝါ ဥဇ္ဇ၊
အမာယာဝိတာယ သုဟုဇ္ဇ။ ကာယဝစီဝင်္ဂပ္ပဟာနေန ဝါ ဥဇ္ဇ၊ မနောဝင်္ဂ-
ပ္ပဟာနေန သုဟုဇ္ဇ။ အသန္တဂုဏဿ ဝါ အနာဝိကရဏေန ဥဇ္ဇ၊ အသန္တ-
ဂုဏေန ဥပ္ပန္နဿ လာဘဿ အနဓိဝါသနေန သုဟုဇ္ဇ။ ဧဝံ အာရမ္မဏ-
လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေဟိ ပုရိမဒ္ဒယတတိယသိက္ခာဟိ ပယောဂါသယသုဒ္ဓိဟိ ဓ ဥဇ္ဇ
ဓ သုဟုဇ္ဇ ဓ အဿ။

န ကေဝလဉ္စ ဥဇ္ဇ ဓ သုဟုဇ္ဇ ဓ၊ အပိစ ပန သုဗ္ဗစော ဓ အဿ။ ယော ဟိ
ပုဂ္ဂလော “ဣဒံ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တော “ကို” တေ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိံ တေ သုတံ၊
ကော မေ ဟုတွာ ဝဒသိ၊ ကိံ ဥပဇ္ဈာယော အာစရိယော သန္တိဋ္ဌော
သမ္ဘတ္တော ဝါ”တိ ဝဒတိ၊ တုဏှိဘာဝေန ဝါ တံ ဝိဟေဌေတိ၊ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ
ဝါ န တထာ ကရေတိ၊ သော ဝိသေသာဓိဂမဿ ဒူရေ ဟောတိ။ ယော
ပန ဩဝဒိယမာနော “သာဓု ဘန္တေ သုဠ ဝုတ္တံ၊ အတ္တနော ဝဇ္ဇံ နာမ ဒုဒ္ဒသံ
ဟောတိ၊ ပုနပိ မံ ဧဝရူပံ ဒိသ္မာ ဝဒေယျာထ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ စိရသံ
မေ တုမှာကံ သန္တိကာ ဩဝါဒေါ လဒ္ဓေါ”တိ ဝဒတိ၊ ယထာနုသိဋ္ဌဉ္စ ပဋိ-
ပဇ္ဇတိ၊ သော ဝိသေသာဓိဂမဿ အဝိဒူရေ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ပရဿ
ဝစနံ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ ကရေန္တော သုဗ္ဗစော ဓ အဿ။

ယထာ ဓ သုဝစော၊ ဧဝံ မုဒု အဿ။ မုဒူတိ ဂဟဌေဟိ ဒူတဂမနပ္ပဟိဏ-
ဂမနာဒိသု နိယုဋ္ဌိယမာနော တတ္ထ မုဒုဘာဝံ အကတွာ ထဒ္ဓေါ ဟုတွာ
ဝတ္တပဋိပတ္တိယံ သကလဗြဟ္မစရိယေ ဓ မုဒု အဿ သုပရိကမ္မကတသုဝဏ္ဏံ ဝိယ
တတ္ထ တတ္ထ ဝိနိယောဂက္ခမော။ အထ ဝါ မုဒူတိ အဘာကုဋိကော ဥတ္တာနမုခေါ

သုခသမ္ဘာသော ပဋိသန္ဓာရဝတ္တိ သုတိတ္ထံ ဝိယ သုခါဝဂါဟော အဿ။ န ကေဝလဉ္စ မုဒု၊ အပိစ ပန အနတိမာနိ အဿ၊ ဇာတိဂေါတ္တာဒိဟိ အတိမာန-
ဝတ္ထုဟိ ပရေ နာတိမညေယျ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဝိယ စဏ္ဍာလကုမာရက-
သမေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ။

၁၄၄။ ဧဝံ ဘဂဝါ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမဿ တဒဓိ-
ဂမာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇမာနဿ ဝိသေသတော အာရညကဿ ဘိက္ခုနော ဧကစ္စ
ကရဏီယံ ဝတွာ ပုန တတုတ္တရိပိ ဝတ္ထုကာမော “သန္တုဿကော စာ”တိ
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ “သန္တုဋ္ဌိ စ ကတညတာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပဘောဒေန ဒွါဒသဝိခေန
သန္တောသေန သန္တုဿတိတိ သန္တုဿကော။ အထ ဝါ တုဿတိတိ တုဿ-
ကော၊ သကေန တုဿကော၊ သန္တေန တုဿကော၊ သမေန တုဿကောတိ
သန္တုဿကော။ တတ္ထ သကံ နာမ “ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယာ”တိ
ဧဝံ ဥပသမ္ပဒမာဠကေ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ အတ္တနာ စ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ စတုပစ္စယဇာတံ၊ တေန
သုန္ဒရေန ဝါ အသုန္ဒရေန ဝါ သက္ကစ္စံ ဝါ အသက္ကစ္စံ ဝါ ဒိန္ဓေန ပဋိဂ္ဂဟဏ-
ကာလေ ပရိဘောဂကာလေ စ ဝိကာရမဒဿေတွာ ယာပေန္တော “သကေန
တုဿကော”တိ ဝုစ္စတိ။ သန္တံ နာမ ယံ လဒ္ဓံ ဟောတိ အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနံ၊
တေန သန္တေနော တုဿန္တော တတော ပရံ န ပတ္ထေန္တော အတြိစ္ဆတံ
ပဇာဟန္တော “သန္တေန တုဿကော”တိ ဝုစ္စတိ။ သမံ နာမ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု
အနုနယပဋိသပ္ပဟာနံ၊ တေန သမေန သဗ္ဗာရမ္မဏေသု တုဿန္တော “သမေန
တုဿကော”တိ ဝုစ္စတိ။

သုခေန ဘရိယတိတိ သုဘရော၊ သုပေါသောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ
ဘိက္ခု သာလိမံသောဒနာဒိနံ ပတ္ထေ ပူရေတွာ ဒိန္ဓေပိ ဒုမ္မုခဘာဝံ အနတ္တ-
မနဘာဝမေဝ စ ဒဿေတိ၊ တေသံ ဝါ သမ္မုခါဝ တံ ပိဏ္ဍပိတံ “ကိ” တုမှေဟိ
ဒိန္ဒ”န္တိ အပသာဒေန္တော သာမဏေရဂဟဋ္ဌာဒိနံ ဒေတိ၊ ဧသ ဒုပ္ပရော။ ဧတံ
ဒိဿာ မနုဿာ ဒုရတောဝ ပရိဝဇ္ဇေန္တိ “ဒုပ္ပရော ဘိက္ခု န သက္ကာ ပေါသိ-
တု”န္တိ။ ယော ပန ယံကိဉ္စိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ လဘိတွာ
အတ္တမနော ဝိပ္ပသန္ဓမုခေါ ဟုတွာ ယာပေတိ၊ ဧသ သုဘရော။ ဧတံ ဒိဿာ
မနုဿာ အတိဝိယ ဝိဿတ္တာ ဟောန္တိ “အမှာကံ ဘဒန္တော သုဘရော

ထောကထောကေနပိ^၁ တုဿတိ၊ မယမေဝ နံ ပေါသေဿာမာ”တိ ပဋိညံ
ကတွာ ပေါသေန္တိ။ ဧဝရူပေါ ဣဓ သုဘရောတိ အဓိပ္ပေတော။

အပ္ပံ ကိစ္စမဿာတိ **အပ္ပကိစ္စော**၊ န ကမ္မာရာမတာဘဿာရာမတာ-
သင်္ဂဏိကာရာမတာဒိအနေကကိစ္စဗျာဝဇ္ဇော။ အထ ဝါ သကလဝိဟာရေ နဝ-
ကမ္မသံဃဘောဂဿာမဏေရအာရာမိကဝေါဿာသနာဒိကိစ္စဝိရဟိတော၊ အတ္ထ-
နော ကေသနခစ္ဆေဒနပတ္တစိဝရပရိကမ္မာဒိ^၂ ကတွာ သမဏဓမ္မကိစ္စပရော
ဟောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သလ္လဟုကာ ဝုတ္တိ အဿာတိ **သလ္လဟုကဝုတ္တိ**။ ယထာ ဧကစ္စော ဗဟု-
ဘဏ္ဍော ဘိက္ခု^၂ ဒိဿပက္ကမနကာလေ ဗဟံ ပတ္တစိဝရပစ္စတ္တရဏတေလဂုဋ္ဌာဒိ^၃
မဟာဇနေန သီသဘာရကဋိဘာရာဒိဟိ ဥစ္စာရာပေတွာ ပက္ကမတိ၊ ဧဝံ
အဟုတွာ ယော အပ္ပပရိက္ခာရော ဟောတိ၊ ပတ္တစိဝရာဒိအဋ္ဌသမဏပရိက္ခာရ-
မတ္တမေဝ ပရိဟရတိ၊ ဒိဿပက္ကမနကာလေ ပက္ခိ သကုဏော ဝိယ သမာ-
ဒါယေဝ ပက္ကမတိ၊ ဧဝရူပေါ ဣဓ သလ္လဟုကဝုတ္တိတိ အဓိပ္ပေတော။ သန္တာနိ
ဣန္ဒြိယာနိ အဿာတိ **သန္တိန္ဒြိယော**၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒိသု ရာဂါဒိဝသေန အနုဗ္ဗ-
တိန္ဒြိယောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နိပဏောတိ ဝိညူ ဝိဘာဝိ ပညဝါ၊ သီလာနု-
ရက္ခဏပညာယ စိဝရာဒိဝိစာရဏပညာယ အာဝါဿာဒိသတ္တသပ္ပာယပရိဇာန-
နပညာယ စ သမန္နာဂတောတိ အဓိပ္ပေါယော။

န ပဂဗ္ဘောတိ **အပ္ပဂဗ္ဘော**၊ အဋ္ဌဋ္ဌာနေန ကာယပါဂဗ္ဘိယေန စတုဋ္ဌာ-
နေန ဝစီပါဂဗ္ဘိယေန အနေကဋ္ဌာနေန မနောပါဂဗ္ဘိယေန စ ဝိရဟိတောတိ
အတ္ထော။

အဋ္ဌဋ္ဌာနံ ကာယပါဂဗ္ဘိယံ^၄ နာမ သံဃဂဏပုဂ္ဂလဘောဇနဿာလာ-
ဇန္တာဃရနာနတိတ္ထဘိက္ခာစာရမဂ္ဂအန္တရဃရပဝေသနေသု ကာယေန အပ္ပတိ-
ရူပကရဏံ။ သေယျထိဒံ? ဣဓေကစ္စော သံဃမဇ္ဈေ ပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ နိသီဒတိ၊
ပါဒေ ပါဒမောဒဟိတွာ^၄ ဝါတိ ဧဝမာဒိ၊ တထာ ဂဏမဇ္ဈေ၊ ဂဏမဇ္ဈေတိ
စတုပရိသသန္ဓိပါတေ၊ တထာ ဝုဗ္ဗတရေ ပုဂ္ဂလေ။ ဘောဇနဿာလာယံ ပန
ဝုဗ္ဗာနံ အာသနံ န ဒေတိ၊ နဝါနံ အာသနံ ပဋိဗာဟတိ၊ တထာ ဇန္တာဃရေ။
ဝုဗ္ဗေ စေတ္ထ အနာပုစ္ဆာ အဂ္ဂိဇာလနာဒိနိ ကရောတိ။ နာနတိတ္ထေ စ ယဒိဒံ
“ဒဟရော ဝုဗ္ဗောတိ ပမာဏံ အကတွာ အာဂတပဋိပါဋိယာ နှာယိတဗ္ဗ”န္တိ

၁-အပ္ပကေနပိ (က)

၃-၃ ၇-၁၇၅-ဝိဇ္ဇေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။

၂-ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခု (သျှ၊က)

၄-ပါဒမောဒဟိတွာ (သိ)

ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ အနာဒိယန္တော ပစ္ဆာ အာဂန္တော ဥဒကံ ဩတရိတွာ ဝုဗ္ဗေ စ နဝေ စ ဗာဓေတိ။ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂေ ပန အဂ္ဂါသနအဂ္ဂေါဒကအဂ္ဂပိဏ္ဍတ္တံ ဝုဗ္ဗာနံ ပုရတော ပုရတော ယာတိ ဗာဟာယ ဗာဟံ ပဟရန္တော၊ အန္တရသရပ္ပဝေသနေ ဝုဗ္ဗာနံ ပဌမတရံ ပဝိသတိ၊ ဒဟရေဟိ ကာယကိဋ္ဌနံ ကရောတီတိ ဧဝမာဒိ။

•တုဋ္ဌာနံ ဝစီပါဂန္တိယံ နာမ သံဃဂဏပုဂ္ဂလအန္တရသရေသု အပ္ပတိ-
ရူပဝါစာနိစ္ဆာရဏံ။ သေယျထိဒံ? ဣဓေကစ္စော သံဃမဇ္ဈေ အနာပုစ္ဆာ ဓမ္မံ
ဘာသတိ၊ တထာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဂဏေ ဝုဗ္ဗတရေ ပုဂ္ဂလေ စ။ တတ္ထ
မနုဿေဟိ ပဉ္စ ပုဋ္ဌော ဝုဗ္ဗတရံ အနာပုစ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ အန္တရသရေ
ပန “ဣတ္ထန္တာမေ ကိ” အတ္ထိ၊ ကိံ ယာဂု ဥဒါဟု ခါဒနီယံ ဘောဇ-
နီယံ၊ ကိံ မေ ဒဿသိ၊ ကိမဇ္ဇ ခါဒိဿာမိ၊ ကိံ ဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ ကိံ ပိဝိဿာမိ”တိ
ဧဝမာဒိ ဘာသတိ။

အနေကဋ္ဌာနံ မနောပါဂန္တိယံ နာမ တေသု တေသု ဌာနေသု ကာယ-
ဝါစာဟိ အဇ္ဈာစာရံ အနာပဇ္ဇိတွာပိ မနဿ ဧဝ ကာမဝိတက္ကာဒိနာနပ္ပ-
ကာရအပ္ပတိရူပဝိတက္ကနံ။

ကုလေသွနနုရိဒ္ဓေါတိ ယာနိ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ၊ တေသု ပစ္စယတဏှာယ
ဝါ အနနုလောမိယဂိဟိသံသဂ္ဂဝသေန ဝါ အနနုရိဒ္ဓေါ၊ န သဟသောကီ၊ န
သဟနန္တိ၊ န သုခိတေသု သုခိတော၊ န ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော၊ န ဥပ္ပန္နသု ကိစ္စ-
ကရဏီယေသု အတ္တနာ ဝါ ယောဂမာပဇ္ဇိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမိဿာ
စ ဂါထာယ ယံ “သုဝစော စဿာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ “အဿာ”တိ ဝစနံ၊ တံ
သဗ္ဗပဒေဟိ သဒ္ဓိံ “သန္တုဿကော စ အဿ၊ သုဘရော စ အဿာ”တိ ဧဝံ
ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၄၅။ ဧဝံ ဘဂဝါ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမဿ တဒဓိ-
ဂမာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမဿ ဝိသေသတော အာရညကဿ ဘိက္ခုနော
တတုတ္တရိပိ ကရဏီယံ အာစိက္ခိတွာ ဣဒါနိ အကရဏီယမ္ပိ အာစိက္ခိတု-
ကာမော “န စ ခုဒ္ဒမာစရေ ကိဉ္စိ၊ ယေန ဝိညု ပရေ ဥပဝဒေယျ”န္တိ ဣမံ
ဥပမုဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—ဧဝမိမံ ကရဏီယံ ကရောန္တော ယံ တံ ကာယ-
ဝစီမနောဒုစ္စရိတံ ခုဒ္ဒံ လာမကန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ န စ ခုဒ္ဒံ သမာစရေ။ အသမာ-
စရန္တော စ န ကေဝလံ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ကိံ ပန ကိဉ္စိ န သမာစရေ၊ အပ္ပမတ္တကံ
အဏုမတ္တမ္ပိ န သမာစရေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတော တဿ သမာစာရေ သန္တိဋ္ဌိကမေဝါဒီနဝံ ဒဿေတိ “ယေန ဝိညှူ ပရေ ဥပဝဒေယျ”န္တိ။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ အဝိညှူ ပရေ အပ္ပမာဏံ။ တေ ဟိ အနဝဇ္ဇံ ဝါ သာဝဇ္ဇံ ကရေန္တိ၊ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ ဝါ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ဝိညှူ ဧဝ ပန ပမာဏံ။ တေ ဟိ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဝဏ္ဏာရဟဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ တသ္မာ “ဝိညှူ ပရေ”တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမာဟိ အမုတေယျာဟိ ဂါထာဟိ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမဿ၊ တဒဓိဂမာယ ဝါ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမဿ ဝိသေသတော အာရညကဿ အာရညကသီသေန စ သဗ္ဗေသမ္ဘိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝိဟရိတုကာမာနံ ကရဏီယာကရဏီယဘေဒံ ကမ္မဋ္ဌာနပစာရံ ဝတွာ ဣဒါနိ တေသံ ဘိက္ခုနံ တဿ ဒေဝတာဘယဿ ပဋိဃာတာယ ပရိတ္တတ္ထံ ဝိပဿနာ-ပါဒကဇ္ဈာနဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနတ္ထဉ္စ “သုခိနော ဝ ခေမိနော ဟောန္တ”တိ-အာဒိနာ နယေန မေတ္တကထံ ကထေတုမာရဒွေ။

တတ္ထ သုခိနောတိ သုခသမင်္ဂိနော။ ခေမိနောတိ ခေမဝန္တော၊ အဘယာ နိရုပဒ္ဒဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဗ္ဗေတိ အနဝသေသာ။ သတ္တာတိ ပါဏိနော။ သုခိတတ္တာတိ သုခိတစိတ္တာ။ ဧတ္ထ စ ကာယိကေန သုခေန သုခိနော၊ မာန-သေန သုခိတတ္တာ၊ တဒုဘယေနာပိ သဗ္ဗဘယူပဒ္ဒဝဝိဂမေန ဝါ ခေမိနောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကသ္မာ ပန ဧဝံ ဝုတ္တံ? မေတ္တာဘာဝနာကာရဒဿနတ္ထံ။ ဧဝံ ဟိ မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ “သဗ္ဗေ သတ္တာ သုခိနော ဟောန္တ”တိ ဝါ, “ခေမိနော ဟောန္တ”တိ ဝါ, “သုခိတတ္တာ ဟောန္တ”တိ ဝါ။

၁၄၆။ ဧဝံ ယာဝ ဥပစာရတော အပ္ပနာကောဋိ၊ တာဝ သင်္ခေပေန မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝိတ္တာရတောပိ တံ ဒဿေတုံ “ယေ ကေစီ”တိ ဂါထာဒွယမာဟ။ အထ ဝါ ယသ္မာ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ ပရိစိတံ စိတ္တံ န အာဒိကေနေဝ ဧကတ္ထေ သဏ္ဌာတိ၊ အာရမ္ပဏပုဘေဒံ ပန အနုဂန္ဓာ ကမေန သဏ္ဌာတိ၊ တသ္မာ တဿ တသထာဝရာဒိဒုကတိကပ္ပဘေဒေ အာရမ္ပဏေ အနုဂန္ဓာ အနုဂန္ဓာ သဏ္ဌာနတ္ထမ္ဘိ “ယေ ကေစီ”တိ ဂါထာဒွယမာဟ။ အထ ဝါ ယသ္မာ ယဿ ယံ အာရမ္ပဏံ ဝိဘူတံ ဟောတိ၊ တဿ တတ္ထ စိတ္တံ သုခံ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ယဿ ယံ ဝိဘူတံ အာရမ္ပဏံ၊ တဿ တတ္ထ စိတ္တံ သဏ္ဌာပေတုကာမော တသထာဝရာဒိဒုကတ္တိကအာရမ္ပဏပုဘေဒဒီပကံ, “ယေ ကေစီ”တိ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ။

တ္ထေ ဟိ တသထာဝရဒုကံ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌဒုကံ ဒုရသန္တိကဒုကံ ဘူတသမ္ဘဝေသိ-
ဒုကန္တိ စတ္တာရိ ဒုကာနံ၊ ဒီဃာဒီဟိ စ ဆဟိ ပဒေဟိ မဇ္ဈိမပဒဿ တိသု၊
အဏုကပဒဿ စ ဒွိသု တိကေသု အတ္တသမ္ဘဝတော ဒီဃရဿမဇ္ဈိမတ္တိကံ
မဟန္တာဏုကမဇ္ဈိမတ္တိကံ ထူလာဏုကမဇ္ဈိမတ္တိကန္တိ တယော တိကေ စ ဒီပေတိ။
တတ္ထ ယေ ကေစိတိ အနဝသေသဝစနံ။ ပါဏာ ဧဝ ဘူတာ ပါဏဘူတာ။
အထ ဝါ ပါဏန္တိတိ ပါဏာ။ ဧတေန အဿာသပဿာသပဋိဗဒ္ဓေ ပဉ္စ-
ဝေါကာရသတ္ထေ ဂဏှာတိ။ ဘဝန္တိတိ ဘူတာ။ ဧတေန ကေဝေါကာရ-
စတုဝေါကာရသတ္ထေ ဂဏှာတိ။ အတ္တိတိ သန္တိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။

ဧဝံ “ယေ ကေစိ ပါဏဘူတတ္ထိ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန ဒုကတ္တိကေဟိ
သင်္ဂဟေဘဗ္ဗေ သဗ္ဗေ သတ္ထေ ကေဇ္ဈိ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သဗ္ဗေပိ တေ တဿ
ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာတိ ဣမိနာ ဒုကေန သင်္ဂဟေတွာ ဒဿေတိ။

တတ္ထ တသန္တိတိ တဿ၊ သတဏှာနံ သဘယာနဉ္စေတံ အဓိဝစနံ။
တိဋ္ဌန္တိတိ ထာဝရာ၊ ပဟိနတဏှာဘယာနံ^၁ အရဟတံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ နတ္ထိ
တေသံ အဝသေသန္တိ အနဝသေသာ၊ သဗ္ဗေပိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယဉ္စ ဒုတိယ-
ဂါထာယ အန္တေ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗဒုကတိကေဟိ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ—ယေ ကေစိ
ပါဏဘူတတ္ထိ တဿ ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာ၊ ဣမေပိ သဗ္ဗေ သတ္တာ
ဘဝန္တ၊ သုခိတတ္တာ။ ဧဝံ ယာဝ ဘူတာ ဝါ သမ္ဘဝေသိ ဝါ ဣမေပိ သဗ္ဗေ
သတ္တာ ဘဝန္တ၊ သုခိတတ္တာတိ။

ဣဒါနိ ဒီဃရဿမဇ္ဈိမာဒိတိကတ္တယဒီပကေသု ဒီဃာ ဝါတိအာဒိသု ဆသု
ပဒေသု ဒီဃာတိ ဒီဃတ္တဘာဝါ နာဂမစ္ဆဂေါဓာဒယော။ အနေကဗျာမ-
သတပ္ပမာဏာပိ ဟိ မဟာသမုဒ္ဓေ နာဂါနံ အတ္တဘာဝါ အနေကယောဇန-
ပမာဏာပိ မစ္ဆဂေါဓာဒိနံ အတ္တဘာဝါ ဟောန္တိ။ မဟန္တာတိ မဟန္တတ္တဘာဝါ
ဇလေ မစ္ဆကစ္ဆပါဒယော၊ ထလေ ဟတ္ထိနာဂါဒယော၊ အမနုဿေသု ဒါနဝါ-
ဒယော။ အာဟ စ “ရာဟုဂ္ဂံ အတ္တဘာဝီန”န္တိ^၂။ တဿ ဟိ အတ္တဘာဝေါ
ဥဗ္ဗေနေ စတ္တာရိ ယောဇနသဟဿာနိ အဋ္ဌ စ ယောဇနသတာနိ၊ ဗာဟူ
ဒွါဒသယောဇနသတပရိမာဏာ၊ ပညာသယောဇနံ ဘမုကန္တရံ၊ တထာ
အင်္ဂုလန္တရိကာ၊ ဟတ္ထတလာနိ ဒွေ ယောဇနသတာနိတိ။ မဇ္ဈိမာတိ အဿ-
ဂေါဓာမဟိ^၃သသူကရာဒိနံ အတ္တဘာဝါ။ ရဿကာတိ တာသု တာသု
ဇာတိသု ဝါမနာဒယော ဒီဃမဇ္ဈိမေဟိ ဩမကပ္ပမာဏာ သတ္တာ။ အဏုကာတိ

မံသစက္ခုဿ အဂေါစရာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝိသယာ ဥဒကာဒီသု နိဗ္ဗတ္တာ သုခုမတ္တ-
ဘာဝါ သတ္တာ၊ ဦကာဒယော ဝါ။ အဝိစ ယေ တာသု တာသု ဇာတီသု
မဟန္တမဇ္ဈိမေဟိ ထူလမဇ္ဈိမေဟိ စ ဩမကပ္ပမာဏာ သတ္တာ၊ တေ အဏု-
ကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣလံတိ ပရိမဏ္ဍလတ္တဘာဝါ မစ္ဆကုမ္မသိပ္ပိကသမ္ပုကာ-
ဒယော သတ္တာ။

၁၄၇။ ဧဝံ တီဟိ တိကေဟိ အနဝသေသတော သတ္တေ ဒဿေတွာ
ဣဒါနိ “ဒိဋ္ဌာ ဝါ ယေ ဝ အဒိဋ္ဌာ”တိအာဒီဟိ တီဟိ ဒုကေဟိပိ တေ
သင်္ဂဟေတွာ ဒဿေတိ။

တတ္ထ ဒိဋ္ဌာတိ ယေ အတ္တနော စက္ခုဿ အာပါထမာဂတဝသေန ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ။
အဒိဋ္ဌာတိ ယေ ပရသမုဒ္ဒပရသေလပရစက္ကဝါဠာဒီသု ဌိတာ။ “ယေ ဝ ခူရေ
ဝသန္တိ အဝိဇ္ဇာရေ”တိ ဣမိနာ ပန ဒုကေန အတ္တနော အတ္တဘာဝဿ ခူရေ စ
အဝိဇ္ဇာရေ စ ဝသန္တေ သတ္တေ ဒဿေတိ။ တေ ဥပါဒါယုပါဒါဝသေန^၁
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတ္တနော ဟိ ကာယေ ဝသန္တာ သတ္တာ အဝိဇ္ဇာရေ၊ ဗဟိကာယေ
ဝသန္တာ ခူရေ။ တထာ အန္တောဥပစာရေ ဝသန္တာ အဝိဇ္ဇာရေ၊ ဗဟိ-
ဥပစာရေ ဝသန္တာ ခူရေ။ အတ္တနော ဝိဟာရေ^၂ ဂါမေ ဇနပဒေ ဒီပေ စက္ကဝါဠေ
ဝသန္တာ အဝိဇ္ဇာရေ၊ ပရစက္ကဝါဠေ ဝသန္တာ ခူရေ ဝသန္တိတိ ဝုစ္စန္တိ။

ဘူတာတိ ဇာတာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ ယေ ဘူတာ ဧဝံ၊ န ပုန ဘဝိဿန္တိတိ
သင်္ချိ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ခိဏာသဝါနမေတံ အဓိဝစနံ။ သမ္ဘဝမေသန္တိတိ
သမ္ဘဝေသီ။ အပ္ပဟိနဘဝသံယောဇနတ္တာ အာယတိမ္ပိ သမ္ဘဝံ သေန္တာနံ
သေက္ခပ္ပထုဇ္ဇနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ အထ ဝါ စတုသု ယောနီသု အဏ္ဏဇ-
ဇလာဗုဇာ သတ္တာ ယာဝ အဏ္ဏကောသံ ဝတ္ထိကောသဉ္စ န ဘိန္ဒန္တိ၊ တာဝ
သမ္ဘဝေသီ နာမ။ အဏ္ဏကောသံ ဝတ္ထိကောသဉ္စ ဘိန္ဒိတွာ ဗဟိ နိက္ခန္တာ ဘူတာ
နာမ။ သံသေဒဇာ ဩပပါတိကာ စ ပဌမစိတ္တက္ခဏေ သမ္ဘဝေသီ နာမ။
ဒုတိယစိတ္တက္ခဏတော ပဘုတိ ဘူတာ နာမ။ ယေန ဝါ ဣရိယာပထေန
ဇာယန္တိ၊ ယာဝ တတော အညံ န ပါပုဏန္တိ၊ တာဝ သမ္ဘဝေသီ နာမ။
တတော ပရံ ဘူတာတိ။

၁၄၈။ ဧဝံ ဘဂဝါ “သုခိနော ဝါ”တိအာဒီဟိ အမုတေယျာဟိ ဂါထာဟိ
နာနပ္ပကာရတော တေသံ ဘိက္ခုနံ ဟိတသုခါဂမပတ္တနာဝသေန သတ္တေသု

မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာဝသေနာပိ
တံ ဒဿေန္တော အာဟ “န ပရော ပရံ နိကုဗ္ဗေထာ”တိ။ သေ ပေါရာဏ-
ပါဌော၊ ဣဒါနိ ပန “ပရံ ဟိ”တိပိ ပဌန္တိ၊ အယံ န သောဘနော။

တတ္ထ ပရောတိ ပရဇနော။ ပရန္တိ ပရဇနံ။ န နိကုဗ္ဗေထာတိ န ဝဇ္ဇေယျ။
နာတိမညေထာတိ န အတိက္ကမိတွာ မညေယျ။ ကတ္ထစိတိ ကတ္ထစိ ဩကာသေ၊
ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ခေတ္တေ ဝါ ဉှတိမဇ္ဈေ ဝါ ပုဂမဇ္ဈေ ဝါတိအာဒိ။ နန္တိ
ဧတံ။ ကန္တိတိ ယံ ကန္တိ ခတ္တိယံ ဝါ မြာဟဉ္စာ ဝါ ဂဟဉ္စ ဝါ ပဗ္ဗဇိတံ ဝါ သုဂတံ
ဝါ ဒုဂတံ ဝါတိအာဒိ။ ဗျာရောသနာ ပဋိသသညာတိ ကာယဝစီရိကာရေဟိ
ဗျာရောသနာယ စ၊ မနောဝိကာရေန ပဋိသသညာယ စ။ “ဗျာရောသနာယ
ပဋိသသညာယာ”တိ ဟိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဗျာရောသနာ ပဋိသသညာ”တိ ဝုစ္စတိ
ယထာ “သမ္မ ဒညာယ ဝိမုတ္တာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “သမ္မ ဒညာ ဝိမုတ္တာ”တိ၊
ယထာ စ “အနုပုဗ္ဗသိက္ခာယ အနုပုဗ္ဗကိရိယာယ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါယာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ
“အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါ”တိ။ နာညမညဿ ဒုက္ခ-
မိစ္ဆေယျာတိ အညမညဿ ဒုက္ခံ န ဣစ္ဆေယျ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? န ကေဝလံ
“သုခိနော ဝါ ခေမိနော ဝါ ဟောန္တူ”တိအာဒိမနသိကာရဝသေနော မေတ္တံ
ဘာဝေယျ။ ကိံ ပန “အဟော ဝတ ယော ကောစိ ပရပုဂ္ဂလော ယံ ကန္တိ
ပရပုဂ္ဂလံ ဝဉ္စနာဒိဟိ နိကတိဟိ န နိကုဗ္ဗေထ၊ ဇာတိအာဒိဟိ စ နဝဟိ
မာနဝတ္ထူဟိ ကတ္ထစိ ပဒေသေ ယံ ကန္တိ ပရပုဂ္ဂလံ နာတိမညေယျ၊ အညမညဿ
စ ဗျာရောသနာယ ဝါ ပဋိသသညာယ ဝါ ဒုက္ခံ န ဣစ္ဆေယျာ”တိ ဧဝမိ မနသိ
ကရောန္တော ဘာဝေယျာတိ။

၁၄၉။ ဧဝံ အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္တနာဝသေန အတ္တတော မေတ္တာ-
ဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဥပမာယ ဒဿေန္တော အာဟ “မာတာ
ယထာ နိယံ ပုတ္တ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယထာ မာတာ နိယံ ပုတ္တံ အတ္တနိ ဇာတံ ဩရသံ ပုတ္တံ၊ တဉ္စ
ဧကပုတ္တမေဝ အာယုဿ အနုရက္ခေ၊ တဿ ဒုက္ခာဂမပဋိဗာဟနတ္ထံ၊ အတ္တနော
အာယုမ္ပိ စဇိတွာ တံ အနုရက္ခေ၊ ဧဝမိ သဗ္ဗဘူတေသု ဣဒံ မေတ္တမာနသံ
ဘာဝယေ၊ ပုနပ္ပုနံ ဇနယေ ဝဗုယေ၊ တဉ္စ အပရိမာဏသတ္တာရမ္ပဏဝသေန
ဧကသ္မိံ ဝါ သတ္တေ အနဝသေသဖရဏဝသေန အပရိမာဏံ ဘာဝယေတိ။

၁၅၀။ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရေန မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေတော ဣဒါနိ တဿေဝ ဝဇှနံ ဒဿေန္တော အာဟ “မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိ”တိ။

တတ္ထ မိဇ္ဇတိ တာယတိ စာတိ မိတ္တော၊ ဟိတဇ္ဈာသယတာယ သိနိယတိ၊ အဟိတာဂမတော ရက္ခတိ စာတိ အတ္တော။ မိတ္တဿ ဘာဝေါ မေတ္တံ။ သဗ္ဗသ္မိန္တိ အနဝသေသေ။ လောကသ္မိန္တိ သတ္တလောကေ။ မနသိ ဘဝန္တိ မာနသံ။ တဉ္စိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဘာဝယေတိ ဝဇှယေ။ နာဿ ပရိမာဏန္တိ အပရိမာဏံ၊ အပ္ပမာဏသတ္တာရမ္ပဏတာယ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဥဒ္ဓန္တိ ဥပရိ။ တေန အရူပဘဝံ ဂဏှာတိ။ အဓောတိ ဟေဋ္ဌာ။ တေန ကာမဘဝံ ဂဏှာတိ။ တိရိယန္တိ ဝေမဇ္ဈံ။ တေန ရူပဘဝံ ဂဏှာတိ။ အသမ္မာဓန္တိ သမ္မာဓ-
ဝိရဟိတံ၊ ဘိန္နသီမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သီမာ နာမ ပစ္စတ္တိကော ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိမ္ပိ ပဝတ္တန္တိ အတ္တော။ အဝေရန္တိ ဝေရဝိရဟိတံ၊ အန္တရန္တရာပိ ဝေရစေတနာ-
ပါတုဘာဝဝိရဟိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အသပတ္တန္တိ ဝိဂတပစ္စတ္တိကံ။ မေတ္တာ-
ဝိဟာရိ ဟိ ပုဂ္ဂလော မနဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ အမနဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ နာဿ ကောစိ ပစ္စတ္တိကော ဟောတိ၊ တေနဿ တံ မာနသံ ဝိဂတပစ္စတ္တိကတ္တာ “အသပတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ပရိယာယဝစနဉ္စိ ဧတံ၊ ယဒိဒံ ပစ္စတ္တိကော သပတ္တောတိ။ အယံ အနုပဒတော အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပေတတ္ထဝဏ္ဏနာ—ယဒေတံ “ဧဝမ္ပိ သဗ္ဗဘူတေသု မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ တဉ္စေတံ အပရိမာဏံ မေတ္တံ မာနသံ သဗ္ဗလောကသ္မိံ ဘာဝယေ ဝဇှယေ၊ ဝုဇှိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ ဂမယေ။ ကထံ? ဥဒ္ဓန္တံ အဓော စ တိရိယဉ္စ၊ ဥဒ္ဓန္တံ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ၊ အဓော ယာဝ အဝိစိတော၊ တိရိယံ ယာဝ အဝသေသဒိသာ။ ဥဒ္ဓန္တံ ဝါ အာရပ္ပံ၊ အဓော ကာမဓာတု၊ တိရိယံ ရူပဓာတု အနဝသေသံ ဖရန္တော။ ဧဝံ ဘာဝေန္တောပိ စ တံ ယထာ အသမ္မာဓံ အဝေရံ အသပတ္တဉ္စ ဟောတိ၊ တထာ သမ္မာဓဝေရသပတ္တာဘာဝံ ကရေန္တော ဘာဝယေ။ ယံ ဝါ တံ ဘာဝနာသမ္ပဒံ ပတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ ဩကာသလာဘ-
ဝသေန^၁ အသမ္မာဓံ၊ အတ္တိန္တော ပရေသု အာဃာတပဋိဝိနယေန အဝေရံ၊ အတ္တနိ စ ပရေသံ အာဃာတပဋိဝိနယေန အသပတ္တံ ဟောတိ၊ တံ အသမ္မာဓံ အဝေရံ အသပတ္တံ အပရိမာဏံ မေတ္တံ မာနသံ ဥဒ္ဓန္တံ အဓော တိရိယဉ္စာတိ တိဝိဓ-
ပရိစ္ဆေဒေ သဗ္ဗလောကသ္မိံ ဘာဝယေ ဝဇှယေတိ။

၁၅၁။ ဧဝံ မေတ္တာဘာဝနာယ ဝဇုနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တံ ဘာဝန-
မနုယုတ္တဿ ဝိဟရတော ဣရိယာပထနိယမာဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ
‘တိဋ္ဌံ စရံ။ပ။ အဓိဋ္ဌေယျာ’တိ။

တဿတ္ထော—ဧဝမေတံ မေတ္တံ မာနသံ ဘာဝေန္တော သော “နိဿိဒတိ
ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံပဏိဓာယာ”တိအာဒိသု ဝိယ ဣရိယာပထ-
နိယမံ အကတွာ ယထာသုခံ အညတရညတရဣရိယာပထဗာနေဝိနောဒနံ
ကရေန္တော တိဋ္ဌံ ဝါ စရံ ဝါ နိဿိန္တော ဝါ သယာနော ဝါ ယာဝတာ
ဝိဂတမိဒ္ဓေါ အဿ၊ အထ ဧတံ မေတ္တာဈာနဿတိံ အဓိဋ္ဌေယျ။

အထ ဝါ ဧဝံ မေတ္တာဘာဝနာယ ဝဇုနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝသီဘာဝံ
ဒဿေန္တော အာဟ “တိဋ္ဌံ စရံ”န္တိ။ ဝသိပ္ပတ္ထော ဟိတိဋ္ဌံ ဝါ စရံ ဝါ နိဿိန္တော
ဝါ သယာနော ဝါ ယာဝတာ၊ ဣရိယာပထေန ဧတံ မေတ္တာဈာနဿတိံ
အဓိဋ္ဌာတုကာမော ဟောတိ၊ အထ ဝါ တိဋ္ဌံ ဝါ စရံ ဝါတိ န တဿ ဌာနာဒိနိ
အန္တရာယကရာနိ ဟောန္တိ၊ အဝိစ ခေါသော ယာဝတာ ဧတံ မေတ္တာဈာန-
ဿတိံ အဓိဋ္ဌာတုကာမော ဟောတိ၊ တာဝတာ ဝိဂတမိဒ္ဓေါ ဟုတွာ
အဓိဋ္ဌာတိ၊ နတ္ထိ တဿ တတ္ထ ဒန္တာယိတတ္ထံ။ တေနာဟ “တိဋ္ဌံ စရံ နိဿိန္တော ဝ
သယာနော၊ ယာဝတာ’ဿ ဝိဂတမိဒ္ဓေါ။ ဧတံ သတိံ အဓိဋ္ဌေယျာ”တိ။

တဿာယမဓိပ္ပာယော—ယံ တံ “မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိ၊ မာနသံ
ဘာဝယေ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ တထာ ဘာဝယေ၊ ယထာ ဌာနာဒိသု ယာဝတာ
ဣရိယာပထေန၊ ဌာနာဒိနိ ဝါ အနာဒိယိတွာ ယာဝတာ ဧတံ မေတ္တာဈာနဿတိံ
အဓိဋ္ဌာတုကာမော အဿ၊ တာဝတာ ဝိဂတမိဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဧတံ သတိံ
အဓိဋ္ဌေယျာတိ။

ဧဝံ မေတ္တာဘာဝနာယ ဝသီဘာဝံ ဒဿေန္တော “ဧတံ သတိံ အဓိဋ္ဌေယျာ”တိ
တသ္မိံ မေတ္တာဝိဟာရေ နိယောဇေတွာ ဣဒါနိ တံ ဝိဟာရံ ထုနန္တော အာဟ
“ဗြဟ္မမေတံ ဝိဟာရမိမောဟူ”တိ။

တဿတ္ထော—ယွာယံ “သုခိနော ဝ ခေမိနော ဟောန္တူ”တိအာဒိ ကတွာ
ယာဝ “ဧတံ သတိံ အဓိဋ္ဌေယျာ”တိ သံဝဏ္ဏိတော မေတ္တာဝိဟာရော၊ ဧတံ
စတူသု ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဣရိယာပထဝိဟာရေသု နိဒ္ဓေါသတ္တာ အတ္တနောပိ
ပရေသမ္ဘိ အတ္တကရတ္တာ စ ဣဓ အရိယဿ ဓမ္မဝိနယေ ဗြဟ္မဝိဟာရမောဟူ၊
သေဋ္ဌဝိဟာရမောဟူတိ။ ယတော သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ တိဋ္ဌံ စရံ

နိဿိန္ဒော ဝါ သယာနော ဝါ ယာဝတာ'ဿ ဝိတမိဒ္ဓေါ၊ ဧတံ သတိံ အမိဋ္ဌေ-
ယျာတိ။

၁၅၂။ ဧဝံ ဘဂဝါ တေသံ ဘိက္ခုနံ နာနပ္ပကာရတော မေတ္တာဘာဝနံ
ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ မေတ္တာ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ အတ္တဒိဋ္ဌိယာ အာသန္နာ
ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒိဋ္ဌိဂဟဏနိသေနေမုခေန တေသံ ဘိက္ခုနံ တဒေဝ မေတ္တာ-
ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ အရိယဘူမိပ္ပတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒိဋ္ဌိန္ဒ အနုပ-
ဂ္ဂဗ္ဗာ”တိ။ ဣမာယ ဂါထာယ ဒေသနံ သမာပေသိ။

တဿတ္ထော—ယှာယံ “ဗြဟ္မမေတံ ဝိဟာရမိမောဟူ”တိ သံဝဏ္ဏိတော
မေတ္တာဈာနဝိဟာရော၊ တတော ပုဋ္ဌာယ ယေ တတ္ထ ဝိတက္ကဝိစာရာဒယော
ဓမ္မာ၊ တေ၊ တေသဉ္စ ဝတ္ထာဒိအနုသာရေန^၁ ရူပဓမ္မေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဣမိနာ
နာမရူပပရိစ္ဆေဒေန “သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇောယံ၊ န ဣဓ သတ္တုပလဗ္ဗတိ”တိ^၂ ဧဝံ
ဒိဋ္ဌိန္ဒ အနုပဂ္ဂဗ္ဗ အနုပဗ္ဗေန လောကုတ္တရသီလေန ‘သီလဝါ ဟုတွာ လောကု-
တ္တရသီလသမ္ပယုတ္တေနဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတေန ဒဿနေန
သမ္ပန္နော၊ တတော ပရံ ယောပါယံ ဝတ္ထုကာမေသု ဂေဓော ကိလေသကာမော
အပ္ပဟိနော ဟောတိ၊ တမ္ပိ သကဒါဂါမိအနာဂါမိမဂ္ဂေဟိ တနုဘာဝေန
အနဝသေသပ္ပဟာနေန စ ကာမေသု ဂေဓံ ဝိနေယျ ဝိနယိတွာ ဝူပသမေတွာ
န ဟိ ဇာတု ဂဗ္ဘသေယျ ပုန ရေတိ ဧကံသေနေဝ ပုန ဂဗ္ဘသေယျံ န ဧတိ၊
သုဒ္ဓါဝါသေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဒေသနံ သမာပေတွာ တေ ဘိက္ခု အာဟ “ဂစ္ဆေတ ဘိက္ခဝေ
တသ္မိံယေဝ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရေ၊ ဣမဉ္စ သုတ္တံ မာသဿ အဋ္ဌသု ဓမ္မဿဝန-
ဒိဝသေသု ဂဏ္ဍိံ အာကောဋေတွာ ဥဿာရေ၊ ဓမ္မကထံ ကရောထ
သာကစ္ဆေ အနုမောဒေ၊ ဣဒမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာသေဝေ ဘာဝေထ
ဗဟုလိကရောထ၊ တေပိ ဝေါ အမနုဿာ တံ ဘေရဝါရမ္မဏံ န ဒဿေဿန္တိ၊
အညဒတ္ထ၊ အတ္တကာမာ ဟိတကာမာ ဘဝိဿန္တိ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ ဘဂ-
ဝတော ပဋိဿုဏိတွာ ဥဇ္ဇာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ
ကတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ တထာ အကံသု။ ဒေဝတာယော စ “ဘဒန္တာ အမှာကံ
အတ္တကာမာ ဟိတကာမာ”တိ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဟုတွာ သယမေဝ
သေနာသနံ သမ္ပန္နန္တိ၊ ဥဏှောဒကံ ပဋိယာဒေန္တိ၊ ပိဋ္ဌိပရိကမ္မပါဒပရိကမ္မံ
ကရေန္တိ၊ အာရက္ခံ သံဝိဒဟန္တိ။ တေ ဘိက္ခု တထေဝ မေတ္တံ ဘာဝေတွာ

တမေဝ စ ပါဒကံ ကတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ သဗ္ဗေဝ တသ္မိယေဝ
အန္တောတေမာသေ အဂ္ဂဇလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ မဟာပဝါရဏာယ
ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေသုန္တိ။

ဝေဠိ အတ္တကုသလေန တထာဂတေန ၊
ဓမ္မိဿရေန ကထိတံ ကရဏီယမတ္ထံ။
ကတွာနဘုယျ ပရမံ ဟဒယဿ သန္တိ ၊
သန္တိ ပဒံ အဘိသမေန္တိ သမတ္တပညာ။

တသ္မာ ဟိ တံ အမတမဗ္ဗုတမရိယကန္တံ၊
သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ဝိဟရိတုကာမော ။
ဝိညူ ဇနော ဝိမလသီလသမာဓိပညာ-
ဘေဒံ ကရေယျ သတတံ ကရဏီယမတ္တန္တိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

မေတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဟေမဝတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

အဇ္ဇ ပန္နရသောတိ ဟေမဝတသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ပုစ္ဆာဝသိကာ ဥပ္ပတ္တိ။
ဟေမဝတေန ဟိ ပုဋ္ဌော ဘဂဝါ “ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော”တိအာဒိနိ
အဘာသိ။ တတ္ထ “အဇ္ဇ ပန္နရသော”တိအာဒိ သာတာဂိရေန ဝုတ္တံ၊ “ဣတိ
သာတာဂိရေ”တိအာဒိ သင်္ဂတိကာရေဟိ၊ “ကစ္စိမနော”တိအာဒိ ဟေမ-
ဝတေန၊ “ဆသု လောကော”တိအာဒိ ဘဂဝတာ၊ တံ သဗ္ဗမ္ဘိသမောဓာနေတွာ
“ဟေမဝတသုတ္တ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ “သာတာဂိရိသုတ္တ”န္တိ ဧကေစ္စေဟိ။

တတ္ထ ယာယံ “အဇ္ဇ ပန္နရသော”တိအာဒိ ဂါထာ၊ တဿာ ဥပ္ပတ္တိ—
ဣမသ္မိယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဝိသတိဝဿသဟဿာယုကေသု ပုရိသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
သောဋ္ဌသဝဿသဟဿာယုကာနိ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗုတဿ ဘဂဝတော ကဿပ-
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ မဟတိယာ ပူဇာယ သရီရကိစ္စံ အကံသု။ တဿ ဓာတုယော

အဝိကိရိတွာ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ ဧကဋ္ဌနာ ဟုတွာ အဋ္ဌံသု။ ဒိဃာယုကဗုဒ္ဓါ-
နဉ္စိ ဧသာ ဓမ္မတာ။ အပ္ပါယုကဗုဒ္ဓါ ပန ယသ္မာ ဗဟုတရေန ဇနေန အဒိဋ္ဌာ
ဧဝ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ တသ္မာ ဓာတုပူဇေမိ ကတွာ “တတ္ထ တတ္ထ ဇနာ ပုညံ
ပသဝိဿန္တိ”တိ အနုကမ္ပာယ “ဓာတုယော ဝိကိရန္တိ”တိ အဓိဋ္ဌဟန္တိ၊ တေန
တေသံ သုဝဏ္ဏစုဏ္ဏာနိ ဝိယ ဓာတုယော ဝိကိရန္တိ သေယျထာပိ အမှာကံ
ဘဂဝတော။

မနုဿာ တဿ ဘဂဝတော ဧကံယေဝ ဓာတုသရံ ကတွာ စေတိယံ ပတိ-
ဋ္ဌာပေသုံ ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန ပရိက္ခေပေန စ။ တဿ ဧကေနဂါဝုတန္တရနိ
စတ္တာရိ ဒွါရာနိ အဟေသုံ၊ ဧကံ ဒွါရံ ကိကီ ရာဇာ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဧကံ တဿေဝ
ပုတ္တော ပထဝိန္ဒရော နာမ၊ ဧကံ သေနာပတိပမုခါ အမစ္စာ၊ ဧကံ သေဋ္ဌိပမုခါ
ဇာနပဒါ။ ရတ္တသုဝဏ္ဏမယာ ဧကဋ္ဌနာ သုဝဏ္ဏရသပဋိဘာဂါ စ နာနာ-
ရတနမယာ ဣဋ္ဌကာ အဟေသုံ ဧကေနာ သတသဟဿဋ္ဌနိကာ။ တေ
ဟရိတာလမနောသိလာဟိ မတ္တကာကိစ္စံ သုရဘိတေလေန ဥဒကကိဇ္ဇန္တ ကတွာ
တံ စေတိယံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။

ဧဝံ ပတိဋ္ဌိတေ စေတိယေ ဒွေ ကုလပုတ္တာ သဟာယကာ နိက္ခမိတွာ သမ္မုခ-
သာဝကာနံ ထေရာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဒိဃာယုကဗုဒ္ဓါနဉ္စိ သမ္မုခသာဝကာ-
ယေဝ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ နိဿယံ ဒေန္တိ၊ ဣတရေ န လဘန္တိ။ တတော
တေ ကုလပုတ္တာ “သာသနေ ဘန္တေ ကတိ ဓုရာနိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ထေရာ “ဒွေ
ဓုရာနိ”တိ ကထေသုံ “ဝါသဓုရံ ပရိယတ္တိဓုရန္တာ”တိ။ တတ္ထ ပဗ္ဗဇိတေန ကုလ-
ပုတ္တေန အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သန္တိကေ ပဉ္စ ဝဿာနိ ဝသိတွာ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ
ပူရေတွာ၊ ပါတိမောက္ခံ ဒွေ တိဏိ ဘာဏဝါရသုတ္တန္တာနိ စ ပဂုဏံ ကတွာ
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ နိရာလယေန အရညံ ပဝိသိတွာ
အရဟတ္တသတ္တိကိရိယာယ သဋ္ဌိတဗ္ဗံ ဝါယမိတဗ္ဗံ၊ ဧတံ ဝါသဓုရံ။ အတ္တနော
ထာမေန ပန ဧကံ ဝါ နိကာယံ ပရိယာပုဏိတွာ ဒွေ ဝါ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ
ပရိယတ္တိတော စ အတ္တတော စ သုဝိသဒံ သာသနံ အနုယုဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ ဧတံ ပရိယတ္တိ-
ဓုရန္တိ။ အထ တေ ကုလပုတ္တာ “ဒိန္တံ ဓုရာနံ ဝါသဓုရမေဝ သေဋ္ဌ”န္တိ ဝတွာ
“မယံ ပနမှာ ဒဟရာ၊ ဝုဓုကာလေ ဝါသဓုရံ ပရိပူရေဿာမ၊ ပရိယတ္တိဓုရံ တာဝ
ပူရေမာ”တိ ပရိယတ္တိံ အာရဘိံသု။ တေ ပကကိယာဝ ပညဝန္တော န
စိရဿေဝ သကလေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ပကတညနော ဝိနယေ စ အတိဝိယ ဝိနိစ္ဆယ-
ကုသလာ အဟေသုံ။ တေသံ ပရိယတ္တိံ နိဿာယ ပရိဝါရော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပရိဝါရံ

၁-သဏ္ဌဟိံသု (သီ)

နိဿာယ လာဘော၊ ဧကမေကဿ ပဉ္စသတပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ ပရိဝါရာ အဟောသုံ။ တေ သတ္တုဿာသနံ ဒီပေန္တာ ဝိဟရိံသု၊ ပုန ဗုဒ္ဓကာလော ဝိယ အဟောသိ။

တဒါ ဒွေ ဘိက္ခု။ ဂါမကာဝါသေ ဝိဟရန္တိ ဓမ္မဝါဒီ စ အဓမ္မဝါဒီ စ။ အဓမ္မဝါဒီ စဏှော ဟောတိ ဖရသော မုခရော၊ တဿ အဇ္ဈာစာရော ဣတရဿ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ တတော နံ “ဣဒံ တေ အာရုသော ကမ္မံ သာသနဿ အပ္ပတိရူပ”န္တိ စောဒေသိ၊ သော “ကိံ တေ ဝိဇ္ဇိ ကိံ သုတ”န္တိ ဝိက္ခိပတိ။ ဣတရော “ဝိနယဓရာ ဇာနိဿန္တိ”တိ အာဟ။ တတော အဓမ္မဝါဒီ “သစေ ဣမံ ဝတ္ထုံ ဝိနယဓရာ ဝိနိစ္ဆိနိဿန္တိ၊ အဒ္ဓါမေ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ န ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ အတ္တနော ပက္ခံ ကာတုကာမော တာဝဒေဝ ပရိက္ခာရေ အာဒါယ တေ ဒွေ ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ သမဏပရိက္ခာရေ ဒတွာ တေသံ နိဿယေန ဝိဟရိဘုမာရဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗန္ဓ နေသံ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောန္တော သက္ကစ္ဆံ ဝတ္ထုပဋိ-ဝတ္ထံ ပူရေတုကာမော ဝိယ အကာသိ။ တတော ဧကဒိဝသံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ တေဟိ ဝိဿဇ္ဇိယမာနောပိ အဋ္ဌာသိယေဝ၊ ထေရော “ကိဉ္စ ဝတ္ထုဗ္ဗမတ္ထိ”တိ တံ ပုစ္ဆိံသု။ သော “အာမ ဘန္တေ ဧကေန မေ ဘိက္ခုနာ သာ အဇ္ဈာစာရံ ပဋိစ္စ ဝိဝါဒေါ အတ္ထိ၊ သော ယဒိ တံ ဝတ္ထုံ ဣဓာဂန္ဓာ အာရောစေတိ၊ ယထာဝိနိစ္ဆယံ န ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗ”န္တိ။ ထေရော “ဩသဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ ယထာဝိနိစ္ဆယံ န ဝိနိစ္ဆိနိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟံသု။ သော “ဧဝံ ကရိယမာနော ဘန္တေ မမ သာသနေ ပတိဋ္ဌာ နတ္ထိ၊ မယေတံ ပါပံ ဟောတု၊ မာ တုမေ ဝိနိစ္ဆိနိထာ”တိ။ တေ တေန နိဗ္ဗိဇ္ဇိယမာနာ သမ္ပုဋိန္တိံသု။ သော တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပုန တံ အာဝါသံ ဂန္ဓာ “သဗ္ဗံ ဝိနယဓရာနံ သန္တိကေ နိဋ္ဌိတ”န္တိ တံ ဓမ္မဝါဒီ သုဠာတရံ အဝမညန္တော ဖရသေန သမုဒါစရတိ။ ဓမ္မဝါဒီ “နိဿင်္ကော” အယံ ဇာတော”တိ တာဝဒေဝ နိက္ခမိတွာ ထေရနံ ပရိဝါရံ ဘိက္ခုသဟဿံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “နန အာရုသော ဩသဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ ယထာဓမ္မံ ဝိနိစ္ဆိနိ-တဗ္ဗံ၊ အနောသရာပေတွာ ဧဝ ဝါ အညမညံ အစူယံ ဒေသာပေတွာ သာမဂ္ဂိ ကာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ ပန ထေရော နေဝ ဝတ္ထုံ ဝိနိစ္ဆိနိံသု၊ န သာမဂ္ဂိံ အကံသု၊ ကိံ နာမေတ”န္တိ။ တေပိ သုတွာ တုဏှိ အဟောသုံ “နန ကိဉ္စ အာစရိယေဟိ ဉ္ဈတ”န္တိ။ တတော အဓမ္မဝါဒီ ဩကာသံ လဘိတွာ “တံ ပုဗ္ဗေ ‘ဝိနယဓရာ ဇာနိဿန္တိ’တိ ဘဏသိ၊ ဣဒါနိ တေသံ ဝိနယဓရာနံ^၂ အာရောစေဟိ

၁-နိသိတ္တကော (သျှာ)၊ နိရာသင်္ကော (က)

၂-ဣမေဒါနိ တေ ဝိနယဓရာ (သိ)၊ ဣမေသံ ဒါနိ ဝိနယဓရာနံ (က)

တံ ဝတ္ထု”န္တိ ဓမ္မဝါဒီ” ဝိဇ္ဇေတွာ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပရာဇိတော တုံ၊ မာ တံ အာဝါသံ အာဂစ္ဆိ”တိ ဝတွာ ပက္ခာမိ။ တတော ဓမ္မဝါဒီ ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမေ သာသနံ အနပေက္ခိတွာ ‘အမေ ဥပဋ္ဌေသိ ပရိတောသေသီ’တိ ပုဂ္ဂလမေဝ အပေက္ခိတ္ထ၊ သာသနံ အရက္ခိတွာ ပုဂ္ဂလံ ရက္ခိတ္ထ၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနိ တုမှာကံ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိနိစ္ဆိနိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အဇ္ဇ ပရိနိဗ္ဗုတော ကဿပေါ ဘဂဝါ”တိ မဟာသဒ္ဓေန ကန္တိတွာ “နဋ္ဌံ သတ္ထု သာသန”န္တိ ပရိဒေဝမာနော ပက္ခာမိ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခု သံဝိဂ္ဂမာနသာ “မယံ ပုဂ္ဂလမနုရက္ခန္တာ သာသနရတနံ သောဗ္ဗေ ပက္ခိပိမှာ”တိ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပါဒေသုံ။ တေ တေနေဝ ကုက္ကုစ္စေန ဥပဟတာသယတ္တာ ကာလံ ကတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတုမသက္ကောန္တာ ကောစရိယော ဟိမဝတိ ဟေမဝတေ ပဗ္ဗတေ နိဗ္ဗတ္တိ ဟေမဝတော ယက္ခောတိ နာမေန၊ ဒုတိယာစရိယော မဇ္ဈိမဒေသေ သာတပဗ္ဗတေ သာတာဂီရောတိ နာမေန။ တေပိ နေသံ ပရိဝါရာ ဘိက္ခု၊ တေသံယေဝ အနုဝတ္တိတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတုမသက္ကောန္တာ တေသံ ပရိဝါရာ ယက္ခာဝ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေသံ ပန ပစ္စယဒါယကာ ဂဟဋ္ဌာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဟေမဝတသာတာဂီရာ အဋ္ဌဝိသတိယက္ခသေနာပတိနမဗ္ဗန္တရာ မဟာနုဘာဝါ ယက္ခရာဇာနော အဟေသုံ။

ယက္ခသေနာပတိနဉ္စ အယံ ဓမ္မတာ—မာသေ မာသေ အဋ္ဌ ဒိဝသာနိ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယတ္ထံ ဟိမဝတိ မနောသိလာတလေ နာဂဝတိမဏ္ဍပေ^၁ ဒေဝတာနံ သန္နိပါတော ဟောတိ၊ တတ္ထ သန္နိပတိတဗ္ဗန္တိ။ အထ သာတာဂီရဟေမဝတာ တသ္မိံ သမာဂမေ အညမညံ ဒိသွာ သဉ္ဇာနိံသု၊ “တံ သမ္မ ကုဟိ” ဥပ္ပန္နော၊ တံ ကုဟိ”န္တိ အတ္တနော အတ္တနော ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ ဝိပုဋ်သာရိနော အဟေသုံ “နဋ္ဌာ မယံ သမ္မ၊ ပုဗ္ဗေ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ ကတွာ ဧကံ ပါပသဟာယံ နိဿာယ ယက္ခယောနိယံ ဥပ္ပန္နာ၊ အမှာကံ ပန ပစ္စယဒါယကာ ကာမာဝစရဒေဝေသု နိဗ္ဗတ္တာ”တိ။ အထ သာတာဂီရော အာဟ “မာရိသ ဟိမဝါ နာမ အစ္ဆရိယဗ္ဗုတသမ္ပတော၊ ကိဉ္စ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ မမာပိ အာရောစေယျာသိ”တိ။ ဟေမဝတောပိ အာဟ “မာရိသ မဇ္ဈိမဒေသေ နာမ အစ္ဆရိယဗ္ဗုတသမ္ပတော၊ ကိဉ္စ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ မမာပိ အာရောစေယျာသိ”တိ။ ဧဝံ တေသု ဒွိသု သဟာယေသု အညမညံ ကတိကံ ကတွာ တမေဝ ဥပ္ပတ္တိံ အဝိဝဇ္ဇေတွာ^၂ ဝသမာနေသု ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဝိတိဝတ္တံ၊ မဟာပထဝီ ဧကယောဇနတိဂါဝုတမတ္တံ ဥဿဒါ။

အထမှာကံ ဗောဓိသတ္တော ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ ကတပဏိဓာနော ယာဝ
ဝေဿန္တရဇာတကံ၊ တာဝ ပါရမိယော ပူရေတွာ တုသိတဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌာဘွာ ဓမ္မပဒနိဒါနေ ဝုတ္တနယေန ဒေဝတာဟိ အာယာ-
စိတော ပဉ္စ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတွာ ဒေဝတာနံ အာရောစေတွာ
ဒုတ္တိံသာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တေသု ဝတ္တမာနေသု ဣဓ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ ဒသ-
သဟဿိလောကဓာတုံ ကမ္မေတွာ၊ တာနိ ဒိသွာပိ ဣမေ ရာဇယက္ခာ “ဣမိနာ
ကာရဏေန နိဗ္ဗတ္တာနိ”တိ န ဇာနိံသု။ “ဒိဇ္ဇာပသုတတ္တာ နေဝါဒ္ဓသံသု”တိ
ဧကေ။ ဧသ နယော ဇာတိယံ အဘိနိက္ခမနေ ဗောဓိယဉ္စ။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ
ပန ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ အာမန္တေတွာ ဘဂဝတိ တိပရိဝဋ္ဌံ ဒွါဒသာကာရံ
ဝရဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တေ မဟာဘူမိစာလံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါဋိဟာရိယာနိ စ
ဧတေသံ ဧကော သာတာဂိရောယေဝ ပဌမံ အဒ္ဓသ။ နိဗ္ဗတ္တိကာရဏဉ္စ တေသံ
ဥတွာ သပရိသော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ ဓမ္မဒေသနံ အဿေသိ၊ န စ ကိဉ္စိ
ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆိ။ ကသ္မာ? သော ဟိ ဓမ္မံ သုဏန္တော ဟေမဝတံ အနုဿရိတွာ
“အာဂတော န ခေါ မေ သဟာယကော၊ နော”တိ ပရိသံ ဩလောကေတွာ
တံ အပဿန္တော “ဝဉ္စိတော^၂ မေ သဟာယော၊ ယော ဧဝံ ဝိစိတြပဋိဘာနံ
ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ န သုဏာတိ”တိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော အဟေသိ။ ဘဂဝါ
စ အတ္တင်္ဂတေပိ စ သူရိယေ ဒေသနံ န နိဋ္ဌာပေသိ။

အထ သာတာဂိရော “သဟာယံ ဂဟေတွာ တေန သဟာဂမ္မ ဓမ္မဒေသနံ
သောဿာမီ”တိ ဟတ္ထိယာနအဿယာနဂရုဋ္ဌယာနာဒိနိ မာပေတွာ ပဉ္စဟိ
ယက္ခသတေဟိ ပရိဝုတော ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ တဒါ ဟေမဝတောပိ
ယသ္မာ ပဋိသန္ဓိဇာတိအဘိနိက္ခမနဗောဓိပရိနိဗ္ဗာနေသွေဝ ဒုတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ
ဟုတွာဝ ပတိဝိဂစ္ဆန္တိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကာနိ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ ပန တာနိ
သဝိသေသာနိ ဟုတွာစိရတရံ ဌတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ ဟိမဝတိ တံ အတ္ထရိယ-
ပါတုဘာဝံ ဒိသွာ “ယတော အဟံ ဇာတော၊ န ကဒါစိ အယံ ပဗ္ဗတော ဧဝံ
အဘိရာမော ဘူတပုဗ္ဗော၊ ဟန္တ ဒါနိ မမ သဟာယံ ဂဟေတွာ အာဂမ္မ တေန
သဟ ဣမံ ပုပ္ဖသိရိံ အနုဘဝိဿာမီ”တိ တထေဝ မဇ္ဈိမဒေသာဘိမုခေါ
အာဂစ္ဆတိ။ တေ ဥဘောပိ ရာဇဂဟဿ ဥပရိ သမာဂန္တော အညမညဿ
အာဂမနကာရဏံ ပုစ္ဆိံသု။ ဟေမဝတော အာဟ “ယတော အဟံ မာရိသ
ဇာတော၊ နာယံ ပဗ္ဗတော ဧဝံ အကာလကုသုမိတေဟိ ရုက္ခေဟိ အဘိရာမော
ဘူတပုဗ္ဗော၊ တသ္မာ ဧတံ ပုပ္ဖသိရိံ တယာ သဒ္ဓိံ အနုဘဝိဿာမီတိ

အာဂတောမှီ”တိ။ သာတာဂိရော အာဟ “ဇာနာသိ ပန တံ မာရိသ ယေန ကာရဏေန ဣမံ အကာလပုပ္ဖပါဂ္ဂိဟာရိယံ ဇာတ”န္တိ။ န ဇာနာမိ မာရိသာတိ။ ဣမံ မာရိသ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ န ကေဝလံ ဟိမဝန္တေယေဝ၊ အပိစ ခေါ ပန ဒသသဟဿိလောကဓာတုသု နိဗ္ဗတ္တံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ အဇ္ဇ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေသိ၊ တေန ကာရဏေနာတိ။ ဧဝံ သာတာဂိရော ဟေမဝတဿ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ကထေတွာ တံ ဘဂဝတော သန္တိကံ အာနေတုကာမော ဣမံ ဂါယမာဟ။ ကေစိ ပန ဂေါတမကေ စေတိယေ ဝိဟရန္တေ ဘဂဝတိ အယမေဝမာဟာတိ ဘဏန္တိ “အဇ္ဇ ပန္နရသော”တိ။

၁၅၃။ တတ္ထ အဇ္ဇာတိ အယံ ရတ္တိန္ဒြိယေါ ပက္ခဂဏနတော ပန္နရသော၊ ဥပဝသိတဗ္ဗတော ဥပေါသထော။ တိသု ဝါ ဥပေါသထေသု အဇ္ဇ ပန္နရသော ဥပေါသထော၊ န စာတုဒ္ဓသိ ဥပေါသထော၊ န သာမဂ္ဂိဥပေါသထော။ ယသ္မာ ဝါ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသအဋ္ဌင်္ဂဥပဝါသပညတ္တိဒိဝသာဒိသု သမ္ပဟုလေသု အတ္ထေသု ဥပေါသထသဒ္ဓေါ ဝတ္တတိ။ “အာယာမာရသော ကပ္ပိန ဥပေါသထံ ဂမိဿာမာ”တိအာဒိသု ဟိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေ ဥပေါသထသဒ္ဓေါ။ “ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ခေါ ဝိသာခေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္တော”တိအာဒိသု၊ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒိကေသု အဋ္ဌင်္ဂေသု။ “သုဒ္ဓဿ ဝေ သဒါ ဖဂ္ဂ၊ သုဒ္ဓဿုပေါသထော သဒါ”တိအာဒိသု၊ ဥပဝါသေ။ “ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ”တိအာဒိသု၊ ပညတ္တိယံ။ “တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သိသန္တာ-တဿာ”တိအာဒိသု၊ ဒိဝသေ။ တသ္မာ အဝသေသတ္ထံ ပဋိက္ခိပိတွာ အာသဝဇ္ဇိ-ပုဏ္ဏမဒိဝသံယေဝ နိယာမေန္တော အာဟ “အဇ္ဇ ပန္နရသော ဥပေါသထော”တိ။ ပါဂ္ဂိပဇေါ ဒုဘိယောတိ ဧဝံ ဂဏိယမာနေ အဇ္ဇ ပန္နရသော ဒိဝသောတိ အတ္ထော။

ဒိဝိ ဘဝါနိ ဒိဗ္ဗာနိ၊ ဒိဗ္ဗာနိ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ဒိဗ္ဗာ။ ကာနိ တာနိ? ရူပါနိ။ တဉ္စိ ရတ္တိံ ဒေဝါနံ ဒသသဟဿိလောကဓာတုတော သန္တိပတိတာနံ သရီရဝတ္ထာ-ဘရဏဝိမာနပ္ပဘာဟိ အဇ္ဇာဒိဥပက္ခိလေသဝိရဟိတာယ စန္ဒပ္ပဘာယ စ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေါ အလင်္ကတော အဟောသိ၊ ဝိသေသာလင်္ကတော စ ပရမ-ဝိသုဒ္ဓိဒေဝဿ ဘဂဝတော သရီရပ္ပဘာယ။ တေနာဟ “ဒိဗ္ဗာ ရတ္တိ ဥပဋ္ဌိတာ”တိ။

ဧဝံ ရတ္တိဂုဏဝဏ္ဏနာပဒေသေနာပိ သဟာယဿ စိတ္တပ္ပဿာဒံ ဇနေန္တော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒံ ကထေတွာ အာဟ “အနောမနာမံ သတ္တာရံ၊ ဟန္တ ပဿာမ ဂေါတမ”န္တိ။ တတ္ထ အနောမေဟိ အလာမကေဟံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရေဟိ ဂုဏေဟိ နာမံ အဿာတိ အနောမနာမော။ တထာ ဟိဿ “ဗုဒ္ဓိတာ သစ္စာ- နီတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါ”^၁ တိအာဒိနာ^၂ နယေန ဗုဒ္ဓေါတိ အနောမေဟိ ဂုဏေဟိ နာမံ၊ “ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ၊ ဘဂ္ဂဒေါသောတိ ဘဂဝါ”^၃ တိအာဒိနာ^၄ နယေန စ အနောမေဟိ ဂုဏေဟိ နာမံ။ ဧသ နယော “အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော”^၅ တိအာဒိသု။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကောဒိသု အတ္ထေသု ဒေဝမနုဿေ အနုသာသတံ “ဣမံ ပဇဟထ ဣမံ သမာဒါယ ဝတ္တ- ထာ”^၆ တိ သတ္တာ။ အပိစ “သတ္တာ ဘဂဝါ သတ္တဝါဟော၊ ယထာ သတ္တဝါဟော သတ္တေ^၇ ကန္တာရံ တာရေတိ”^၈ တိအာဒိနာ^၉ နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနာပိ သတ္တာ။ တံ အနောမနာမံ သတ္တာရံ။ ဟန္တာတိ ဗျဝသာနတ္ထေ နိပါတော။ ပဿာမာတိ တေန အတ္တာနံ သဟ သင်္ဂဟေတွာ ပစ္စုပ္ပန္နဝစနံ။ ဂေါတမန္တိ ဂေါတမဂေါတ္တံ။ ကိံ^{၁၀} ဝုတ္တံ ဟောတိ? “သတ္တာ၊ န သတ္တာ”^{၁၁} တိ မာ ဝိမတိ^{၁၂} အကာသိ၊ ဧကန္တဗျဝသိတော^{၁၃} ဟုတွာဝ ဧဟိ ပဿာမ ဂေါတမန္တိ။

၁၅၄။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဟေမဝတော “အယံ သာတာဂိရော ‘အနောမနာမံ သတ္တာရံ’^{၁၄}န္တိ ဘဏန္တော တဿ သဗ္ဗညုတံ ပကာသေတိ၊ သဗ္ဗညုနော စ ဒုလ္လဘာ လောကေ၊ သဗ္ဗညုပဋိညေဟိ ပူရဏာဒိသဒိသေဟေဝ လောကော ဥပဒ္ဓုတော၊ သော ပန ယဒိ သဗ္ဗညု၊ အဒ္ဓါ တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တော ဘဝိဿတိ၊ တေန တံ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဏိဿာမိ”^{၁၅} တိစိန္တေတွာ တာဒိလက္ခဏံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ “ကစ္စိ မနော”^{၁၆} တိ။

တတ္ထ ကစ္စိတိ ပုစ္ဆော။ မနောတိ စိတ္တံ။ သုပဏိဟိတောတိ သုဋ္ဌ၊ ဋ္ဌပိတော၊ အစလော အသမ္ပဝေမိ။ သဗ္ဗေသု ဘူတေသု သဗ္ဗဘူတေသု။ တာဒိနောတိ တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တဿေဝ သတော။ ပုစ္ဆော ဧဝ ဝါ အယံ “သော တေ သတ္တာ သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိ၊ ဥဒါဟု နော”^{၁၇} တိ။ ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ စာတိ ဧဝရူပေ အာရမ္မဏေ။ သင်္ကပ္ပါတိ ဝိတက္ကာ။ ဝသီကတာတိ ဝသံ ဂမိတာ။ ကိံ^{၁၈} ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယံ တံ သတ္တာရံ ဝဒသိ၊ တဿ တေ သတ္တုနော ကစ္စိ တာဒိ- လက္ခဏပ္ပတ္တဿ သတော သဗ္ဗဘူတေသု မနော သုပဏိဟိတော၊ ဥဒါဟု ယာဝ စလနပစ္စယံ န လဘတိ၊ တာဝ သုပဏိဟိတော ဝိယ ခါယတိ။ သော ဝါ တေ သတ္တာ ကစ္စိ သဗ္ဗဘူတေသု သမစိတ္တေန တာဒိ၊ ဥဒါဟု နော၊ ယေ စ ခေါ

၁-ခု ၇-၃၆၃၊ ၃ ၈-၁၉၇၊ ၃ ၉-၁၇၂-ပိဋ္ဌေသု။

၃-သတ္တေ(သျှာ)

၄-ခု ၇-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။

၅-ခု ၇-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။

၅-ဧကန္တဗျဝသိကော(က)

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု အာရမ္မဏေသု ရာဂဒေါသဝသေန သင်္ကပ္ပါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဘျာဿ ကမ္ဘိ ဝသီကဘာ၊ ဥဒါဟု ကဒါစိ တေသမ္ဘိ ဝသေန ဝတ္တတိတံ။

၁၅၅။ တတော သာတာဂိရော ဘဂဝတော သဗ္ဗညုဘာဝေ ဗျဝသိတတ္တာ သဗ္ဗေ သဗ္ဗညုဂုဏေ အနုဇာနန္တော အာဟ “မနော စဿ သုပဏိဟိတော”တိ- အာဒိ။ တတ္ထ သုပဏိဟိတောတိ သုဋ္ဌ၊ ဌပိတော၊ ပထဝီသမော အဝိရုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သိနေရသမော သုပ္ပတိဋ္ဌိတာစလနဋ္ဌေန၊ ဣန္ဒြီလသမော စတုဗ္ဗိမောရပရဝါဒိ- ဂဏေဟိ အကမ္ဘိယဋ္ဌေန။ အနန္တရိယဇ္ဇေတံ၊ ဘဂဝတော ဣဒါနိ သဗ္ဗာ- ကာရသမ္ပန္နတ္တာ သဗ္ဗညုဘာဝေ ဌိတဿ မနော သုပဏိဟိတော အစလော ဘဝေယျ၊ ယဿ တိရစ္ဆာနဘူတဿာပိ သရာဂါဒိကာလေ ဆဒ္ဒန္တနာဂကုလေ ဥပ္ပန္နဿ သဝိသေန သလ္လေန ဝိဒ္ဓဿ အစလော အဟောသိ၊ ဝဓကေပိ တသ္မိ နပ္ပဒုဿိ၊ အညဒတ္ထ၊ တဿေဝ အတ္တနော ဒန္တေ ဆေတွာ အဒါသိ၊ တထာ မဟာကပိဘူတဿ မဟတိယာ သိလာယ သီသေ ပဟဋ္ဌဿာပိ တဿေဝ စ မဂ္ဂံ ဒဿေသိ၊ တထာ ဝိရုပဏ္ဍိတဘူတဿ ပါဒေသု ဂဟေတွာ သဋ္ဌိ- ယောဇနေ ကာဠပဗ္ဗတပပါတေ ပက္ခိတ္တဿာပိ အညဒတ္ထ၊ တဿေဝ ယက္ခ- သတ္တာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တသ္မာ သမ္ပဒေဝ အာဟ သာတာဂိရော “မနော စဿ သုပဏိဟိတော”တိ။

သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိနောတိ သဗ္ဗသတ္တေသု တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တဿေဝ သတော မနော သုပဏိဟိတော၊ န ယာဝ ပစ္စယံ န လဘတိတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဘဂဝတော တာဒိလက္ခဏံ ပဉ္စဓာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာဟ—

“ဘဂဝါ ပဉ္စဟာကာရေဟိ တာဒိ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒိ၊ စတ္တာဝိတိ တာဒိ၊ မုတ္တာဝိတိ တာဒိ၊ တိဏ္ဍာဝိတိ တာဒိ၊ တန္နိဒ္ဒေသတိ တာဒိ။ ကသံ ဘဂဝါ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒိ? ဘဂဝါ လာဘေဝိ တာဒိ”တိ။

ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ နိဒ္ဒေသေ^၁ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ လာဘာဒယော စ တဿ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝိတ္တာရိတနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ပုစ္ဆာ ဧဝ ဝါ အယံ၊ သော တေ သတ္တာ သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိ၊ ဥဒါဟု နော”တိ ဣမသ္မိမ္ဘိ ဝိကပ္ပေ သဗ္ဗဘူတေသု သမစိတ္တတာယ တာဒိ အမှာကံ သတ္တာတိ အတ္ထော။ အယံ ဟိ ဘဂဝါ သုရူပသံဟာရကာမတာယ ဒုက္ခာပနယနကာမတာယ စ သဗ္ဗသတ္တေသု သမစိတ္တော၊ ယာဒိသော အတ္တနိ၊ တာဒိသော ပရေသု။

ယာဒိသော မာတရိ မဟာမာယာယ၊ တာဒိသော စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ။ ယာဒိသော ပိတရိ သုဒ္ဓေါဒနေ၊ တာဒိသော သုပ္ပဗုဒ္ဓေ။ ယာဒိသော ပုတ္တေ ရာဟုလေ၊ တာဒိသော ဝဓကေသု ဒေဝဒတ္တနေပါလကအင်္ဂုလိမာလာဒိသု။ သဒေဝကေ လောကေပိ တာဒိ။ တဿ သမ္ပဒေဝါဟ သာတာဂိရော “သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိနော”တိ။

အထော ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ စာတိ ဧတ္ထ ပန ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော—ယံ ကိဉ္ဇိ ဣဉ္ဇံ ဝါ အနိဉ္ဇံ ဝါ အာရမ္မဏံ၊ သဗ္ဗပ္ပကာရေဟိ တတ္ထ ယေ ရာဂဒေါသဝသေန သင်္ကပ္ပါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တျာဿ အနုတ္တရေန မဂ္ဂေန ရာဂါဒိနံ ပဟိနတ္တာ ဝသီကတာ၊ န ကဒါစိ တေသံ ဝသေ ဝတ္တတိ။ သော ဟိ ဘဂဝါ အနာဝိလသင်္ကပ္ပေါ သုဝိမုတ္တစိတ္တော သုဝိမုတ္တပညောတိ။ ဧတ္ထ စ သုပဏိဟိတမနတာယ အယောနိသောမနသိကာရာဘာဝေါ ဝုတ္တော။ သဗ္ဗဘူတေသု ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေဟိ သော^၁ ယတ္ထ ဘဝေယျ၊ တံ သတ္တသင်္ခါရဘေဒတော ဒုဝိမောရမ္မဏံ ဝုတ္တံ။ သင်္ကပ္ပဝသီဘာဝေန တသ္မိံ အာရမ္မဏေ တဿ မနသိကာရာဘာဝတော ကိလေသပ္ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ သုပဏိဟိတမနတာယ စ မနောသမာစာရသုဒ္ဓိ၊ သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိတာယ ကာယသမာစာရသုဒ္ဓိ၊ သင်္ကပ္ပဝသီဘာဝေန^၂ ဝိတက္ကမူလကတ္တာ ဝါစာယ ဝစီသမာစာရသုဒ္ဓိ။ တထာ သုပဏိဟိတမနတာယ လောဘာဒိသဗ္ဗဒေါသဘာဝေါ၊ သဗ္ဗဘူတေသု တာဒိတာယ မေတ္တာဒိဂုဏသဗ္ဗာဝေါ၊ သင်္ကပ္ပဝသီဘာဝေန ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညိတာဒိဘေဒါ အရိယိဒ္ဓိ၊ တာယ စဿ သဗ္ဗညုဘာဝေါ ဝုတ္တော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၅၆။ ဧဝံ ဟေမဝတော ပုဗ္ဗေ မနောဒွါရဝသေနေဝ တာဒိဘာဝံ ပုစ္ဆိတွာ တဉ္စ ပဋိဇာနန္တမိမံ သုတွာ ဒဠိကမ္မတ္တံ ဣဒါနိ ဒွါရတ္တယဝသေနာပိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝါ သင်္ခေပေန ကာယဝစီမနောဒွါရသုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆိတွာ တဉ္စ ပဋိဇာနန္တမိမံ သုတွာ ဒဠိကမ္မတ္တမေဝ ဝိတ္တာရေနာပိ ပုစ္ဆန္တော အာဟ “ကစ္ဆိ အဒိန္န”န္တိ။ တတ္ထ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္တာယ ပဌမံ အဒိန္နာဒါနဝိရတိံ ပုစ္ဆတိ။ အာရာ ပမေဒမှာတိ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂတော ဒူရိဘာဝေန အဗြဟ္မစရိယဝိရတိံ ပုစ္ဆတိ။ “အာရာ ပမေဒမှာ”တိပိ ပဌန္တိ၊ အာရာ မာတုဂါမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဈာနံ န ရိဉ္စတီတိ ဣမိနာ ပန တဿာယေဝ တိဝိဓေယ ကာယဒုစ္စရိတဝိရတိယာ ဗလဝဘာဝံ ပုစ္ဆတိ။ ဈာနယုတ္တဿ ဟိ ဝိရတိ ဗလဝတိ ဟောတီတိ။

၁-ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု ဟိ ယော (သိ)၊ သဗ္ဗဘူတဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု တာဒိ သော (သျှာ)

၂-သင်္ကပ္ပေသု ဝသီဘာဝေန (သိ)

၁၅၇။ အထ သာတာဂိရော ယသ္မာ ဘဂဝါ န ကေဝလံ တေရဟိ၊
 အတိဘေပိ အဒ္ဓါနေ ဒီဃရတ္တံ အဒိန္နာဒါနာဒီဟိ ပဋိဝိရတော၊ တဿာ တဿာ-
 ယေဝ စ ဝိရတိယာ အာနုဘာဝေန တံ တံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘိ၊
 သဒေဝကော စဿ လောကော “အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော သမဏော
 ဂေါတမော”တိ အာဒိနာ နယေန ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ တသ္မာ ဝိဿဋ္ဌာယ ဝါစာယ
 သီဟနာဒံ နဒန္တော အာဟ “န သော အဒိန္နံ အာဒိယတိ”တိ။ တံ အတ္ထတော
 ပါကဋ္ဌမေဝ။ ဣမိဿာပိ ဂါထာယ တတိယပါဒေ “ပမာဒမ္ပာ ပမဒမ္ပာ”တိ ခွိဓာ
 ပါဌော။ စတုတ္ထပါဒေ စ ဈာနံ န ရိဉ္စတိတိ ဈာနံ ရိတ္တကံ သုညကံ န ကရေတိ၊
 န ပရိစ္စတိတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၅၈။ ဧဝံ ကာယဒ္ဓါရေ သုဒ္ဓိံ သုတွာ ဣဒါနိ ဝစီဒ္ဓါရေ သုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆန္တော
 အာဟ “ကစ္စိ မုဿ န ဘဏတိ”တိ။ ဧတ္ထ ဒီဏာတိတိ ဒီဏော၊ ဝိဟိံသတိ
 ဗာဓတိတိ အတ္ထော။ ဝါစာယ ပထော ဗျပ္ပထော၊ ဒီဏော ဗျပ္ပထော အဿာတိ
 ဒီဏဗျပ္ပထော။ တံ နကာရေန ပဋိသေခေတွာ ပုစ္ဆတိ “န ဒီဏဗျပ္ပထော”တိ၊ န
 ဖရသဝါစောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “နာဒီဏဗျပ္ပထော”တိ ပါဌော၊ န အဒီဏ-
 ဝစနောတိ အတ္ထော။ ဖရသဝစနံ ဟိ ပရေသံ ဟဒယေ အဒိယမာနံ^၁ တိဋ္ဌတိ၊
 တာဒိသဝစနော ကစ္စိ န သောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိဘူတိတိ ဝိနာသော၊
 ဝိဘူတိံ ကာသတိ ကရေတိ ဝါတိ၊^၂ ဝိဘူတိကံ၊ ဝိဘူတိကမေဝ ဝေဘူတိကံ၊
 ဝေဘူတိယန္တိ ပုစ္ဆတိ၊ ပေသုညဿေတံ အဓိဝစနံ။ တဉ္စိ သတ္တာနံ အညမည-
 တော ဘေဒနေန ဝိနာသံ ကရေတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၅၉။ အထ သာတာဂိရော ယသ္မာ ဘဂဝါ န ကေဝလံ တေရဟိ၊
 အတိဘေပိ အဒ္ဓါနေ ဒီဃရတ္တံ မုဿာဝါဒါဒီဟိ ပဋိဝိရတော၊ တဿာ တဿာ-
 ယေဝ စ ဝိရတိယာ အာနုဘာဝေန တံ တံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘိ၊
 သဒေဝကော စဿ လောကော “မုဿာဝါဒါ ပဋိဝိရတော သမဏော
 ဂေါတမော”တိ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ တသ္မာ ဝိဿဋ္ဌာယ ဝါစာယ သီဟနာဒံ
 နဒန္တော အာဟ “မုဿ စ သော န ဘဏတိ”တိ။ တတ္ထ မုဿာတိ
 ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌာဒိနိ ပရဝိသံဝါဒနဝစနံ၊ တံ သော န ဘဏတိ။ ဒုတိယပါဒေ
 ပန ပဌမတ္ထဝသေန န ဒီဏဗျပ္ပထောတိ၊ ဒုတိယတ္ထဝသေန နာဒီဏဗျပ္ပထောတိ
 ပါဌော။ စတုတ္ထပါဒေ မန္တာတိ ပညာ ဝုစ္ဆတိ။ ဘဂဝါ ယသ္မာ တာယ
 မန္တာယ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ အတ္ထမေဝ ဘာသတိ အတ္ထတော အနပေတဝစနံ၊ န

၁-အဒိယမာနံ (သီ)၊ ဒီဏမာနံ (သျှာ)၊ အသုဒိယမာနံ (က) ၂-ကာယတိ ကရေတိ စာတိ (သီ၊ က)

သမ္ပိ။ အညာဏပုရေက္ခာရေဉ္စိ နိရတ္တကဝစနံ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အာဟ “မန္တာ အတ္ထံ သော ဘာသတိ”တိ။ သေသမေတ္ထ ပါကဋမေဝ။

၁၆၀။ ဧဝံ ဝစီဒ္ဓါရသုဒ္ဓိမ္ပိ သုတ္တာ ဣဒါနိ မနောဒ္ဓါရသုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ “ကဗ္ဗိ န ရဇ္ဇတိ ကာမေသျှ”တိ။ တတ္ထ ကာမာတိ ဝတ္ထုကာမာ။ တေသု ကိလေသကာမေန န ရဇ္ဇတိတိ ပုစ္ဆန္တော အနဘိဇ္ဈာလုတံ ပုစ္ဆတိ။ အနာဝိလန္တိ ပုစ္ဆန္တော ဗျာပါဒေန အာဝိလဘာဝံ သန္တာယ အဗျာပါဒတံ ပုစ္ဆတိ။ မောဟံ အတိက္ကန္တောတိ ပုစ္ဆန္တော ယေန မောဟေန မူဠော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ၊ တဿာတိက္ကမေန သမ္မာဒိဋ္ဌိတံ ပုစ္ဆတိ။ ဓမ္မေသု စက္ခုမာတိ ပုစ္ဆန္တော သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပုပ္ပါဟတဿ ဉာဏစက္ခုနော၊ ပဉ္စစက္ခုဝိသယေသု ဝါ ဓမ္မေသု ပဉ္စန္ဒမ္ပိ စက္ခုနံ ဝသေန သဗ္ဗညုတံ ပုစ္ဆတိ “ဒ္ဓါရတ္တယပါရိသုဒ္ဓိယာပိ သဗ္ဗညု န ဟောတိ”တိ စိန္တေတွာ။

၁၆၁။ အထ သာတာဂိရော ယသ္မာ ဘဂဝါ အပ္ပတွာဝ အရဟတ္တံ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ ပဟိနတ္တာ နေဝ ကာမေသု ရဇ္ဇတိ၊ န ဗျာပါဒေန အာဝိလစိတ္တော၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂနေဝ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယဿ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကမောဟဿ ပဟိနတ္တာ မောဟံ အတိက္ကန္တော၊ သာမဉ္စ သစ္စာနိ အဘိသမ္ပုဇ္ဈိတွာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝိမောက္ခန္တိကံ နာမံ ယထာဝုတ္တာနိ စ စက္ခုနိ ပဋိလဘိ၊ တသ္မာ တဿ မနောဒ္ဓါရသုဒ္ဓိံ သဗ္ဗညုတဉ္စ ဥဇ္ဈေါသေန္တော အာဟ “န သော ရဇ္ဇတိ ကာမေသျှ”တိ။

၁၆၂။ ဧဝံ ဟေမဝတော ဘဂဝတော ဒ္ဓါရတ္တယပါရိသုဒ္ဓိံ သဗ္ဗညုတဉ္စ သုတ္တာ ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ အတိတဇာတိယံ ဗာဟုသန္ဓဝိသဒါယ ပညာယ အသန္ဓမာနဝစနပ္ပထော ဟုတွာ အတ္ထရိယဗ္ဗုတရူပေ သဗ္ဗညုဂုဏေ သောတု-ကာမော အာဟ “ကဗ္ဗိ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပန္တော”တိ။ တတ္ထ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပန္တောတိ ဣမိနာ ဒဿနသမ္ပတ္တိံ ပုစ္ဆတိ၊ သံသုဒ္ဓစာရဏောတိ ဣမိနာ ဂမနသမ္ပတ္တိံ။ ဆန္ဒဝသေန စေတ္ထ ဒီဃံ ကတွာ စာကာရမာဟ၊ သံသုဒ္ဓစာရဏောတိ အတ္ထော။ အာသဝါ ခီဏာတိ ဣမိနာ ဧတာယ ဒဿနဂမနသမ္ပတ္တိယာ ပတ္တဗ္ဗာယ အာသဝက္ခယသညိတာယ ပဌမနိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပတ္တိံ ပုစ္ဆတိ၊ နတ္ထိ ပုန-န္တဝေါတိ ဣမိနာ ဒုတိယနိဗ္ဗာနဓာတုပတ္တိသမတ္တတံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေန ဝါ ပရမဿာသပ္ပတ္တိံ ဥတွာ ဌိတဘာဝံ။

၁၆၃။ တတော ယာ သော “သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသ”န္တိ-
 အာဒိနာ^၁ နယေန ဘယဘေရဝါဒီသု တိဝိဓော, “သော ဧဝံ သမာဟိတေ
 စိတ္တေ။ပ။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနိဟရတိ”တိအာဒိနာ၊
 နယေန အဗ္ဗဋ္ဌာဒီသု အဋ္ဌဝိဓော ဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ၊ တာယ ယသ္မာ သဗ္ဗာယပိ
 သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နာယ ဘဂဝါ ဥပေတော။ ယဉ္ဇေတံ “ဣဓ မဟာနာမ အရိယ-
 သာဝကော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရော ဟောတိ၊
 ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ၊ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော ဟောတိ၊ သတ္တဟိ
 သဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတော ဟောတိ၊ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ
 ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ”တိ ဧဝံ ဥဒ္ဓိသိက္ခာ “ကထဉ္ဇ
 မဟာနာမ အရိယသာဝကော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ”တိအာဒိနာ၊^၂ နယေန
 သေခသုတ္တေ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ ပန္နရသပ္ပဘေဒံ စရဏံ၊ တဉ္စ ယသ္မာ သဗ္ဗပုဏ္ဏိလေသပ္ပ-
 ဟာနေန ဘဂဝတော အတိဝိယ သံသုဒ္ဓိ။ ယေပိမေ ကာမာသဝါဒယော
 စတ္တာရော အာသဝါ၊ တေပိ ယသ္မာ သဗ္ဗေသပရိဝါရာ သဝါသနာ ဘဂဝတော
 ဝီဏာ။ ယသ္မာ စ ဣမာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ ဝီဏာသဝေါ ဟုတွာ တဒါ
 ဘဂဝါ “နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါ”တိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဌိတော၊ တသ္မာ သာတာ-
 ဂိရော ဘဂဝတော သဗ္ဗညုဘာဝေ ဗျဝသာယေန သမုဿာဟိတဟဒယော
 သဗ္ဗေပိ ဂုဏေ အနုဇာနန္တော အာဟ “ဝိဇ္ဇာယ စေဝ သမ္ပန္နော”တိ။

၁၆၄။ တတော ဟေမဝတော “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ ဘဂဝတိ
 နိက္ကဓေါ ဟုတွာ အာကာသေ ဌိတောယေဝ ဘဂဝန္တံ ပသံသန္တော သာတာဂိရဉ္စ
 အာရာဓေန္တော၊^၃ အာဟ “သမ္ပန္တံ မုနိနော စိတ္တ”န္တိ။ တဿတ္ထော—သမ္ပန္တံ
 မုနိနော စိတ္တံ၊ “မနော စဿ သုပဏိဟိတော”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တတာဒိဘာဝေန
 ပုဏ္ဏံ သမ္ဗုဏ္ဏံ၊ “န သော အဒိန္တံ အာဒိယတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တကာယကမ္မနာ, “န
 သော ရဇ္ဇဘိ ကာမေသု”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တမနောကမ္မနာ စ ပုဏ္ဏံ သမ္ဗုဏ္ဏံ၊ “မုဿာ စ
 သော န ဘဏတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဗျပ္ပထေန စ ဝစီကမ္မနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
 ဧဝံ သမ္ပန္တစိတ္တဉ္စ အနတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒါယ သမ္ပန္တော ဝိဇ္ဇာစရဏ-
 သမ္ပန္တဉ္စ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ “မနော စဿ သုပဏိဟိတော”တိအာဒိနာ နယေန
 ဓမ္မတော နံ ပသံသသိ၊ သဘာဝတော တစ္ဆတော ဘူတတော ဧဝ နံ ပသံသသိ၊
 န ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကေနာတိ ဒဿေတိ။

၁-မ ၁-၂၆-ပိဋ္ဌေ။

၃-မ ၂-၁၇-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဒီ ၁-၉၄-ပိဋ္ဌေ။

၄-သံရာဓေန္တော (သိ)၊ အနုမောဒေန္တော (သျှာ)

၁၆၅-၁၆၆။ တတော သာတာဂိရောပိ “ဧဝမေတံ မာရိသ၊ သုဠ တယာ ဣတဉ္စ အနုမောဒိတဉ္စာ”တိ အဓိပ္ပါယ်န တမေဝ သံရာဓေန္တော အာဟ “သမ္ပန္နံ မုနိနော။ပ။ ဓမ္မတော အနုမောဒသီ”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန ဘဂဝတော ဒဿနေ တံ အဘိတ္ထဝယမာနော အာဟ “သမ္ပန္နံ။ပ။ ဟန္တ ပဿာမ ဂေါတမ”န္တိ။

၁၆၇။ အထ ဟေမဝတော အတ္တနော အဘိရုစိတဂုဏေဟိ ပုရိမဇောတိ-
ဗာဟုသစ္စဗလေန ဘဂဝန္တံ အဘိတ္ထုနန္တော သာတာဂိရံအာဟ “ဧကိဇဉ်”။ပ။
ဧဟိ ပဿာမ ဂေါတမ”န္တိ။ တဿတ္ထော—ဧကိမိဂဿေဝ ဇဉ် အဿာတိ
ဧကိဇဉ်။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ ဧကိမိဂဿေဝ အနုပုဗ္ဗဝဉ္စာ ဇဉ် ဟောန္တိ၊ န ပုရတော
နိဗ္ဗံသာ ပစ္ဆတော သုသုမာရကုစ္ဆိ ဝိယ ဥဒ္ဓါမာတာ။ ကိဿ စ ဗုဒ္ဓါ ဟောန္တိ
ဒီသရဿသမဝဋ္ဋိတယုတ္တဋ္ဌာနေသု တထာရူပါယ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ၊ န ဝဋ္ဌရ-
ပုရိသာ ဝိယ ထူလာ။ ပညာယ ဝိလိခိတကိလေသတ္တာ ဝါ ကိဿ။ အဇ္ဈတ္တိက-
ဗာဟိရသပတ္တဝိဒ္ဓိသနတော ဝီရာ။ ဧကာသနဘောဇိတာယ ပရိမိတဘောဇိ-
တာယ စ အပ္ပါဟာရာ၊ န ဒွတ္တိမတ္တာလောပဘောဇိတာယ။ ယထာဟ—

“အဟံ ခေါ ပန ဥဒါယိ အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ
ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမိ။ ‘အပ္ပါဟာရော သမဏော ဂေါတမော
အပ္ပါဟာရတာယ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ’တိ ဣတိ စေ မံ ဥဒါယိ သာဝကာ
သက္ကရေယျံ ဂရုံ ကရေယျံ မာနေယျံ ပူဇေယျံ၊ သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ
ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယျံ။ ယေ တေ ဥဒါယိ မမ သာဝကာ ကောသ-
ကာဟာရာပိ အနုကောသကာဟာရာပိ ဗေလုဝါဟာရာပိ အနုဗေလုဝါ-
ဟာရာပိ၊ န မံ တေ ဣမိနာ ဓမ္မေန သက္ကရေယျံ။ပ။ ဥပနိဿာယ
ဝိဟရေယျံ”န္တိ။

အာဟာရေ ဆန္ဒရာဂါဘာဝေန အလောလုပါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတံ
အာဟာရံ အာဟာရေန္တိ။ မောနေယျသမ္ပတ္တိယာ မုနိနော။ အနဂါရိကတာယ
ဝိဝေကနိန္ဒမာနသတာယ စ ဝနေ ဈာယန္တိ။ တေနာဟ ဟေမဝတော ယက္ခော
“ဧကိဇဉ်”။ပ။ ဧဟိ ပဿာမ ဂေါတမ”န္တိ။

၁၆၈။ ဧဝဉ္စ ဝတွာ ပုန တဿ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မံ သောတု-
ကာမတာယ “သီဟံဝေကစရ”န္တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—သီဟံဝါတိ

ဒုရာသဒဋ္ဌေန ခမနဋ္ဌေန နိဗ္ဗယဋ္ဌေန စ ကေသရသီဟသဒိသံ။ယာယ တဏှာယ
 “တဏှာဒုတိယော ပုရိသော”တိ ဂုစ္စတိ၊ တဿာ အဘာဝေန ကေစရံ၊
 ကေဿာ လောကဓာတုယာ ခြိန္တံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုပ္ပတ္တိတောပိ ကေစရံ။
 ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တေ ဂုတ္တနယေနာပိ စေတ္ထ တံတံအတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နာဂန္တိ
 ပုနဗ္ဗဝံ နေဝ ဂန္တာရံ နာဂန္တာရံ။ အထ ဝါ အာဂံ န ကရေတိတံပိ နာဂေါ။
 ဗလဝါတိပိ နာဂေါ။ တံ နာဂံ။ ကာမေသု အနပေက္ခိနန္တိ ခြီသုပိ ကာမေသု
 ဆန္ဒရာဂါဘာဝေန အနပေက္ခိနံ။ ဥပသင်္ကမ္မ ပုစ္ဆာမ၊ မစ္စုပါသပ္ပမောစနန္တိ
 တံ ဧဝရူပံ မဟေသိံ ဥပသင်္ကမ္မိတွာ တေဘူမကဝဋ္ဌဿ မစ္စုပါသဿ ပမော-
 စနံ ဝိဝဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ ပုစ္ဆာမ၊ ယေန ဝါ ဥပါယေန ဒုက္ခသမုဒယသင်္ခါတာ
 မစ္စုပါသာ ပမုစ္စတိ၊ တံ မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ ပုစ္ဆာမာတိ။ ဣမံ ဂါထံ
 ဟေမဝတော သာတာဂိရဉ္စ သာတာဂိရပရိသဉ္စ အတ္တနော ပရိသဉ္စ သန္ဓာယ
 အာဟ။

တေန ခေါ ပန သမယေန အာသာဠီနက္ခတ္တံ ဃောသိတံ အဟောသိ။ အထ
 သမန္တတော အလင်္ကတပဋိယတ္တေ ဒေဝနဂရေ သီရိံ ပစ္စနဘောန္တိ ဝိယ
 ရာဇဂဟေ ကာဠီ နာမ ကုရုရဃရိကာ ဥပါသိကာ ပါသာဒမာရုယု သီဟပဉ္ဇရံ
 ဝိဝရိတွာ ဂဟ္တပရိဿမံ ဝိနောဒေန္တိ သဝါတပ္ပဒေသေ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဌိတာတေသံ
 ယက္ခသေနာပတိနံ တံ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနတော
 အဿောသိ၊ သုတွာ စ “ဧဝံ ဝိဝိရေဏသမန္တာဂတာ ဗုဒ္ဓါ”တိ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ တာယ နိဝရဏာနိ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ တတ္ထေဝ ဌိတာ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တတော ဧဝ ဘဂဝတာ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ
 ဥပါသိကာနံ အနုဿဝပ္ပသန္ဓာနံ၊ ယဒိဒံ ကာဠီ ဥပါသိကာ ကုရုရဃရိကာ”တိ
 ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတာ။

၁၆၉။ တေပိ ယက္ခသေနာပတယော သဟဿယက္ခပရိဝါရာ မဇ္ဈိမယာမ-
 သမယေ ဣသိပတနံ ပတွာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တိတပလ္လင်္ကေန နိသိန္တံ ဘဂဝန္တံ
 ဥပသင်္ကမ္မ ဝဋ္ဌိတွာ ဣမာယ ဂါထာယ ဘဂဝန္တံ အဘိတ္ထဝိတွာ ဩကာသ-
 မကာရယိံသု “အက္ခာတာရံ ပုပ္ဖတ္တာရ”န္တိ။ တဿတ္ထော—ဌပေတွာ တဏှံ
 တေဘူမကေ ဓမ္မေ “ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ”န္တိ အာဒိနာ ၂
 နယေန သစ္စာနံ ဝဝတ္ထာနကထာယ အက္ခာတာရံ။ “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယ-
 သစ္စံ ပရိညေယျန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ”တိ အာဒိနာ ၂ နယေန တေသု ကိစ္စဉာဏ-
 ကတဉာဏပ္ပဝတ္တနေန ပုပ္ဖတ္တာရံ။ ယေ ဝါ ဓမ္မာ ယထာ ဝေါဟရိတဗ္ဗာ၊ တေသု

၁-အံ ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၃၆၉၊ ၆ ၃-၁၄-ပိဋ္ဌေသု။

တထာ ဝေါဟာရကထနေန အက္ခာတာရံ၊ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ သတ္တာနု-
 ရူပတော ပဝတ္တာရံ။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညုဝိပဋ္ဌိတညုနံ ဝါ ဒေသနာယ အက္ခာတာရံ၊
 နေယျာနံ ပဋိပါဒနေန ပဝတ္တာရံ။ ဥဒ္ဓေသေန ဝါ အက္ခာတာရံ၊ ဝိဘင်္ဂေန
 တေဟိ တေဟိ ပကာရေဟိ ဝစနတော ပဝတ္တာရံ။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဝါ
 သလက္ခဏကထနေန အက္ခာတာရံ၊ သတ္တာနံ စိတ္တသန္တာနေ ပဝတ္တနေန
 ပဝတ္တာရံ။ သင်္ခေပတော ဝါ တိဟိ ပရိဝဇ္ဇေဟိ သစ္စာနံ ကထနေန အက္ခာတာရံ၊
 ဝိတ္ထာရတော ပဝတ္တာရံ။ “သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓမ္မော၊ တံ ဓမ္မံ ပဝတ္ထေတိတိ ဓမ္မစက္က”^၁ နှိ
 ဧဝမာဒိနာ^၂ ပဋိသန္တိဒါနယေန ဝိတ္ထာရိတဿ ဓမ္မစက္ကဿ ပဝတ္တနတော
 ပဝတ္တာရံ။

သဗ္ဗဓမ္မာနန္တိ စတုဘူမကဓမ္မာနံ။ ပါရဂူန္တိ ဆဟာကာရေဟိ ပါရံ ဂတံ
 အဘိညာယ ပရိညာယ ပဟာနေန ဘာဝနာယ သမ္ဘိကိရိယာယ သမာ-
 ပတ္တိယာ။ သော ဟိ ဘဂဝါ သဗ္ဗဓမ္မေ အဘိဇာနန္တော ဂတောတိ အဘိညာ-
 ပါရဂူ၊ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ ပရိဇာနန္တော ဂတောတိ ပရိညာပါရဂူ၊ သဗ္ဗ-
 ကိလေသေ ပဇဟန္တော ဂတောတိ ပဟာနပါရဂူ၊ စတ္တာရော မဂ္ဂေ ဘာဝေန္တော
 ဂတောတိ ဘာဝနာပါရဂူ၊ နိရောဓံ သမ္ဘိကရောန္တော ဂတောတိ သမ္ဘိ-
 ကိရိယာပါရဂူ၊ သဗ္ဗာ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇန္တော ဂတောတိ သမာပတ္တိ-
 ပါရဂူ။ ဧဝံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ပါရဂုံ။ ဗုဒ္ဓံ ဝေရဘယာတိတန္တိ အညာဏသယနတော
 ပဋိဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓံ၊ သဗ္ဗေန ဝါ သရဏဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တေနတ္ထေန ဗုဒ္ဓံ၊ ပဉ္စဝေရ-
 ဘယာနံ အတိတတ္တာ ဝေရဘယာတိတံ။ ဧဝံ ဘဂဝန္တိ အဘိတ္ထဝန္တော “မယံ
 ပုစ္ဆာမ ဂေါတမ”^၃ နှိ ဩကာသမကာရယိံသု။

၁၇၀။ အထ နေသံ ယက္ခာနံ တေဇေန စ ပညာယ စ အဂ္ဂေါဟေမာတော
 ယထာဓိပ္ပေတံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ပုစ္ဆန္တော “ကိသ္မိံ လောကော”^၄ တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။
 တဿာဒိပါဒေ ကိသ္မိန္တိ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ကိသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ
 လောကော သမုပ္ပန္နော ဟောတိတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ သတ္တလောက-
 သင်္ခါရလောကေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိ။ ကိသ္မိံ ကုဗ္ဗတိ သန္တံ^၅ အဟန္တိ ဝါ
 မမန္တိ ဝါ တဏှာဒိဋ္ဌိသန္တံ ကိသ္မိံ ကုဗ္ဗတိ၊ အဓိကရဏတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ။
 ကိသ္မ လောကောတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ကိံ ဥပါဒါယ လောကောတိ
 သင်္ချံ ဂစ္ဆတိတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။ ကိသ္မိံ လောကောတိ ဘာဝေန-
 ဘာဝလက္ခဏကာရဏတ္ထေသု^၂ ဘုမ္မဝစနံ။ ကိသ္မိံ သတိ ကေန ကာရဏေန
 လောကော ဝိဟညတိ ဝိဇ္ဇိယတိ ဗာဓိယတိတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

၁၇၁။ အထ ဘဂဝါ ယသ္မာ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု ဥပ္ပန္နေသု သတ္တလောကော စ ဓနဓညာဒိဝသေန သင်္ခါရလောကော စ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ယသ္မာ စေတ္တ သတ္တလောကော တေသ္မေဝ ဆသု ဒုဝိဓမ္မိ သန္တဝံ ကရေတိ။ စက္ခာယတနံ ဝါ ဟိ “အဟံ မမ”န္တိ ဂဏှာတိ^၁ အဝသေသေသု ဝါ အညတရံ။ ယထာဟ “စက္ခု အတ္တာတိ ယော ဝဒေယျ၊ တံ န ဥပပဇ္ဇတိ”တိ- အာဒိ^၂။ ယသ္မာ စ တောနိယေဝ ဆ ဥပါဒါယ ဒုဝိဓောပိ လောကောတိ သင်္ချံ^၃ ဂစ္ဆတိ။ ယသ္မာ စ တေသ္မေဝ ဆသု သတိ သတ္တလောကော ဒုက္ခပါတုဘာဝေန ဝိဟညတိ။ ယထာဟ—

“ဟတ္ထေသု ဘိက္ခဝေ သတိ အာဒါနနိက္ခေပနံ ဟောတိ၊ ပါဒေသု သတိ အဘိက္ကမပဋိက္ကမော ဟောတိ၊ ပဗ္ဗေသု သတိ သမိဉ္ဇန- ပသာရဏံ ဟောတိ၊ ကုစ္ဆိသ္မိံ သတိ ဇိဃန္တာပိပါသာ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ စက္ခုသ္မိံ သတိ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခံ ဒုက္ခ”န္တိအာဒိ^၄။

တထာ တေသု အာဓာရဘူတေသု ပဋိဟတော သင်္ခါရလောကော ဝိဟညတိ။ ယထာဟ—

“စက္ခုသ္မိံ အနိဒဿနေ သပ္ပဋိဗေ ပဋိဟညိ ဝါ”ဇုတိ^၅ စ၊
“စက္ခု ဘိက္ခဝေ ပဋိဟညတိ မနာပါမနာပေသု ရူပေသု”တိ^၆
ဧဝမာဒိ။

တထာ တေဟိယေဝ ကာရဏဘူတေဟိ ဒုဝိဓောပိ လောကော ဝိဟညတိ။ ယထာဟ—

“စက္ခု ဝိဟညတိ^၇ မနာပါမနာပေသု ရူပေသု”တိ^၈ စ၊
“စက္ခု ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တံ၊ ရူပါ အာဒိတ္တာ၊ ကေန အာဒိတ္တံ၊
ရာဂဂ္ဂိနာ”တိ ဧဝမာဒိ^၉။

တသ္မာ ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနဝသေန တံ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော အာဟ “ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော”တိ။

၁၇၂။ အထ သော ယက္ခော အတ္တနာ ဝဇ္ဇဝသေန ပုဋ္ဌပဉ္စိ ဘဂဝတာ ခွါဒဿာယတနဝသေန သင်္ခါပိတ္တာ ဝိဿဇ္ဇိတံ န သုဋ္ဌ၊ ဥပလက္ခေတွာ တဉ္စ

၁-ဂဏှန္တော ဂဏှာတိ (သီ၊ သျာ)

၄-အဘိ ၁-၁၅၇-ပိဋေ။

၂-မ ၃-၃၂၉-ပိဋေ။

၅-သံ ၂-၃၈၃-ပိဋေ။

၇-သံ ၂-၂၅၁၊ ၆ ၃-၄၄-ပိဋေသု။

၃-သံ ၂-၃၈၀-ပိဋေ။

၆-စက္ခု အာဝိဇ္ဇတိ (သီ၊ သျာ)

အတ္တံ တပုဂ္ဂိုလ်ကွဉ် ဉာဏ်ကောမော သင်္ခေပေနေဝ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ
 “ကတမံ တ”န္တိ။ တတ္ထ ဥပါဒါတဗ္ဗဋ္ဌေန ဥပါဒါနံ၊ ဒုက္ခသစ္စသေတံ
 အဓိဝစနံ။ ယတ္ထ လောကော ဝိဟညတိတိ “ဆသု လောကော ဝိဟညတိ”တိ
 ဧဝံ ဘဂဝတာ ယတ္ထ ဆဗ္ဗိမေ ဥပါဒါနေ လောကော ဝိဟညတိတိ ဝုတ္တော၊
 တံ ကတမံ ဥပါဒါနန္တိ ဧဝံ ဥပခုဂါထာယ သရူပေနေဝ ဒုက္ခသစ္စံ ပုစ္ဆိ။
 သမုဒယသစ္စံ ပန တဿ ကာရဏဘာဝေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ နိယျာနံ
 ပုစ္ဆိတောတိ ဣမာယ ပန ဥပခုဂါထာယ မဂ္ဂသစ္စံ ပုစ္ဆိ။ မဂ္ဂသစ္စေန ဟိ
 အရိယသာဝကော ဒုက္ခံ ပရိဇာနန္တော၊ သမုဒယံ ပဇဟန္တော၊ နိရောဓံ
 သစ္စိကရောန္တော၊ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော လောကမှာ နိယျာတိ၊ တဿ နိယျာနန္တိ
 ဝုစ္စတိ။ ကဏန္တိ ကေန ပကာရေန။ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိတိ “ဥပါဒါန”န္တိ ဝုတ္တာ
 ဝဋ္ဋဒုက္ခာ ပမောက္ခံ ပါပုဏာတိ။ ဧဝမေတ္ထ သရူပေနေဝ မဂ္ဂသစ္စံ ပုစ္ဆိ၊ နိရောဓ-
 သစ္စံ ပန တဿ ဝိသယဘာဝေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။

၁၇၃။ ဧဝံ ယက္ခေန သရူပေန ဒဿေတွာ စ အဒဿေတွာ စ စတုသစ္စ-
 ဝသေန ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော ဘဂဝါ တေနေဝ နယေန ဝိဿဇ္ဇေန္တော အာဟ “ပဉ္စ
 ကာမဂုဏာ”တိ။ တတ္ထ ပဉ္စကာမဂုဏသင်္ခါတဂေါစရဂ္ဂဟဏေန တဂ္ဂေါစရာနိ
 ပဉ္စာယတနာနိ ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ။ မနော ဆဋ္ဌော ဧတေသန္တိ မနော-
 ဆဋ္ဌာ။ ပဝေဒိတာတိ ပကာသိတာ။ ဧတ္ထ အဇ္ဈတ္တိကေသု ဆဋ္ဌဿ မနာ-
 ယတနဿ ဂဟဏေန တဿ ဝိသယဘူတံ ဓမ္မာယတနံ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။
 ဧဝံ “ကတမံ တံ ဥပါဒါန”န္တိ ဣမံ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ပုနပိ ဒွါဒသာယတနာနံ
 ဝသေန ဒုက္ခသစ္စံ ပကာသေသိ။ မနောဂဟဏေန ဝါ သတ္တန္တံ ဝိညာဏ-
 ဓာတုနံ ဂဟိတတ္တာ တာသု ပုရိမပဉ္စဝိညာဏဓာတုဂ္ဂဟဏေန တာသံ ဝတ္ထုနိ
 ပဉ္စ စက္ခာဒိနိ အာယတနာနိ၊ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဂ္ဂဟဏေန
 တာသံ ဝတ္ထုဂေါစရဘေဒံ ဓမ္မာယတနံ ဂဟိတမေဝါတိ ဧဝမိ ဒွါဒသာ-
 ယတနဝသေန ဒုက္ခသစ္စံ ပကာသေသိ။ လောကုတ္တရမနာယတနဓမ္မာယတနေ-
 ကဒေသော ပနေတ္ထ ယတ္ထ လောကော ဝိဟညတိ၊ တံ သန္ဓာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ န
 သင်္ဂယတိ။

ဧတ္ထ ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာတိ ဧတ္ထ ဒွါဒသာယတနဘေဒေ ဒုက္ခသစ္စေ
 တာနေဝါယတနာနိ ခန္ဓတော ဓာတုတော နာမရူပတောတိ တထာ တထာ
 ဝဝတ္ထပေတွာ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿန္တော အရဟတ္တမဂ္ဂ-
 ပရိယောသာနာယ ဝိပဿနာယ တဏှာသင်္ခါတံ ဆန္ဒံ သဗ္ဗသော ဝိရာဇေတွာ
 ဝိနေတွာ ဝိဒ္ဓိသေတွာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိတိ ဣဒိနာ ပကာရေန

ဧတသ္မာ ဝဋ္ဋဒုက္ခာ ပမုစ္စတိတိ။ ဧဝမိမာယ ဥပဗုဂါထာယ “နိယျာနံ ပုစ္ဆိတော မြူဟိ၊ ကထံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ အယံ ပဉ္စော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ၊ မဂ္ဂသစ္စဉ္စ ပကာသိတံ။ သမုဒယနိရောဓသစ္စာနိ ပနေတ္ထ ပုရိမနယေနဝ သင်္ဂဟိတတ္တာ ပကာသိတာနေဝ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဥပဗုဂါထာယ ဝါ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဆန္ဒေန သမုဒယသစ္စံ။ “ဝိရာဇေတွာ”တိ ဧတ္ထ ဝိရာဂေန နိရောဓသစ္စံ၊ “ဝိရာဂါဝိမုစ္စတိ”တိ ဝစနတော ဝါ မဂ္ဂသစ္စံ။ “ဧဝ”န္တိ ဥပါယနိဒဿနေန မဂ္ဂသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓန္တိ ဝစနတော ဝါ။ “ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ ဒုက္ခပမောက္ခေန နိရောဓသစ္စန္တိ ဧဝမေတ္ထ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသိတာနိ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၁၇၄။ ဧဝံ စတုသစ္စဂဗ္ဘာယ ဂါထာယ လက္ခဏတော နိယျာနံ ပကာသေတွာ ပုန တဒေဝ သကေန နိရုတ္တာဘိလာပေန နိဂမေန္တော အာဟ “ဧတံ လောကဿ နိယျာနံ”န္တိ။ ဧတ္ထ ဧတန္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဿ နိဒ္ဒေသော၊ လောကဿာတိ တေဓာတုကလောကဿ။ ယထာတထန္တိ အဝိပရိတံ။ ဧတံ ဝေါ အဟမက္ခာမီတိ သစေပိ မံ သဟဿက္ခတ္တံ ပုစ္ဆေယျာထ၊ ဧတံ ဝေါ အဟမက္ခာမိ၊ န အညံ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ၊ န အညထာတိ အဓိပ္ပာယော။ အထ ဝါ ဧတေန နိယျာနေန ဧကဒ္ဒတ္တိက္ခတ္တံ နိဂ္ဂတာနဗ္ဗိ ဧတံ ဝေါ အဟမက္ခာမိ၊ ဥပရိဝိသေသာမိဂမာယပိ တေဒေဝ အဟမက္ခာမီတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ အသေသနိဿေသာတိ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဒွေပိ ယက္ခသေနာပတယော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု သဒ္ဓိံ ယက္ခသဟဿေန။

၁၇၅။ အထ ဟေမဝတော ပကတိယာပိ ဓမ္မဂရု၊ ဣဒါနိ အရိယဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာယ သုဋ္ဌုတရံ အတိတ္ထော ဘဂဝတော ဝိစိတြပဋိဘာနာယ ဒေသနာယ ဘဂဝန္တံ သေက္ခာသေက္ခဘူမိံ ပုစ္ဆန္တော “ကော သူဓ တရတိ”တိ ဂါထမဘာသိ။ တတ္ထ ကော သူဓ တရတိ ဩဃန္တိ ဣမိနာ စတုရောဃံ ကော တရတိတိ သေက္ခဘူမိံ ပုစ္ဆတိ အဝိသေသေန။ ယသ္မာ အဏ္ဏဝန္တိ န ဝိတ္ထတမတ္တံ နာပိ ဂမ္ဘီရမတ္တံ၊ အပိစ ပန ယံ ဝိတ္ထတတရဉ္စ ဂမ္ဘီရတရဉ္စ၊ တံ ဝုစ္စတိ၊ တာဒိသော စ သံသာရဏ္ဏဝေါ။ အယံ ဟိ သမန္တတော ပရိယန္တာဘာဝေန ဝိတ္ထတော၊ ဟေဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌာဘာဝေန ဥပရိ အာလမ္ပနာဘာဝေန စ ဂမ္ဘီရော၊ တသ္မာ “ကော သူဓ တရတိ အဏ္ဏဝံ၊ တသ္မိဉ္စ အပ္ပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ပေ ဂမ္ဘီရေ အဏ္ဏဝေ ကော န သီဒတိ”တိ အသေက္ခဘူမိံ ပုစ္ဆတိ။

၁၇၆။ အထ ဘဂဝါ ယော ဘိက္ခု ဇီဝိတဟေတုပိ ဝိတိက္ကမံ အကရောန္တော သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော လောကီယလောကုတ္တရာယ စ ပညာယ ပညဝါ၊ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိနာ ဣရိယာပထဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဖလေဟိ စ သုသမာဟိတော၊ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနာယ နိယကဇ္ဈတ္တစိန္တနသီလော၊ သာတစ္ဆ- ကိရိယာဝဟာယ^၁ အပ္ပမာဒသတိယာ စ သမန္နာဂတော၊ ယသ္မာ သော စတုတ္ထေန မဂ္ဂေန ဣမံ သုဒုတ္တရံ ဩဃံ အနဝသေသံ တရတိ၊ တသ္မာ သေက္ခ- ဘူမိ^၂ ဝိဿဇ္ဇေန္တော “သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော”တိ ဣမံ တိသိက္ခာဂစ္ဆံ ဂါထမာဟ။ ဧတ္ထ ဟိ သီလသမ္ပဒါယ အဓိသီလသိက္ခာ၊ သတိသမာဓိဟိ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဇ္ဈတ္တစိန္တတာပညာဟိ အဓိပညာသိက္ခာတိ တိဿော သိက္ခာ သဥပကာရာ သာနိသံသာ စ ဝုတ္တာ။ ဥပကာရော ဟိ သိက္ခာနံ လောကီယပညာ သတိ စ၊ အာနိသံသော သာမညဖလာနီတိ။

၁၇၇။ ဧဝံ ပဌမဂါထာယ သေက္ခဘူမိ^၃ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အသေက္ခဘူမိ^၄ ဒဿေန္တော ဒုတိယဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော— ဝိရတော ကာမသညာ- ယာတိ ယာ ကာမိကာမသညာ၊ တတော သဗ္ဗတော စတုတ္ထမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာယ သမုစ္ဆေဒဝိရတိယာ ဝိရတော။ “ဝိရတ္ထော”တိပိ ပါဌော၊ တဒါ “ကာမသညာ- ယာ”တိ ဘုမ္မဝစနံ ဟောတိ၊ သဂါထာဝဂ္ဂေ ပန “ကာမသညာယူ”တိပိ ပါဌော။ စတုဟိပိ မဂ္ဂဟိ ဒသန္တံ သံယောဇနာနံ အတိတတ္တာ သဗ္ဗ- သံယောဇနာတိဂေါ၊ စတုတ္ထေနော ဝါ ဥဒ္ဓဟ္မဂီယသဗ္ဗသံယောဇနာတိဂေါ၊ တတြတတြာဘိနန္ဒနိတဏှာသင်္ခါတာယ နန္ဒိယာ တိဏှဉ္စ ဘဝါနံ ပရိက္ခိဏတ္တာ နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏော သော တာဒိဿော ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု ဂန္တိရေ သံသာရဏ္ဏဝေ န သီဒတိ နန္ဒိပရိက္ခယေန သဥပါဒိဿေသံ၊ ဘဝပရိက္ခယေန စ အနုပါဒိဿေသံ နိဗ္ဗာနထလံ သမာပဇ္ဇေ^၅ ပရမဿာသပ္ပတ္တိယာတိ။

၁၇၈။ အထ ဟေမဝတော သဟာယဉ္စ ယက္ခပရိသဉ္စ ဩလောကေတွာ ဝိတိသောမနဿဇာတော “ဂန္တိရပည”န္တိ ဧဝမာဒိဟိ ဂါထာဟိ ဘဂဝန္တံ အဘိတ္ထဝိတွာ သဗ္ဗာဝတိယာ ပရိသာယ သဟာယေန စ သဒ္ဓိ^၆ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။

တာသံ ပန ဂါထာနံ အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ— ဂန္တိရပညန္တိ ဂန္တိရာယ ပညာယ သမန္နာဂတံ။ တတ္ထ ပဋိသန္တိဒါယံ ဝုတ္တနယေန ဂန္တိရပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တံ ဟိ

၁-သာတစ္ဆကိရိယမပ္ပဟာယ (က)

၂-သံ ၁-၅၁-ပိဋ္ဌေ။

၃-နိဗ္ဗာနဓာတုဖလံ အာသဇ္ဇ (သိ)၊ နိဗ္ဗာနဓာတုဖလံ သမာပဇ္ဇ (သျှာ)

တတ္ထံ “ဂမ္ဘီရေသု ခန္ဓေသု ဉာဏံ ပဝတ္တတီတိ ဂမ္ဘီရပညာ”တိအာဒိ။
 နိပုဏတ္ထဒဿိန္န နိပုဏေဟိ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒိဟိ အဘိသင်္ခတာနံ ပညာနံ
 အတ္ထဒဿိ၊ အတ္တာနံ ဝါ ယာနိ နိပုဏာနိ ကာရဏာနိ ဒုပ္ပင်္ဂဝိဇ္ဇာနိ အညေဟိ
 တေသံ ဒဿနေန နိပုဏတ္ထဒဿိ။ ရာဂါဒိကိဉ္ဇနာဘာဝေန အကိဉ္ဇနံ။ ဒုဝိဓေ
 ကာမေ တိဝိဓေ စ ဘဝေ အလဂ္ဂနေန ကာမဘဝေ အသတ္တံ။ ခန္ဓာဒိဘေဒေသု
 သဗ္ဗာရမ္မဏေသု ဆန္ဒရာဂဗန္ဓနာဘာဝေန သဗ္ဗမိ ဝိပ္ပမုတ္တံ။ ဒိဗ္ဗေ ပထေ
 ကမမာနန္တိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဘေဒေ ဒိဗ္ဗေ ပထေ သမာပဇ္ဇနဝသေန စက်မန္တံ။
 တတ္ထ ကိဉ္ဇာဝိ န တာယ ဝေလာယ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေ ပထေ ကမတိ၊ အပိစ ခေါ
 ပုဗ္ဗေ ကမနံ ဥပါဒါယ ကမနသတ္တိသဟ္တာဝေန တတ္ထ လဒ္ဓဝသီဘာဝတာယ
 ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ ယေ တေ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ အရဟန္တာ၊ တေသံ ပထေ
 သန္တဝိဟာရေ ကမနေနာပေတံ ဝုတ္တံ။ မဟန္တာနံ ဂုဏာနံ ဧသနေန မဟေသိ။

၁၇၉။ ဒုတိယဂါထာယ အပရေန ပရိယာယေန ထုတိ အာရဒ္ဓါတိ ကတွာ
 ပုန နိပုဏတ္ထဒဿိဂဟဏံ နိဒဿေတိ။ အထ ဝါ နိပုဏတ္ထေ ဒဿေတာရန္တိ
 အတ္ထော။ ပညာဒေန္တိ ပညာပဋိလာဘသံဝတ္တနိကာယ ပဋိပတ္တိယာ ကထနေန
 ပညာဒါယကံ။ ကာမာလယေ အသတ္တန္တိ ယွာယံ ကာမေသု တဏှာဒိဋ္ဌိ-
 ဝသေန ဒုဝိဓေ အာလယော၊ တတ္ထ အသတ္တံ။ သဗ္ဗဝိဒုန္တိ သဗ္ဗဓမ္မဝိဒုံ၊ သဗ္ဗညုန္တိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုမေဓန္တိ တဿ သဗ္ဗညုဘာဝဿ မဂ္ဂဘူတာယ ပါရမီ-
 ပညာသင်္ခါတာယ မေဓာယ သမန္နာဂတံ။ အရိယေ ပထေတိ အဋ္ဌင်္ဂိကေ မဂ္ဂေ၊
 ဖလသမာပတ္တိယံ ဝါ။ ကမမာနန္တိ ပညာယ အဇ္ဈောဂါဟမာနံ မဂ္ဂလက္ခဏံ
 ဥတွာ ဒေသနတော၊ ပဝိသမာနံ ဝါ ခဏေ ခဏေ ဖလသမာပတ္တိသမာ-
 ပဇ္ဇနတော၊ စတုဗ္ဗိမဂ္ဂဘာဝနာသင်္ခါတာယ၊ ကမနသတ္တိယာ ကမိတပုဗ္ဗံ ဝါ။

၁၈၀။ သုဒိဋ္ဌံ ဝတ နော အဇ္ဇာတိ အဇ္ဇ အမှေဟိ သုန္ဓရံ ဒိဋ္ဌံ၊ အဇ္ဇ ဝါ
 အမှာကံ သုန္ဓရံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဒဿနန္တိ အတ္ထော။ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတန္တိ အဇ္ဇ
 အမှာကံ သုဠု ပဘာတံ၊ သောဘုနံ ဝါ ပဘာတံ အဟောသိ၊ အဇ္ဇ စ နော
 သုန္ဓရံ ဥဋ္ဌိတံ အဟောသိ၊ အနုပရောဓေန သယနတော၊ ဥဋ္ဌိတံ။ ကိံ ကာရဏံ?
 ယံ အဒ္ဓသာမ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ယသ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓံ အဒ္ဓသာမာတိ အတ္တနော လာဘ-
 သမ္ပတ္တိံ အာရဟ္တ ပါမောဇ္ဇံ ပဝေဒေတိ။

၁-ခု ၉-၃၇၃-ပိဋ္ဌေ။

၂-န ဒုဿတိ (သိ)

၃-စတုဗ္ဗိမေ ဟိ မဂ္ဂေ ဘာဝနာသင်္ခါတာယ (သိ)

၄-အနုပ္ပဂေဝ သယနတော (သိ)၊ အနုပရောဓသယနတော (သျှာ)

၁၈၁။ ဣဒ္ဓိမန္တောတိ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိယာ သမန္တာဂတာ။ ယသဿိနောတိ လာဘဂ္ဂပရိဝါရဂ္ဂသမ္ပန္နာ။ သရဏံ ယန္တိတိ ကိဉ္ဇာပိ မဂ္ဂေနဝ ဂတာ၊ တထာပိ သောတာပန္နဘာဝပရိဒီပနတ္ထံ ပသာဒဒဿနတ္ထဉ္စ ဝါစံ ဘိန္ဒတိ။

၁၈၂။ ဂါမာ ဂါမန္တိ ဒေဝဂါမာ ဒေဝဂါမံ။ နဂါ နဂန္တိ ဒေဝပဗ္ဗတာ ဒေဝပဗ္ဗတံ။ နမဿမာနာ သမ္ပုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတန္တိ “သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ ဝတ ဘဂဝါ၊ သွာခါတော ဝတ ဘဂဝတော ဓမ္မော”တိအာဒိနာ နယေန ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတဉ္စ ဓမ္မသုဓမ္မတဉ္စ “သုပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ဝတ ဘဂဝတော သာဝက- သံဃော”တိအာဒိနာ သံဃသုပ္ပုဋ္ဌိပတ္တိဉ္စ အဘိတ္တဝိတွာ အဘိတ္တဝိတွာ နမဿ- မာနာ ဓမ္မဃောသကာ ဟုတွာ ဝိစရိဿာမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသ- မေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ဟေမဝတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အာဠဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ မေ သုတန္တိ အာဠဝကသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အတ္တဝဏ္ဏနာနယေ- နေဝဿ ဥပ္ပတ္တိ အာဝိဘဝိဿတိ။ အတ္တဝဏ္ဏနာယ စ “ဧဝံ မေ သုတံ၊ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ”တိ ဧတံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ အာဠဝကဿ ယက္ခဿ ဘဝနေတိ ဧတ္ထ ပန ကာ အာဠဝိ၊ ကသ္မာ စ ဘဂဝါတဿ ယက္ခဿ ဘဝနေ ဝိဟရတိတိ? ဝုစ္စတေ—အာဠဝိတိ ရဋ္ဌမ္ပိ နဂရမ္ပိ ဝုစ္စတိ၊ တဒုဘယမ္ပိ ဣဓ ဝဇ္ဇတိ။ အာဠဝိနဂရဿ ဟိ သမိပေ ဝိဟရန္တောပိ “အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ”တိ ဝုစ္စတိ။ တဿ စ နဂရဿ သမိပေ အဝိဒူရေ ဂါဝုတမေတ္တေ တံ ဘဝနံ၊ အာဠဝိရဋ္ဌေ ဝိဟရန္တောပိ “အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ အာဠဝိရဋ္ဌေ စေတံ ဘဝနံ။

ယသ္မာ ပန အာဠဝကော ရာဇာ ဝိဝိနောဋ္ဌကူပဘောဂံ ဆဇ္ဇေတွာ စောရပဋိ- ဗာဟနတ္ထံ ပဋိရာဇနိသေနေတ္ထံ ဗျာယာမကရဏတ္ထဉ္စ သတ္တမေ သတ္တမေဒိဝသေ မိဂဝံ ဂစ္ဆန္တော ဧကဒိဝသံ ဗလကာယေန သဒ္ဓိံ ကတိကံ အကာသိ “ယဿ

ပဿေနေ မိဂေါ ပလာယတိ၊ တဿေဝ သော ဘာရော”တိ။ အထ တဿေဝ ပဿေနေ မိဂေါ ပလာယိ၊ ဇဝသမ္ပန္နော ရာဇာ ခနံ ဂဟေတွာ ပတ္တိကောဝ တိယောဇနံ တံ မိဂံ အနုဗန္ဓိ။ ဧကိမိဂါစ တိယောဇနဝေဂါ ဧဝ ဟောန္တိ။ အထ ပရိက္ခိဏဇဝံ တံ မိဂံ ဥဒကံ ပရိသိတွာ ဌိတံ ဝဓိတွာ ဒွိဓာ ဆေတွာ အနတ္တိကောပိ မံသေန “နာသက္ခိ မိဂံ ဂဟေတု”န္တိ အပဝါဒမောစနတ္တံ ကာဇေနာဒါယ အာဂစ္ဆန္တော နဂရဿာဝိဒူရေ ဗဟလပတ္တပလာသံ မဟာနိဂြောဓံ ဒိသ္မာ ပရိဿမဝိနောဒနတ္တံ တဿ မူလမုပဂတော။ တသ္မိဉ္စ နိဂြောဓေ အာဠာကော ယက္ခော မဟာရာဇသန္တိကာ^၁ ဝရံ လဘိတွာ မဇ္ဈိကသမယေ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသံ ပဝိဋ္ဌေ ပါဏိနော ခါဒန္တော ပဋိဝသတိ၊ သော တံ ဒိသ္မာ ခါဒိတုံ ဥပဂတော။ ()^၂ အထ ရာဇာ တေန သဒ္ဓိံ ကတိကံ အကာသိ “မုဉ္စ မံ၊ အဟံ တေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ မနုဿဉ္စ ထာလိပါကဉ္စ ပေသေဿာမီ”တိ။ ယက္ခော “တံ ရာဇုပဘောဂေန ပမတ္တော သမ္ပုဿသိ၊ အဟံ ပန ဘဝနံ အနုပဂတဉ္စ အနနုညာတဉ္စ ခါဒိတုံ န လဘာမိ၊ သွာဟံ ဘဝန္တမ္ပိ ဇိယေယျ”န္တိ^၃ န မုဉ္စိ။ ရာဇာ “ယံ ဒိဝသံ န ပေသေမိ၊ တံ ဒိဝသံ မံ ဂဟေတွာ ခါဒါဟီ”တိ အတ္တာနံ အနုဇာနိတွာ တေန မုတ္တော နဂရာဘိမုခေါ အဂမာသိ။

ဗလကာယော မဂ္ဂေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ ဌိတော ရာဇာနံ ဒိသ္မာ “ကိံ မဟာရာဇ အယသမတ္တဘယာ ဧဝံ ကိလန္တောသိ”တိ ဝဒန္တော ပစ္စုဂ္ဂန္တော ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ ရာဇာ တံ ပဝတ္တိံ အနာရောစေတွာ နဂရံ ဂန္တော ကတပါတ- ရာသော နဂရဂုတ္တိကံ အာမန္တေတွာ တေမတ္တံ အာရောစေသိ။ နဂရဂုတ္တိကော “ကိံ ဒေဝ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ ကတော”တိ အာဟ။ ရာဇာ “န ကတော ဘဏေ”တိ အာဟ။ ဒုဋ္ဌ၊ ကတံ ဒေဝ၊ အမနုဿံ ဟိ ပရိစ္ဆိန္နမတ္တမေဝ လဘန္တိ၊ အပရိစ္ဆိန္နေ ပန ဇနပဒဿ အာဗာဓော^၄ ဘဝိဿတိ၊ ဟောတု ဒေဝ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဧဝမကာသိ၊ အပ္ပေါဿုက္ခော တံ ရဇေသုခံ အနုဘောဟိ၊ အဟမေတ္ထ ကာတဗ္ဗံ ကရိဿာမီတိ။ သော ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ဗန္ဓနာဂါရံ ဂန္တော ယေ ယေ ဝဇ္ဈာ ဟောန္တိ၊ တေ တေ သန္ဓာယ “ယော ဇိဝိတတ္ထိကော ဟောတိ၊

၁-ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿ သန္တိကာ (သျှာ)

၂-(ရာဇာ ဒွိဓာ ဆိန္နံ မိဂံ ဒတွာ အတ္တာနံ မောစေတုကာမော အဟောသိ။ ယက္ခော “မမ ဟတ္ထ- ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ နန မိဂေါ မမ သန္တကောဝ၊ မိဂံ ဒတွာ အတ္တနော မောစနံ ကိန္နာမေတံ ကရောသိ တံ” ဣတိ ဝတွာ ရာဇာနံ န မုဉ္စိ။) (က)

၃-ဘဝန္တမ္ပိ မုဉ္စေယျံ ကတံ ဇိဝေယျန္တိ (သိ) ၄-ဇနပဒဿ ဗာဓော (သိ)၊ ဇနပဒဿ ဝိဟေဓော (က)

သော နိက္ခမတူ”တိ ဘဏတိ၊ ယော ပဌပံ နိက္ခမတိ။ တံ ဂေဟံ နေတွာ နှာပေတွာ ဘောဇေတွာ စ “ဣမံ ထာလိပါကံ ယက္ခဿ ဒေဟိ”တိ ပေသေတိ၊ တံ ရုက္ခမူလံ ပဝိဋ္ဌမတ္တံယေပ ယက္ခော ဘေရဝံ အတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ မူလကန္တံ ဝိယ ခါဒတိ။ ယက္ခာနုဘာဝေန ကိရ မနုဿာနံ ကေသာဒိနိ ဥပါဒါယ သကလသရီရံ နဝနိတပိဏ္ဍော ဝိယ ဟောတိ။ ယက္ခဿ ဘတ္တံ ဂါဟာပေတုံ ဂတပုရိသာ တံ ဒိသ္မာ ဘိတာ ယထာမိတ္တံ အာရောစေသုံ။ တတော ပဘုတိ “ရာဇာ ဖောရေ ဂဟေတွာ ယက္ခဿ ဒေတိ”တိ မနုဿာ စောရကမ္မတော ပဋိဝိရတာ။ တတော အပရေန သမယေန နဝစောရာနံ အဘာဝေန ပုရာဏ-စောရာနဉ္စ ပရိက္ခယေန ဗန္ဓနာဂါရာနိ သုညာနိ အဟေသုံ။

အထ နဂရဂုတ္တိကော ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဓနံ နဂရရစ္ဆာသု ဆဉ္စာပေသိ “အပ္ပေဝ နာမ ကောစိ လောဘေန ဂဏှေယျာ”တိ။ တံ ပါဒေနပိ န ကောစိ ဆုပိ။ သော စောရေ အလဘန္တော အမစ္စာနံ အာရောစေသိ၊ အမစ္စာ “ကုလပဋိပါဋိယာ ဧကမေကံ ဇိဏ္ဏကံ ပေသေမ၊ သော ပကတိယာပိ မစ္စုမုခေ ဝတ္တတိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “အမှာကံ ပိတရံ အမှာကံ ပိတာမဟံ ပေသေတိတိ မနုဿာ ခေါဘံ၂ ကရိဿန္တိ၊ မာ ဝေါ ဧတံ ရုစ္စိ”တိ နိဝါရေသိ။ “တေန ဟိ ဒေဝ ဒါရကံ ပေသေမ ဥတ္တာနသေယျကံ၊ တထာဝိဿေ ဟိ ‘မာတာ မေ ပိတာမေ’တိ သိနေဟော နတ္ထိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ အနုဇာနိ၊ တေ တထာ အကံသု။ နဂရေ ဒါရကမာတရော စ ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဂတ္တိနိယော စ ပလာယိတွာ ပရဇနပဒေ ဒါရကေ သံဝဇေတွာ အာနေန္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗာနိပိ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဂတာနိ။

တတော ဧကဒိဝသံ သကလနဂရံ ဝိစိနိတွာ ဧကမ္ပိ ဒါရကံ အလဘိတွာ ရညော အာရောစေသုံ “နတ္ထိ ဒေဝ နဂရေ ဒါရကော ဌပေတွာ အန္တေပုရေ တဝ ပုတ္တံ အာဠဝကကုမာရ”န္တိ။ ရာဇာ “ယထာ မမ ပုတ္တော ပိယော၊ ဧဝံ သဗ္ဗလောကဿ၊ အတ္တနာ ပန ပိယတရံ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆထ တမ္ပိ ဒတွာ မမ ဇီဝိတံ ရက္ခထာ”တိ အာဟ။ တေန စ သမယေန အာဠဝကကုမာရဿ မာကာ ပုတ္တံ နှာပေတွာ မဏ္ဍေတွာ ဒုဂ္ဂုလစုမ္ပဋကေ ကတွာ အင်္ဂေ သယာ-ပေတွာ နိသိန္နာ ဟောတိ၊ ရာဇပုရိသာ ရညော အာဏာယ တတ္ထ ဂန္တော ဝိပုလ-ပန္တိယာ တဿာ သောဠသန္တဉ္စုတ္တိသဟဿာနံ သဗ္ဗိ ဓာတိယာ တံ အာဒါယ ပက္ကမိသု “သွေ ယက္ခဘက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ။ တံ ဒိဝသဉ္စ ဘဂဝါ

ပစ္စုသသမယေ ပစ္စုဋ္ဌာယ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ဂန္ဓကုဋိယံ မဟာကရုဏာ-
သမာပတ္တိံ သမာပဋိတော ပုန ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဓသ
အာဠဝကဿ ကုမာရဿ အနာဂါမိဖလပ္ပတ္တိယာ ဥပနိဿယံ၊ ယက္ခဿ စ
သောတာပတ္တိဖလပ္ပတ္တိယာ ဥပနိဿယံ ဒေသနာပရိယောသာနေ စ စတုရာသိ-
တိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘဿာတိ။ တဿှာ ဝိဘာတာယ
ရတ္တိယာ ပုရောဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ အနိဋ္ဌိတပစ္စာဘတ္တကိစ္စောဝ ကာဠပက္ခဥပေါ-
သထဒိဝသေ ဝတ္တမာနေ ဩဂ္ဂတေ သူရိယေ ဧကကောဝ အဒုတိယောပတ္တစိဝရ-
မာဒါယ ပါဒဂမနေနေဝံ သာဝတ္ထိတော တိံသ ယောဇနာနိ ဂန္ဓာ တဿ
ယက္ခဿ ဘဝနံ ပါရိသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အာဠဝကဿ ယက္ခဿ ဘဝနေ”တိ။

ကိံ ပန ဘဂဝါ ယသ္မိံ နိဠောမေ အာဠဝကဿ ဘဝနံ၊ တဿ မူလေ
ဝိဟာသိ၊ ဥဒါဟု ဘဝနေယေဝါတိ? ဝုစ္စတေ—ဘဝနေယေဝ။ ယထေဝ ဟိ
ယက္ခာ အတ္တနော ဘဝနံ ပဿန္တိ၊ တထာ ဘဂဝါပိ။ သော တတ္ထ ဂန္ဓာ
ဘဝနဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ တဒါ အာဠဝကော ဟိမဝန္တေ ယက္ခသမာဂမံ ဂတော
ဟောတိ၊ တတော အာဠဝကဿ ဒ္ဓါရပါလော ဂဠိဘော နာမ ယက္ခော
ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ကိံ ဘန္တေ ဘဂဝါဝိကာလေ အာဂတော”တိ
အာဟ။ အာမ ဂဠိဘ အာဂတောမှိ၊ သစေ တေ အဂရ၊ ဝိဟရေယျာ-
မေကရတ္တိံ အာဠဝကဿ ဘဝနေတိ။ န မေ ဘန္တေ ဂရ၊ အပိစ ခေါ သော
ယက္ခော ကက္ခဠော ဖရသော မာတာပိတုနမ္ပိ အဘိဝါဒနာဒီနိ န ကရေတိ၊
မာ ရုစ္စိ ဘဂဝတော ဣဓ ဝါသောတိ။ ဇာနာမိ ဂဠိဘ တဿ ကက္ခဠတ္တံ၊
န ကောစိ မမန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ သစေ တေ အဂရ၊ ဝိဟရေယျာ-
မေကရတ္တိန္တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ဂဠိဘော ယက္ခော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဂ္ဂိတတ္ထ-
ကပါလသဒိသော ဘန္တေ အာဠဝကော၊ ‘မာတာပိတရော’တိ ဝါ ‘သမဏ-
ဗြာဟ္မဏာ’တိ ဝါ ‘ဓမ္မော’တိ ဝါ န ဇာနာတိ၊ ဣဓာဂတာနံ စိတ္တက္ခေပမ္ပိ
ကရေတိ၊ ဟဒယမ္ပိ ဖာလေတိ၊ ပါဒေပိ ဂဟေတွာ ပရသမုဒ္ဒေ ဝါ ပရစက္ကဝါဠေ
ဝါ ခိပတိ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ဘဂဝါ အာဟ “ဇာနာမိ ဂဠိဘ၊ သစေ တေ
အဂရ၊ ဝိဟရေယျာမေကရတ္တိန္တိ”။ တတိယမ္ပိ ဂဠိဘော ယက္ခော ဘဂဝန္တံ
ဧတဒဝေါစ “အဂ္ဂိတတ္ထကပါလသဒိသော ဘန္တေ အာဠဝကော၊ ‘မာတာ-
ပိတရော’တိ ဝါ ‘သမဏဗြာဟ္မဏာ’တိ ဝါ ‘ဓမ္မော’တိ ဝါ န ဇာနာတိ၊ ဣဓာ-
ဂတာနံ စိတ္တက္ခေပမ္ပိ ကရေတိ၊ ဟဒယမ္ပိ ဖာလေတိ၊ ပါဒေပိ ဂဟေတွာ

ပရသမုဒ္ဒေ ဝါ ပရစက္ကဝါဠေ ဝါ ဒိပတိ”တိ။ တတိယမ္ပိ ဘဂဝါ အာဟ “ဇာနာမိ ဂဠုဘ၊ သစေ တေ အဂရ၊ ဝိဟရေယျာမေကရတ္ထိ”န္တိ။ န မေ ဘန္တေ ဂရ၊ အဝိစ ခေါ သော ယက္ခော အတ္တနော အနာရောစေတွာ အနုဇာနန္တံ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ အာရောစေမိ ဘန္တေ တဿာတိ။ ယထာသုခံ ဂဠုဘ အာရောစေဟိတိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ တွမေဝ ဇာနာဟိ”တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ပက္ကာမိ။ ဘဝနဒ္ဓါရမ္ပိ သယမေဝ ဘဂဝတော ဝိဝရမဒါသိ။ ဘဂဝါ အန္တောဘဝနံ ပဝိသိတွာ ယတ္ထ အဘိ-
လက္ခိတေသု မင်္ဂလဒိဝသာဒီသု နိသီဒိတွာ အာဠဝကော သိရိ အနုဘောတိ၊ တသ္မိယေဝ ဒိဗ္ဗရတနပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏာဘံ မုဉ္ဇိ။ တံ ဒိသွာ ယက္ခဿ ဣတ္ထိယော အာဂန္တာ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိတွာ သမ္ပရိဝါရေတွာ နိသီဒိသု။ ဘဂဝါ “ပုဗ္ဗေ တုမှေ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ပူဇနေယျံ ပူဇေတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိ” ပတ္တာ၊ ဣဒါနိပိ တထေဝ ကရေထ၊ မာ အညမညံ ဣဿာ-
မစ္ဆရိယာဘိဘူတာ ဝိဟရထာ”တိအာဒိနာ နယေန တာသံ ပကိဏ္ဏကဓမ္မကထံ ကထေသိ။ တာ စ ဘဂဝတော မရုရနိဋ္ဌေါသံ သုတွာ သာဓုကာရသဟဿာနိ ဒတွာ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတွာ နိသီဒိသုယေဝ၊ ဂဠုဘောပိ ဟိမဝန္တံ ဂန္တာ အာဠဝကဿ အာရောစေသိ “ယဋ္ဌေ မာရိသ ဇာနေယျာသိ၊ ဝိမာနေ တေ ဘဂဝါ နိသိန္ဓော”တိ။ သော ဂဠုဘဿ သညမကာသိ “တုဏှိ ဟောဟိ၊ ဂန္တာ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿာမီ”တိ။ ပုရိသမာနေန ကိရ လဇ္ဇိတော အဟောသိ၊ တသ္မာ “မာ ကောစိ ပရိသမဇ္ဈေ သုဏေယျာ”တိ ဝါရေသိ။

တဒါ သာတာဂိရဟေမဝတာ ဘဂဝန္တံ ဇေတဝနေယေဝ ဝဋ္ဋိတွာ “ယက္ခ-
သမာဂမံ ဂမိဿာမာ”တိ သပရိဝါရာ နာနာယာနေဟိ အာကခသေန ဂစ္ဆန္တိ။ အာကာသေ စ ယက္ခာနံ န သဗ္ဗတ္ထ မဂ္ဂေါ အတ္ထိ၊ အာကာသဌာနိ ဝိမာနာနိ ပရိဟရိတွာ မဂ္ဂဌာနေနေဝ မဂ္ဂေါ ဟောတိ။ အာဠဝကဿ ပန ဝိမာနံ ဘူမဋ္ဌံ သုဂုတ္တံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ သုသံဝိဟိတဒ္ဓါရဇ္ဇာလကဂေါပုရံ ဥပရိ ကံသဇာလသဉ္စန္တံ မဇ္ဈသသဒိသံ တိယောဇနံ ဥဗ္ဗေနေ၊ တဿ ဥပရိ မဂ္ဂေါ ဟောတိ။ တေ တံ ပဒေသမာဂမ္မ ဂန္တု အသမတ္တာ အဟေသုံ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ နိသိန္ဓောကာသဿ ဥပရိဘာဂေန ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ၊ တာဝ ကောစိ ဂန္တု အသမတ္တာ။ တေ “ကိမိဒ”န္တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ အာကာသေ ဒိတ္တလေဇ္ဇ၊ ဝိယ ဩရုယ ဝဋ္ဋိတွာ ဓမ္မံ သုတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ “ယက္ခသမာဂမံ ဂစ္ဆာမ ဘဂဝါ”တိ တိဏှိ ဝတ္ထုနိ ပသံသန္တာ ယက္ခသမာဂမံ အဂမံသု။ အာဠဝကော တေ ဒိသွာ “ဣဓ နိသီဒထာ”တိ ပဋိက္ကမ္မ ဩကာသမဒါသိ။

တေ အာဠာကဿ နိဝေဒေသုံ “လာဘာ တေ အာဠာက၊ ယဿ တေ ဘဝနေ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ ဂစ္ဆာသုသော ဘဂဝန္တံ ပယိရူပါသဿူ”တိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဘဝနေယေဝ ဝိဟာသိ၊ န ယသ္မိံ နိဂြောဓေ အာဠာကဿ ဘဝနံ၊ တဿ မူလေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အာဠာကိယံ ဝိဟရတိ အာဠာကဿ ယက္ခဿ ဘဝနေ”တိ။

အထ ခေါ် အာဠာကော။ပ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “နိက္ခမ သမဏာ”တိ ကဿူပနာယံ ဧတဒဝေါစာတိ? ဝုစ္စတေ—ရောသေတုကာမတာယ။ တတြေဝံ အာဒိတော ပဘုတိ သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော—အယံ ဟိ ယသ္မာ အဿဒ္ဓဿ သဒ္ဓါကထာ ဒုက္ကထာ ဟောတိ ဒုဿီလာဒီနံ သီလာဒိကထာ ဝိယ၊ တသ္မာ တေသံ ယက္ခာနံ သန္တိကာ ဘဂဝတော ပသံသံ သုတွာ ဧဝ အဂ္ဂိမ္မိ ပက္ခိတ္တ-လောဏသက္ခရာ ဝိယ အပ္ပန္နရကောပေန တဋ္ဌတဋ္ဌာယမာနဟဒယော ဟုတွာ “ကော သော ဘဂဝါ နာမ၊ ယော မမ ဘဝနံ ပဝိဋ္ဌော”တိ အာဟ။ တေ အာဟံသု “န တံ အာသုသော ဇာနာသိ ဘဂဝန္တံ အမှာကံ သတ္ထာရံ၊ ယော တုသိတဘဝနေ ဌိတော ပဉ္စ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတွာ”တိ-အာဒိနာ နယေန ယာဝ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ ကထေန္တာ ပဋိသန္တိအာဒိနာ ဒုတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဝတွာ “ဣမာနိပိ တံ အာသုသော အတ္ထရိယာနိ နာဒ္ဓဿ”တိ စောဒေသုံ။ သော ဒိသ္မာပိ ကောဓဝသေန “နာဒ္ဓဿ”န္တိ အာဟ။ အာသုသော အာဠာက ပဿေယျာသိ ဝါ တံ့၊ န ဝါ၊ ကော တယာ အတ္ထော ပဿတာ ဝါ အပဿတာ ဝါ၊ ကိံ တံ့ ကရိဿသိ အမှာကံ သတ္ထုနော၊ ယော တံ့ တံ ဥပနိဓာယ စလက္ကကုဓမဟာဥသဘသမီပေ တဒဟုဇာတဝစ္စကော ဝိယ၊ တိဓာပဗ္ဗိန္ဒမတ္တဝါရဏသမီပေ ဘိက္ခံပေါတကော^၁ ဝိယ၊ ဘာသုရဝိလမ္ပ-ကေသရဥပသောဘိတက္ခန္ဓဿ မိဂရညော သမီပေ ဇရသိင်္ဂါလော ဝိယ၊ ဒိယဗုဒ္ဓောဇနသတပ္ပဝဇ္ဇကာယသုပဏ္ဏရာဇသမီပေ ဆိန္ဒပက္ခကာကပေါတ-ကော ဝိယ ခါယသိ၊ ဂစ္ဆ ယံ တေ ကရဏီယံ၊ တံ ကရောဟိတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကုဒ္ဓေါ^၂ အာဠာကော ဥဋ္ဌဟိတွာ မနောသီလာတလေ ဝါမပါဒေန ဌတွာ “ပဿထ ဒါနိ တုမှာကံ ဝါ သတ္ထာ မဟာနုဘာဝေါ၊ အဟံ ဝါ”တိ ဒက္ခိဏ-ပါဒေန သဋ္ဌိယောဇနမတ္တံ ကေလာသပဗ္ဗတကူဋံ အက္ကမိ၊ တံ အယောကူဋ-ပဟဇော နိဒ္ဒန္တအယောပိဏ္ဏော ဝိယ ပပဋိကာယော မုဉ္ဇိ။ သော တတြ ဌတွာ “အဟံ အာဠာကော”တိ ဃောသေသိ၊ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ သဒ္ဓေါ ဖရိ။

စက္ကာရာ ကိရ သဒ္ဓါ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ သုယှိံသု—ယဉ္ဇ ပုဏ္ဏကော ယက္ခသေနာပတိ ဓနဉ္ဇယကောရဗျရာဇာနံ ဇူတေ ဇိနိတွာ အပ္ပေါဋ္ဌေတွာ “အဟံ ဇိနိ”န္တိ ဥဋ္ဌေါသေသိ၊ ယဉ္ဇ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပရိဟာယမာနေ ဝိဿကမ္ပံ ဒေဝပုတ္တံ သုနခံ ကာရေတွာ “အဟံ ပါပဘိက္ခု ၈ ပါပဘိက္ခုနိယော ၈ ဥပါသကေ ၈ ဥပါသိကာယော ၈ သဗ္ဗေဝ အဓမ္မဝါဒိနော ခါဒါမီ”တိ ဥဋ္ဌေါသာပေသိ၊ ယဉ္ဇ ကုသဇာတကေ ပဘာဝတိဟေတု သတ္တဟိ ရာဇူဟိ နဂရေ ဥပရုဒ္ဓေ ပဘာဝတိ အတ္တနာ သဟ ဟတ္ထိက္ခန္တံ အာရောပေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္ပ “အဟံ သီဟဿရကုသ-မဟာရာဇာ”တိ မဟာပုရိသော ဥဋ္ဌေါသေသိ၊ ယဉ္ဇ အာဠဝကော ကေလာသ-မုဒ္ဒနိ ဌတွာ “အဟံ အာဠဝကော”တိ။ တဒါ ဟိ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ဒွါရေ ဒွါရေ ဌတွာ ဥဋ္ဌေါသိတသဒိသံ အဟောသိ၊ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော ၈ ဟိမဝါပိ သင်္ကမ္ပိ ယက္ခဿ အာနုဘာဝေန။

သော ဝါတမဏ္ဍလံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ဧတေနော သမဏံ ပလာပေဿာမီ”တိ။ တေ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒါ ဝါတာ သမုဋ္ဌဟိတွာ အစုယောဇနယောဇနဒွိယော-ဇနတိယောဇနပ္ပမာဏာနိ ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာနိ ပဒါလေတွာ ဝနဂစ္ဆရက္ခာဒိနိ ဥဗ္ဗလေတွာ အာဠဝိနဂရံ ပက္ခန္ဓာ ဇိဏ္ဏဟတ္ထိသာလာဒိနိ စုဏ္ဏေန္တာ ဆဒနိ-ဌကာ အာကာသေ ဘမေန္တာ။ ဘဂဝါ “မာ ကဿဗိ ဥပရောဓော ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ခေတ ဝါတာ ဒသဗလံ ပတွာ စိဝရကဏ္ဍမတ္တမ္ပိ စာလေတုံ နာသက္ခိံသု။ တတော မဟာဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ သမဏံ မာရေဿာမီ”တိ။ တဿာနုဘာဝေန ဥပရူပရိ သတပဋ္ဌလ-သဟဿပဋ္ဌလာဒိဘေဒါ ဝလာဟကာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝဿိံသု၊ ဝုဋ္ဌိဓာရာဝေဂေန ပထဝီ ဆိဒ္ဓါ အဟောသိ၊ ဝနရက္ခာဒိနိ ဥပရိ မဟောသော အာဂန္တာ ဒသဗလဿ စိဝရေ ဥဿာဝဓိန္ဒုမတ္တမ္ပိ တေမေတုံ နာသက္ခိံ။ တတော ပါသာဏဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ မဟန္တာနိ မဟန္တာနိ ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာနိ ဓူမာယန္တာနိ ပဇ္ဇလန္တာနိ အာကာသေနာဂန္တာ ဒသဗလံ ပတွာ ဒိဗ္ဗမာလာဂုဋ္ဌာနိ သမ္ပဇိံသု။ တတော ပဟရဏဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ဧကတောဓာရဉ္စဘတောဓာရာ အသိသတ္ထိရုပ္ပါ-ဒယော ဓူမာယန္တာ ပဇ္ဇလန္တာ အာကာသေနာဂန္တာ ဒသဗလံ ပတွာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ အဟောသုံ။ တတော အင်္ဂါရဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ကိံသုကဝဏ္ဏာ အင်္ဂါရာ အာကာသေနာဂန္တာ ဒသဗလဿ ပါဒမူလေ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ဟုတွာ ဝိကိရိံသု။ တတော ကုက္ကုလဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ အစ္စုဏ္ဍော ကုက္ကုလော အာကာ-သေနာဂန္တာ ဒသဗလဿ ပါဒမူလေ စန္ဒနစုဏ္ဏံ ဟုတွာ နိပတိံ။ တတော

ဝါလုကာဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ အတိသုခုမာ ဝါလုကာ ဓူမာယန္တာ ပဇ္ဇလန္တာ အာကာသေနာဂန္တာ ဒသဗလဿ ပါဒမူလေ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ဟုတွာ နိပတိံသု။
တတော ကလလဝဿံ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ တံ ကလလဝဿံ ဓူမာယန္တံ ပဇ္ဇလန္တံ အာကာသေနာဂန္တာ ဒသဗလဿ ပါဒမူလေ ဒိဗ္ဗဂန္တံ ဟုတွာ နိပတိံ။ တတော အန္တကာရံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ဘိသေတွာ သမဏံ ပလာပေဿာမိ” တိ။ တံ စတုရင်္ဂ-
သမန္တာဂတန္တကာရသဒိသံ ဟုတွာ ဒသဗလံ ပတွာ သူရိယပ္ပဘာဝိဟတမိဝန္တ-
ကာရံ အန္တရဓာယိ။

ဧဝံ ယက္ခော ဣမာဟိ နဝဟိ ဝါတဝဿပါသာဏပဟရဏင်္ဂါရကုက္ကုလ-
ဝါလုကာကလလန္တကာရဝုဋ္ဌိဟိ ဘဂဝန္တံ ပလာပေတုံ အသက္ခောန္တော နာနာ-
ဝိဓပဟရဏဟတ္ထာယ အနေကပ္ပကာရရူပဘူတဂဏသမာကုလာယ စတုရင်္ဂ-
နိယာ သေနာယ သယမေဝ ဘဂဝန္တံ အဘိဂတော။ တေ ဘူတဂဏာ
အနေကပ္ပကာရေ ဝိကာရေ ကတွာ “ဂဏှထ ဟနထာ” တိ ဘဂဝတော ဥပရိ
အာဂစ္ဆန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ အပိစ တေ နိဒ္ဒန္တလောဟပိဏှံ ဝိယ မက္ခိကာ၊
ဘဂဝန္တံ အလ္လိယိတုံ အသမတ္တာ ဧဝံ အဟေသုံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယထာ ဗောဓိ-
မဏ္ဍေ မာရော အာဂတဝေလာယမေဝ နိဝတ္တော၊ တထာ အနိဝတ္တိတွာ
ဥပခုရတ္တိမတ္တံ ဗျာကုလမကံသု။ ဧဝံ ဥပခုရတ္တိမတ္တံ အနေကပ္ပကာရဝိဘိသန-
ဒဿနေနပိ ဘဂဝန္တံ စာလေတုမသက္ခောန္တော အာဠဝကော စိန္တေသိ “ယံနု-
နာဟံ ကေနစိ အဇေယျံ ဒုဿာဝုဓံ မုဗ္ဗေယျ” န္တိ။

စတ္တာရိ ကိရ အာဝုဓာနိ လောကေ သေဋ္ဌာနိ—သက္ကဿ ဝဇိရာဝုဓံ၊
ဝေဿဝဏဿ ဂဒါဝုဓံ၊ ယမဿ နယနာဝုဓံ၊ အာဠဝကဿ ဒုဿာဝုဓန္တိ။
ယဒိ.ဟိ သက္ခော ကုဒ္ဒေါ ဝဇိရာဝုဓံ သိနေရမတ္ထကေ ပဟရေယျ၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိ-
သဟဿာမိကယောဇနသတသဟဿံ သိနေရံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဟေဋ္ဌတော
ဂစ္ဆေယျ။ ဝေဿဝဏဿ ပုထုဇ္ဇနကာလေ ဝိဿဇ္ဇိတဂဒါ ဗဟူနံ ယက္ခသဟ-
ဿာနံ သီသံ ပါတေတွာ ပုန ဟတ္ထပါသံ အာဂန္တာ တိဋ္ဌတိ။ ယမေန ကုဒ္ဒေန
နယနာဝုဓေန ဩလောကိတမတ္ထေ အနေကာနိ ကုမ္ဘဏှသဟဿာနိ တတ္ထ-
ကပါလေ တိလာ ဝိယ ဝိမ္ဗုရန္တာနိ ဝိနဿန္တိ။ အာဠဝကော ကုဒ္ဒေါ သစေ
အာကာသေ ဒုဿာဝုဓံ မုဗ္ဗေယျ၊ ဒွါဒသဝဿာနိ ဒေဝေါန ဝဿေယျ။ သစေ
ပထဝီယံ မုဗ္ဗေယျ၊ သဗ္ဗရက္ခတိဏာဒီနိ သုဿိတွာ ဒွါဒသဝဿန္တရံ န ပုန
ရဟေယျ။ သစေ သမုဒ္ဒေ မုဗ္ဗေယျ၊ တတ္ထကပါလေ ဥဒကမိန္ဒု ဝိယ သဗ္ဗမုဒကံ
သုဿေယျ။ သစေ သိနေရသဒိသေပိ ပဗ္ဗတေ မုဗ္ဗေယျ၊ ခဏှာခဏှံ ဟုတွာ
ဝိက္ခိရေယျ။ သော ဧဝံ မဟာနုဘာဝံ ဒုဿာဝုဓံ ဥတ္တရိယကတံ မုဗ္ဗိတွာ

အဂ္ဂဟေသိ။ ယေဘုယျေန ဒဿသဟဿိလောကဓာတုဒေဝတာ ဝေဂေန သန္တိပတိံသု “အဇ္ဇ ဘဂဝါ အာဠဝကံ ဒမေသတိ၊ တတ္ထ ဓမ္မံ သောဿာမာ”တိ။ ယုဒ္ဓဒဿနကာမာပိ ဒေဝတာ သန္တိပတိံသု။ ဧဝံ သကလမ္ပိ အာကာသံ ဒေဝတာဟိ ပရိပုဏ္ဏမဟေသိ။

အထ အာဠဝကော ဘဂဝတော သမိပေ ဥပရူပရိ ဝိစရိတွာ ဝတ္ထာဝုဓံ မုဉ္ဇိ၊ တံ အသနိဝိစက္ကံ ဝိယ အာကာသေ ဘေရဝသဒ္ဓိံ ကရောန္တံ ရူမာယန္တံ ပဇ္ဇလန္တံ ဘဂဝန္တံ ပတွာ ယက္ခဿ မာနမဒ္ဓနတ္ထံ ပါဒပုဉ္ဇနစောဠကံ ဟုတွာ ပါဒမူလေ နိပတိံ။ အာဠဝကော တံ ဒိဿာ ဆိန္နဝိသာဏော ဝိယ ဥသဘော၊ ဥဒ္ဓုဒါဌော ဝိယ သပ္ပေါ နိတ္တေဇော နိမ္မဒေါ နိပတိတမာနဒ္ဓဇော ဟုတွာ စိန္တေသိ “ဒုဿာဝုဓမ္ပိ သမဏံ နာဘိဘောသိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ။ ဣဒံ ကာရဏံ၊ မေတ္တာဝိဟာရယုတ္တော သမဏော၊ ဟန္တ နံ ရောသေတွာ မေတ္တာယ ဝိယောဇေမိတိ။ ဣမိနာ သမ္ပန္နေနတံ ဝုတ္တံ “အထ ခေါ အာဠဝကော ယက္ခော ယေန ဘဂဝါ။ပ။ နိက္ခမ သမဏာ”တိ။ တတြာယမဓိပ္ပါယော—ကဿာ မယာ အနနညာတော မမ ဘဝနံ ပဝိသိတွာ ဃရသာမိကော ဝိယ ဣတ္တာဂါရဿ မဇ္ဈေ နိသိန္ဓောသိ၊ နန အယုတ္တမေတံ သမဏဿ ယဒိဒံ အဒိန္နပရိဘောဂေါ ဣတ္ထိသံသဂ္ဂေါ စ၊ တဿာ ယဒိ တံ သမဏဓမ္မေ ဌိတော၊ နိက္ခမ သမဏာတိ။ ဧကေ ပန “ဧတာနိ အညာနိ စ ဖရသဝစနာနိ ဝတွာ ဧဝါယံ ဧတဒဝေါစာ”တိ ဘဏန္တိ။

အထ ဘဂဝါ “ယဿာ ထဒ္ဓေါ ပဋိထဒ္ဓဘာဝေန ဝိနေတုံ န သက္ကာ၊ သော ဟိ ပဋိထဒ္ဓဘာဝေ ကရိယမာနေ သေယျထာပိ စဏ္ဍာဿ ကုက္ကုရဿ နာသာယ ပိတ္တံ ဘိန္ဒေယျ၊ သော ဘိယျောသော မတ္တာယ စဏ္ဍတရော အဿ၊ ဧဝံ ထဒ္ဓတရော ဟောတိ၊ မုဒုနာ ပန သော သက္ကာ ဝိနေတု”န္တိ ဥတွာ “သာဓာဝုသော”တိ ပိယဝစနေန တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ နိက္ခမိ။ တေန ဝုတ္တံ “သာဓာဝုသောတိ ဘဂဝါ နိက္ခမီ”တိ။

တတော အာဠဝကော “သုဝစော ဝတာယံ သမဏော ဧကဝစနေနေဝ နိက္ခန္တော၊ ဧဝံ နာမ နိက္ခမေတုံ သုခံ သမဏံ အကာရဏေနဝါဟံ သကလရတ္တိံ ယုဒ္ဓေန အဗ္ဘုယျာသိ”န္တိ မုဒုစိတ္တော ဟုတွာ ပန စိန္တေသိ “ဣဒါနိပိ န သက္ကာ ဇာနိတုံ၊ ကိံ န ခေါ သုဝစတာယ နိက္ခန္တော၊ ဥဒါဟု ကောဓေန၊ ဟန္တ နံ ဝိမံသာမီ”တိ။ တတော “ပဝိသ သမဏာ”တိ အာဟ။ အထ “သုဝစော”တိ မုဒုဘူတစိတ္တဝတ္ထာနကရဏတ္ထံ ပုနပိ ပိယဝစနံ ဝဒန္တော သာဓာဝုသောတိ ဘဂဝါ ပါဝိသိ။ အာဠဝကော ပုနပ္ပုနံ တမေဝ သုဝစဘာဝံ

ဝိမံသန္တော ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ “နိက္ခမ ပဝိသာ”တိ အာဟ။ ဘဂဝါပိ တထာ အကာသိ။ ယဒိ န ကရေယျ၊ ပကတိယာပိ ထဒ္ဓယက္ခဿ^၁ စိတ္တံ ထဒ္ဓတရံ ဟုတွာ ဓမ္မကထာယ ဘာဇနံ န ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ယထာ နာမ မာတာ ရောဒန္တံ ပုတ္တကံ ယံ သော ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဒတွာ ဝါ ကတွာ ဝါ သညာပေတိ၊ တထာ ဘဂဝါ ကိလေသရောဒနေန ရောဒန္တံ ယက္ခံ သညာပေတုံ ယံ သော ဘဏတိ၊ တံ အကာသိ။ ယထာ စ ဓာတီ ထညံ အပိဝန္တံ ဒါရကံ ကိဉ္စိ ဒတွာ ဥပလာဠေတွာ ပါယေတိ၊ တထာ ဘဂဝါ ယက္ခံ လောကုတ္တရဓမ္မဒီရံ ပါယေတုံ တဿ ပတ္ထိတဝစနကရဏေန ဥပလာဠေန္တော ဝေမကာသိ။ ယထာ စ ပုရိသော လာဗုမ္ပိ စတုမဓုရံ ပူရေတုကာမော တဿဗ္ဗန္တရံ သောဓေတိ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ ယက္ခဿ စိတ္တေ လောကုတ္တရစတုမဓုရံ ပူရေတုကာမော တဿ အဗ္ဗန္တရေ ကောဓမလံ သောဓေတုံ ယာဝ တတိယံ နိက္ခမနပဝေသနံ အကာသိ။

အထ အာဠာကော “သုဝစော အယံ သမဏော၊ ‘နိက္ခမာ’တိ ဝုတ္တော နိက္ခမတိ၊ ‘ပဝိသာ’တိ ဝုတ္တော ပဝိသတိ၊ ယံနုနာဟံ ဣမံ သမဏံ ဧဝမေဝံ သကလရတ္ထိံ ကိလမေတွာ ပါဒေ ဂဟေတွာ ပါရဂဝံ ဝိပေယျ”န္တိ ပါပကံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ စတုတ္ထဝါရံ အာဟ “နိက္ခမ သမဏာ”တိ။ တံ ဥတွာ ဘဂဝါ “န ခွါဟံ တ”န္တိ အာဟ။ “ဧဝံ ဝုတ္တေ တဒုတ္တရိံ ကရဏီယံ ပရိယေသမာနော ပဉ္စ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ မညိဿတိ၊ တံ ဓမ္မကထာယ မုခံ ဘဝိဿ-တိ”တိပိ ဥတွာ “န ခွါဟံ တ”န္တိ အာဟ။ တတ္ထ နုဇ္ဈတိ ပဋိက္ခေပေ၊ ခေါဇ္ဈတိ အဝဓာရဏေ။ အဟန္တိ အတ္တနိဒဿနံ၊ တန္တိ ဟေတုဝစနံ။ တေနေတ္ထ “ယသ္မာ တံ ဧဝံ စိန္တေသိ၊ တသ္မာ အဟံ အာဝုသော နေဝ နိက္ခမိဿာမိ၊ ယံ တေ ကရဏီယံ၊ တံ ကရောဟိ”တိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတော အာဠာကော ယသ္မာ ပုဗ္ဗေပိ အာကာသေနာဂမနဝေလာယံ “ကိံ နု ခေါ ဧတံ သုဝဏ္ဏဝိမာနံ၊ ဥဒါဟု ရဇတမဏိဝိမာနာနံ အညတရံ၊ ဟန္တ နံ ပဿာမာ”တိ ဧဝံ အတ္တေနာ ဝိမာနံ အာဂတေ ဣဒ္ဓိမန္တေ တာပသပရိဗ္ဗာဇကေ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတုမသက္ခောန္တေ စိတ္တက္ခေပါဒီဟိ ဝိဟေဌေတိ။ ကထံ? အမနုဿာ ဟိ ဘိသနကရူပဒဿနေန ဝါ ဟဒယဝတ္ထုပရိမဒ္ဓနေန ဝါတိ ဒွိဟာကာရေဟိ စိတ္တက္ခေပံ ကရေန္တိ၊ အယံ ပန ယသ္မာ “ဣဒ္ဓိမန္တော ဘိသနကရူပဒဿနေန န တသန္တိ”တိ ဥတွာ အတ္တေနာ ဣဒ္ဓိပ္ပဘာဝေန သုရမတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ တေသံ အန္တော ပဝိသိတွာ ဟဒယဝတ္ထု ပရိမဒ္ဓတိ၊ တတော စိတ္တသန္တတိ န သဏ္ဌာတိ၊ တဿာ အသဏ္ဌမာနာယ ဥမ္မတ္တကာ

ဟောန္တိ ခိတ္တစိတ္တာ၊ ဧဝံ ခိတ္တစိတ္တာနံ ဧတေသံ ဥရမ္ပိ ဖာလေတိ၊ ပါဒေပိ နေ
ဂဟေတွာ ပါရဂဝံဂါယ ဒိပတိ “မာဿု မေ ပုန ဧဝရူပါ ဘဝနမာဂမိ”တိ၊
တသ္မာ တေ ပဉ္စေ သရိတွာ “ယံနုနာဟံ ဣမံ သမဏံ ဣဒါနိ ဧဝံ ဝိဟေဋ္ဌေ-
ယျ”န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ “ပဉ္စံ တံ သမဏာ”တိအာဒိ။

ကုတော ပနဿ တေ ပဉ္စာတိ? တဿ ကိရ မာတာပိတရော ကဿပံ
ဘဂဝန္တံ ပယိရူပါသိတွာ အဋ္ဌ ပဉ္စေ သဝိဿဇ္ဇနေ ဥဂ္ဂဟေသုံ။ တေ ဒဟရကာ-
လေ အာဠဝကံ ပရိယာပုဏာပေသုံ၊ သော ကာလစ္စယေန ဝိဿဇ္ဇနံ သမ္ပုဿိ။
တတော “ဣမေ ပဉ္စာပိ မာ ဝိနဿန္တူ”တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ ဇာတိဟိဂ်လကေန
လိခါပေတွာ ဝိမာနေ နိက္ခိပိ။ ဧဝမေတေ ဗုဒ္ဓပဉ္စာ ဗုဒ္ဓဝိသယာ ဧဝ ဟောန္တိ။
ဘဂဝါ တံ သုတွာ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိစ္စတ္တလာဘန္တရာယော ဝါ ဇီဝိတန္တရာယော
ဝါ သဗ္ဗညုတညာဏဗျာမပ္ပဘာနံ ပဋိသာတော ဝါ န သက္ကာ ကေနစိ ကာတုံ၊
တသ္မာ တံ လောကေ အသာဓာရဏံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “န
ခွါဟံ တံ အာရုသော ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ”တိ။

တတ္ထ “သဒေဝကဝစနေန ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏ”န္တိ အာဒိနာ နယေန
ဧတေသံ ပဒါနံ အတ္ထမတ္တဒဿနေန သင်္ခေပေါ ဝုတ္တော၊ န အနုသန္ဓိယောဇ-
နာက္ကမေန ဝိတ္တာရော။ သွာယံ ဝုစ္စတိ—သဒေဝကဝစနေန ဟိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေ-
ဒတော သဗ္ဗဒေဝေသု ဂဟိတေသုပိ ယေသံ တတ္ထ သန္ဓိပတိတေ ဒေဝဂဏေ
ဝိမတိ အဟောသိ “မာရော မဟာနုဘာဝေါ ဆကာမာဝစရိဿရော ဝသ-
ဝတ္တိ ပစ္စနိကသာတော ဓမ္မဒေသီ ကုရုရကမ္ပန္တော၊ ကိံ န ခေါ သောဝိဿ
စိတ္တက္ခေပါဒီနိ န ကရေယျာ”တိ၊ တေသံ ဝိမတိပဋိဗာဟနတ္ထံ “သမာရဏေ”တိ
အာဟ။ တတော ယေသံ အဟောသိ “ဗြဟ္မာ မဟာနုဘာဝေါ ဧကင်္ဂလိယာ
ဧကစက္ကဝါဠသဟဿေ အာလောကံ ကရောတိ၊ ဒွိဟိ။ပ။ ဒသဟိ အင်္ဂလီဟိ
ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု၊ အနုတ္တရဉ္စ ဈာနသမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ၊
ကိံ သောပိ န ကရေယျာ”တိ၊ တေသံ ဝိမတိပဋိဗာဟနတ္ထံ “သဗြဟ္မဏေ”တိ
အာဟ။ အထ ယေသံ အဟောသိ “ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏာ သာသနဿ
ပစ္စတ္တိကာ ပစ္စာမိတ္တာ မန္တာဒိဗလသမန္တာဂတာ၊ ကိံ တေပိ န ကရေယျ”န္တိ၊
တေသံ ဝိမတိပဋိဗာဟနတ္ထံ “သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယာ”တိ အာဟ။
ဧဝံ ဥက္ကဋ္ဌဋ္ဌာနေသု ကဿစိ အဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သဒေဝမနုဿာယာတိ

ဝစနေန သမ္ပုတိဒေဝေ အဝသေသမနုဿေ စ ဥပါဒါယ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေ-
နေဝ သေသသတ္တလောကေပိ ကဿမိ အဘာဝံ ဒဿေသီတိ ဝေမေတ္ထ
အနုသန္တိယောဇနာက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဘဂဝါ တဿ ဗာနေစိတ္တံ^၁ ပဋိသေခေတွာ ပဉ္စပုစ္ဆနေ ဥဿာဟံ
ဇနေန္တော အာဟ “အပိစ တုံ အာရုသော ပုစ္ဆ ယဒါကင်္ခသီ”တိ။
တဿတ္ထော—ပုစ္ဆ၊ ယဒိ အာကင်္ခသီ၊ န မေ ပဉ္စဝိဿန္တေန ဘာရော အတ္ထိ။
အထ ဝါ “ပုစ္ဆ ယံ အာကင်္ခသီ၊ တေ သဗ္ဗံ ဝိဿန္တေဿာမိ”တိ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ
ပဝါရေသိ အသာဓာရဏံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကေဟိ။ တေ ဟိ
“ပုစ္ဆာရုသော သုတွာ ဝေဒိဿာမာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဗုဒ္ဓါ ပန “ပုစ္ဆာရုသော
ယဒါကင်္ခသီ”တိ^၂ ဝါ၊

“ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉ္စ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ”တိ^၃ ဝါ၊

“ဗာဝရိဿ စ တုယံ ဝါ၊ သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗသံသယံ။
ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆေဝါ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆထာ”တိ^၄ ဝါ—

ဧဝမာဒိနာ နယေန ဒေဝမနုဿာနံ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေန္တိ။ အနန္တရိ-
ယဉ္ဇေတံ၊ ယံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓဘူမိ^၅ ပတွာ ဧဝံ ပဝါရဏံ ပဝါရေယျ၊ ယော
ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ ပဒေသဉ္စဏေ ဝတ္တမာနောပိ—

“ကောဏ္ဍည ပဉ္စာနိ ဝိယာကရေဟိ၊
ယာစန္တိ တံ ဣသယော သာဓုရူပါ။
ကောဏ္ဍည ဒေသော မနုဇေသု ဓမ္မော၊
ယံ ဝုဒ္ဓမာဂစ္ဆတိ ဒေသ ဘာရော”တိ^၆—

ဧဝံ ဣသိဟိ ယာစိတော—

“ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆန္တ၊ ဘောန္တော၊
ယံ ကိဉ္စိ ပဉ္စ မနသာဘိပတ္တိတံ။
အဟံ ဟိ တံ တံ ဝေါ ဝိယာကရိဿံ၊
ဥတွာ သယံ လောကမိမံ ပရဉ္စာ”တိ^၇—

၁-ဗာနော စိတ္တံ (သီ၊က) ၂-သံ ၁-၂၀၉-၂၁၆-ပိဋေသု။

၄-ခု ၁-၄၃၃-ပိဋေ။

၃-ဒီ ၂-၂၂၀-ပိဋေ။

၅-ခု ၆-၇-ပိဋေ ဇာတကေ။

ဧဝံ သရဘင်္ဂကာလေ၊ သမ္ဘဝဇာတကေ စ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ တိက္ခတ္တံ
ဝိစရိတွာ ပဉ္စာနံ အန္တကရံ အဒိသွာ ဇာတိယာ သတ္တဝသိကော ရထိကာယ
ပံသုကိဋ္ဌိကံ ကိဋ္ဌန္တော သုစိရတေန မြာဟ္မဏေန ပုဋ္ဌော—

“တဋ္ဌ တေ အဟမက္ခိဿံ၊ ယထာပိ ကုသလော တထာ။
ရာဇာ စ ခေါ နံ ဇာနာတိ၊ ယဒိ ကာဟတိ ဝါ န ဝါ”တိ—

ဧဝံ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ ပဝါရေသိ။ ဧဝံ ဘဂဝတာ အာဠဝကဿ သဗ္ဗညုပဝါ-
ရဏာယ ပဝါရိတာယ အထ ခေါ အာဠဝကော ယက္ခော ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ
အဇ္ဈဘာသိ “ကိံ သူဓ ဝိတ္တ”န္တိ။

၁၈၃။ တတ္ထ ကိန္တိ ပုစ္ဆာဝစနံ။ သူတိ ပဒပူရဏမတ္ထေ နိပါတော။ ဣဇာတိ
ဣမသ္မိံ လောကေ။ ဝိတ္တန္တိ ဝိဒတိ ဝီတိံ ကရောတိတိ၊ ဝိတ္တံ၊ နေဿေတံ
အဓိဝစနံ။ သုစိဏ္ဏန္တိ သုကတံ။ သုခန္တိ ကာယိကစေတသိကံ သာတံ။
အာဝဟာတိတိ အာဝဟတိ အာနေတိ ဒေတိ၊ အပေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
ဟဝေတိ ဒဠတ္ထေ နိပါတော။ သာသုတရန္တိ အတိသယေန သာဒုံ။ “သာသုတရ”န္တိ ပိ
ပါဌော။ ရသာနန္တိ ရသသညိတာနံ ဓမ္မာနံ။ ကထန္တိ ကေန ပကာရေန၊
ကထံဇိဝိနော ဇိဝိတံ ကထံဇိဝိဇိဝိတံ၊ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပန သာနုနာသိကံ
ဝုစ္စတိ။ “ကထံဇိဝိံ ဇိဝတ”န္တိ ဝါ ပါဌော၊ တဿ ဇိဝန္တာနံ ကထံဇိဝိန္တိ
အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ ပါကဋ္ဌမေဝ။ ဧဝမိမာယ ဂါထာယ “ကိံ သု ဣဓ
လောကေ ပုရိသဿ ဝိတ္တံ သေဋ္ဌံ၊ ကိံ သု သုစိဏ္ဏံ သုခမာဝဟာတိ၊ ကိံ ရသာနံ
သာသုတရံ၊ ကထံဇိဝိနော ဇိဝိတံ သေဋ္ဌမာဟူ”တိ ဣမေ စတ္တာရော ပဉ္စေ
ပုစ္ဆိ။

၁၈၄။ အထဿ ဘဂဝါ ကဿပဒသဗလေန ဝိဿဇ္ဇိတနယေနဝ
ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ “သန္ဓိဓ ဝိတ္တ”န္တိ။ တတ္ထ ယထာ ဟိရည-
သုဝဏ္ဏာဒိ ဝိတ္တံ ဥပဘောဂပရိဘောဂသုခံ အာဝဟတိ၊ ခုပ္ပပါသာဒိဒုက္ခံ
ပဋိဗာဟတိ၊ ဒါလိဒ္ဓိယံ ဝုပသမေတိ၊ မုတ္တာဒိရတနပဋိလာဘဟေတု ဟောတိ၊
လောကသန္တုတိဉ္စ အာဝဟတိ၊ ဧဝံ လောကိယလောကုတ္တရာ သဒ္ဓါပိ
ယထာသမ္ဘဝံ လောကိယလောကုတ္တရဝိပါကသုခမာဝဟတိ၊ သဒ္ဓါရရေန
ပဋိပန္နာနံ ဇာတိဇရာဒိဒုက္ခံ ပဋိဗာဟတိ၊ ဂုဏဒါလိဒ္ဓိယံ ဝုပသမေတိ၊
သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒိရတနပဋိလာဘဟေတု ဟောတိ။

“သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ယသောဘောဂသမပ္ပိတော။
ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပူဇိတော”တိ^၁—

ဝစနတော လောကသန္တုတိဉ္စ အာဝဟတိတိ ကတွာ “ဝိတ္တ”န္တိ ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ ပနေတံ သဒ္ဓါဝိတ္တံ အနဂါမိကံ အနညသာဓာရဏံ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟေတု၊ လောကိ-
ယဿ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိဝိတ္တဿာပိ နိဒါနံ။ သဒ္ဓေါယေဝ ဟိ ဒါနာဒီနိ ပညာနိ
ကတွာ ဝိတ္တံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အဿဒ္ဓဿ ပန ဝိတ္တံ ယာဝဒေဝ အနတ္တာယ
ဟောတိ၊ တသ္မာ “သေဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ပုရိသဿာတိ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဒေသနာ။
တသ္မာ န ကေဝလံ ပုရိသဿ၊ ဣတ္ထိအာဒိနမ္ပိ သဒ္ဓါဝိတ္တမေဝ သေဋ္ဌန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓမ္မောတိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော၊ ဒါနသီလဘာဝနာဓမ္မော ဝါ။
သုစိန္တောတိ သုကတော သုစရိတော။ သုခမာဝဟတိတိ သောဏ-
သေဋ္ဌိပုတ္တရဋ္ဌပါလာဒီနံ ဝိယ မနုဿသုခံ၊ သက္ကာဒီနံ ဝိယ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ ပရိယော-
သာနေ စ မဟာပဒုမာဒီနံ ဝိယ နိဗ္ဗာနသုခဉ္စ အာဝဟတိတိ။

သစ္စန္တိ အယံ သစ္စသဒ္ဓေါ အနေကေသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ သေယျထိဒံ?
“သစ္စံ ဘဏေ န ကုဇ္ဈေယျာ”တိအာဒိသု^၂ ဝါစာသစ္စေ။ “သစ္စေ ဌိတာ သမဏ-
ဗြာဟ္မဏာ စာ”တိအာဒိသု^၃ ဝိရတိသစ္စေ။ “ကသ္မာ န သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ၊
ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာ”တိအာဒိသု^၄ ဒိဋ္ဌိသစ္စေ။ “စတ္တာရိမာနိ
ဘိက္ခဝေ ဗြာဟ္မဏသစ္စာနိ”တိအာဒိသု^၅ ဗြာဟ္မဏသစ္စေ။ “ဧကံ ဟိ သစ္စံ န
ဒုတိယမတ္ထိ”တိအာဒိသု^၆ ပရမတ္ထသစ္စေ။ “စတုန္တံ သစ္စာနံ ကတိ ကုသလာ”တိ-
အာဒိသု^၇ အရိယသစ္စေ။ ဣဓ ပန ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိရတိသစ္စံ ဝါ
အပ္ပန္နရံ ကတွာ ဝါစာသစ္စံ အဓိပ္ပေတံ၊ ယဿာနုဘာဝေန ဥဒကာဒီနိ ဝသေ
ဝတ္ထေန္တိ၊ ဇာတိဇရာမရဏပါရံ တရန္တိ။ ယထာဟ—

“သစ္စေန ဝါစေနဒကမ္ပိ? ဓာဝတိ”^၈၊
ဝိသမ္ပိ သစ္စေန ဟနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
သစ္စေန ဒေဝေါ ထနယံ ပဝဿတိ၊
သစ္စေ ဌိတာ နိဗ္ဗုတိ^၉ ပတ္တယန္တိ။

၁-ခု ၁-၅၆-ပိဋေ။

၄-ခု ၁-၄၁၆-ပိဋေ။

၇-သစ္စဝါစေန ဥဒကမ္ပိ (သျှာ)

သုတ္တနိပါတ-ဌ ၁-၁၅

၂-ခု ၁-၄၆-ပိဋေ။

၅-အံ ၁-၄၉၆-ပိဋေ။

၃-ခု ၆-၁၄၀-ပိဋေ။

၆-အဘိ ၂-၁၁၈-ပိဋေ။

၈-ဂါထေ (သီ)

ယေ ကေစိမေ အတ္ထိ ရဿ ပထဗျာ၊
 သစ္စံ တေသံ သာဒုတရံ ရဿနံ။
 သစ္စေ ဌိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊
 တရန္တိ ဇာတိမရဏဿ ပါရန္တိ။

သာဒုတရန္တိ မဓုရတရံ ပဏီတတရံ။ ရဿနန္တိ ယေ ဣမေ “မူလရသော ခန္ဓရသော”တိအာဒိနာ၊^၁ နယေန သာယနီယဓမ္မာ၊ ယေ စိမေ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ဖလရသံ”၊ အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော၊ ယေ တေ ဗြာဟ္မဏ ရူပရဿ သဒ္ဓရဿ၊^၂ အနာပတ္တိ ရသရသေ၊^၃ အယံ ဓမ္မဝိနယော ဧကရသော ဝိမုတ္တိရသော၊^၄ ဘာဂိ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသဿ ဓမ္မရသဿာ”တိအာဒိနာ၊^၅ နယေန ဝါစာရသူပဝဇ္ဇာ” အဝသေသဗျူနာဒယော ဓမ္မာ “ရဿ”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တေသံ ရဿနံ သစ္စံ ဟဝေ သာဒုတရံ သစ္စမေဝ သာဒုတရံ၊ သာဓုတရံ ဝါ သေဌတရံ ဥတ္တမတရံ။ မူလရသာဒယော ဟိ သရီရံ ဥပဗြူဟေန္တိ၊ သံကိလေသိကဉ္စ သုခမာဝဟန္တိ။ သစ္စရသေ ဝိရတိသစ္စဝါစာသစ္စရဿ သမထဝိပဿနာဒိဟိ စိတ္တမုပဗြူဟေန္တိ၊ အသံကိလေသိကဉ္စ သုခမာဝဟန္တိ၊ ဝိမုတ္တိရသော ပရမတ္ထသစ္စရသပရိဘာဝိတတ္တာ သာဒု၊ အတ္ထရသဓမ္မရဿ စ တဒဓိဂမူပါယဘူတံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ နိဿာယ ပဝတ္တိတောတိ။

ပညာဇိဝိန္တိ ဧတ္ထ ပန ယွာယံ အန္ဓေကစက္ခုဒ္ဓိစက္ခုကေသု ဒ္ဓိစက္ခုပုဂ္ဂလော ဂဟဋ္ဌော ဝါ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနသရဏဂမနဒါနသံဝိဘာဂသီလသမာဒါနဥပေါ- သထကမ္မာဒိဂဟဋ္ဌပဋိပဒံ၊ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အဝိပ္ပဋိသာရကရသီလသင်္ခါတံ တဒုတ္တရိစိတ္တဝိသုဒ္ဓိအာဒိဘေဒံ ဝါ ပဗ္ဗဇိတပဋိပဒံ ပညာယ အာရာဓေတွာ ဇီဝတိ၊ တဿ ပညာဇိဝိနော ဇီဝိတံ၊ တံ ဝါ ပညာဇိဝိ” ဇီဝတံ သေဌမာဟူတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၈၅-၆။ ဧဝံ ဘဂဝတာ ဝိဿဇ္ဇိတေ စတ္တာရောပိ ပဉ္စေ သုတွာ အတ္တ- မနော ယက္ခော အဝသေသေပိ စတ္တာရော ပဉ္စေ ပုစ္ဆန္တော “ကထံ သု တရတိ ဩဃ”န္တိ ဂါထမာဟ။ အထဿ ဘဂဝါ ပုရိမနယေနော ဝိဿဇ္ဇေန္တော “သဒ္ဓါယ တရတိ”တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ယော စတုဗ္ဗိဓံ ဩဃံ တရတိ၊ သော သံသာရဏ္ဏဝမ္ပိ တရတိ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခမ္ပိ အစ္စေတိ၊ ကိလေသမလာပိ ပရိသုဇ္ဈတိ၊

၁-ခု ၆-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။ ၂-အဘိ ၁-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။
 ၄-အံ ၃-၁၉၊ ဝိ ၁-၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-ဝိ ၂-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အံ ၃-၄၂၊ ဝိ ၄-၄၂၃-ပိဋ္ဌေသု။
 ၇-ခု ၇-၂၆၂၊ ခု ၈-၂၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၈-ဗြဝါစာရသူပဝဇ္ဇ (သိ)

ဧဝံ သန္တေပိ ပန ယသ္မာ အဿံဒွေ၊ ဩဃတရဏံ အသဒ္ဓဟန္တော န ပက္ခန္တိတိ၊ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂေန ပမတ္တော တတ္ထေဝ သတ္တဝိသတ္တ-
တာယ^၁ သံသာရဏ္ဏံ န တရတိ၊ ကုသီတော ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ ဝေါကိဏ္ဏော
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အပ္ပညော သုဒ္ဓိမဂ္ဂံ အဇာနန္တော န ပရိသုဇ္ဈတိ၊
တသ္မာ တပ္ပုပ္ဖိပက္ခံ ဒဿေန္တေန ဘဂဝတာ အယံ ဂါထာ ဝုတ္တာ။

ဧဝံ ဝုတ္တာယ စေတောယ ယသ္မာ သောတာပတ္တိယင်္ဂပဒဋ္ဌာနံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ တသ္မာ
“သဒ္ဓါယ တရတိ ဩဃ”^၂ နှိ ဣမိနာ ပဒေန ဒိဋ္ဌောဃတရဏံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ
သောတာပန္နန္တ ပကာသေတိ။ ယသ္မာ ပန သောတာပန္နော ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
ဘာဝနာယ သာတစ္စကိရိယာသင်္ခါတေန အပ္ပမာဒေန သမန္နာဂတော ဒုတိယ-
မဂ္ဂံ အာရာဓေတွာ ဌပေတွာ သင်္ကဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂမနမတ္ထံ အဝသေသံ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန အတိဏ္ဏံ ဘဝေါဃဝတ္ထု သံသာရဏ္ဏံ တရတိ၊ တသ္မာ
“အပ္ပမာဒေန အဏ္ဏံ”^၃ နှိ ဣမိနာ ပဒေန ဘဝေါဃတရဏံ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ
သကဒါဂါမိန္တ ပကာသေတိ။ ယသ္မာ သကဒါဂါမီ ဝီရိယေန တတိယမဂ္ဂံ
အာရာဓေတွာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန အနတိတံ ကာမောဃဝတ္ထု၊ ကာမောဃ-
သညိတဉ္စ ကာမဒုက္ခမစ္စေတိ၊ တသ္မာ “ဝီရိယေန ဒုက္ခမစ္စေတိ”^၄ တိ ဣမိနာ
ပဒေန ကာမောဃတရဏံ အနာဂါမိမဂ္ဂံ အနာဂါမိန္တ ပကာသေတိ။ ယသ္မာ ပန
အနာဂါမီ ဝိဂတကာမပင်္ကတာယ^၅ ပရိသုဒ္ဓါယ ပညာယ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓိ
စတုတ္ထမဂ္ဂပညံ အာရာဓေတွာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အပ္ပဟိနံ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ
ပရမမလံ ပဇဟတိ၊ တသ္မာ “ပညာယ ပရိသုဇ္ဈတိ”^၆ တိ ဣမိနာ ပဒေန
အဝိဇ္ဇောဃတရဏံ အရဟတ္တမဂ္ဂံ အရဟန္တန္တ ပကာသေတိ။ ဣမာယ စ
အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ကထိတာယ ဂါထာယ ပရိယောသာနေ ယက္ခော
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

၁၇၇။ ဣဒါနိ တမေဝ “ပညာယ ပရိသုဇ္ဈတိ”^၆ တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ ပညာပဒံ
ဂဟေတွာ အတ္တနော ပဋိဘဒ္ဒနေ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကံ ပဉ္စ
ပုစ္ဆန္တော “ကထံ သု လဘတေ ပည”^၇ နှိ ဣမံ ဆပ္ပဒဂါထမာဟ။ တတ္ထ ကထံ သုတိ
သဗ္ဗတ္ထေဝ အတ္တယုတ္တိပုစ္ဆာ ဟောတိ။ အယဉ္စိ ပညာဒိအတ္ထံ ဥတွာ တဿ
ယုတ္တိံ ပုစ္ဆတိ “ကထံ ကာယ ယုတ္တိယာ ကေန ကာရဏေန ပညံ လဘတိ”^၈ တိ။
ဧသ နယော နောဒိသု။

၁-တတ္ထေဝါသတ္တဝိသတ္တတာ(သိ)

၂-ဝိဂတကာမပင်္ကတာယ(သိ)၊ ဝိဂတကာမသညာယ(က)

၁၈၈။ အထဿ ဘဂဝါ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပညာလာဘံ ဒဿေန္တော “သဒ္ဓဟာနော”တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—ယေန ပုဗ္ဗဘာဂေ ကာယ-သုစရိတာဒိဘေဒေန၊ အပရဘာဂေ စ သတ္တတိသဗောဓိပက္ခိယဘေဒေန ဓမ္မေန အရဟန္တော ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တာ၊ တံ သဒ္ဓဟာနော အရဟတံ ဓမ္မံ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ လောကီယလောကုတ္တရံ ပညံ လဘတိ။ တဉ္စ ခေါ န သဒ္ဓါမတ္တကေနဝ၊ ယသ္မာ ပန သဒ္ဓါဇာတော ဥပသင်္ကမတိ၊ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရူပါသတိ၊ ပယိရူပါသန္တော သောတံ ဩဒဟတိ၊ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ တသ္မာ ဥပသင်္ကမနတော ပဘုတိ ယာဝ ဓမ္မဿဝနေန သုဿံ လဘတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တံ ဓမ္မံ သဒ္ဓဟိတွာပိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ကာလေန၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝတ္တကံရဏေန ပယိရူပါသိတွာ ယဒါ ပယိရူပါသနာယ အာရာမိတစိတ္တာ ကိဉ္စ ဝတ္တကာမာ ဟောန္တိ၊ အထ အဓိဂတာယ သောတုကာမတာယ သောတံ ဩဒဟိတွာ သုဏန္တော လဘတိတိ။ ဧဝံ သုဿသမ္ပိ စ သတိအဝိပ္ပဝါသေန အပ္ပမတ္တော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတညတာယ ဝိစက္ခဏော ဧဝ လဘတိ၊ န ဣတရော။ တေနာဟ “အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခဏော”တိ။

ဧဝံ ယသ္မာ သဒ္ဓါယ ပညာလာဘသံဝတ္တနိကံ ပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သုဿသာယ သက္ကစ္စံ ပညာဓိဂမူပါယံ သုဏာတိ၊ အပ္ပမာဒေန ဂဟိတံ န သမ္မုဿတိ၊ ဝိစက္ခဏတာယ အနုနာဓိကံ အဝိပရိတဉ္စ ဂဟေတွာ ဝိတ္တာရိကံ ကရေတိ။ သုဿသာယ ဝါ ဩဟိတသောတော ပညာပဋိလာဘဟေတု ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ အပ္ပမာဒေန သုတွာ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ ဝိစက္ခဏတာယ တောနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထမုပပရိက္ခတိ၊ အထာနုပုဗ္ဗေန ပရမတ္ထသစ္စံ သန္တိကရေတိ၊ တသ္မာဿ ဘဂဝါ “ကထံ သု လဘတေ ပည”န္တိ ပုဋ္ဌော ဣမာနိ စတ္တာရိ ကာရဏာနိ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ “သဒ္ဓဟာနော။ပ။ ဝိစက္ခဏော”တိ။

၁၈၉။ ဣဒါနိ တတော ပရေ တယော ပဉ္စေ ဝိဿဇ္ဇေန္တော “ပတိရူပ-ကာရီ”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ဒေသကာလာဒီနိ အဟာပေတွာ လောကီယဿ လောကုတ္တရဿ ဝါ နေဿ ပတိရူပံ အဓိဂမူပါယံ ကရေ-တိတိ ပတိရူပကာရီ။ ဓုရဝါတိ စေတသိကဝီရိယဝသေန အနိက္ခိတ္တရုရော။ ဥဋ္ဌာတာတိ “ယော စ သိတဉ္စ ဥဏ္ဍုတိဏာ ဘိယျော န မညတိ”တိအာဒိနာ၊ နယေန ကာယိကဝီရိယဝသေန ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္တော အသိထိလပရက္ကမော။

ဝိန္ဒတေ ဓနန္တိ ဧကမူသိကာယ န စိရဿေဝ ဒွေသတသဟဿသင်္ခံ^၁
 စူဠန္တေဝါသီ ဝိယ လောကီယဓနဉ္စ၊ မဟလ္လကမဟာတိဿတ္ထေရော^၂ ဝိယ
 လောကုတ္တရဓနဉ္စ လဘတိ။ သော ဟိ “တိဟိ ဣရိယာပထေဟိ ဝိဟရိဿာမီ”တိ
 ဝတ္တံ ကတွာ ထိနမိဒ္ဓါဂမနဝေလာယ ပလာလစုမ္ပဋ္ဌကံ တေမေတွာ သီသေ
 ကတွာ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ ထိနမိဒ္ဓံ ပဋိဗာဟေန္တော ဒွါဒသဟိ
 ဝဿေဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သစ္စေနာတိ ဝစီသစ္စေနာပိ “သစ္စဝါဒီ ဘူတ-
 ဝါဒီ”တိ၊ ပရမတ္ထသစ္စေနာပိ “ဗုဒ္ဓေါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အရိယသာဝကော”တိ ဧဝံ
 ကိတ္တိ^၃ ပပေါတိ။ ဒဒန္တိ ယံကိန္တိ ဣတ္ထိတပတ္တိတံ ဒဒန္တော မိတ္တာနိ ဂန္ထတိ၊
 သမ္မာဒေတိ ကရောတိတိ အတ္ထော။ ဒုဒ္ဓဒံ ဝါ ဒဒံ ဂန္ထတိ၊ ဒါနမုခေန ဝါ
 စတ္တာရိပိ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ ဂဟိတာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တေဟိ မိတ္တာနိ
 ကရောတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၉၀။ ဧဝံ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ သာဓာရဏေန လောကီယလောကုတ္တရ-
 မိဿကေန နယေန စတ္တာရော ပဉ္စေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣဒါနိ “ကထံ ပေစ္စ န
 သောစတိ”တိ ဣမံ ပဉ္စမံ ပဉ္စံ ဂဟဋ္ဌဝသေန ဝိဿဇ္ဇေန္တော အာဟ
 “ယဿေတေ”တိ။ တဿတ္ထော—ယဿ “သဒ္ဓဟာနော အရဟတ”န္တိ ဧတ္ထ
 ဝုတ္တာယ သဗ္ဗကလျာဏဓမ္မုပ္ပါဒိကာယ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတတ္တာ သဒ္ဓဿ
 ဃရမေသိနော^၂ ဃရာဝါသံ ပဉ္စ ဝါ ကာမဂုဏေ သေန္တဿ ဂဝေ-
 သန္တဿ ကာမဘောဂိနော ဂဟဋ္ဌဿ “သစ္စေန ကိတ္တိ^၃ ပပေါတိ”တိ
 ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သစ္စံ၊ “သုဿူသံ လဘတေ ပည”န္တိ ဧတ္ထ သုဿူသပညာ-
 နာမေန ဝုတ္တော ဓမ္မော၊ “ဓုရဝါ ဥဋ္ဌာတာ”တိ ဧတ္ထ ဓုရနာမေန ဥဋ္ဌာနနာမေန
 စ ဝုတ္တာ။ မိတိ၊ “ဒဒံ မိတ္တာနိ ဂန္ထတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရော စာဂေါ စာတိ
 ဧတေ စတုရော ဓမ္မာ သန္တိ၊ သ ဝေ ပေစ္စ န သောစတိတိ ဣဝေလောကာ
 ပရလောကံ ဂန္တော သ ဝေ န သောစတိတိ။

၁၉၁။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပဉ္စမဋ္ဌိ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တံ ယက္ခံ စောဒေန္တော
 အာဟ “ဣဃံ အညေဝီ”တိ။ တတ္ထ ဣဃံတိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ အညေ-
 ဝီတိ အညေဝိ ဓမ္မေ ပုထူ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆဿ၊ အညေဝိ ဝါ ပူရဏာ-
 ဒယော သဗ္ဗညုပဋိညေ ပုထူ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆဿ။ ယဒိ အမေဟိ “သစ္စေန
 ကိတ္တိ^၃ ပပေါတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရော သစ္စာ ဘိယျော ကိတ္တိပ္ပတ္တိကာရဏံ ဝါ၊
 “သုဿူသံ လဘတေ ပည”န္တိ ဧတ္ထ သုဿူသနပညာပဒေသေန ဝုတ္တာ ဒမာ

ဘိယျော လောကီယလောကုတ္တရပညာပဋိလာဘကာရဏံ ဝါ, “ဒဒံ မိတ္တာနိဂန္ထတိ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တပ္ပကာရာ စာဂါ ဘိယျော မိတ္တဂန္ထနကာရဏံ ဝါ, “ဓုရဝါ ဥဋ္ဌာတာ”တိ ဧတ္ထ တံ တံ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဓရနာမေန ဥဋ္ဌာနနာမေန စ ဝုတ္တာယ မဟာဘာရသဟနဋ္ဌေန^၁ ဥဿောဠိဘာဝပ္ပတ္တာယ ဝိရိယသင်္ခါတာယ ခန္တျာ ဘိယျော လောကီယလောကုတ္တရဓနဝိနွနကာရဏံ ဝါ, “သစ္စံ ဓမ္မော မိတိ စာဂေါ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ ဘိယျော အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ ပေစ္စ အသောစနကာရဏံ ဝါ ဣမ ဝိဇ္ဇတီတိ အယမေတ္ထ သဒ္ဓိ^၂ သင်္ခေပယောဇနာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ ဝိတ္တာရတော ပန ဧကမေကံ ပဒံ အတ္ထုဒ္ဓါရပဒုဒ္ဓါရဝဏ္ဏနာနယေဟိ ဝိဘဇိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၉၂။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ယက္ခော ယေန သံသယေန အညေ ပုစ္ဆေယျ၊ တဿ ပဟိနတ္တာ “ကထံ န ဒါနိ ပုစ္ဆေယျ၊ ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏေ”တိ ဝတွာ ယေဝိဿ အပုစ္ဆနကာရဏံ န ဇာနန္တိ၊ တေပိ ဇာနာပေန္တော “ယောဟံ အဇ္ဇ ပဇာနာမိ၊ ယော အတ္ထော သမ္ပရာယိကော”တိ အာဟ။ တတ္ထ အဇ္ဇာတိ အဇ္ဇာဒိ^၃ ကတွာတိ အဓိပ္ပါယော။ ပဇာနာမိတိ ယထာဝုတ္တေန ပကာရေန ဇာနာမိ။ ယော အတ္ထောတိတ္ထောဝတာ “သုဿသံ လဘတေ ပည”န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဒဿေတိ၊ သမ္ပရာယိကောတိ ဣမိနာ “ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ”တိ ဝုတ္တံ ပေစ္စ သောကာဘာဝကရံ သမ္ပရာယိကံ။ အတ္ထောတိ စ ကာရဏဿေတံ အဓိဝစနံ။ အယဉ္စိ အတ္ထသဒ္ဓေါ “သာတ္ထံ သင်္ချဉ္ဇန”န္တိ ဧဝမာဒိသု^၂ ပါဌတ္ထေ ဝတ္တတိ။ “အတ္ထော မေ ဂဟပတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန”တိ- အာဒိသု^၃ ကိစ္စတ္ထေ^၄။ “ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထော”တိအာဒိသု^၅ ဝုခိမ္မိ။ “ဗဟုဇနော ဘဇတေ အတ္ထဟေတူ”တိအာဒိသု^၆ ဓနေ။ “ဥဘိန္နမတ္ထံ စရတိ”တိ- အာဒိသု^၇ ဟိတေ။ “အတ္ထေ ဇာတေ စ ပဏ္ဍိတ”န္တိအာဒိသု^၈ ကာရဏေ။ ဣမ ပန ကာရဏေ။ တဿာ ယံ ပညာဒိလာဘာဒိနံ ကာရဏံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ၊ ယဉ္စ ပေစ္စ သောကာဘာဝဿ ကာရဏံ သမ္ပရာယိကံ၊ တံ ယောဟံ အဇ္ဇ ဘဂဝတာ ဝုတ္တနယေန သာမံယေဝ ပဇာနာမိ၊ သော ကထံ န ဒါနိ ပုစ္ဆေယျ ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏေတိ ဧဝမေတ္ထ သင်္ခေပတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-မဟာဘာရသဟန (သီ)	၂-ဝိ ၁-၁၊ ဒီ ၁-ဂ ၂-ပိဋ္ဌာဒိသု။
၃-ဒီ ၂-၁၄၄၊ မ ၃-၂၁၃-ပိဋ္ဌေသု။	၄-ပယောဇန (သီ)၊ အာစိက္ခဏေ (သျာ)
၅-ခု ၅-၃-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။	၆-ခု ၅-၃၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၅-၁၆၃၊ သံ ၁-၂၂၄၊ ခု ၂-၂၀၀-ပိဋ္ဌေသု။	၈-ခု ၅-၂၂-ပိဋ္ဌေ။

၁၉၃။ ဧဝံ ယက္ခော “ပဇာနာမိ ယော အတ္ထော သမ္ပရာယိကော”တိ ဝတ္ထာ တဿ ဉာဏဿ ဘဂဝံမူလကတ္ထံ ဒဿေန္တော “အတ္ထာယ ဝတ မေ ဗုဒ္ဓေါ”တိ အာဟ။ တတ္ထ အတ္ထာယာတိ ဟိတာယ၊ ဝုဗ္ဗိယာ ဝါ။ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ “ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တစာဂေန ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ၊ တံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျံ ဗုဒ္ဓံ ပဇာနာမိတိ အတ္ထော။ ကေမိ ပန “သံဃံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟာ”တိ ဘဏန္တိ။

၁၉၄။ ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ အတ္တနော ဟိတာမိဂမံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပရဟိတာယ ပဋိပတ္တိံ ဒီပေန္တော အာဟ “သော အဟံ ဝိစရိဿာမီ”တိ။ တဿံတ္ထော ဟေမဝတသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျော။

ဧဝမိမာယ ဂါထာယ ပရိယောသာနဉ္စ ရတ္တိဝိဘာယနဉ္စ သာဓုကာရသဒ္ဓါ-
ဌာနဉ္စ အာဠိဝကကုမာရဿ ယက္ခဿ ဘဝနံ အာနယနဉ္စ ဧကက္ခဏေယေဝ
အဟောသိ။ ရာဇပုရိသာ သာဓုကာရသဒ္ဓိသုတွာ “ဧဝရူပေါသာဓုကာရသဒ္ဓေါ
ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓေ န အညေသံ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အာဂတော န ခေါ ဘဂဝါ”တိ
အာဝဇ္ဇေန္တော ဘဂဝတော သရိရပ္ပဘံ ဒိသ္မာ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဗဟိ အဋ္ဌတွာ နိဗ္ဗိသင်္ကာ
အန္တောယေဝ ပဝိသိတွာ အဒ္ဓသံသု ဘဂဝန္တံ ယက္ခဿ ဘဝနေ နိသိန္နံ၊ ယက္ခဉ္စ
အဇ္ဈလိ ပဂ္ဂဟေတွာ ဌိတံ။ ဒိသ္မာန ယက္ခံ အာဟံသု “အယံ တေ မဟာယက္ခ
ရာဇကုမာရော ဗလိကမ္မာယ အာနိတော၊ ဟန္တနံ ခါဒ ဝါဘုဉ္စ ဝါ၊ ယထာပစ္စယံ ဝါ
ကရောဟီ”တိ။ သော သောတာပန္နတ္ထာ လဇ္ဇိတော ဝိသေသတော စ ဘဂဝတော
ပုရတော ဧဝံ ဝုစ္စမာနေ၊ အထ တံ ကုမာရံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ
ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ “အယံ ဘန္တေ ကုမာရော မယံ ပေသိတော၊ ဣမာဟံ
ဘဂဝေတော ဒမ္မိ၊ ဟိတာနုကမ္ပကာ ဗုဒ္ဓါ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဣမံ
ဒါရကံ ဣမဿ ဟိတတ္ထာယ သုခတ္ထာယာ”တိ။ ဣမဉ္စ ဂါထမာဟ—

“ဣမံ ကုမာရံ သံတပုညလက္ခဏံ၊
သဗ္ဗင်္ဂပေတံ ပရိပုဏ္ဏဗျဉ္စနံ။
ဥဒဂ္ဂမိတ္ထော သုမနော ဒဒါမိ တေ၊
ပဋိဂ္ဂဟ လောကဟိတ္တာယ စက္ခုမာ”တိ။

ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ ကုမာရံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော စ ယက္ခဿ စ ကုမာရဿ စ
မင်္ဂလကရုဏတ္ထံ ပါဒုနဂါထံ အဘာသိ။ တံ ယက္ခော ကုမာရံ သရဏံ
ဂမေန္တော တိက္ခတ္တု စတုတ္ထပါဒေန ပူရေတိ။ သေယျထိဒံ—

“ဒိဃာယုကော ဟောတု အယံ ကုမာရော၊
 တုဝဉ္စ ယက္ခ သုခိတော ဘဝါဟိ။
 အဗျာဓိတာ လောကဟိတာယ တိဋ္ဌထ၊
 အယံ ကုမာရော သရဏမုပေတိ ဗုဒ္ဓံ။ပ။ ဓမ္မံ။ပ။ သံဃ”န္တိ။

ဘဂဝါ ကုမာရံ ရာဇပုရိသာနံ အဒါယိ “ဣမံ ဝဇေတွာ ပုန မမေဝ
 ဒေထာ”တိ။ ဧဝံ သော ကုမာရော ရာဇပုရိသာနံ ဟတ္ထတော ယက္ခဿ ဟတ္ထံ၊
 ယက္ခဿ ဟတ္ထတော ဘဂဝတော ဟတ္ထံ၊ ဘဂဝတော ဟတ္ထတော ပုန ရာဇ-
 ပုရိသာနံ ဟတ္ထံ ဂတတ္တာ နာမတော “ဟတ္ထကော အာဠဝကော”တိ ဇာတော။
 တံ အာဒါယ ပဋိနိဝတ္တေ ရာဇပုရိသေ ဒိသွာ ကဿကဝနကမ္ပိကာဒယော “ကိ”
 ယက္ခော ကုမာရံ အတိဒဟရတ္တာ န ဣစ္ဆတိ”တိ ဘိတာ ပုစ္ဆိံသု။ ရာဇပုရိသာ
 “မာ ဘာယထ၊ ခေမံ ကတံ ဘဂဝတာ”တိ သဗ္ဗမာရောစေသုံ။ တတော
 “သာဓု သာဓု”တိ သကလံ အာဠဝီနဂရံ ဧကကောလာဟလေန ယက္ခဘိမုခံ
 အဟောသိ။ ယက္ခောပိ ဘဂဝတော ဘိက္ခာစာရကာလေ အနုပ္ပတ္တေ
 ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဥပဗုဒ္ဓံ အာဂန္တော နိဝတ္တိ။

အထ ဘဂဝါ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော နဂရဒ္ဓါရေ
 အညတရသ္မိံ ဝိဝိတ္တေ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ တတော
 မဟာဇနကာယေန သဒ္ဓိံ ရာဇာ စ နာဂရာ စ ဧကတော သမ္ပိဏ္ဍိတွာ
 ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္ပ ဝန္တိတွာ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္တာ “ကထံ ဘန္တေ ဧဝံ
 ဒါရုဏံ ယက္ခံ ဒမယိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ တေသံ ဘဂဝါ ယုဒ္ဓမာဒိံ ကတွာ
 “ဧဝံ နဝရိဓဝဿံ ဝဿိ၊ ဧဝံ ဝိဘိံသနကံ အကာသိ၊ ဧဝံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊
 တဿာဟံ ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇေသိ”န္တိ တမေဝါဠဝကသုတ္တံ ကထေသိ။ ကထာ-
 ပရိယောသာနေ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။
 တတော ရာဇာ စ နာဂရာ စ ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿ၊ ဘဝနသမီပေ
 ယက္ခဿ ဘဝနံ ကတွာ ပုပ္ဖဂန္ဓာဒိသက္ကာရူပေတံ နိစ္စံ ဗလိံ ပဝတ္ထေသုံ။ တဉ္စ
 ကုမာရံ ဝိညတံ ပတ္တံ “တံ ဘဂဝန္တံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိ၊ ဂစ္ဆ ဘဂဝန္တံ-
 ယေဝ ပယိရူပါသဿု ဘိက္ခုသံဃဉ္စာ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသုံ၊ သော ဘဂဝန္တဉ္စ
 ဘိက္ခုသံဃဉ္စ ပယိရူပါသမာနော န စိရဿေဝ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ
 သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပဉ္စသတဥပါသကပရိဝါရော အဟောသိ။ ဘဂဝါ
 စ နံ ဧတဒဂ္ဂေ နိဒ္ဒိသိ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဥပါသကာနံ

စတုဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ပရိသံ သင်္ဂဏန္တာနံ ယဒိဒံ ဟတ္ထကော အာဠာ-
ဝကော”တိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

အာဠာဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဝိဇယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌန္တိ နန္ဒသုတ္တံ။ “ဝိဇယသုတ္တံ ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိက-
သုတ္တ”န္တိပိ ဝုစ္စတိ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဣဒံ ကိရ သုတ္တံ ဒီသု ဌာနေသု ဝုတ္တံ၊
တသ္မာ အဿ ဒုဝိဓာ ဥပ္ပတ္တိ။ တတ္ထ ဘဂဝတာ အနုပုဗ္ဗေန ကပိလဝတ္ထု၊
အနုပုတွာ သာကိယေ ဝိနေတွာ နန္ဒာဒယော ပဗ္ဗာဇေတွာ အနုညာတာယ
မာတုဂါမဿ ပဗ္ဗဇာယ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဘဂိနိ နန္ဒာ၊ ခေမကသက္ကရညော
မိတာ အဘိရူပနန္ဒာ၊ ဇနပဒကလျာဏီ နန္ဒာတိ တိဿော နန္ဒာယော ပဗ္ဗဇိသု။
တေန စ သမယေန ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အဘိရူပနန္ဒာ အဘိရူပါ ဧဝ
အဟောသိ ဒဿနိယာ ပါသာဒိကာ၊ တေနေဝဿာ အဘိရူပနန္ဒာတိ နာမ-
မကံသု။ ဇနပဒကလျာဏီ နန္ဒာပိ ရူပေန အတ္တနာ သဒိသံ န ပဿတိ။ တာ
ဥဘောဝံပိ ရူပမဒမတ္တာ “ဘဂဝါ ရူပံ ဝိဝဇ္ဈေတိ ဂရဟတိ၊ အနေကပရိယာယေန
ရူပေ အာဒိနဝံ ဒဿေတိ”တိ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒဋ္ဌမ္ပိ န
ဣစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ အပ္ပသန္တာ ကသ္မာ ပဗ္ဗဇိတာတိ စေ? အဂတိယာ။ အဘိရူပနန္ဒာယ
ဟိ ဝါရေယျဒိဝသေယေဝ သာမိကော သကျကုမာရော ကာလမကာသိ၊
အထ နံ မာတာပိတရော အကာမကံ ပဗ္ဗာဇေသုံ။ ဇနပဒကလျာဏီ နန္ဒာပိ
အာယသ္မန္တေန နန္တေ အရဟတ္တံ ပတ္တေ နိရာသာ ဟုတွာ “မယံ သာမိကော စ
မာတာ စ မဟာပဇာပတိ အညေ စ ဉာတကာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဉာတိဟိ ဝိနာ
ဒုက္ခော ဃရာဝါသော”တိ ဃရာဝါသေ အဿာဒမလဘန္တိ ပဗ္ဗဇိတာ၊
န သဒ္ဓါယ။

အထ ဘဂဝါတာသံ ဉာဏပရိပါကံ ဝိဒိတွာ မဟာပဇာပတိံ အာဏာပေသိ
“သဗ္ဗာပိ ဘိက္ခုနိယော ပဋိပါဋိယာ ဩဝါဒံ အာဂစ္ဆန္တု”တိ။ တာ အတ္တနော
ဝါရေ သမ္ပတ္တေ အညံ ပေသေန္တိ၊ တတော ဘဂဝါ “သမ္ပတ္တေ ဝါရေ

အတ္တံနာဝ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ န အညာ ပေသေတဗ္ဗာ”တိ အာဟ။ အထေကဒိဝသံ အဘိရူပနန္ဒာ အဂမာသိ၊ တံ ဘဂဝါ နိဗ္ဗိတရူပေန သံဝေဇေတွာ “အဋ္ဌိနံ နဂရံ ကတ”န္တိ ဣမာယ ဓမ္မပဒဂါထာယ—

“အာတုရံ အသုစိ” ပူတိ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။

ဥဒ္ဓရန္တံ ပုဒ္ဓရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတံ”။

အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ၊ မာနာနုသယမုဇ္ဈဟ။

တတော မာနာဘိသမယာ၊ ဥပသန္တာ စရိဿသိ”တိ ၂—

ဣမာဟိ ထေရီဂါထာဟိ စ အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ အထေကဒိဝသံ သာဝတ္ထိဝါသိနော ပုရေဘတ္တံ ဒါနံ ဒတွာ သမာဒိန္နုပေါသထာ သုံနိဝတ္ထာ သုပါရတာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီနိ အာဒါယ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ ဓမ္မဿဝနပရိယောသာနေ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိတွာ နဂရံ ပဝိသန္တိ။ ဘိက္ခုနိသံဃောပိ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ မနုဿာ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဘဂဝတော ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ စတုပ္ပမာဏိကေ ဟိ လောကသန္ဓိဝါသေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ အပ္ပသီဒန္တော နာမ နတ္ထိ။ ရူပပ္ပမာဏိကာ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ဘဂဝတော လက္ခဏာစိတမနုဗျန္တနဝိစိတြိ သမုဇ္ဈလိတကေတုမာလာဗျာမပ္ပဘာဝိနဒ္ဓမလင်္ကာရတ္ထမိဝ လောကဿ သမုပ္ပန္တံ ရူပံ ဒိသွာ ပသီဒန္တိ။ ဃောသပ္ပမာဏိကာ အနေကသတေသု ဇာတကေသု ကိတ္တိဃောသံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ ကရဝိကမဓုရနိဋ္ဌေါသံ ဗြဟ္မဿရဉ္စ သုတွာ၊ လူပပ္ပမာဏိကာ ပတ္တစိဝရာဒိလူခတံ ဒုက္ကရကာရိကလူခတံ ဝါ ဒိသွာ၊ ဓမ္မပ္ပမာဏိကာ သီလက္ခန္ဓာဒိသု ယံကိဉ္စ ဓမ္မက္ခန္ဓံ ဥပပရိက္ခိတွာ။ တသ္မာ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ဘဂဝတော ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ဇနပဒကလျာဏိ နန္ဒာ ဘိက္ခုနုပဿယံ ပတွာပိ အနေကပရိယာယေန ဘဂဝတော ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တာနံ တေသံ သုတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပဂန္တုကာမာ ဟုတွာ ဘိက္ခုနိနံ အာရောစေသိ၊ ဘိက္ခုနိယော တံ ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ”သု။

ဘဂဝါပဋိကစ္စေဝ တဿံဂမနံ ဝိဒိတွာ ကဏ္ဍကေန ကဏ္ဍကံ၊ အာဏိယာ စ အာဏိ” နိဟရိတုကာမော ပုရိသော ဝိယ ရူပေနေဝ ရူပမဒံဝိနေတုံ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလေန ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကံ အတိဒဿနိယံ ဣတ္ထိ” ပဿေ ဌတွာ မိဇဇမာနံ အဘိနိဗ္ဗိနိ။ နန္ဒာ ဘိက္ခုနိဟိ သဒ္ဓိ” ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဤက္ခန္ဓာသံဃဿ အန္တရေ နိသီဒိတွာ ပါဒတလာ ပဘုတိ ယာဝ ကေသဂ္ဂါ

ဘဂဝတော ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ပုန တံ ဘဂဝတော ပဿေဌိတံ နိဗ္ဗိတရူပဉ္စ ဒိသ္မာ “အဟော အယံ ဣတ္ထိ ရူပဝတိ”တိ အတ္တနော ရူပမဒံ ဇဟိတွာ တဿာ ရူပေ အဘိရတ္တဘာဝါ အဟောသိ၊ တတော ဘဂဝါ တံ ဣတ္ထိံ ဝိသတိဝဿ-ပုမာဏံ ကတွာ ဒဿေသိ။ မာတုဂါမော ဟိ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော-ယေဝ သောဘတိ၊ န တတော ဥဒ္ဓံ။ အထ တဿာ ရူပပရိဟာနိံ ဒိသ္မာ နန္ဒာယ တသ္မိံ ရူပေ ဆန္ဒရာဂေါ တနုကော အဟောသိ။ တတော ဘဂဝါ အဝိဇာတဝဏ္ဏံ၊ သင်္ကံဝိဇာတဝဏ္ဏံ၊ မဇ္ဈိမိတ္ထိဝဏ္ဏံ၊ မဟိတ္ထိဝဏ္ဏန္တိ ဧဝံ ယာဝ ဝဿသတိကံ ဩဘဂ္ဂံ ဒဏ္ဍပရာယဏံ တိလကာဟတဂတ္ထံ ကတွာ ဒဿေတွာ ပဿမာနာယေဝ နန္ဒာယ တဿာ မရဏံ ဥဒ္ဓါမာတကာဒိဘေဒံ ကာကာဒိဟိ သမ္ပရိဝါရေတွာ ခဇ္ဇမာနံ ဒုဂ္ဂန္တံ ဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဘာဝဉ္စ ဒဿေသိ။ နန္ဒာယ တံ ကမံ ဒိသ္မာ “ဝေမေဝံ မမပိ အညေသမ္ပိ သဗ္ဗသာဓာရဏော အယံ ကမော”တိ အနိစ္စသညာ သဏ္ဌာသိ၊ တဒနုသာရေန စ ဒုက္ခာနတ္ထသညာပိ၊ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တမိဝ အဂါရံ အပ္ပဋိသရဏာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ အထ ဘဂဝါ “ကမ္မဋ္ဌာနေ ပက္ခန္တံ နန္ဒာယ စိတ္တ”န္တိ ဥတွာ တဿာ သပ္ပာယ-ဝသေန ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ—

“အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။

ဥဒ္ဓါရန္တံ ပဒ္ဓါရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတံ”။

ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ၊ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ။

ဓာတုသော၂ သုညတော ပဿ၊ မာ လောကံ ပုနရာဂမိ။

ဘဝေ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဥပသန္တာ စရိဿသိ”တိ ၃။

ဂါထာပရိယောသံနေ နန္ဒာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ အထဿာ ဘဂဝါ ဥပရိမဂ္ဂါမိဂမတ္ထံ သုညတပရိဝါရံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဣမံ သုတ္တမဘာသိ။ အယံ တာဝဿ ဧကာ ဥပ္ပတ္တိ။

ဘဂဝတိ ပုန ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တေ ယာ သာ စိဝရက္ခန္ဓကေ ၄ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တံသမုဋ္ဌာနာယ သာလဝတိယာ ဂဏိကာယ မိတာ ဇီဝကဿ ကနိဋ္ဌာ သိရိမာ နာမ မာတု အစ္စယေန တံ ဌာနံ လဘိတွာ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကျောဓ”န္တိ ၅ ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝတ္ထုမိ ပုဏ္ဏကသေဋ္ဌိမိတရံ အဝမညိတွာ ဘဂဝန္တံ ခမာပေန္တိ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သောတာပန္တာ ဟုတွာ အဋ္ဌ

နိစ္စဘတ္တာနိ ပဝတ္တေသိ။ တံ အာရဗ္ဘ အညတရော နိစ္စဘတ္တိကော ဘိက္ခု ရာဂံ ဥပ္ပါဒေသိ။ အာဟာရကိစ္စမ္ပိ စ ကာတုံ အသက္ကောန္တော နိရာဟာရော နိပဇ္ဇိတိ ဓမ္မပဒဂါထာဝတ္ထုမ္ပိ ဝုတ္တံ။ တသ္မိံ တထာနိပဇ္ဇေယေဝ သိရိမာ ကာလံ ကတွာ ယာမဘဝနေ သုယာမဿ ဒေဝိ အဟောသိ။ အထ တဿာ သရီရဿ အဂ္ဂိကိစ္စံ နိဝါရေတွာ အာမကသုသာနေ ရညာ နိက္ခိပါပိတံ သရီရံ ဒဿနာယ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော အဂမာသိ တမ္ပိ ဘိက္ခု အာဒါယ၊ တထာ နာဂရာ စ ရာဇာ စ။ တတ္ထ မနုဿာ ဘဏန္တိ “ပုဗ္ဗေ သိရိမာယ အဋ္ဌုတ္တရသဟဿေနာပိ ဒဿနံ ဒုလ္လဘံ၊ တံ ဒါနဇ္ဇ ကာကဏိကာယာပိ ဒဋ္ဌုကာမော နတ္ထိ”တိ။ သိရိမာပိ ဒေဝကညာ ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ ပရိဝုတာ တတြာဂမာသိ။ တတြာပိ ဘဂဝါ သန္နိပတိတာနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ သုတ္တံ တဿ ဘိက္ခုနော ဩဝါဒတ္ထံ “ပဿ စိတ္တကတံ ဗိမ္ဗ”န္တိ ဣမဉ္စ ဓမ္မပဒ-ဂါထံ အဘာသိ။ အယမဿ ဒုတိယာ ဥပ္ပတ္တိ။

၁၉၅။ တတ္ထ စရံ ဝါတိ သကလရူပကာယဿ ဂန္တဗ္ဗဒိသာဘိမုခေ-နာဘိနိဟာရေန ဂစ္ဆန္တော ဝါ။ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌန္တိ တဿေဝ ဥဿာပနဘာဝေန တိဋ္ဌန္တော ဝါ။ နိသိန္တော ဥဒ ဝါ သယန္တိ တဿေဝ ဟေဋ္ဌိမဘာဂသမိဉ္ဇန-ဥပရိမဘာဂသမုဿာပနဘာဝေန နိသိန္တော ဝါ၊ တိရိယံ ပဿာရဏဘာဝေန သယန္တော ဝါ။ သမိဉ္ဇေတိ ပဿာရေတိတိ တာနိ တာနိ ပဗ္ဗာနိ သမိဉ္ဇေတိ စ ပဿာရေတိ စ။

သော ကာယဿ ဣဉ္ဇနာတိ သဗ္ဗာပေသာ ဣမဿေဝ သဝိညာဏ-ကဿ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ စလနာ ဖန္တနာ၊ နတ္ထေတ္ထ အညော ကောစိ စရန္တော ဝါ ပဿာရေန္တော ဝါ။ အပိစ ခေါပန “စရာမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ တံသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ကာယံ ဖရတိ၊ တေနဿ ဂန္တဗ္ဗဒိသာဘိမုခေါ အဘိနိဟာရော ဟောတိ၊ ဒေသန္တရေ ရူပန္တရပါတုဘာဝေါတိ အတ္ထော။ တေန “စရ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ “တိဋ္ဌာမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ တံသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ကာယံ ဖရတိ၊ တေနဿ သမုဿာပနံ ဟောတိ၊ ဥပရူပရိဋ္ဌာနေန ရူပပါတုဘာဝေါတိ အတ္ထော။ တေန “တိဋ္ဌ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ “နိသိဒါမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ တံသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ကာယံ ဖရတိ၊ တေနဿ ဟေဋ္ဌိမဘာဂသမိဉ္ဇနဉ္စ ဥပရိမဘာဂသမုဿာပနဉ္စ ဟောတိ၊ တထာဘာဝေန ရူပပါတုဘာဝေါတိ အတ္ထော။ တေန “နိသိန္တော”တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ “သယာမီ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ

တံသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ကာယံ ဖရတိ၊ တေနဿ တိရိယံ ပသာရဏံ ဟောတိ၊ တထာဘာဝေန ရူပပါတုဘာဝေါတိ အတ္ထော။ တေန “သယ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ဧဝံ စာယမာယသ္မာ^၁ ယော ကောစိ ဣတ္ထန္တာမော စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌံ၊ နိဿိန္တာ ဥဒ ဝါ သယံ ယမေတံ တတ္ထ တတ္ထ ဣရိယာပထေ တေသံ တေသံ ပဗ္ဗာနံ သမိဉ္ဇနပ္ပသာရဏဝသေန သမိဉ္ဇေတိ ပသာရေတိတိ ဝုစ္စတိ၊ တမ္ပိ ယသ္မာ သမိဉ္ဇနပ္ပသာရဏစိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒေသာ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ၊ နတ္ထေတ္ထ အညော ကောစိ၊ သုညမိဒံ ကေနစိ စရန္တေန ဝါ ပသာရေန္တေန ဝါ သတ္တေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ။ ကေဝလံ ပန—

စိတ္တနာနတ္တမာဂမ္မ၊ နာနတ္တံ ဟောတိ ဝါယုနော။

ဝါယုနာနတ္တတော နာနာ၊ ဟောတိ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာတိ—

အယမေတ္ထ ပရမတ္ထော။

ဧဝမေတာယ ဂါထာယ ဘဂဝါ ယသ္မာ ဧကသ္မိံ ဣရိယာပထေ စိရိဝိနိယောဂေန ကာယဝိဋ္ဌနံ ဟောတိ၊ တဿ စ ဝိနောဒနတ္တံ ဣရိယာပထပရိဝတ္တနံ ကရိယတိ၊ တသ္မာ “စရံ ဝါ”တိအာဒိဟိ ဣရိယာပထပဋိစ္ဆန္တံ ဒုက္ခလက္ခဏံ ဒီပေတိ၊ တထာ စရဏကာလေ ဌာနာဒိနမဘာဝတော သဗ္ဗမေတံ စရဏာဒိဘေဒံ “ဒေသာ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ”တိ ဘဏန္တော သန္တတိပဋိစ္ဆန္တံ အနိစ္စလက္ခဏံ။ တာယ တာယ သာမဂ္ဂိယာ ပဝတ္တာယ “ဒေသာ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ”တိ စ အတ္တပဋိက္ခေပေန ဘဏန္တော အတ္တသညာသနပဋိစ္ဆန္တံ အနတ္တလက္ခဏံ ဒီပေတိ။

၁၉၆။ ဧဝံ လက္ခဏတ္တယဒီပနေန သုညတကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပုန သဝိညာဏကာဝိညာဏကအသုဘဒဿနတ္တံ “အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော”တိ အာရတိ။ တဿတ္ထော—ယဿ စေသာ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ၊ သွာယံ ကာယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဒုတ္တိံသာကာရဝဏ္ဏနာယံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသောကာသပရိစ္ဆေဒဘေဒေန အဗျာပါရနယေန စ ပကာသိတေဟိ သဌာမိကေဟိ တိဟိ အဋ္ဌိသတေဟိ နဝဟိ နှာရသတေဟိ စ သံယုတ္တတ္တာ အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော၊ တတ္ထေဝ ပကာသိတေန အဂ္ဂပါဒဂုံလိတစာဒိနာ တစေန စ နဝပေသိသတပ္ပဘေဒေန စ မံသေန အဝလိတ္တတ္တာ တစမံသာဝလေပနော ပရမဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိကူလောတိ

ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကိဉ္ဇေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗံ သိယာ၊ ယဒိ ဧသ ယာ သာ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သကလသရီရတော သံကဓိတာ ဗဒရဋ္ဌိပ္ပမာဏာ ဘဝေယျ၊ တာယ မက္ခိကာပတ္တသုခုမစ္ဆဝိယာ နီလာဒိရံဇာတေန ဂေဟဘိတ္တိ ဝိယ ပဋိစ္ဆန္ဓော န ဘဝေယျ၊ အယံ ပန ဧဝံ သုခုမာယပိ ဆဝိယာ ကာယော ပဋိစ္ဆန္ဓော ပညာစက္ခုရိဟိတေဟိ ဗာလပုထုဇ္ဇနေဟိ ယထာဘူတံ န ဒိဿတိ။ ဆဝိရာဂရဋ္ဌိတော ဟိဿ ပရမဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဓမ္မသင်္ခါတော တစောပိ တစပလိဝေဋ္ဌိတံ ယံ တံ ပဘောဒတော—

“နဝပေသိသတာ မံသာ၊ အဝလိတ္တာ ကဋ္ဌေဝရေ။
နာနာကိမိကုလာကိဏ္ဍံ၊ မိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ပူတိကာ”တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တံ နဝမံသသတမ္ပိ၊ မံသာဝလိတ္တာ ယေ တေ—

“နဝနာရသတာ ဟောန္တိ၊ ဗျာမမတ္တေ ကဋ္ဌေဝရေ။
ဗန္ဓန္တိ အဋ္ဌိသင်္ခာတံ၊ အဂါရမိဝ ဝလ္လိယာ”တိ။

တေပိ၊ နာရသမုဋ္ဌိတာနိ^၁ ပဋိပါဋိယာ အဝဋ္ဌိတာနိ^၂ ပူတိနိ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိ တိဏိ သဋ္ဌာမိကာနိ အဋ္ဌိသတာနိပိ ယထာဘူတံ န ဒိဿန္တိ ယတော အနာဒိယိတွာ တံ မက္ခိကာပတ္တသုခုမစ္ဆဝိ။ ယာနိ ပနဿ^၃ ဆဝိရာဂရတ္တေန တစေန ပလိ-
ဝေဋ္ဌိတတ္တာ သဗ္ဗလောကဿ အပါကဋ္ဌာနိ နာနပ္ပကာရာနိ အပ္ပန္နရကုဏပါနိ ပရမာသုစိဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆနိယပဋိကူလာနိ၊ တာနိပိ ပညာစက္ခုနာ ပဋိဝိမ္ဗိတွာ ဧဝံ ပဿိတဗ္ဗော “အန္တပူရော ဥဒရပူရော။ပ။ ဝိတ္တဿ စ ဝသာယ စာ”တိ။

၁၉၇။ တတ္ထ အန္တဿ ပူရော အန္တပူရော။ ဥဒရဿ ပူရော ဥဒရပူရော။ ဥဒရန္တိ စ ဥဒရိယဿေတံ အဓိဝစနံ။ တဉ္စိ ဌာနနာမေန “ဥဒရ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ယကနပေဋ္ဌဿာတိ^၄ ယကနပိဏ္ဏဿ။ ဝတ္ထိနောတိ မုတ္တဿ။ ဌာနပစာရေန ပနေတံ “ဝတ္ထိ”တိ ဝုတ္တံ။ ပူရောတိ အဓိကာရော၊ တသ္မာ ယကနပေဋ္ဌဿ ပူရော ဝတ္ထိနော ပူရောတိ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော ဟဒယဿာတိအာဒိသု။ သဗ္ဗာနေဝ စေတာနိ အန္တာဒိနိ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသောကာသပရိစ္ဆေဒဘောဒေန အဗျာပါရနယေန စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၁၉၉-၂၀၀။ ဧဝံ ဘဂဝါ “န ကိဉ္ဇေတ္ထ ဧကမ္ပိ ဂယျူပဝံ မုတ္တာမဏိသဒိသံ အတ္ထိ၊ အညဒတ္ထ၊ အသုစိပရိပူရောဝါယံ ကာယော”တိ အပ္ပန္နရကုဏပံ

၁-နဟာရသမောတ္တတာနိ (သီ)၊ နာရသမောဋ္ဌိတာနိ (သျှာ) ၂-အဝတ္ထိတာနိ (သီ၊ သျှာ)
၃-မက္ခိကာပတ္တသုခုမစ္ဆဝိယာ ပဋိစ္ဆန္ဓဿ (သျှာ) ၄-ယကပေဋ္ဌဿာတိ (သီ၊ သျှာ)

ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တမေဝ အပ္ပန္နရကုဏပံ ဗဟိနိက္ခမနကုဏပေန ပါကဋံ ကတွာ ဒဿေန္တော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဉ္စ သင်္ဂဏိတွာ “အထဿ နဝဟိ သောတေ-ဟိ”တိ ဂါထာဒွယမာဟ။

တတ္ထ အထာတိ ပရိယာယန္တရနိဒဿနံ၊ အပရေနာပိ ပရိယာယေန အသုစိဘာဝံ ပဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဿာတိ ဣမဿ ကာယဿ။ နဝဟိ သောတေဟိတိ ဥဘောအက္ခိန္နိဒ္ဓကဏ္ဍိန္နနာသာဆိဒ္ဓမုခဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂေ-ဟိ။ အသုစိ သဝတိတိ သဗ္ဗလောကပါကဋ္ဌနာနပ္ပကာရပရမဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆ-အသုစိယေဝ သဝတိ သန္တတိ ပဉ္စရတိ၊ န အညံ ကိဉ္စိ အဂရစန္ဒနာဒိဂန္ဓဇာတံ ဝါ မဏိမုတ္တာဒိရတနဇာတံ ဝါ။ သဗ္ဗဒါတိ တဉ္စ ခေါ သဗ္ဗဒါ ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ ပုဗ္ဗဏှေပိ သာယနေပိ တိဋ္ဌတောပိ ဂစ္ဆတောပိတိ။ ကိံ တံ အသုစိတိ စေ? “အက္ခိမ္မာ အက္ခိဂူထကော”တိအာဒိ။ ဧတဿ ဟိ ဒွိဟိ အက္ခိန္နိဒ္ဓေဟိ အပနိတတစမံသသဒိသော အက္ခိဂူထကော၊ ကဏ္ဍိန္နိဒ္ဓေဟိ ရဇောဇလ္လ-သဒိသော ကဏ္ဍဂူထကော၊ နာသာဆိဒ္ဓေဟိ ပုဗ္ဗသဒိသာ သိဃံာဏိကာ စ သဝတိ၊ မုခေန စ ဝမတိ၊ ကိံ ဝမတိတိ စေ? ဧကဒါ ပိတ္တံ၊ ယဒါ အဗဒ္ဓ-ပိတ္တံ ကုပ္ပိတံ ဟောတိ၊ တဒါ တံ ဝမတိတိ အဓိပ္ပါယော။ သေမှဉ္စာတိ န ကေဝ-လဉ္စ ပိတ္တံ၊ ယမ္ပိ ဥဒရပဋ္ဌလေ ဧကပတ္ထပူရပမာဏံ သေမှံ တိဋ္ဌတိ၊ တမ္ပိ ဧကဒါ ဝမတိ။ တံ ပနေတံ ဝဏ္ဏာဒိတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “သေမှဉ္စာ”တိ စ-သဒ္ဓေန သေမှဉ္စ အညဉ္စ ဧဝရူပံ ဥဒရိယလောဟိတာဒိအသုစိံ ဝမတိတိ ဒဿေတိ။ ဧဝံ သတ္တဟိ ဒွါရေဟိ အသုစိဝမနံ ဒဿေတွာ ကာလညူ ပုဂ္ဂလညူ ပရိသညူ စ ဘဂဝါ တဒုတ္တရိ ဒွေ ဒွါရာနိ ဝိသေသဝစနေန အနာ-မသိတွာ အပရေန ပရိယာယေန သဗ္ဗသ္မာပိ ကာယာ အသုစိသဝနံ ဒဿေန္တော အာဟ “ကာယမ္မာ သေဒဇလ္လိကာ”တိ။ တတ္ထ သေဒဇလ္လိကာတိ သေဒေါ စ လောဏပဋ္ဌလမလဘေဒါ ဇလ္လိကာ စ၊ တဿ “သဝတိ သဗ္ဗဒါ”တိ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္နော။

၂၀၁။ ဧဝံ ဘဂဝါ ယထာ နာမ ဘတ္တေ ပစ္စမာနေ တဏှာလမလဉ္စ ဥဒက-မလဉ္စ၊ ဖေဏေန သဒ္ဓိံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဥက္ခလိမုခံ မက္ခေတွာ ဗဟိ ဂဠတိ၊ တထာ အသိတပိတာဒိဘေဒေ အာဟာရေ ကမ္မဇေန အဂ္ဂိနာ ပစ္စမာနေ ယံ အသိတ-ပိတာဒိမလံ ဥဋ္ဌဟိတွာ “အက္ခိမ္မာ အက္ခိဂူထကော”တိအာဒိနာ ဘေဒေန နိက္ခမန္တံ အက္ခိအာဒိနိ မက္ခေတွာ ဗဟိ ဂဠတိ၊ တဿာပိ ဝသေန ဣမဿ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၅၂၊ ၃၅၅-ပိဋကေ။ ၂-တဏှာလဉ္စ ဥက္ခလိမလဉ္စ (သိ)

ကာယဿ အသုစိဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယံ လောကေ ဥတ္တမင်္ဂသမ္ပတံ သီသံ အတိဝိသိဋ္ဌဘာဝတော ပစ္စေန္နာ ဝန္တနေယျာနမ္ပိ ဝန္တနံ န ကရေန္တိ၊ တဿာပိ နိဿာရတာယ အသုစိတာယ စဿ အသုစိဘာဝံ ဒဿေန္တော “အထဿ သုသီရံ သီသ”န္တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ သုသီရန္တိ သိဒ္ဓံ။ မတ္ထလုင်္ဂဿ ပူရိတန္တိ ဒမိဘရိတအလာဗုကံ ဝိယ မတ္ထလုင်္ဂဘရိတံ။ တဉ္စ ပနေတံ မတ္ထလုင်္ဂံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သုဘတော နံ မညတိ ဗာလောတိ တမေနံ ဧဝံ နာနာဝိကေုဏပဘရိတမ္ပိ ကာယံ ဒုစ္စိန္တတစိန္တိ ဗာလော သုဘတော မညတိ၊ သုဘံ သုစိံ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပန္တိ တိဟိဝိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနမညနာဟိ မညတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒကေန မောဟေန ပုရက္ခတော စောဒိတော ပဝတ္တိတော၊ “ဧဝံ အာဒိယ၊ ဧဝံ အဘိနိဝိသ၊ ဧဝံ မညာဟိ”တိ ဂါဟိတောတိ အဓိပ္ပါယော။ ပဿ ယာဝ အနတ္ထကရာ စာယံ အဝိဇ္ဇာတိ။

၂၀၂။ ဧဝံ ဘဂဝါ သဝိညာဏကဝသေန အသုဘံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဝိညာဏကဝသေန ဒဿေတုံ၊ ယသ္မာ ဝါ စက္ကဝတ္တိရညောပိ ကာယော ယထာဝုတ္တကုဏပဘရိတောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗပ္ပကာရေနပိ သမ္ပတ္တိဘဝေ အသုဘံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝိပတ္တိဘဝေ ဒဿေတုံ “ယဒါ စ သော မတော သေတိ”တိ ဂါထမာဟ။

တဿတ္ထော—သွာယမေဝံဝိဓော ကာယော ယဒါ အာယုဥသ္မာဝိညာဏာပဂမေန မတော ဝါတဘရိတဘဿာ ဝိယ ဥဒ္ဓါမာတကော ဝဏ္ဏပရိဘောဒေန ဝိနိလကော သုသာနသ္မိံ နိရတ္ထံ ကလိင်္ဂရံ ဆဒ္ဓိတတ္ထာ အပဝိဇ္ဇော သေတိ၊ အထ “န ဒါနိဿ ပုန ဥဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ”တိ ဧကံသတောယေဝ အနပေက္ခာ ဟောန္တိ ဉာတယော။ တတ္ထ မတောတိ အနိစ္စတံ ဒဿေတိ၊ သေတိတိ နိရိဟကတ္ထံ။ တဒုဘယေန စ ဇီဝိတဗလမဒပ္ပဟာနေ နိယောဇေတိ။ ဥဒ္ဓါမာတောတိ သဏ္ဌာနဝိပတ္တိံ ဒဿေတိ၊ ဝိနိလကောတိ ဆဝိရာဂဝိပတ္တိံ။ တဒုဘယေန စ ရူပမဒပ္ပဟာနေ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတံ ပဋိစ္စ မာနပ္ပဟာနေ စ နိယောဇေတိ။ အပဝိဇ္ဇောတိ ဂဟေတဗ္ဗာဘာဝံ ဒဿေတိ၊ သုသာနသ္မိံ အန္တော အဓိဝါသေတုမနရဟံ ဇီဂုစ္ဆနိယဘာဝံ။ တဒုဘယေနပိ “မမ”န္တိ ဂါဟဿ သုဘသညာယ စ ပဟာနေ နိယောဇေတိ။ အနပေက္ခာ ဟောန္တိ ဉာတယောတိ ပဋိကိရိယာဘာဝံ ဒဿေတိ၊ တေန စ ပရိဝါရမဒပ္ပဟာနေ နိယောဇေတိ။

၂၀၃။ ဧဝံဓိမာယ ဂါထာယ အပရိဘိန္ဓာဝိညာဏကဝသေန အသုဘံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပရိဘိန္ဓဝသေနာပိ ဒဿေတုံ “ခါဒန္တိ န”န္တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ယေ စညေတိ ယေ စ အညေပိ ကာကကုလလာဒယော ကုဏပဘက္ခာ ပါဏိနော သန္တိ၊ တေပိ နံ ခါဒန္တိတိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

၂၀၄။ ဧဝံ “စရံ ဝါ”တိအာဒိနာ နယေန သုညတကမ္မဋ္ဌာနဝသေန, “အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော”တိအာဒိနာ သဝိညာဏကာသုဘဝသေန, “ယဒါ စ သော မတော သေတိ”တိအာဒိနာ အဝိညာဏကာသုဘဝသေန ကာယံ ဒဿေတွာ ဧဝံ နိစ္စသုခတ္တဘာဝသုညေ ဧကန္တအသုဘေ စာပိ ကာယသ္မိံ “သုဘတော နံ မညတိ ဗာလော၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော”တိ ဣမိနာ ဗာလဿ ဝုတ္တိံ ပကာသေတွာ အဝိဇ္ဇာမုခေန စ ဝဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တတ္ထ ပဏ္ဍိတဿ ဝုတ္တိံ ပရိညာမုခေန စ ဝိဝဋ္ဋံ ဒဿေတုံ “သုတ္တာန ဗုဒ္ဓဝစန”န္တိ အာရတိ။

တတ္ထ သုတ္တာနာတိ ယောနိသော နိဿာမေတွာ။ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ ကာယ-ဝိစ္စန္ဒနကရံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ဘိက္ခုတိ သေက္ခော ဝါ ပုထုဇ္ဇေနော ဝါ။ ပညာဏဝါတိ ပညာဏံ ဝုစ္စတိ ဝိပဿနာ အနိစ္စာဒိပ္ပကာရေသု ပဝတ္တတ္တာ၊ တာယ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ ဣဓာတိ သာသနေ။ သော ခေါ နံ ပရိ-ဇာနာတိတိ သော ဣမံ ကာယံ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနာတိ။ ကထံ? ယံထာ.နာမ ကုသလော ဝါဏိဇော ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌာတိ ဘဏ္ဍံ ဩလောကေတွာ “တ္ထေကေန ဂဟိတေ တ္ထေကော နာမ ဥဒယော ဘဝိဿတိ”တိ တုလယိတွာ တထာ ကတွာ ပုန သဥဒယံ မူလံ ဂဏှန္တော တံ ဘဏ္ဍံ ဆဉ္ဇေတိ၊ ဧဝမေဝံ “အဋ္ဌိနာရူအာဒယော ဣမေ ကေသလောမာဒယော စာ”တိ ဉာဏစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော ဉာတပရိညာယ ပရိဇာနာတိ၊ “အနိစ္စာ ဧတေ ဓမ္မာ ဒုက္ခာ အနတ္တာ”တိ တုလယန္တော တီရဏပရိညာယ ပရိဇာနာတိ၊ ဧဝံ တီရယိတွာ အရိယမဂ္ဂံ ပါပုဏန္တော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန ပဟာနပရိညာယ ပရိဇာနာတိ။ သဝိညာဏကာဝိညာဏကာသုဘဝသေန ဝါ ပဿန္တော ဉာတပရိညာယ ပရိဇာနာတိ၊ အနိစ္စာဒိဝသေန ပဿန္တော တီရဏပရိညာယ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန တတော ဆန္ဒရာဂံ အပကမ္မိတွာ တံ ပဇဟန္တော ပဟာန-ပရိညာယ ပရိဇာနာတိ။

ကသ္မာ သော ဧဝံ ပရိဇာနာတိတိ စေ? ယထာဘူတဉ္စိ ပဿတိ၊ ယသ္မာ ယထာဘူတံ ပဿတိတိ အတ္ထော။ “ပညာဏဝါ”တိအာဒိနာ ဧဝံ စ ဧတသ္မိံ

၁-တိရေတွာ (သီ၊ သျှာ)

အတ္ထေ သိဒ္ဓေ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓဝစနံ သုတွာ တဿ ပညာဏဝတ္တံ ဟောတိ၊ ယသ္မာ စ သဗ္ဗဇနဿ ပါကဋ္ဌောပါယံ ကာယော အသုတွာ ဗုဒ္ဓဝစနံ န သက္ကာ ပရိဇာနိတုံ၊ တသ္မာ တဿ ဉာဏဟေတုံ ဣတော ဗာဟိရာနံ ဧဝံ ဒဋ္ဌံ၊ အသမတ္တတဉ္စ ဒဿေတုံ “သုတွာန ဗုဒ္ဓဝစနံ”န္တိ အာဟ။ နန္တံ ဘိက္ခုနိံ တဉ္စ ဝိပလ္လတ္တမိတ္တံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ဒေသနာပဝတ္တိတော အဂ္ဂပရိသတော တပုဋိ-
ပတ္တိပုတ္တာနံ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော စ “ဘိက္ခု”တိ အာဟ။

၂၀၅။ ဣဒါနိ “ယထာဘူတဗြု ပဿတိ”တိ ဧတ္ထ ယထာ ပဿန္တော ယထာ-
ဘူတံ ပဿတိ၊ တံ ဒဿေတုံ အာဟ “ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ၊ ယထာ
ဧတံ တထာ ဣဒံ”န္တိ။ တဿတ္ထော—ယထာ ဣဒံ သဝိညာဏကာသုဘံ
အာယုဥသ္မာဝိညာဏာနံ အနပဂမာ စရတိ တိဋ္ဌတိ နိဿိဒတိ သယတိ၊
တထာ ဧတံ ဧတရဟိ သုသာနေ သယိတံ အဝိညာဏကမ္မိ ပုဗ္ဗေ တေသံ ဓမ္မာနံ
အနပဂမာ အဟောသိ။ ယထာ စ ဧတံ ဧတရဟိ မတသရီရံ တေသံ ဓမ္မာနံ
အပဂမာ န စရတိ န တိဋ္ဌတိ န နိဿိဒတိ န သေယျံ ကပ္ပေတိ၊ တထာ ဣဒံ
သဝိညာဏကမ္မိ တေသံ ဓမ္မာနံ အပဂမာ ဘဝိဿတိ။ ယထာ စ ဣဒံ သဝိညာ-
ဏကံ ဧတရဟိ န သုသာနေ မတံ သေတိ၊ န ဥဒ္ဓါမာတကာဒိဘာဝမုပဂတံ၊
တထာ ဧတံ ဧတရဟိ မတသရီရမ္မိ ပုဗ္ဗေ အဟောသိ။ ယထာ ပနေတံ ဧတရဟိ
အဝိညာဏကာသုဘံ မတံ သုသာနေ သေတိ၊ ဥဒ္ဓါမာတကာဒိဘာဝဉ္စ ဥပဂတံ၊
တထာ ဣဒံ သဝိညာဏကမ္မိ ဘဝိဿတိတိ။

တတ္ထ ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ အတ္တနာ မတဿ သရီရဿ သမာနဘာဝံ
ကရောန္တော ဗာဟိရေ ဒေါသံ ပဇဟတိ။ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ အတ္တနာ
မတသရီရေန အတ္တနော သမာနဘာဝံ ကရောန္တော အဇ္ဈတ္တိကေ ရာဂံ ပဇဟတိ။
ယေနာကာရေန ဥဘယံ သမံ ကရောတိ၊ တံ ပဇာနန္တော ဥဘယတ္ထ မောဟံ
ပဇဟတိ။ ဧဝံ ယထာဘူတဒဿနေန ပုဗ္ဗဘာဂေယေဝ အကုသလမူလပ္ပဟာနံ
သာဓေတွာ ယသ္မာ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဘိက္ခု အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တမဂ္ဂံ ပတွာ
သဗ္ဗံ ဆန္ဒရာဂံ ဝိရာဇေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ၊ တသ္မာ အာဟ “အဇ္ဈတ္တဉ္စ
ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ကာယေ ဆန္တံ ဝိရာဇယေ”တိ။ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဘိက္ခု အနုပုဗ္ဗေနာတိ
ပါဌသေသော။

၂၀၆။ ဧဝံ သေက္ခဘူမိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အသေက္ခဘူမိံ ဒဿေန္တော
အာဟ “ဆန္ဒရာဂဝိရာဇော သော”တိ။ တဿတ္ထော—သော ဘိက္ခု အရဟတ္တ-
မဂ္ဂဉာဏေန ပညာဏဝါ မဂ္ဂါနန္တရံ ဖလံ ပါပုဏာတိ၊ အထ သဗ္ဗသော

ဆန္ဒရာဂဿံ ပဟိနတ္တာ “ဆန္ဒရာဂဝိရတ္တော”တိ စ, မရဏာဘာဝေန ပဏီ-
တဋ္ဌေန ဝါ အမတံ သဗ္ဗသင်္ခါရဝပသမနတော သန္တိတဏှာသင်္ခါတဝါနာ-
ဘာဝတော နိဗ္ဗာနံ စဝနာဘာဝတော အစူတန္တိ သံဝဏ္ဏိတံ ပဒမဇ္ဈဂါတိ
စ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန ပညာဏဝါ
မဂ္ဂါနန္တရဖလေ ဌိတော ဆန္ဒရာဂဝိရတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရဉ္စ
ပဒမဇ္ဈဂါတိ ဝေဒိတဗျော။ တေန “ဣဒမဿ ပဟိနံ၊ ဣဒဉ္စာနေန လဒ္ဓ”န္တိ
ဒီပေတိ။

၂၀၇-၂၀၈။ ဧဝံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကဝသေန အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ
သဟ နိပ္ပတ္တိယာ ကထေတွာ ပုန သင်္ခေပဒေသနာယ ဧဝံ မဟတော အာနိသံ-
ဿ အန္တရာယကရံ ပမာဒဝိဟာရံ ဂရဟန္တော “ဒွိပါဒကောယ”န္တိ ဂါထာ-
ဒွယမာဟ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အပါဒကာဒယောပိ ကာယာ အသုစိယေဝ၊
ဣဓာမိကာရဝသေန ပန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝါ၊ ယသ္မာ ဝါ အညေ
အသုစိဘူတာပိ ကာယာ လောဏမ္ဘိလာဒီဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ မနဿာနံ
ဘောဇနေပိ ဥပနိယန္တိ၊ န တွေဝ မနဿကာယော၊ တသ္မာ အသုစိတရ-
ဘာဝမဿ ဒသေသန္တောပိ “ဒွိပါဒကော”တိ အာဟ။

အယန္တိ မနဿကာယံ ဒသေတိ။ ဒုဂ္ဂန္တော ပရိဟိရတိတိ^၁ ဒုဂ္ဂန္တော
သမာဓနာ ပုပ္ဖဂန္ဓာဒီဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ ပရိဟိရတိ။ နာနာကုဏပပရိပူရေတိ
ကေသာဒိအနေကပ္ပကာရကုဏပဘရိတော။ ဝိဿဝန္တော တတော တတောတိ
ပုပ္ဖဂန္ဓာဒီဟိ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ သဇ္ဇန္တာနမ္ပိ တံ ဝါယာမံ နိပ္ပလံ ကတွာ နဝဟိ
ဒွါရေဟိ။ ခေဋ္ဌသိဃံဏိကာဒိနိ၊ လောမကူပေဟိ စ သေဒဇဇ္ဈိကံ ဝိဿ-
ဝန္တောယေဝ။ တတ္ထ ဒါနိ ပဿထ—တောဒိသေန ကာယေန ယော ပုရိသော
ဝါ ဣတ္ထိ ဝါ ကောစိ ဗာလော မညေ ဥဏ္ဏမေတဝေ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနမညနာဟိ
“အဟ”န္တိ ဝါ “မမ”န္တိ ဝါ “နိစ္စော”တိ ဝါတိအာဒိနာ နယေန ယော
ဥဏ္ဏမိတုံ မညေယျ၊ ပရံ ဝါ ဇာတိအာဒိဟိ အဝဇာနေယျ အတ္တာနံ ဥစ္စေ
ဌာနေ ဌပေန္တော၊ ကိမညတြ အဒဿနာ ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂေန အနိယသစ္စ-
ဒဿနာဘာဝံ ကိမညံ တဿ ဧဝံ ဥဏ္ဏမာဝဇာနနကာရဏံ သိယာတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ နန္ဒာ ဘိက္ခုနီ သံဝေဂမာပါဒိ “အဟော ဝတ
ရေ အဟံ ဗာလာ၊ ယာ မံယေဝ အာရဗ္ဗ ဧဝံဝိဝိဓေဓမ္မဒေသနာပဝတ္တကဿ
ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ နာဂမာသိ”န္တိ။ ဧဝံ သံဝိဂ္ဂါ စ တမေဝ ဓမ္မဒေသနံ

သမန္တာဟရိက္ခာ တေနော ကမ္မဋ္ဌာနေန ကတိပယဒိဝသပ္ပန္နရေ အရဟတ္တံ သစ္စာကာသိ။ ဒုတိယဋ္ဌာနေပိ ကိရ ဒေသနာပရိယောသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ သိရိမာ ဒေဝကညာ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တာ၊ သော စ ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ဝိဇယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-မုနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ သန္တဝါတော ဘယံ ဇာတန္တိ မုနိသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? န သဗ္ဗဿေဝ သုတ္တဿ ဧကော ဥပ္ပတ္တိ၊ အပိစေတ္ထ အာဒိတော တာဝ စတုန္တံ ဂါထာနံ အယ-မုပ္ပတ္တိ—ဘဂဝတိ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ ဂါမကာဝါသေ အညတရာ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိ မတပတိကာ ပုတ္တံ ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗာဇေတွာ အတ္တနာပိ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိ။ တေ ဥဘောပိ သာဝတ္ထိယံ ဝဿံ ဥပဂန္တာ အဘိဏ္ဍိ အညမညဿ ဒဿနကာမာ အဟေသုံ။ မာတာ ကိဉ္စိ လဘိတွာ ပုတ္တဿ ဟရတိ၊ ပုတ္တောပိ မာတု။ ဧဝံ သာယမ္ပိ ပါတောပိ အညမညံ သမာဂန္တာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ သံဝိဘဇ-မာနာ သမ္မောဒမာနာ သုခဒုက္ခံ ပုစ္ဆမာနာ နိရာသင်္ကာ အဟေသုံ။ တေသံ ဧဝံ အဘိဏ္ဍဒဿနေန သံသဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သံသဂ္ဂေါ ဝိဿာသော၊ ဝိဿာသာ ဩတာရော၊ ရာဂေန ဩတိဏ္ဏစိတ္တာနံ ပဗ္ဗဇိတသညာ စ မာတုပုတ္တသညာ စ အန္တရဓာယိ၊ တတော မရိယာဒဝီတိက္ကမံ ကတွာ အသဒ္ဓမ္မံ ပဋိသေဝိံသု၊ အယသပ္ပတ္တာ စ ဝိဗ္ဗမိတွာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသိံသု။ ဘိက္ခု ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ “ကိ” န သော ဘိက္ခဝေ မောဃပုရိသော မညတိ” န မာတာ ပုတ္တေ သာရဇ္ဇတိ၊ ပုတ္တော ဝါ ပန မာတရီ”တိ ဂရဟိတွာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကရူပမ္ပိ သမနုပဿာမိ”တိအာဒိနာ ၂ အဝသေသသုတ္တေနပိ ဘိက္ခု သံဝေဇေတွာ “တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ—

ဝိသံ ယထာ ဟလာဟလံ၊ တေလံ ပက္ကုထိတံ ၃ ယထာ။

တမ္ပလောဟဝိလိနံ၊ မာတုဂါမံ ဝိဝဇ္ဇယေ”တိ စ—

ဝတ္ထာ ပုန ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ “သန္တဝါတော ဘယံ ဇာတ”န္တိ ဣမာ အတ္တုပနာယိကာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ။

တတ္ထ သန္တဝေါ တဏှာဒိဋ္ဌိမိတ္တဘေဒေန တိရိစ္ဆာတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော၊ ဣမ တဏှာဒိဋ္ဌိသန္တဝေါ အဓိပ္ပေတော။ တံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ အာဟ “ပဿထ ဘိက္ခဝေ ယထာ ဣဒံ တဿ မောဃပုရိသဿ သန္တဝါတော ဘယံ ဇာတ”န္တိ။ တဉ္စိ တဿ အဘိဏှဒဿနကာမတာဒိတဏှာယ ဗလဝကိလေသဘယံ ဇာတံ၊ ယေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော မာတရိ ဝိပုဋ္ဌိပဇ္ဇိ။ အတ္တာနုဝါဒါဒိကံ ဝါ မဟာဘယံ၊ ယေန သာသနံ ဆဋ္ဌေတွာ ဝိပုဋ္ဌန္တော။ နိကေတတိ “ရူပ- နိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ ခေါ ဂဟပတိ ‘နိကေတသာရိ’တိ ဝုစ္စတိ”တိ- အာဒိနာ၊ နယေန ဝုတ္တာ အာရမ္မဏပ္ပဘေဒါ။ ဇာယတေ ရဇောတိ ရာဂ- ဒေါသမောဟရဇော ဇာယတေ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? န ကေဝလဉ္စ တဿ သန္တဝါတော ဘယံ ဇာတံ၊ အပိစ ခေါ ပန ယဒေတံ ကိလေသာနံ နိဝါသဋ္ဌေန သာသဝါရမ္မဏံ “နိကေတ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒါနိဿ ဘိန္နသံဝရတ္တာ အတိက္ကန္တ- မရိယာဒတ္တာ သုဠတရံ တတော နိကေတော ဇာယတေ ရဇော၊ ယေန သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော အနယဗျသနံ ပါပုဏိဿတိ။ အထ ဝါ ပဿထ ဘိက္ခဝေ ယထာ ဣဒံ တဿ မောဃပုရိသဿ သန္တဝါတော ဘယံ ဇာတံ၊ ယထာ စ သဗ္ဗပုထုဇ္ဇနာနံ နိကေတော ဇာယတေ ရဇောတိ ဧဝမ္ပေတံ ပဒဒ္ဒယံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သဗ္ဗထာ ပန ဣမိနာ ပုရိမဒ္ဓေန ဘဂဝါ ပုထုဇ္ဇနဒဿနံ ဂရဟိတွာ အတ္တနော ဒဿနံ ပသံသန္တော “အနိကေတ”န္တိ ပတ္တိမဒ္ဓမာဟ။ တတ္ထ ယထာ- ဝုတ္တနိကေတပဋိက္ခေပေန အနိကေတံ၊ သန္တဝပဋိက္ခေပေန စ အသန္တဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥဘယမ္ပေတံ နိဗ္ဗာနဿာဓိဝစနံ။ ဧတံ ဧဝ မုနိဒဿနန္တိ ဧတံ အနိကေတမသန္တဝံ ဗုဒ္ဓမုနိနာ ဒိဋ္ဌန္တိ အတ္တော။ တတ္ထ ဧဝတိ ဝိမှယတ္ထေ နိပါတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန စ ယံ နာမ နိကေတသန္တဝဝသေန မာတာပုတ္တေသု ဝိပုဋ္ဌိပဇ္ဇမာနေသု အနိကေတမသန္တဝံ၊ ဧတံ မုနိနာ ဒိဋ္ဌိ အဟော အတ္တုတန္တိ အယမဓိပ္ပာယော သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အထ ဝါ မုနိနော ဒဿနန္တိပိ မုနိဒဿနံ၊ ဒဿနံ နာမ ခန္တိ ရုစိ၊ ခမတိ ခေဝ ရုစ္စတိ စာတိ အတ္တော။

၂၁၀။ ဒုတိယဂါထာယ ယော ဇာတမုန္တိဇ္ဇာတိ ယော ကိသ္ဋိဒေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ ဇာတံ ဘူတံ နိဗ္ဗတ္တံ ကိလေသံ ယထာ ဥပ္ပန္နာကုသလပ္ပဟာနံ ဟောတိ။

တထာ ဝါယမန္တော တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပုန အနိဗ္ဗတ္တနဝသေန ဥစ္ဆိန္နိတွာ ယော
 အနာဂတောပိ ကိလေသော တထာရူပပ္ပစ္စယသမောဓာနေ နိဗ္ဗတ္တိတုံ အဘိမုဒ္ဓိ-
 ဘူတက္ကာ ဝတ္တမာနသမီပေ ဝတ္တမာနလက္ခဏေန “ဇာယန္တော”တိ ဝုဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ
 န ရောပယေယျ ဇာယန္တိ၊ ယထာ အနုပ္ပန္နာကုသလာနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တထာ
 ဝါယမန္တော န နိဗ္ဗတ္တေယျာတိ အတ္ထော။ ကထဉ္စ န နိဗ္ဗတ္တေယျ? အဿ နာနုပ္ပ-
 ဝေဇ္ဇေ၊ ယေန ပစ္စယေန သော နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ တံ နာနုပ္ပဝေသေယျ န သမောဓာ-
 နေယျ။ ဧဝံ သမ္ဘရဝေကလ္လကရဏေန တံ န ရောပယေယျ ဇာယန္တိ။ အထဝါ
 ယသ္မာ မဂ္ဂဘာဝနာယ အတိတာပိ ကိလေသော ဥစ္ဆိန္နိန္တိ အာယတံ ဝိပါကာ-
 ဘာဝေန ဝတ္တမာနာပိ န ရောပိယန္တိ တဒဘာဝေန၊ အနာဂတောပိ စိတ္တသန္တတိံ
 နာနုပ္ပဝေသီယန္တိ ဥပ္ပတ္တိသာမတ္ထိယဝိသာတေန၊ တသ္မာ ယော အရိယမဂ္ဂ-
 ဘာဝနာယ ဇာတမုတ္တိဇ္ဇ န ရောပယေယျ ဇာယန္တိ၊ အနာဂတမ္ပိ စဿ
 ဇာယန္တဿ နာနုပ္ပဝေဇ္ဇေ၊ တမာဟု ဧကံ မုနိနံ စရန္တိ၊ သော စ အဒ္ဓက္ခိ
 သန္တိပဒံ မဟေသီတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧကန္တနိက္ခိလေသ-
 တာယ ဧကံ၊ သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဝါ ဧကံ။ မုနိနန္တိ မုနိံ၊ မုနိသု ဝါ ဧကံ။ စရန္တိန္တိ
 သဗ္ဗာကာရပရိပူရာယ လောကတ္ထစရိယာယ အဝသေသစရိယာဟိ စ စရန္တိ။
 အဒ္ဓက္ခိ ဟိ အဒ္ဓဿ။ သောဘိ ယော ဇာတမုတ္တိဇ္ဇ အရောပနေ အနုပ္ပဝေသနေ
 စ သမတ္တတာယ “န ရောပယေယျ ဇာယန္တမဿ နာနုပ္ပဝေဇ္ဇေ”တိ ဝုတ္တော
 ဗုဒ္ဓမုနိ။ သန္တိပဒန္တိ သန္တိကောဋ္ဌာသံ၊ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတဝိပဿနာနိဗ္ဗာနဘေဒါသု
 တိသု သမ္မုတိသန္တိတဒဂံသန္တိအစ္စန္တသန္တိသု သေဋ္ဌံ ဧဝံ အနုယသန္တေ
 လောကေ အစ္စန္တသန္တိံ အဒ္ဓဿ မဟေသီတိ ဧဝမေတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၁၁။ တဘိသဂါထာယ သင်္ခါယာတိ ဂဏယိတွာ၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဝိမံသိတွာ
 ယထာဘူတတော ဥတွာ၊ ဒုက္ခပရိညာယ ပရိဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ ဝတ္ထုနိတိ
 ယေသု ဧဝမယံ လောကော သဇ္ဇတိ၊ တာနိ ခန္ဓာယတနဓာတုဘေဒါနိ
 ကိလေသဋ္ဌာနာနိ။ ပမာယ မိဇ္ဇန္တိ ယံ တေသံ ဝတ္ထုနံ ဗီဇံ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊
 တံ ပမာယံ ဟိံသိတွာ ဗာမိတွာ၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန ပဇဟိတွာတိ အတ္ထော။
 သိနေဟမဿ နာနုပ္ပဝေဇ္ဇေတိ ယေန တဏှာဒိဋ္ဌိသိနေဟေန သိနေဟိတံ တံ ဗီဇံ
 အာယဘိံ ပဋိသန္ဓိဝသေန တံ ယထာဝုတ္တံ ဝတ္ထုသဿံ ဝိရဟေယျ၊ တံ သိနေ-
 ဟမဿ နာနုပ္ပဝေဇ္ဇေ၊ တပ္ပဋိပက္ခာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ တံ နာနုပ္ပဝေသေယျာတိ
 အတ္ထော။ သ ဝေ မုနိ ဇာတိဓယန္တဒဿိဘိ သော ဧဝရူပေါ ဗုဒ္ဓမုနိ နိဗ္ဗာန-
 သတ္တိကိရိယာယ ဇာတိယာ စ မရဏဿ စ အန္တဘူတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ

ဇာတိက္ခယန္တဒဿီ တက္ကံ ပဟာယ န ဥပေတိ သင်္ခံ၊ ဣမာယ စတုသဇ္ဇ-
ဘာဝနာယ နဝပ္ပဘေဒမ္ပိ အကုသလဝိတက္ကံ ပဟာယ သဥပါဒိသေသ-
နိဗ္ဗာနဓာတု ပတွာ လောကတ္ထစရိယံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗေန စရိမဝိညာ-
ဏက္ခယာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုပုတ္တိယာ “ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ
န ဥပေတိ သင်္ခံ။ အပရိနိဗ္ဗုတော ဧဝံ ဝါ ယထာ ကာမဝိတက္ကာဒိနော
ဝိတက္ကဿ အပ္ပဟိနတ္တာ “အယံ ပုဂ္ဂလော ရတ္တော”တိ ဝါ “ဒုဋ္ဌော”တိ ဝါ
သင်္ခံ ဥပေတိ၊ ဧဝံ တက္ကံ ပဟာယ န ဥပေတိ သင်္ခန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော
ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၁၂။ စတုတ္ထဂါထာယ အညာယာတိ အနိစ္စာဒိနယေန ဇာနိတွာ။
သဗ္ဗာနီတိ အနဝသေသာနိ။ နိဝေသနာနီတိ ကာမဘဝါဒိကေ ဘဝေ။ နိဝသန္တိ
ဟိ တေသု သတ္တာ၊ တသ္မာ “နိဝေသနာနိ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ အနိကာမယံ အညတရမ္ပိ
တေသန္တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဒိနဝတ္တာ တေသံ နိဝေသနာနံ ဧကမ္ပိ အပတ္ထေန္တော သော
ဧဝရူပေါ ပုဒ္ဓမုနိ မဂ္ဂဘာဝနာဗလေန တဏှာဂေဓဿ ဝိဂတတ္တာ ဝိတဂေဓော၊
ဝိတဂေဓတ္တာ ဧဝံ စ အဂိဒ္ဓေါ၊ န ယထာ ဧကေ အဝိတဂေဓော ဧဝံ သမာနာ
“အဂိဒ္ဓမ္မာ”တိ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဧဝံ။ နာယူဟတိတိ တဿ တဿ နိဝေသနဿ
နိဗ္ဗတ္တကံ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ န ကရောတိ။ ကိံကာရဏာ?
ပါရဂတော ဟိ ဟောတိ၊ ယသ္မာ ဧဝရူပေါ သဗ္ဗနိဝေသနာနံ ပါရံ နိဗ္ဗာနံ
ဂတော ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ပဌမဂါထာယ ပုထုဇ္ဇနဒဿနံ ဂရဟိတွာ အတ္တနော ဒဿနံ ပသံ-
သန္တော ဒုတိယဂါထာယ ယေဟိ ကိလေသေဟိ ပုထုဇ္ဇနော အနုပသန္တော
ဟောတိ၊ တေသံ အဘာဝေန အတ္တနော သန္တိပဒါဇိဂမံ ပသံသန္တော
တတိယဂါထာယ ယေသု ဝတ္ထုသု ပုထုဇ္ဇနော တက္ကံ အပ္ပဟာယ တထာ
တထာ သင်္ခံ ဥပေတိ၊ တေသု စတုသဇ္ဇဘာဝနာယ တက္ကံ ပဟာယ အတ္တနော
သင်္ခါနုပဂမနံ ပသံသန္တော စတုတ္ထဂါထာယ အာယတ်မ္ပိ ယာနိ နိဝေသနာနိ
ကာမယမာနော ပုထုဇ္ဇနော ဘဝတဏှာယ အာယူဟတိ၊ တေသု တဏှာ-
ဘာဝေန အတ္တနော အနာယူဟနံ ပသံသန္တော စတုဟိ ဂါထာဟိ အရဟတ္တ-
နိက္ခုဋ္ဌေန ဧကဋ္ဌုပ္ပတ္တိကံ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

၂၁၃။ သဗ္ဗာဘိဘူန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? မဟာပုရိသော မဟာဘိနိက္ခမနံ
ကတွာ အနုပုဗ္ဗေန သဗ္ဗညုတံ ပတွာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတ္ထာယ ဗာရုဏသိံ

ဂစ္ဆန္တော ဗောဓိမဏ္ဍဿ စ ဂယာယ စ အန္တရေ ဥပကေနာဇီဝကေန သမာဂစ္ဆိ။ တေန စ “ဝိပ္ပသန္တာနိ ခေါ တေ အာဝုသော ဣန္ဒြိယာနိ”တိ- အာဒိနာ နယေန ပုဋ္ဌော “သဗ္ဗဘိဘူ”တိအာဒိနိ အာဟ။ ဥပကော “ဟုပေ- ယျာဝုသော”တိ ဝတွာ သီသံ ဩကမ္ပေတွာ ဥမ္ပဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ အနက္က- မေန စ ဝင်္ဂဟာရဇနပဒေ^၂ အညတရံ မာဂဂိကဂါမံ ပါပုဏ်။ တမေနံ မာဂဂိက- ဇေဋ္ဌကော ဒိသ္မာ “အဟော အပ္ပိစ္ဆော သမဏော ဝတ္ထမ္ပိ န နိဝါသေတိ၊ အယံ လောကေ အရဟာ”တိ ဃရံ နေတွာ မံသရသေန ပရိဝိသိတွာ ဘုတ္တာဝိဇ္ဇ နံ သပုတ္တဒါရော ဝဋ္ဋိတွာ “ဣဓေဝ ဘန္တေ ဝသထ၊ အဟံ ပစ္စယေန ဥပဋ္ဌဟိဿာ- မိ”တိ နိမန္တေတွာ ဝသနောကာသံ ကတွာ အဒါသိ၊ သော တတ္ထ ဝသတိ။

မာဂဂိကော ဂိမှကာလေ ဥဒကသမ္ပန္နေ သီတလေ ပဒေသေ စရိတုံ ဒူရံ အပက္ကန္တေသု မိဂေသု တတ္ထ ဂစ္ဆန္တော “အမှာကံ အရဟန္တံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌ- ဟဿူ”တိ ဆာဝံ^၁ နာမ ဓိတရံ အာဏာပေဟွာ အဂမာသိ သဒ္ဓိံ ပုတ္တဘာတု- ကေဟိ။ သာ စဿ ဓိတာ ဒဿနိယာ ဟောတိ ကောဋ္ဌာသသမ္ပန္နာ၊ ဒုတိယ- ဒိဝသေ ဥပကော ဃရံ အာဂတော တံ ဒါရိကံ သဗ္ဗံ ဥပစာရံ ကတွာ ပရိဝိသိတုံ ဥပဂတံ ဒိသ္မာ ရာဂေန အဘိဘူတော ဘုဒ္ဓိတုမ္ပိ အသက္ကောန္တော ဘာဇနေန ဘတ္တံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော ဘတ္တံ ဧကမန္တေ နိက္ခိပိတွာ “သစေ ဆာဝံ လဘာမိ၊ ဇီဝါမိ၊ နော စေ၊ မရာမိ”တိ နိရဟာရော သယိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ မာဂဂိကော အာဂန္တော ဓိတရံ ဥပကဿ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိ၊ သာ “ဧက- ဒိဝသမေဝ အာဂန္တော ပုန နာဂတပုဗ္ဗော”တိ အာဟ။ မာဂဂိကော “အာဂတ- ဝေသေနေဝ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ တင်္ခဏညေဝ ဂန္တော “ကို ဘန္တေ အဖာသုက”န္တိ ပါဒေ ပရာမသန္တော ပုစ္ဆိ၊ ဥပကော နိတ္ထုနန္တော ပရိဝတ္တတိ- ယေဝ။ သော “ဝဒ ဘန္တေ၊ ယံ မယာ သက္ကာ ကာတုံ၊ သဗ္ဗံ ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဥပကော “သစေ ဆာဝံ လဘာမိ၊ ဇီဝါမိ၊ နော စေ၊ ဣဓေဝ မရဏံ သေယျော”တိ^၄ အာဟ။ ဇာနာသိ ပန ဘန္တေ ကိဉ္စိ သိပ္ပန္တိ။ န ဇာနာမိတိ။ “န ဘန္တေ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ အဇာနန္တေန သက္ကာ ဃရာဝါသံ အဓိဋ္ဌာတု”န္တိ။ သော အာဟ “နာဟံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ ဇာနာမိ၊ အပိစ တုမှာကံ မံသဟာရကော ဘဝိ- သာမိ၊ မံသဉ္စ ဝိက္ခိဏိဿာမိ”တိ။ မာဂဂိကောပိ “အမှာကံ ဧတဒေဝ ရုဇ္ဈတိ”တိ ဥတ္တရသာဠကံ ဒတွာ ဃရံ အာနေတွာ ဓိတရံ အဒါသိ။ တေသံ သံဝါသမန္နာယ

၁-မ ၁-၂၂၇၊ ဝိ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌေသု၊
၃-စာပံ (က)

၂-ဝင်္ဂဟာရဇနပဒေ (သီ)၊ ဝင်္ဂဇနပဒေ (သျှာ)
၄-အယမေဝ မရဏသေယျာတိ (သီ)

ပုတ္တော ဝိဇာယိ၊ သုဘဒ္ဒေါတိဿ နာမံ အကံသု။ ဆာဝါ ပုတ္တတောသန-
ဂီတေန ဥပကံ ဥပ္ပဏ္ဍေသိ၊ သော တံ အသဟန္တော “ဘဒ္ဒေ အဟံ အနန္တ-
ဇိနဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမိ”တိ မဇ္ဈိမဒေသာဘိမုခေါ ပက္ကာမိ။

ဘဂဝါ စ တေန သမယေန သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ။
အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဋိကစ္ဆေဝ ဘိက္ခု အာဏာပေသိ “ယော ဘိက္ခဝေ အနန္တ-
ဇိနောတိ ပုစ္ဆမာနော အာဂစ္ဆတိ၊ တဿ မံ ဒဿေယျာထာ”တိ။ ဥပကောပိ
ခေါ အနုပုဗ္ဗေနဝ သာဝတ္ထိ အာဂန္တာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဌတွာ “ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ
မမ သဟာယော အနန္တဇိနော နာမ အတ္ထိ၊ သော ကုဟိံ ဝသတိ”တိ ပုစ္ဆိ။
တံ ဘိက္ခု ဘဂဝတော သန္တိကံ နယိံသု။ ဘဂဝါ တဿာနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊
သော ဒေသနာပရိယောသာနေ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဘိက္ခု တဿ
ပုဗ္ဗပ္ပဝတ္ထိံ သုတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ဘဂဝါ ပဌမံ နိဿိရိကဿ နဂ-
သမဏဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ”တိ။ ဘဂဝါ တံ ကထာသမုဋ္ဌာနံ ဝိဒိတွာ ဂန္ဓ-
ကုဋိတော နိက္ခမ္မ တံဇာနာနုရူပေန ပါဋိဟာရိယေန ဗုဒ္ဓါသနေ နိဿိဒိတွာ
ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ၊
တေ သဗ္ဗံ ကထေသုံ။ တတော ဘဂဝါ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော
အဟေတုအပ္ပစ္စယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ နိမ္မလာ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာ၊
န သက္ကာ တတ္ထ ဒေါသံ ဒဋ္ဌံ၊ တေန ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဒေသနူပနိဿယေန
ဥပကော ဧတရဟိ အနာဂါမိ ဇာတော”တိ ဝတွာ အတ္တနော ဒေသနာ-
မလာဘာဝဒီပိကံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—သာသဝေသု သဗ္ဗခန္ဓာယတနဓာတူသု ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန
တေဟိ အနဘိဘူတတ္တာ သယဉ္စ တေ ဓမ္မေ သဗ္ဗေ အဘိဘုယျ ပဝတ္တတ္တာ သဗ္ဗာ-
ဘိဘုံ။ တေသဉ္စ အညေသဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ သဗ္ဗာကာရေန ဝိဒိတတ္တာ သဗ္ဗဝိဒုံ။
သဗ္ဗဓမ္မဒေသနသမတ္တာယ သောဘနာယ မေဓာယ သမန္နာဂတတ္တာ သုမေဓံ။
ယေသံ တဏှာဒိဋ္ဌိလေပါနံ ဝသေန သာသဝခန္ဓာဒိဘေဒေသု သဗ္ဗဓမ္မေသု
ဥပလိမ္ပတိ၊ တေသံ လေပါနံ အဘာဝါ တေသု သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တံ။
တေသု စ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဆန္ဒရာဂါဘာဝေန သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မေ ဇဟိတွာ ဌိတတ္တာ
သဗ္ဗဉ္စဟံ။ ဥပမိဝိဝေကနိန္ဓေန စိတ္တေန တဏှက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ ဝိသေသေန
မုတ္တတ္တာ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တံ၊ အဓိမုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ဝါပိ ဝိရာ
မုနိ ဝေဒယန္တိတိ တမ္ပိ ပဏှိတာ သတ္တာ မုနိံ ဝေဒယန္တိ ဇာနန္တိ။ ပဿထ
ယာဝ ပဋိဝိသိဋ္ဌောဝါယံ မုနိ၊ တဿ ကုတော ဒေသနာမလန္တိ အတ္တာနံ

ဝိဘာဝေတိ။ ဝိဘာဝနတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ ဝါသဒ္ဓေါတိ။ ကေဝိ ပန ဝဏ္ဏယန္တိ—
“ဥပကော တဒါ တထာဂတံ ဒိသ္မာပိ ‘အယံ ဗုဒ္ဓမုနိ’တိ န သဒ္ဓဟိ”တိ ဧဝံ
ဘိက္ခု။ ကသံ သမုဋ္ဌာပေသုံ၊ တတော ဘဂဝါ “သဒ္ဓဟတု ဝါ မာ ဝါ၊ ဧရ
ပန တံ မုနိ ဝေဒယန္တိ”တိ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမဘာသီတိ။

၂၁၄။ ပညာဗလန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အယံ ဂါထာ ရေဝတတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ
ဝုတ္တာ။ တတ္ထ “ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရဉ္စေ”တိ ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝုတ္တနယေနေ
ရေဝတတ္ထေရဿ အာဒိတော ပဘုတိ ပဗ္ဗဇော၊ ပဗ္ဗဇိတဿ ခဒိရဝနေ
ဝိဟာရော၊ တတ္ထ ဝိဟရတော ဝိသေသာမိဂမော၊ ဘဂဝတော တတ္ထ ဂမန-
ပစ္စာဂမနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပစ္စာဂတေ ပန ဘဂဝတိ ယော သော မဟလ္လကဘိက္ခု
ဥပါဟနံ သမ္ဗုဿိတွာ ပဋိနိဝတ္တော ခဒိရရုက္ခေ အာလဂ္ဂိတံ ဒိသ္မာ သာဝတ္ထိံ
အနုပ္ပတ္တော ဝိသာခါယ ဥပါသိကာယ “ကိံ ဘန္တေ ရေဝတတ္ထေရဿ ဝသ-
နောကာသော ရမဏီယော”တိ ဘိက္ခု။ ပုစ္ဆမာနာယ ယေဟိ ဘိက္ခုဟိ ပသံ-
သိဘော၊ တေ အပသာဒေန္တော “ဥပါသိကေ ဧတေ တုစ္ဆံ ဘဏန္တိ၊ န သုန္ဒရော
ဘူမိပ္ပဒေသော၊ အတိလူခကက္ခဋံ ခဒိရဝနမေဝါ”တိ အာဟ။ သော ဝိသာ-
ခါယ အာဂန္တုကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္စာဘတ္တံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္တိပတိတေ
ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာပေန္တော အာဟ “ကိံ အာဝုသော ရေဝတတ္ထေရဿ သေနာ-
သနေ ရမဏီယံ တုမေဟိ ဒိဋ္ဌ”န္တိ။ ဘဂဝါ တံ ဥတွာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမ္မ
တင်္ဂဏာနုရူပေန ပါဠိဟာရိယေန ပရိသမဇ္ဈံ ပတွာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိဒ္ဓိတွာ
ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိ-
သိန္ဓာ”တိ။ တေ အာဟံသု “ရေဝတံ ဘန္တေ အာရဗ္ဗ ကထာ ဥပ္ပန္နာ ‘ဧဝံ
နဝကမ္မိကော ကဒါ သမဏဓမ္မံ ကရိဿတိ’တိ”။ “န ဘိက္ခဝေ ရေဝတော
နဝကမ္မိကော၊ အရဟာ ရေဝတော ဒီဏာသဝေါ”တိ ဝတွာ တံ အာရဗ္ဗ
တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ဒုဗ္ဗလကရကိလေသပ္ပဟာနသာဓကေန ဝိကုဗ္ဗနအဓိဋ္ဌာနပ္ပ-
ဘေဒေန ဝါ ပညာဗလေန သမန္နာဂတတ္တာ ပညာဗလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန
ရတင်္ဂဝဘေန စ ဥပပန္နတ္တာ သီလဝတူပပန္နံ၊ မဂ္ဂသမာဓိနာ ဖလသမာဓိနာ
ဣရိယာပထသမာဓိနာ စ သမာဟိတံ၊ ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန ဈာနေန ဈာနေ
ဝါ ရတတ္တာ ဈာနရတံ၊ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တတ္တာ သတိမံ၊ ရာဂါဒိသင်္ဂတော
ပမုတ္တတ္တာ သင်္ဂါ ပမုတ္တံ၊ ပဉ္စစေတောဒီလစတုအာသဝါဘာဝေန အခါလံ
အနာသဝံ တံ ဝါဒိ ဧရ မုနိ ဝေဒယန္တိ၊ တမ္ပိ ဧဝံ ပညာဒိဂုဏသံယုတ္တံ
သင်္ဂါဒိဒေါသဝိသံယုတ္တံ ပဏ္ဍိတာ သတ္တာ မုနိ ဝါ ဝေဒယန္တိ။ ပဿထ ယာဝ

ပဋိဝိသိဋ္ဌောဝါယံ ဒီဏာသဝမုနိ၊ သော “နဝကမ္ပိကော”တိ ဝါ “ကဒါသမဏ-
ဓမ္မံ ကရိဿတိ”တိ ဝါ ကထံ ဝတ္တဗ္ဗော။ သော ဟံ ပညာဗလေန တံ ဝိဟာရံ
နိဋ္ဌာပေသိ၊ န နဝကမ္ပကရဏေန၊ ကတကံဇ္ဇောဝ သော၊ န ဣဒါနိ သမဏဓမ္မံ
ကရိဿတိတိ ရေဝတတ္ထေရံ ဝိဘာဝေတိ။ ဝိဘာဝနတ္ထော ဟံ ဧတ္ထ ဝါသဒ္ဓေါတိ။

၂၁၅။ **ဧကံ စရန္တန္တိ** ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဗောဓိမဏ္ဍတော ပဘုတိ ယထာက္ကမံ
ကဝိလဝတ္ထု အနုပ္ပတ္တေ ဘဂဝတံ ပိတာပုတ္တသမာဂမေ ဝတ္တမာနေ ဘဂဝါ
သမ္မောဒမာနေရ ရညာ သုဒ္ဓေါဒနေရ “တုမေ ဘန္တေ ဂဟဋ္ဌကာလေ ဂန္ဓ-
ကရဏ္ဍကေ ဝါသိတာနိ ကာသိကာဒိနိ ဒုဿာနိ နိဝါသေတွာ ဣဒါနိ ကထံ
ဆိန္နကာနိ ပံသုကူလာနိ ဓာရေထာ”တိ ဝေမာဒိနာ ဝုတ္တော ရာဇာနံ အနု-
နယမာနော—

“ယံ တွံ တာတ ဝဒေ မယံ၊ ပဇ္ဇုဏ္ဏံ ဒုကူလကာသိကံ”။

ပံသုကူလံ တတော သေယျံ၊ ဧဝံ မေ အဘိပတ္တိတ”န္တိ—

အာဒိနိ ဝတွာ လောကဓမ္မေဟိ အတ္တနော အဝိကမ္ပဘာဝံ ဒဿေန္တော ရညော
ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ သတ္တပဒဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတာဒိဟိ **ဧကံ**၊ ဣရိယာပထာဒိဟိ စရိယာဟိ
စရန္တန္တိ၊ မောနေယျဓမ္မသမန္တာဂမေန **မုနိ**၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ပမာဒါဘာဝတော
အပ္ပမုတ္တံ၊ အက္ခောသနဂရဟနာဒိဘေဒါယ နိန္ဒာယ ဝဏ္ဏနထောမနာဒိ-
ဘေဒါယ ပသံသာယ စာတိ ဣမာသု နိန္ဒာပသံသာသု ပဋိဃာနနယဝသေန
အဝေဓမာနံ။ နိန္ဒာပသံသာမုခေန စေတ္ထ အဋ္ဌပိ လောကဓမ္မာ ဝုတ္တာတိ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သီဟံဝ** ဘေရိသဒ္ဓါဒိသု **သဒ္ဓေသု** အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသု ပကတိ-
ဝိကာရာနုပဂမေန **အသန္တသန္တိ**၊ ပန္တေသု ဝါ သေနာသနေသု သန္တာသာ-
ဘာဝေန။ **ဝါတံဝ** သုတ္တမယာဒိဘေဒေ **ဇာလမ္ပိ** စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိ-
ဇာလေ **အသဇ္ဇမာနံ**၊ အဋ္ဌသု ဝါ လောကဓမ္မေသု ပဋိဃာနနယဝသေန
အသဇ္ဇမာနံ။ **ပဒုမံဝ** တောယေန လောကေ ဇာတမ္ပိယေသံ တဏှာဒိဋ္ဌိလေပါနံ
ဝသေန သတ္တာ လောကေန လိပ္ပန္တိ၊ တေသံ လေပါနံ ပဟိနတ္တာ လောကေန
အလိပ္ပမာနံ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂံ ခြေဉ္စာဒေတွာ တေန မဂ္ဂေန **နေတာရမညေသံ**
ဒေဝမနုဿာနံ၊ အတ္တနော ပန အညေန ကေနစိ မဂ္ဂံ ဒဿေတွာ အနေ-
တဗ္ဗတ္တာ **အနညနေယျံ** တံ ဝါပိ ဝီရာ မုနိ **ဝေဒယန္တိ** ပုဗ္ဗမုနိ ဝေဒယန္တိတိ
အတ္တာနံ ဝိဘာဝေတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၁၆။ ယော ဩဂဟဏေတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဘဂဝတော ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ပူရိတဒသပရိမိဒသဥပပရိမိဒသပရမတ္ထပါရမိပ္ပဘောဒအဘိနိဟာရဂုဏပါရမိယော ပူရေတွာ တုသိတဘဝနေ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဂုဏံ တတ္ထ နိဝါသဂုဏံ မဟာဝိလောကနဂုဏံ ဂမ္ဘဝေါက္ကန္တိံ ဂမ္ဘဝါသံ ဂမ္ဘနိက္ခမနံ ပဒဝီတိဟာရံ ဒိသာဝိလောကနံ ဗြဟ္မဂဇ္ဇနံ မဟာဘိနိက္ခမနံ မဟာပဓာနံ အဘိသမ္ဗောဓိံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ စတုဗ္ဗိမံ မဂ္ဂဉာဏံ ဖလဉာဏံ အဋ္ဌသု ပရိသာသု အကမ္ပနဉာဏံ ဒသဗလဉာဏံ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ ဆဗ္ဗိမံ အသာဓာရဏဉာဏံ အဋ္ဌဝိမံ သာဝကသာဓာရဏဗုဒ္ဓဉာဏံ စုဒ္ဓသဝိမံ ဗုဒ္ဓဉာဏံ အဋ္ဌာရသဗုဒ္ဓဂုဏပါရမိစ္ဆေဒကဉာဏံ ဧကေနဝိသတိဝိပေက္ခဝေက္ခဏဉာဏံ သတ္တသတ္တတိဝိဓဉာဏဝတ္ထုဇေဝိစ္စာဒိဂုဏသတသဟဿေ နိဿာယ ပဝတ္တံ မဟာလာဘသက္ကာရံ အသဟမာနေဟိ တိတ္ထိယေဟိ ဥယျောဇိတာယ စိဉ္စမာဏဝိကာယ “ဧကံ ဓမ္မံ အတိတဿာ”တိ ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝတ္ထုမိ ဝုတ္တနယေန စတုပရိသမဇ္ဈေ ဘဂဝတော အယသေ ဥပ္ပါဒိတေ တပ္ပန္နယာ ဘိက္ခုကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ဧဝရူပေပိ နာမ အယသေ ဥပ္ပန္နေန န ဘဂဝတော စိတ္တဿ အညထတ္တံ အတ္ထိ”တိ။ တံ ဥတွာ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမ္မတံဇဏာနုရူပေန ပါဋိဟာရိယေန ပရိသမဇ္ဈံ ပတွာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဇိတွာ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ။ တေ သဗ္ဗံ အာရောစေသုံ။ တတော ဘဂဝါ “ဗုဒ္ဓါ နာမ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌသု လောကဓမ္မေသု တာဒိနော ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ယထာ နာမ ဩဂဟဏေ မနုဿာနံ နှာနတိတ္ထေ အင်္ဂဃံသနတ္ထာယ စတုရသေဝါအဋ္ဌံသေဝါ ထမ္ဘေ နိခါတေ ဥစ္စကုလိနာပိ နိစကုလိနာပိ အင်္ဂံ ဃံသန္တိ၊ န တေန ထမ္ဘဿ ဥန္နတိ ဝါ ဩနတိ ဝါ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ယော ဩဂဟဏေ ထမ္ဘောရိဝါဘိဇာယတိ၊ ယသ္မိံ ပရေ ဝါစာပရိယန္တံ ဝေန္တိ။ ကံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပရေ တိတ္ထိယာ ဝါ အညေ ဝါ ဝဏ္ဏဝသေန ဥပရိမံ ဝါ အဝဏ္ဏဝသေန ဟေဋ္ဌိမံ ဝါ ဝါစာပရိယန္တံ ဝေန္တိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အနုနယံ ဝါ ပဋိဃံ ဝါ အနာပဇ္ဇမာနော တာဒိဘာဝေန ယော ဩဂဟဏေ ထမ္ဘောရိဝ ဘဝတိတိ။ တံ ဝီတရာဂံ သုသမာဟိတိန္ဒြိယန္တိ တံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ရာဂါဘာဝေန ဝီတရာဂံ၊ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ စ ဒေါသမောဟာဘာဝေန သုသမာဟိတိန္ဒြိယံ၊ သုဋ္ဌ ဝါ သမောဓာနေတွာ ဌဝိတိန္ဒြိယံ ရက္ခိတိန္ဒြိယံ၊

ဂေါပိတိန္ဒြိယန္တိ^၁ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တံ ဝါပိ ဓီရာ မုနိ ဝေဒယန္တိ** မုဒ္ဒမုနိ^၂ ဝေဒယန္တိ၊ တဿ ကထံ စိတ္တဿ အညကတ္တံ ဘဝိဿတိတိ အတ္တာနံ ဝိဘာဝေတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၂၁၇။ **ယော ဝေ ဌိတက္ခော**တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? သာဝတ္ထိယံ ကိရ အညတရာ သေဌိမိတာပါသာဒါ ဩရုယှ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ တန္တဝါယသာလံ ဂန္ဓာတသရံ ဝဇ္ဇန္တေ ဒိသွာ တဿ ဥဇုဘာဝေန တပ္ပုဋ္ဌိဘာဂနိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ “အဟော ဝတ သဗ္ဗေ သတ္တာ ကာယဝစီမနောဝကံ” ပဟာယ တသရံ ဝိယ ဥဇုစိတ္တာ ဘဝေယျ”န္တိ။ သာပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာပိ ပုနပ္ပုနံ တဒေဝ နိမိတ္တံ အာဝဇ္ဇန္တိ နိသိဒိ။ ဧဝံ ပဋိပန္နာယ စဿာ န စိရဿေဝ အနိစ္စလက္ခဏံ ပါကဋ္ဌံ အဟောသိ၊ တဒနုသာရေနေဝ စ ဒုက္ခာနတ္တလက္ခဏာနိပိ။ အထဿာ တယောပိ ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တံ တထာ ဝိပဿမာနံ ဥတွာ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ ဩဘာသံ မုဇ္ဈိ၊ သာ တံ ဒိသွာ “ကိ” ဣဒ”န္တိ အာဝဇ္ဇန္တိ ဘဂဝန္တံ ပဿေ နိသိန္ဓမိဝ ဒိသွာ ဥဋ္ဌာယ ပဉ္စလိကာ အဋ္ဌာသိ၊ အထဿာ ဘဂဝါ သပ္ပါယံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မဒေသနာဝသေန ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿက္ခော—ယော ဝေ ကေဂ္ဂစိတ္တတာယ အကုပ္ပဝိမုတ္တိတာယ စ ဝုဗ္ဗိဟာနီနံ အဘာဝတော ဝိက္ခိဏဇာတိသံသာရတ္တာ ဘဝန္တရူပဂမနာ-
ဘာဝတော စ **ဌိတက္ခော**၊ ပဟိနကာယဝစီမနောဝကံတာယ အဂတိဂမနာ-
ဘာဝေန ဝါ **တသရံဝ ဥဇု**၊ ဟိရေတ္တပ္ပသမ္ပန္နတ္တာ **ဇိရုစ္ဆတိ ကမ္မေဟိ ပါပကေဟိ**၊ ပါပကာနိ ကမ္မာနိ ဂူထဂတံ ဝိယ မုတ္တဂတံ ဝိယ စ **ဇိရုစ္ဆတိ**၊
ဟိရိယတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယောဂဝိဘာဝေန ဟိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏ-
ဝစနံ သဒ္ဓသတ္ထေ သိဇ္ဈတိ။ **ဝိမံသမာနော ဝိသမံ သမဉ္ဇာတိ** ကာယဝိသမာဒိ-
ဝိသမံ ကာယသမာဒိသမဉ္ဇ ပဟာနဘာဝနာကိစ္စသာဓနေန မဂ္ဂပညာယ
ဝိမံသမာနော ဥပပရိက္ခမာနော။ **တံ ဝါပိ ဝိဇ္ဇာသဝံ ဓီရာ မုနိ^၂ ဝေဒယန္တိ**တိ။
ကိ^၁ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယထာဝုတ္တနယေန မဂ္ဂပညာယ ဝိမံသမာနော ဝိသမံ
သမဉ္ဇ ယော ဝေ ဌိတက္ခော ဩဟာတိ၊ သော ဧဝံ တသရံဝ ဥဇု ဟုတွာ ကိဉ္စိ
ဝိဘိက္ကမံ အနာပဇ္ဇန္တော **ဇိရုစ္ဆတိ ကမ္မေဟိ ပါပကေဟိ**၊ တံ ဝါပိ ဓီရာ
မုနိ^၂ ဝေဒယန္တိ၊ ယတော ဤဒိသော ဟောတိတိ ဝိဇ္ဇာသဝမုနိ^၃ ဒေသေန္တော
အရဟတ္တနိဂူဇေန ဂါထံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သေဌိမိတာ

သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဧတ္ထ စ ဝိကပ္ပေ ဝါ သမုစ္စယေ ဝါ ဝါသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၁၈။ ယော သညတက္ခောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ကိရ အာဠာပိယံ ဝိဟရန္တေ အာဠာပိနဂရေ အညတရော တန္တဝါယော သတ္တဝသိကံ မိတရံ အာဏာပေသိ “အဗ္ဗ ဟိယျော အဝသိဋ္ဌတသရံ န ဗဟု၊ တသရံ ဝဇ္ဇေတော လဟုံ တန္တဝါယသလံ အာဂစ္ဆေယျာသိ၊ မာ ခေါ စိရာယိ”တိ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ သော သာလံ ဂန္တာ တန္တံ ဝိနေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိဝသဉ္စ ဘဂဝါ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တဿာ ဒါရိကာယ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒေသနာပရိယောသာနေ စတုရသီ-
တိယာ ပါဏသဟဿာနဉ္စ ဓမ္မာဘိသမယံ ဒိသ္မာ ပဂေဝ သရိရပဋိဇဉ္စနံ ကတော ပတ္တစိဝရမာဒါယ နဂရံ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ အဇ္ဇ ကောစိ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော အတ္တိ၊ ပဂေဝ ပဝိဋ္ဌော ဘဂဝါ”တိ ဘဂဝန္တံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ ဘဂဝါ ယေန မဂ္ဂေန သာ ဒါရိကာ ပိတု သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ အဋ္ဌာသိ။ နဂရဝါသိနော တံ ပဒေသံ သမ္ပုဋိတော ပရိပ္ပေါသိတော ပုပ္ဖုပဟာရံ ကတော ဝိတာနံ ဗန္ဓိတော အာသနံ ပညာပေသု၊ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ မဟာဇနကာယော ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ သာ ဒါရိကာ တံ ပဒေသံ ပတ္တာ မဟာဇနပရိဝုဘံ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိ၊ တံ ဘဂဝါ အာမန္တေတွာ “ဒါရိကေ ကုတော အာဂတာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ န ဇာနာမိ ဘဂဝါတိ။ ကုဟိံ ဂမိဿသိတိ။ န ဇာနာမိ ဘဂဝါတိ။ န ဇာနာသိတိ။ ဇာနာမိ ဘဂဝါတိ။ ဇာနာသိတိ။ န ဇာနာမိ ဘဂဝါတိ။

တံ သုတွာ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ “ပဿထ ဘော အယံ ဒါရိကာ အတ္တနော ဃရာ အာဂတာပိ ဘဂဝတာ ပုစ္ဆိယမာနာ ‘န ဇာနာမိ’တိ အာဟ၊ တန္တဝါယသလံ ဂစ္ဆန္တိ စာပိ ပုစ္ဆိယမာနာ ‘န ဇာနာမိ’တိ အာဟ၊ ‘န ဇာနာ-
သိ’တိ ဝုတ္တာ ‘ဇာနာမိ’တိ အာဟ၊ ‘ဇာနာသိ’တိ ဝုတ္တာ ‘န ဇာနာမိ’တိ အာဟ၊ သဗ္ဗံ ပစ္စနိကမေဝ ကရေတိ”တိ။ ဘဂဝါ မနုဿာနံ တမတ္ထံ ပါကဋ္ဌံ ကာတုကာမော တံ ပုစ္ဆိ “ကိံ မယာ ပုစ္ဆိတံ၊ ကိံ တယာ ဝုတ္တ”န္တိ။ သာ အာဟ—န မံ ဘန္တေ ကောစိ နဇာနာတိ “ဃရတော အာဂတာ တန္တဝါယ-
သလံ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ အပိစ မံ တုမေ ပဋိသန္ဓိဝသေန ပုစ္ဆထ “ကုတော အာဂတာသိ”တိ၊ စုတိဝသေန ပုစ္ဆထ “ကုဟိံ ဂမိဿသိ”တိ။ အဟဉ္စ န ဇာနာမိ “ကုတော စမိ အာဂတာ နိရယာ ဝါဒေဝလောကာ ဝါ”တိ၊ န ဟိ ဇာနာမိ “ကုဟိမ္ပိ ဂမိဿာမိ နိရယံ ဝါ ဒေဝလောကံ ဝါ”တိ၊ တသ္မာ “န

ဇာနာမီ”တိ အဝဏံ။ တတော မံ ဘဂဝါ မရဏံ သန္ဓာယ ပုစ္ဆိ “န ဇာနာသီ”တိ၊ အဟဉ္ဇ ဇာနာမိ “သဗ္ဗေသံ မရဏံ ဓုဝ”န္တိ၊ တေနာဝေါစံ “ဇာနာမီ”တိ။ တတော မံ ဘဂဝါ မရဏကာလံ သန္ဓာယ ပုစ္ဆိ “ဇာနာသီ”တိ၊ အဟဉ္ဇ န ဇာနာမိ “ကဒါ မရိဿာမိ ကိံ အဇ္ဇ ဝါ ဥဒါဟု သွေ ဝါ”တိ၊ တေနာဝေါစံ “န ဇာနာမီ”တိ။ ဘဂဝါ တာယ ဝိဿဇ္ဇိတံ ပဉ္စ “သာဓု သာဓူ”တိ အနုမောဒိ။ မဟာဇနကာယောပိ “ယာဝ ပဏ္ဍိတာ အယံ ဒါရိကာ”တိ သာဓုကာရသဟဿာနိ အဒါသိ။ အထ ဘဂဝါ ဒါရိကာယ သပ္ပါယံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော—

“အန္ဓဘူတော အယံ လောကော၊ တနုကေတ္တ ဝိပဿတိ။
သကုဏော ဇာလမုတ္တောဝ၊ အပ္ပေါ သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ”တိ—

ဣမံ ဂါထမာဟ။ သာ ဂါထာပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနဉ္စ မ္မောဘိသမယော အဟောသိ။

သာ ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ ပိတု သန္တိကံ အဂမာသိ၊ ပိတာ တံ ဒိသွာ “စိရေနာ-
ဂတာ”တိ ကုဒ္ဓေါ ဝေဂေန တန္တေ ဝေမံ ပက္ခိပိ၊ တံ နိက္ခမိတွာ ဒါရိကာယ
ကုစ္ဆိံ ဘိန္တိ၊ သာ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ သော ဒိသွာ “နာဟံ မမ စိတရံ
ပဟရိံ၊ အပိစ ခေါ ဣမံ ဝေမံ ဝေဂသာ နိက္ခမိတွာ ဣမိဿာ ကုစ္ဆိံ ဘိန္တိ။
ဇီဝတိ န ခေါ နန ခေါ”တိ ဝိမံသန္တော မတံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မနုဿာ မံ
‘ဣမိနံ ဓိတာ မာရိတာ’တိ ဥက္ခာ ဥပက္ခောသေယျ၊ တေန ရာဇာပိ
ဂရုကံ ဒဏ္ဍံ ပဏေယျ၊ ဟန္တာဟံ ပဋိကစ္ဆေဝ ပလာယာမီ”တိ။ သော ဒဏ္ဍ-
ဘယေန ပလာယန္တော ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညေ
ဝသန္တာနံ ဘိက္ခုနံ ဝသနောကာသံ ပါပုဏိ၊ တေ စ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ
ပဗ္ဗဇ္ဇိ ယာစိ။ တေ တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ အဒံသု၊ သော တံ
ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝါယမန္တော န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ တေ စဿ
အာစရိယုပဇ္ဈာယာ။ အထ မဟာပဝါရဏာယ သဗ္ဗေဝ ဘဂဝတော သန္တိကံ
အဂမံသု “ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ ပဝါရေဿာမာ”တိ။ ဘဂဝါ ပဝါရေတွာ ဝုတ္တ-
ဝဿော ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတေဉ္စ ဂါမနိဂမာဒိသု စာရိကံ စရမာနော
အနုပုဗ္ဗေန အာဠာပိ အဂမာသိ။ တတ္ထ မနုဿာ ဘဂဝန္တံ နိမန္တေတွာ
ဒါနာဒိနိ ကရေန္တာ တံ ဘိက္ခု ဒိသွာ “စိတရံ မာရေတွာ ဣဒါနိ ကံ မာရေတုံ
အာဂတောသိ”တိအာဒိနိ ဝတွာ ဥပ္ပဏေသုံ။ ဘိက္ခု တံ သုတွာ ဥပဋ္ဌာန-
ဝေလာယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ “န

ဘိက္ခဝေ အယံ ဘိက္ခု မိတရံ မာရေသိ၊ သာ အတ္တနော ကမ္မေန မတာ”တိ
ဝတ္တာ တဿ ဘိက္ခုနော မနုဿေဟိ ဒုဗ္ဗိဇာနံ ဒိဏာသဝမုနိဘာဝံ ပကာ-
သေန္တော ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါယမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ယော တီသုပိ ကမ္မဒွါရေသု သီလသံယမေန သံယတတ္ထော
ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ စေတသာ ဝါ ဟိံသာဒိကံ န ကရေတိ ပါပံ၊
တဉ္စ ခေါ ပန ဒဟရော ဝါ ဒဟရဝယေ ဌိတော၊ မဇ္ဈိမော ဝါ မဇ္ဈိမဝယေ
ဌိတော၊ ဧတေနော နယေန ထေရော ဝါ ပစ္ဆိမဝယေ ဌိတောတိ ကဒါဗိပိ
န ကရေတိ။ ကိံကာရဏာ? ယတတ္ထော၊ ယသ္မာ အနုတ္တရာယ ဝိရတိယာ
သဗ္ဗပါပေဟိ ဥပရတစိတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ မုနိ အရောသနေယျော န သော ရောသေတိ ကဉ္စိတိ ဧတေသံ
ပဒါနံ အယံ ယောဇနာ စ အဓိပ္ပါယော စ—သော ဒိဏာသဝမုနိ အရော-
သနေယျော “မိတုမာရကော”တိ ဝါ “ပေသကာရော”တိ ဝါ ဧဝမာဒိနာ
နယေန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ရောသေတုံ ဃဇ္ဇေတုံ ဗာဓေတုံ အရဟော
န ဟောတိ။ သောပိ ဟိ န ရောသေတိ ကဉ္စိ၊ “နာဟံ မမ မိတရံ မာရေမိ၊ တုံ
မာရေသိ၊ တုမှာဒိသော ဝါ မာရေတိ”တိအာဒိနိ ဝတ္တာ ကဉ္စိ န ရောသေတိ
န ဃဇ္ဇေတိ န ဗာဓေတိ၊ တသ္မာ သောပိ န ရောသနေယျော။ အပိစ ခေါ ပန
“တိဋ္ဌတု နာဂေါ၊ မာနာဂံ ဃဇ္ဇေသိ၊ နမော ကရေဟိ နာဂဿာ”တိ ဂုတ္တ-
နယေန နမသိတဗ္ဗောယေဝ ဟောတိ။ တံ ဝါပိ မိရာ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ
တ္ထေ ပန တမ္ပိ မိရာဝ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ ဧဝံ ပဒဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။
အဓိပ္ပါယော စေတ္ထ—တံ “အယံ အရောသနေယျော”တိ ဧတေ ဗာလမနုဿာ
အဇာနိတွာ ရောသေန္တိ။ ယေ ပန မိရာ ဟောန္တိ၊ တေ မိရာဝ တမ္ပိ မုနိ
ဝေဒယန္တိ၊ အယံ ဒိဏာသဝမုနိတိ ဇာနန္တိတိ။

၂၁၉။ ယဒ်ဂ္ဂတောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? သာဝတ္ထိယံ ကိရ ပဉ္စဂ္ဂဒါယကော
နာမ ပြာဟ္မဏော အဟောသိ။ သော နိပ္ပဇ္ဇမာနေသု သဿေသု ခေတ္တဂ္ဂံ
ရာသဂ္ဂံ ကောဋ္ဌဂ္ဂံ ကုမ္ဘိအဂ္ဂံ ဘောဇနဂ္ဂန္တိ ဣမာနိ ပဉ္စ အဂ္ဂါနိ ဒေတိ။
တတ္ထ ပဌမပက္ကာနိယေဝ သာလိယဝဂေါဓူမသီသာနိ အာဟရာပေတွာ
ယာဂုပါယာသပုထုကာဒိနိ ပဋိယာဒေတွာ “အဂ္ဂဿ ဒါတာ မေဓာဝိ၊
အဂ္ဂံ သော အဓိဂစ္ဆတိ”တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိကော ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ

ဒါနံ ဒေတိ၊ ဣဒမဿ ခေတ္တဂ္ဂဒါနံ။ နိပ္ပန္နေသု ပန သဿေသု လာယိ-
 တေသု မဒ္ဓိတေသု စ ဝရညောနိ ဂဟေတွာ တထေဝ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဣဒမဿ
 ရာသဂ္ဂဒါနံ။ ပုန တေဟိ ခညေဟိ ကောဠာဂါရာနိ ပူရာပေတွာ ပဌမကောဠာ-
 ဂါရဝိဝရဏေ ပဌမနိဟဋ္ဌာနိ ခညောနိ ဂဟေတွာ တထေဝ ဒါနံ ဒေတိ၊
 ဣဒမဿ ကောဠဂ္ဂဒါနံ။ ယံ ယဒေဝ ပနဿ ဃရေ ရန္တေတိ၊ တတော အဂ္ဂံ
 အနုပ္ပတ္တပဗ္ဗဇိတာနံ အဒတွာ အန္တမသော ဒါရကာနမ္ပိ န ကိဉ္စိ ဒေတိ၊ ဣဒမဿ
 ကုမ္ဘိအဂ္ဂဒါနံ။ ပုန အတ္တနော ဘောဇနကာလေ ပဌမူပနီတံ ဘောဇနံ
 ပုရေဘတ္တကာလေ သံဃဿ၊ ပစ္ဆိမဘတ္တကာလေ သမ္ပတ္တယာစကာနံ၊ တဒ-
 ဘာဝေ အန္တမသော သုနခါနမ္ပိ အဒတွာ န ဘုဉ္ဇတိ၊ ဣဒမဿ ဘောဇနဂ္ဂ-
 ဒါနံ။ ဧဝံ သော ပဉ္စဂ္ဂဒါယကောတွေဝ အဘိလက္ခိတော အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ ဘဂဝါ ပစ္စုသသမယေ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလော-
 ကေန္တော တဿ မြာဟ္မဏဿ မြာဟ္မဏိယာ စ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဥပနိဿယံ
 ဒိသ္မာ သရီရပဋိဇ္ဇဂ္ဂံ ကတွာ အတိပ္ပဂေဝ ဂန္ဓကုဋ် ပါရိသိ။ ဘိက္ခု ပိဟိတဒ္ဓါရံ
 ဂန္ဓကုဋ် ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ ဘဂဝါ ဧကကောဝ ဂါမံ ပရိသိတုကာမော”တိ ဥတွာ
 ဘိက္ခာစာရဝေလာယ ဂန္ဓကုဋ် ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပိဏ္ဍာယ ပရိသိသု။ ဘဂဝါပိ
 မြာဟ္မဏဿ ဘောဇနဝေလာယံ နိက္ခမိတွာ သာဝတ္ထိံ ပါရိသိ။ မနုဿာ
 ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ ဧဝံ “နုနဇ္ဇ ကောစိ သတ္တော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော အတ္ထိ၊ တထာ
 ဟိ ဘဂဝါ ဧကကောဝ ပရိဋ္ဌော”တိ ဥတွာ န ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိသု
 နိမန္တနတ္ထာယ။ ဘဂဝါပိ အနုပုဗ္ဗေန မြာဟ္မဏဿ ဃရဒ္ဓါရံ သမ္ပတွာ အဋ္ဌာသိ၊
 တေန စ သမယေန မြာဟ္မဏော ဘောဇနံ ဂဟေတွာ နိသိန္တော ဟောတိ၊
 မြာဟ္မဏိ၊ ပနဿ ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ ဌိတာ။ သာ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ “သစာယံ
 မြာဟ္မဏော ပဿေယျ၊ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဒဒေယျ၊ တတော
 မေ ပုန ပစိတဗ္ဗံ ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေတွာ အပ္ပသာဒဉ္စ မစ္ဆေရဉ္စ ဥပ္ပါဒေတွာ
 ယထာ မြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ န ပဿတိ၊ ဧဝံ တာလဝဏ္ဏေန ပဋိစ္ဆာဒေသိ။
 ဘဂဝါ တံ ဥတွာ သရီရာဘံ မုဉ္စိ၊ တံ မြာဟ္မဏော သုဝဏ္ဏောဘာသံ ဒိသ္မာ
 “ကိမေတ”န္တံ ဥလ္လောကေန္တော၊ အဒ္ဓသ ဘဂဝန္တံ ဒ္ဓါရေ ဌိတံ။ မြာဟ္မဏိပိ
 “ဒိဋ္ဌောနေန ဘဂဝါ”တိ တာဝဒေဝ တာလဝဏ္ဏံ နိက္ခိပိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္က-
 မိတွာ ပဉ္စပတိဌိတေန ဝန္တိ၊ ဝန္တိတွာ စဿာ ဥဋ္ဌဟန္တိယာ သပ္ပါယံ ပိဒိတွာ—

“သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။

အသတာ စ န သောစတိ၊ သ ဝေ ဘိက္ခုတိ ဝုစ္စတိ”တိ။—

ဣမံ ဂါထမဘာသိ။ သာ ဂါထာပရိယောသာနေယေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ မြာဟ္မဏောပိ ဘဂဝန္တံ အန္တောဃရံ ပဝေသေတွာ ဝရာသနေ နိဿိဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ အတ္တနော ဥပနိတဘောဇနံ ဥပနာမေသိ “တုမေ ဘန္တေ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာ၊ သာရ မေ တံ ဘောဇနံ အတ္တနော ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသာ”တိ။ ဘဂဝါ တဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ကတဘတ္တကိစ္စော စ မြာဟ္မဏဿ သပ္ပာယ်ံ ဝိဒိတွာ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ယံ ကုတ္တိတော ပဌမမေဝ ဂဟိတတ္တာ အဂ္ဂတော၊ အဒ္ဓါဝသေသာယ ကုတ္တိယာ အာဂန္တာ တတော ဂဟိတတ္တာ မဇ္ဈတော၊ ကေဒ္ဓိကဋ္ဌတ္ထမတ္တာဝသေသာယ ကုတ္တိယာ အာဂန္တာ တတော ဂဟိတတ္တာ သေသတော ဝါ ဝိဇ္ဇံ လဘေထ။ ပရဒတ္တပဇိဝိတိ ပဗ္ဗဇိတော။ သော ဟိ ဥဒကဒန္တပေါဏံ ဌပေတွာ အဝသေသံ ပရေနေဝ ဒတ္တံ ဥပဇိဝိတိ၊ တသ္မာ “ပရဒတ္တပဇိဝိ”တိ ဝုစ္စတိ။ နာလံ ထုတုံ နောပိ နိပစ္စဝါဒိတိ အဂ္ဂတော လဒ္ဓါ အတ္တာနံ ဝါ ဒါယကံ ဝါ ထောမေတုမ္ပိ နာရဟတိ ပဟိနာနုနယတ္တာ၊ သေသတော လဒ္ဓါ “ကိ” ဧတံ ဣမိနာ ဒိန္နံ အာဒိနာ နယေန ဒါယကံ နိပါတေတွာ အပ္ပိယဝစနာနိ ဝတ္တာပိန ဟောတိ ပဟိနပဋိသတ္တာ။ တံ ဝါပိ ဝိရာ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ တမ္ပိ ပဟိနာနုနယပဋိသံ ဝိရာဝ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ မြာဟ္မဏဿ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဂါထံ ဒေသေသိ။ ဂါထာပရိယောသာနေ မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

၂၂၀။ မုနိံ စရန္တန္တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? သာဝတ္ထိယံ ကိရ အညံတရော သေဋ္ဌိပုတ္တော ဥတုဝသေန တီသု ပါသာဒေသု သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟိ ပရိစာရယမာနော ဒဟရောဝ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ မာတာပိတရော ယာစိတွာ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ္တေ “ကာမာ ဟိ စိတြာ”တိ၊ ဣမိဿာ ဂါထာယ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယံ ဝုတ္တနယေန ဝိက္ခတ္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ စ စတုတ္ထဝါရေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တံ ပုဗ္ဗပရိစယေန ဘိက္ခု ဘဏန္တိ “သမယော အာဝုသော ဥပ္ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ။ သော “အဘဗ္ဗော ဒါနာဟံ အာဝုသော ဝိဗ္ဗမိတု”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု ဘဂဝတော အာရောစေသုံ၊ ဘဂဝါ “ဝေမေတံ ဘိက္ခဝေ အဘဗ္ဗော သော ဒါနိ ဝိဗ္ဗမိတု”န္တိ တဿ ဝိဏာသဝမုနိဘာဝံ အာဝိကရောန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ။

တသယံဇာတော—မောနေယျဓမ္မသမန္တာဂမေန မုနိံ။ ဧကဝိဟာရိတာယ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရာသု ဝါ စရိယာသု ယာယ ကာယစိ စရိယာယ စရန္တံ။ ပုဗ္ဗေ ဝိယ မေထုနဓမ္မေ စိတ္တံ အကတွာ အနုတ္တရာယ ဝိရတိယာ ဝိရတံ မေထုနသ္မာ။ ဒုတိယပါဒဿ သမ္ပန္နော—ကိဒိသံ မုနိံ စရန္တံ ဝိရတံ မေထုနသ္မာတိ စေ? ယော ယောဗ္ဗနေ နောပနိဗဇ္ဈတေ ကွစိ။ ယောဘဒြေပိ ယောဗ္ဗနေ ဝတ္တမာနေ ကွစိ ဣတ္ထိရူပေ ယထာ ပုရေ၊ ဧဝံ မေထုနရာဂေန န ဥပနိဗဇ္ဈတိ။ အထ ဝါ ကွစိ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ ယောဗ္ဗနေ “ယုဝါ တာဝမိ၊ အယံ ဝါ ယုဝါတိ ပဋိသေဝါမိ တာဝ ကာမေ”တိ ဧဝံ ယော ရာဂေန န ဥပနိဗဇ္ဈတိတိ အယ-
မေတ္တ အတ္တော။ န ကေဝလဉ္စ ဝိရတံ မေထုနသ္မာ၊ အပိစ ခေါ ပန ဇာတိ-
မဒါဒိဘေဒါ မဒါ၊ ကာမဂုဏေသု သတိဝိပွဝါသသင်္ခါတာ ပမာဒါပိ စ
ဝိရတံ။ ဧဝံ မဒပ္ပမာဒါ ဝိရတတ္တာ ဧဝ စ ဝိပ္ပမုတ္တံ သဗ္ဗကိလေသဗန္ဓနေဟိ။
ယထာ ဝါ ဧကော လောကိကာယပိ ဝိရတိယာ ဝိရတော ဟောတိ။ န ဧဝံ၊
ကိံ ပန ဝိပ္ပမုတ္တံ ဝိရတံ၊ သဗ္ဗကိလေသဗန္ဓနေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တတ္တာ လောကုတ္တရ-
ဝိရတိယာ ဝိရတန္တိပိ အတ္တော။ တံ ဝါပိ ဝိရာ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ တမ္ပိ
ဝိရာ ဧဝ မုနိံ ဝေဒယန္တိ၊ တုမှေ ပန နံ န ဝေဒယထ၊ တေန နံ ဧဝံ ဘဏထာတိ
ဒဿေတိ။

၂၂၁။ အညာယ လောကန္တိ ကာဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဝိဟရတိ။
တေန သမယေန နန္ဒဿ အာဘရဏမင်္ဂလံ အဘိသေကမင်္ဂလံ အာဝါဟ-
မင်္ဂလန္တိ တိဏိ မင်္ဂလာနိ အကံသု။ ဘဂဝါပိ တတ္ထ နိမန္တိတော ပဉ္စဟိ
ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ တတ္ထ ဂန္တာ ဘုဉ္ဇိတွာ နိက္ခမန္တော နန္ဒဿ ဟတ္ထေ
ပတ္တံ အဒါသိ၊ တံ နိက္ခမန္တံ ဒိသ္မာ ဇနပဒကလျာဏီ “တုဝဋံ ခေါ အယျပုတ္တ
အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။ သော ဘဂဝတော ဂါရဝေန “ဟန္တ ဘဂဝါ
ပတ္တ”န္တိ ဝတ္တု၊ အသက္ကောန္တော ဝိဟာရမေဝ ဂတော။ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိ-
ပရိဝေဏေ ဌတွာ “အာဟရ နန္ဒ ပတ္တ”န္တိ ဂဟေတွာ “ပဗ္ဗဇိဿသိ”တိ အာဟ။
သော ဘဂဝတော ဂါရဝေန ပဋိက္ခိပိတုံ အသက္ကောန္တော “ပဗ္ဗဇာမိ
ဘဂဝါ”တိ အာဟ၊ တံ ဘဂဝါပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ပန ဇနပဒကလျာဏီယာ
ဝစနံ ပုနပ္ပုနံ သရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိ။ ဘိက္ခု၊ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ၊ ဘဂဝါ
နန္ဒဿ အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတုကာမော “တာဝတိံသဘဝနံ ဂတပုဗ္ဗောသိ
နန္ဒာ”တိ အာဟ၊ နန္ဒော “နာဟံ ဘန္တေ ဂတပုဗ္ဗော”တိ အဝေါစ။

တတော နံ ဘဂဝါ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တာဝတိံသဘဝနံ နေတွာ
ဝေဇယန္တပိသာဒဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝတော အာဂမနံ ဝိဒိတွာ သက္ကော

အစ္စရာဂဏပရိဝုတော ပါသာဒါ ဩရောဟိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာဝကာနံ ပါဒမက္ခနတေလံ ဒတွာ ကကုဋ္ဌပါဒိနိယော အဟေသုံ။ အထ ဘဂဝါ နန္ဒံ အာမန္တေသိ “ပဿသိ နော တံ နန္ဒ ဣမာနိ ပဉ္စ အစ္စရာ- သတာနိ ကကုဋ္ဌပါဒါနိ”တိ သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ မာတုဂါမဿ နာမ နိမိတ္တာနု- ဗျဉ္ဇနံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ သကလေပိ ဗုဒ္ဓဝစနေ ဧတံ နတ္ထိ။ အထ စ ပနေတ္ထ ဘဂဝါ ဥပါယကုသလတာယ အာတုရဿ ဒေါသေ ဥဂ္ဂိလေတွာ နိဟရိတုကာမော ဝေဇ္ဇော သုဘောဇနံ ဝိယ နန္ဒဿ ရာဂံ ဥဂ္ဂိလေတွာ နိဟရိတုကာမော နိမိတ္တာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ အနုညာသိ ယထာ တံ အနတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ။ တတော ဘဂဝါ အစ္စရာဟေတု နန္ဒဿ ဗြဟ္မစရိယေ အဘိရိတ်ံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ အာဏာပေသိ “ဘတကဝါဒေန နန္ဒံ စောဒေထာ”တိ။ သော တေဟိ စောဒိယ- မာနော လဇ္ဈိတော ယောနိသော မနသိ ကရောန္တော ပဋိပဇ္ဇိတွာ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ သစ္စာကာသိ။ တဿ စင်္ဂမနကောဋိယံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဘဂဝတောပိ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ။ ဘိက္ခု။ အဇာနန္တာ တထေဝါယသ္မန္တံ စောဒေန္တိ။ ဘဂဝါ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ နန္ဒော ဧဝံ စောဒေတဗ္ဗော”တိ တဿ ဒိဏာသဝမုနိဘာဝံ ဒီပေန္တော တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တသယော—ဒုက္ခသစ္စဝတ္ထာနကရဏေန ခန္ဓာဒိလောကံ အညာယ
ဇာနိတွာ ဝတ္ထပေတွာ နိရောဓသစ္စသန္တိကိရိယာယ ပရမတ္ထဒဿိံ၊ သမုဒယပ္ပ-
ဟာနေန စတုဗ္ဗိဓမ္မိ ဩဃံ၊ ပဟိနသမုဒယတ္တာ ရူပမဒါဒိဝေဂသဟနေန စက္ခာဒိ-
အာယတနသမုဒ္ဓန္တ အတိတရိယ အတိတရိတွာ အတိက္ကမိတွာ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊
“တန္တိဒ္ဓေသာ တာဒီ”တိ ဣမာယ တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တိယာ တာဒီ။ ယော
ဝါယံ ကာမရာဂါဒိကိလေသရာသိယေဝ အဝဟနနဋ္ဌေန ဩဇော၊ ကုန္တိတဂတိ-
ပရိယာယေန သမုဒ္ဓနဋ္ဌေန သမုဒ္ဓေါ၊ သမုဒယပ္ပဟာနေနေဝ တံ ဩဃံ သမုဒ္ဓန္တ
အတိတရိယ အတိတိဏ္ဍောဃတ္တာ ဣဒါနိ တုမှဟိ ဧဝံ ဝုစ္စမာနေပိ ဝိကာရ-
မနာပဇ္ဇနတာယ တာဒိန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော စ အဓိပ္ပါယော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံ
ဆိန္ဒုဂန္တံ အသိတံ အနာသဝန္တိ ဣဒံ ပနဿ ထုတိဝစနမေဝ၊ ဣမာယ စတုသစ္စ-
ဘာဝနာယ စတုန္တံ ဂန္တာနံ ဆိန္ဒုတ္တာ ဆိန္ဒုဂန္တံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ တဏှာယ ဝါ ကတ္ထဝိ
အနိဿိတတ္တာ အသိတံ၊ စတုန္တံ အာသဝါနံ အဘာဝေန အနာသဝန္တိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ တံ ဝါပိ ဧရာ မုနိ ဝေဒယန္တိတိ တမ္ပိ ဧရာဝ ဒိဏာသဝမုနိံ ဝေဒ-
ယန္တိ၊ တုမှ ပန အဝေဒယမာနာ ဧဝံ ဘဏထာတိ ဒဿေတိ။

၂၂၂။ အသမာ ဥဘောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အညတရော ဘိက္ခု ကောသလ-
ရဋ္ဌေ ပစ္စန္နဂါမံ နိဿာယ အရညေ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိဉ္စ ဂါမေ မိဂလုဒ္ဒကော
တဿ ဘိက္ခုနော ဝသနောကာသံ ဂန္ဓာ မိဂေ ဗန္ဓတိ။ သော အရညံ
ပဝိသန္တော ထေရံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တမ္ပိ ပဿတိ၊ အရညာ အာဂစ္ဆန္တော
ဂါမတော နိက္ခမန္တမ္ပိ ပဿတိ။ ဧဝံ အဘိက္ခဒဿနေန ထေရေ ဇာတ-
သိနေဟော အဟောသိ။ သော ယဒါ ဗဟံ မံသံ လဘတိ၊ တဒါ ထေရဿာပိ
ရသပိဏ္ဍပါတံ ဒေတိ။ မနုဿာ ဥဇ္ဈာယန္တိ “အယံ ဘိက္ခု ‘အမုကသ္မိ’
ပဒေသေ မိဂါ တိဋ္ဌန္တိ စရန္တိ ပါနီယံ ပိဝန္တိ”တိ လုဒ္ဒကဿ အာရောစေတိ၊
တတော လုဒ္ဒကော မိဂေ မာရေတိ၊ တေန ဥဘော သင်္ဂမ္မ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ”တိ။
အထ ဘဂဝါ ဇနပဒစာရိကံ စရမာနော တံ ဇနပဒံ အဂမာသိ၊ ဘိက္ခု ဂါမံ
ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ
လုဒ္ဒကေန သဒ္ဓိံ သမာနဇီဝိကာဘာဝသာဓကံ တဿ ဘိက္ခုနော ဒီဏာသဝ-
မုနိဘာဝံ ဒီပေန္တော တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ယော စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ယော စ လုဒ္ဒကော၊ ဧတေ
အသမာ ဥဘော။ ယံ မနုဿာ ဘဏန္တိ “သမာနဇီဝိကာ”တိ၊ တံ မိစ္ဆာ။
ကိံကာရဏာ? ဣရိဟာရဝုတ္တိနော၊ ဣရေ ဝိဟာရော စ ဝုတ္တိ စ နေသန္တိ
ဣရိဟာရဝုတ္တိနော။ ဝိဟာရေတိ ဝသနောကာသော၊ သော စ ဘိက္ခုနော
အရညေ၊ လုဒ္ဒကဿ စ ဂါမေ။ ဝုတ္တိတိ ဇီဝိကာ၊ သာ စ ဘိက္ခုနော ဂါမေ
သပဒါနဘိက္ခာစရိယာ၊ လုဒ္ဒကဿ စ အရညေ မိဂသကုဏမာရဏာ။ ပုန
စပရံ ဂိဟိ ဒါရပေါသိ၊ သော လုဒ္ဒကော တေန ကမ္ပေန ပုတ္တဒါရံ
ပေါသေတိ၊ အမမော စ သုဗ္ဗတော၊ ပုတ္တဒါရေသု တဏှာဒိဋ္ဌိမမတ္တဝိရဟိတော
သုစိဝတတ္တာ သုန္ဒရဝတတ္တာ စ သုဗ္ဗတော သော ဒီဏာသဝဘိက္ခု။ ပုန စပရံ
ပရပါဏရောဓာယ ဂိဟိ အသညတော၊ သော လုဒ္ဒကော ဂိဟိ ပရပါဏ-
ရောဓာယ တေသံ ပါဏာနံ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒါယ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ
အသံယတော။ နိစ္စံ မုနိ ရက္ခတိ ပါဏိနေ ယတော၊ ဣတရော ပန ဒီဏာသဝမုနိ
ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ နိစ္စံ ယတော သံယတော ပါဏိနေ ရက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ
တေ ကထံ သမာနဇီဝိကာ ဘဝိဿန္တိတိ။

၂၂၃။ သိဒ္ဓိ ယထာတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? ဘဂဝတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဝိဟရန္တေ
သာကီယာနံ ကထာ ဥဒပါဒိ “ပဌမကသောတာပန္နော ပစ္ဆာ သောတာပတ္တိံ
ပတ္တဿ ဓမ္မေန ဝုဗ္ဗတရော ဟောတိ၊ တဿာ ပစ္ဆာ သောတာပန္နေန ဘိက္ခုနာ
ပဌမသောတာပန္နဿ ဂိဟိနော အဘိဝါဒနာဒီနိ ကတ္တဗ္ဗာနိ”တိ။ တံ ကုထံ

အညတရော ပိဏ္ဏစာရိကော ဘိက္ခု သုတွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။
ဘဂဝါ “အညာ ဧဝံ ဟိ အယံ ဇာတိ၊ ပူဇနေယျဝတ္ထု လိင်္ဂ”န္တိ သန္ဓာယ
“အနာဂါမိပိ စေ ဘိက္ခဝေ ဂိဟီ ဟောတိ၊ ကေန တဒဟုပဗ္ဗဇိတဿာပိ
သာမဏေရဿ အဘိဝါဒနာဒိနိ ကတ္တဗ္ဗာနေဝါ”တိ ဝတွာ ပုန ပစ္စာ
သောတာပန္နဿာပိ ဘိက္ခုနော ပဌမသောတာပန္နဂဟဋ္ဌတော အတိမဟန္တိ
ဝိသေသံ ဒဿေန္တော ဘိက္ခုနံ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမံ ဂါထမဘာသိ။

တဿတ္ထော—ယွာယံ မတ္ထကေ ဇာတာယ သိခါယ သဗ္ဗာဝေန သိဒ္ဓိ၊
မဏိဒဏ္ဍသဒိဿာယ ဂိဝါယ နိလဂိဝေါတိ စ မယူရဝိဟင်္ဂမော ဝုစ္ဆတိ၊
သော ယထာ ဟရိတဟံသတဗ္ဗဟံသခီရဟံသကာဋ္ဌဟံသပါကဟံသသုဝဏ္ဏ-
ဟံသေသု ယွာယံ သုဝဏ္ဏဟံသော၊ တဿ ဟံသဿ ဇဝေန သောဋ္ဌသိမ္ပိ ကလံ
န ဥပေတိ။ သုဝဏ္ဏဟံသော ဟိ မုဟုတ္တကေန ယောဇနသဟဿမ္ပိ ဝုစ္ဆတိ၊
ယောဇနမ္ပိ အသမတ္ထော ဣတရော။ ဒဿနီယတာယ ပန ဥဘောပိ ဒဿနီ-
ယာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဂိဟီ ပဌမသောတာပန္နောပိ ကိဉ္စာပိ မဂ္ဂဒဿနေန
ဒဿနီယော ဟောတိ၊ အထ ခေါ သော ပစ္စာ သောတာပန္နဿာပိ မဂ္ဂ-
ဒဿနေန တုလျဒဿနီယဘာဝဿာပိ ဘိက္ခုနော ဇဝေန နာနကရေတိ။
ကတမေန ဇဝေန? ဥပရိမဂ္ဂဝိပဿနာဉာဏဇဝေန။ ဂိဟိနော ဟိ တံ ဉာဏံ
ဒန္တံ ဟောတိ ပုတ္တဒါရာဒိဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဘိက္ခုနော ပန တိက္ခံ ဟောတိ
တဿံ ဇဋ္ဌာယ ဝိဇဋ္ဌိတတ္တာ။ သွာယမတ္ထော ဘဂဝတာ “မုနိနော ဝိဝိတ္တဿ
ဝနမှိ ဈာယတော”တိ ဣမိနာ ပါဒေန ဒီပိတော။ အယံ ဟိ သေက္ခမုနိ ဘိက္ခု
ကာယစိတ္တဝိဝေကေန စ ဝိဝိတ္တော ဟောတိ၊ လက္ခဏာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန စ
နိစ္စံ ဝနသ္မိံ ဈာယတိ၊ ကုတော ဂိဟိနော ဧဝရူပေါ ဝိဝေကော စ ဈာနဉ္စာတိ
အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပါယောတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

မုနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတော စ ပဌမော ဝဂ္ဂေါ အတ္ထဝဏ္ဏနာနယတော၊

နာမေန ဥရဂဝဂ္ဂေါတိ။

၂-ခုဒ္ဒဝဂ္ဂ

၁-ရတနသုတ္တဝတ္ထနာ

ယာနီဓ ဘူတာနီတိ ရတနသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အတိတေ ကိရ ဝေသာလိယံ ဒုတ္တိက္ခာဒယော ဥပဒ္ဒဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု၊ တေသံ ဂူပသမနတ္ထာယ လိစ္ဆဝယော ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ ယာစိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝေသာလိမာနယိံသု။ ဧဝံ အာနီတော ဘဂဝါ တေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ဂူပသမနတ္ထာယ ဣဒံ သုတ္တမဘာသိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ပေါရာဏာ ပနဿ ဝေသာလိဝတ္ထုတော ပဘုတိ ဥပ္ပတ္တိံ ဝတ္ထယန္တိ။ သာ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဗာရာဏသီရညော ကိရ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ဂစ္ဆော သဏ္ဌာသိ၊ သာ တံ ဥတွာ ရညော နိဝေဒေသိ၊ ရာဇာ ဂဟ္တပရိဟာရံ အဒါသိ။ သာ သမ္မာ ပရိဟရိယမာနဂဟ္တာ ဂဟ္တပရိပါကကာလေ ဝိဇာယနဃရံ ပါဝိသိ။ ပုညဝတီနံ ပစ္စုသသမယေ ဂဟ္တဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ သာ စ တာသံ အညတရာ၊ တေန ပစ္စုသသမယေ အလတ္တကပဋ္ဌလဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသံ မံသပေသိံ ဝိဇာယိ။ တတော “အညာ ဒေဝိယော သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသေ ပုတ္တေ ဝိဇာယန္တိ၊ အဂ္ဂမဟေသိ မံသပေသိန္တိ ရညော ပုရတော မမ အဝဏ္ဏော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ စိန္တေတွာ တေန အဝဏ္ဏဘယေန တံ မံသပေသိံ ဧကသ္မိံ ဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ အညေန ပဋိကုဇ္ဇိတွာ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဇေတွာ ဂင်္ဂါယ သောတေ ပက္ခိပါပေသိ၊ မနုဿေဟိ ဆဒ္ဓိတမတ္ထေ ဒေဝတာ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိံသု။ သုဝဏ္ဏပဋိကဉ္ဇေတ္ထံ ဇာတိဟိဂ်လကေန “ဗာရာဏသီရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ပဇာ”တိ လိခိတွာ ဗန္ဓိံသု။ တတော တံ ဘာဇနံ ဦမိဘယာဒိဟိ အနုပဒ္ဓုတံ ဂင်္ဂါယ သောတေန ပါယာသိ။

တေန စ သမယေန အညတရော တာပသော ဂေါပါလကုလံ နိဿာယ ဂင်္ဂါယတိရေဝသတိ၊ သောပါတောဝဂ္ဂံ ဩတိဏ္ဏော တံ ဘာဇနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပံသုကုလသညာယ အဂ္ဂမဟေသိ။ တတော တတ္ထ တံ အက္ခရပဋိကံ ရာဇမုဒ္ဒိကာလဉ္ဇနဉ္ဇ ဒိသွာ မုဇ္ဈိတွာ တံ မံသပေသိံ အဒ္ဓသ။ ဒိသွာနဿ တေဒဟောသိ “သိယာ ဂစ္ဆော၊ တထာ ဟိဿ ဒုဂ္ဂန္ဓပူတိဘာဝေါ နတ္ထိ”တိ တံ အဿမံ နေတွာ သုဒ္ဓေ ဩကာသေ ဌပေသိ။ အထ အဗ္ဗမာသစ္စယေန ဒွေ မံသပေသိယော အဟေသု၊ တာပသော ဒိသွာ သာရကတရံ ဌပေသိ။ တတော ပုန အဗ္ဗမာသစ္စယေန ဧကမေကိဿာ ပေသိယာ ဟတ္ထပါဒသီသာနမတ္ထာယ ပဉ္စ ပဉ္စ ပိဋကော ဥဋ္ဌဟိံသု။ အထ တတော အဗ္ဗမာသစ္စယေန

ဧကော မံသပေသိ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသော ဒါရကော၊ ဧကော ဒါရိကာ အဟောသိ။
 တေသု တာပသဿ ပုတ္တသိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အင်္ဂုဋ္ဌတော စဿ ခီရံ နိဗ္ဗတ္တိ၊
 တတော ပဘုတိ စ ခီရဘတ္တံ လဘတိ။ သော ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ခီရံ
 ဒါရကာနံ မုခေ အာသိဉ္ဇတိ။ တေသံ ယံ ယံ ဥဒရံ ပဝိသတိ၊ တံ သဗ္ဗံ
 မဏိဘာဇနဂတံ ဝိယ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ နိစ္ဆရိ အဟောသုံ။ အပရေ ပန အာဟု
 “သိဗ္ဗိတွာ ဌပိတာ ဝိယ နေသံ အညမညံ လိနာ ဆဝိ အဟောသိ”တိ။ ဧဝံ တေ
 နိစ္ဆရိတာယ ဝါ လိနစ္ဆရိတာယ ဝါ လိစ္ဆရိတိ ပညာယိံသု။

တာပသော ဒါရကေ ပေါသေန္တော ဥဿူရေ ဂါမံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသတိ၊
 အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိ။ တဿ တံ ဗျာပါရံ ဥတွာ ဂေါပါလကာ အာဟံသု
 “ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒါရကပေါသနံ ပလံဗောဓော၊ အမှာကံ ဒါရကေ
 ဒေထ၊ မယံ ပေါသေဿာမ၊ တုမေ အတ္တနော ကမ္မံ ကရေထာ”တိ။
 တာပသော “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိ။ ဂေါပါလကာ ဒုတိယဒိဝသေ မဂ္ဂံ သမံ
 ကတွာ ပုပ္ဖေဟိ ဩကိရိတွာ ဇေပဋ္ဌာကာ ဥဿာပေတွာ တူရိယေဟိ ဝဇ္ဇ-
 မာနေဟိ အဿမံ အာဂတာ။ တာပသော “မဟာပုညာ ဒါရကာ၊ အပ္ပမာဒေန
 ဝဇ္ဇေထ၊ ဝဇ္ဇေတွာ စ အညမညံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရေထ၊ ပဉ္စဂေါရသေန
 ရာဇာနံ တောသေတွာ ဘူမိဘာဂံ ဂဟေတွာ နဂရံ မာပေထ၊ တဏှိ ကုမာရံ
 အဘိသိဉ္ဇေထာ”တိ ဝတွာ ဒါရကေ အဒါသိ။ တေ “သာရူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ
 ဒါရကေ နေတွာ ပေါသေသုံ။

ဒါရကာ ဝဗ္ဗိမန္တာယ ကိဋ္ဌန္တာ ဝိဝါဒဋ္ဌာနေသု အညေ ဂေါပါလဒါရကေ
 ဟတ္ထေနပိ ပါဒေနပိ ပဟရန္တိ၊ တေ ရောဒန္တိ။ “ကိဿ ရောဒထာ”တိ စ မာတာ-
 ပိတူဟိ ဝုတ္တာ “ဣမေ နိမ္မာတာပိတိကာ တာပသပေါသိတာ အမေ အတိဝ
 ပဟရန္တိ”တိ ဝဒန္တိ။ တတောတေသံ မာတာပိတရော “ဣမေ ဒါရကာ အညေ
 ဒါရကေ ဝိဟေဌေန္တိ ဒုက္ခာပေန္တိ၊ န ဣမေ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ ဣမေ”တိ
 အာဟံသု။ တတော ပဘုတိ ကိရ သော ပဒေသော “ဝဇ္ဇိ”တိ ဝုစ္စတိ ယောဇန-
 သတံ ပရိမာဏေန။ အထ တံ ပဒေသံ ဂေါပါလကာ ရာဇာနံ တောသေတွာ
 အဂ္ဂဟေသုံ။ တတ္ထေဝ နဂရံ မာပေတွာ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကံ ကုမာရံ
 အဘိသိဉ္ဇိတွာ ရာဇာနံ အကံသု။ တာယ စဿ ဒါရိကာယ သဒ္ဓိံ ဝါရေယျံ
 ကတွာ ကတိကံ အကံသု “န ဗာဟိရတော ဒါရိကာ အာနေတဗ္ဗာ၊ ဣတော
 ဒါရိကာ န ကဿဝိ ဒါတဗ္ဗာ”တိ။ တေသံ ပဌမသံဝါသေန ဒွေ ဒါရကာ
 ဇာတာ ဓိတာ စ ပုတ္တော စ၊ ဧဝံ သောဋ္ဌသက္ခတ္တံ ဒွေ ဒွေ ဇာတာ။ တတော

တေသံ ဒါရကာနံ ယထာက္ကမံ ဝေဒန္တာနံ အာရာမုယျာနနိဝါသနဋ္ဌာနပရိဝါရ-
သမ္ပတ္တိံ ဂဟေတုံ အပ္ပဟောန္တံ တံ နဂရံ တိက္ခတ္တံ၊ ဂါဝုတန္တရေန ဂါဝုတန္တရေန
ပါကာရေန ပရိက္ခိပိံသု၊ တဿ ပုနပ္ပုနံ ဝိသာလိကတတ္တာ ဝေသာလီတွေဝ
နာမံ ဇာတံ။ ဣဒံ ဝေသာလီဝတ္ထု။

အယံ ပန ဝေသာလီ ဘဂဝတော ဥပ္ပန္နကာလေ ဣဒ္ဓါ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တာ
အဟောသိ။ တတ္ထ ဟိ ရာဇနံယေပ သတ္တ သဟဿာနိ သတ္တ စ သတာနိ သတ္တ
စ ရာဇာနော အဟောသုံ၊ တထာ ယုဝရာဇသေနာပတိဘဏ္ဍာဂါရိကပ္ပဘုတိနံ။
ယထာဟ—

“တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေသာလီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ
ဇီတာ စ ဗဟုဇနာ အာကိဏ္ဏမနုဿာ သုဘိက္ခာ စ၊ သတ္တ စ
ပါသာဒသဟဿာနိ သတ္တ စ ပါသာဒသတာနိ သတ္တ စ ပါသာဒါ၊
သတ္တ စ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ သတ္တ စ ကုဋ္ဌာဂါရသတာနိ သတ္တ
စ ကုဋ္ဌာဂါရနိ၊ သတ္တ စ အာရာမသဟဿာနိ သတ္တ စ အာရာမ-
သတာနိ သတ္တ စ အာရာမာ၊ သတ္တ စ ပေါက္ခရဏိသဟဿာနိ
သတ္တ စ ပေါက္ခရဏိသတာနိ သတ္တ စ ပေါက္ခရဏိယော”တိ။

သာ အပရေန သမယေန ဒုတ္တိက္ခာ အဟောသိ ဒုဗျုဋ္ဌိကာ ဒုဿဿာ။
ပဌမံ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ မရန္တိ၊ တေ ဗဟိဒ္ဓါ ဆဇ္ဇန္တိ။ မတမနုဿာနံ ကုဏပ-
ဂန္ဓေန အမနုဿာ နဂရံ ပဝိသိံသု၊ တတော ဗဟုတရာ မီယန္တိ၊ တာယ
ပဋိကူလတာယ စ သတ္တာနံ အဟိဝါတကရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဣတိ တိဟိ
ဒုတ္တိက္ခာအမနုဿာရောဂဘယေဟိ ဥပဒ္ဓုတာယ ဝေသာလီယာ နဂရဝါသိနော
ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနမာဟံသု “မဟာရာဇ ဣမသ္မိံ နဂရေ တိဝိဓံ ဘယမုပ္ပန္နံ၊
ဣတော ပုဗ္ဗေ ယာဝ သတ္တမာ ရာဇကုလပရိဝဇ္ဇာ ဝေရူပံ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ တုမှာကံ
မညေ အဓမ္မိကတ္တေန ဧတရဟိ ဥပ္ပန္န”န္တိ။ ရာဇာ သဗ္ဗေ သန္တာဂါရေ
သန္တိပါတာပေတွာ “မယံ အဓမ္မိကဘာဝံ ဝိစိနထာ”တိ အာဟ။ တေ သဗ္ဗံ
ပဝေဏိံ ဝိစိနန္တာ န ကိဉ္စိ အဒ္ဓသံသု။

တတော ရညော ဒေါသံ အဒိသ္မာ “ဣဒံ ဘယံ အမှာကံ ကထံ ဂူပ-
သမေယျာ”တိ စိန္တေသုံ။ တတ္ထ ဧကစ္စေ ဆ သတ္တာရော အပဒိသိံသု
“ဧတေဟိ ဩက္ကန္တမတ္တေ ဂူပသမိဿတိ”တိ။ ဧကစ္စေ အာဟံသု “ဗုဒ္ဓေါ
ကိရ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ သော ဘဂဝါ သဗ္ဗသတ္တဟိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ

မဟိဒ္ဓိကော မဟာနဘာဝေါ၊ တေန ဩက္ကန္တမတ္တေ သဗ္ဗဘယာနိ ဝုပသမေ-
ယျ”န္တိ။ တေန တေ အတ္တမနာ ဟုတွာ “ကဟံ ပန သော ဘဂဝါ
ဧတရဟိ ဝိဟရတိ၊ အမေဟိ ဝါ ပေသိတေ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ အာဟံသု။
အထာပရေ အာဟံသု “ဗုဒ္ဓါ နာမ အနုကမ္ပကာ၊ ကိဿ နာဂစ္ဆေယျ၊
သော ပန ဘဂဝါ ဧတရဟိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ၊ ရာဇာ စ ဗိမ္ဗိသာရော
တံ ဥပဋ္ဌဘတိ၊ ကဒါဓိ သော အာဂန္တု န ဒဒေယျာ”တိ။ “တေန ဟိ ရာဇာနံ
သညာပေတွာ အာနေဿာမာ”တိ ဒွေ လိစ္ဆဝိရာဇာနော မဟတာ ဗလ-
ကာယေန ပဟူတံ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ရညော သန္တိကံ ပေသေသုံ
“ဗိမ္ဗိသာရံ သညာပေတွာ ဘဂဝန္တံ အာနေထာ”တိ။ တေ ဂန္တော ရညော
ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ တံ ပဝတ္တိ” နိဝေဒေတွာ “မဟာရာဇ ဘဂဝန္တံ အမှာကံ
နဂရံ ပေသေဟိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ န သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ၊ “တုမေ ဧဝ ဇာနာထာ”တိ
အာဟ။ တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဧဝမာဟံသု “ဘန္တေ အမှာကံ
နဂရေ တိဏိ ဘယာနိ ဥပ္ပန္နာနိ၊ သစေ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆေယျ၊ သောတ္ထိ နော
ဘဝေယျာ”တိ။ ဘဂဝါ အာဝဇ္ဇေတွာ “ဝေသာလိယံ ရတနသုတ္တေ ဝုတ္တေ သာ
ရက္ခာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိ ဖရိဿတိ၊ သုတ္တပရိယောသာနေ
စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ”တိ အဓိဝါ-
သေသိ။ အထ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ သုတွာ
“ဘဂဝတာ ဝေသာလိဂမနံ အဓိဝါသိတ”န္တိ နဂရေ ဃောသနံ ကာရာပေတွာ
ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “ကိ” ဘန္တေ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတ္ထ ဝေသာလိဂမန”န္တိ။
အာမ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ အာဂမေထ၊ ယာဝ မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေ-
မိတိ။

အထ ခေါရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော ရာဇဂဟဿ စ ဂင်္ဂါယ စ အန္တရာပဉ္စယောဇနံ
ဘူမိ” သမံ ကတွာ ယောဇနေ ယောဇနေ ဝိဟာရံ မာပေတွာ ဘဂဝတော
ဂမနကာလံ ပဋိဝေဒေသိ၊ ဘဂဝါ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပရိဝုတော
ပါယာသိ။ ရာဇာ ပဉ္စယောဇနံ မဂ္ဂံ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ဇာဏုမတ္တံ ဩကိရာ-
ပေတွာ ဓဇပဋ္ဌာကာပုဏ္ဏသဋ္ဌကဒလိအာဒိနိ ဥဿာပေတွာ ဘဂဝတော ဒွေ
သေတစ္ဆတ္တာနိ၊ ဧကေကဿ စ ဘိက္ခုဿ ဧကမေကံ ဥက္ခိပါပေတွာ သဒ္ဓိ”
အတ္တနော ပရိဝါရေန ပုပ္ဖဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇံ ကရာဇန္တော ဧကေကသ္မိ” ဝိဟာရေ
ဘဂဝန္တံ ဝဿာပေတွာ မဟာဒါနာနိ ဒတွာ ပဉ္စဟိ ဒိဝသေဟိ ဂင်္ဂါတိရံ
နေသိ။ တတ္ထ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ နာဝံ အလင်္ကာရေန္တော ဝေသာလိကာနံ
သာသနံ ပေသေသိ“အာဂတော ဘဂဝါ၊ မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေတွာ သဗ္ဗေ ဘဂဝတော

ပစ္စုပ္ပန် ကရောထာ”တိ။ တေ “ဒိဂုဏံ ပူဇံ ကရိဿာမာ”တိ ဝေသာလိယာ စ ဂင်္ဂါယ စ အန္တရာ တိယောဇနံ ဘူမိံ သမံ ကတွာ ဘဂဝတော စတ္တာရိ၊ ဧကေကဿ စ ဘိက္ခုနော ဒွေ ဒွေ သေတစ္ဆတ္တာနိ သဇ္ဇေတွာ ပူဇံ ကုရမာနာ ဂင်္ဂါတိရေ အာဂန္တာ အဋ္ဌံသု။

ဗိမ္ဗိသာရော ဒွေ နာဝါယော သင်္ဃာဇေတွာ မဏ္ဍပံ ကတွာ ပုပ္ဖဒါမာဒီဟိ အလင်္ကရိတွာ တတ္ထ သဗ္ဗရတနမယံ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေသိ၊ ဘဂဝါ တသ္မိံ နိသီဒိ။ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုပိ နာဝံ အဘိရုဟိတွာ ယထာနုရူပံ နိသီဒိံသု။ ရာဇာ ဘဂဝန္တံ အနုဂစ္ဆန္တော ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩရေဟိတွာ “ယာဝ ဘန္တေ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝါဟံ ဣဓေဝ ဂင်္ဂါတိရေ ဝသိဿာမီ”တိ ဝတွာ နိဝတ္တော။ ဥပရိ ဒေဝတာ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ပူဇမကံသု၊ ဟေဋ္ဌာ ဂင်္ဂါနိဝါသိနော ကမ္မလဿတရာဒယော နာဂါ ပူဇမကံသု။ ဧဝံ မဟတိယာ ပူဇာယ ဘဂဝါ ယောဇနမတ္ထံ အဒ္ဓါနံ ဂင်္ဂါယ ဂန္တာ ဝေသာလိကာနံ သီမန္တရံ ပဝိဋ္ဌော။

တတော လိစ္ဆဝိရာဇာနော တေန ဗိမ္ဗိသာရေန ကတပူဇာယ ဒိဂုဏံ ကရေန္တာ ဂလပ္ပမာဏေ ဥဒကေ ဘဂဝန္တံ ပစ္စုပ္ပန္နိံသု။ တေနေဝ ခဏေန တေန မုဟုတ္တေန ဝိဇ္ဇုပ္ပဘာဝိနဒ္ဓန္တကာရဝိသဋ္ဌကုဇော ဂဠုဂဠာယန္တော စတုသု ဒိသာသု မဟာမေသော ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ဘဂဝတာ ပဌမပါဒေ ဂင်္ဂါ-တိရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပေါက္ခရဝဿံ ဝသိ။ ခံယ တေမေတုကာမာ^၁၊ တေ ဧဝ တေမေန္တိ၊ အတေမေတုကာမာ န တေမေန္တိ။ သဗ္ဗတ္ထ ဇာဏုမတ္ထံ ဦရမတ္ထံ ကဋိမတ္ထံ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဝဟတိ၊ သဗ္ဗကုဏပါနိ ဥဒကေန ဂင်္ဂံ ပဝေသိ-တာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဘူမိဘာဂေါ အဟောသိ။

လိစ္ဆဝိရာဇာနော ဘဂဝန္တံ အန္တရာ ယောဇနေ ယောဇနေ ဝါသာပေတွာ မဟာဒါနာနိ ဒတွာ တီဟိ ဒိဝသေဟိ ဒိဂုဏံ ပူဇံ ကရေန္တာ ဝေသာလိံ နယိံသု။ ဝေသာလိံ သမ္ပတ္တေ ဘဂဝတိ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝသင်္ဃ-ပုရက္ခတော အာဂစ္ဆိ၊ မဟေသက္ခာနံ ဒေဝါနံ သန္တိပါတေန အမနဿာ ယေဘုယျေန ပလာယိံသု။ ဘဂဝါ နဂရဒ္ဓါရေဌတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “ဣမံ အာနန္ဒ ရတနသုတ္တံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဗလိကမ္မူပကရဏာနိ ဂဟေတွာ လိစ္ဆဝိကုမာရေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေသာလိယာ တိသု ပါကာရန္တရေသု ဝိစရန္တော ပရိတ္တံ ကရေဟိ”တိ ရတနသုတ္တံ အဘာသိ။ ဧဝံ “ကေန ပနေတံ သုတ္တံ၊ ကဒါ၊ ကတ္ထ၊ ကဿာ စ ဝုတ္တ”န္တိ ဧတေသံ ပဉ္စာနံ ဝိဿဇ္ဇနာ ဝိတ္တာရေန ဝေသာလိဝတ္ထုတော ပဘုတိ ပေါရာဏေဟိ ဝဏ္ဏိယတိ။

ဧဝံ ဘဂဝတော ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တဒိဝသေယေဝ ဝေသာလိနဂရဒွါရေ
ဘေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ပဋိဃာတက္ကာယ ဝုတ္တမိဒံ ရတနသုတ္တံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာယသ္မာ
အာနန္ဒော ပရိတ္တက္ကာယ ဘာသမာနော ဘဂဝတော ပတ္တေန ဥဒကံ
အာဒါယ သဗ္ဗနဂရံ အပ္ပုတ္တိရန္တော အနုဝိစရိ။ “ယံ ကိဉ္စီ”တိ ဝုတ္တမတ္တေယေဝ စ
ထေရေန ယေ ပုဗ္ဗေ အပလာတာ သင်္ကာရကုဋ္ဌဘိတ္တိပ္ပဒေသာဒိနိဿိတာ
အမနုဿာ၊ တေ စတူဟိ ဒွါရေဟိ ပလာယိံသု၊ ဒွါရေနိ အနောကာသာနိ
အဟေသုံ။ တတော ဧကစ္စေ ဒွါရေသု ဩကာသံ အလဘမာနာ ပါကာရံ
ဘိဋ္ဌိတွာ ပလာတာ။ အမနုဿေသု ဂတမတ္တေသု မနုဿာနံ ဂတ္တေသု
ရောဂေါ ဝူပသန္တော၊ တေ နိက္ခမိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖါဒီဟိ ထေရံ ပူဇေသုံ။
မဟာဇနော နဂရမဇ္ဈေ သန္တာဂါရံ သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ လိမ္မိတွာ ဝိတာနံ ကတွာ
သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရိတွာ တတ္ထ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေတွာ ဘဂဝန္တံ
အာနေသိ။

ဘဂဝါ သန္တာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ
ခေါ ရာဇာနော မနုဿာ စ ပတိရူပေ ဩကာသေ နိသီဒိံသု။ သက္ကောပိ
ဒေဝါနမိန္ဒော ဒွီသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဥပနိသီဒိ အညေ
စ ဒေဝါ၊ အာနန္ဒတ္တေရောပိ သဗ္ဗံ ဝေသာလိံ အနုဝိစရန္တော အာရက္ခံ ကတွာ
ဝေသာလိနဂရဝါသီဟိ သဒ္ဓိံ အာဂန္တော ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ
သဗ္ဗေသံ တဒေဝ ရတနသုတ္တံ အဘာသီတိ။

၂၂၄။ တတ္ထ ယာနီဓ ဘူတာနီတိ ပဌမဂါတာယံ ယာနီတိ ယာဒိသာနိ
အပ္ပေသက္ခာနိ ဝါ မဟေသက္ခာနိ ဝါ။ ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ၊ တသ္မိံ
ခဏေ သန္တိပတိတဋ္ဌာနံ သန္ဓာယာဟ။ ဘူတာနီတိ ကိဉ္ဇာပိ ဘူတသဒ္ဓေါ
“ဘူတသ္မိံ ပါစိတ္တိယ”န္တိ ဧဝမာဒိသု^၁ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ “ဘူတမိဒန္တိ ဘိက္ခဝေ သမနု-
ပဿထာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၂ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ “စတ္တာရော ခေါ ဘိက္ခု မဟာဘူတာ
ဟေတူ”တိ ဧဝမာဒိသု^၃ စတုဗ္ဗိဓေ ပထဝီဓာတွာဒိရူပေ၊ “ယော စ ကာလ-
ဃသော ဘူတော”တိ ဧဝမာဒိသု^၄ ဒိဏာသဝေ၊ “သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ
လောကေ သမုဿယ”န္တိ ဧဝမာဒိသု^၅ သဗ္ဗသတ္တေ၊ “ဘူတဂါမပါတဗျတာယာ”-
တိ ဧဝမာဒိသု^၆ ရုက္ခာဒိကေ၊ “ဘူတံ ဘူတတော သဉ္ဇာနာတိ”တိ ဧဝမာဒိသု^၇
စာဘုမဟာရာဇိကာနံ ဟေဋ္ဌာ သတ္တနိကာယံ ဥပါဒါယ ဝတ္တတိ၊ ဣဓ ပန
အဝိသေသတော အမနုဿေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-ဒိ ၂-၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၃၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခု ၅-၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဒိ ၂-၁၂၃-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဒိ ၂-၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၇-မ ၁-၂-ပိဋ္ဌေ။

သမာဂတာနီတိ သန္နိပတိတာနိ။ ဘုမ္မာနီတိ ဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တာနိ။ ဝါတိ
ဝိကပ္ပနေ။ တေန ယာနီဓ ဘုမ္မာနိ ဝါ ဘူတာနိ သမာဂတာနီတိ ဣမမေကံ
ဝိကပ္ပံ ကတွာ ပုန ဒုတိယံ ဝိကပ္ပံ ကာတုံ “ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ”တိ အာဟ။
အန္တလိက္ခေ ဝါ ယာနိ ဘူတာနိ နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဣဓ သမာဂတာနီတိ
အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ယာမတော ယာဝ အကနိဋ္ဌံ၊ တာဝ နိဗ္ဗတ္တာနိ ဘူတာနိ
အာကာသေ ပါတုဘူတဝိမာနေသု နိဗ္ဗတ္တတ္တာ “အန္တလိက္ခေ ဘူတာနိ”တိ
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတော ဟေဋ္ဌာ သိနေရတော ပဘုတိ ယာဝ ဘူမိယံ ရုက္ခ-
လတာဒီသု အဓိဝတ္ထာနိ ပထဝိယဉ္စ နိဗ္ဗတ္တာနိ ဘူတာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဘူမိယံ
ဘူမိပဋိဗဒ္ဓေသု စ ရုက္ခလတာပဗ္ဗတာဒီသု နိဗ္ဗတ္တတ္တာ “ဘုမ္မာနိ ဘူတာနိ”တိ
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ သဗ္ဗာနေဝ အမနုဿဘူတာနိ “ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိ ဝ အန္တ-
လိက္ခေ”တိ ဒွိဟိ ပဒေဟိ ဝိကပ္ပေတွာ ပုန ဧကေန ပဒေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ
“သဗ္ဗေဝ ဘူတာ သုမနာ ဘဝန္တ”တိ အာဟ။ သဗ္ဗေတိ အနဝသေသာ။
ဧဝါတိ အဝဓာရဏေ၊ ဧကမ္ပိ အနပနေတွာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဘူတာတိ
အမနုဿာ။ သုမနာ ဘဝန္တတိ သုခိတမနာ၊ ပီတိသောမနဿဇာတာ
ဘဝန္တတိ အတ္ထော။ အထောပီတိ ကိစ္စန္တရသန္နိယောဇနတ္ထံ ဝါကျောပါဒါနေ
နိပါတဒ္ဓယံ။ သက္ကစ္စ သုဏန္တ၊ ဘာသိတန္တိ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကတွာ သဗ္ဗ-
စေတသော သမန္တာဟရိတွာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိလောကုတ္တရသုခါဝဟံ မမ ဒေသနံ
သုဏန္တ။

ဧဝမေတ္ထ ဘဂဝါ “ယာနီဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ”တိ အနိယမိတဝစနေန
ဘူတာနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ပုန “ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ”တိ ဒွိဓာ
ဝိကပ္ပေတွာ တတော “သဗ္ဗေဝ ဘူတာ”တိ ပုန ဧကန္တံ ကတွာ “သုမနာ
ဘဝန္တ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန အာသယသမ္ပတ္တိယံ နိယောဇေန္တော “သက္ကစ္စ
သုဏန္တ၊ ဘာသိတ”န္တိ ပယောဂသမ္ပတ္တိယံ၊ တထာ ယောနိသောမနသိကာရ-
သမ္ပတ္တိယံ ပရတောသောသသမ္ပတ္တိယဉ္စ၊ တထာ အတ္တသမ္မာပဏိဓိသပ္ပုရိသုပ-
နိဿယသမ္ပတ္တိသု သမာဓိပညာဟေတုသမ္ပတ္တိသု စ နိယောဇေန္တော ဂါထံ
သမာပေသိ။

၂၂၅။ တဗ္ဗာ ဟိ ဘူတာတိ ဒုတိယဂါထာ။ တတ္ထ တဗ္ဗာတိ ကာရဏ-
ဝစနံ။ ဘူတာတိ အာမန္တနဝစနံ။ နိသာမေထာတိ သုဏာထ။ သဗ္ဗေတိ

အနဝသေသာ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယသ္မာ တုမေ ဝိဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ တတ္ထ ဥပ-
ဘောဂသမ္ပဒဉ္စ ပဟာယ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ ဣဓ သမာဂတာ၊ န နဋနစ္စနာဒိ-
ဒဿနတ္ထံ^၁၊ တသ္မာ ဟိ ဘူတာ နိဿာမေထ သဗ္ဗေတိ။ အထ ဝါ “သုမနာ ဘဝန္တ၊
သက္ကစ္စ သုဏန္တ”^၂တိ ဝစနေန တေသံ သုမနဘာဝံ သက္ကစ္စံ သောတုကမျ-
တဉ္စ ဒိသ္မာ အာဟ—ယသ္မာ တုမေ သုမနဘာဝေန အတ္တသမ္မာပဏိဓိ-
ယောနိသောမနသိကာရာသယသုဒ္ဓိဟိ သက္ကစ္စံ သောတုကမျတာယ သပ္ပုရိသု-
ပနိဿယပရတောဃောသပဒဋ္ဌာနတောပယောဂသုဒ္ဓိဟိ စ ယုတ္တာ၊ တသ္မာ ဟိ
ဘူတာ နိဿာမေထ သဗ္ဗေတိ။ အထ ဝါ ယံ ပုရိမဂါထာယ အန္တေ “ဘာသိ-
တ”^၃န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ကာရဏဘာဝေန အပဒိသန္တော အာဟ “ယသ္မာ မမ
ဘာသိတံ နာမ အတိဒုလ္လဘံ အဋ္ဌက္ခဏပရိဝဇ္ဇိတဿ ခဏဿ ဒုလ္လဘတ္တာ၊
အနေကာနိသံသဉ္စ ပညာကရဏာဂုဏေန ပဝတ္တတ္တာ၊ တဉ္စာဟံ ဝတ္တုကာမော
‘သုဏန္တ၊ ဘာသိတ’^၄န္တိ အဝေါစံ၊ တသ္မာ ဟိ ဘူတာ နိဿာမေထ သဗ္ဗေ”^၅တိ
ဣဒံ ဣမိနာ ဂါထာပဒေန ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝေမေတံ ကာရဏံ နိရောပေန္တော အတ္တနော ဘာသိတနိဿာမနေ နိယော-
ဇေတွာ နိဿာမေတဗ္ဗံ ဝတ္တုမာရဒ္ဓေါ “မေတ္တံ ကရောထ မာနုသိယာ
ပဇာယာ”^၆တိ။ တဿတ္ထော—ယာယံ တီဟိ ဥပဒ္ဒဝေဟိ ဥပဒ္ဒုတာ မာနုသိ
ပဇာ၊ တဿာ မာနုသိယာ ပဇာယ မိတ္တဘာဝံ ဟိတဇ္ဈာသယတံ ပစ္စု-
ပဋ္ဌာပေထာတိ။ ကေစိ ပန “မာနုသိယံ ပဇာ”^၇န္တိ ပဋ္ဌန္တိ၊ တံ ဘုမ္မတ္တာသမ္ဘဝံ န
ယုဇ္ဇတိ။ ယမ္ပိ စညေ အတ္တံ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ သောပိ န ယုဇ္ဇတိ။ အဓိပ္ပါယော
ပနေတ္ထ—နာဟံ ပုဒ္ဓေါတိ ဣဿရိယဗလေန ဝဒါမိ၊ အပိစ ပန
တုမှာကဉ္စ ဣမိဿာ စ မာနုသိယာ ပဇာယ ဟိတတ္ထံ ဝဒါမိ “မေတ္တံ
ကရောထ မာနုသိယာ ပဇာယာ”^၈တိ။ ဧတ္ထ စ—

“ယေ သတ္တသဏ္ဍံ ပထဝိံ ဝိဇေတွာ၊
ရာဇိသယော ယဇမာနာ အနုပရိယဂါ။
အဿမေဓံ ပုရိသမေဓံ၊
သမ္မာပါသံ ဝါဇပေယျံ နိရဂဉ္စ”။

မေတ္တဿ စိတ္တဿ သုဘာဝိတဿ၊
ကလမ္ပိ တေ နာနုဘဝန္တိ သောဋ္ဌသိ”။

၁-န နဋနာဋကာဒိဒဿနတ္ထံ (သျှာ၊ က)

၂-မာနုသိယန္တိ (သိ)၊ မာနုသိကံ ဇေန္တိ (သျှာ)

ကေမ္မိ စေ ပါဏမဒုဋ္ဌစိတ္တော၊
 မေတ္တာယတိ ကုသလီ တေန ဟောတိ။
 သဗ္ဗေ စ ပါဏေ မနဿာနုကမ္မိ၊
 ပဟူတမရိယော ပကရေတိ ပုည”န္တိ—

ဝေမာဒိနံ သုတ္တာနံ ကောဒဿာနိသံသာနဉ္စ ဝသေန ယေ မေတ္တံ ကရေန္တိ၊
 တေသံ မေတ္တာ ဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

“ဒေဝတာနုကမ္မိတော ပေါသော၊
 သဒါ ဘဒြာနိ ပဿတိ”တိ၂—

ဝေမာဒိနံ ဝသေန ယေသု ကရိယတိ၊ တေသမ္ပိ ဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ဥဘယေသမ္ပိ ဟိတဘာဝံ ဒဿေန္တော “မေတ္တံ ကရေထ မာနသိယာ ပဇာယာ”တိ ဝတ္တာ ဣဒါနိ ဥပကာရမ္ပိ ဒဿေန္တော အာဟ “ဒိဝါ စ ရတ္တော စ ဟရန္တိ ယေ ဗလိံ၊ တဿှာ ဟိ နေ ရက္ခထ အပ္ပမတ္တာ”တိ။ တဿတ္တော—
 ယေ မနဿာ စိတ္တကမ္မကဋ္ဌကမ္မာဒိဟိပိ၊ ဒေဝတာ ကတွာ စေတိယရက္ခာဒိနိ စ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒေဝတာ ဥဒ္ဓိဿ ဒိဝါ ဗလိံ ကရေန္တိ၊ ကာဠပက္ခာဒိသု စ^၁ ရတ္တိံ ဗလိံ ကရေန္တိ။ သလကဘတ္တာဒိနိ ဝါ ဒတွာ အာရက္ခဒေဝတာ ဥပါဒါယ ယာဝ မြဟ္မဒေဝတာနံ ပတ္တိဒါနနိယျာတနေန ဒိဝါ ဗလိံ ကရေန္တိ၊ ဆတ္တာရောပနဒီပမာလာ^၂ သဗ္ဗရတ္တိကဓမ္မဿဝနာဒိနိ ကာရာပေတွာ ပတ္တိဒါနနိယျာတနေန စ ရတ္တိံ ဗလိံ ကရေန္တိ၊ တေ ကထံ န ရက္ခိတဗ္ဗာ၊ ယတော ဧဝံ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ တုမှေ ဥဒ္ဓိဿ ကရေန္တိ ယေ ဗလိံ၊ တဿှာ ဟိ နေ ရက္ခထ၊ တဿှာ ဗလိကမ္မကာရဏာပိ တေ မနဿေ ရက္ခထ ဂေါပယထ၊ အဟိတံ တေသံ အပနေထ၊ ဟိတံ ဥပနေထ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ တံ ကတညဘာဝံ ဟဒယေ ကတွာ^၃ နိစ္စမနဿရန္တာတိ။

၂၂၆။ ဧဝံ ဒေဝတာသု မနဿာနံ ဥပကာရကဘာဝံ ဒဿေတွာ တေသံ ဥပဒ္ဓဝဂ္ဂပဿမနတ္ထံ ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏပ္ပိကာသနေန စ ဒေဝမနဿာနံ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ “ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တ”န္တိအာဒိနာ နယေန သစ္စဝစနံ ပယုဇ္ဇိတုမာရဒ္ဓေါ။ တတ္ထ ယံကိဉ္စိတိ အနိယမိတဝသေန အနဝသေသံ ပရိယာဒိယတိ ယံကိဉ္စိ တတ္ထ တတ္ထ

၁-အံ ၃-၂-ပိဋေ။

၂-စိတ္တကမ္မရူပကမ္မာဒိဟိပိ (သျှာ၊က)

၅-ဆတ္တာရောပနဒီပမာလာယ (သျှာ၊က)

၂-ဒိ ၂-၇၅၊ ၃ ၁-၁၀၀၊ ၆ ၃-၃၂၄-ပိဋေသု။

၄-ဒီပပူဇေ ကာဠပက္ခာဒိသု (သီ၊က)

၆-ဌပေတွာ (သျှာ၊က)

ဝေါဟာရူပင်။ ဝိတ္တန္တိ ခနံ။ တံ ဟိ ဝိတ္တိံ ဇနေတီတိ ဝိတ္တိံ။ ဣဓ ဝါတိ မနုဿ-
လောကံ နိဒ္ဒိသတိ။ ဟုရံ ဝါတိ တတော ပရံ အဝသေသလောကံ။ တေန စ
ဌပေတွာ မနုဿေ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဟဏေ ပတ္တေ “သဂ္ဂေသု ဝါ”တိ ပရတော
ဝုတ္တတ္တာ ဌပေတွာ မနုဿေ စ သဂ္ဂေ စ အဝသေသာနံ နာဂသုပဏ္ဏာဒီနံ
ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဣမေဟိ ဒွိဟိ ပဒေဟိ ယံ မနုဿာနံ ဝေါဟာရူပင်
အလင်္ကာရပရိဘောဂူပဂဉ္စ ဇာတရူပရဇတမုတ္တာမဏိဝေဠုရိယပဝါဠလောဟိ-
တင်္ကမသာရဂလ္လာဒိကံ။ ယဉ္စ မုတ္တာမဏိဝါလုကတ္တတာယ ဘူမိယာ ရတန-
မယဝိမာနေသု အနေကယောဇနသတဝိတ္တတေသု ဘဝနေသု ဥပ္ပန္နာနံ
နာဂသုပဏ္ဏာဒီနံ ဝိတ္တိံ။ တံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ။

သဂ္ဂေသု ဝါတိ ကာမာဝစရရူပါဝစရဒေဝလောကေသု။ တေ ဟိ သော-
ဘနေန ကမ္မေန အဇီယန္တိ^၁ ဂမ္မန္တိတိ သဂ္ဂါ၊ သုဠ ဝါ အဂ္ဂါတိပိ သဂ္ဂါ။
ယန္တိ ယံ သဿာမိကံ ဝါ အဿာမိကံ ဝါ။ ရတနန္တိ ရတိံ နယတိ
ဝဟတိ ဇနယတိ ဝဇေတိတိ ရတနံ။ ယံကိဉ္စ ဖိတ္တိကတံ မဟန္တံ အတုလံ
ဒုလ္လဘဒဿနံ အနောမသတ္တပရိဘောဂဉ္စ၊ တဿေတံ အဓိဝစနံ။ ယထာဟ—

“ဖိတ္တိကတံ မဟန္တု၊ အတုလံ ဒုလ္လဘဒဿနံ။

အနောမသတ္တပရိဘောဂံ၊ ရတနံ တေန ဝုစ္စတိ”တိ။

ပဏီတန္တိ ဥတ္တမံ သေဋ္ဌံ အတပ္ပကံ^၂။ ဧဝံ ဣမိနာ ဂါထာပဒေန ယံ သဂ္ဂေသု
အနေကယောဇနသတပ္ပမာဏသဗ္ဗရတနမယဝိမာနေသု သုဓမ္မဝေဇယန္တပ္ပဘု-
တီသု သဿာမိကံ။ ယဉ္စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဝိရဟေန အပါယမေဝ ပရိပူရေန္တေသု
သတ္တေသု သုညဝိမာနပဋိဗဒ္ဓံ အဿာမိကံ။ ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ပထဝီမဟာသမုဒ္ဒ-
ဟိမဝန္တာဒိနိဿိတံ အဿာမိကံ ရတနံ။ တံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ။

န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေနာတိ န-ဣတိ ပဋိသေခေ၊ နော-ဣတိ
အဝဓာရဏေ။ သမန္တိ တုလုံ။ အတ္ထိတိ ဝိဇ္ဇတိ။ တထာဂတေနာတိ ဗုဒ္ဓေန။ ကိံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယံ ဧတံ ဝိတ္တဉ္စ ရတနဉ္စ ပကာသိတံ။ ဧတ္ထ ဧကမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန
သဒိသံ ရတနံ နေဝတ္ထိ။ ယမ္ပိ ဟိ တံ ဖိတ္တိကတဋ္ဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ?
ရညော စက္ကဝတ္တိဿ စက္ကရတနံ မဏိရတနဉ္စ၊ ယမ္ပိ ဥပ္ပန္နေ မဟာဇနော န
အညတ္ထ ဖိတ္တိကာရံ ကရေတိ၊ န ကောဓိ ပုပ္ဖဂန္ဓာဒိနိ ဂဟေတွာ ယက္ခဋ္ဌာနံ
ဝါ ဘူတဋ္ဌာနံ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗေဝိ ဇနော စက္ကရတနမဏိရတနမေဝ ဖိတ္တိ
ကရေတိ ပူဇေတိ၊ တံ တံ ဝရံ ပတ္တေတိ၊ ပတ္တိတပတ္တိတဉ္စဿ ဧကစုံ သမိဇ္ဈတိ။

တမ္ပိ ရတနံ ဗုဒ္ဓရတနေန သမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ စိတ္တိကတဋ္ဌေန ရတနံ၊ တထာ-
ဂတောဝ ရတနံ။ တထာဂတေ ဟိ ဥပ္ပန္နေ ယေ ကေစိ မဟေသက္ခာ
ဒေဝမနုဿာ၊ န တေ အညတြိ စိတ္တိကာရံ ကရေန္တိ၊ န ကဉ္စိ အညံ ပူဇေန္တိ။
တထာ ဟိ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ သိနေရမတ္တေန ရတနဒါမေန တထာဂတံ ပူဇေသိ၊
ယထာဗလဉ္စ အညေ ဒေဝါ မနုဿာ စ ဗိမ္ဗိသာရကောသလရာဇအနာထ-
ပိဏ္ဍိကာဒယော။ ပရိနိဗ္ဗုတမ္ပိ စ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဓိဿ ဆန္ဒဂုတိကောဋိဓနံ ဝိဿဇ္ဇေ-
တွာ အသောကမဟာရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ
ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ အညေသံ စိတ္တိကာရာနံ။ အပိစ ကဿညဿ
ပရိနိဗ္ဗုတဿာပိ ဇာတိဗောဓိဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနပရိနိဗ္ဗာနဋ္ဌာနာနိ ပဋိမာ-
စေတိယာဒီနိ ဝါ ဥဒ္ဓိဿ ဧဝံစိတ္တိကာရဂရုကာရော ဝတ္တတိ ယထာ ဘဂဝတော။
ဧဝံ စိတ္တိကတဋ္ဌေနာပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။

တထာ ယမ္ပိ တံ မဟန္တဋ္ဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ? ကာသိကံ ဝတ္ထံ။
ယထာဟ “ဇိဏ္ဏမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ကာသိကံ ဝတ္ထံ ဝဏ္ဏဝန္တဉ္စေဝ ဟောတိ
သုခသမ္ပဿန္တ မဟန္တဉ္စ”တိ။ တမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန သမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ
မဟန္တဋ္ဌေန ရတနံ၊ တထာဂတောဝ ရတနံ။ တထာဂတော ဟိ ယေသံ
ပံသုကမ္ပိ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တေသံ တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ
သေယျထာပိ အသောကဿ ရညော။ ဣဒမဿ မဟန္တတာယ။ ဧဝံ မဟန္တတာ-
ဝစနေ•စေတ္တ ဒေါသာဘာဝသာဓကံ ဣဒံ တာဝ သုတ္တပဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—

“ယေသံ ခေါပန သော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ စိဝရိပ္ပဏှပါတသေနာသန-
ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ၊ တေသံ တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ
မဟာနိသံသံ။ ဣဒမဿ မဟန္တတာယ ဝဒါမိ။ သေယျထာပိ တံ
ဘိက္ခဝေ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မဟန္တံ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ
ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ”တိ။

ဧဝံ မဟန္တဋ္ဌေနာပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။

တထာ ယမ္ပိ တံ အတုလဋ္ဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ? ရညော စက္ကဝတ္တိဿ
စက္ကရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣန္ဒြိယမဏိမယနာဘိ သတ္တရတနမယသဟဿာရံ ပဝါဠ-
မယနေမိ ရတ္တသုဝဏ္ဏမယသန္တိ၊ ယဿ ဒသန္တံ ဒသန္တံ အရာနံ ဥပရိ ဧကံ မုဏ္ဍာရံ?

ဟောတိ ဝါတံ ဂဟေတွာ သဒ္ဓကရဏတ္ထံ၊ ယေန ကတော သဒ္ဓေါ သုကုသလပ္ပ-
တာဠိတပဉ္စဂီကတူရိယသဒ္ဓေါ ဝိယ ဟောတိ၊ ယဿ နာဘိယာ ဥဘောသု
ပဿေသု ခွေ သီဟမုခါနိ ဟောန္တိ၊ အပ္ပန္နရံ သကဋစက္ကဿေဝ သုသိရံ၊
တဿ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ နတ္ထိ၊ ကမ္မပစ္စယေန ဥတုတော သမုဋ္ဌာတိ။
ယံ ရာဇာ ဒသဝိဓံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပူရေတွာ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ
ပုဏ္ဏမဒိဝသေ သီသံနာတော ဥပေါသထိကော ဥပရိပါသာဒဝရဂတော
သီလာနိ သောဓဇ္ဇော^၁ နိသိန္ဓော ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဝိယ သူရိယံ ဝိယ စ ဥဋ္ဌေန္တံ
ပဿတိ၊ ယဿ ဒွါဒသယောဇနတော သဒ္ဓေါ သုယျတိ၊ ယောဇနတော
ဝဏ္ဏော ဒိဿတိ၊ ယံ မဟာဇနေန “ဒုတိယော မညေ စန္ဒော သူရိယော ဝါ
ဥဋ္ဌိတော”တိ အတိဝိယ ကောတူဟလဇာတေန ဒိဿမာနံ နဂရဿ ဥပရိ
အာဂန္တာ ရညော အန္တပူရဿ ပါစိနပဿေ နာတိဥစ္စံ နာတိနိစံ ဟုတွာ
မဟာဇနဿ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ ပူဇေတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ အက္ခာဟတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။

တဒေဝ အနုဗန္ဓမာနံ ဟတ္ထိရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗသေတော ရတ္တပါဒေါ
သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဥပေါသထကုလာ ဝါ ဆဒ္ဓန္တကုလာ ဝါ
အာဂစ္ဆတိ။ ဥပေါသထကုလာ အာဂစ္ဆန္တော ဟိ သဗ္ဗဇေဋ္ဌော အာဂစ္ဆတိ၊
ဆဒ္ဓန္တကုလာ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော သိက္ခိတသိက္ခော ဒမထူပေတော၊ သော ဒွါဒသ-
ယောဇနံ ပရိသံ ဂဟေတွာ သကလဇမ္ပုဒိပံ အနုသံယာယိတွာ ပုရေပါတရာသ-
မေဝ သင်္ဂ ရာဇဓာနိ^၂ အာဂစ္ဆတိ။

တမ္ပိ အနုဗန္ဓမာနံ အဿရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗသေတော ရတ္တပါဒေါ
ကာကသီသော မုဉ္ဇကေသော ဝလာဟကဿရာဇကုလာ အာဂစ္ဆတိ။ သေသ-
မေတ္ထ ဟတ္ထိရတနသဒိသမေဝ။

တမ္ပိ အနုဗန္ဓမာနံ မဏိရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ဟောတိ မဏိ ဝေဠုရိယော
သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌိသော သုပရိကမ္မကတော အာယာမတော စက္ကနာဘိ-
သဒိသော၊ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတာ အာဂစ္ဆတိ၊ သော စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေပိ အန္ဓ-
ကာရေ ရညော ဇေဂ္ဂတော ယောဇနံ ဩဘာသေတိ၊ ယသောဘာသေန
မနုဿာ “ဒိဝါ”တိ မညမာနာ ကမ္မန္တေ ပယောဇေန္တိ၊ အန္တမသော ကုန္တိ-
ကိပိလ္လိကံ ဥပါဒါယ ပဿန္တိ။

တမ္ပိ အနုဗန္ဓမာနံ ဣတ္ထိရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပကတိအဂ္ဂမဟေသီ ဝါ ဟောတိ၊ ဥတ္တရကုရုတော ဝါ အာဂစ္ဆတိ မဒ္ဒရာဇကုလတော ဝါ၊ အတိဒိဃာဒိဆဒေါသ-
ဝိဝဇ္ဇိတာ အတိက္ကန္တာ မာနသံ ဝဏ္ဏံ အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗံ ဝဏ္ဏံ၊ ယဿာ ရညော သီတ-
ကာလေ ဥဏှာနိ ဂတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဥဏှကာလေ သီတာနိ၊ သတဓာ ဖောဋ္ဌိတ-
တူလပိစုနော ဝိယ သမ္ပဿော ဟောတိ၊ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊
မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော၊ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိတာဒိအနေကဂုဏသမန္ဓာဂတာ စ ဟောတိ။

တမ္ပိ အနုဗန္ဓမာနံ ဂဟပတိရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရညော ပကတိကမ္မကရော
သေဋ္ဌိ၊ ယဿ စက္ကရတနေ ဥပ္ပန္နမတ္ထေ ဒိဗ္ဗံ စက္ခု ပါတုဘဝတိ၊ ယေန သမန္တ-
တော ယောဇနမတ္ထေ နိဓိံ ပဿတိ သဿာမိကမ္ပိ အဿာမိကမ္ပိ၊ သော
ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဝါရေတိ “အပ္ပေါဿုက္ကော တံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟံ
တေ ဓနေန ဓနကရဏီယံ ကရိဿာမိ”တိ။

တမ္ပိ အနုဗန္ဓမာနံ ပရိဏာယကရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ရညော ပကတိဇေဋ္ဌ-
ပုတ္တော၊ စက္ကရတနေ ဥပ္ပန္နမတ္ထေ အတိရေကပညာဝေယျတ္ထိယေန သမန္တာ-
ဂတော ဟောတိ၊ ဒွါဒသယောဇနာယ ပရိသာယ စေတသာ စိတ္တံ ပရိဇာနိတွာ
နိဂ္ဂဟပဂ္ဂဟသမတ္ထော ဟောတိ။ သော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဝါရေတိ
“အပ္ပေါဿုက္ကော တံ ဒေဝ ဟောဟိ၊ အဟံ တေ ရဇ္ဇံ အနုသာသိဿာ-
မိ”တိ။ ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ဧဝရူပံ အတုလဋ္ဌေန ရတနံ၊ ယဿ န သက္ကာ တုလယိတွာ
တိရယိတွာ အဠေါ ကာတုံ “သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ အဠတိ ကောဋိံ ဝါ”တိ။
တတ္ထ ဧကရတနမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန သမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ အတုလဋ္ဌေန ရတနံ၊
တထာဂတောဝ ရတနံ။ တထာဂတော ဟိ န သက္ကာ သီလတော ဝါ
သမာမိတော ဝါ ပညာဒီနံ ဝါ အညတရတော ကေနစိ တုလယိတွာ တိရယိတွာ
“ဧတ္တကဂုဏော ဝါ” ဣမိနာ သမော ဝါ၊ သပ္ပဋိဘာဂေါ ဝါ”တိ ပရိစ္ဆိန္ဒတုံ။ ဧဝံ
အတုလဋ္ဌေနာပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။

တထာ ယမ္ပိ တံ ဒုလ္လဘဒဿနဋ္ဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ? ဒုလ္လဘပါတု-
ဘာဝေါ? ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ စက္ကာဒီနိ စ တဿ ရတနာနိ၊ တမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန
သမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ ဒုလ္လဘဒဿနဋ္ဌေန ရတနံ၊ တထာဂတောဝ ရတနံ၊
ကုတော စက္ကဝတ္တိအာဒီနံ ရတနတ္ထိ၊ ယာနိ ဧကသ္မိယေဝ ကပ္ပေ
အနေကာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယသ္မာ ပန အသင်္ချေယျေပိ ကပ္ပေ တထာဂတသုခညာ

၁-ဧတ္တကော ဂုဏော (သျှာ၊ က)

၃-သေယျထာပိ (သီ၊ သျှာ)

၂-သမောဓာနေတွာ (သီ)

၄-ဒုလ္လဘပါတုဘာဝတော (သီ)

လောကော ဟောတိ၊ တသ္မာ တထာဂတော ဧဝံ ကဒါဏိ ကရဟဏိ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဒုလ္လဘဒဿနော။ ဝုတ္တံ စေတံ ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ—

“ဒေဝတာ အာနန္ဒ ဥဇ္ဈာယန္တိ ‘ဒူရာ စ ဝတမှ အာဂတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ၊ ကဒါဏိ ကရဟဏိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ အယဉ္စ မဟေသက္ခော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဩဝါရေန္တော၊ န မယံ လဘာမ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’တိ”။

ဧဝံ ဒုလ္လဘဒဿနဌေနပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။

တထာ ယမ္ပိ တံ အနောမသတ္တပရိဘောဂဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ? ရညော စက္ကဝတ္တိဿ စက္ကရတနာဒိ။ တဉ္စိ ကောဋိသတသဟဿဓနာနဋ္ဌိ သတ္တဘူမိကပါသာဒဝရတလေ ဝသန္တာနဋ္ဌိ စဏ္ဍာလဝေနနေသာဒရထကာရ-ပုက္ကုသာဒီနံ နိစကုလိကာနံ ဩမကပုရိသာနံ သုပိနန္တေပိ ပရိဘောဂတ္ထာယ န နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဥဘတော သုဇာတဿ ပန ရညော ခတ္တိယဿေဝ ပရိပူရိတဒသဝိစက္ကဝတ္တိဝတ္တဿ ပရိဘောဂတ္ထာယ နိဗ္ဗတ္တနတော အနောမသတ္တပရိဘောဂံယေဝ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန သမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ အနောမသတ္တပရိဘောဂဌေန ရတနံ၊ တထာဂတောဝ ရတနံ။ တထာဂတော ဟိ လောကေ အနောမသတ္တသမ္မတာနဋ္ဌိ၊ အနုပနိဿယသမ္ပန္နာနံ ဝိပရိတဒဿနာနံ ပူရဏကဿပါဒီနံ ဆန္တံ သတ္တာရာနံ အညေသဉ္စ ဧဝရူပါနံ သုပိနန္တေပိ အပရိဘောဂေါ၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာနံ ပန စတုပ္ပဒါယပိ ဂါထာယ ပရိယောသာနေ အရဟတ္တမဓိဂန္တု သမတ္တာနံ နိဗ္ဗေဓိကဉ္စာဏဒဿနာနံ ဗာဟိယဒါရုစီရိယပ္ပဘုတိနံ အညေသဉ္စ မဟာကုလပ္ပသုတာနံ မဟာသာဝကာနံ ပရိဘောဂေါ။ တေ ဟိ တံ ဒဿနာနုတ္တရိယသဝနာနုတ္တရိယပါရိစရိယာနုတ္တရိယာဒီနိ သာဓေန္တော တထာ တထာ? ပရိဘုဉ္စန္တိ။ ဧဝံ အနောမသတ္တပရိဘောဂဌေနပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။

ယမ္ပိ တံ အဝိသေသတော ရတိဇနနဌေန ရတနံ။ သေယျထိဒံ? ရညော စက္ကဝတ္တိဿ စက္ကရတနံ။ တဉ္စိ ဒိသ္မာ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ အတ္တမနော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိ တံ ရညော ရတိဇ ဇနေတိ။ ပုန စပရံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဝါမေန ဟတ္ထေန သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အပ္ပုတ္တိရတိ

“ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ၊ အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတနံ”န္တိ။ တတော စက္ကရတနံ ပဉ္စဂီကံ ဝိယ တူရိယံ မရုဿရံ နိစ္ဆရန္တံ အာကာသေန ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ။ အန္တဒေဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္ထိ စက္ကာနုဘာဝေန ဒွါဒသယောဇန-
ဝိတ္ထိဏ္ဍာယ စတုရဂီနိယာ သေနာယ နာတိဥစ္စံ နာတိနိဓံ ဥစ္စရက္ခာနံ ဟေဋ္ဌာဘာဝေန၊ နိစရက္ခာနံ ဥပရိဘာဝေန၊ ရုက္ခေသု ပုပ္ဖလပလ္လဝါဒိပဏ္ဍာ-
ကာရံ ဂဟေတွာ အာဂတာနံ ဟတ္ထတော ပဏ္ဍာကာရဉ္စ ဂဏှန္တော “ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇာ”တိဝေမာဒိနာ ပရမနိပစ္စကာရေန အာဂတေပဋိရာဇာနော “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော”တိအာဒိနာ နယေန အနုဿာသန္တော ဂစ္ဆတိ။ ယတ္ထ ပန ရာဇာ ဘုဒ္ဓိတုကာမော ဝါ ဒိဝါသေယျံ ဝါ ကပ္ပေတုကာမော ဟောတိ။ တတ္ထ စက္ကရတနံ အာကာသာ ဩတရိတွာ ဥဒကာဒိသဗ္ဗကိစ္စက္ခမေ သမေ ဘူမိဘာဝေ အက္ခာဟတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ ပုန ရညော ဂမနစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ပုရိမနယေနော သဒ္ဓိံ ကရောန္တံ ဂစ္ဆတိ။ ယံ သုတွာ ဒွါဒသယောဇနိကာပိ ပရိသာ အာကာသေန ဂစ္ဆတိ။ စက္ကရတနံ အနုပုဗ္ဗေန ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဓိံ အဇ္ဈောဂါဟတိ။ တသ္မိံ အဇ္ဈောဂါဟန္တေ ဥဒကံ ယောဇနပ္ပမာဏံ အပဂန္တော ဘိတ္တိကတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ မဟာဇနော ယထာကာမံ သတ္တ ရတနာနိ ဂဏှာတိ။ ပုန ရာဇာ သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရံ ဂဟေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မမ ရဇေ”န္တိ ဥဒကေန အပ္ပုတ္တိရိတွာ နိဝတ္တတိ။ သေနာ ပုရတော ဟောတိ။ စက္ကရတနံ ပစ္ဆတော၊ ရာဇာ မဇ္ဈေ။ စက္ကရတနဿ ဩသတ္တိတောသတ္တိတဋ္ဌာနံ ဥဒကံ ပရိပူရတိ။ ဧတေနော ဥပါယေန ဒက္ခိဏပစ္ဆိမဥတ္တရေပိ သမုဒ္ဓေ ဂစ္ဆတိ။

ဧဝံ စတုဒ္ဓိသံ အနုသံယာယိတွာ စက္ကရတနံ တိယောဇနပ္ပမာဏံ^၁ အာကာသံ အာရောဟတိ။ တတ္ထ ဌိတော ရာဇာ စက္ကရတနာနုဘာဝေန ဝိဇိတံ ပဉ္စသတပရိတ္တဒီပပဋိမဏ္ဍိတံ သတ္တယောဇနသဟဿပရိမဏ္ဍလံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ၊ တထာ အဋ္ဌယောဇနသဟဿပရိမဏ္ဍလံ ဥတ္တရကုရုံ၊ သတ္တယောဇနသဟဿ-
ပရိမဏ္ဍလံယေဝ အပရဂေါယာနံ၊ ဒသယောဇနသဟဿပရိမဏ္ဍလံ ဇေမ္မု-
ဒီပဉ္စာတိ ဧဝံ စတုမဟာဒီပဒ္ဓိသဟဿပရိတ္တဒီပပဋိမဏ္ဍိတံ ဧကံ စက္ကဝါဠိ သုဖုလ္လပုဏ္ဏရီကဝနံ ဝိယ ဩလောကေတိ။ ဧဝံ ဩလောကယတော စဿ အနုပ္ပိကာ ရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဓမ္မိံ တံ စက္ကရတနံ ရညော ရတိံ ဇနေတိ။ တမ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနသမံ နတ္ထိ။ ယဒိ ဟိ ရတိဇနနဋ္ဌေန ရတနံ၊ တထာဂတောဝ ရတနံ၊ ကိံ ကရိဿတိ ဧတံ စက္ကရတနံ။ တထာဂတော ဟိ ယဿာ ဒိဗ္ဗာယ ရတိယာ စက္ကရတနာဒီဟိ သဗ္ဗေဘိပိ ဇနိတာ စက္ကဝတ္ထိရတိ သင်္ခမ္ပိ ကလမ္ပိ ကလဘာဂမ္ပိ

န ဥပေတိ၊ တတောပိ ရတိတော ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ အတ္တနော ဩဝါဒပ္ပတိကရာနံ အသင်္ချေယျာနမ္ပိ ဒေဝမနုဿာနံ ပဌမဇ္ဈာနရတိံ၊ ဒုတိယ-
တတိယစတုတ္ထပဉ္စမဇ္ဈာနရတိံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနရတိံ၊ ဝိညာဏဉ္စာ-
ယတနအာကိဉ္စညာယတနနေဝသညာနာသညာယတနရတိံ၊ သောတာပတ္တိ-
မဂ္ဂရတိံ၊ သောတာပတ္တိဖလရတိံ၊ သကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂဖလ-
ရတိဉ္စ ဇနေတိ။ ဧဝံ ရတိဇနနဋ္ဌေနာပိ တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိတိ။

အပိစ ရတနံ နာမေတံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ သဝိညာဏကမဝိညာဏကဉ္စ။ တတ္ထ
အဝိညာဏကံ စက္ကရတနံ မဏိရတနံ၊ ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ သုဝဏ္ဏ-
ရဇတောဒိ၊ သဝိညာဏကံ ဟတ္ထိရတနာဒိ ပရိဏာယကရတနပရိယောသာနံ၊
ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ဧဝရူပံ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ။ ဧဝံ ဒုဝိဓေ စေတ္ထ သဝိညာဏကရတနံ
အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အဝိညာဏကံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဒိရတနံ
သဝိညာဏကာနံ ဟတ္ထိရတနာဒိနံ အလင်္ကာရတ္ထာယ ဥပနိယတိ။

သဝိညာဏကရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ တိရစ္ဆာနဂတရတနံ မနုဿရတနဉ္စ။ တတ္ထ
မနုဿရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တိရစ္ဆာနဂတရတနံ မနုဿ-
ရတနဿ ဩပဝယံ ဟောတိ။ မနုဿရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ ဣတ္ထိရတနံ ပုရိသရတနဉ္စ။
တတ္ထ ပုရိသရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဣတ္ထိရတနံ ပုရိသရတနဿ
ပရိစာရိကတ္ထံ အာပဇ္ဇတိ။ ပုရိသရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ အဂါရိကရတနံ အနဂါရိကရတနဉ္စ။
တတ္ထ အနဂါရိကရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အဂါရိကရတနေသု
အဂ္ဂေါ စက္ကဝတ္ထိပိ သီလဒါနဂုဏယုတ္တံ အနဂါရိကရတနံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန
ဝဋ္ဌိက္ခာ ဥပဋ္ဌဟိက္ခာ ပယိရူပါသိက္ခာ စ ဒိဗ္ဗမာနုသိကာ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏိက္ခာ
အန္တေ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိံ ပါပုဏာတိ။

ဧဝံ အနဂါရိကရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ အရိယပုထုဇ္ဇနဝသေန၊ အရိယရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ
သေက္ခာသေက္ခဝသေန၊ အသေက္ခရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ သုက္ခဝိပဿကသမထယာနိက-
ဝသေန၊ သမထယာနိကရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ သာဝကပါရမိပ္ပတ္တံ အပ္ပတ္တဉ္စ။ တတ္ထ
သာဝကပါရမိပ္ပတ္တံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ဂုဏမဟန္တတာယ။ သာဝကပါရ-
မိပ္ပတ္တရတနတောပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ဂုဏမဟန္တ-
တာယ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနသဒိသာပိ ဟိ အနေကသတာ သာဝကာ
ဧကဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဂုဏာနံ သတဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓရတန-
တောပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ကသ္မာ? ဂုဏမဟန္တတာယ။
သကလမ္ပိ ဟိ ဇမ္ဗုဒီပံ ပူရေတွာ ပလ္လင်္ကေန ပလ္လင်္ကံ သန္ဓေန္တာ နိသိန္တာ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဧကဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဂုဏာနံ နေဝ သင်္ခံ န ကလံ

န ကလဘာဂံ ဥပေန္တိ။ ဂုတ္တမိ စေတံ ဘဂဝတာ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ အပဒါ ဝါ။ပ။ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ အာဒိ။ ဧဝံ ကေနစိပိ ပရိယာယေန တထာဂတသမံ ရတနံ နတ္ထိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေနာ”တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓရတနဿ အညေဟိ ရတနေဟိ အသမတံ ဝတွာ ဣဒါနိ တေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပန္နဥပဒ္ဒဝဂ္ဂပသမနတ္ထံ နေဝ ဇာတိံ န ဂေါတ္ထံ န ကောလ-ပုတ္တိယံ န ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာဒိ နိဿာယ၊ အပိစ ခေါ အဝီစိမုပါဒါယ ဘဝဂ္ဂပရိယန္တေ လောကေ သီလသမာဓိက္ခန္ဓာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ဗုဒ္ဓရတနဿ အသဒိသဘာဝံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ၊ ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ”တိ။

တဿတ္ထော—ဣဒမ္ပိ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ သဂ္ဂေသု ဝါ ယံကိဉ္စ အတ္ထိ ဝိတ္တံ ဝါ ရတနံ ဝါ၊ တေန သဉ္စိ တေဟိ တေဟိ ဂုဏေဟိ အသမတ္တာ ဗုဒ္ဓရတနံ ပဏီတံ။ ယဒိ ဧတံ သစ္စံ၊ ဧတေန သစ္စေန ဣမေသံ ပါဏီနံ သောတ္ထိ ဟောတူ၊ သောဘနာနံ အတ္ထိတာ ဟောတူ အရေဂတာ နိရုပဒ္ဒဝတာတိ။ ဧတ္ထ စ ယထာ “စက္ခု ခေါ အာနန္ဒ သုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ”တိဝေမာဒိသု၊ အတ္တဘာဝေန ဝါ အတ္တနိယဘာဝေန ဝါတိ အတ္ထော။ ဣတရထာ ဟိ စက္ခု အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါတိ အပ္ပုဋ်သိဒ္ဓမေဝ သိယာ။ ဧဝံ ရတနံ ပဏီတန္တိ ရတနတ္ထံ ပဏီတံ၊ ရတနဘာဝေါ ပဏီတောတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတရထာ ဟိ ဗုဒ္ဓေါ နေဝ ရတနန္တိ သိဇ္ဈေယျ။ န ဟိ ယတ္ထ ရတနံ အတ္ထိ၊ တံ ရတနန္တိ သိဇ္ဈတိ။ ယတ္ထ ပန စိတ္တိကတာဒိအတ္တသင်္ခါတံ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဝိမိနာ သမ္ပန္နဂတံ ရတနတ္ထံ အတ္ထိ၊ ယသ္မာ တံ ရတနတ္ထမုပါဒါယ ရတနန္တိ ပညာပီယတိ၊ တသ္မာ တဿ ရတနတ္ထဿ အတ္ထိတာယ ရတနန္တိ သိဇ္ဈတိ။ အထ ဝါ ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနန္တိ ဣမိနာပိ ကာရဏေန ဗုဒ္ဓေါ ရတနန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂုတ္တမတ္တာယ စ ဘဂဝတာ ဣမာယ ဂါထာယ ရာဇ-ကုလဿ သောတ္ထိ ဇာတာ၊ ဘယံ ဝုပသန္တိ။ ဣမိဿာ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၂၇။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓဂုဏေန သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ နိဗ္ဗာနဓမ္မဂုဏေန ဝတ္ထုမာရဒ္ဓေါ “ဓယံ ဝိရာဂ”န္တိ။ တတ္ထ ယသ္မာ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာယ ရာဂါဒယော ဒီဏာ ဟောန္တိ ပရိက္ခိဏာ၊ ယသ္မာ ဝါ တံ တေသံ အနုပ္ပါဒနိရောဓက္ခယမတ္ထံ၊ ယသ္မာ

၂၂၈။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဓမ္မဂုဏေန သစ္စံ ဝတှာ ဣဒါနိ မဂ္ဂဓမ္မဂုဏေန ဝတ္ထု-
မာရဋ္ဌေါ “ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော” တိ။ တတ္ထ “ဗုဒ္ဓါတာ သစ္စာနိ” တိ အာဒိနာ န ယေန
ဗုဒ္ဓေါ၊ ဥတ္တမော ပသံသနိယော စာတိ သေဋ္ဌော၊ ဗုဒ္ဓေါ စ သော သေဋ္ဌော
စာတိ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော။ အနုဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသင်္ခါတေသု ဝါ ဗုဒ္ဓေသု သေဋ္ဌောတိ
ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော။ သော ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ယံ ပရိဝဏ္ဏယိ၊ “အဋ္ဌဂိကော စ မဂ္ဂါနံ၊ ခေမံ
နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ” တိ၊ စ “အရိယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိ” ဒေသေဿာမိ
သဥပနိသံ သပရိက္ခာရ” န္တိ၊ စ ဧဝမာဒိနာ နယေန တတ္ထ တတ္ထ ပသံသိ
ပကာသယိ။ သုစိန္တိ ကိလေသမလသမုစ္ဆေဒကရဏတော အစ္စန္တဝေါဒါနံ။
သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟူတိ ယဉ္စ အတ္တနော ပဝတ္တိသမနန္တရံ နိယမေနော
ဖလဒါနတော “အာနန္တရိကသမာဓိ” တိ အာဟု။ န ဟိ မဂ္ဂသမာဓိမှ ဥပ္ပန္နေ
တဿ ဖလပ္ပတ္တိနိသေခကော ကောစိ အန္တရာယော အတ္ထိ။ ယထာဟ—

၅-မ ၃-ဘ၆-မိဌ။

“အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော သောတာပတ္တိဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော အဿ၊ ကပ္ပဿ စ ဥဒ္ဓယနဝေလာ အဿ၊ နေဝ တာဝ ကပ္ပေါ ဥဒ္ဓယေယျ၊ ယာဝါယံ ပုဂ္ဂလော န သောတာပတ္တိဖလံ သတ္တိကရောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဌိတကပ္ပိ။ သဗ္ဗေပိ မဂ္ဂသမင်္ဂီနော ပုဂ္ဂလာ ဌိတကပ္ပိနော”တိ။

သမာဓိနာ တေန သမော န ဝိဇ္ဇတိတိ တေန ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌပရိဝဏ္ဏိတေန သုစိနာ အာနန္တရိကသမာဓိနာ သမော ရူပါဝစရသမာဓိ ဝါ အရူပါဝစရသမာဓိ ဝါ ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။ ကဿာ? တေသံ ဘာဝိတတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပန္နဿာပိ ပုန နိရယာဒိသု ဥပ္ပတ္တိသမ္ဘဝတော၊ ဣမဿ စ အရဟတ္တသမာဓိဿ ဘာဝိတတ္တာ အရိယပုဂ္ဂလဿ သဗ္ဗုပ္ပတ္တိသမုပ္ပါတသမ္ဘဝတော။ တဿာ သုတ္တန္တရေပိ ဝုတ္တံ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော သင်္ခတာ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိအာဒိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ အာနန္တရိကသမာဓိဿ အညေဟိ သမာဓိဟိ အသမတံ ဝတွာ ဣဒါနိ ပုရိမနယေနော မဂ္ဂဓမ္မရတနဿ အသဒိသဘာဝံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဇ္ဇတိ “**ဣဒဗ္ဗိ ဓမ္မေ။ပ။ဟောတူ**”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၂၉။ ဧဝံ မဂ္ဂဓမ္မရုဏေနာပိ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ သံဃရုဏေနာပိ ဝတ္တုမာရဒ္ဓေါ “**ယေ ပုဂ္ဂလာ**”တိ။ တတ္ထ ယေတိ အနိယမေတွာ ဥဒ္ဓေသော။ **ပုဂ္ဂလာ**တိ သတ္တာ။ **အဋ္ဌာ**တိ တေသံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ တေ ဟိ စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာတိ အဋ္ဌ ဟောန္တိ။ **သတံ ပသတ္တာ**တိ သပ္ပုရိသေဟိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ အညေဟိ စ ဒေဝမနုဿေဟိ ပသတ္တာ။ ကဿာ? သဟဇာတသီလာဒိဂုဏယောဂါ။ တေသံ ဟိ စမ္ပကဝကုလကုသုမာဒိနံ သဟဇာတဝဏ္ဏဂန္ဓာဒယော ဝိယ သဟဇာတသီလသမာဓိအာဒယော ဂုဏာ၊ တေန တေ ဝဏ္ဏဂန္ဓာဒိသမ္ပန္နာနိ ဝိယ ပုပ္ဖါနိ ဒေဝမနုဿာနံ သတံ ဝိယာ မုနာပါ ပသံသနီယာ စ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌသတံ ပသတ္တာ**”တိ။

အထ ဝါ ယေတိ အနိယမေတွာ ဥဒ္ဓေသော။ **ပုဂ္ဂလာ**တိ သတ္တာ။ **အဋ္ဌသတန္တိ** တေသံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ တေ ဟိ ဧကဗီဇိ ကောလံကောလော

သတ္တက္ခတ္တပရမောတိ တယော သောတာပန္နာ၊ ကာမရူပါရူပဘဝေသု အဓိဂတပ္ပလာ တယော သကဒါဂါမိနော၊ တေ သဗ္ဗေပိ စတုန္တံ ပဋိပဒါနံ ဝသေန စတုဝိသတိ၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ ဥဒ္ဓိသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီတိ အဝိဟေသု ပဉ္စ၊ တထာ အတပ္ပသုဒဿသုဒဿီသု။ အကနိဋ္ဌေသု ပန ဥဒ္ဓိသောတဝဇ္ဇော စတ္တာရေတိ စတုဝိသတိ အနာဂါမိနော၊ သုက္ခဝိပဿကော သမထယာနိကောတိ ဒွေ အရဟန္တာ၊ စတ္တာရေ မဂ္ဂဋ္ဌာတိ စတုပညာသ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဒ္ဓါရုပညာ-ရုရာနံ ဝသေန ဒိဂုဏာ ဟုတွာ အဋ္ဌသတံ ဟောန္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

စတ္တာရိ တောနိ ယုဂါနိ ဟောန္တိတိ တေ သဗ္ဗေပိ အဋ္ဌ ဝါ အဋ္ဌသတံ ဝါတိ ဝိတ္တာရဝသေန ဥဒ္ဓိဋ္ဌပုဂ္ဂလာ၊ သင်္ခေပဝသေန သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော ဖလဋ္ဌာတိ ဧကံ ယုဂံ၊ ဧဝံ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌော ဖလဋ္ဌာတိ ဧကံ ယုဂန္တိ စတ္တာရိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ။ **တေ ဒက္ခိဏေယျာတိ** ဧတ္ထ တေတိ ပုဗ္ဗေ အနိယမေတွာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနံ နိယမေတွာ နိဒ္ဒေသော။ ယေ ပုဂ္ဂလာ ဝိတ္တာရဝသေန အဋ္ဌ ဝါ အဋ္ဌသတံ ဝါ၊ သင်္ခေပဝသေန စတ္တာရိ ယုဂါနိ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တာ၊ သဗ္ဗေပိ တေ ဒက္ခိဏံ အရဟန္တိတိ ဒက္ခိဏေယျာ။ ဒက္ခိဏာ နာမ ကမ္မဉ္စ ကမ္မဝိပါကဉ္စ သဒ္ဓဟိတွာ “ဧသ မေ ဣဒံ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ဝါ ဇဉ်ပေသနိကံ ဝါ ကရိဿတိ”တိ ဧဝမာဒိနိ အန-ပေက္ခိတွာ ဒီယမာနော ဒေယျဓမ္မော၊ တံ အရဟန္တိ နာမ သီလာဒိဂုဏယုတ္တာ ပုဂ္ဂလာ။ ဣမေ စ တာဒိသာ၊ တေန ဝုစ္စန္တိ တေ “ဒက္ခိဏေယျာ”တိ။

သုဂတဿ သာဝကာတိ ဘဂဝါ သောဘနေန ဂမနေန ယုတ္တတ္တာ၊ သောဘ-နဉ္စ ဌာနံ ဂတတ္တာ၊ သုဋ္ဌ၊ စ ဂတတ္တာ သုဋ္ဌ၊ ဧဝံ စ ဂဒတ္တာ သုဂတော၊ တဿ သုဂတဿ။ သဗ္ဗေပိ တေ ဝစနံ သုဏန္တိတိ သာဝကာ။ ကာမဉ္စ အညေပိ သုဏန္တိ၊ န ပန သုတွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကရေန္တိ။ ဣမေ ပန သုတွာ ကတ္တဗ္ဗံ ဓမ္မာနဓမ္မပဋိပတ္တိံ ကတွာ မဂ္ဂဖလာနိ ပတ္တာ၊ တသ္မာ “သာဝကာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ပလာနိ**တိ ဧတေသု သုဂတသာဝကေသု အပ္ပကာနိပိ ဒါနာနိ ဒိန္နာနိ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ^၁ ဥပဂတတ္တာ မဟပ္ပလာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သုတ္တန္တရေပိ ဝုတ္တံ—

“ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သံဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါ၊ တထာဂတသာဝက-သံဃော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။ ပ။ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ”တိ ၂။

ဧဝံ ဘဂဝါ သဗ္ဗေသမ္ဘိ မဂ္ဂဋ္ဌဖလဋ္ဌာနံ ဝသေန သံဃရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “ဣဒမ္ဘိ သံဃေ”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တနယေနောံ ဝေဒိတဗျော။ ဣဒိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၀။ ဧဝံ မဂ္ဂဋ္ဌဖလဋ္ဌာနံ ဝသေန သံဃဂုဏေန သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ တတော ကေစ္စိယာနံ ဖလသမာပတ္တိသုခမနုဘဝန္တာနံ ဒီဏာသဝ-
ပုဂ္ဂလာနံယေဝ ဂုဏေန ဝတ္တုမာရဒွေိ “ယေ သုပ္ပယုတ္တာ”တိ။ တတ္ထ ယေတိ အနိယမိတုဒ္ဓေသဝစနံ။ သုပ္ပယုတ္တာတိ သုဋ္ဌ၊ ပယုတ္တာ၊ အနေကဝိဟိတံ အနေသံနံ ပဟာယ သုဒ္ဓါဇိဝိတံ နိဿာယ ဝိပဿနာယ အတ္တာနံ ပယုဉ္ဇိတု-
မာရဒွေိတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ သုပ္ပယုတ္တာတိ ပရိသုဒ္ဓကာယဝစီပယောဂ-
သမန္တာဂတာ။ တေန တေသံ သီလက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။ မနသာ ဒဠေနာတိ ဒဠေန မနသာ၊ ထိရသမာဓိယုတ္တေန စေတသာတိ အတ္ထော။ တေန တေသံ သမာဓိက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။ နိက္ကာမိနောတိ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခာ ဟုတွာ ပညာဓုရေန ဝီရိယေန သဗ္ဗကိလေသေဟိ ကတနိက္ကမနာ။ တေန တေသံ ဝီရိယသမ္ပန္နံ ပညာက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။

ဂေါတမသာသနမှီတိ ဂေါတ္တတော ဂေါတမဿ တထာဂတဿေဝ သာသနမှီ။ တေန ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ နာနပ္ပကာရမ္ဘိ အမရတပံ ကရေန္တာနံ သုပ္ပယောဂါဒိဂုဏာဘာဝတော ကိလေသေဟိ နိက္ကမနာဘာဝံ ဒီပေတိ။ ဧတေတိ ပုဗ္ဗေ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနံ နိဒ္ဓေသဝစနံ။ ပတ္တိပတ္တာတိ ဧတ္ထ ပတ္တဗ္ဗာတိ ပတ္တိ၊ ပတ္တဗ္ဗာ နာမ ပတ္တု၊ အရဟာ၊ ယံ ပတွာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမိနော ဟောန္တိ၊ အရဟတ္တ-
ဖလဿေတံ အဓိဝစနံ၊ တံ ပတ္တိံ ပတ္တာတိ ပတ္တိပတ္တာ။ အမတန္တိ နိဗ္ဗာနံ။ ဝိဂယာတိ အာရမ္မဏဝသေန ဝိဂါဟိတွာ။ လဒ္ဓါတိ လဘိတွာ။ မုဓာတိ အဗျယေန ကာကဏိကမတ္တမ္ဘိ ဗျယံ အကတွာ။ နိဗ္ဗုတိန္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသ-
ဒရထံ ဖလသမာပတ္တိံ။ ဘုဇ္ဇမာနာတိ အနုဘဝမာနာ။ ကိံ ဂုတ္တံ ဟောတိ? ယေ ဣမသ္မိံ ဂေါတမသာသနမှီသီလသမ္ပန္နတ္တာ သုပ္ပယုတ္တာ၊ သမာဓိသမ္ပန္နတ္တာ မနသာ ဒဠေန၊ ပညာသမ္ပန္နတ္တာ နိက္ကာမိနော၊ တေ ဣမာယ သမ္မာပဋိပဒါယ အမတံ ဝိဂယ မုဓာ လဒ္ဓါ ဖလသမာပတ္တိသညိတံ နိဗ္ဗုတိံ ဘုဇ္ဇမာနာ ပတ္တိ-
ပတ္တာ နာမ ဟောန္တိတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဖလသမာပတ္တိသုခမနုဘဝန္တာနံ ဒီဏာသဝပုဂ္ဂလာနံယေဝ ဝသေန သံဃရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ

ပယုဇ္ဇတိ “ဣဒမ္ပိ သံဃေ”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဣဒိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနု-
ဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၁။ ဧဝံ ဒိဏာသဝပုဂ္ဂလာနံ ဂုဏေန သံဃာဓိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ
ဗဟုဇနပစ္စက္ခေန သောတာပန္နဿဝ ဂုဏေန ဝတ္ထုမာရဒွေါ “ယထိန္ဒ-
ဒီလော”တိ။ တတ္ထ ယထာတိ ဥပမာဝစနံ။ ဣန္ဒဒီလောတိ နဂရဒွါရ-
နိဝါရဏတ္ထံ^၁ ဥမ္မာရဗ္ဗန္တရေ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဟတ္ထေ ပထဝီ^၂ ခဏိတွာ
အာကောဋိတဿ သာရဒါရုမယထမ္ဘဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပထဝီန္တိ ဘူမိ။
သီတောတိ အန္တော ပရိသိတွာ နိဿိတော။ သီယာတိ ဘဝေယျ။ စတုတ္ထိ
ဝါတေဟိတိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂတဝါတေဟိ။ အသမ္ပကမ္ပိယောတိ
ကမ္ပေတုံ ဝါ စာလေတုံ ဝါ အသက္ကုဏေယျော။ တထူပမန္တိ တထာဝရံ။
သပ္ပုရိသန္တိ ဥတ္တမပုရိသံ။ ဝဒါမိတိ ဘဏာမိ။ ယော အရိယသစ္စာနိ အဝေစ္စ
ပဿတိတိ ယော စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ပညာယ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ
ပဿတိ။ တတ္ထ အရိယသစ္စာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ယထာ ဟိ ဣန္ဒဒီလော ဂမ္ဘီရနေမတာယ
ပထဝီဿိတော စတုတ္ထိ ဝါတေဟိ အသမ္ပကမ္ပိယော သိယာ၊ ဣမမ္ပိ
သပ္ပုရိသံ တထူပမမေဝ ဝဒါမိ၊ ယော အရိယသစ္စာနိ အဝေစ္စ ပဿတိ။
ကသ္မာ? ယသ္မာ သောပိ ဣန္ဒဒီလော ဝိယ စတူဟိ ဝါတေဟိ သပ္ပတိတ္ထိယ-
ဝါဒဝါတေဟိ အသမ္ပကမ္ပိယော ဟောတိ၊ တမှာ ဒဿနာ ကေနစိ ကမ္ပေတုံ
ဝါ စာလေတုံ ဝါ အသက္ကုဏေယျော။ တသ္မာ သုတ္တန္တရေပိ ဝုတ္တံ—

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အယောဒီလော ဝါ ဣန္ဒဒီလော ဝါ
ဂမ္ဘီရနေမော သုနိခါတော အစလော အသမ္ပကမ္ပိ၊ ပုရတ္ထိမာယ
စေပိ ဒိသာယ အာဂစ္ဆေယျ ဘုဿ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ နေဝ နံ သင်္ကမ္ပေယျ
န သမ္ပကမ္ပေယျ န သမ္ပစာလေယျ။ ပစ္စိမာယ။ပ။ ဒက္ခိဏာယ၊
ဥတ္တရာယ စေပိ။ပ။ န သမ္ပစာလေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဂမ္ဘီရတ္တာ
ဘိက္ခဝေ နေမဿ၊ သုနိခါတတ္တာ ဣန္ဒဒီလဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ
ဘိက္ခဝေ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ မြာဟူဏာ ဝါ ‘ဣဒံ
ဒုက္ခ’န္တိ။ပ။ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနန္တိ၊ တေ န အညဿ

၁-နဂရဒွါရသံဝရဏဝိဝရဏတ္ထံ (သျှာ)၊ နဂရဒွါရထိရကဏေတ္ထံ (က)

သမဏဿ ဝါ မြာဟ္မဏဿ ဝါ မုခံ ဩလောကေန္တိ^၁ ‘အယံ နူန ဘဝံ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတိ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ သုဒိဋ္ဌတ္တာ ဘိက္ခဝေ စတုန္တံ အရိယသစ္စာန”န္တိ^၂။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဗဟုဇနပစ္စက္ခဿ သောတာပန္နဿေဝ ဝသေန သံဃ-
ရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ
“**ဣဒမ္ပိ သံဃေ**”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိဿာပိ
ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ
ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၂။ ဧဝံ အဝိသေသတော သောတာပန္နဿ ဂုဏေန သံဃာဓိဋ္ဌာနံ
သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ ယေ တေ တယော သောတာပန္နာ ဧကဗ္ဗိဇိ ကောလံ-
ကောလော သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ။ ယထာဟ—

“ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ
သောတာပန္နော ဟောတိ။ပ။ သော ဧကံယေဝ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
ဒုက္ခဿန္တံ ကရေတိ၊ အယံ ဧကဗ္ဗိဇိ။ တထာ ဒွေ ဝါ တိဏ္ဍံ ဝါ
ကုလာနိ သန္ဓာဝိတွာ သံသရိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရေတိ၊ အယံ
ကောလံကောလော။ တထာ သတ္တက္ခတ္တု ဒေဝေသု စ မနုဿေသု
စ သန္ဓာဝိတွာ သံသရိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရေတိ၊ အယံ သတ္တက္ခတ္တု-
ပရမော”တိ^၃။

တေသံ သဗ္ဗကနိဋ္ဌဿ သတ္တက္ခတ္တုပရမဿ ဂုဏေန ဝတ္တုမာရဒွေါ “**ယေ
အရိယသစ္စာနိ**”တိ။ တတ္ထ ယေ **အရိယသစ္စာနိ**တိ ဧတံ ဂုတ္တနယမေဝ။
ဝိဘာဝယန္တိတိ ပညာဩဘာသေန သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ ကိလေသန္ဓကာရံ ဝိဓမ္မိတွာ
အတ္တနော ပကာသာနိ ပါကဋ္ဌာနိ ကရေန္တိ။ **ဂန္တိရပညေနာ**တိ အပ္ပမေယျ-
ပညတာယ သဒေဝကဿပိ လောကဿ ဉာဏေန အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌပညေန၊
သဗ္ဗညုနာတိ ဂုတ္တံ ဟောတိ။ **သုဒေသိတာနိ**တိ သမာသဗျာသသာကလျဝေ-
ကလျာဒိဟိ တေဟိ တေဟိ နယေဟိ သုဠု ဒေသိတာနိ။ **ကိဉ္ဇာပိ တေ
ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာ**တိ တေ ဝိဘာဝိတအရိယသစ္စာ ပုဂ္ဂလာ ကိဉ္ဇာပိ
ဒေဝရဇ္ဇစက္ကဝတ္တိရဇ္ဇာဒိပ္ပမာဒဋ္ဌာနံ အာဂမ္မ ဘုသံ ပမတ္တာ ဟောန္တိ၊ တထာပိ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ နိရောဓာ^၄ ဌပေတွာ

၁-ဥလ္လောကေန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က)
၂-အဘိ ၃-၁၁၈-ပိဋ္ဌေ။

၂-သံ ၃-၃၈၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-နိရောဓေန (သျာ၊ က)

သတ္တ ဘဝေ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ တေသံ နိရုဒ္ဓတ္တာ အတ္တင်္ဂတတ္တာ န အဋ္ဌမံ ဘဝံ အာဒိယန္တိ၊ သတ္တမဘဝေ ဧဝ ပန ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တိတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ သတ္တက္ခတ္တုပရမဝသေန သံဃရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “ဣဒမ္ပိ သံဃေ”တိ။ ဣဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗျော။ ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိ- သတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၃။ ဧဝံ သတ္တက္ခတ္တုပရမဿ အဋ္ဌမံ ဘဝံ အနာဒိယနဂုဏေန သံဃာ- မိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ တဿေဝ သတ္တ ဘဝေ အာဒိယတောပိ အညေဟိ အပ္ပဟိနဘဝါဒါနေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဝိသိဋ္ဌေန ဂုဏေန ဝတ္တုမာရဒွေါ “သဟာ- ဝဿာ”တိ။ တတ္ထ သဟာဝါတိ သဒ္ဓိယေဝ။ အဿာတိ “န တေ ဘဝံ အဋ္ဌမ- မာဒိယန္တိ”တိ ဝုတ္တေသု အညတရဿ။ ဒဿနသမ္ပဒါယာတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂ- သမ္ပတ္တိယာ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဟိ နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စသမ္ပဒါယ သဗ္ဗ- ပဋ္ဌမံ နိဗ္ဗာနဒဿနတော “ဒဿန”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ အတ္တနိ ပါတုဘာဝေါ ဒဿနသမ္ပဒါ၊ တာယ ဒဿနသမ္ပဒါယ သဟ ဧဝ။ တယဿ ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိတိ ဧတ္ထ သုဇ္ဈတိ^၁ ပဒပူရဏမတ္ထေ နိပါတော “ဣဒံသု မေ သာရိပုတ္တ မဟာဝိကဋ္ဌဘောဇနသ္မိံ ဟောတိ”တိဧဝမာဒိသု^၂ ဝိယ။ ယတော သဟာဝဿ ဒဿနသမ္ပဒါယ တယော ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ ပဟိနာ ဘဝန္တိတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။

ဣဒါနိ ဇဟိတဓမ္မဒဿနတ္ထံ အာဟ “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိန္တိတဉ္စ၊ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ယဒတ္ထိ ကိန္တိ”တိ။ တတ္ထ သတိ ကာယေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စက- သင်္ခါတေ ကာယေ ဝိသတိဝတ္ထုကာ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သတိ ဝါ တတ္ထ ကာယေ ဒိဋ္ဌိတိပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေ ကာယေ ဝိဇ္ဇမာနာ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော။ သတိယေဝ ဝါ ကာယေ ဒိဋ္ဌိတိပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ယထာ- ဝုတ္တပ္ပကာရေ ကာယေ ဝိဇ္ဇမာနေ ရူပါဒိသင်္ခါတော အတ္တာတိ ဧဝံ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိတိ အတ္ထော။ တဿာ စ ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟိနာနိယေဝ ဟောန္တိ။ သာ ဟိ နေသံ မူလံ။ သဗ္ဗကိလေသဗျာဓိဝူပသမနတော ပညာ “စိကိန္တိတ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ပညာစိကိန္တိတံ ဣတော ဝိဂတံ၊ တတော ဝါ ပညာစိကိန္တိတာ ဣဒံ ဝိဂတန္တိ ဝိစိကိန္တိတံ၊ “သတ္တရိ ကင်္ခတိ”တိအာဒိနာ^၃

၁-အသုဇ္ဈတိ (က) ၂-မ ၁-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၁-၂၀၈၊ အဘိ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌေသု။

နယေန ဝုတ္တာယ အဋ္ဌဝတ္ထုကာယ ဝိမတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တဿာ ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗဝိစိကိစ္ဆိတာနိ ပဟိနာနိ ဟောန္တိ။ တဉ္စိ နေသံ မူလံ။ “ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလေန သုဒ္ဓိ ဝတေန သုဒ္ဓိ”တိ ဧဝမာဒိသု^၁ အာဂတံ ဂေါသီလကုက္ကုရသီလာဒိကံ သီလံ ဂေါဝတကုက္ကုရဝတာဒိကဉ္စ ဝတံ “သီလဗ္ဗတ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တဿ ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗမ္ပိ နဂ္ဂိယမုဏ္ဍိကာဒိ အမရတပံ ပဟိနံ ဟောတိ။ တဉ္စိ တဿ မူလံ။ တေန သဗ္ဗာဝသာနေ ဝုတ္တံ “ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ။ ဒုက္ခဒဿနသမ္ပဒါယ စေတ္ထ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သမုဒယဒဿနသမ္ပဒါယ ဝိစိကိစ္ဆိတံ၊ မဂ္ဂဒဿနနိဗ္ဗာနဒဿနသမ္ပဒါယ သီလဗ္ဗတံ ပဟိယတိတိ ဝိညာတဗ္ဗံ။

၂၃၄။ ဧဝမဿ ကိလေသဝဋ္ဋပ္ပဟာနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တသ္မိံ ကိလေသ-
ဝဋ္ဋေ သတိ ယေန ဝိပါကဝဋ္ဋေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တပ္ပဟာနာ တဿာပိ ပဟာနံ
ဒီပေန္တော အာဟ “စတူဟပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော”တိ။ တတ္ထ စတ္တာရော
အပါယာ နာမ နိရယတိရစ္ဆာနပေတ္တိဝိသယအသုရကာယာ၊ တေဟိ ဒေသ သတ္တ
ဘဝေ ဥပါဒိယန္တောပိ ဝိပ္ပမုတ္တောတိ အတ္ထော။

ဧဝမဿ ဝိပါကဝဋ္ဋပ္ပဟာနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယံ ဣမဿ ဝိပါကဝဋ္ဋဿ
မူလဘူတံ ကမ္မဝဋ္ဋံ၊ တဿာပိ ပဟာနံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဆစ္စာဘိဌာနာနိ
အဘဗ္ဗ ကာတု”န္တိ။ တတ္ထ အဘိဌာနာနိတိ ဩဋ္ဌာရိကဋ္ဌာနာနိ၊ တာနိ ဒေသ
ဆ အဘဗ္ဗော ကာတုံ။ တာနိ စ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊
ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာ”တိအာဒိနာ၊
နယေန ဧကကနိပါတေ ဝုတ္တာနိ မာတုဃာတပိတုဃာတအရဟန္တဃာတ-
လောဟိတုပ္ပါဒသံဃဘေဒအညသတ္တာရုဒ္ဓေသကမ္မာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တာနိ ဟိ
ကိဉ္စာပိ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော အရိယသာဝကော ကုန္တကိပိလ္လိကမ္ပိ ဇီဝိတာ န ဝေါရော-
ပေတိ၊ အပိစ ခေါ ပန ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ ဝိဂရဟဏတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ ပုထုဇ္ဇနော
ဟိ အဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နတ္တာ ဧဝံမဟာသာဝဇ္ဇာနိ အဘိဌာနာနိပိ ကရောတိ၊ ဒဿန-
သမ္ပန္နော ပန အဘဗ္ဗော တာနိ ကာတုန္တိ။ အဘဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ စေတ္ထ ဘဝန္တရေပိ
အကရဏဒဿနတ္ထံ။ ဘဝန္တရေပိ ဟိ ဒေသ အတ္တနော အရိယသာဝကဘာဝံ
အဇာနန္တောပိ ဓမ္မတာယံ ဧဝံတောနိ ဝါ ဆ၊ ပကတိပါဏာတိပါတာဒိနိ ဝါ
ပဉ္စ ဝေရာနိ အညသတ္တာရုဒ္ဓေသေန သဟ ဆ ဌာနာနိ န ကရောတိ၊ ယာနိ
သန္ဓာယ ဧကစ္စေ “ဆဆာဘိဌာနာနိ”တိ^၂ ပဌန္တိ။ မတမစ္ဆဂ္ဂါဟာဒယော စေတ္ထ
အရိယသာဝကဂါမဒါရကာနံ နိဒဿနံ။

၁-အဘိ ၁-၂၄၁၊ အဘိ ၂-၃၀၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-အံ ၁-၂၀၊ မ ၃-၁၁၀၊ အဘိ ၂-၃၄၉-ပိဋ္ဌေသု။

၃-ဆ စာဘိဌာနာနိတိ (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ ဘဂဝါ သတ္တ ဘဝေ အာဒိယတောပိ အရိယသာဝကဿ အညေဟိ အပ္ပဟိနဘဝါဒါနေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဝိသိဋ္ဌဂုဏဝသေန သံဃရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “**ဣဒဗ္ဗိ သံဃေ**”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၅။ ဧဝံ သတ္တ ဘဝေ အာဒိယတောပိ အညေဟိ အပ္ပဟိနဘဝါဒါနေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဝိသိဋ္ဌဂုဏဝသေန သံဃာမိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ “န ကေဝလံ ဒဿနသမ္ပန္နော ဆ အဘိဋ္ဌာနာနိ အဘဗ္ဗော ကာတုံ၊ ကိံ ပန အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ပါပံ ကမ္မံ ကတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာဒနာယပိ အဘဗ္ဗော”တိ ပမာဒဝိဟာရိနောပိ ဒဿနသမ္ပန္နဿ ကတပဋိစ္ဆာဒနာဘာဝဂုဏေန ဝတ္တုမာရဒွေ၊ “**ကိဉ္ဇာပိ သော ကမ္မံ ကရေတိ ပါပကံ**”န္တိ။

တဿတ္ထော—သော ဒဿနသမ္ပန္နော ကိဉ္ဇာပိ သတိသမ္ပောသေန ပမာဒဝိဟာရံ အာဂမ္မ ယံ တံ ဘဂဝတာ လောကဝဇ္ဇသဉ္ဇိစ္စာနတိက္ကမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ယံ မယာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တိ”တိ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ ကုဋိကာရ-သဟသေယျာဒိံ ဝါ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဝိတိက္ကမသင်္ခါတံ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋံ **ကာယေန ပါပကမ္မံ ကရေတိ**၊ ပဒသောဓမ္မဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဓမ္မဒေသနာသမ္ပပ္ပလာပဖရ-သဝစနာဒိံ ဝါ **ဝါစာယ၊ ဥဒ စေတသာ** ဝါ ကတ္တမိ လောဘ-ဒေါသုပ္ပါဒနဇာတရူပါဒိသာဒိယနံ စိဝရာဒိပရိဘောဂေသု အပစ္စဝေက္ခ-ဏာဒိံ ဝါ ပါပကမ္မံ ကရေတိ။ **အဘဗ္ဗော သော တဿ ပဋိစ္ဆဒါယ**၊ န သော တံ “ဣဒံ အကပ္ပိယမကရဏီယ”န္တိ ဇာနိတွာ မုဟုတ္တမ္ပိ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တံဇာဏညေဝ ပန သတ္တရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရိသု အာဝိ ကတွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရေတိ၊ “န ပုန ကရိဿာမိ”တိ ဧဝံ သံဝရိတဗ္ဗံ ဝါ သံဝရတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **အဘဗ္ဗတာ ဒိဋ္ဌပဒဿ ဝုတ္တာ**၊ ဧဝရူပံ ပါပကမ္မံ ကတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာ-ဒါယ ဒိဋ္ဌနိဗ္ဗာနပဒဿ ဒဿနသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ အဘဗ္ဗတာ ဝုတ္တာတိ အတ္ထော။

ကထံ—

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒဟရော ကုမာရော မန္တော ဥတ္တာန-သေယျကော ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ အင်္ဂါရံ အက္ကမိတွာ ဒိပ္ပမေဝ

ပဋိသံဟရတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မတာ သော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကိဉ္ဇာပိ တထာရူပိံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ယထာရူပါယ အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ ပညာယတိ၊ အထ ခေါ နံ ဒိပ္ပမေဝ သတ္တရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု ဒေသေတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိကရောတိ၊ ဒေသေတွာ ဝိဝရိတွာ ဥတ္တာနိကတွာ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ”တိ ၁။

ဧဝံ ဘဂဝါ ပမာဒဝိဟာရိနောပိ ဒဿနသမ္ပန္နဿ ကတပဋိစ္ဆာဒနာဘာဝ-
ဂုဏေန သံဃရတနဿ ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ
ပယုဉ္ဇတိ “**ဣဒမ္ပိ သံဃေ**”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမ-
နုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၆။ ဧဝံ သံဃပရိယာပန္နာနံ ပုဂ္ဂလာနံ တေန တေန ဂုဏပ္ပကာရေန
သံဃာမိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ ယွာယံ ဘဂဝတာ ရတနတ္ထယဂုဏံ ဒီပေန္တေန
ဣဓ သင်္ခေပေန အညတြိ စ ဝိတ္တာရေန ပရိယတ္တိဓမ္မော ဒေသိတော၊ တမ္ပိ
နိဿာယ ပုန ဗုဒ္ဓါမိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတ္တုမာရဒ္ဓေါ “**ဝနပ္ပုရဗ္ဗေ ယထ ဖုဿိ-
တဂ္ဂေ**”တိ။ တတ္ထ အာသန္နသန္တိဝေသဝတ္ထိတာနံ ရုက္ခာနံ သမူဟော ဝနံ၊
မူလသာရဖေဂ္ဂုတစသာခါပလာသေဟိ ပဝုဇော ဂုဗ္ဗော ပဂုဗ္ဗော၊ ဝနေ
ပဂုဗ္ဗော? **ဝနပ္ပုရဗ္ဗော**၊ သွာယံ “ဝနပ္ပုရဗ္ဗေ”တိ ဝုတ္တော။ ဧဝမ္ပိ ဟိ ဝတ္တု လဗ္ဘတိ
“အတ္ထိ သဝိတက္ကသဝိစာရေ၊ အတ္ထိ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တေ၊ သုခေ ဒုက္ခေ
ဇီဝေ”တိအာဒိသု ဝိယ။ **ယထာ**တိ ဩပမ္မဝစနံ ၂။ ဖုဿိတာနိ အဂ္ဂါနိ အဿာတိ
ဖုဿိတဂ္ဂေါ၊ သဗ္ဗသာခါပသာခါသု သဉ္ဇာတပုပ္ဖေါတိ အတ္ထော။ သော
ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော “**ဖုဿိတဂ္ဂေ**”တိ ဝုတ္တော။ **ဂိမ္မာန မာသေ ပဌမသ္မိံ**
ဂိမ္မေတိ ယေ စတ္တာရော ဂိမ္မမာသာ ၃၊ တေသံ စတုန္တံ ဂိမ္မာနံ ဧကသ္မိံ မာသေ။
ကတမသ္မိံ မာသေ ဣတိ စေ? **ပဌမသ္မိံ ဂိမ္မေ**၊ စိတြမာသေတိ အတ္ထော။
သော ဟိ “**ပဌမဂိမ္မော**”တိ စ “**ဗာလဝသန္တော**”တိ စ ဝုစ္စတိ။ တတော ပရံ
ပဒတ္ထတော ပါကဋ္ဌမေဝ။

အယံ ပနေတ္ထပိဏ္ဏတ္ထော—ယထာ ပဌမဂိမ္မာနာမကေ ဗာလဝသန္တေ နာနာ-
ဝိဓရက္ခဂဟနေ ဝနေ ၄ သုပုပ္ဖိတဂ္ဂသာခေါ တရုဏရက္ခဂစ္ဆပရိယာယနာမော
ပဂုဗ္ဗော အတိဝိယ သဿိရိကော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ခန္ဓာယတနာဒီဟိ

၁-မ ၁-၃၉၉-ပိဋ္ဌေ။	၂-ဥပမာဝစနံ (သျှာ)
၃-ဂိမ္မာနမာသာ (သီ)၊ ဂိမ္မာနံ မာသာ (က)	၄-နာနာဝိဓရက္ခေ ဂဟနဝနေ (သီ)
သုတ္တနိပါတ-ဌ ၁-၁၉	

သတိပဋ္ဌာနသမ္ပပ္ပဓာနာဒီဟိ သီလသမာဓိက္ခန္ဓာဒီဟိ ဝါ နာနပ္ပကာရေဟိ အတ္တပ္ပဘောဒပုဗ္ဗေဟိ အတိဝိယ သဿိရိကတ္တာ တထူပမံ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂဒီပန-
 တော နိဗ္ဗာနဂါမိ° ပရိယတ္တိဓမ္မဝရံ နေဝ လာဘဟေတု န သက္ကာရာဒိဟေတု၊
 ကေဝလံ ဟိ မဟာကရုဏာယ အတ္တုဿာဟိတဟဒယော သတ္တာနံ ပရမံ-
 ဟိတာယ အဒေသယီတိ။ ပရမံဟိတာယာတိ ဧတ္ထ စ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ
 အနုနာသိကော၊ အယံ ပနတ္ထော “ပရမဟိတာယ နိဗ္ဗာနာယ အဒေသယီ”တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမံ သုပုပ္ဖိဘဂ္ဂဝနပ္ပဂုဗ္ဗသဒိသံ ပရိယတ္တိဓမ္မံ ဝတော ဣဒါနိ
 တမေဝ နိဿာယ ဗုဒ္ဓါဓိဋ္ဌာနံ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “**ဣဒမ္ပိ ပုဗ္ဗေ**”တိ။
 တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကေဝလံ ပန ဣဒမ္ပိ ယထာ-
 ဝုတ္တပ္ပကာရပရိယတ္တိဓမ္မသင်္ခါတံ ပုဗ္ဗေ ရတနံ ပဏီတန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။
 ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ
 ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၇။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပရိယတ္တိဓမ္မေန ဗုဒ္ဓါဓိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတော ဣဒါနိ
 လောကုတ္တရဓမ္မေန ဝတ္ထုမာရဒ္ဓေါ “**ဝရော ဝရည**”တိ။ တတ္ထ ဝရောတိ
 ပဏီတာမိမုတ္တိကေဟိ ဣစ္ဆိတော “အဟော ဝတ မယမ္ပိ ဧဝရူပါ အဿာ-
 မာ”တိ၊ ဝရဂုဏယောဂတော ဝါ ဝရော၊ ဥတ္တမော သေဋ္ဌောတိ အတ္ထော။
ဝရညတိ နိဗ္ဗာနည။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဥတ္တမဋ္ဌေန ဝရံ၊ တဉ္စေသ
 ဗောဓိမူလေ သယံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ အညာသိ။ **ဝရဒေါ**တိ ပဉ္စဝဂ္ဂိယ-
 ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယဇဉ်လာဒီနံ အညေသဉ္စ ဒေဝမနုဿာနံ နိဗ္ဗေဘာဂိယဝါသနာ-
 ဘာဂိယဝရဓမ္မဒါယီတိ အတ္ထော။ **ဝရာဟရော**တိ ဝရဿ မဂ္ဂဿ အာဟ-
 ဋတ္တာ ဝရာဟရောတိ ဝုစ္စတိ။ သော ဟိ ဘဂဝါ ဒီပင်္ကရတော ပဘုတိ
 သမတိ°သ ပါရမိယော ပူရေန္တော ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတံ
 ပုရာဏံ မဂ္ဂဝရံ အာဟရိ၊ တေန ဝရာဟရောတိ ဝုစ္စတိ။ အပိစ သဗ္ဗညုတ-
 ညာဏပဋိလာဘေန ဝရော၊ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာယ ဝရည၊ သတ္တာနံ ဝိမုတ္တိ-
 သုခဒါနေန ဝရဒေါ၊ ဥတ္တမပဋိပဒါဟရဏေန ဝရာဟရော၊ ဧတေဟိ
 လောကုတ္တရဂုဏေဟိ အဓိကဿ ကဿစိ အဘာဝတော **အနုတ္တရော**။

အပရော နယော—ဝရော ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန၊ ဝရည ပညာဓိ-
 ဋ္ဌာနပရိပူရဏေန၊ ဝရဒေါ စာဂါဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန၊ ဝရာဟရော သစ္စာဓိ-
 ဋ္ဌာနပရိပူရဏေန၊ ဝရံ မဂ္ဂသစ္စမာဟရိတိ။ တထာ ဝရော ပုညဿယေန၊
 ဝရည ပညဿယေန၊ ဝရဒေါ ဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထိကာနံ တဒုပါယသမ္ပဒါနေန၊

ဝရာဟရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထိကာနံ တဒုပါယာဟရဏေန၊ အနုတ္တရော တတ္ထ တတ္ထ အသဒိသတာယ၊ အတ္တနာ ဝါ အနာစရိယကော ဟုတွာ ပရေသံ အာစရိယဘာဝေန၊ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ သာဝကဘာဝတ္ထိကာနံ တဒတ္ထာယ သွာခါတတာဒိဂုဏယုတ္တဿ ဝရဓမ္မဿ ဒေသနတော။ သေသံ ဂုတ္တနယ-မေဝါတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ နဝိဓေန လောကုတ္တရဓမ္မေန အတ္တနော ဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓါဓိဋ္ဌာနံ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇတိ “ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ”တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တနယေန ဝေဒိတဗျော။ ကေဝလံ ပန ယံ ဝရံ နဝ-လောကုတ္တရဓမ္မံ ဧသ အညာသိ၊ ယဉ္စ အဒါသိ၊ ယဉ္စ အာဟရိ၊ ယဉ္စ အဒေ-သယိ၊ ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတန္တိ ဧဝံ ယောဇေတုဗ္ဗံ။ ဣမိဿာပိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

၂၃၈။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပရိယတ္တိဓမ္မံ လောကုတ္တရဓမ္မဉ္စ နိဿာယဒ္ဓိဟိ ဂါထာဟိ ဗုဒ္ဓါဓိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတွာ ဣဒါနိ ယေ တံ ပရိယတ္တိဓမ္မံ အဿောသုံ၊ သုတာနု-သာရေန စ ပဋိပဇ္ဇိတွာ နဝပ္ပကာရမ္ပိ လောကုတ္တရဓမ္မံ အဂ္ဂိမိသုံ၊ တေသံ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိဂုဏံ နိဿာယ ပုန သံဃာဓိဋ္ဌာနံ သစ္စံ ဝတ္ထုမာ-ရဒ္ဓေါ “ဒိဏံ ပုရာဏ”န္တိ။ တတ္ထ ဒိဏန္တိ သမုစ္ဆန္တိ။ ပုရာဏန္တိ ပုရာတနံ။ နဝန္တိ သမ္ပတိ ဝတ္ထမာနံ။ နတ္ထိသမ္ဘဝန္တိ အဝိဇ္ဇမာနပါတုဘာဝံ။ ဝိရတ္တ-စိတ္တာဘိ ဝိဂဘရာဂစိတ္တာ။ အာယတိကေ ဘဝသ္မိန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ပုန ဗ္ဗဝေ။ တေတိ ယေသံ ဒိဏံ ပုရာဏံ နဝံ နတ္ထိသမ္ဘဝံ၊ ယေ စ အာယတိကေ ဘဝသ္မိ-ဝိရတ္တစိတ္တာ၊ တေ ဒိဏာသဝါ ဘိက္ခု။ ဒိဏဗိဇာတိ ဥစ္ဆန္နဗိဇာ။ အဝိရုဋ္ဌိ-ဆန္ဒာဘိ ဝိရုဋ္ဌိသန္တဝိရဟိတာ။ နိဗ္ဗန္တိတိ ဝိဇ္ဈာယန္တိ။ ဝိရာတိ မိတိသမ္ပန္နာ။ ယထာယံ ပဒီပေါတိ အယံ ပဒီပေါ ဝိယ။

ကို ဂုတ္တံ ဟောဘိ—ယံ တံ သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓမ္ပိ ပုရာဏံ အတိတ-ကာလိကံ ကမ္မံ တဏှာသိနေဟဿ အပ္ပဟိနတ္တာ ပဋိသန္ဓိအာဟရဏသမတ္တ-တာယ အဒိဏံယေဝ ဟောတိ။ တံ ပုရာဏံ ကမ္မံ ယေသံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန တဏှာသိနေဟဿ သောသိတတ္တာ အဂ္ဂိနာ ဒဗ္ဗဗိဇမိဝ အာယတိ ဝိပါကဒါနာ-သမတ္တဘာယ ဒိဏံ။ ယဉ္စ နေသံ ဗုဒ္ဓပူဇာဒိဝသေန ဣဒါနိ ပဝတ္ထမာနံ ကမ္မံ နဝန္တိ ဂုစ္စတိ၊ တဉ္စ တဏှာပဟာနေနေဝ ဆိန္နမူလပါဒပပုပ္ဖမိဝ အာယတိ ဖလဒါနာသမတ္တဘာယ ယေသံ နတ္ထိသမ္ဘဝံ၊ ယေ စ တဏှာပဟာနေနေဝ အာယတိကေ ဘဝသ္မိ ဝိရတ္တစိတ္တာ၊ တေ ဒိဏာသဝါ ဘိက္ခု “ကမ္မံ ခေတ္တံ

ဝိညာဏံ ဗိဇ္ဇန္တိ” နှိစ္ဆာန် ရုက္ခဿ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ ကမ္မက္ခယေနော ခိဏတ္တာ ခိဏဗိဇာ။ ယောဝိ ပုဗ္ဗေ ပုနုပ္ပဝသင်္ခါတာယ ဝိရုဋ္ဌိယာ ဆန္ဒော အဟောသိ၊ တဿာဝိ သမုဒယပ္ပဟာနေနေဝ ပဟိနတ္တာ ပုဗ္ဗေ ဝိယ စုတိကာလေ အသမ္ဘဝေန အဝိရုဋ္ဌိဆန္ဒာ မိတိသမ္ပန္နတ္တာ မိရာ စရိမဝိညာဏနိရောဓေန ယထာယံ ပဒီပေါ နိဗ္ဗုတော၊ ဧဝံ နိဗ္ဗန္တိ၊ ပုနု “ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ” တိ ဧဝမာဒိ” ပညတ္တိပထံ အစ္စေန္တိတိ။ တသ္မိံ ကိရ သမယေ နဂရဒေဝတာနံ ပူဇနတ္ထာယ ဇာလိတေသု ပဒီပေသု ဧကော ပဒီပေါ ဝိဇ္ဈာယိ၊ တံ ဒဿေန္တော အာဟ “ယထာယံ ပဒီပေါ” တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ယေ တံ ပုရိမာဟိ ဒွိဟိ ဂါထာဟိ ဂုတ္တံ ပရိယတ္တိဓမ္မံ အဿောသုံ၊ သုတာနုသာရေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတွာ နဝပ္ပကာရဗ္ဗိ လောကုတ္တရဓမ္မံ အဓိဂမိ” သု၊ တေသံ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိဂုဏံ ဝတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဂုဏံ နိဿာယ သံဃာမိဋ္ဌာနံ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇန္တော ဒေသနံ သမာပေသိ “ဣဒမ္ပိ သံဃေ” တိ။ တဿတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗျော၊ ကေဝလံ ပန ဣဒမ္ပိ ယထာဂုတ္တေန ပကာရေန ခိဏာသဝဘိက္ခုနံ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ သံဃေ ရတနံ ပဏီတန္တိ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣမိဿာဝိ ဂါထာယ အာဏာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသု အမနုဿေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ရာဇကုလဿ သောတ္ထိ အဟောသိ၊ သဗ္ဗုပဒ္ဒဝါ ဂူပသမိ” သု၊ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။

၂၃၉-၂၄၁။ အထ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော “ဘဂဝတာ ရတနတ္ထယဂုဏံ နိဿာယ သစ္စဝစနံ ပယုဉ္ဇမာနေန နာဂရဿ သောတ္ထိ ကတာ၊ မယာဝိ နာဂရဿ သောတ္ထိတ္ထံ ရတနတ္ထယဂုဏံ နိဿာယ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗ” နှိ စိန္တေတွာ အဝသာနေ ဂါထာတ္ထယံ အဘာသိ “ယာနိစ ဘူတာနိ” တိ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓေါ ယထာ လောကဟိတတ္ထာယ ဥဿုက္ကံ အာပန္နေဟိ အာဂန္တဗ္ဗံ၊ တထာ အာဂတတော၊ ယထာ စ ဧတေဟိ ဂန္တဗ္ဗံ၊ တထာ ဂတတော၊ ယထာ ဝါ ဧတေဟိ အာဇာနိတဗ္ဗံ၊ တထာ အာဇာနနတော၊ ယထာ စ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ တထာ ဇာနနတော၊ ယဉ္စ တထေဝ ဟောတိ၊ တဿ ဂဒနတော စ “တထာဂတော” တိ ဂုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ သော ဒေဝမနုဿေဟိ ပုပ္ဖဂန္ဓာဒိနာ ဗဟိနိဗ္ဗတ္တေန ဥပကရဏေန၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တာဒိနာ စ အတ္တနိ နိဗ္ဗတ္တေန အတိဝိယ ပူဇိတော၊ တသ္မာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သဗ္ဗဒေဝပရိသံ အတ္တနာ သဒ္ဓိ”

သမ္ပိဏ္ဍေတွာ အာဟ “တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ၊ ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူ”တိ။

ယသ္မာ ပန ဓမ္မေ မဂ္ဂဓမ္မော ယထာ ယုဂနန္တံ သမထဝိပဿနာဗလေန ဂန္တဗ္ဗံ ကိလေသပက္ခံ သမုတ္တိန္တန္တေန၊ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။ နိဗ္ဗာနဓမ္မောပိ ယထာ ဂတော ပညာယ ပဋိဝိဒ္ဓေါ သဗ္ဗဒုက္ခဝိသုဘတာယ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ တထာ အဂတော။ တသ္မာ “တထာဂတော”တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ စ သံဃောပိ ယထာ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နေဟိ ဂန္တဗ္ဗံ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ တထာ ဂတော၊ တသ္မာ “တထာဂတော”တွေဝ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ အဝသေသဂါထာဒွယေပိ တထာဂတံ ဓမ္မံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူ၊ တထာဂတံ သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူတိ ဝုတ္တံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဧဝံ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဣမံ ဂါထာတ္ထယံ ဘာသိတွာ ဘဂဝန္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒေဝပုရမေဝ ဂတော သဒ္ဓိံ ဒေဝပရိသာယ။ ဘဂဝါ ပန တဒေဝ ရတနသုတ္တံ ဒုတိယဒိဝသေပိ ဒေသေသိ၊ ပုန စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ယာဝ သတ္တမံ ဒိဝသံ ဒေသေသိ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တထေဝ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဘဂဝါ အမုမာသမေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရိတွာ ရာဇုနံ “ဂစ္ဆာမာ”တိ ပဋိဝေဒေသိ၊ တတော ရာဇာနော ဒိဂုဏေန သက္ကာရေန ပုန တိဟိ ဒိဝသေဟိ ဘဂဝန္တံ ဂင်္ဂါတိရံ နယိံသုံ။ ဂင်္ဂါယံ နိဗ္ဗတ္တာ နာဂရာဇာနော စိန္တေသုံ “မနုဿာ တထာဂတဿ သက္ကာရံ ကရေန္တိ၊ မယံ ကိံ န ကရိဿာမာ”တိ သုဝဏ္ဏရတမဏိမယာ နာဝါယော မာပေတွာ သုဝဏ္ဏရတမဏိမယေ ဧဝ ပလ္လင်္ကေ ပညာပေတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္စန္ဒံ ဥဒကံ ကရိတွာ “အမှာကံ အနုဂ္ဂဟံ ကရေထာ”တိ ဘဂဝန္တံ ဥပဂတာ။ ဘဂဝါ အဓိဝါသေတွာ ရတနနာဝမာရူဠော ပဉ္စ စ ဘိက္ခုသတာနိ သကံ သကံ နာဝံ။ နာဂရာဇာနော ဘဂဝန္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန နာဂဘဝနံ ပဝေသေသုံ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ သဗ္ဗရတ္ထိံ နာဂပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ ဒုတိယဒိဝသေ ဒိဗ္ဗေဟိ ခါဒနိယဘောဇနိယေဟိ မဟာဒါနံ အဒိသု၊ ဘဂဝါ အနုမောဒိတွာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိ။

ဘူမဋ္ဌာ ဒေဝါ “မနုဿာ စ နာဂါစ တထာဂတဿ သက္ကာရံ ကရေန္တိ၊ မယံ ကိံ န ကရိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ဝနဂုဗ္ဗရုက္ခပဗ္ဗတာဒိသု ဆတ္တာတိ-ဆတ္တာနိ ဥက္ခိပိံသု။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မဘဝနံ၊ တာဝ

မဟာသက္ကာရဝိသေသော နိဗ္ဗတ္တိ။ ဗိမ္ဗိသာရောပိ လိစ္ဆဝီဟိ အာဂတကာလေ ကဘသက္ကာရတော ဒိဂုဏမကာသိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ပဉ္စဟိ ဒိဝသေဟိ ဘဂဝန္တံ ရာဇဂဟံ အာနေသိ။

ရာဇဂဟမနုပ္ပတ္တေ ဘဂဝတိ ပစ္ဆိမာဘတ္တံ မဏ္ဍလမာဠေ သန္ဓိပတိတာနံ ဘိက္ခုနံ အယမန္တရကထာ ဥဒပါဒိ “အဟော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာနုဘာဝေါ၊ ယံ ဥဒ္ဓိဿ ဂင်္ဂါယ ဩရတော စ ပါရတော စ အဋ္ဌယောဇနော ဘူမိဘာဂေါ နိန္ဒန္တ ထလန္တ သမံ ကတွာ ဝါလုကာယ ဩကိရ်တွာ ပုဗ္ဗေဟိ သဉ္ဇန္တော၊ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္ဇန္တံ၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ဆတ္တာတိဆတ္တာနံ ဥဿိတာနိ”တိ။ ဘဂဝါ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ ဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမိဘွာ တင်္ခဏာနုရူပေန ပါဠိဟာရိယေန ဂန္ဓာ မဏ္ဍလမာဠေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ။ ဘိက္ခု သဗ္ဗံ အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ “န ဘိက္ခဝေ အယံ ပူဇာဝိသေသော မယံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ န နာဂဒေဝဗြဟ္မာနုဘာဝေန၊ အပိစ ခေါ ပုဗ္ဗေ အပ္ပမတ္တကပရိစ္စာဂါနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ ဘိက္ခု အာဟံသု “န မယံ ဘန္တေ တံ အပ္ပမတ္တကံ ပရိစ္စာဂံ ဇာနာမ၊ သာဓု နော ဘဂဝါ တထာ ကထေတု၊ ယထာ မယံ တံ ဇာနေယျာမာ”တိ။

ဘဂဝါ အာဟ—ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ တက္ကသိလာယံ သင်္ခေါ နာမ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ၊ တဿ ပုတ္တော သုသီမော နာမ မာဏဝေါ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော ဝယေန၊ သော ဧကဒိဝသံ ပိတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ တံ ပိတာ အာဟ “ကိံ တာတ သုသီမာ”တိ။ သော အာဟ “ဣစ္ဆာမာံ တာတ ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတု”န္တိ။ “တေန ဟိ တာတ သုသီမ အသုကော နာမ ဗြာဟ္မဏော မမ သဟာယကော၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဥဂ္ဂဏှာဟိ”တိ ကဟာပဏသဟဿံ အဒါသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော အဘိဝါဒေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ ဥပစာရယုတ္တေန ဝိမိနာ အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိဝါဒေတွာ အတ္တာနံ နိဝေဒေသိ။ အာစရိယော “မမ သဟာယကဿ ပုတ္တော”တိ မာဏဝံ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ သဗ္ဗံ ပါဟုနေယျမကာသိ။ သော အဒ္ဓါနကိလမထံ ပဋိဝိနောဒေတွာ တံ ကဟာပဏသဟဿံ အာစရိယဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဩကာသံ ယာစိ၊ အာစရိယော ဩကာသံ ကတွာ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။

သော လဟုဉ္စ ဂဏှန္တော ဗဟုဉ္စ ဂဏှန္တော ဂဟိတဂဟိတဉ္စ သုဝဏ္ဏ-
 ဘာဇနေ ပက္ခိတ္တံသံ သီဟတေလံ အဝိနဿမာနံ ဓာရေန္တော ဒွါဒသဿိကံ
 သိပ္ပံ ကတိပယမာသေနေဝ ပရိယောသာပေသိ။ သော သဇ္ဈာယံ ကရေန္တော
 အာဒိမဇ္ဈိယေဝ ပဿတိ၊ နော ပရိယောသာနံ။ အထ အာစရိယံ ဥပသင်္က-
 မိတွာ အာဟ “ဣမဿ သိပ္ပဿ အာဒိမဇ္ဈိယေဝ ပဿာမိ၊ ပရိယောသာနံ န
 ပဿာမိ”တိ။ အာစရိယော အာဟ “အဟမ္ဘိ တာတ ဧဝမေဝါ”တိ။ အထ
 ကော အာစရိယံ ဣမဿ သိပ္ပဿ ပရိယောသာနံ ဇာနာတိတိ။ ဣသိပတနေ
 တာတ ဣသယော အတ္ထိ၊ တေ ဇာနေယျန္တိ။ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆာမိ
 အာစရိယာတိ။ ပုစ္ဆ တာတ ယထာသုခန္တိ။ သော ဣသိပတနံ ဂန္တော ပဇ္ဇေက-
 ဗုဒ္ဓေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “အာဒိမဇ္ဈိပရိယောသာနံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမာ-
 ဝုသော ဇာနာမာတိ။ တံ မမ္ဘိ သိက္ခာပေထာတိ။ တေန ဟာဝုသော ပဗ္ဗဇာဟိ၊
 န သက္ကာ အပဗ္ဗဇိတေန သိက္ခိတုန္တိ။ သာဓု ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေထ ဝါ မံ၊ ယံ ဝါ
 ဣစ္ဆယ၊ တံ ကတွာ ပရိယောသာနံ ဇာနာပေထာတိ။ တေ တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ
 ကမ္မဋ္ဌာနေ နိယောဇေတုံ အသမတ္တာ “ဧဝံ တေ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပါရုပိ-
 တဗ္ဗ”န္တိအာဒိနာ နယေန အဘိသမာစာရိကံ သိက္ခာပေသံ။ သော တတ္ထ
 သိက္ခန္တော ဥပနိဿယသမ္ပန္နတ္တာ န စိရေနေဝ ပဇ္ဇေကဗောဓိ အဘိသမ္ပန္နိ။
 သကလဗာရာဏသိယံ “သုသီမပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓေါ”တိ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ
 လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော သမ္ပန္နပရိဝါရော။ သော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကဿ
 ကမ္မဿံ ကတတ္တာ န စိရေနေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ တဿ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါ စ မဟာ-
 ဇနကာယော စ သရီရကိစ္စံ ကတွာ ဓာတုယော ဂဟေတွာ နဂရဒွါရေ ဖူပံ
 ပတိဋ္ဌာပေသံ။

အထ ခေါ သင်္ခေါ ပြာဟူဏော “ပုတ္တော မေ စိရဂတော၊ န စဿ ပဝတ္ထိံ
 ဇာနာမိ”တိ ပုတ္တံ ဒဠုကာမော တက္ကသိလာယ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန
 ဗာရာဏသိံ ပတွာ မဟာဇနကာယံ သန္တိပတိတံ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ ဗဟူသု
 ဧကောပိ မေ ပုတ္တဿ ပဝတ္ထိံ ဇာနိဿတိ”တိ စိန္တေန္တော ဥပသင်္ကမိတွာ
 ပုစ္ဆိ “သုသီမော နာမ မာဏုဝေါ ဣဓ အာဂတော အတ္ထိ၊ အပိ န တဿ
 ပဝတ္ထိံ ဇာနာထာ”တိ။ တေ “အာမ ပြာဟူဏ ဇာနာမ၊ အသ္မိံ နဂရေ
 ပြာဟူဏဿ သန္တိကေ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဟုတွာ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ
 ပဗ္ဗဇိက္ခာ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ အနုပုဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိ-
 နိဗ္ဗာယိ၊ အယမဿ ဖူပေါ ပတိဋ္ဌာပိတော”တိ အာဟံသု။ သော ဘူမိ

ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ ရောဒိတွာ စ ပရိဒေဝိတွာ စ တံ စေတိယင်္ဂဏံ ဂန္ဓာ
တိဏာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဥတ္တရသာဋကေန ဝါလုကံ အာနေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓစေတိ-
ယင်္ဂဏေ အာကိရိတွာ ကမဏ္ဍလုတော ဥဒကေန သမန္တတော ဘူမိံ ပရိပ္ပေါ-
သိတွာ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇံ ကတွာ ဥတ္တရသာဋကေန ပဋ္ဌာကံ အာရောပေတွာ
ထူပဿ ဥပရိ အတ္တနော ဆတ္တံ ဗန္ဓိတွာ ပက္ကာမိတိ။

ဧဝံ အတိတံ ဒဿေတွာ တံ ဇာတကံ ပစ္စုပ္ပန္နေန အနုသန္ဓေန္တော ဘိက္ခုနံ
ဓမ္မကထံ ကထေသိ “သိယာ ခေါ ပန ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဧဝမဿ ‘အညော နှန
တေန သမယေန သင်္ခါ မြာဟ္မဏော အဟောသိ’တိ၊ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အဟံ တေန သမယေန သင်္ခါ မြာဟ္မဏော အဟောသိ’၊ မယာ
သုသိမဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ စေတိယင်္ဂဏေ တိဏာနိ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ၊ တဿ မေ
ကမ္မဿ နိဿန္ဓေန အဋ္ဌယောဇနမဂ္ဂံ ဝိဂတခါဏုကဏ္ဍကံ ကတွာ သမံ
သုဒ္ဓမကံသု၊ မယာ တတ္ထ ဝါလုကာ ဩကိဏ္ဍာ၊ တဿ မေ နိဿန္ဓေန အဋ္ဌ-
ယောဇနမဂ္ဂေ ဝါလုကံ ဩကိရိ’သု။ မယာ တတ္ထ ဝနကုသုမေဟိ ပူဇာ ကတာ၊
တဿ မေ နိဿန္ဓေန နဝယောဇနမဂ္ဂေ ထလေ စ ဥဒကေ စ နာနာပုပ္ဖေဟိ
ပုပ္ဖသန္တရံ အကံသု။ မယာ တတ္ထ ကမဏ္ဍလုဒကေန ဘူမိ ပရိပ္ပေါသိတာ၊
တဿ မေ နိဿန္ဓေန ဝေသာလိယံ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ။ မယာ တသ္မိံ
စေတိယေ ပဋ္ဌာကာ အာရောပိတာ၊ ဆတ္တဉ္စ ဗန္ဓိ၊ တဿ မေ နိဿန္ဓေန
ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ပဋ္ဌာကာ စ အာရောပိတာ၊ ဆတ္တာတိဆတ္တာနိ စ
ဥဿိတာနိ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အယံ မယံ ပူဇာဝိသေသော နေဝ ဗုဒ္ဓါ-
နုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ န နာဂဒေဝဗြဟ္မာနုဘာဝေန၊ အပိစ ခေါ အပ္ပမတ္တက-
ပရိစ္စာဂါနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ ဓမ္မကထာပရိယောသာနေ ဣမံ ဂါထ-
မဘာသိ—

“မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ၊ ပဿေ စေ ဝိပုလံ သုခံ။
စဇေ မတ္တာသုခံ မိရော၊ သမ္ပဿံ ဝိပုလံ သုခံ”န္တိ ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ရတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာမဂန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

သမာဓိကိလိန္ဒကဏ္ဍီကာနိ ဇာတိ အာမဂန္ဓသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိံ? အနုပ္ပဇ္ဇေ ဘဂဝတိ အာမဂန္ဓော နာမ မြာဟ္မဏော ပဉ္စဟိ မာဏဝကသတေဟိ သဋ္ဌိံ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗတန္တရေ အဿမံ ကာရာပေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော ဟုတွာ တတ္ထ ပဋိဝသတိ၊ န ကဒါမိ မစ္ဆမံသံ ခါဒတိ။ အထ တေသံ တာပသာနံ လောဏမ္ဗိလာဒီနိ အပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ ပဏ္ဍုရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တတော တေ “လောဏမ္ဗိလာဒိသေဝနတ္ထာယ မနုဿပထံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပစ္စန္နဂါမံ သမ္ပတ္တာ။ တတ္ထ မနုဿာ တေသု ပသိဒ္ဓိတွာ နိမန္တေတွာ ဘောဇေသုံ၊ ကတဘတ္တကိစ္စာနံ နေသံ မဉ္ဇူပိဋ္ဌပရိဘောဂဘာဇနပါဒမက္ခနာဒီနိ ဥပနေတွာ “ဧတ္ထ ဘန္တေ ဝသထ၊ မာ ဥက္ကဏ္ဍိကာ”တိ ဝသနဌာနံ ဒဿေတွာ ပက္ကမိံသု။ ဒုတိယဒိဝသေပိ နေသံ ဒါနံ ဒတွာ ပုန ဃရပဋိပါဋိယာ ဧကေကဒိဝသံ ဒါနမဒံသု။ တာပသာ စတုမာသံ တတ္ထ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလာဒိသေဝနာယ ထိရဘာဝပ္ပတ္တသရီရာ ဟုတွာ “မယံ အာဂုဿော ဂစ္ဆာမာ”တိ မနုဿာနံ အာရောစေသုံ။ မနုဿာ တေသံ ဧတလတဏ္ဍုလာဒီနိ အဒံသု၊ တေ တာနိ အာဒါယ အတ္တနော အဿမမေဝ အဂမံသု။ တဉ္စ ဂါမံ တထေဝ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ အာဂမိံသု။ မနုဿာပိ တေသံ အာဂမနကာလံ ဝိဒိတွာ ဒါနတ္ထာယ တဏ္ဍုလာဒီနိ သဇ္ဇေတွာဝ အစ္ဆန္တိ၊ အာဂုတေ စ နေ တထေဝ သမ္ပာနေန္တိ။

အထ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော အနုပ္ပဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ တတ္ထ ဝိဟရန္တော တေသံ တာပသာနံ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ တတော နိက္ခမ္မ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော စာရိကံ စရမာနော အနုပ္ပဗ္ဗေန တံ ဂါမံ အနုပ္ပတ္တော။ မနုဿာ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ မဟာဒါနာနိ အဒံသု၊ ဘဂဝါ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တေ တာယ ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပေကစ္စေ သောတာပန္နာ ဧကစ္စေ သကဒါဂါမိနော ဧကစ္စေ အနာဂါမိနော အဟေသုံ၊ ဧကစ္စေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ ဘဂဝါ ပုနဒေဝ သာဝတ္ထိံ ပဇ္ဇာဂမာသိ။ အထ တေ တာပသာ တံ ဂါမံ အာဂမိံသု၊ မနုဿာ တာပသေ ဒိသ္မာ န ပုဗ္ဗသဒိသံ ကောတူဟလမကံသု။ တာပသာ တေ ပုတ္တိံသု “ကိံ အာဂုဿော ဣမေ မနုဿာ န ပုဗ္ဗသဒိသာ၊ ကိံ န ခေါ အယံ ဂါမော ရာဇဒဏ္ဍေန ဥပဒ္ဓုတော၊ ဥဒါဟု ဒုတ္တိက္ခေန၊ ဥဒါဟု အမှေဟိ သီလာဒိဂုဏေဟိ သမ္ပန္နတရော ကောစိ ပဗ္ဗဇိတော ဣမံ ဂါမမနုပ္ပတ္တော”တိ။ တေ အာဟံသု “န ဘန္တေ ရာဇဒဏ္ဍေန၊ န ဒုတ္တိက္ခေနာယံ ဂါမော ဥပဒ္ဓုတော၊ အပိစ ပုဒ္ဓေါ

လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣဓာ-
ဂတော”တိ။

တံ သုတွာ အာမဂန္ဓတာပသော “ဗုဒ္ဓေါတိ ဂဟပတယော ဝဒေထာ”တိ။
“ဗုဒ္ဓေါတိ ဘန္တေ ဝဒါမာ”တိ တိက္ခတ္ထု ဝတွာ “ဃောသောပိ ခေါ ဧသော
ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ယဒိဗံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ အတ္တမနော အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေတွာ
ပုစ္ဆိ “ကိ” န ခေါ သော ဗုဒ္ဓေါ အာမဂန္ဓံ ဘုဉ္ဇတိ၊ န ဘုဉ္ဇတိ”တိ။ ကော
ဘန္တေ အာမဂန္ဓောတိ။ အာမဂန္ဓော နာမ မစ္ဆမံသံ ဂဟပတယောတိ။ ဘဂဝါ
ဘန္တေ မစ္ဆမံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ။ တံ သုတွာ တာပသော ဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရိ အဟောသိ
“မာဟေဝ ခေါ ပန ဗုဒ္ဓေါ သိယာ”တိ။ ပန စိန္တေသိ “ဗုဒ္ဓါနံ ပါတုဘာဝေါ
နာမ ဒုလ္လဘော၊ ဂန္ဓာ ဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ ဇာနိဿာမီ”တိ။ တတော ယေန
ဘဂဝါ ဂတော၊ တံ မဂ္ဂံ မနုဿေ ပုစ္ဆိတွာ ဝစ္ဆဂိဒ္ဓိနိ ဂါဝီ ဝိယ တုရိတုရိ-
တော သဗ္ဗတ္ထ ဧကရတ္တိဝါသေန သာဝတ္ထိံ အနုပ္ပတွာ ဇေတဝနမေဝ ပါဝိသိ
သဒ္ဓိံ သကာယ ပရိသာယ။ ဘဂဝါပိ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ
အာသနေ နိသိန္ဓော ဧဝ ဟောတိ၊ တာပသာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ တုဏှိဘူတာ
အနဘိဝါဒေတွာဝ ဧကမန္တံ နိသိဒိံသု။ ဘဂဝါ “ကစ္စိ ဝေါ ဣသယော ခမနီ-
ယ”န္တိအာဒိနာ နယေန တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္ပောဒိ၊ တေပိ “ခမနီယံ ဘော
ဂေါတမာ”တိအာဒိမာဟံသု။ တတော အာမဂန္ဓော ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ “အာမဂန္ဓံ
ဘော ဂေါတမ ဘုဉ္ဇသိ၊ န ဘုဉ္ဇသိ”တိ။ ကော သော မြာဟ္မဏ အာမဂန္ဓော
နာမာဘိ။ မစ္ဆမံသံ ဘော ဂေါတမာတိ။ ဘဂဝါ “န မြာဟ္မဏ မစ္ဆမံသံ အာမ-
ဂန္ဓော၊ အပိစ ခေါ အာမဂန္ဓော နာမ သဗ္ဗေ ကိလေသာ ပါပကာ အကုသလာ
ဓမ္မာ”တိ ဝတွာ “န မြာဟ္မဏ ဣဒါနိ တွမေဝ အာမဂန္ဓံ ပုစ္ဆိ၊ အတိတေပိ
တိဿော နာမ မြာဟ္မဏော ကဿပံ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ၊ ဧဝေ သော ပုစ္ဆိ၊ ဧဝေဿ
ဘဂဝါ ဗျာကာသိ”တိ တိဿေန စ မြာဟ္မဏေန ကဿပေန စ ဘဂဝတာ
ဝုတ္တဂါထာယော ဧဝ အာနေတွာ တာဟိ ဂါထာဟိ မြာဟ္မဏံ သညာပေန္တော
အာဟ “သာမာကစိဂ္ဂုံလကစိနကာနိ စာ”တိ။ အယံ တာဝ ဣမဿ သုတ္တဿ
ဣဓ ဥပ္ပတ္တိ။

အတိတေ ပန ကဿပေါ ကိရ ဗောဓိသတ္တော အဋ္ဌာသင်္ချေယျာနိ
ကပ္ပသတသဟဿန္တ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တဿ
မြာဟ္မဏဿ နေဝတိ နာမ မြာဟ္မဏီ၊ တဿာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ။
အဂ္ဂသာဝကောပိ တံ ဒိဝသံယေဝ ဒေဝလောကာ စဝိတွာ အနုပုရောဟိတ-
မြာဟ္မဏဿ ပဇာပတိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ တေသံ ဧကဒိဝသမေဝ

ပဋိသန္ဓိဂဟဏဉ္စ ဂဟ္တဝုဋ္ဌာနဉ္စ အဟောသိ၊ ဧကဒိဝသမေဝ ဧတေသံ ဧကဿ ကဿပေါ၊ ဧကဿ တံဿောတိ နာမမကံသု။ တေ သဟပံသုကီဠနကော ဒွေ သဟာယာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဗ္ဗိ အဂမိသု။ တိဿဿ ပိတာ ပုတ္တံ အာဏာပေသိ “အယံ တာတကဿပေါ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿတိ၊ တွမ္ပိဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘဝနိဿရဏံ ကရေယျာသိ”တိ။ သော “သာရူ”တံ ပဋိသုဏိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဥဘောပိ သမ္ပ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ အာဟ၊ ဗောဓိသတ္တော “သာရူ”တံ ပဋိသုဏိ။ တတော ဝုဗ္ဗိ အနုပုတ္တကာလေပိ တိဿော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ဧဟိ သမ္ပ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ၊ ဗောဓိသတ္တော န နိက္ခမိ။ တိဿော “န တာဝဿ ဉာဏံ ပရိပါကံ ဂတ”န္တိ သယံ နိက္ခမ္မ ဣသိပဗ္ဗဇိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညေ ပဗ္ဗတပါဒေ အဿမံ ကာရာပေတွာ ဝသတိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ အပရေန သမယေန သရေ ဌိတောယေဝ အာနာပါနဿတိံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ စတ္တာရိ ဈာနာနိ အဘိညာယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ပါသာဒေန ဗောဓိမဏ္ဍသမိပံ ဂန္ဓာ “ပုန ပါသာဒေါ ယထာဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ သော သကဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာသိ။ အပဗ္ဗဇိတေန ကိရ ဗောဓိမဏ္ဍံ ဥပဂန္တံ န သက္ကာတိ သော ပဗ္ဗဇိတွာ ဗောဓိမဏ္ဍံ ပတွာ နိသီဒိတွာ သတ္တ ဒိဝသေ ပဓာနယောဂံ ကတွာ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ သစ္စာကာသိ။

တဒါ ဣသိပတနေ ဝိသတိသဟဿာ ပဗ္ဗဇိတာ ပဋိဝသန္တိ။ အထ ကဿပေါ ဘဂဝံ၊ တေ အာမန္တေတွာ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေသိ၊ သုတ္တပရိယောသာနေ သဗ္ဗေဝ အရဟန္တာ အဟေသုံ၊ သော သုဒ္ဓံ ဘဂဝါ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝုတော တတ္ထေဝ ဣသိပတနေ ဝသတိ၊ ကိကိ စ နံ ကာသိရာဇာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏသိဝါသိ ဧကော ပုရိသော ပဗ္ဗတေ စန္ဒန- သာရာဇိနိ ဂဝေသန္တော တိဿဿ တာပသဿ အဿမံ ပတွာ တံ အဘိဝါ- ဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တာပသော တံ ဒိသ္မာ “ကုတော အာဂတော- သိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသိတော ဘန္တေတိ။ ကာ တတ္ထ ပဝတ္တိတိ။ တတ္ထ ဘန္တေ ကဿပေါ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နောတိ။ တာပသော ဒုလ္လဘဝစနံ သုတွာ ဝိဘိသောမနဿဇာတော ပုစ္ဆိ “ကိံ သော အာမဂန္ဓံ ဘုဉ္ဇတိ၊ န ဘုဉ္ဇတိ”တိ။ ကော ဘန္တေ အာမဂန္ဓောတိ။ မစ္ဆမံသံ အာဝုသောတိ။ ဘဂဝါ ဘန္တေ မစ္ဆမံသံ ဘုဉ္ဇတိတိ။ တံ သုတွာ တာပသော ဝိပ္ပဋိသာရိ ဟုတွာ ပုန စိန္တေသိ “ဂန္ဓာ တံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ သစေ ‘အာမဂန္ဓံ ပရိဘုဉ္ဇာမိ’တိ ဝက္ခတိ၊ တတော နံ ‘တုမှာကံ ဘန္တေ ဇာတိယာ စ ကုလဿ စ ဂေါတ္တဿ စ အနနစ္ဆဝိကမေတ’န္တိ နိဝါ- ရေတွာ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘဝနိဿရဏံ ကရိဿာမိ”တိ။ သလ္လဟုကံ

ဥပကရဏံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗတ္ထ ဧကရတ္တိဝါသေန သာယန္တသမယေ ဗာရာဏသီ ပက္ခာ ဣသိပတနမေဝ ပါရိသိ။ ဘဂဝါပိ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ အာသနေ နိသိန္ဒောယေဝ ဟောတိ။ တာပသော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ အနဘိဝါဒေတွာ တုဏှိဘူတော ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဘဂဝါ တံ ဒိသ္မာ ပုဗ္ဗေ ဂုတ္တနယေနေဝ ပဋိသမ္ဗောဒိ။ သောပိ “ခမနိယံ ဘော ကဿပ၊” တိ အာဒိနိ ဝတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ “အာမဂန္တံ ဘော ကဿပ ဘုဉ္ဇသိ၊ န ဘုဉ္ဇသိ” တိ။ နာဟံ ဗြာဟ္မဏ အာမဂန္တံ ဘုဉ္ဇာမိတိ။ သာဓု သာဓု ဘော ကဿပ ပရကုဏပံ အခါဒန္တော သုန္ဓရမကာသိ၊ ယုတ္တမေတံ ဘောတော ကဿပဿ ဇာတိယာ စ ကုလဿ စ ဂေါတ္တဿ စာတိ။ တတော ဘဂဝါ “အဟံ ကိလေသေ သန္ဓာယ ‘အာမဂန္တံ န ဘုဉ္ဇာမိ’ တိ ဝဒါမိ၊ ဗြာဟ္မဏော မစ္ဆမံသံ ပစ္စေတိ၊ ယံနုနာဟံ သွေ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ အပဝိသိတွာ ကိင်္ကရညော ဂေဟာ အာဘတံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇေယျံ၊ ဧဝံ အာမဂန္တံ အာရပ္ပ ကထာ ပဝတ္တိဿတိ၊ တတော ဗြာဟ္မဏံ ဓမ္မဒေသနာယ သညာပေဿာမိ” တိ ဒုတိယဒိဝသေ ကာလဿေဝ သရီရပရိကမ္ပံ ကတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပါရိသိ။ ဘိက္ခု ဂန္ဓကုဋ်ခွါရံ ပိဟိတံ ဒိသ္မာ “န ဘဂဝါ အဇ္ဇ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပဝိသိတု-ကာမော” တိ ဥတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိသု။

ဘဂဝါပိ ဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမ္မ ပညတ္တာသနေ နိသိဒိ၊ တာပသောပိ ခေါ ပတ္တ-သာကံ ပစိတွာ ခါဒိတွာ ဘဂဝတော သန္တိဧကေ နိသိဒိ။ ကိင်္က ကာသိရာဇာ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရန္တေ ဒိသ္မာ “ကုဟိ” ဘဂဝါ ဘန္တေ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝိဟာရေ မဟာရာဇာ” တိ စ သုတွာ နာနာဗျဉ္ဇနရသမနေကမံသဝိကတိသမ္ပန္တံ ဘောဇနံ ဘဂဝတော ပါဟေသိ။ အမစ္စာ ဝိဟာရံ နေတွာ ဘဂဝတော အာရေစေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပရိဝိသန္တာ ပဌမံ နာနာမံသဝိကတိသမ္ပန္တံ ယာဂုံ အဒံသု၊ တာပသော ဒိသ္မာ “ခါဒတိန ခေါ နော” တိ စိန္တေန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါတဿ ပဿတောယေဝ ယာဂုံ ပိဝန္တော မံသခဏှံ မုခေ ပက္ခိပိ၊ တာပသော ဒိသ္မာ ကုဒ္ဓေါ။ ပုန ယာဂုပိတဿ နာနာရသဗျဉ္ဇနံ ဘောဇနမဒံသု၊ တမ္ပိ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တံ ဒိသ္မာ အတိဝိယ ကုဒ္ဓေါ “မစ္ဆမံသံ ခါဒန္တောယေဝ ‘န ခါဒါမိ’ တိ ဘဏတိ” တိ။ အထ ဘဂဝန္တံ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဟတ္ထပါဒေ ခေင်တွာ နိသိန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ “ဘော ကဿပ မုသာ တုံ ဘဏသိ၊ နေတံ ပဏှိတကိစ္စံ။ မုသာ-ဝါဒေါ ဟိ ဂရဟိတော ဗုဒ္ဓါနံ၊ ယေပိ တေ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝနမူလဖလာဒိဟိ ယာပေန္တာ ဣသယော ဝသန္တိ၊ တေပိ မုသာ န ဘဏန္တိ” တိ ဝတွာ ပုန ဣသိနံ ဂုဏေ ဂါထာယ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ “သမာဓကစိနန္တလကစိနကာနိ စာ” တိ။

၂၄၂။ တတ္ထ သာမဏကတိ ခုနိတွာ ဝါ သိသာနိ ဥစ္စိနိတွာ ဝါ ဂယုပဂါ တိဏဗျေဇာတိ။ တထာ စိန္တလကာ ကဏဝီရပုပ္ဖသဏ္ဌာနသိသာ ဟောန္တိ။ စိနကာနိတိ အဋ္ဌဝိပဗ္ဗတပါဒေသု အရောပိတဇာတာ စိနမုဂ္ဂါ။ ပတ္တပ္ပလန္တိ ယံကံဉ္စ ဟရိတပဏ္ဍိ။ မူလဖလန္တိ ယံကံဉ္စ ကန္တမူလံ။ ဂဝိပ္ပလန္တိ ယံကံဉ္စ ရုက္ခဝလ္လိဖလံ။ မူလဂ္ဂဟဏေန ဝါ ကန္တမူလံ၊ ဖလဂ္ဂဟဏေန ရုက္ခဝလ္လိဖလံ၊ ဂဝိပ္ပလဂ္ဂဟဏေန ဥဒကေ ဇာတသိဃံတကကသေရကာဒိဖလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မေန လဒ္ဓန္တိ ဒုတေယျပဟိဏဂမနာဒိမိစ္ဆာဇီဝံ ပဟာယ ဝနေ ဥဇ္ဈာ- စရိယာယ လဒ္ဓိ။ သတန္တိ သန္တော အရိယာ။ အသ္မမာနာတိ ဘုဉ္ဇမာနာ။ န ကာမကာမာ အလိကံ ဘဏန္တိတိ တေ ဧဝံ အမမာ အပရိဂ္ဂဟာ ဧတာနိ သာမာကာဒိနိ ဘုဉ္ဇမာနာ ဣသယော ယထာ တံ သာဒုရသာဒိကေ ကာမေ ပတ္တယန္တော အာမဂန္ဓံ ဘုဉ္ဇန္တောယေဝ “နာဟံ ပြာဟ္မဏ အာမဂန္ဓံ ဘုဉ္ဇာမိ”တိ ဘဏန္တော အလိကံ ဘဏသိ။ တထာ န ကာမကာမာ အလိကံ ဘဏန္တိ။ ကာမေ ကာမယန္တော မုသာ န ဘဏန္တိတိ ဣသိနံ ပသံသာယ ဘဂဝတော နိန္ဒ ဒိပေတိ။

၂၄၃။ ဧဝံ ဣသိနံ ပသံသာပဒေသေန ဘဂဝန္တံ နိဋ္ဌိတွာ ဣဒါနိ အတ္တနာ အဓိပ္ပေတံ နိန္ဒာဝတ္ထု ဒဿေတွာ နိပ္ပရိယာယေနဝ ဘဂဝန္တံ နိန္ဒန္တော အာဟ “ယဒ္ဓမ္မမာနော”တိ။ တတ္ထ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အယံ ပနတ္ထော— ယံ ကိဉ္စိဒေဝ သသမံသံ ဝါ တိတ္ထိရမံသံ ဝါ ဓောဝနစ္ဆေဒနာဒိနာ ပုဗ္ဗပရိကမ္မေန သုကတံ၊ ပစနဝါသနာဒိနာ ပစ္ဆာပရိကမ္မေန သုနိဋ္ဌိတံ၊ န မာတရာ န ပိတရာ၊ အပိစ ခေါပန “ဒက္ခိဏေယျော အယ”န္တိ မညမာနေဟိ ဓမ္မကာမေဟိ ပရေဟိ ဒိန္နံ၊ သက္ကာရကရဏေန ပယတံ ပဏီတမလင်္ကတံ၊ ဥတ္တမရသတာယ ဩဇေန္တတာယ ထာမဗလဘရဏသမတ္တတာယ စ ပဏီတံ အသ္မမာနော အာဟာရယမာနော၊ န ကေဝလဉ္စ ယံကံဉ္စ မံသမေဝ။ အပိစ ခေါပန ဣဒမ္ပိ သာလိနမန္တံ ဝိစိတကာဠကံ သာလိတဏှုလောဒနံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော သော ဘုဉ္ဇသိ ကဿပ အာမဂန္ဓံ။ သော တံ ယံကံဉ္စ မံသံ ဘုဉ္ဇမာနော ဣဒဉ္စ သာလိနမန္တံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော ဘုဉ္ဇသိ ကဿပ အာမဂန္ဓန္တိ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တေန အာလပတိ။

၂၄၄။ ဧဝံ အာဟာရတော ဘဂဝန္တံ နိဋ္ဌိတွာ ဣဒါနိ မုသာဝါဒံ အာရော- ပေတွာ နိန္ဒန္တော အာဟ “န အာမဂန္ဓော။ ပ။ သုသင်္ခတေဟိ”တိ။

တဿတ္ထော—ပုဗ္ဗေ မယာ ပုစ္ဆိတော သမာနော “န အာမဂန္ဓော မမ ကပ္ပတိ”တိ ဣစ္ဆေဝ တုံ ဘာသသိ၊ ဧဝံ ဧကံသေနော တုံ ဘာသသိ ဗြဟ္မဗန္ဓု၊ ဗြာဟ္မဏဂုဏဝိရဟိတ ဇာတိမတ္တဗြာဟ္မဏာတိ ပရိဘာသန္တော ဘဏတိ။ သာလီနမန္တန္တိ သာလိတဏှာလောဒနံ။ ပရိဘုဉ္ဇမာနောတိ ဘုဉ္ဇမာနော။ သကုန္တမံသေဟိ သုသင်္ခတေဟိတိ တဒါ ဘဂဝတော အဘိဟင်္ဂံ သကုဏမံသံ နိဌိသန္တော ဘဏတိ။

ဧဝံ ဘဏန္တော ဧဝံ စ ဘဂဝတော ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလာ ပဘုတိ ယာဝ ဥပရိ ကေသဂ္ဂါ သရီရမုလ္လောကေန္တော ဒွတ္တိံသဝရလက္ခဏာသီတိ- အနုဗျဉ္ဇနသမ္ပဒံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပဉ္စ ဒိသ္မာ “ဧဝရူပေါ မဟာပုရိသလက္ခဏာ- ဒိပင်္ဂုမဏ္ဍိတကာယော န မုသာ ဘဏိတုံ အရဟတိ။ အယဉ္ဇိဿ ဘဝန္တရေပိ သစ္စဝါစာနိဿန္တေနော ဥဏှာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒု တူလ- သန္တိဘာ၊ ဧကေကာနိ စ လောမကူပေသု လောမာနိ။ သွာယံ ကထမိဒါနိ မုသာ ဘဏိဿတိ၊ အဒ္ဓါ အညော ဣမဿ အာမဂန္ဓော ဘဝိဿတိ၊ ယံ သန္ဓာယ ဧတဒဝေါစ ‘နာဟံ ဗြာဟ္မဏ အာမဂန္ဓံ ဘုဉ္ဇာမိ’တိ၊ ယံနုနာဟံ ဧတံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ သဉ္ဇာတဗဟုမာနော ဂေါတ္ထေနော အာလပန္တော ဣမံ ဂါထာသေသံ အာဟ—

“ပုစ္ဆာမိ တံ ကဿပ ဧတမတ္ထံ၊
ကထံပကာရော တဝ အာမဂန္ဓော”တိ။

၂၄၅။ အယဿ ဘဂဝါ အာမဂန္ဓံ ဝိသံဇ္ဇေတုံ “ပါဏာတိပါတော”တိ ဧဝမာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပါဏာတိပါတောတိ ပါဏဝဓော။ ဝဓေဒဗန္ဓနန္တိ ဧတ္ထ သတ္တာနံ ဒဏှာဒိဟိ အာကောဋ္ဌနံ ဝဓော၊ ဟတ္ထပါဒါဒိနံ ဆေဒနံ ဆေဒေါ၊ ရဇ္ဇုအာဒိဟိ ဗန္ဓော ဗန္ဓနံ။ ထေယျံ မုသာဝါဒေါတိ ထေယျဉ္ဇ မုသာဝါဒေါ စ။ နိကတိတိ “ဒဿာမိ၊ ကရိဿာမိ”တိအာဒိနာ နယေန အာသံ ဥပ္ပါဒေတွာ နိရာသာကရဏံ။ ဝဉ္ဇနာနိတိ အသုဝဏှံ သုဝဏှန္တိ ဂါဟာ- ပနာဒိနိ။ အဈ္ဈေနကုတ္တန္တိ နိရတ္ထကမနေကဂန္ထပရိယာပုဏနံ။ ပရဒါရ- သေဝနာတိ ပရပရိဂ္ဂဟိတာသု စာဒိတ္တာပဇ္ဇနံ။ သောမဂန္ဓော န ဟိ မံသ- ဘောဇနန္တိ သေ ပါဏာတိပါတာဒိအကုသလဓမ္မသမုဒါစာရော အာမဂန္ဓော

၁-နိရာသင်္ကရဏံ (သီ) ၂-အဈ္ဈေန ကုဇ္ဇန္တိ နိရတ္ထကာနတ္ထနေကဂန္ထပရိယာပုဏနံ (သီ)

ဝိဿံဂန္ဓော ကုဏပဂန္ဓော။ ကိံကာရဏာ? အမနုညတ္တာ ကိလေသအသုစိ-
 မိဿကတ္တာ သမ္ဘိ ဇိဂုစ္ဆိတတ္တာ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝါဝဟတ္တာစ။ ယေ ဟိ ဥဿန္ဓ-
 ကိလေသာ သတ္တာ၊ တေ တေဟိ အတိဒုဂ္ဂန္ဓာ ဟောန္တိ၊ နိတ္တိလေသာနံ
 မတသရိရမ္ဘိ ဒုဂ္ဂန္ဓံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ သောမဂန္ဓော။ မံသဘောဇနံ ပန
 အဒိဋ္ဌမသုတမပရိသင်္ကိတဉ္စ အနဝဇ္ဇံ၊ တသ္မာ န ဟိ မံသဘောဇနံ အာမ-
 ဂန္ဓောတိ။

၂၄၆။ ဧဝံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ဧကေန နယေန အာမဂန္ဓံ
 ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တေ တေ သတ္တာ တေဟိ တေဟိ အာမ-
 ဂန္ဓေဟိ သမန္ဓာဂတာ၊ န ဧကော ဧဝ သဗ္ဗေဟိ၊ န စ သဗ္ဗေ ဧကေနော၊
 တသ္မာ နေသံ တေ တေ အာမဂန္ဓေ ပကာသေတုံ “ယေ ဣဓ ကာမေသု
 အသညတာ ဇနာ”တိအာဒိနာ နယေန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ တာဝ ဒေသ-
 နာယ အာမဂန္ဓေ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဒွေ ဂါထာယော အဘာသိ။

တတ္ထ ယေ ဣဓ ကာမေသု အသညတာ ဇနာတိယေကေစိ ဣဓ လောကေ
 ကာမပဋိသေဝနသင်္ခါတေသု ကာမေသု မာတိမာတုစ္ဆာဒိသုပိ မရိယာဒါရိ-
 ဟေန ဘိန္ဓသံဝရတာယ အသံယတာ ပုထုဇ္ဇနာ။ ရသေသု ဂိဒ္ဓါတိ ဇိဝှါဝိညေ-
 ယျေသုရသေသု ဂိဒ္ဓါ ဂမိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္ဓာ၊ အနာဒိနဝဒဿာဝိနော
 အနိဿရဏပညာ ရသေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အသုစိဘာဝမသိတာတိ? တာယ
 ရသဂိဒ္ဓိယာ ရသပဋိလာဘတ္တာယ နာနပ္ပကာရမိစ္ဆာဇီဝသင်္ခါတအသုစိဘာဝ-
 မိသိတာ။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတိ “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒိဒသဝတ္ထုကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမန္ဓာ-
 ဂတာ။ ဝိသမာတိ ဝိသမေန ကာယကမ္မာဒိနာ သမန္ဓာဂတာ။ ဒုရန္ဓယာတိ
 ဒုဝိညာပယာ သန္တိဋ္ဌိပရာမာသီအာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပင်္ဂိနိဿဂ္ဂိတာသမန္ဓာဂတာ။
 သောမဂန္ဓောတိ သေ ဧတာယ ဂါထာယ ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌော
 “ကာမေသု အသံယတတာ ရသဂိဒ္ဓတာ အာဇီဝဝိပတ္တိနတ္ထိကဒိဋ္ဌိကာယ-
 ဒုစ္စရိတာဒိဝိသမတာ ဒုရန္ဓယဘာဝတာ”တိ၊ အပရောပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေန-
 ဝတ္တေန ဆဗ္ဗိဓော အာမဂန္ဓော ဝေဒိတဗျော။ န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ မံသ-
 ဘောဇနံ ပန ယထာဝုတ္တေနဝတ္တေန န အာမဂန္ဓောတိ။

၂၄၇။ ဒုတိယဂါထာယပိ ယေ လူခသာတိ၊ ယေ လူခါ နိရသာ၊ အတ္တ-
 ကိလမထာနုယုတ္တာတိ အတ္ထော။ ဒါရုဏာတိ ကက္ခဋ္ဌာ ဒေါဝစဿတာယုတ္တာ။

၁-ယေဟိ ယေ (သီ၊ သျှာ) ၂-အဇ္ဈောပန္နာ (သီ၊ သျှာ) ၃-အသုစိကမိသိတာတိ (သီ၊ သျှာ)
 ၄-ဒုရန္ဒဗောတောတိ (သီ) ၅-လူခရသာတိ (က)

ပိဋ္ဌိမံသိကာတိ^၁ ပုရတော မဓုရံ ဘဏိတွာ ပရမ္ပုခေ အဝဏ္ဏဘာသိနော။
 ဧတေ ဟိ အဘိဓမ္မံ ဩလောကေတုမသက္ကောန္တာ ပရမ္ပုခါနံ ပိဋ္ဌိမံသခါဒကာ
 ဝိယ ဟောန္တိ၊ တေန “ပိဋ္ဌိမံသိကာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ မိတ္တဒ္ဓါနောတိ မိတ္တဒ္ဓဟကာ၊
 ဒါရဓနဇီဝိတေသု ဝိဿာသမာပန္နာနံ မိတ္တာနံ တတ္ထ မိစ္ဆာပဋိပဇ္ဇနကာတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နိက္ကရုဏာတိ ကရုဏာဝိရဟိတာ သတ္တာနံ အနတ္တကာမာ။
 အတိမာနိနောတိ “ဣဓေကစ္စော ဇာတိယာ ဝါ။ပ။ အညတရညတရေန
 ဝတ္ထုနာ ပရေ အတိမညတိ၊ ယော ဧဝရူပေါ မာနော ကေတုကမျတာ
 စိတ္တဿာ”တိ^၂ ဧဝံ ဝုတ္တေန အတိမာနေန သမန္ဓာဂတာ။ အဒါနသီလာတိ
 အဒါနပကတိကာ၊ အဒါနာဓိမုတ္တာ အသံဝိဘာဂရတာတိ အတ္ထော။ န စ
 ဒေန္တိ ကဿစီဘိ တာယ စ ပန အဒါနသီလတာယ ယာစိတာပိ သန္တာ
 ကဿစိ ကိဉ္စိ န ဒေန္တိ၊ အဒိန္နပုဗ္ဗကကုလေ မနုဿသဒိသာ^၃ နိဇ္ဈာမတဏှိက-
 ပေတပရာယဏာ ဟောန္တိ။ ကေစိ ပန “အာဒါနသီလာ”တိပိ ပဋ္ဌန္တိ၊ ကေဝလံ
 ဂဟဏသီလာ၊ ကဿစိ ပန ကိဉ္စိ န ဒေန္တိတိ။ သောမဂန္ဓော န ဟိ မံသ-
 ဘောဇနန္တိ သေ ဧတာယ ဂါထာယ ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာယ နိဋ္ဌိဋ္ဌော “လူခတာ
 ဒါရုဏတာ ပိဋ္ဌိမံသိကတာ မိတ္တဒ္ဓဘိတာ နိက္ကရုဏတာ အတိမာနိတာ
 အဒါနသီလတာ အဒါန”န္တိ အပရောပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေနေဝတ္ထေန အဋ္ဌဝိဓော
 အာမဂန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ။

၂၄၈။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ခန္ဓ ဂါထာယော ဝတွာ ပုန
 တဿ တာပသဿ အာသယာနုပရိဝတ္တနံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာယေဝ
 ဒေသနာယ ဧကံ ဂါထံ အဘာသိ။ တတ္ထ ကောဓော ဥရဂသုတ္တေ ဝုတ္တ-
 နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မဒေါတိ “ဇာတိမဒေါ ဂေါတ္တမဒေါ အာရေဂျ-
 မဒေါ”တိ အာဒိနာ^၄ နယေန ဝိဘဏံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ စိတ္တဿ မဇ္ဇေနဘာဝေါ။
 ထန္တောဘိ ထဒ္ဓဘာဝေါ။ ပစ္စုပ္ပန္နာပနာတိ ပစ္စုပ္ပန္နာပနာ^၅၊ ဓမ္မေန နယေန
 ဝုတ္တဿ ပဋိဝိရုဉ္စိတွာ ဌာနံ။ မာယာတိ “ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ
 စရိတွာ”တိအာဒိနာ^၆ နယေန ဝိဘဏံ ဝိဘတ္တာ ကတပါပပဋိစ္ဆာဒနတာ။
 ဥဿယာတိ ပရလာဘသက္ကာရာဒိသု ဣဿာ။ ဘဿသမုဿယောတိ
 သမုဿိတံ ဘဿံ၊ အတ္တုက္ကံသနတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မာနာတိမာနောတိ
 “ဣဓေကစ္စော ဇာတိယာ ဝါ။ပ။ အညတရညတရေန ဝတ္ထုနာ ပုဗ္ဗကာလံ

၁-ပရပိဋ္ဌိမံသိကာတိ (က)	၂-အဘိ ၂-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-မနုဿပုရိသာ (က)	၄-အဘိ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။
၅-ပစ္စုပ္ပန္နာပနာတိ ပစ္စုပ္ပန္နာပနာ (သိ)၊ ပစ္စုပ္ပန္နာပနာတိ ပစ္စုပ္ပန္နာပနာ (က)	၆-အဘိ ၂-၃၇၂-ပိဋ္ဌေ။

ပရေဟိ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ၊ အပရကာလံ အတ္တာနံ သေယျံ ဒဟတိ၊ ပရေ ဟိနေ ဒဟတိ၊ ယော ဧဝရူပေါ မာနော။ပ။ ကေတုကမျတာ စိတ္တဿာ”တိ^၁ ဝိဘဏံ ဝိဘတ္တော။ အသန္တိ သန္တဝေါတိ အသပ္ပုရိသေဟိ သန္တဝေါ။ သောမဂန္ဓော န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ သေ ကောဓာဒိ နဝရိဓော အကုသလရာသိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေနေဝတ္ထေန အာမဂန္ဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ။

၂၄၉။ ဧဝံ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ နဝရိဓံ အာမဂန္ဓံ ဒသေတွာ ပုနပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ အာမဂန္ဓေ ဝိဿဇ္ဇေန္တော တိဿော ဂါထာယော အဘာသိ။ တတ္ထ ယေ ပါပသီလာတိ ယေ ပါပသမာစာရတာယ “ပါပသီလာ”တိ လောကေ ပါကဋ္ဌာ။ ဣဏဃာတသူစကာတိ ဝသလသုတ္တေ ဝုတ္တနယေန ဣဏံ ဂဟေတွာ တဿ အပ္ပဒါနေန ဣဏဃာတာ၊ ပေသုညေန သူစကာ စ။ ဝေါဟာရကုဋ္ဌာ ဣဝ ပါဠိရူပိကာတိ ဓမ္မဋ္ဌာနေ^၂ ဌိတာ လဉ္စ ဂဟေတွာ သာမိကေ ပရာဇေန္တော ကုဋ္ဌေန ဝေါဟာရေန သမန္တာဂတတ္တာ ဝေါဟာရကုဋ္ဌာ၊ ဓမ္မဋ္ဌပဋိရူပကတ္တာ ပါဠိရူပိကာ။ အထ ဝါ ဣဓာတိ သာသနေ။ ပါဠိရူပိကာတိ ဒုဿီလာ။ တေ ဟိ ယသ္မာ နေသံ ဣရိယာပထသမ္ပဒါဒိဟိ သီလဝန္တပဋိရူပံ^၃ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ပဋိရူပါ၊ ပဋိရူပါ ဧဝ ပါဠိရူပိကာ။ နရာဓမာ ယေဝ ကရောန္တိ ကိဗ္ဗိသန္တိ ယေ ဣဝ လောကေ နရာဓမာ မာတာပိတုသု ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒိသု စ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိသညိတံ ကိဗ္ဗိသံ ကရောန္တိ။ သောမဂန္ဓော န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ သေ တောယ ဂါထာယ ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာယ နိဋ္ဌိဋ္ဌော “ပါပသီလာတာ ဣဏဃာတတာ သူစကာတာ ဝေါဟာရကုဋ္ဌတာ ပါဠိရူပိကာတာ ကိဗ္ဗိသကာရိတာ”တိ အပရောပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေနေဝတ္ထေန ဆဗ္ဗိဓော အာမဂန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ။

၂၅၀။ ယေ ဣဝ ပါဏေသု အသညတာ ဇနာတိ ယေ ဇနာ ဣဝလောကေ ပါဏေသု ယထာကာမစာရိတာယ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ မာရေတွာ အနုဒ္ဓယာမတ္တဿာပိ အကရဏေန အသံယတာ။ ပရေသမာဒါယ ဝိဟေသမုယျုတာတိ ပရေသံ သန္တကံ အာဒါယ ခနံဝါ ဇီဝိတံ ဝါတတော “မာ ဧဝံ ကရေထာ”တိ ယာစန္ဒာနံ ဝါ နိဝါရေန္တာနံ ဝါ ပါဏိလေဉ္စဒဏ္ဍာဒိဟိ ဝိဟေသံ ဥယျုတာ၊ ပရေ ဝါ သတ္တေ သမာဒါယ “အဇ္ဇ ဒသ၊ အဇ္ဇ ဝိသ”န္တိ ဧဝံ သမာဒိယိတွာ တေသံ ဝဓဇ္ဇနာဒိဟိ ဝိဟေသမုယျုတာ။ ဒုဿီလလုဒ္ဓါတိ နိဿီလာ စ

၁-အဘိ ၂-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဓမ္မဋ္ဌာနေ (သျှာ) ၃-သီလဝန္တပဋိရူပတာ (သိ)
 သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ ၁-၂၀

ဒုရာစာရတ္တာ၊ လုဒ္ဓါစ ကုရုရကမ္မန္တာ လောဟိတပါဏိတာယ၊ မစ္ဆသဘာတက-
မိဂဗန္ဓကသာကုဏိကာဒယော ဣဓာမိပ္ပေတာ။ ဖရုဿာတိ ဖရုသဝါစာ။
အနာဒရာတိ “ဣဒါနိ န ကရိဿာမ၊ ဝိရမိဿာမ ဝေရူပါ”တိ ဧဝံ အာဒရ-
ဝိရဟိတာ။ သောမဂန္ဓော န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ သေ တောယ ဂါထာယ
ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာယ နိဒ္ဒိဋ္ဌော “ပါဏာတိပါတော ဝဓဆေဒဗန္ဓန”န္တိအာဒိနာ
နယေန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော စ အဝုတ္တော စ” “ပါဏေသု အသံယတတာ ပရေသံ
ဝိဟေသတာ ဒုဿီလတာ လုဒ္ဓတာ ဖရုသတာ အနာဒရော”တိ ဆဗ္ဗိဓော
အာမဂန္ဓော ဝေဒိတဗျော၊ န ဟိ မံသဘောဇနန္တိ။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမ္ပိ ဟိ
သောတူနံ သောတုကာမတာယ အဝဓာရဏတာယ ဒဠိကရဏတာယာတိ၊
ဝေမာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ပုန ဝုစ္စတိ။ တေနော စ ပရတော ဝက္ခတိ “ဣစ္စေတ-
မတ္ထံ ဘဂဝါ ပုနပ္ပုနံ၊ အက္ခာသိ နံ ဝေဒယိ မန္တပါရဂူ”တိ။

၂၅၁။ ဧတေသု ဂိဒ္ဓါ ဝိရုဒ္ဓါတိပါတိနောတိ ဧတေသု ပါဏေသု ဂေဓေန
ဂိဒ္ဓါ၊ ဒေါသေန ဝိရုဒ္ဓါ၊ မောဟေန အာဒိနဝံ အပဿန္တာ ပုနပ္ပုနံ အဇ္ဈာ-
စာရပ္ပတ္တိယာ အတိပါတိနော၊ ဧတေသု ဝါ “ပါဏာတိပါတော ဝဓဆေဒ-
ဗန္ဓန”န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေသု ပါပကမ္မေသု ယထာသမ္ဘဝံ ယေ
ဂေဓဝိရောဓာတိပါတသင်္ခါတာ ရာဂဒေါသမောဟာ၊ တေဟိ ဂိဒ္ဓါ ဝိရုဒ္ဓါ
အတိပါတိနော စ။ နိစ္စယျုတတိ အကုသလကရဏေ နိစ္စံ ဥယျုတာ၊ ကဒါဏိ
ပဋိသင်္ခါယ အပ္ပုဋ္ဌိဝိရတာ။ ပေစ္စာတိ အသ္မာ လောကာ ပရံ ဂန္တာ။ တမံ ဝဇန္တိ
ယေ၊ ပတန္တိ သတ္တာ နိရယံ အဝံသိရာတိ ယေ လောကန္တရိက္ခကာရသင်္ခါတံ
နိစကုလတာဒိဘေဒံ ဝါ တမံ ဝဇန္တိ၊ ယေ စ ပတန္တိ သတ္တာ အဝိစိ-
အာဒိဘေဒံ နိရယံ အဝံသိရာ အဝေဂတသိသာ။ သောမဂန္ဓောတိ တေသံ
သတ္တာနံ တမဝဇနနိရယပတနဟေတု သေ ဂေဓဝိရောဓာတိပါတဘေဒေါ
သဗ္ဗာမဂန္ဓမူလဘူတော ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန တိဝိဓော အာမဂန္ဓော။ န ဟိ
မံသဘောဇနန္တိ မံသဘောဇနံ ပန န အာမဂန္ဓောတိ။

၂၅၂။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပရမတ္ထတော အာမဂန္ဓံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒုဂ္ဂတိမဂ္ဂ-
ဘာဝဉ္ဇဿ ပကာသေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မိံ မစ္ဆမံသဘောဇနေ တာပသော
အာမဂန္ဓသညိ ဒုဂ္ဂတိမဂ္ဂသညိ စ ဟုတွာ တဿ အဘောဇနေန သုဒ္ဓိကာမော
ဟုတွာ တံ န ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ စ အညဿံ စ တထာဝိဓဿ သောဓေတုံ အသ-
မတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော “န မစ္ဆမံသ”န္တိ ဣမံ ဆပ္ပဒံ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ

သဗ္ဗပဒါနိ အန္တိမပါဒေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ—န မစ္ဆမံသံ သောဓေတိ မစ္စံ အဝိတိဏ္ဏကံ၊ န အာဟုတိယညမုတူပသေဝနာ သောဓေတိ မစ္စံ အဝိတိဏ္ဏကံန္တိ ဧဝံ။ ဧတ္ထ စ န မစ္ဆမံသန္တိ အခါဒိယမာနံ မစ္ဆမံသံ န သောဓေတိ၊ တထာ အနာသကတ္တန္တိ ဧဝံ ပေါရာဏာ ဝဏ္ဏေန္တိ။ ဧဝံ ပန သုန္ဒရတရံ သိယာ “န မစ္ဆမံသာနံ အနာသကတ္တံ န မစ္ဆမံသာနာနာသကတ္တံ၊ မစ္ဆမံသာနံ အနာသကတ္တံ န သောဓေတိ” မစ္စန္တိ။ အထာပိ သိယာ၊ ဧဝံ သန္တေ အနာသကတ္တံ ဩဟိယတိတိ? တဉ္စ န၊ အမရတပေန သင်္ဂဟိတတ္တာ။ “ယေ ဝါပိ လောကေ အမရာ ဗဟူ တပါ”တိ ဧတ္ထ ဟိ သဗ္ဗေပိ ဝုတ္တာဝသေသော အတ္တကိလမထော သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိတိ။ နဂ္ဂိယန္တိ အစေလကတ္တံ။ မုဏ္ဍိယန္တိ မုဏ္ဍဘာဝေါ။ ဇဋ္ဌာဇလ္လန္တိ ဇဋ္ဌာ စ ရဇောဇလ္လဉ္စ။ ခရာဇိနာနီတိ ခရာနိ အဇိနစမ္မာနိ။ အဂ္ဂိယုတ္တသုပသေဝနာတိ အဂ္ဂိပါရိစရိယာ။ အမရာတိ အမရဘာဝပတ္ထနတာယ ပဝတ္တကာယကိလေသာ။ ဗဟူတိ ဥက္ကဋ္ဌိကပ္ပဓာနာဒိဘေဒတော အနေကေ။ တပါတိ သရီရသန္တာပါ။ မန္တာတိ ဝေဒါ။ အာဟုတိတိ အဂ္ဂိဟောမကမ္ပံ။ ယညမုတူပသေဝနာတိ အဿမေဓာဒိယညာ စ ဥတူပသေဝနာ စ။ ဥတူပသေဝနာ နာမဂိမ္ပေ အာတပဋ္ဌာနသေဝနာ၊ ဝဿေ ရုက္ခမူလသေဝနာ၊ ဟေမန္တေ ဇလပ္ပဝေသသေဝနာ။ န သောဓေန္တိ မစ္စံ အဝိတိဏ္ဏကံန္တိ ကိလေသသုဒ္ဓိယာ ဝါ ဘဝသုဒ္ဓိယာ ဝါ အဝိတိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ မစ္စံ န သောဓေန္တိ။ ကင်္ခါမလေ ဟိ သတိ န ဝိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ သကင်္ခါယေဝါတိ။ ဧတ္ထ စ “အဝိတိဏ္ဏကံ”န္တိ ဧတံ “န မစ္ဆမံသ”န္တိအာဒိနိ သုတွာ “ကိ”န ခေါ မစ္ဆမံသာနံ အဘောဇနာဒိနာ သိယာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ”တိ တာပသဿ ကင်္ခါယ ဥပ္ပန္နာယ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ သိယာတိ နော အဓိပ္ပါယော။ ယာ စဿ “သော မစ္ဆမံသံ ဘုဉ္ဇတိ”တိ သုတွာဝ ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခါ ဥပ္ပန္နာ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၅၃။ ဧဝံ မစ္ဆမံသာနာသကတ္တာဒိနံ သောဓေတုံ အသမတ္တဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သောဓေတုံ သမတ္ထေ ဓမ္မေ ဒဿေန္တော “သောတေသု ၂ ရုတ္တော”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ သောတေသုတိ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု။ ရုတ္တောတိ ဣန္ဒြိယသံဝရဂုတ္တိယာ သမန္တာဂတော။ ဧတ္တာဝတာ ဣန္ဒြိယသံဝရပရိဝါရသီလံ ဒဿေတိ။ ဝိဒိတိန္ဒြိယော စရေတိ ဉာတပရိညာယ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ ဝိဒိတွာ ပါကဋ္ဌာနိ ကတွာ စရေယျ၊ ဝိဟရေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဝိသုဒ္ဓသီလဿ နာမရူပပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေတိ။ ဓမ္မေ ဌိတောတိ အရိယမဂ္ဂေန အဘိသမေတဗ္ဗစတုသစ္စဓမ္မေ ဌိတော။ ဧတေန သောတာပတ္တိဘူမိံ ဒဿေတိ။

အဇ္ဇဝမဒ္ဒဝေ ရတောတိ ဥဇုဘာဝေ စ မုဒုဘာဝေ စ ရတော။ ဧတေန သကဒါဂါမိဘူမိံ ဒဿေတိ။ သကဒါဂါမိ ဟိ ကာယဝင်္ကံဒိကရာနံ စိတ္တထဒ္ဓဘာဝကရာနဉ္စ ရာဂဒေါသနံ တနုဘာဝါ အဇ္ဇဝမဒ္ဒဝေ ရတော ဟောတိ။ သင်္ခါတိဂေါတိ ရာဂဒေါသသင်္ခါတိဂေါ။ ဧတေန အနာဂါမိဘူမိံ ဒဿေတိ။ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟိနောတိ သဗ္ဗဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ဟေတုပ္ပဟာနေန ပဟိနသဗ္ဗဒုက္ခော။ ဧတေန အရဟတ္တဘူမိံ ဒဿေတိ။ န လိပ္ပတိ ဒိဋ္ဌသုတေသု ဝိရောတိ သော ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တံ ပတ္တော မိတိသမ္ပဒါယ ဝိရော ဒိဋ္ဌသုတေသု ဓမ္မေသု ကေနစိ ကိလေသေန န လိပ္ပတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒိဋ္ဌသုတေသု၊ မုတဝိညာတေသု စ န လိပ္ပတိ၊ အညဒတ္ထ၊ ပရမဝိသုဒ္ဓိပ္ပတ္တော ဟောတိတိ အရဟတ္တနိက္ခုဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

၂၅၄-၅။ ဣတော ပရံ “ဣစ္စေတမတ္ထ”န္တိ ဒွေ ဂါထာ သင်္ခါတိကာရေဟိ ဝုတ္တာ။ တာသမတ္ထော—ဣတိ ဘဂဝါ ကဿပေါ စေတမတ္ထံ ပုနပ္ပုနံ အနေကာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာယ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ စ ဒေသနာယ ယာဝတာပသော အညာသိ၊ တာဝ သော အက္ခာသိ ကထေသိဝိတ္တာရေသိ။ နံ ဝေဒယိ မန္တပါရူတိ သောပိ တဉ္စ အတ္ထံ မန္တပါရူ ဝေဒပါရူ တိဿော မြာဟ္မဏော ဝေဒယိ အညာသိ။ ကိံကာရဏာ? ယသ္မာ အတ္ထတော စ ပဒတော စ ဒေသနာနယတော စ စိတြာဟိ ဂါထာဟိ မုနိ ပကာသယိ။ ကိဒိသော? နိရာမဂန္ဓော အသိတော ဒုရန္တယော၊ အာမဂန္ဓကိလေသာဘာဝါ နိရာမဂန္ဓော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယာဘာဝါ အသိတော၊ ဗာဟိရဒိဋ္ဌိဝသေန “ဣဒံ သေယျော ဣဒံ ဝရ”န္တိ ကေနစိနေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ ဒုရန္တယော။ ဧဝံ ပကာသိတဝတော စဿ သုတွာန ပုဒ္ဓဿ သုဘာသိတံ ပဒံ သုကထိတံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိရာမဂန္ဓံ နိက္ခိလေသယောဂံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပန္နဒနံ သဗ္ဗဝဋ္ဋဒုက္ခပ္ပန္နဒနံ၊ နိစမနော နိစစိတ္တော ဟုတွာ ဝန္တိ တထာဂတဿ၊ တိဿော မြာဟ္မဏော တထာဂတဿ ပါဒေ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ ကတွာ ဝန္တိ။ တတ္ထေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇမရောစယိတ္တာတိ တတ္ထေဝ စ နံ အာသနေ နိသိန္တံ ကဿပံ ဘဂဝန္တံ တိဿော တာပသော ပဗ္ဗဇ္ဇမရောစယိတ္တ၊ အယာစိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တံ ဘဂဝါ “ဧဟိ ဘိက္ခု”တိ အာဟ၊ သော တင်္ခဏညေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရယုတ္တော ဟုတွာ အာကာသေနာဂန္ဓော ဝဿသတိကတ္ထေရော ဝိယ ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ ကတိပါဟေနေဝ သာဝကပါရမိဉ္ဇဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ တိဿော နာမ အဂ္ဂသာဝကော အဟောသိ၊ ပုန ဒုတိယော ဘာရုဒ္ဓါဇော နာမ။ ဧဝံ တဿ ဘဂဝတော တိဿဘာရုဒ္ဓါဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ။

အမှောက် ပန ဘဂဝါ ယာ စ တိဿေန ပြာဟ္မဏေန အာဒိတော တိဿော ဂါထာ ဝုတ္တာ၊ ယာ စ ကဿပေန ဘဂဝတာ မဇ္ဈေ နဝ၊ ယာ စ တဒါ သင်္ဂီတိကာရေဟိ အန္တေ ဒွေ၊ တာ သဗ္ဗာပိ စုဒ္ဓသ ဂါထာ အာနေယျာ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဣမံ အာမဂန္ဓသုတ္တံ အာစရိယပ္ပမုခါနံ ပဉ္စန္ဒ တာပသသတာနံ အာမဂန္ဓံ ဗျာကာသိ။ တံ သုတွာ သော ပြာဟ္မဏော တထေဝ နိစမနော ဟုတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ ဝဋ်တွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ သဋ္ဌိံ ပရိသာယ၊ “ဧဝ ဘိက္ခဝေါ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တေ တထေဝ ဧဟိဘိက္ခု- ဘာဝံ ပတွာ အာကာသေနာဂန္ဓာ ဘဂဝန္တံ ဝဋ်တွာ ကတိပါဟေနေဝ သဗ္ဗေဝ အဂ္ဂဗလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

အာမဂန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဟိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဟိရိံ တရန္တန္တိ ဟိရိသုတ္တံ။ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အနုပ္ပန္နေ ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ အညတံရော ပြာဟ္မဏမဟာသာလော အဗျော အဟောသိ အသီတိကောဋိ- နေဝိဘဝေါ။ တဿ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ ပိယော မနာပေါ၊ သော တံ ဒေဝကုမာရံ ဝိယ နာနပ္ပကာရေဟိ သုရူပကရဏေဟိ သံဝဓေန္တော တံ သာပတေယျံ တဿ အနိယျာတေတွာဝ ကာလမကာသိ သဋ္ဌိံ ပြာဟ္မဏိယာ။ တတော တဿ မာဏဝဿ မာတာပိတုနံ အစ္စယေန ဘဏ္ဍာဂါရိကော သာရဂဗ္ဘံ ဝိဝရိတွာ သာပတေယျံ နိယျာတေန္တော အာဟ “ဣဒံ တေ သာမိ မာတာပိတုနံ သန္တကံ၊ ဣဒံ အယျကပယျကာနံ သန္တကံ၊ ဣဒံ သတ္တ- ကုလပရိဝဇ္ဇေန အာဂတ”န္တိ။ မာဏဝေါ ဓနံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣဒံ ဓနံ- ယေဝ ဒိဿတိ၊ ယေဟိ ပန ဣဒံ သဋ္ဌိတံ၊ တေ န ဒိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေဝ မစ္စုဝသံ ဂတာ။ ဂစ္ဆန္တာ စ န ဣတော ကိဉ္စိ အာဒါယ အဂမံသု၊ ဧဝံ နာမ ဘောဂေ ပဟာယ ဂန္တဗ္ဗော ပရလောကော၊ န သက္ကာ ကိဉ္စိ အာဒါယ ဂန္တု အညတြ သုစရိတေန၊ ယံနုနာဟံ ဣမံ ဓနံ ပရိစ္စဇိတွာ သုစရိတဓနံ ဂဏှေယျံ၊ ယံ သက္ကာ အာဒါယ ဂန္တု”န္တိ။ သော ဒိဝသေ ဒိဝသေ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ပုနစိန္တေသိ “ပဟူတမိဒံ ဓနံ၊ ကိံ ဣမိနာ ဧဝမပ္ပကေန ပရိစ္စာဂေန၊

ယံနုနာဟံ မဟာဒါနံ ဒဒေယျ”န္တိ။ သော ရညော အာရောစေသိ “မဟာရာဇ မမ ဃရေ ဧတ္တကံ ခနံ အတ္ထိ၊ ဣစ္ဆာမိ တေန မဟာဒါနံ ဒါတုံ၊ သာရ မဟာရာဇ နဂရေ ဃောသနံ ကာရာပေထာ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရာပေသိ။ သော အာဂတာဂတာနံ ဘာဇနာနိ ပူရေတွာ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ သဗ္ဗဓနမဒါသိ၊ ဒတွာ စ စိန္တေသိ “ဧဝံ မဟာပရိစ္ဆာဂံ ကတွာ အယုတ္တံ ဃရေ ဝသိတုံ၊ ယံနုနာဟံ ပဗ္ဗဇေယျ”န္တိ။ တတော ပရိဇနဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ၊ တေ “မာ တံ သာမိ ‘ခနံ ပရိက္ခိဏ’န္တိ စိန္တယိ၊ မယံ အပ္ပကေနော ကာလေန နာနာဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ ဓနသန္ဓယံ ကရိဿာမာ”တိ ဝတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ တံ ယာစိံသု။ သော တေသံ ယာစနံ အနာဒိယိတွာဝ တာပသပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိ။

တတ္ထ အဋ္ဌဝိဓာ တာပသ—သပုတ္တဘရိယာ ဥဇ္ဈာစာရိကာ သမ္ပတ္တ-
ကာလိကာ အနဂ္ဂိပတ္တိကာ အသ္မမုဋ္ဌိကာ ဒန္တလုယျကာ ပဝတ္တဖလိကာ ဝဏ္ဏ-
မုတ္တိကာ စာတိ။ တတ္ထ သပုတ္တဘရိယာတိ ပုတ္တဒါရေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိတွာ
ကသိဝဏ္ဏိဇ္ဇာဒိဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပယမာနာ ကေဏိယဇဉ်လာဒယော။ ဥဇ္ဈာ-
စာရိကာတိ နဂရဒ္ဓါရေ အဿမံ ကာရာပေတွာ တတ္ထ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏကုမာရာ-
ဒယော သိပ္ပါဒိနိ သိက္ခာပေတွာ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ပဋိက္ခိပိတွာ တိလတဏှုလာဒိ-
ကပ္ပိယဘဏ္ဍပဋိဂ္ဂါဟကာ၊ တေ သပုတ္တဘရိယေဟိ သေဋ္ဌတရာ။ သမ္ပတ္တ-
ကာလိကာတိ အာဟာရဝေလာယ သမ္ပတ္တံ အာဟာရံ ဂဟေတွာ ယာပေန္တာ၊
တေ ဥဇ္ဈာစာရိကေဟိ သေဋ္ဌတရာ။ အနဂ္ဂိပတ္တိကာတိ အဂ္ဂိနာ အပက္ကပတ္တဖလံနိ
ခါဒိတွာ ယာပေန္တာ၊ တေ သမ္ပတ္တကာလိကေဟိ သေဋ္ဌတရာ။ အသ္မမုဋ္ဌိကာတိ
မုဋ္ဌိပါသာဏံ ဂဟေတွာ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ဝါသိသတ္တကာဒိ” ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာ
ယဒါ ဆာတာ ဟောန္တိ၊ တဒါ သမ္ပတ္တရုက္ခတော တစံ ဂဟေတွာ ခါဒိတွာ
ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေန္တိ၊ တေ အနဂ္ဂိ-
ပတ္တိကေဟိ သေဋ္ဌတရာ။ ဒန္တလုယျကာတိ မုဋ္ဌိပါသာဏာဒိနိပိ အဂဟေတွာ
စရန္တာ ခုဒါကာလေ သမ္ပတ္တရုက္ခတော ဒန္တေဟိ ဥပ္ပါဋေတွာ တစံ ခါဒိတွာ
ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေန္တိ၊ တေ အသ္မမုဋ္ဌိကေဟိ
သေဋ္ဌတရာ။ ပဝတ္တဖလိကာတိ ဇာတဿရံ ဝါ ဝနသဏ္ဍံ ဝါ နိဿာယ ဝသန္တာ
ယံ တတ္ထ သရေ ဘိသမုဋ္ဌာလာဒိ၊ ယံ ဝါ ဝနသဏ္ဍေ ပုပ္ဖကာလေ ပုပ္ဖံ၊
ဖလကာလေ ဖလံ၊ တမေဝ ခါဒန္တိ၊ ပုပ္ဖဖလေ အသတိ အန္တမသော တတ္ထ
ရုက္ခပပဋိကမ္ပိ ခါဒိတွာ ဝသန္တိ၊ န တွေဝ အာဟာရတ္ထာယ အညတြ ဂစ္ဆန္တိ။

ဥပေါသထင်္ဂါမိဋ္ဌာနံ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနဉ္စ ကရေန္တိ၊ တေ ဒန္တလုယျကေဟိ သေဋ္ဌတရာ။ ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ နာမ ဝဏ္ဏမုတ္တာနိ ဘူမိယံ ပတိတာနိ ပဏ္ဏာနိ-
ယေဝ ခါဒန္တိ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ၊ တေ သဗ္ဗသေဋ္ဌာ။

အယံ ပန ဗြာဟ္မဏကုလပုတ္တော “တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာသု အဂ္ဂပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗ-
ဇိဿာမိ”တိ ဝဏ္ဏမုတ္တိကပဗ္ဗဇ္ဇမေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ ဒွေ တယော ပဗ္ဗတေ
အတိက္ကမ္မ အဿမံ ကာရာပေတွာ ပဋိဝသတိ။ အထ ဘဂဝါ လောကေ
ဥပုဇ္ဇိတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ သာဝတ္ထိယံ
ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန
သာဝတ္ထိဝါသိ ဧကော ပုရိသော ပဗ္ဗတေ စန္ဒနသာရာဒိနိ ဂဝေသန္တော တဿ
အဿမံ ပတွာ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ သော တံ ဒိသ္မာ “ကုတော
အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာဝတ္ထိတော ဘန္တေတိ။ ကာ တတ္ထ ပဝတ္တိတိ။ တတ္ထ
ဘန္တေ မနုဿာ အပ္ပမတ္တာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရေန္တိတိ။ ကဿ ဩဝါဒံ
သုတွာတိ။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတောတိ။ တာပသော ဗုဒ္ဓသဒ္ဓဿဝနေန ဝိမိတော
“ဗုဒ္ဓေါတိ တံ ဘော ပုရိသ ဝဒေသိ”တိ အာမဂန္တေ ပုတ္တနယေနေဝ တိက္ခတ္ထံ
ပုစ္ဆိတွာ “သောသောပိ ခေါ ဧသော ဒုလ္လဘော”တိ အတ္တမနော ဘဂဝတော
သန္တိကံ ဂန္တုကာမော ဟုတွာ စိန္တေသိ “န ယုတ္တံ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ တုစ္ဆမေဝ
ဂန္တု၊ ကိံ န ခေါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ ပုန စိန္တေသိ “ဗုဒ္ဓါ နာမ
အာမိသံဂရုကာ န ဟောန္တိ၊ ဟန္တာဟံ ဓမ္မပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ
ဂစ္ဆာမိ”တိ စတ္တာရော ပဉ္စေ အဘိသင်္ခရိ—

“ကိဒိသော မိတ္တော န သေဝိတဗ္ဗော၊
ကိဒိသော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော။
ကိဒိသော ပယောဂေါ ပယုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊
ကိံ ရသာနံ အဂ္ဂ”န္တိ။

သော တေ ပဉ္စေ ဂဟေတွာ မဇ္ဈိမဒေသာဘိမုခေါ ပက္ကမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန
သာဝတ္ထိံ ပတွာဇေတဝနံ ပဝိဇ္ဇော၊ ဘဂဝါပိ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ
အာသနေ နိသိန္ဓောယေဝ ဟောတိ။ သော ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ အဝဋ္ဌိတွာဝ
ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ “ကစ္စိ ဣသိ ခမနီယ”န္တိအာဒိနာ နယေန သမ္မောဒိ၊
သောပိ “ခမနီယံ ဘော ဂေါတမာ”တိအာဒိနာ နယေန ပဋိသမ္မောဒိတွာ
“ယဒိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ မနုဿာ ပုစ္ဆိတေ ပဉ္စေ ဝါစာယ ဧဝ ဝိဿဇ္ဇေဿ-
တိ”တိ မနုဿာ ဧဝ ဘဂဝန္တံ တေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏေန ပုဋ္ဌော

အာဒိပဉ္စ တာဝ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဟိရိံ တရန္တန္တိ အာရဘိတွာ အစုတေယျာ ဂါထာယော အာဟ။

၂၅၆။ တာသံ အတ္ထော—ဟိရိံ တရန္တန္တိ ဟိရိံ အတိက္ကမန္တံ အဟိရိကံ နိလ္လဇ္ဇံ။ ဝိဇီရုစ္ဆမာနန္တိ အသုစိမိဝ ပဿမာနံ။ အဟိရိကော ဟိ ဟိရိံ ဇီရုစ္ဆတိ အသုစိမိဝ ပဿတိ၊ တေန နံ န ဘဇတိ န အလ္လိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိဇီရုစ္ဆမာန”န္တိ။ တဝါဟမသ္မိံ ဣတိ ဘာသမာနန္တိ “အဟံ သမ္ပ တဝ သဟာယော ဟိတကာမော သုခကာမော၊ ဇီဝိတမ္ပိ မေ တုယံ အတ္ထာယ ပရိစ္စတ္တ”န္တိ ဝေမာဒိနာ နယေန ဘာသမာနံ။ သယှာနိ ကမ္မာနိ အနာဒိယန္တန္တိ ဧဝံ ဘာသိတွာပိ စ သယှာနိ ကာတုံ သက္ကာနိပိ တဿ ကမ္မာနိ အနာဒိယန္တံ ကရဏတ္ထာယ အသမာဒိယန္တံ။ အထ ဝါ မိတ္တေန တတ္ထ အာဒရမတ္တမ္ပိ အကရေန္တံ၊ အပိစ ခေါ ပန ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စေသု ဗျသနမေဝ ဒဿေန္တံ။ နေသော မမန္တိ ဣတိ နံ ဝိဇညာတိ တံ ဧဝရူပံ “မိတ္တပဋိရူပကော ဧသော၊ နေသော မေ မိတ္တော”တိ ဧဝံ ပဏှိတော ပုရိသော ဝိဇာနေယျ။

၂၅၇။ အနန္တယန္တိ ယံ အတ္ထံ ဒဿာမိ၊ ကရိဿာမီတိ စ ဘာသတိ၊ တေန အနနဂတံ။ ပိယံ ဝါစံ ယော မိတ္တေသု ပကုပ္ပတိတိ ယော အတိတာနာဂတေဟိ ပဒေဟိ ပဋိသန္တရန္တော နိရတ္ထကေန သင်္ဂဏန္တော ကေဝလံ ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာမတ္တေနေဝ ပိယံ မိတ္တေသု ဝါစံ ပဝတ္တေတိ။ အကရေန္တံ ဘာသမာနံ၊ ပရိဇာနန္တိ ပဏှိတတိ ဧဝရူပံ ယံ ဘာသတိ၊ တံ အကရေန္တံ၊ ကေဝလံ ဝါစာယ ဘာသမာနံ “ဝစီပရမော နာမေသ အမိတ္တော မိတ္တပဋိရူပကော”တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ပဏှိတာ ဇာနန္တိ။

၂၅၈။ န သော မိတ္တော ယော သဒါ အပ္ပမတ္တော၊ ဘေဒါသင်္ဂီ ရန္တမေဝါနုပဿီတိ ယော ဘေဒမေဝ အာသင်္ဂမာနော ကတမဓုရေန ဥပစာရေန သဒါ အပ္ပမတ္တော ဝိဟရတိ၊ ယံကိဉ္စိ အဿတိယာ အမနသိကာရေန ကတံ၊ အညာဏကေန ဝါ အကတံ၊ “ယဒါ မံ ဂရဟိဿတိ၊ တဒါ နံ ဧတေန ပဋိစောဒေသံာမီ”တိ ဧဝံ ရန္တမေဝ အနုပဿတိ၊ န သော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗောတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ “ကိဒိသော မိတ္တော န သေဝိတဗ္ဗော”တိ ဣမံ အာဒိပဉ္စ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒုတိယံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ “ယသ္မိဉ္စ သေတိ”တိ ဣမံ ဥပစုဂါထမာဟ။

တဿတ္ထော—ယသ္မိံ ဝ မိတ္တေ မိတ္တော တဿ ဟဒယမနုပဝိသိတွာ သယနေန ယထာ နာမ ပိတု ဥရသိ ပုတ္တော “ဣမဿ မယိ ဥရသိ သယန္တေ ဒုက္ခံ ဝါ အနတ္တမနတာ ဝါ ဘဝေယျာ”တိအာဒိဟိ အပရိသင်္ကမာနော နိဗ္ဗိသင်္ကော ဟုတွာ သေတိ။ ဧဝမေဝံ ဒါရနေဇိဝိတာဒိသု ဝိဿာသံ ကရောန္တော မိတ္တဘာဝေန နိဗ္ဗိသင်္ကော သေတိ။ ယော ဝ ပရေဟိ ကာရဏသတံ ကာရဏ- သဟဿမ္ပိ ဝတွာ အဘေန္တော၊ သ ဝေ မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗောတိ။

၂၅၉။ ဧဝံ ဘဂဝါ “ကိဒိသော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော”တိ ဧဝံ ဒုတိယ- ပဉ္စိ ဝိဿန္တေတွာ တတိယံ ဝိဿန္တေတုံ “ပါမုဇ္ဇကရဏ”န္တိ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—ပါမုဇ္ဇံ ကရောတိတံ ပါမုဇ္ဇကရဏံ။ ဌာနန္တိ ကာရဏံ။ ကိံ ပန တန္တိ? ဝီရိယံ။ တဉ္စိ ဓမ္မပဿဉ္စိတံ ပီတိပါမောဇ္ဇသုခမုပ္ပါဒနတော ပါမုဇ္ဇကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “သွာခါတေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝိနယေ ယော အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ သော သုခံ ဝိဟရတိ”တိ။ ပသံသံ အာဝဟတိတိ ပသံသာဝဟနံ။ အာဒိတော ဒိဗ္ဗမာနသကသုခါနံ၊ ပရိယောသာနေ နိဗ္ဗာန- သုခဿ အာဝဟနတော ဖလူပစာရေန သုခံ။ ဖလံ ပဋိကင်္ခမာနော ဖလာနိ- သံသော။ ဘာဝေတိတိ ဝဇေတိ။ ဝဟန္တော ပေါရိသံ ဓုရန္တိ ပုရိသာနုစ္ဆ- ဝိကံ ဘာရံ အာဒါယ ဝိဟရန္တော ဧတံ၂ သမ္ပပ္ပဓာနဝီရိယသင်္ခါတံ ဌာနံ ဘာဝေတိ၊ ဤဒိသော ပယောဂေါ သေဝိတဗ္ဗောတိ။

၂၆၀။ ဧဝံ ဘဂဝါ “ကိဒိသော ပယောဂေါ ပယုဉ္စိတဗ္ဗော”တိ တတိယပဉ္စိ ဝိဿန္တေတွာ စတုတ္ထံ ဝိဿန္တေတုံ “ပဝိဝေကရသ”န္တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ ပဝိဝေကောတိ ကိလေသဝိဝေကတော ဇာတတ္တာ အဂ္ဂဖလံ ဝုစ္စတိ။ တဿ ရသောတိ အဿာဒနဌေန တံသမ္ပယုတ္တံ သုခံ။ ဥပသမောပိ? ကိလေသုပ- သမန္တေ ဇာတတ္တာ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတဥပသမာရမ္မဏတ္တာ ဝါ တဒေဝ၊ ဓမ္မပီတိ- ရသောပိ? အရိယဓမ္မတော အနပေတာယ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတေ ဓမ္မေ ဥပ္ပန္နာယ ပီတိယာ ရသတ္တာ တဒေဝ။ တံ ပဝိဝေကရသံ ဥပသမဿ စ ရသံ ပိတွာ တဒေဝ ဓမ္မပီတိရသံ ပိဝံနိဒ္ဒရော ဟောတိ နိပ္ပပါပေါ၊ ပိဝိတွာပိ ကိလေသ- ပရိဋ္ဌာဟာဘာဝေန နိဒ္ဒရော၊ ပိဝန္တောပိ ပဟိနပါပတ္တာ နိပ္ပပါပေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧတံ ရသာနမဂ္ဂန္တိ။ ကေစိ ပန “ဈာနနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာနံ ကာယစိတ္တ- ဥပမိဝိဝေကာနဉ္စ ဝသေန ပဝိဝေကရသာဒယော တယော ဧဝ ဧတေ ဓမ္မာ”တိ

၁-အံ ၁-၃၆-ပိဋ္ဌေ။	၂-ဧကံ (သိ)
၃-ဥပသမောတိ (သိ)၊ ဥပသမဿာတိ (သျှာ)	၄-ဓမ္မပီတိရသောတိ (သိ၊ သျှာ)

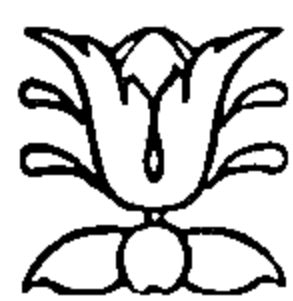
ယောဇေန္တိ၊ ပုရိမမေဝ သုန္ဓရံ။ ဧဝံ ဘဂဝါ စတုတ္ထပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော
 အရဟတ္တနိက္ခုဋ္ဌေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ မြာဟ္မဏော
 ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကတိပါဟေနေဝ ပဋိသန္တိဒါပုတ္တော အရဟာ
 အဟောသီတိ။

ပရမတ္ထဇောတိကာယ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ

သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာယ

ဟိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ပဌမော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။)

သုတ္တန်ပါတဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဓါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကရံ	၁၀၆	အဇ္ဈဂမာ	၁၀
အကရဏီယံ	၁၇၀	အဇ္ဈဂါ	၂၀၀
အကရောန္တံ	၃၁၂	အဇ္ဈတ္တံ	၁၉
အကိဉ္ဇနံ	၂၁၁	အဇ္ဈဘာသိ	၁၂၀
အကုသလာ	၂၁	အဇ္ဈာယကကုလေ	၁၇၄
အကုသိတဂုတ္တိ	၁၁၀	အဇ္ဈေနကုတ္တံ	၃၀၂
အက္ခောဓနော	၂၇	အညံ	၁၅၃
အက္ခမုတ္တော	၁၅၄	အညတရမ္ပိ	၅၇
အက္ခာတာရံ	၂၀၅	အညတရော	၁၄၂
အက္ခာသိ	၃၀၀	အညတြ	၂၄၃
အက္ခိဂူထကော	၂၃၉	အညာယ	၂၄၇၊ ၂၆၀
အက္ခိမ္မာ	၂၃၉	အညေပိ	၂၂၉
အခိလံ	၂၅၀	အဋ္ဌ	၂၀၁
အဂါရသ္မာ	၁၄၁	အဋ္ဌသတံ	၂၀၁
အဂိဒ္ဓေါ	၂၄၇	အဋ္ဌာန တံ	၉၄
အဂ္ဂတော	၂၅၀	အဋ္ဌိနဟာရသံယုတ္တော	၂၃၇
အဂ္ဂဒါနံ	၂၅၇	အဏုကာ	၁၀၆
အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော	၁၅၇	အဏ္ဍဝံ	၂၀၉၊ ၂၂၇
အဂ္ဂိဟုတ္တဿုပသေဝနာ	၃၀၇	အတိက္ကန္တော	၂၀၂
အစ္စဂမာ	၂၀	အတိဂေါ	၂၁၀
အစ္စသာရိ	၁၉	အတိတရိယ	၂၆၀
အစ္စတံ	၂၄၃	အတိပါတိနော	၃၀၆
အဆမ္ဘိ	၇၀	အတိမညေတိ	၁၅၄
အဇ္ဇေ	၁၃၀၊ ၁၉၇၊ ၂၃၀	အတိမညေထ	၁၀၀
အဇ္ဇတဂ္ဂေ	၁၄၁	အတိမာနိနော	၃၀၄
အဇ္ဇဝမဒ္ဒဝေ	၃၀၀	အတိတယောဗ္ဗနော	၁၅၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အတ္တဋ္ဌပညာ	၁၁၈	အနနုဂိဇ္ဈေါ	၁၈၄
အတ္တဝေတနဘတော	၃၄	အနန္တယံ	၃၁၂
အတ္တဟေတု	၁၆၁	အနပ္ပကာ	၃၈
အတ္တံ	၆၅၊ ၁၆၂	အနပေက္ခမာနော	၁၀၀
အတ္တ	၂၃၀	အနပေက္ခာ	၂၄၀
အတ္တကုသလေန	၁၇၈	အနပေက္ခိနံ	၂၀၅
အတ္တာယ	၂၃၁	အနဘိဇ္ဈိတံ	၇၅
အတ္ထိ	၁၈၆၊ ၂၇၂	အနရဟံ သန္တော	၁၆၄
အတ္ထော	၁၇၈၊ ၂၃၀	အနလင်္ကရိတွာ	၁၀၀
အထ	၂၆၊ ၁၂၅၊ ၂၃၉	အနဝဇ္ဇပဒါနိ	၁၄၇
အထောပိ	၂၆၉	အနဝဿုတော	၁၀၄
အဒဿနာ	၂၄၃	အနဝသေသာ	၁၈၆
အဒါနသီလာ	၃၀၄	အနာဒရာ	၃၀၆
အဒိဋ္ဌာ	၁၈၇	အနာဒိယန္တံ	၃၁၂
အဒိန္နံ	၁၆၁	အနာနုဂိဇ္ဈေါ	၁၄၆
အဒေသယိ	၂၉၁	အနာဝိလံ	၂၀၂
အဒ္ဓကိ	၂၄၆	အနာသကတ္တံ	၃၀၇
အဒ္ဓသာမ	၂၁၁	အနာသဝံ	၂၅၀၊ ၂၆၀
အဒ္ဓါ	၈၄	အနိကာမယံ	၂၄၇
အဓိကာရော	၄၄	အနိကေတံ	၂၄၅
အဓိဝါဟနံ	၁၃၅	အနိတ္ထိဂန္ဓော	၆၀
အဓော	၁၈၉	အနိဝတ္တန္တံ	၁၃၅
အနဂါရိယံ	၁၄၁	အနိဿိတော	၁၀၇
အနဂ္ဂိပတ္တိကာ	၃၁၀	အနိဿော	၂၂-၃
အနညနေယျံ	၂၅၁	အနုကမ္မမာနော	၆၅
အနညနေယျော	၉၅	အနုဋ္ဌာတာ	၁၅၂
အနညပေါသီ	၁၀၆	အနုတိရေ	၂၆
အနုတိမာနီ	၁၇၈၊ ၁၈၂	အနုတ္တရော	၂၉၀
အနုတ္တဒဿိ	၉၈	အနုဓမ္မစာရီ	၁၁၁
အနုတ္တမနုသာသတိ	၁၆၂	အနုပဂ္ဂမ္မ	၁၉၁

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၁၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အနုပလိတ္တံ	၂၄၉	အပ္ပသာဒေါ	၁၀၂
အနုပ္ပဝေစ္ဆေ	၂၄၆	အပ္ပဟရိတေ	၁၃၈
အနုသယာ	၂၁	အပ္ပါဏကေ	၁၃၈
အနုသာသတိ	၁၆၂	အပ္ပါဟာရာ	၂၀၄
အနေဇံ	၁၄၆	အဗဒ္ဓေါ	၇၃
အနေဋ္ဌမူဂေါ	၁၁၂	အဘဗ္ဗတာ	၂၈၈
အနောတ္တပ္ပိ	၁၆၃	အဘဗ္ဗော သော	၂၈၈
အနောမနာမော	၁၉၈	အဘိက္ကန္တံ	၁၃၉
အန္တကရာ	၃၉	အဘိက္ကန္တံ	၁၃၉
အန္တပူရော	၂၃၈	အဘိဇာယတိ	၂၅၂
အန္တလိက္ခေ	၂၆၉	အဘိညာ	၁၄၁
အန္တရတော	၁၉	အဘိဌာနာနိ	၂၈၇
အန္ဓကာ	၃၀	အဘိဏ္ဍိ	၁၇၄
အန္ဓကာရေ	၁၄၀	အဘိနိဟာရော	၄၃
အန္ဓယံ	၆၃	အဘိဘုယျစာရီ	၁၁၅
အပရံ	၁၄၂	အဘိရုယျ	၁၆၇
အပရီသုယမာနော	၁၀၄	အဘိသမေစ္စ	၁၇၈၊ ၁၈၀
အပရိမာဏံ	၁၈၈၊ ၁၈၉	အဘောဇ္ဇော	၃၁၃
အပဝိဒ္ဓေါ	၂၄၀	အဘောဇနေယျံ	၁၃၆
အပါယေဟိ	၂၈၇	အမတံ	၂၄၃၊ ၂၈၀၊ ၂၈၃
အပေက္ခာ	၆၇	အမတပ္ပလာ	၁၃၆
အပ္ပကိစ္စော	၁၈၃	အမမော	၂၆၁
အပ္ပဂဗ္ဘော	၁၈၃	အမရာ	၃၀၇
အပ္ပဋိသော	၇၈	အမ္မု	၁၀၃
အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော	၁၀၆	အမ္မုစာရီ	၁၀၃
အပ္ပဘောဂေါ	၁၅၅	အယံ	၂၄၃
အပ္ပမတ္တံ	၂၅၁	အရညံ	၁၆၁
အပ္ပမတ္တာ	၂၇၁	အရညမ္ပိ	၇၃
အပ္ပမတ္တော	၁၁၂၊ ၁၄၁၊ ၂၂၈	အရဟံ	၁၆၄
အပ္ပမာဒေန	၂၂၇	အရဟတံ	၁၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အရိဉ္ဇမာနော	၁၁၁	အသဇ္ဇမာနော	၆၇၊ ၁၁၄
အရိယသစ္စာနိ	၂၈၄	အသညတာ	၃၀၃၊ ၃၀၅
အရိယသာဝကော	၁၄၈	အသညတော	၁၄၈၊ ၂၆၁
အရိယေ ပထေ	၂၁၁	အသတံ	၁၆၃
အရိယော	၁၅၆	အသတံ ဓမ္မော	၁၅၂
အရောဂါ	၃၄	အသတ္တံ	၂၁၁
အရောစယိတ္တ	၃၀၈	အသန္တံ	၁၆၃
အရောသနေယျော	၂၅၆	အသန္တသံ	၁၁၇
အလံ	၂၅၈	အသန္တသန္တံ	၂၅၁
အလသော	၁၅၂	အသန္တသန္တော	၁၁၄
အလိကံ	၃၀၁	အသန္တော	၁၅၁
အလိပ္ပမာနံ	၂၅၁	အသန္တဝံ	၂၄၅
အလိနစိတ္တော	၁၁၀	အသပတ္တံ	၁၈၉
အလောလံ	၃၃	အသပ္ပိ	၃၀၅
အလောလာ	၃၂	အသမာ	၂၆၁
အလောလုပါ	၂၀၄	အသမ္ပကမ္ပိယော	၂၈၄
အလောလော	၁၀၆	အသမ္ပဝေဓီ	၃၆
အဝံသိရာ	၃၀၆	အသမ္ပာဓိ	၁၈၉
အဝဇာနာတိ	၁၆၃	အသိတံ	၂၆၀
အဝဇာနေယျ	၂၄၃	အသိတော	၃၀၈
အဝိဇ္ဇာယ	၂၄၀	အသုစိ	၂၃၉
အဝိတိဏ္ဏကန္တံ	၃၀၇	အသုစိဘာဝမသိတာ	၃၀၃
အဝိရုဇ္ဈမာနော	၁၁၆	အသုစိ သဝတိ	၂၃၉
အဝိရုဇ္ဈိဆန္ဒာ	၂၉၁	အသုစိ	၁၁၉
အဝိဟေဌယံ	၅၇	အသေသံ	၁၅
အဝေက္ခိယ	၁၅၆	အသေသာ	၁၉
အဝေစ္စ ပဿတိ	၂၈၄	အသ္မမာနာ	၃၀၁
အဝေဓမာနံ	၂၅၁	အသ္မမုဋ္ဌိတာ	၃၁၀
အဝေရံ	၁၈၉	အသ္မိ	၂၅
အသဇ္ဇမာနံ	၂၅၁	အဿ	၁၇၈၊ ၂၃၉၊ ၂၈၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၁၉

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော်

[အ]

အဿဝါ

၃၂

အဟံ

၂၅၊၂၂၁

အဟိရိကော

၁၆၃

[အာ]

အာဂစ္ဆိ

၁၆၇

အာဂတံ

၁၆၂

အာဂမနာယ

၂၂

အာဂမ္ဘာ

၁၅၀

အာစရေ

၁၈၄

အာစိက္ခေယျ

၁၄၀

အာတာပီ

၁၄၁

အာဒါယ

၁၆၁၊၁၂၅

အာဒီနဝံ

၁၁၁

အာဒေတိ

၁၆၁

အာနန္တရိကံ

၂၈၀

အာနေတိ

၁၅၅

အာမဂန္ဓံ

၃၀၁

အာမဂန္ဓော

၃၀၂

အာမန္တနာ

၇၅

အာယတိကေ ဘဝသ္မိံ

၂၉၁

အာယုသာ

၁၈၈

အာယူဟတိ

၂၄၇

အာရဗ္ဗဝိရိယော

၁၁၀

အာရာ ပမာဒမ္ဘာ

၂၀၀

အာဝရဏာနိ

၁၀၇

အာဝဟာတိ

၂၂၄၊၂၂၅

အာဝိကရောမိ

၁၄၅

အာသဝါ ဒီကာ

၂၀၂

အာသေဝမာနော

၁၁၆

ပဒါနုက္ကမော

[အာ]

အာဟာရေ

၁၃၃

အာဟိတော

၂၆

အာဟုတိ

၃၀၇

အာဟုတိ ပဂ္ဂဟိတာ

၁၅၇

အာဠဝီ

၂၁၂

[ဣ-ဤ]

ဣဿံ

၁၄၄၊၂၂၉

ဣဇ္ဇနာ

၂၃၆

ဣဋ္ဌေ အနိဋ္ဌေ

၁၉၈

ဣဏံ

၁၆၁

ဣဏဿာတသုစကာ

၃၀၅

ဣဏမတ္ထိ

၁၆၁

ဣတရိတရေန

၇၈

ဣတိ

၂၅၊၃၉၊၁၀၂၊၁၅၁

ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ

၁၉

ဣတ္ထတ္တာယ

၁၄၂

ဣတ္ထိရတ္တော

၁၅၄

ဣဒံ

၂၀

ဣဒမ္ပိ

၂၇၉

ဣဒ္ဓိမန္တော

၂၁၂

ဣဓ

၁၄၆၊၁၉၀၊၂၂၄၊

၂၄၁၊၂၆၈၊၂၇၂၊၃၀၅

ဣန္ဒြိလော

၂၈၄

ဣမံ ပပဉ္စံ

၂၀

ဣဝ

၁၁

ဣဿာ

၁၅၅

ဤတိ

၈၉

ဤသာ

၁၃၂

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော်

[ဝ]

ဧတံ
ဧတံ ကသိ°
ဧတံ ဘယံ
ဧတံ သတိ°
ဧတေ ခေါ ဝသလာ
ဧတေန သစ္စေန
ဧတေသု
ဧဝံ
ဧဝ
ဧသာ ကာယဿ
ဧသာမဂန္ဓော
ဧသာဟံ
ဧသိနော

၂၀၉

၁၃၆

၆၅

၁၉၀

၁၆၆

၂၇၉

၂၀၂၊ ၃၀၆

၁၂၂

၂၆၉

၂၃၆

၃၀၃

၁၄၁

၂၂၉

[ဩ]

ဩက္ခိတ္တစက္ခူ
ဩဂဟဏေ
ဩဃံ
ဩရံ
ဩရပါရံ
ဩရောပယိတွာ
ဩသဓေဟိ

၁၀၄

၂၅၂

၃၂၂၊ ၀၉၂၊ ၆၀

၂၂

၁၂

၈၀

၁၁

[က]

ကံသပါတိယာ
ကန္တံ
ကန္တိဉ္စိ
ကစ္ဆိ
ကစ္ဆေ
ကဉ္စိ
ကဋ္ဌာ

၁၃၆

၉၉

၁၄၆

၁၉၀

၃၀

၁၈၈

၁၃၅

ပဒါနုက္ကမော

[က]

ကတံ ကရဏီယံ
ကတိ
ကတ္ထမိ
ကတွာန
ကထံ
ကထံဇိပိဇိပိတံ
ကထံ သု
ကဒရိယော
ကမမာနံ
ကမ္မ ကရောတိ
ကမ္မန္တော
ကရဏီယံ
ကရဏာ
ကသိ
ကသိတွာန
ကသိဘာရဒ္ဒါဇဿ
ကာမကာမာ
ကာမဘဝေ
ကာမသညာယ
ကာမသုခံ
ကာမာ
ကာမာလယေ
ကာမေသု
ကာယဂုတ္တော
ကာယဿ
ကာယေန
ကာရဏတ္ထာ
ကာလေ
ကိ°
ကိဉ္ဇာပိ တေ

၁၄၂

၁၄၄

၁၈၈

၁၄၇

၂၀၈၊ ၂၂၄

၂၂၄

၂၂၇

၁၆၃

၂၁၁

၂၈၈

၁၂၆

၁၄၂၊ ၁၇၈

၁၁၆

၁၃၅

၁၃၆

၁၂၄

၃၀၁

၂၁၁

၂၁၀

၁၀၀

၈၈၊ ၂၀၂

၂၁၁

၂၀၅၊ ၃၀၃

၁၃၃

၂၃၆

၂၈၈

၁၁၈

၁၁၆

၂၂၄

၂၈၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဂ]		[စ]	
ဂါမာနိ နိဂမာနိ စ	၁၆၁	စရန္တံ	၂၄၆၊ ၂၅၁၊ ၂၅၉
ဂါမေ	၁၆၁	စရန္တိ	၃၀
ဂါရယှာ	၁၇၄	စရာမသေ	၃၉
ဂိဒ္ဓါ	၃၀၃၊ ၃၀၆	စရာမိ	၃၅
ဂိနိ	၂၆၊ ၂၉	စရေ	၅၇၊ ၉၇၊ ၃၀၇
ဂိမ္မာန မာသေ	၂၀၉	စာဂါ	၂၃၀
ဂိဟိဗန္ဓနာနိ	၈၁	စာဂေါ	၂၂၉
ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ	၈၀	စာတုဒ္ဓိသော	၇၇
ဂိဟိ	၂၆၁	စာရိကာယ	၇၅
ဂုဏသမ္ပတ္တိ	၄၄	စာရီ	၁၁၅
ဂုတ္တိန္ဒြိယော	၁၀၄	စိဂ္ဂုံလကာ	၃၀၁
ဂုတ္တော	၃၀၇	စိစ္စိဋ္ဌာယတိ	၁၃၈
ဂေဓံ	၁၀၆၊ ၁၉၁	စိစ္စိစ္စိဋ္ဌာယတိ	၁၃၉
ဂေါစရာယ	၇၃	စိတြာ	၈၈
ဂေါတမံ	၁၉၈	စိတြာဟိ ဂါထာဟိ	၃၀၈
ဂေါတမသာသနမ္ပိ	၂၀၃	စိနကာနိ	၃၀၁
ဂေါဓံရဏိယော	၃၅	စုဇ္ဇမာနော	၁၆၁
ဂေါဝိ	၃၂	စေ	၂၆
ဂေါပေါ	၂၅	စောရော	၁၆၄
[ဃ-စ]		[ဆ]	
ဃရံ	၂၂၉	ဆစ္စာဘိဌာနာနိ	၂၀၇
•	၁၆၁၊ ၂၃၉	ဆဒနံ	၁၄၇
စက္ခုမာ	၃၈၊ ၂၀၂	ဆန္တံ	၂၀၈
စဏ္ဍာလပုတ္တော	၁၆၇	ဆန္ဒတာ	၄၄
စတုတ္ထိ ဝါတေဟိ	၂၈၄	ဆန္ဒရာဂပိရတ္တော	၂၄၃
စတုရော	၁၄၄	ဆန္ဒာ	၂၆
စတုဟပါယေဟိ	၂၈၇	ဆဝိယာ ကာယော	၂၃၈
စတ္တာရိ	၂၈၂	ဆိန္ဒုဂန္တိ	၂၆၀
စရံ	၁၄၈၊ ၂၃၆		

ပဒါနုက္ကမော
[ဆ-ဇ]

ပိဋကော်

ဆေတ္တု	၃၆
ဆေတွာန	၈၁
ဇစ္စာ	၁၆၆
ဇညာ	၁၆၀
ဇဋ္ဌာဇဠိ	၃၀၇
ဇနံ	၁၆၁
ဇနာ	၃၀၃
ဇဟာတိ	၁၂
ဇဟိတာ	၂၈၆
ဇာတံ	၂၄၅
ဇာတိခယန္တဒဿီ	၂၄၆
ဇာတိတ္ထဒွေ	၁၅၄
ဇာတိမရဏဿ ပါရံ	၃၉
ဇာတု	၁၉၁
ဇာယန္တံ	၂၄၆
ဇာလံ	၁၀၃
ဇာလမ္ပိ	၁၁၄၊ ၂၅၁
ဇိဂုစ္ဆတိ	၂၅၃
ဇိဏ္ဏကံ	၁၅၂၊ ၁၆၂
ဇိဏ္ဏမိဝတ္တစံ	၁၂
ဇိဝတိ	၁၄၅
ဇိဝိတသင်္ခယမ္ပိ	၁၁၇

[ဈ-ဉ]

ဈာနံ	၁၁၁၊ ၂၀၁
ဈာနရတံ	၂၅၀
ဉတ္တာ	၂၀
ဉာတယော	၂၄၀
ဉာတိနံ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော
[ဋ-ဌ]

ပိဋကော်

ဌာနံ	၃၁၃
ဌာနေ	၇၅
ဌိတတ္ထော	၂၅၃
ဉံသာ	၉၀

[ဏ]

တံ	၁၃၅၊ ၁၇၈၊ ၂၂၁
တံ ဝါပိ	၂၅၈
တက္ကံ	၂၄၇
တစမံသာဝလေပနော	၂၃၇
တဏှက္ခယံ	၁၁၂
တဏှက္ခယေ	၂၄၉
တဏှာ	၁၆
တတ္ထေဝ	၃၀၈
တထာ ဣဒံ	၂၄၂
တထာ ဧတံ	၂၄၂
တထာဂတံ	၂၉၃
တထာဂတဿ	၃၀၈
တထာဂတေန	၂၇၂
တထူပမံ	၂၈၄
တဒနုတ္တရံ	၁၄၁
တဒမိနာပိ	၁၆၇
တဒိဃံ	၁၄၄
တပါ	၃၀၇
တပေါ	၁၃၁
တမံ ဝဇန္တိ	၃၀၆
တယဿု	၂၈၆
တရန္တံ	၃၁၂
တဝါဟမသ္မိ	၃၁၂
တသရံဝ	၂၅၃

သံဝဏ္ဏီတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[တ-ထ]		[ခ]	
တဿာ	၁၈၆	ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိ	၁၂၃
တဿာ	၂၆၉	ဒက္ခိဏေယျာ	၂၈၂
တဿာ ဟိ နေ	၂၇၁	ဒဗ္ဗံ	၁၀၃
တဿ	၂၈၈	ဒဏ္ဍံ	၅၇
တာဒိ	၁၄၆၊ ၂၆၀	ဒဒိ	၂၂၉
တာဒိနော	၁၉၈၊ ၁၉၉	ဒန္တလုယျကာ	၃၁၀
တာဒိသံ	၁၅၅	ဒမာ	၂၂၉
တာဝဒေဝ	၃၇	ဒယာ	၁၆၀
တိဋ္ဌံ	၂၃၆	ဒရထဇာ	၂၂
တိဋ္ဌံ စရံ	၁၉၀	ဒဿနသမ္ပဒါယ	၂၈၆
တိဏ္ဍကထံကထော	၂၂၊ ၂၃	ဒဿနသမ္ပန္နော	၁၅၆
တိဏ္ဍော	၃၁	ဒဿနေန	၁၉၁
တိမ္မရတ္တနိ	၂၅၅	ဒဟရော	၂၅၆
တိရိယံ	၁၈၉	ဒဠှနိက္ကမော	၁၁၀
တေ	၂၈၂၊ ၂၈၃၊ ၂၉၁	ဒဠှန	၂၈၃
တေ တေ	၁၄၅	ဒါဠှဗလီ	၁၁၅
တေန	၁၂၆၊ ၁၃၈	ဒါမာ	၃၆
တေန ဓမ္မေန	၂၈၀	ဒါရပေါသီ	၂၆၁
တေန သမော	၂၈၁	ဒါရုဏာ	၃၀၃
တေန ဟိ	၁၅၉	ဒါရေသု	၆၇၊ ၁၆၂
တေသံ	၅၇	ဒါရေဟိ	၁၅၄
တောယေန	၁၁၄	ဒါလယိတွာ	၃၆
ထမ္ဘော	၃၀၄	ဒိဠှပဒဿ	၂၈၈
ထလံ	၃၇	ဒိဠှမင်္ဂလိက	၁၆၈
ထာမဗလူပပန္နော	၁၁၀	ဒိဠှသုတေသု	၃၀၈
ထာဝရာ	၁၈၆	ဒိဠှာ	၁၈၇
ထုတုံ	၂၅၈	ဒိဠှဉ္စ	၁၉၁
ထုလာ	၁၈၇	ဒိဠှိဝိသုကာနိ	၉၅
ထေယျံ	၃၀၂	ဒိဠှေဝ ဓမ္မေ	၁၄၁၊ ၁၇၄
ထေယျာ	၁၆၁	ဒိဠှာနိ	၂၈၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ခ]		[ဓ]	
ဒိဗ္ဗာ	၁၉၇	ဓညာနိ	၁၀၁
ဒိဗ္ဗေ ပထေ	၂၁၁	ဓနဟေတု	၁၆၁
ဒိဝါ စ	၂၇၁	ဓနာနိ	၁၀၁
ဒိသွာ	၈၅	ဓနိယော	၂၅
ဒိဃရတ္တံ	၃၂	ဓမ္မကာမော	၁၅၀
ဒိဃာ	၁၈၆	ဓမ္မဒေသီ	၁၅၀
ဒုက္ခမစ္စေတိ	၂၂၇	ဓမ္မဓရော	၉၉
ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ	၁၈၈	ဓမ္မပဒေ	၁၄၇
ဒုက္ခဿ	၃၉	ဓမ္မပီတိရသံ ပိဝံ	၃၁၃
ဒုက္ခာ	၂၀၈	ဓမ္မပီတိရသောပိ	၃၁၃
ဒုခဉ္စ	၁၀၈	ဓမ္မဝရံ	၂၉၁
ဒုဂ္ဂတိ	၁၇၄	ဓမ္မဿာမိ°	၁၄၃
ဒုဂ္ဂတျာ	၁၇၄	ဓမ္မာ ဇဟိတာ	၂၈၆
ဒုဋ္ဌေန	၁၄၉	ဓမ္မေ	၁၃၇၊ ၂၈၀
ဒုဒ္ဓခိရော	၂၅	ဓမ္မေ ဌိတော	၃၀၇
ဒုရန္တယာ	၃၀၃	ဓမ္မေန လဒ္ဓိံ	၃၀၁
ဒုရန္တယော	၃၀၈	ဓမ္မေသု	၁၁၁၊ ၂၀၂
ဒုလ္လဘာ	၁၁၈	ဓမ္မော	၁၃၆၊ ၂၂၅၊ ၂၂၉
ဒုဿင်္ဂဟာ	၇၈	မိတိ	၂၂၉
ဒုဿီလလုဒ္ဓါ	၃၀၅	မိရံ	၈၃
ဒုရဝိဟာရဝုတ္တိနော	၂၆၁	မိရာ	၂၄၉၊ ၂၅၀၊ ၂၉၁
ဒုရေ	၁၈၇	ဓုရံ	၃၁၃
ဒေဝ	၂၆	ဓုရဓောရယံ	၁၃၄
ဒေဝမနုဿပူဇိတံ	၂၉၃	ဓုရဝါ	၂၂၈
ဒေဝယာနံ	၁၆၇	ဓေနုပါ	၃၅
ဒေါမနဿံ	၁၀၈	ဓေနုပါမိ	၃၆
ဒေါသော	၂၀		
ဒ္ဓိဇော	၁၆၀		
ဒ္ဓိပဒုတ္တမံ	၁၄၄		
ဒ္ဓိပါဒကော	၂၄၃		
		[န]	
		နံ	၁၈၈၊ ၂၄၀၊ ၂၄၁၊ ၃၀၈၊ ၃၁၂
		န	၂၊ ၂၂၁၊ ၂၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[န]		[န]	
နဂါ နဂံ	၂၁၂	နိခါတာ	၃၆
နဂ္ဂိယံ	၃၀၇	နိဂ္ဂါဟကော	၁၆၁
နစိရဿေဝ	၁၄၁	နဝဇ္ဇံ	၁၁၁
နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ	၃၀၃	နဝဇ္ဇံ မုနိ	၂၆၁
နတ္ထိသမ္ဘဝံ	၂၉၁	နဝဇ္ဇုယျူတာ	၃၀၆
နန္ဒတိ	၃၉	နဝိဂီသာနော	၁၆၃
နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏော	၂၁၀	နဝဒ္ဓရော	၃၁၃
နရာဓမာ	၃၀၅	နဝဒ္ဓါနံ	၁၃၃
နရော	၇၄	နဝဒ္ဓါသီလီ	၁၅၂
နဝံ	၂၉၁	နဝဒ္ဓန္တကသာဝမောဟော	၉၆
နဝဟိ သောတေဟိ	၂၃၉	နဝဓာယ	၅၆
နဝါ	၃၆	နဝဇ္ဇံ	၃၇
နာဂံ	၂၀၅	နပကံ	၈၃
နာဂေါ	၃၆၊ ၂၀၅	နပကော	၁၈၃
နာစ္စသာရိ	၁၉	နပစ္စဝါဒီ	၂၅၈
နာဇ္ဈဂမာ	၁၈	နပုဏတ္ထဒဿိံ	၂၁၁
နာညမညဿ	၁၈၈	နပ္ပါပေါ	၃၁၃
နာတိမညေထ	၁၈၈	နပ္ပပါသော	၉၆
နာနာကုဏပပရိပူရော	၂၄၃	နပ္ပေန္တိ	၂၉၁
နာနုပ္ပဝေစ္ဆေ	၂၄၆	နပ္ပောနံ	၂၄၃
နာယူဟတိ	၂၄၇	နပ္ပောနုပ္ပတ္တိယာ	၂၂၈
နိကတိ	၃၀၂	နပ္ပောနာဘိရတော	၁၄၆
နိကုဗ္ဗေထ	၁၈၈	နပ္ပေဋ္ဌေန	၃၅
နိကေတာ	၂၄၅	နပ္ပေတိံ	၂၈၃
နိက္ကရုဏာ	၃၀၄	နပ္ပေတော	၂၉
နိက္ကာမိနော	၂၈၃	နမ္မက္ခော	၉၆
နိက္ကာရဏာ	၁၁၈	နယံ ပုတ္တံ	၁၈၈
နိက္ကုဇ္ဇိတံ	၁၄၀	နယတော	၁၁၂
နိက္ကုဟော	၉၆	နယာမံ	၉၅
နိက္ခမ	၂၁၇	နယျာနံ	၂၀၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၁]		[၁]	
ပတိရူပေန	၁၄၈	ပရံ	၁၈၈
ပတ္တဝီဝရမာဒါယ	၁၂၅	ပရကုလံ	၁၆၂
ပတ္တပ္ပလံ	၃၀၁	ပရဒတ္တပဇိဝီ	၂၅၈
ပတ္တိပတ္တာ	၂၈၃	ပရဒါရသေဝနာ	၃၀၂
ပတ္တော နိယာမံ	၉၅	ပရဒါရေသု	၁၅၄
ပတ္တယတိ	၁၅၅	ပရပါဏရောဓာယ	၂၆၁
ပတ္တယသီ	၂၆	ပရမံ	၁၄၆၊ ၁၆၇
ပထဝီ	၂၈၄	ပရမံဟိတာယ	၂၉၀
ပဒံ	၁၇၈၊ ၃၀၈	ပရမတ္ထဒဿိ	၂၆၀
ပဒုမံ	၁၁၃	ပရမတ္ထပတ္တိယာ	၁၁၀
ပဒုမံဝ	၁၁၄	ပရဟေတု	၁၆၁
ပဒုမီ	၉၂	ပရာဘဝန္တံ	၁၅၀
ပဓာနဝါ	၁၁၂	ပရာဘဝေါ	၁၅၀
ပနဒန္တိ	၁၃၆	ပရိဇာနန္တိ	၃၁၂
ပန္နာနိ	၁၁၅	ပရိတ္တံ	၁၀၂
ပန္နသ္မိ	၁၆၁	ပရိတ္တမေတ္တ	၁၀၂
ပန္နရဇသော	၁၉၇	ပရိဗ္ဗာဇံ ဂဟဋ္ဌံ	၁၆၃-၄
ပဗ္ဗဇန္တိ	၁၄၁	ပရိဘာသတိ	၁၆၃
ပပဉ္စံ	၂၀	ပရိဘုဉ္ဇမာနော	၃၀၁၊ ၃၀၂
ပဗြူတိ	၁၆၃	ပရိရန္တတိ	၁၆၁
ပဘဿရာနိ	၈၅	ပရိဝဏ္ဏယီ	၂၈၀
ပမတ္တံ	၉၈	ပရိဿယာနံ	၇၈
ပမာဒမ္ဘာ	၂၀၀	ပရိဟိရတိ	၂၄၃
ပမာဒါ	၂၅၉	ပရေသံ	၁၆၁
ပမာယ ဗိဇံ	၂၄၆	ပရေသမာဒါယ	၃၀၅
ပမုစ္ဆတိ	၂၀၈	ပရေဟိ ဒိန္နံ	၃၀၁
ပမုတ္တံ	၂၅၀	ပရော	၁၈၈
ပမောစနံ	၁၃၄	ပလာပေါ	၁၄၈
ပယတံ	၃၀၁	ပလာယတိ	၁၆၁
ပယုတ္တာနိ	၁၂၄	ပဝတ္ထဖလိကာ	၃၁၀

ပဒါနုတ္တမော	[ပ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[ပ]	ပိဋကော်
ပဝတ္တာရံ		၂၀၅	ပါပကမ္ပံ		၂၈၈
ပဝရော		၁၄၄	ပါပမက္ခိ		၁၅၉
ပဝဿ		၂၆	ပါပသီလာ		၃၀၅
ပဝိဝေကရသံ		၃၁၃	ပါပိစ္ဆော		၁၆၃
ပဝေဏိယော		၃၅	ပါပိမာ		၄၀
ပဝေဒိတာ		၂၀၈	ပါပေသု ကမ္မေသု		၁၇၄
ပသံသာမ		၈၄	ပါပေါ		၉၈
ပသံသာဝဟနံ		၃၁၃	ပါမုဇ္ဇကရဏံ		၃၁၃
ပသတ္တာ		၂၈၁	ပါရဂတော	၃၁၂၊ ၂၄၇	
ပသယုစာရီ		၁၁၅	ပါရဂုံ		၂၀၆
ပသာရေတိ		၂၃၆	ပါရိဟာရိယံ		၄၈
ပသုတံ		၉၈	ပိဋ္ဌမံသိကာ		၃၀၄
ပဿာမ		၁၉၈	ပိတာ		၁၅၂
ပဟာယ		၂၂	ပိတ္တံ		၂၃၉
ပဟိတတ္ထော		၁၄၁	ပိယံ		၁၅၁
ပဟု သန္တော	၁၅၂၊ ၁၆၂		ပိယံ ဝါစံ		၃၁၂
ပဟူတပညံ		၁၄၃	ပိဝံ		၃၁၃
ပဟူတဝိတ္ထော		၁၅၄	ပုဂ္ဂလာ		၂၈၁
ပဟောတိ		၆၃	ပုစ္ဆာမိ		၁၄၃
ပါဇနံ		၁၃၂	ပုစ္ဆိတော	၁၆၂၊ ၂၀၈	
ပါဠိရူပိကာ		၃၀၅	ပုဠမာဂမှာ		၁၅၀
ပါဏံ		၁၆၀	ပုတ္တံ		၅၇
ပါဏဘူတာ		၁၈၆	ပုတ္တာ		၃၄
ပါဏာတိပါတော		၃၀၂	ပုတ္တိမာ		၃၉
ပါဏိနေ		၂၆၁	ပုတ္တေသု ဒါရေသု		၆၇
ပါဏုပေတံ		၁၄၁	ပုတ္တေဟိ		၃၉
ပါဏေသု		၃၀၅	ပုနဗ္ဗဝေါ		၂၀၂
ပါဒလောလော		၁၀၄	ပုနရေတိ		၁၉၁
ပါပံ		၃၃	ပုဗ္ဗဏ္ဍာသမယံ		၁၂၅
ပါပကံ		၂၈၈	ပုရက္ခတော		၂၄၀

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်

[ဝ]

ပုရာဏံ	၁၂၂၉၁
ပုရိသံ	၁၅၀
ပုရိသဿ	၂၂၅
ပူတိလတံ	၃၆
ပုရိတံ	၂၄၀
ပူရော	၂၃၈
ပေက္ခမာနော	၇၄
ပေစ္စ	၂၂၉၊ ၃၀၆
ပေဠဿ	၂၃၈
ပေါရိသံ ဓုရံ	၃၁၃

[ဖ-ဗ]

ဖရုဿာ	၃၀၆
ဖလာနိသံသော	၃၁၃
ဖဿယေ	၉၄
ဖာလပါစနံ	၁၃၂
ဖာလော	၁၃၂
ဖုဿိတဂ္ဂေါ	၂၈၉
ဗန္ဓနာနိ	၃၆
ဗန္ဓဝါနိ	၁၀၁
ဗဟုဿုတံ	၉၉
ဗဟူ	၃၀၇
ဗိဇံ	၁၃၀
ဗုဒ္ဓံ	၁၄၃၊ ၁၆၃၊ ၂၀၆
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ	၂၉၃
ဗုဒ္ဓရတနံ	၂၇၉
ဗုဒ္ဓဝစနံ	၂၄၁
ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော	၂၈၀
ဗုဒ္ဓေ	၂၇၉၊ ၂၉၀
ဗျုပ္ပန္နော	၁၀၇

ပဒါနုက္ကမော

[ဗ]

ဗျာရောသနာ	၁၈၈
ဗြဟ္မစရိယံ	၃၈၊ ၁၄၂
ဗြဟ္မစရိယပရိယောဿာနံ	၁၄၁
ဗြဟ္မဗန္ဓု	၃၀၂
ဗြဟ္မလောကူပဂေါ	၁၆၇
ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ	၁၆၇
ဗြဟ္မဝိဟာရမာဟု	၁၉၀
ဗြာဟ္မဏံ	၁၅၃
ဗြာဟ္မဏဂါမေ	၁၂၃
ဗြာဟ္မဏော	၁၆၆
ဗြူတိ	၁၆၁
ဗြူဟိ	၁၄၄

[ဘ]

ဘဂဝါ	၁၂၃၊ ၁၂၅
ဘဇန္တိ	၁၁၈
ဘဇတေ	၁၅၆
ဘတိယာ	၃၅
ဘတ္တကာလေ	၁၆၃
ဘယံ	၆၅၊ ၉၀
ဘရတိ	၁၅၂၊ ၁၆၂
ဘဝံ	၁၅၀
ဘဝတိ	၆၃
ဘဝသ္မိ	၂၉၁
ဘဝါမသေ	၃၉
ဘဝါယ	၂၂
ဘဝေသု	၁၈၊ ၁၁၁
ဘဝေါ	၁၉
ဘဿသမုဿယော	၃၀၄
ဘာဝယေ	၁၈၈၊ ၁၈၉

ပဒါနုတ္တမော	[ဘ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[မ]	ပိဋကော်
ဘာဝေတိ		၃၁၃	မညေ		၂၄၃
ဘာသိတံ		၂၆၉	မတိမာ		၁၀၂
ဘိက္ခု		၂၄၁	မတော		၂၄၀
ဘိသပုပ္ဖံ		၁၅	မတ္ထလုင်္ဂဿ		၂၄၀
ဘိသိ		၃၁	မဒါ		၂၅၉
ဘုဉ္ဇမာနာ		၂၀၃	မဒေါ		၃၀၄
ဘုဗ္ဗာနိ		၂၆၉	မဒ္ဒဝေ		၃၀၈
ဘုသံ ပမတ္တာ		၂၀၅	မဓရာ		၈၈
ဘူတ		၂၆၈	မနဿာ ဒဠေန		၂၀၃
ဘူတာ	၁၈၆၊ ၁၈၇၊	၂၆၉	မနာပုံ		၃၃
ဘူတာနိ	၂၆၈၊ ၂၉၂		မနာပါ		၃၂
ဘူတေသု	၄၂၊ ၅၆		မနုဿတ္တံ		၄၃
ဘေဒါသင်္ဂီ		၃၁၂	မနော	၁၃၂၊ ၁၉၈	
	[မ]		မနောဆဋ္ဌာ		၂၀၈
မံသဘောဇနံ		၃၀၅	မနောရမာ		၈၈
မ		၁၆၃	မန္တပါရဂူ		၃၀၈
မကဿာ		၃၀	မန္တဗန္ဓဝါ		၁၇၄
မဂဓေသု		၁၂၃	မန္တာ	၂၀၁၊ ၃၀၇	
မဂ္ဂံ		၁၄၀	မန္တေတိ		၁၆၂
မဂ္ဂဇိနော		၁၄၅	မမာယိတံ		၁၆၁
မဂ္ဂဒူသီ	၁၄၅၊	၁၄၈	မဟတိယာ		၁၃၆
မဂ္ဂဒေသကော		၁၄၅	မဟန္တာ		၁၈၆
မဂ္ဂေ		၁၄၅	မဟပ္ပလံ		၂၃၁
မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ		၂၀၅	မဟပ္ပလာနိ		၂၈၂
မစ္ဆမံသံ		၃၀၇	မဟာတဏှော		၁၅၅
မစ္ဆရီ		၁၆၃	မဟာပထံ		၁၆၇
မဇ္ဈတော		၂၅၈	မဟိယာ		၂၆
မဇ္ဈိမာ		၁၈၆	မဟေသိ°	၁၃၇၊ ၂၁၁	
မဇ္ဈိမော		၂၅၆	မာတင်္ဂါ		၁၆၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၃၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်
[မ]

မာတရံ ပိတရံ	၁၆၂
မာတာ	၁၅၂
မာနသံ	၁၈၉
မာနသာနော	၁၀၄
မာနာတိမာနော	၃၀၄
မာနသိယာ ပဇာယ	၂၇၀
မာနော	၁၇
မာယာ	၃၀၄
မာယာဝီ	၁၄၈၊ ၁၅၉
မာရော	၃၉
မိဂါနံ	၁၁၅
မိဂေါ	၇၃
မိတ္တဒ္ဓါနော	၃၀၄
မိတ္တာ	၆၄
မိတ္တာနိ ဂန္ထတိ	၂၂၉
မုဇ္ဇမယာ	၃၆
မုဏ္ဍကံ	၁၅၇-ဂ
မုဏ္ဍိယံ	၃၀၇
မုဒိတာ	၁၁၆
မုဒု	၁၇၈၊ ၁၈၁
မုဓာ	၂၈၃
မုနိ	၁၄၃၊ ၁၄၆၊ ၂၅၁၊ ၂၅၉
မုနိ	၂၄၆၊ ၂၆၁
မုနိဒဿနံ	၂၄၅
မုနိနံ	၂၄၆
မုနိနော	၂၀၄
မုသာ	၁၆၁၊ ၂၀၁
မုသာဝါဒေန	၁၅၃
မုသာဝါဒေါ	၃၀၂
မူလဖလံ	၃၀၁

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်
[မ]

မူလာ	၂၁
မူဠဿ	၁၄၀
မေ	၁၂၂၊ ၁၃၆
မေတံ	၉၀
မေတ္တံ	၁၈၉
မေတ္တံ ကရောထ	၂၇၀
မေတ္တမာနသံ	၁၈၈
မေတ္တာ	၁၁၆
မေထုနသ္မာ	၂၅၉
မေ သုတံ	၁၂၂
မောဟံ	၂၀၂
မောဟော	၂၀

[ဃ]

ယံ	၉၄၊ ၂၇၂
ယံ ကိဉ္စိ	၂၇၁
ယံ တံ	၁၇၈
ယံ ပရိဝဏ္ဏယီ	၂၈၀
ယကနပေဠဿ	၂၃၈
ယညမုတူပသေဝနာ	၃၀၇
ယတတ္ထော	၂၅၆
ယတော	၁၃၃၊ ၂၆၁
ယထာ	၆၇၊ ၇၃၊ ၂၈၄၊ ၂၈၉
ယထာ ဣဒံ	၂၄၂
ယထာ ဧတံ	၂၄၂
ယထာတထံ	၂၀၉
ယထာယံ ပဒီပေါ	၂၉၁
ယထောဓိကာနိ	၁၀၁
ယဒဇ္ဈဂါ	၂၈၀
ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ	၂၈၇

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ယ]		[ရ]	
ယဒါ	၂၄၀	ရက္ခိတမာနသာနော	၁၀၄
ယဒါကင်္ခသိ	၂၂၃	ရဇော	၂၄၅
ယဒိ ဝါ	၂၃၆	ရဇ္ဇံ	၁၅၅
ယသံ	၁၆၇	ရတနံ	၂၇၂-၃၊ ၂၇၅
ယသဿိနော	၂၁၂	ရတိ	၁၀၀
ယသ္မိံ စ	၃၁၃	ရတီ	၇၆
ယဿန္တရတော	၁၉	ရတော	၃၀၈
ယာ အပေက္ခာ	၆၇	ရတ္တော စ	၂၇၁
ယာနိ	၂၆၈	ရန္တမေဝါနုပဿီ	၃၁၂
ယာနီဓ	၂၉၂	ရသာနံ	၂၂၄၊ ၂၂၆
ယာဝတ'ဿ	၁၉၀	ရသေသု	၁၀၆
ယုဂနင်္ဂလံ	၁၃၁	ရသေသု ဂိဒ္ဓါ	၃၀၃
ယုဂါနိ	၂၈၂	ရဿကာ	၁၈၆
ယေ	၂၈၁၊ ၂၈၃	ရာဂေါ	၁၅၊ ၂၀
ယေ ဣဓ	၃၀၃	ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ	၈၃
ယေ ကေဝိ	၁၈၆	ရိဇ္ဇတိ	၂၀၁
ယေ စညေ	၂၄၁	ရုဠတိဏေ	၃၀
ယေဓ	၃၀၅	ရောဂေါ	၉၀
ယေန	၁၂၆	ရောစေတိ	၁၅၂
ယေနိစ္ဆကံ	၇၃	ရောပယေယျ	၂၄၆
ယေ ဝ ဒူရေ	၁၈၇	ရောသကော	၁၆၃
ယော	၄	ရောသေတိ	၁၆၂၊ ၁၆၃၊ ၂၅၆
ယော အတ္တော	၁၃၀		
ယော ကတွာ	၁၆၂		
ယောဂက္ခေမာမိဝါဟနံ	၁၃၅		
ယော စတ္တာနံ	၁၆၃		
ယောတ္တံ	၁၃၂		
ယောဓ	၁၄၆		
ယောဗ္ဗနေ	၂၅၉		
		[လ]	
		လဒ္ဓါ	၂၈၃
		လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ	၄၃
		လိပ္ပတိ	၃၀၈
		လူခဿ	၃၀၃
		လောကသ္မိံ	၁၈၉
		လောကဿ	၂၀၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[လ]		[ဝ]	
လောကေ	၂၀၊၁၄၄	ဝသလာဓမ္မော	၁၆၅
လောကေန	၁၁၆	ဝသလော	၁၆၀၊၁၆၆
လောကော	၂၀၆	ဝသာ	၃၅
လောဘော	၂၀	ဝသီကတာ	၁၉၀
လောမဟဋ္ဌဇာတော	၁၃၉	ဝဟန္တော	၃၁၃
[ဝ]		ဝါ	၂၆၉
ဝံသက္ကဋ္ဌိရောဝ	၆၇	ဝါစာ	၁၆၃
ဝံသော	၆၇	ဝါစာပရိယန္တံ	၂၅၂
ဝစီဂုတ္တော	၁၃၃	ဝါစာယ	၁၆၂၊၂၈၈
ဝဇန္တံ	၁၆၁	ဝါတံဝ	၂၅၁
ဝဇ္ဇနာနိ	၃၀၂	ဝါတော	၁၁၃
ဝဇ္ဇေတိ	၁၅၃	ဝါတောဝ	၁၁၄
ဝဇေတွာ	၁၃၆	ဝါရညေ	၁၆၁
ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ	၃၁၁	ဝါသေ	၇၅
ဝတ	၃၈	ဝိကိရဏိ°	၁၅၅
ဝတ္ထိနော	၂၃၈	ဝိဂတဒိလော	၂၇
ဝတ္ထုနိ	၂၄၆	ဝိဂတာသဝဒဿနံ	၄၆
ဝဒါမိ	၂၈၄	ဝိဂယ	၁၅၊၂၈၃
ဝဓဆေဒနဗန္ဓနံ	၃၀၂	ဝိစက္ခဏော	၂၂၈
ဝနထဇာ	၂၂	ဝိစိကိစ္ဆိတံ	၂၈၆
ဝနပ္ပဂုဗ္ဗော	၂၈၉	ဝိစိနံ	၁၈
ဝနေ ဇာယန္တိ	၂၀၄	ဝိဇညာ	၃၁၂
ဝပ္ပကာလေ	၁၂၄	ဝိဇိဂုစ္ဆမာနံ	၃၁၂
ဝရည	၂၉၀	ဝိဇ္ဇရေ	၃၀
ဝရဒေါ	၂၉၀	ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပန္နော	၂၀၂
ဝရာဟရော	၂၉၀	ဝိည	၇၄
ဝရော	၂၉၀	ဝိည ပရေ	၁၈၄
ဝသလက	၁၅၈	ဝိတက္ကာ	၁၉
ဝသလာ	၁၆၆	ဝိတထံ	၂၀
		ဝိတမိဒ္ဓေါ	၁၉၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[•]		[•]	
ဝိတ္တံ	၂၂၄၊ ၂၇၂	ဝိသမံ	၂၅၃
ဝိဒိတိန္ဒြိယော	၃၀၇	ဝိသမာ	၃၀၃
ဝိနိဗန္ဓာယ	၂၂	ဝိသမေ	၉၈
ဝိနိလကော	၂၄၀	ဝိသလ္လော	၂၂၂၊ ၃
ဝိနေတိ	၇	ဝိသာလော	၆၇
ဝိနေယျ	၃၂၊ ၉၉၊ ၁၉၁	ဝိသုဒ္ဓိ	၁၀၈
ဝိန္ဒတေ ဓနံ	၂၂၉	ဝိဿဝန္တော	၂၄၃
ဝိပန္နဒိဋ္ဌိ	၁၅၉	ဝိဿုတော	၁၆၇
ဝိပိဋ္ဌကတွာန	၁၀၈	ဝိဟရတိ	၁၂၃
ဝိပုလံ	၇၆	ဝိဟရန္တော	၁၄၁
ဝိပ္ပမုတ္တံ	၂၅၉	ဝိဟိံသတိ	၁၆၀
ဝိပ္ပမုတ္တော	၂၈၇	ဝိဟေသမုယျူတာ	၃၀၅
ဝိဘဇတေ	၁၄၆	ဝိတဂေဓော	၂၄၇
ဝိဘဝေါ	၁၉	ဝိတတဏှံ	၁၄၄
ဝိဘာဝယန္တိ	၂၈၅	ဝိတရာဂံ	၂၅၂
ဝိဘူသနဋ္ဌာနံ	၁၀၀	ဝိမံသမာနော	၂၅၃
ဝိမုတ္တံ	၃၃၊ ၂၄၉	ဝိရာ	၂၀၄
ဝိမုတ္တိံ	၉၄၊ ၁၁၆	ဝိရိယံ	၁၃၄
ဝိရဇံ	၁၆၇	ဝိရိယေန	၂၂၇
ဝိရတံ မေထုနသ္မာ	၂၅၉	ဝိရော	၈၁
ဝိရတော	၁၀၀၊ ၂၁၀	ဝုဋ္ဌိ	၁၃၁
ဝိရတ္တစိတ္တာ	၂၉၁	ဝုဋ္ဌိမ္မိ	၃၀
ဝိရာဂံ	၂၈၀	ဝုတ္တာ	၂၈၈
ဝိရာဇေတွာ	၂၀၈	ဝုတ္တိရေသာ	၁၃၇
ဝိရုဒ္ဓါ	၃၀၆	ဝုသိတံ	၁၄၂
ဝိရူပရူပေန	၈၈	ဝူပကဋ္ဌော	၁၄၁
ဝိဝဋ္ဋာ	၂၈	ဝေ	၂၄၅
ဝိဝရေယျ	၁၄၀	ဝေဒယန္တိ	၂၄၉၊ ၂၅၈
ဝိသဋ္ဌံ	၁၁	ဝေဒယိ	၃၀၈
ဝိသတ္တော	၆၇	ဝေဘူတိကံ	၂၀၁

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်

[ဝ]

ဝေရဘယာတီတံ ၂၀၆
 ဝေသိယာသု ၁၅၄
 ဝေါဟာရကုဋ္ဌာ ၃၀၅

[သ]

သံဃေ ၂၈၃၊ ၂၉၂
 သံဂူပါယတိ ၁၃၉
 သံယတက္ကော ၂၅၆
 သံယောဇနာနိ ၁၁၇
 သံဝါသိယံ ၃၃
 သံဝါသိယာ ၃၂
 သံဝိဂ္ဂေါ ၁၃၉
 သံသဂ္ဂဇာတဿ ၆၂
 သံသုဒ္ဓစ္စာရဏော ၂၀၂
 သကုန္တမံသေဟိ ၃၀၂
 သက္ကစ္စ ၂၆၉
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၈၆
 သက္ကော ၁၇၈
 သက္ခိန္နိ ၃၆
 သက္ခိပုဋ္ဌော ၁၄၅၊ ၁၆၁
 သကျမုနီ ၂၈၀
 သဒ္ဓိနံ ၁၆၂
 သဂ္ဂေသု ဝါ ၂၇၂
 သင်္ဂပ္ပါ ၁၉၈
 သင်္ခံ ၂၄၇
 သင်္ခါတဓမ္မော ၁၁၂
 သင်္ခါယ ၂၄၆
 သင်္ဂဏိကာရတဿ ၉၄
 သင်္ဂါ ၂၅၀
 သင်္ဂါတိဂေါ ၃၀၈

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်

[သ]

သင်္ဂေါ ၁၀၂
 သစ္စံ ၁၃၃၊ ၁၃၄၊ ၂၂၆၊ ၂၂၉
 သစ္စ ၂၂၅
 သစ္စဝါဒီ ၁၀၀
 သစ္စာ ၂၂၉
 သစ္စေန ၂၂၉
 သစ္စိကတွာ ၁၄၁
 သဉ္ဇိန္ဒပတ္တော ၈၁
 သဉ္ဇာတက္ခန္ဓော ၉၂
 သညတော ၁၄၇
 သညာတိ° ၁၅၄
 သဌော ၁၆၃
 သတံ ၃၀၁
 သတံ ပသတ္တာ ၂၈၁
 သတိ ၁၃၂၊ ၁၃၇
 သတိမံ ၂၅၀
 သတိမာ ၁၄၇
 သတိမာ ၁၁၂
 သတ္တာ ၁၈၅
 သတ္တာ ၁၉၈
 သတ္တာရဒဿနံ ၄၄
 သဒေဝက ၁၃၈၊ ၂၂၂
 သဒေဝမနုဿ ၁၃၈
 သဒေဝမနုဿာယ ၂၂၂
 သဒ္ဓဟာနော ၂၂၈
 သဒ္ဓေသု ၁၁၄၊ ၂၅၁
 သဒ္ဓဿ ၂၂၉
 သဒ္ဓါ ၁၂၉-၃၀
 သဒ္ဓါယ ၂၂၇
 သဒ္ဓိဓ ၂၂၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သန္တံ	၁၈၂၊ ၂၄၃	သဗ္ဗသံယောဇနာတိဂေါ	၂၁၀
သန္တံ ပဒံ	၁၇၈	သဗ္ဗသ္မိ	၁၈၉
သန္တံ	၂၄၃	သဗ္ဗာနိ	၂၄၇
သန္တိန္ဒြိယော	၁၈၃	သဗ္ဗာဘိဘုံ	၂၄၉
သန္တိပဒံ	၂၄၆	သဗ္ဗေ	၁၀၇၊ ၁၈၅၊ ၂၆၉
သန္တုဿကော	၁၈၂	သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု	၅၆၊ ၂၄၉
သန္တုဿမာနော	၇၈	သဗြဟ္မက	၁၃၈
သန္တေ	၁၅၁	သဗြဟ္မကေ	၂၂၂
သန္တော	၁၅၁၊ ၁၅၂၊ ၁၆၂၊ ၁၆၄	သဘာသီလီ	၁၅၂
သန္တဝံ	၂၀၆	သဘောဇနော	၁၅၄
သန္တဝေ	၆၆	သမံ	၁၈၂၊ ၂၇၂
သန္တဝေါ	၂၄၅၊ ၃၀၅	သမဉ္ဇ	၂၅၃
သပဒါနံ	၁၅၇	သမညာတော	၁၆၁
သပဒါနစာရီ	၁၀၆	သမဏံ	၁၅၃
သပုတ္တဘရိယာ	၃၁၀	သမဏက	၁၅၈
သပ္ပညော	၁၄၈	သမဏာ	၁၄၄
သပ္ပဝိသံ	၁၁	သမတ္ထိ	၂၈၀
သပ္ပုရိသံ	၂၈၄	သမထံ	၁၀၈
သဗ္ဗံ	၂၀	သမယံ	၁၂၃
သဗ္ဗဉ္စဟံ	၂၄၉	သမဝေက္ခိယ	၁၅၆
သဗ္ဗတ္ထကံ	၄၈	သမာဂတာနိ	၂၆၉
သဗ္ဗဒါ	၂၃၉	သမာဓိနာ	၂၈၁
သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပနုဒနံ	၃၀၈	သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟု	၂၈၀
သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟိနော	၃၀၈	သမာနဝါသော	၂၆
သဗ္ဗဒုက္ခာ	၁၃၆	သမာနိယာ	၃၄
သဗ္ဗဓမ္မာနံ	၂၀၆	သမာရက	၁၃၈
သဗ္ဗမိ	၂၁၁	သမာရကေ	၂၂၂
သဗ္ဗဘူတေသု	၁၈၈၊ ၁၉၈၊ ၁၉၉	သမာဟိတံ	၂၅၀
သဗ္ဗလောကေ	၉၇	သမာဟိတော	၂၈၀
သဗ္ဗဝိဒုံ	၂၁၁၊ ၂၄၉	သမိဇ္ဇေတိ	၂၃၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[သ]		[သ]	
သမုက္ကံသေ	၁၆၃	သဟာဝ	၂၈၆
သမုဒ္ဒဉ္စ	၂၆၀	သဟိတာ	၇၈
သမူဟတာသေ	၂၁	သဟိရညော	၁၅၄
သမ္ပတ္တကာရိကာ	၃၁၀	သဟေယျံ	၃၀
သမ္ပခုပါယတိ	၁၃၉	သာဒုတရံ	၂၂၆
သမ္ပန္နံ	၂၀၃	သာဒုနိ	၁၅၄
သမ္ပန္နော	၁၉၁	သာဓု	၁၅၈
သမ္ပရာယိကော	၁၃၀၊ ၂၃၀	သာဓုဝိဟာရိ	၈၃
သမ္ပရာယေ	၁၇၄	သာမယိကံ ပိမုတ္တိ	၉၄
သမ္ပဿတံ	၁၃၆	သာမာကာ	၃၀၁
သမ္ပိယေန	၁၆၂	သာရံ	၁၈
သမ္ပဝေသီ	၁၈၇	သာရထိနံ	၁၄၄
သမ္ပသိတာ	၁၁၁	သာလိနမန္တံ	၃၀၁၊ ၃၀၂
သယံ	၉၈၊ ၂၃၆	သာဝကဉ္စ	၁၆၃
သယံ အဘိညာ	၁၄၁	သာဝကာ	၂၈၂
သယာနိ ကမ္မာနိ	၃၁၂	သာဟသာ	၁၆၂
သရဏံ ဂစ္ဆာမိ	၁၄၁	သိဒ္ဓိ	၂၆၂
သရိတံ	၁၆	သိတော	၂၈၄
သရိသပါ	၉၀	သိနေဟံ	၂၄၆
သရောရဟံ	၁၅	သိနေဟဒေါသံ	၁၀၇
သလိလဗျူစာရိ	၁၀၃	သိယာ	၂၈၄
သလ္လံ	၉၀	သိဝံ	၁၅၆
သလ္လဟုကဝုတ္တိ	၁၈၃	သိဃသရံ	၁၆
သဝတိ	၂၃၉	သိတဉ္စ	၉၀
သ ဝေ မိတ္တော	၃၁၃	သိဒတိ	၂၁၀
သသုံ	၁၆၂	သိလဗ္ဗတံ	၂၈၇
သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ		သိလဝတူပပန္နံ	၂၅၀
ပဇာယ	၂၂၂	သိလဝါ	၁၉၁
သဿမဏဗြာဟ္မဏီ	၁၃၈	သိလသမ္ပန္နော	၂၁၀
သဟာယသမ္ပဒံ	၈၄	သိဟံဝ	၂၀၄-၅၊ ၂၅၁

ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[သ]	ပိဋကော်
သီဟော		၁၁၃-၅	သုဘာသိတံ		၃၀၀
သီဟောဝ		၁၁၄	သုမနာ		၂၆၉
သု		၂၂၄၊ ၂၀၆	သုမေဓံ	၂၁၁၊	၂၄၉
သုကတံ		၃၀၁	သုရာရတ္တော		၁၅၄
သုခံ	၁၀၀၊ ၂၂၄၊ ၂၂၅၊	၃၁၃	သုဝစော		၁၇၀
သုခိတတ္တာ		၁၀၅	သုဝဏ္ဏဿ		၈၅
သုခိနော		၁၀၅	သုဝိကပ္ပိတာ		၁၉
သုဂတဿ သာဝကော		၂၀၂	သုဝိဇာနော		၁၅၀
သုဂတေ		၃၉	သုသင်္ခတေဟိ		၃၀၂
သုစိ°		၂၀၀	သုသဏ္ဌာနာ		၃၆
သုစိဏ္ဍံ		၂၂၄	သုသမာဟိတိန္ဒြိယံ		၂၅၂
သုစိဏ္ဍော		၂၂၅	သုသာနသ္မိ°		၂၄၀
သုဏန္ဒါ		၂၆၉	သုသိရံ		၂၄၀
သုဏာဟိ		၁၅၉	သုဿုသံ		၂၂၀
သုတံ		၁၂၂	သုဟဇ္ဇော		၆၄
သုတဝါ	၁၁၂၊	၁၄၀	သုဟုဇု		၁၇၀
သုတွာန		၂၄၁	သုဟုဋ္ဌိတံ		၂၁၁
သုဒန္တံ		၃၃	သေ		၂၁
သုဒိဋ္ဌိ		၂၁၁	သေဋ္ဌာ သမာ		၈၄
သုဒုလ္လဘံ		၁၆၇	သေတိ		၂၄၀
သုဒေသိတာနိ		၂၀၅	သေဒဇ္ဇလ္လိကာ		၂၃၉
သုဒေသိတေ		၁၄၇	သေန		၁၆၃
သုနိဋ္ဌိတံ		၃၀၁	သေနာသနာနိ		၁၁၅
သုပဏိဟိတော	၁၉၀၊	၁၉၉	သေမှဉ္ဇ		၂၃၉
သုပ္ပဘာတံ		၂၁၁	သေယျထာပိနာမ		၁၃၉
သုပ္ပယုတ္တာ		၂၀၃	သေရိတံ		၇၄-၅
သုဗ္ဗစော		၁၀၁	သေဝန္တိ		၁၁၀
သုဗ္ဗတာနံ		၁၄၇	သေသတော		၂၅၀
သုဗ္ဗတော		၂၆၁	သေဟိ		၁၅၄
သုဘရော		၁၀၂			

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သော	၁၂၊ ၁၃၅၊ ၁၆၇၊ ၂၄၆၊ ၂၅၆၊ ၂၈၈	ဟဒယဿ	၂၃၈
သောချုံ	၁၀၂	ဟန္တာ	၁၆၁
သောဏ္ဍိ°	၁၅၅	ဟန္တိ	၁၆၁၊ ၁၆၂
သောတေသု	၃၀၇	ဟန္တု	၁၉၈
သောတေဟိ	၂၃၉	ဟရန္တိ ယေ ဗလိ°	၂၇၁
သောတ္ထိ	၂၇၉	ဟဝေ	၂၂၄
သောပါကော	၁၆၇	ဟာပေတိ	၆၅
သောမနဿဒေါမနဿံ	၁၀၈	ဟိ	၂၄၁၊ ၂၄၇
သောရစ္စံ	၁၃၄	ဟိရိ° တရန္တံ	၃၁၂
သောဟံ	၁၄၁	ဟိရိ	၁၃၂
သ္မေဟန္တယံ	၆၃	ဟုရံ ဝါ	၂၇၂
သ္မေဟော	၆၃	ဟေတု	၄၄
		ဟေတုကပ္ပါ	၂၂

သုတ္တန်ပါတဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကာမရူပီ	၁၂	အဒါနံ	၃၀၄
အက္ခာတာရ,ပဝတ္တာရာနံ		အဒါနသီလတာ	၃၀၄
ဝိသေသတာ	၂၀၅-၆	အဓိဂမပဋိဘာနဝါ	၉၉
အဂါရိကဝိဘူသာ	၁၀၀	အဓိစိတ္တသိက္ခာ	၂၁၀
အဂါရိယ	၁၄၁	အဓိပညာသိက္ခာ	၂၁၀
အဂါရိယာ တိဝိဓာ	၆၄	အဓိသီလသိက္ခာ	၂၁၀
အဂေါစရဋ္ဌာနံ ဆဗ္ဗိဓံ	၁၇၈-၉	အနဂါရိကရတနံ	၂၇၈
အဂ္ဂဒါနာနိ ပဉ္စ	၂၅၆-၇	အနဂါရိကဝိဘူသာ	၁၀၀
အဂ္ဂသာဝကဏာနံ ကုလဇာနိ	၄၆	အနဂါရိယ	၁၄၁
အဂ္ဂသာဝကဏာနံ ပတ္ထနာ	၄၆	အနဂါရိယာ	
အင်္ဂသမဓန	၂၅	အတ္တက္ခာယိနော ဧဝ	၆၄
အစိရဝတီ	၁၇	အနဂ္ဂိပတ္တိကာ	၃၁၀
အစ္စုဏှာဒိအာဟာရာ ဆ ၅၃၊၁၀၆		အနတ္တလက္ခဏံ အတ္တသညာ-	
အဇ္ဈဂါ	၂၈၀	သနပဋိစ္ဆန္တံ	၂၃၇
အည	၁၀၆	အနဝဇ္ဇပဒါနိ	၁၄၇
အဋ္ဌပုတ္တိတော ဥပ္ပတ္တိ	၄၂	အနဝဇ္ဇဘောဇိ	၈၃-၄
အတိဒုလ္လဘ	၂၇၀	အနာဂါမိနော စတုဝိသတိ	၂၈၂
အတိမာနိတာ	၃၀၄	အနာဒရော	၃၀၆
အတ္တဇ္ဈာသယတော ဥပ္ပတ္တိ	၄၂	အနိစ္စလက္ခဏံ သန္တတိပဋိစ္ဆန္တံ	၂၃၇
အတ္တနော ဝဇ္ဇံ နာမ		အနိတ္ထိဂန္ဓ	၆၀
ဒုဒ္ဓသံ ဟောတိ	၁၈၁	အနိဿ	၂၂-၃
အတ္တဟိတာယ အဓိဂမနံ	၂၃၁	အနုကမ္မကော	၆၄
အတ္တသဒ္ဓဿ အတ္တဒွါရော	၂၃၀	အနုဂါမိကဓန	၂၅
အတ္တာ,နတ္တကုဿလ	၁၇၉-၁၈၀	အနုဋ္ဌာနတာ	၁၅၂
အကြဇော	၅၇၊၇၀	အနုဓမ္မ	၁၁၁
		အနုသယပ္ပဟာနံ ဒုဝိဓံ	၂၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အနေသနံ ကေဝိသတိဝိဓံ	၁၇၈	အရိယရတနံ ဒုဝိဓံ	၂၇၈
အနောမနာမ	၁၉၈	အလင်္ကာရလောလ	၃၂
အန္တရသဒ္ဓဿ အတ္ထုပ္ပေါရော	၁၈-၉	အလသ	၁၅၂
အန္တေဝါသိကော	၅၇	အလသတာ	၁၅၂
အပဗ္ဗဇိတေန ဗောဓိမဏ္ဍံ		အဝံသိရ	၃၀၆
န ဥပဂန္တဗ္ဗံ	၂၉၉	အဝိညာဏကရတန	၂၇၈
အပရဂေါယာနံ သတ္တ-		အဝိဒူရေနိဒါနံ	၃
ယောဇနသဟဿပရိ-		အသတံ ဓမ္မော နာမ	၁၅၂
မဏ္ဍလံ	၂၇၇	အသဒ္ဓမ္မရောစနံ	၁၅၂
အပါယာ စတ္တာရော	၂၈၇	အသန္တပိယတာ	၁၅၂
အပ္ပဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါနံ ဇော		အသန္တော နာမ ဆ	
ဓမ္မတာ	၁၉၃	သတ္တာရော	၁၅၁
အပ္ပါဟာရ	၂၀၄	အသမမုဋ္ဌိကာ	၃၁၀
အဘိဋ္ဌာနာနိ ဆ	၂၈၇	အသိတိမဟာသာဝကာနံ	
အဘိနိဟာရကရဏဿ		ပတ္ထနာ	၄၆
သမ္ပတ္တိယော အဋ္ဌ (ဗုဒ္ဓ)	၄၃	အသုဘ	၂၄၀-၃
အဘိနိဟာရကရဏဿ		အသေက္ခရတနံ ဒုဝိဓံ	၂၇၈
သမ္ပတ္တိယော ဒွေ		အဿရတန	၂၇၄
(အဂ္ဂသာဝကာဒိ)	၄၆	အဟိတဒုက္ခာနာဂမပတ္ထနာ	၁၈၈
အဘိနိဟာရကရဏဿ			
သမ္ပတ္တိယော ပဉ္စ		[အာ]	
(ပစ္စေကဗုဒ္ဓ)	၄၅	အာဃာတပဋိဝိနယာ ပဉ္စ	၉-၁၀
အဘိရူပနန္ဒာ	၂၃၃	အာနန္တရိကသမာဓိ	၂၈၀
အမတ	၂၈၀	အာပေါဓာတူ ဒွါဒသ	၄၉
အမရာ	၃၀၇	အာမဂန္ဓ	၂၉၈၊ ၃၀၀၊ ၃၀၃
အဗ္ဗုစာရိ	၁၀၃	အာမဂန္ဓော အဋ္ဌဝိဓော	၃၀၄
အရည	၇၃	အာမဂန္ဓော ဆဗ္ဗိဓော	၃၀၅-၆
အရဟန္တာ ဒွေ	၂၈၂	အာမဂန္ဓော တိဝိဓော	၃၀၆
အရိယ	၁၅၆	အာယတနစရိယာ	၅၇
အရိယပထ	၂၁၁		

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[အ]

အာရညကဿ	
အကရဏီယာနိ	၁၈၄-၅
အာရညကဿ ကရဏီယာနိ	၁၈၀-၂
အာရညကဿ	
ပရိဟရဏာနိ	၁၇၇-၈
အာလယော ဒုဝိဓော	၂၁၁
အာဝိကရဏ	၂၈၈-၉
အာဝုဓာနိ စတ္တာရိ	၂၁၉
အာဟာရံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ	
အာဟာရေတိ	၅၂
အာဟာရလောလ	၃၂
အာဟုတိ	၁၅၇၊ ၃၀၇
အာဠဝကယက္ခဿ ဘဝနံ	
အာဠဝိနဂရဿ အဝိဒူရေ	
ဂါဝုတမတ္ထေ	၂၁၂၊ ၂၁၆
အာဠဝကယက္ခဿ ဘဝနံ	
သံဝတ္ထိတော	
တိသယောဇနံ	၂၁၅
အာဠဝိ	၂၁၂

[ဣ-ဤ]

ဣတ္ထိရတန	၂၇၅
ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဉ္စမော	
သမဏော နာမ နတ္ထိ	၁၄၅
ဣရိယာပထစရိယာ	၅၇
ဤတိ	၈၉

[ဥ]

ဥဒ္ဓုဋိတညူနံ သင်္ခေပဒေသနာယ	
အာစိက္ခတိ	၁၄၆
ဥဉ္ဇာစာရိကာ	၃၁၀

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[ဥ]

ဥတ္တရကုရ အဋ္ဌယောဇနသဟဿ-	
ပရိမဏ္ဍလော	၂၇၇
ဥပကာရော	၆၄
ဥပဒ္ဒဝ	၈၉
ဥပဓယော စတ္တာရော	၄၀
ဥပမိ သတ္တသင်္ခါရဝသေန ဒုဝိဓော	၄၀
ဥပမာယော စတဿော	၁၄၀
ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ	၂၅၃
ဥပေက္ခာ	၁၁၆
ဥပေါသထသဒ္ဓဿ	
အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၉၇
ဥပ္ပတ္တိ စတုဗ္ဗိဓာ	၄၂
ဥပ္ပန္နံ အနေကပ္ပဘေဒံ	၄-၆
ဥပ္ပန္နကိလေသံ နိဂ္ဂဏှထ	၅၀
ဥရဂဿ တစံ ဇဟန္တော	
စတုဗ္ဗိဓေန ဇဟာတိ	၁၂
ဥရဂါ ပဉ္စသု ဌာနေသု သဇာတိ	
နာတိဝတ္တန္တိ	၁၂-၃
ဥရဂေါ ဒုဝိဓော	၁၂
ဥသဘော ဂဝသတဇေဋ္ဌော	၃၆

[ဧ-ဩ]

ဧက	၅၇
ဧကစရ	၂၀၅
ဧကီမိဂေါ	၇၃
ဧဝံ မေ သုတံ	၁၂၂
ဧဟိ ဘိက္ခု	၃၀၈-၉
ဩက္ခိတ္တစက္ခု	၁၀၄
ဩရ	၂၂
ဩရပါရ	၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[က]		[ခ]	
ကစ္ဆာ ဒွေ	၃၀	ခဂ္ဂဝိသာဏ	၅၈
ကတံ ကရဏီယံ	၁၄၂	ခယ	၂၈၀
ကဒရိယ	၁၆၃	ခိဉ္ဇာ ဒုဝိဓာ	၇၆
ကပ္ပိတကေသမဿု	၁၉	ခိဏ	၂၉၁
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒုဝိဓံ	၄၈	ခိဏာသဝ	၁၃၇
ကမ္မဋ္ဌာနဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန		ခေတြဇ	၇၀-၁
ပါဒံ န ဥဒ္ဓရတိ	၅၀-၁	ခေတြဇော	၅၇
ကမ္မဋ္ဌာနူပစာရ	၁၈၀-၁၊ ၁၈၂၊ ၁၈၄-၅	[ဂ]	
ကရဏီယာ၊ ကရဏီယ	၁၇၈	ဂင်္ဂါယ စ ရာဇဂဟဿ စ	
ကရုဏာ	၁၁၆	အန္တရာ ပဉ္စယောဇနံ	၂၆၆
ကလလဝပ္ပံ	၁၂၄	ဂင်္ဂါယ စ ဝေသာလိယာ စ	
ကသာဝ	၉၆	အန္တရာ တိယောဇနံ	၂၆၇
ကသာဝါ တယော	၉၆	ဂတပစ္စာဂတဝတ္ထ	၄၇-၈
ကဿကူပမာ	၁၃၅		၅၂၊ ၆၆
ကာမရူပီ ဒုဝိဓော	၁၂	ဂဒါဝုဓံ	၂၁၉
ကာမာ ဒွေ	၈၈	ဂန္ဓမာဒန	၅၉
ကာယပါဂဗ္ဘိယံ အဋ္ဌဋ္ဌာနံ	၁၈၃	ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ	
ကာယိကာ ခိဉ္ဇာ	၇၆	ဝသန္တိ	၅၈
ကာဠသီဟော	၁၁၃	ဂဟပတိရတန	၂၇၅
ကိဗ္ဗိသ	၃၀၅	ဂိဗ္ဗ	၃၀၃
ကိလေသကာမာ	၈၈	ဂိဟိဗျဉ္ဇန	၈၁
ကုက္ကုရသိင်္ဂါလာနံ ဝိသေသတာ	၃၆	ဂိဟိ၊ ဘိက္ခု၊ ဉာဏာနံ	
ကုဋိ	၂၆-၈	ဒန္တတိက္ခတာ	၂၆၂
ကုလဒူသက	၁၄၇	ဂုဟာယော တိဿော	၅၉
ကုလပုတ္တာ ဒုဝိဓာ	၁၄၁	ဂေါပ	၂၄-၅
ကေသရသီဟော	၁၁၃	ဂေါပါလကဝိဟာရ	၄၁
ကောပေညာဏတာ	၁၅၂	[ဃ-စ]	
ကောဿ အာဒိနဝါ	၁၁	ဃောသပ္ပမာဏိကာ	၂၃၄
ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခ	၈၀	စက္ကရတနံ ကမ္မပစ္စယေန	
		ဥတုတော သမုဋ္ဌာတိ	၂၇၄

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[၈]

စက္ကရတန	၂၇၃-၄၊ ၂၇၆-၇
စက္ခုမာ	၃၈
စဏ္ဍာလကုလ	၁၆၇
စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ	၁၇၉
စရံ	၂၃၆
စရဏံ ပန္နရသပ္ပဘေဒံ	၂၀၃
စရိတာနုကူလကမ္မဋ္ဌာနံ စတုရ-	
သီတိသဟဿပ္ပဘေဒံ	၁၇၅
စရိတာနုကူလာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ	၁၇၅
စရိယာယော အဋ္ဌ	၅၇-၈
စာတုဒ္ဓိသာ	၇၇
စိကိစ္ဆိတ	၂၈၆
စောရ	၁၆၄-၅

[ဆ-ဇ]

ဆတ္တ၊ ပဋ္ဌာကာရောပိ	
တဿ နိဿန္တော	၂၉၆
ဆာဝီယ ပုတ္တော သုဘဒ္ဒေါ	၂၄၉
ဆေဒ	၃၀၂
ဇင်္ဂမဓန	၂၅
ဇနပဒကလျာဏိနန္ဒာ	၂၃၃
ဇမ္ဗုဒီပေါ ဒသယောဇန-	
သဟဿပရိမဏ္ဍလော	၂၇၇
ဇာတိ° ပဋိစ္စ သောကော	၆၂
ဇာတိတ္ထဒ္ဓ	၁၅၄
ဇိဏ္ဏ၊ ပုရာဏာနံ ဝိသေသတဉ္စ	၁၂
ဇိဝိတသင်္ခယံ	၁၁၇

[ဉ-ဋ]

ဉာဏစရိယာ	၅၇
ဋ္ဌာနုပစာရ	၂၃၈
ဋ္ဌိတကပ္ပိ	၂၈၁

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[၃-တ]

ဋံသ	၉၀
တဏှာသန္တဝ	၆၆
တထာဂတ	၂၉၂-၃
တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ	
စတ္တာရိ	၃၃-၄
တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာ	
နိမ္မလာ	၂၄၉
တထာဂတော အဟေတုအပ္ပစ္စယာ	
ဓမ္မံ န ဒေသေတိ	၂၄၉
တမော စတ္တာရော	၁၄၆
တသရ	၂၅၃
တာဒိဇော အာကာရာ ပဉ္စ	၁၉၉
တာပဿာ အဋ္ဌဝိဓာ	၃၁၀
တိကာ တယော	၁၈၆
တိဋ္ဌံ	၂၃၆
တိဏသီဟော	၁၁၃
တိဏုဒ္ဓုကမ္မဿ နိဿန္တော	၂၉၆
တိဝိဓေပုပ္ဖနိ ဘူမိလဒ္ဓေနော	
သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ	၇
တေဇောဓာတု စတသော	၄၉

[ထ-ဒ]

ထာဝရဓန	၂၅
ဒက္ခိဏာ	၂၈၂
ဒက္ခိဏာဂိရိ	၁၂၃
ဒက္ခိဏေယျ	၂၈၂
ဒဏ္ဍ	၅၇
ဒန္တလုယျကာ	၃၁၀
ဒရထ	၂၂
ဒဿန	၂၈၆
ဒါမ	၃၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ခ]		[ဓ]	
ဒါရုဏတာ	၃၀၄	ဓနလောလ	၃၂
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ	၁၆၈	ဓနာနိ ပဉ္စ	၂၅
ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ	၉၅	ဓမ္မဓရ	၉၉
ဒိဋ္ဌိသန္တဝ	၆၆	ဓမ္မပ္ပမာဏိကာ	၂၃၄
ဒိန္နကော	၅၇	ဓမ္မဿာမိ	၁၄၃
ဒိန္နံ ဓုရာနံ ဝါသဓုရမေဝ သေဋ္ဌံ ၁၉၃		ဓမ္မသေရိတံ	၇၄
ဒိဿာယုကဗုဒ္ဓါနိဋ္ဌိ သမ္ပုဓဿာဝ-		ဓမ္မာ,ဓမ္မဝါဒီ	၁၉၄-၅
ကာယေဝ ပဗ္ဗာဇေန္တိ	၁၉၃	ဓမ္မာဘိသမယော ဂဏနာတော	
ဒုကာနိ စတ္တာရိ	၁၈၆	အသမ္ပိယော	၁၅၆
ဒုက္ခလက္ခဏံ ဣရိယာပထ-		ဓမ္မော သုခမာဝဟတိ	၂၂၅
ပဋိစ္ဆန္တံ	၂၃၇	ဓာတုနံ ဝိကိရဏာဝိကိရဏတာ၁၉၃	
ဒုက္ခာ ပမုစ္ဆတိ	၂၀၈-၉	မိတိ	၈၃
ဒုဋ္ဌဂါမဏိအဘယမဟာရာဇာ	၆၃	မိရာ	၂၉၂
ဒုလ္လဘ,သုဒုလ္လဘာနံ		ရတ္တ	၁၅၄
ဝိသေသတာ	၁၆၇	ရရာနိ ဒွေ	၁၉၃
ဒုလ္လဘာ ပဉ္စ	၁၂၀		
ဒုဿာဝုဓံ	၂၁၉	[န]	
ဒုဿီလတာ	၃၀၆	နတ္ထိကဒိဋ္ဌိက	၃၀၃
ဒုရာ,ဝိဒုရာနံ ဝိသေသတာ	၁၈၇	နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရ	၅၉,၆၆-၇-၈
ဒုရေနိဒါနံ	၂-၃	နန္ဒာယော တိဿော	၂၃၃
ဒေယျဓမ္မ	၂၈၂	နယနာဝုဓံ	၂၁၉
ဒေဝတာဒယော ဥပဋ္ဌာနံ		နဝ	၂၉၁
အဂမံသု	၅၀	နာဂ	၂၀၅
ဒေဝတာသု မနုဿာနံ		နာဂဘဝနေ ရတနပလ္လကော	၂၉၃
ဥပကာရကတာ	၂၇၁	နာပရံ ဣတ္ထက္ခာယ	၁၄၂
ဒေဝတာဟိ ဩဇာ ပက္ခိတ္တာ	၁၃၈	နိကေတ	၂၄၅
[ဓ]		နိက္ကရုဏတာ	၃၀၄
ဓည	၁၀၁	နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါတိအာဒီနံ	
ဓန	၁၀၁	အတ္ထော	၁၇၄-၅
		နိက္ကုဟ	၉၆

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၃၄၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[န]

နိဒါနံ တိဝိဓံ	၂-၃
နိဒါနာနိ ဒူရေနိဒါနေယေဝ	
သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ	၃
နိဒ္ဒါသီလတာ	၁၅၂
နိယျာန	၂၀၀
နိရယံတော အာဂတာနံ	
ဂတ္တာနိ ဥဏှာနိ	၆၀
နိဝေသန	၂၄၇
နိသဘော သတသဟဿဇေဋ္ဌော	၃၆
နိသိန္ဓော	၂၃၆
နိဝရဏပ္ပဟာနံ ဒုဝိဓံ	၂၃

[ပ]

ပံသုဝပ္ပံ	၁၂၄
ပဂုဗ္ဗ	၂၀၉
ပစ္စယောသိ	၁၅၉
ပစ္စေကဗုဒ္ဓ	၅၆
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အတ္ထရသမေဝ	
ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ န ဓမ္မရသံ	၄၆
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ကုလာနိ	၄၆
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပတ္တနာ	၄၅
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနဋ္ဌာနံ	၁၁၇
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ အပ္ပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ	
ဥပ္ပဇနကာလေယေဝ	
ဥပ္ပဇန္တိ	၄၆
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သယမေဝ ဗုဒ္ဓိန္တိ	၄၆
ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ	၁၂၁
ပစ္ဆိမယာမ	၁၂၁
ပဉ္စပ္ပကာရဂေါမဏ္ဍလ	၃၅
ပဉ္စာ စတ္တာရော	၂၂၄-၂၂၆

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[ပ]

ပညာဇီဝိ	၂၂၆
ပညာဓိက	၄၃
ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တ	၆၅-၆
ပဋိဘာနဝါ တိဓာ	၉၉
ပဋိဘာနော တိဝိဓော	၉၉
ပဌမဂိမှ	၂၀၉
ပဌမယာမ	၁၂၁
ပဏိဓယော ပဉ္စ	၆၉
ပဏိတ	၂၀၀
ပဏ္ဍုသီဟော	၁၁၃
ပတ္တိစရိယာ	၅၀
ပထဝီဓာတူ ဝိသတိ	၄၉
ပဒဟနဝိရိယ	၁၁၀
ပဒုဗ္ဗိ	၉၂
ပဗ္ဗဇိတာ နာမ န ကောဓ-	
ပရာယဏာ	၇၂
ပဗ္ဗတာ သတ္တ	၅၉
ပမာဏိကာ စတ္တာရော	၂၃၄
ပယုဉ္ဇိတဗ္ဗပယောဂ	၃၁၃
ပရဇ္ဈာသယတော ဥပ္ပတ္တိ	၄၂
ပရဒတ္တပဇီဝိ	၂၅၀
ပရဒါရသေဝန	၃၀၂
ပရဒါရိကကမ္မဿ	
ဝိပါကာဝသေသာ	၆၀
ပရပုရိသလောလ	၃၂
ပရမတ္ထ	၁၁၀
ပရလောကော ဂန္တဗ္ဗော	
ဘောဂေ ပဟာယ	၃၀၉
ပရဟိတာယ ပဋိပတ္တိ	၂၃၁
ပရာဘဝ	၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ပ]	
ပရာဘဝမုခံ တိပိဓံ ပဉ္စပိဓံ	၁၅၂
ပရာဘဝသုတ္တ	၁၅၀
ပရိဏာယကရတန	၂၇၅
ပရိပုစ္ဆာပဋိဘာနဝါ	၉၉
ပရိယတ္တိ နိဿာယ ပရိဝါရာ	၁၉၃
ပရိယတ္တိဓမ္မော သုပုပ္ဖိတဂ္ဂဝနပ္ပရမ္မ- သဒ္ဓိသော	၂၉၀
ပရိယတ္တိဓုရံ	၁၉၃
ပရိယတ္တိပဋိဘာနဝါ	၉၉
ပရိဝါရံ နိဿာယ လာဘော	၁၉၄
ပရိဿယ	၇၈
ပရေသံ ဝိဟေသတာ	၃၀၆
ပလာပ	၁၄၈
ပဝတ္တဖလိကာ	၃၁၀
ပသဒမိဂေါ	၇၃
ပဟာနဝိနယာ ပဉ္စ	၇-၈
ပါဠိရူပိက	၃၀၅
ပါဏဘူတာနံ ဝိသေသတာ	၁၈၆
ပါဏေသု အသံယတတာ	၃၀၆
ပါဒလောလ	၃၂
ပါပသီလာ	၃၀၅
ပါရံ ဂတံ ဆဟာကာရေဟိ	၂၀၆
ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန(ပစ္ဆာ)	၄၈
ပိဋ္ဌမံသိက	၃၀၄
ပိဋ္ဌမံသိကတာ	၃၀၄
ပိပါသ	၉၆
ပိဋကော ပဉ္စ	၂၆၃
ပုဂ္ဂလသေရိတံ	၇၄
ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌသတံ	၂၈၂
ပုစ္ဆာဝသိတော ဥပ္ပတ္တိ	၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ပ]	
ပုတ္တာ စတ္တာရော	၅၇
ပုထုဇ္ဇနကလျာဏောပိ	
ပလာပေါ	၁၄၈
ပုဗ္ဗဏှသမယ	၁၂၅
ပုဗ္ဗယောဂါဝစရေ	
အာနိသံသာ ပဉ္စ	၄၂
ပုဗ္ဗဝိဒေဟော သတ္တယောဇန-	
သဟဿပရိမဏ္ဍလော	၂၇၇
ပုရိသရတနံ ဒုပိဓံ	၂၇၈
ပုရိသာ နာမ ဝီရိယံ ကတွာ	
ဣစ္ဆိတတ္ထံ ပါပုဏန္တိ	၁၆၉
ပုရောဘတ္တကိစ္စ	၁၁၉-၁၂၀
ပေစ္စ	၃၀၆

[၅-ဗ]

ဖရသတာ	၃၀၆
ဗန္ဓန	၃၀၂
ဗန္ဓဝါနိ စတ္တာရိ	၁၀၁
ဗဟုဿုတော ဒုပိဓော	၉၉
ဗာလဝသန္တ	၂၈၉
ဗီဇံ ပဉ္စပိဓံ	၁၃၀
ဗုဒ္ဓ	၂၈၀
ဗုဒ္ဓဘူမိယော စတဿော	၄၅
ဗုဒ္ဓဿ မာတာပိတုနံ ပတ္တနာ	၄၆
ဗုဒ္ဓါနံ အနနုသန္ဓိကာ နာမ	
ကထာ နတ္ထိ	၁၂၉
ဗုဒ္ဓါနံ ကုလာနိ	၄၆
ဗုဒ္ဓါနံ နိရတ္ထကဝစနံ နတ္ထိ	၂၀၂
ဗုဒ္ဓါနံ ပတ္တနာ	၄၂-၃

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဗ]

ဗုဒ္ဓါနုတ္တိ ဒွေ စိတ္တာနိ ကေတော
 နပုဝတ္တန္တိ ၃၃
 ဗုဒ္ဓါ နာမ အာမိသဂရကာ
 န ဟောန္တိ ၃၁၁
 ဗုဒ္ဓါ သယဉ္ဇ ဗုဒ္ဓန္တိ ပရေ စ
 ဗောဓေန္တိ ၄၆
 ဗောဓိသတ္တဿ အဘဗ္ဗဌာနာနိ
 အဋ္ဌာရသ ၄၅
 ဗျုပ္ပထော ၂၀၁
 ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓဿ
 အတ္ထုဒ္ဓါရော ၃၀-၉

[ဘ]

ဘဂဝတော ဧဝ ဝစနံ
 ဒွေ ဒွေ အတ္ထေ သန္ဓာယ
 ထောမေတိ ၁၃၉
 ဘဂဝါ ယက္ခံ လောကုတ္တရ-
 ဓမ္မဒီရံ ပါယေတိ ၂၂၁
 ဘဇ,သေဝါနံ ဝိသေသတာ ၁၁၀
 ဘတက ၃၄-၅
 ဘယ ၉၀
 ဘဝံ ပဋိစ္စ ဇာတိ ၆၂
 ဘဝ,ဝိဘဝါနံ ဝိသေသတာ ၁၉
 ဘဝေါ နဝရိဓော ၁၀
 ဘိက္ခု ၂၅၇
 ဘူတသဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော ၂၆၀
 ဘူတ,သမ္ဘဝေသီနံ
 ဝိသေသတာ ၁၀၇
 ဘူမိ ၅
 ဘူမိ,ဘူမိလဒ္ဓါနံ ဝိသေသတာ ၆

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော်

[ဘ]

ဘူမိ ပရိပွေဝိသိတဿ
 နိဿန္တော ၂၉၆
 ဘူမိလဒ္ဓ ၅

[မ]

မံသခဏှံ မုခေ ပက္ခိပိ ဘဂဝါ ၃၀၀
 မက္ခ ၉၆
 မဂဓ ၁၂၃
 မဂ္ဂစရိယာ ၅၇
 မဂ္ဂဇိဝိ ၁၄၇
 မဂ္ဂဒူသီ ၁၄၀
 မဇ္ဈိမယာမ ၁၂၁
 မဇ္ဈိသကမာဠေ ဝါတာ ဆ ၅၉-၆၀
 မဇ္ဈိသကရက္ခ ၅၉
 မဏိရတန ၂၇၄
 မဏ္ဍုဗျကုမာရ ၁၇၁
 မဒ ၃၀၄
 မနုဿရတနံ ဒုဝိဓံ ၂၇၀
 မနောပါဂဗ္ဗိယံ အနေကဋ္ဌာနံ ၁၀၄
 မနောရမာ ၀၀
 မနောသိလာတလံ
 သဗ္ဗိယောဇနံ ၆၉
 မနောသိလာတလ ၉၃
 မန္တဗန္ဓဝ ၁၇၄
 မန္တာ ၂၀၁-၃၀၇
 မရိစိဝိဇ္ဇာ ၆၃
 မဟာစောရာ ပဉ္စ ၁၆၄-၅
 မဟာဇနကာယော
 သရီရကိစ္စံ ကက္ခာ
 ထူပံ ပတိဋ္ဌာပေသုံ ၂၉၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[မ]	
မဟာပထ	၁၆၇
မဟာပဒုမဒေဝပုတ္တ	၇၀
မဟာပထဝီ ဧကယောဇန-	
တိဂါဝုတမတ္တံ ဥဿဒါ	၁၉၅
မဟာဝိဟာရ	၆၂
မဟာသံဝေဂဝတ္ထုနိ အဋ္ဌ	၁၇၇-၈
မဟာသာဝကဏ္ဍိ အဗ္ဘန္တရော	
အာယသ္မာ ဘာရဒွါဇော	၁၄၂
မဟိ (သာဝတ္ထိတော သတ္တ-	
ယောဇနံ)	၂၄-၆-၉၊ ၃၁
မဟေသီ	၁၃၇-၂၁၁
မာတာဝိတုဘရဏေ	
အာနိသံသာ	၁၅၃
မာတုဂါမံ ဝိဝဇ္ဇယေ	
တဗ္ဗလောဟဝိလိနံ	၂၄၄
မာတုဂါမဿ လောလာ ပဉ္စ	၃၂
မာနမဒ္ဒန	၂၂၀
မာနာတိမာန	၃၀၄-၅
မာနော နဝရိဓော	၁၇
မာယာ	၃၀၄
မာယာဝီ	၁၄၈
မာရ	၃၉-၄၀
မာသဿ ဓမ္မဿဝန-	
ဒိဝဿ အဋ္ဌ	၁၉၁
မိဂါ ဒွေ	၇၃
မိတ္တ	၁၈၉
မိတ္တဒူတိတာ	၃၀၄
မိတ္တသုဟဇ္ဇာနံ အင်္ဂါနိ	
စတ္တာရိ	၆၅
မိတ္တ,သုဟဇ္ဇာနံ ဝိသေသတာ	၆၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[မ]	
မိတ္တသုဟဇ္ဇာ ဒုဝိဓာ	၆၄
မိတ္တသန္တဝ	၆၆
မုဏ္ဍက	၁၅၈
မုတ္တပဋိဘာနော	၉၉
မုဒိတာ	၁၁၆
မုနိ	၂၅၉-၂၈၀
မူလကမ္မဋ္ဌာန	၄၉
မူလဖလဂဝိပ္ပလနံ	
ဝိသေသတာ	၃၀၁
မေတ္တ	၁၈၉
မေတ္တသုတ္တဿ ကထန-	
ကာရဏာနိ	၁၇၅
မေတ္တာ	၁၁၆
မေတ္တာဈာနကမ္မဋ္ဌာန	၅၆
မေတ္တာဒယော စတ္တာရော	၇၇
မေတ္တာဘာဝနာကာရ	၁၈၅
မေတ္တာဘာဝနာယံ ဣရိယာ-	
ပထဿ အနိယမတာ	၁၉၀
မေတ္တာဘာဝနာယ ဝဇ္ဇနံ	၁၈၉
မေတ္တာယ အာနိသံသာ	၂၇၀-၁
[ဃ]	
ယညာ	၃၀၇
ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ	၂၄၂
ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ	၂၄၂
ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော	
ဧဝံ နိရယေ	၁၅၃
ယထာဘူတံ ပဿတိ	၂၄၁-၂
ယမကပါဋိဟာရိယ	၃၃
ယုတ္တပဋိဘာနော	၉၉

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကော

[ယ]

ယုတ္တမုတ္တပဋိဘာနော ၉၉
ယောဂက္ခေမ ၁၃၅
ယောနိနံ ကေဇ ခြံတော ၁၆၀

[ရ]

ရတန ၂၇၂
ရတနသုတ္တဿ အာဏာ ၂၉၂
ရတနသုတ္တဿ ဥပဒ္ဒဝါနံ
ပဋိဃာတတာ ၂၆၀
ရသ ၁၀၆
ရသာနံ အဂ္ဂတာ ၃၁၁
ရာဂေ ခိဏေ အညတရေပိ
ကိလေသာ ခိဏာ ဟောန္တိ ၉၀-၉
ရူပပ္ပမာဏိကာ ၂၃၄
ရောဂ ၉၀

[လ]

လိစ္ဆဝိ ၂၆၄
လုဒ္ဒ ၃၀၅-၆
လုဒ္ဒတာ ၃၀၆
လူခတာ ၃၀၄
လူခပ္ပမာဏိကာ ၂၃၄
လောကတ္ထစရိယာ ၅၀
လောကီယလောကုတ္တရ-
မိဿကပဉ္စာ ၂၂၇-၀
လောဏဗ္ဗိလာဒီနိ အပရိ-
ဘုဉ္ဇန္တာနံ ပဏ္ဍရောဂေါ
ဥပ္ပဇ္ဇိ ၂၉၇
လောမဟဋ္ဌဇာတ ၁၃၉
လောလုပ ၉၆

သုတ္တနိပါတ-ဌ ၁-၂၃

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကော

[ဝ]

ဝစီပါဂဗ္ဗိယံ စတုဋ္ဌာနံ ၁၀၄
ဝဇီရာဝုခံ ၂၁၉
ဝဇ္ဇိ ၂၆၄
ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ ၃၁၀-၁
ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ သဗ္ဗ-
တာပသေဟိ သေဋ္ဌာ ၃၁၁
ဝတ ၂၀၇
ဝတ္တံ အပရိပူရေဣာ ပစ္စေက-
ဗောဓိံ ပါပုဏန္တာ နာမ နတ္ထိ ၄၇
ဝတ္တံ ပူရေန္တော ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ
ခိပ္ပါဘိညော ဟောတိ
မဟာပညော ဝါ ၅၂
ဝတ္ထုကာမာ ၀၀
ဝဓ ၃၀၂
ဝန ၂၂-၂၀၉
ဝနကုသုမပူဇာယ နိဿန္တော ၂၉၆
ဝနထဇ ၂၂
ဝပ္ပါနိ ဒွေ ၁၂၄
ဝရ,ဝရညူနံ ဝိသေသတာ ၂၉၀
ဝသဘော သဟဿဇေဋ္ဌော ၃၆
ဝသလက ၁၅၀၊ ၁၆၀
ဝသလသုတ္တ ၁၅၆
ဝသလာ တေတ္ထိံသ
စတုတ္ထိံသ ဝါ ၁၆၆
ဝါစသိကာ ခိဉ္စာ ၇၆
ဝါတဝဿာဒီနိ နဝ ၂၁၀-၉
ဝါယောဓာတူ ဆ ၄၉
ဝါလုကောကိရဏဿ
နိဿန္တော ၂၉၆
ဝါသဓုရံ ၁၉၃

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ဝ]

ဝိစိကိစ္ဆိတ	၂၈၆
ဝိဇယသုတ္တ	၂၃၃
ဝိဇ္ဇာ တိဿော အဋ္ဌ	၂၀၃
ဝိတက္ကော တယော နဝ	၁၉
ဝိတ္တ	၂၇၂
ဝိနယော ဒုဝိဓော	၇
ဝိပဋ္ဌိတညူနံ ဝိတ္တာရဒေသနာယ	
ဝိဘဇတိ	၁၄၆
ဝိပဿနာယ အဝိဇ္ဇာယ ပဟာနံ ၁၁၄	
ဝိပုလံ အဋ္ဌိမိဋ္ဌံ အာဟစ္စ ဌာနေန	
သကလတ္တဘာဝဗျာပနကံ	၇၆
ဝိဘူတိ	၂၀၁
ဝိဘူသာ ဒုဝိဓာ	၁၀၀
ဝိရာဂ	၂၈၀
ဝိဝေကာ တယော	၃၁၃
ဝိဟရတိ	၁၂၃
ဝိဟေသာ	၃၀၅
ဝိတရာဂ, သုသမာဟိတိန္ဒြိယာနံ	
ဝိသေသတာ	၂၅၂
ဝီရ	၂၀၄
ဝီရိယာဓိက	၄၃
ဝေသာလီ	၂၆၅
ဝေါဟာရကူဋ	၃၀၅

[ဆ]

သံဝရဝိနယော ပဉ္စဝိဓော	၇-၈
သံသဂ္ဂေါ ပဉ္စဝိဓော	၆၂-၃
သံဟာရိမဓန	၂၅
သကဒါဂါမိနော တယော	၂၈၂
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ	၂၈၆

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ဆ]

သကျ	၂၈၀
သဂ္ဂ	၂၇၂
သင်္ခါတဓမ္မ	၁၁၂
သင်္ဂ	၁၀၂
သစ္စံ သာဒုတရံ	၂၂၆
သစ္စသဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၂၂၅
သတိစရိယော	၅၇
သတ္တရသဟရဏိသဟဿာနိ	၉၅
သဒေဝကေ	၂၂၂
သဒ္ဓါ စတ္တာရော	၂၁၈
သဒ္ဓါဓိက	၄၃
သဒ္ဓါယ လက္ခဏရသာဒီနိ	၁၃၀
သဒ္ဓိဓ ဝိတ္တံ	၂၂၄
သန္တအပ္ပိယတာ	၁၅၂
သန္တိကေနိဒါနံ	၃
သန္တိ တိဿော	၂၄၆
သန္တော နာမ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ-	
သာဝကာ	၁၅၁
သန္တဝေါ တိဝိဓော	၆၆, ၂၄၅
သပတ္တကန္တကရဏာ သတ္တ	၁၀
သပဒါန	၁၅၇
သပဒါနစာရီ	၁၀၆
သပုတ္တဘရိယာ	၃၁၀
သဗ္ဗတ္တကကမ္မဋ္ဌာန (ပဌမ)	၄၈
သဗ္ဗတိတ္ထိယဝါဒ	၂၈၄
သဗ္ဗဓမ္မာနံ ပါရဂူ	၂၀၆
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ ဝိဝဇ္ဇမာနေ ကပ္ပေ	
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ	၄၆
သဗ္ဗရတနတောပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-	
ရတနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ	၂၇၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]	
သဗြဟ္မကေ	၂၂၂
သဘာသီလတာ	၁၅၂
သမဏက	၁၅၈
သမဏဗြာဟ္မဏာနံ	
ဝိသေသတာ	၁၅၃
သမဏာ စတုရော	၁၄၄-၅၊ ၁၄၈
သမဏာ နာမ အတ္ထနော	
နိဿရဏံ ကာတံ ဣတ္ထိတ-	
ပတ္တိတပဒေသံ ဂန္တုလဘန္တိ ဇေ	
သမုထယာနိကရတနံ ဒုဝိဓံ	၂၇၈
သမထေန တဏှာယ ပဟာနံ	၁၁၄
သမာဓိစရိယာ	၅၇
သမာနသုခဒုက္ခော	၆၄
သမာရကေ	၂၂၂
သမ္ပတ္တကာလိကာ	၃၁၀
သယံ	၂၃၆-၇
သရဏံ ဂစ္ဆာမိ	၁၄၁
သရိသပ	၉၀
သလိလဗျူစာရီ	၁၀၃
သလ္လ	၉၀
သလ္လာ ပဉ္စ	၂၃
သဝိညာဏကရတနံ နဝိဓံ	၂၇၈
သဝိညာဏကရတန	၂၇၈
သဘတာဂီရ	၁၉၅
သာဓုသဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၅၈-၉
သာမယိကဝိမုတ္တိ	၉၄
သာဝက	၂၈၂
သိက္ခာ တိဿော	၂၁၀
သိနေဟဒေါသ	၁၀၇
သီတံ ဒုဝိဓံ	၉၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]	
သီလံ သမထဿ ပဒဋ္ဌာနံ	၁၁၄
သီလ	၂၈၇
သီလဗ္ဗတ	၂၈၇
သီလဝတနာနံ ဝိသေသတာ	၂၅၀
သီလဝန္တပုထုဇ္ဇနော	
လောကီယေ မဂ္ဂေ	
ဇီဝတိ နာမ	၁၄၅
သီဟ	၁၁၅
သီဟာ စတ္တာရော	၁၁၃
သုခံ တိဝိဓံ	၂၂၅
သုခဒုက္ခသောမနဿ-	
ဒေါမနဿာနံ ဝိသေသတာ	၁၀၈
သုဂတ	၃၉
သုစရိတေန အညတြ န သက္ကာ	
ကိဉ္စိ အာဒါယ ဂန္တု	၃၀၉
သုဏာဟိ၊ သာဓုကံ မနသိ-	
ကရောဟိ	၁၅၉
သုတ္တနိပါတေ အဋ္ဌကဝဂ္ဂေ	
သုတ္တာနိ သောဠသ	၂
သုတ္တနိပါတေ ဥရဂဝဂ္ဂေ	
သုတ္တာနိ ဒွါဒသ	၂
သုတ္တနိပါတေ စူဠဝဂ္ဂေ သုတ္တာနိ	
စုဒ္ဒသ	၂
သုတ္တနိပါတေ ပါရာယနဝဂ္ဂေ	
သုတ္တာနိ သောဠသ	၂
သုတ္တနိပါတေ ဘာဏဝါရာ အဋ္ဌ	၂
သုတ္တနိပါတေ မဟာဝဂ္ဂေ	
သုတ္တာနိ ဒွါဒသ	၂
သုတ္တနိပါတေ ဝဂ္ဂါ ပဉ္စ	၂
သုတ္တနိပါတေ သုတ္တာနိ သတ္တတိ	၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သုဗ္ဗတ	၁၄၇	သောပါက(စဏ္ဍာလ)	၁၆၇
သုမေဓော	၂၁၁	[ဟ]	
သုဟုဋ္ဌိတံ	၂၁၁		
သေဋ္ဌ	၂၈၀	ဟတ္ထအာဠဝက	၂၃၂
သေရိတံ ဒုဝိဓံ	၇၄-၅	ဟတ္ထိရတန	၂၇၄
သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗမိတ္တ	၃၁၁-၃	ဟာပနံ ဒုဝိဓံ	၆၅
သောချ	၁၀၂	ဟိတသုခါဂမနပတ္ထနာ	၁၈၇
သောတာပန္နာ တယော	၂၈၂၊ ၂၈၅	ဟေမဝတ	၁၉၅
သောတာပန္နဿာပိ ဘိက္ခုနော		ဟေမပတသုတ္တ	၁၉၂
ပစ္ဆိမာ ပဌမသောတာပန္န-			
ဂဟဋ္ဌတော အတိ-			
မဟန္တတာ	၂၆၂		

သုတ္တန်ပါတဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

နာမာနိ အနုတ္တမဏိကာ

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[ဥ]	
အဂ္ဂိဋ္ဌဝစေတီယ	၃	ဥဒါယီ	၂၀၄
အဂ္ဂိဘာရဒွါဇမြာဟူဏ	၁၅၇	ဥပက (အာဇီဝက)	၂၄၈-၅၀
အဂ္ဂိဝေဿန	၁၄၆	ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ထေရီ	၅
အင်္ဂုလိမာလ	၂၀၀	[ဇ]	
အစိရဝတီ (နဒီ)	၁၇	[ဇ]	
အနာထပိဏ္ဍိက	၁၄၊ ၁၅၆၊ ၂၇၃၊ ၃၁၁	ဧကနာလ (မြာဟူဏဂါမ)	၁၁၉
အနိဝတ္တမြဟ္မဒတ္တ	၁၀၂	ဧကနာဠ (မြာဟူဏဂါမ)	၁၂၃-၄
အနောတတ္တဒဟ	၅၉၊ ၆၈	ဧကပုတ္တကမြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ)	၇၅
အပရဂေါယာန	၂၇၇	ဧကဝဇ္ဇိကမြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ)	၇၄
အဘိရူပနန္ဒာ	၂၃၃	[ဈ]	
အသောကဟောရာဇာ	၂၇၃	[ဈ]	
[အာ]		ကပိလဝတ္ထု	၂၃၃၊ ၂၅၁၊ ၂၅၉၊ ၂၆၁
အာဒိစ္စဗန္ဓု (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ)	၉၃-၄	ကလမ္ပတိတ္ထဝိဟာရ	၅၁-၂
အာနန္ဒတ္ထေရ	၄၂-၃၊ ၄၆၊ ၅၉၊ ၆၀၊	ကလျာဏီ (ဂါမ)	၆
	၁၂၂၊ ၁၂၅၊ ၁၂၈၊ ၁၅၀၊	ကသိဘာရဒွါဇမြာဟူဏ	၁၁၉၊
	၂၃၃၊ ၂၆၇-ဂ၊ ၂၇၆၊ ၂၇၉		၁၂၂၊ ၁၂၄၊ ၁၂၆-ဂ
အာမဂန္ဓ (မြာဟူဏ)	၂၉၇	ကဿပ (ဗုဒ္ဓ)	၂၄၊ ၄၇၊ ၅၂၊ ၆၆၊
အာလိန္ဒက	၅၀		၆၈၊ ၈၁၊ ၉၈၊ ၁၄၀၊ ၁၉၂၊
အာဠဝီ (ရဋ္ဌ)	၂၊ ၃၊ ၂၁၂၊ ၂၁၇-ဂ၊		၁၉၅၊ ၂၁၈၊ ၂၂၂၊ ၂၂၄၊
	၂၃၂၊ ၂၅၄-၅		၂၆၀၊ ၂၉၈၊ ၃၀၀၊ ၃၀၂၊
အာဠဝက (ယက္ခ)	၂၁၂-၂၂၊		၃၀၈-၉
	၂၂၄၊ ၂၃၂-၃	ကာသိ (ရဋ္ဌ)	၂၇၃၊ ၂၉၉၊ ၃၀၀
[အ-ဥ]		ကာဠဒိဃဝါဒီ (ဂါမ)	၆၂
အုသိပတန	၇၁၊ ၂၉၅၊ ၂၉၉၊ ၃၀၀	ကာဠဝလ္လိမဏ္ဍပ	၅၁-၂
ဥတ္တရကုရ	၂၇၅၊ ၂၇၇	ကာဠီ (ဥပါသိကာ)	၂၀၅
ဥတ္တရ (မာဏဝ)	၃၃	ကိကီ (ရာဇာ)	၁၉၃၊ ၂၉၉၊ ၃၀၀

နာမာနုက္ကမော [က]

ကုမ္ဘဝတီ (နဒီ)	၁၇၂
ကုသ (မဟာရာဇာ)	၂၁၈
ကေဏိယ (ဇဋိလ)	၃၁၀
ကေလာသပဗ္ဗတ	၂၁၈
ကောဏ္ဍည	၂၂၃
ကောရဗျ (ရာဇာ)	၂၁၈
ကောလိယ (ရဋ္ဌ)	၁၂၆
ကောသလ (ရဋ္ဌ)	၂၆၁
ကောသလ (ရာဇာ)	၂၇၃

[ခ-ဂ-ဃ]

ခေမက (သက္ကရာဇာ)	၂၃၃
ဂဂ္ဂရာ (ပေါက္ခရဏီ)	၁၆
ဂင်္ဂါ (နဒီ)	၁၆
ဂဗြာဟ္မဏ	၂၁၅-၆
ဂန္ဓမာဒန (ပဗ္ဗတ)	၅၈-၉
ဂယာ	၂၄၈
ဂေါတမ (ဗုဒ္ဓ) ၃၆၊ ၁၃၇၊ ၁၃၉-၄၁၊ ၁၅၀၊ ၁၉၈၊ ၂၀၁၊ ၂၀၄၊ ၂၀၆၊ ၂၂၆၊ ၂၈၃၊ ၂၉၈၊ ၃၁၁	
သောသိတ (သေဋ္ဌိ)	၆၈

[စ]

စက္ခုလောလဗြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ)	၁၀၃
စန္ဒဂပ္ပ (ပဗ္ဗတ)	၅၉
စာတုမဟာရာဇိက	၁၂၁၊ ၂၆၈
စာတုမာသိကဗြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ)	၈၀၊ ၁၀၄
စိဉ္ဇမာဏဝိကာ	၂၀၀၊ ၂၅၂

နာမာနုက္ကမော [စ-ဆ-ဇ]

စုန္ဒ (ကမ္မာရပုတ္တ)	၁၃၈၊ ၁၄၂-၅
စူဠကာဠ (ပဗ္ဗတ)	၅၉
စေတိယ (ရာဇာ)	၁၂၃
ဆာဝါ	၂၄၈-၉
ဇနပဒကလျာဏီနန္ဒာ	၂၃၃-၄၊ ၂၅၉
ဇမ္ဗုဒီပ	၅၃၊ ၆၂၊ ၁၀၈၊ ၁၁၀၊ ၁၂၇၊ ၁၆၇၊ ၁၇၀၊ ၁၇၃၊ ၁၇၇၊ ၁၉၇၊ ၂၁၇-၈၊ ၂၂၄၊ ၂၇၃-၄၊ ၂၇၇-၈၊ ဇိဝက ၂၅၃
ဇေတဝန	၁၄၊ ၂၆၊ ၄၁၊ ၁၅၆၊ ၂၁၅-၆၊ ၂၃၄၊ ၂၄၉၊ ၂၉၈၊ ၃၁၁

[ဏ]

တက္ကသိလာ	၂၉၄-၅
တာဝတိံသ	၂၅၉
တိဿ (တာပသ)	၂၉၉
တိဿ (ဗြာဟ္မဏ)	၃၀၈-၉
တိဿ (ဘာရဒွါဇ)	၃၀၈
တုသိတ (ဒေဝလောက)	၂၊ ၃၊ ၁၉၆၊ ၂၅၂

[ဒ]

ဒါမရိက (ဒေဝပုတ္တ)	၃၉
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ	၁၆၈၊ ၁၇၀-၂
ဒီပင်္ကရ (ဗုဒ္ဓ)	၃၊ ၃၃၊ ၃၅၊ ၄၄၊ ၁၃၄-၅၊ ၁၉၆၊ ၂၉၀
ဒုဠဂါမဏိ (ရာဇာ)	၆၃
ဒေဝဒတ္တ	၂၀၀

နာမာနုက္ကမော ဝိဋ္ဌင်္ဂော

[ဓ-န]

နေဉ္ဇယ (ရာဇာ) ၂၁၈
 နေပါလက ၂၀၀
 နေဝတီ (မြာဟူဏီ) ၂၉၈
 နိယ (ဂေါပ) ၂၄-၆၊ ၂၉-၃၉၊ ၄၁
 ဓမ္မကောရဏ္ဏ (နဂရ) ၂၄
 နန္ဒ (ထေရ) ၂၆၀
 နန္ဒ (မာဏဝက) ၂၅၉
 နန္ဒမူလ (ပဗ္ဗာရ) ၅၉၊ ၆၆-၉၊ ၇၆၊
 ၈၂၊ ၈၉၊ ၉၀၊ ၉၃-၄
 နန္ဒာ ၂၃၃-၅၊ ၂၄၂-၃
 နာဂပလိဝေဌနပဗ္ဗတ ၅၉

[ပ-ဗ]

ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ၁၉၆
 ပထဝိန္ဒရ ၁၉၃
 ပဗ္ဗတ (ရဋ္ဌ) ၂၄
 ပဘာဝတီ ၂၁၈
 ပါဒလောလမြဟ္မဒတ္တ ၁၀၁၊ ၁၀၃
 ပါလိလေယျက (ဟတ္ထိ) ၉၁
 ပါဝါ (နဂရ) ၁၄၂
 ပုဏ္ဏက (ယက္ခသေနာပတိ) ၂၁၈
 ပုဗ္ဗဝိဒေဟ ၂၇၇
 ဗန္ဓုမတီ (နဂရ) ၁၇၂-၃
 ဗာရာဏသီ ၅၂၊ ၅၅-၆၊ ၆၀-၁၊ ၆၄၊
 ၆၆၊ ၆၈၊ ၇၁၊ ၇၅-၆၊ ၇၈၊
 ၈၀-၁၊ ၈၅၊ ၈၇၊ ၈၉၊
 ၉၀-၂၊ ၉၄-၅၊ ၉၇၊
 ၁၀၀-၅၊ ၁၀၇၊ ၁၀၉-၁၂၊
 ၁၁၄၊ ၁၁၇၊ ၂၄၇၊ ၂၆၃၊
 ၂၉၄-၅၊ ၂၉၈၊ ၃၀၀

နာမာနုက္ကမော ဝိဋ္ဌင်္ဂော

[ဗ]

ဗိမ္ဗိသာရ ၂၆၆၊ ၂၆၇၊ ၂၇၃၊ ၂၉၄
 မြဟ္မဒတ္တ (မြာဟူဏ) ၂၉၈
 မြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ) ၅၃၊ ၅၅-၆

[ဘ-မ]

ဘဒ္ဒကပ္ပ ၁၉၂
 ဘာရဒွါဇတ္ထေရ ၁၄၂
 မဂဓ (ရဋ္ဌ) ၁၁၉၊ ၁၂၃-၄
 မဇ္ဈသကရက္ခ ၅၉၊ ၆၀
 မဏိဂဟာ ၅၉
 မဏ္ဍဗျကုမာရ ၁၇၁-၂
 မဒ္ဒရဋ္ဌ ၆၁
 မဒ္ဒဝ (ရာဇာ) ၆၁
 မနောသိလာတလ ၆၉၊ ၈၂၊ ၉၃
 မရိစိဝဋ္ဋိမဟာဝိဟာရ ၆၃
 မလ္လ (ရဋ္ဌ) ၁၄၂
 မဟာကစ္စာယနတ္ထေရ ၅
 မဟာကဿပတ္ထေရ ၁၂၂
 မဟာကာဠပဗ္ဗတ ၅၉
 မဟာတိဿတ္ထေရ ၅၀
 မဟာနာဂတ္ထေရ ၅၁-၂
 မဟာနာမ ၂၀၃
 မဟာပဇာပတိ ၂၃၃
 မဟာပဒုမ ၂၂၅
 မဟာပဒုမဒေဝပုတ္တ ၇၀-၁
 မဟာပပါတ (ပဗ္ဗတ) ၁၁၇
 မဟာဖုဿဒေဝတ္ထေရ ၅၀
 မဟာမာယာ ၂၀၀
 မဟာဝိဟာရ ၆၂

နာမာနုတ္တမေ

ပိဋကော်

[မ]

မဟိ (နဒ္ဒိ) ၂၄၊ ၂၆-၇၊ ၂၉၊ ၃၁
 မာတင်္ဂ (စဏ္ဍာလ) ၁၆၇-၈၊ ၁၇၀၊
 ၁၇၂-၃၊ ၁၇၅
 မာတင်္ဂ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ) ၁၁၆
 မာရ ၃၉၊ ၄၀၊ ၇၃၊ ၂၂၂
 မောဂ္ဂလ္လာနုတ္တေရ ၂၇၀

[၇]

ရဋ္ဌပါလ ၂၂၅
 ရာဇဂဟ ၁၁၆၊ ၁၂၃၊ ၂၀၅၊
 ၂၃၅၊ ၂၆၃၊ ၂၆၆၊ ၂၉၄
 ရေဝတတ္ထေရ ၂၅၀

[လ-၀]

လိစ္ဆဝီ ၂၆၃-၄၊ ၂၆၆-၇၊ ၂၉၄
 ဝက်ဟာရ (ဇနပဒ) ၂၄၈
 ဝဇ္ဇီ (ရဋ္ဌ) ၂၆၄
 ဝသဝတ္ထိ (ဒေဝလောက) ၃၉၊ ၁၂၁
 ဝိဒေဟ (ရဋ္ဌ) ၂၄
 ဝိဓုရပဏ္ဍိတ ၁၉၉
 ဝိဘူသကဗြဟ္မဒတ္တ ၁၀၀
 ဝိသာခ (ဥပါသက) ၁၉၇
 ဝိသာခါ (ဥပါသိကာ) ၂၅၀
 ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တ ၂၁၈
 ဝေဇယန္တပါသာဒ ၂၅၉
 ဝေသာလီ ၂၆၃၊ ၂၆၅၊ ၂၆၇-၈၊
 ၂၉၃၊ ၂၉၆
 ဝေဿန္တရ ၂

နာမာနုတ္တမော

ပိဋကော်

[သ-၀]

ဝေဿဝဏ ၂၁၉
 သက္က (ဒေဝရာဇာ) ၅၀၊ ၇၀၊ ၁၀၂၊
 ၁၄၉၊ ၂၁၈-၉၊ ၂၅၉၊
 ၂၆၇-၈၊ ၂၉၂-၃
 သင်္ခ (ဗြာဟ္မဏ) ၂၉၄-၆
 သင်္ခပါလ (နာဂရာဇာ) ၁၂
 သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ ၅၀၊ ၂၇၃
 သာဂလ (နဂရ) ၆၁
 သာတာဂိရိ ၁၉၂၊ ၁၉၅-၉၊ ၂၀၁-၅
 သာရိပုတ္တတ္ထေရ ၃၈၊ ၁၅၃၊ ၁၅၈၊
 ၁၈၂၊ ၂၇၈၊ ၂၈၆
 သာဝတ္ထိ ၃၊ ၁၄၊ ၁၆-၇၊ ၂၄၊
 ၂၆၊ ၄၂၊ ၁၅၆၊ ၁၇၅၊
 ၂၁၅၊ ၂၃၃-၄၊ ၂၄၄၊
 ၂၄၉-၅၀၊ ၂၅၃၊ ၂၅၆-၈၊
 ၂၉၇-၈၊ ၃၀၉၊ ၃၁၁
 သိရိမာ (ဒေဝကညာ) ၂၃၅-၆၊ ၂၄၄
 သီတာလုကဗြဟ္မဒတ္တ (ရာဇာ) ၉၀
 သီဟဋ္ဌဒီပ ၄၈၊ ၅၁
 သုဇာတာ ၁၃၈
 သုတဗြဟ္မဒတ္တ ၉၈
 သုဒ္ဓေါဒန ၂၀၀၊ ၂၅၁
 သုပ္ပဗုဒ္ဓ ၂၀၀
 သုဘဒ္ဒ ၂၄၉
 သုမေပေဏ္ဍိတ ၄၄
 သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တ ၁၄
 သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတ ၅၉
 သုသီမ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓ) ၂၉၅-၆

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[ဟ]	
သုဿိမ(မာဏဝ)	၂၉၄-၅	ဟိမဝန္တပဗ္ဗတ	၅၉၊ ၉၁၊ ၁၁၇၊ ၁၇၅၊
သုရိယဂဗ္ဘပဗ္ဗတ	၅၉		၁၉၆၊ ၂၁၅-၆၊ ၂၉၇
သောဏ (သေဠိပုတ္တ)	၂၂၅	ဟေမဝတ	၁၉၂၊ ၁၉၅-၈၊ ၂၀၀၊
သောရေယျသေဠိ	၅		၂၀၃-၆၊ ၂၀၉-၁၀၊ ၂၁၆

သုတ္တန်နိပါတ်တဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဏ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ……သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ……သျှာမပေါတ္တကံ၊ ကံ……ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ……ဣရ်လိသပေါတ္တကံ၊ က……ကေသုစိ မရမ္မ-
ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ……ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု
ဒိဿမာနပါဌော၊ ဌ……အဋ္ဌကထာ။

သုတ္တန်နိပါတ်တဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဏ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

() = (ဟတ္ထိတော အဓိကတ္တဘာဝေါ) (သီ)	၄၅
အဓိယမာနံ = အဓိယုမာနံ (သီ) ဒိဏမာနံ (သျှာ)	
အသုဓိယမာနံ (က)	၂၀၁
အဂတိယာ = ပကတိယာ (သျှာ၊ က)	၂၃၃
အဂ္ဂကဿကဝပ္ပကဘာဝံ = အဂ္ဂကဿကဘာဝံ (က)	၁၂၈
အဂ္ဂိယာဓာနေ = အဂ္ဂိယာပနေ (သျှာ) အဂ္ဂိသာလဋ္ဌာနေ (က)	၁၅၇
အဇိယန္တိ = ဣရိယန္တိ (သီ၊ သျှာ)	၂၇၂
အဇ္ဈာယကံကုဋ္ဌေ = အဇ္ဈာယိကကုလေ (သျှာ)	၁၇၄
အဇ္ဈေနကုတ္တန္တိ နိရတ္တကမနေကဂန္ထပရိယာပုဏ္ဏနံ =	
အဇ္ဈေန ကုဇန္တိ နိရတ္တကာနတ္ထဇနကဂန္ထပရိယာပုဏ္ဏနံ (သီ)	၃၀၂
အဇ္ဈောသန္ဓာ = အဇ္ဈောပန္ဓာ (သီ၊ သျှာ)	၃၀၃
အညာဓိကာရဝစနာရမ္ဘေ = အဓိကာရဝစနာရမ္ဘံ ဇောတေတိ (သျှာ)	
အဓိကာရဝစနာရမ္ဘေ (က)	၁၂၅
အဋ္ဌံသု = သဏ္ဌဟိံသု (သီ)	၁၉၃
အဋ္ဌိံ ကတွာ = အဋ္ဌိကတွာ (သီ၊ သျှာ)	၂၆၉
အတပ္ပကံ = အနပ္ပကံ (သီ) အနပ္ပကံ မနာပံ (သျှာ)	
အနပ္ပကံ (က)	၂၇၂
အတပ္ပကဋ္ဌေန = အနပ္ပကဋ္ဌေန (သီ)	၂၈၀
အတိတ္တော = အတ္တနော (သျှာ၊ က)	၆၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အဘိဝိဿာသနိယာနိ = အဝိဿသနိယာနိ (သိ)	၇၉
အတုသိတွာ = အတိယိတွာ (သိ)	၁၁၂
အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂနယာနုရူပံ = အတ္တနော အဘိသမယာနုရူပံ (သိ)	၄၂
အတ္တနာ ဝါ ယောဂမာပဇ္ဇိတာတိ = အတ္တနာ ဝုယျောဂမာပဇ္ဇိတာတိ (သိ)	၁၈၄
အတ္တနော ဝိဟာရေ = အန္တောဝိဟာရေ (သျှာ၊ က)	၁၈၇
အတ္ထကုသလေန တထာဂတေန = အတ္ထကုသလာ ကုသလဿ ဓမ္မေ (သိ၊ က)	၁၉၂
အတ္ထဆေကေနာတိ = အတ္ထေ ဆေကေနာတိ (သိ၊ သျှာ)	၁၇၈
အထ ကော အာစရိယ = အထ ကော စရဟိ (သိ)	၂၉၅
အဒိန္နမာဒေတိတိ = အဒိန္နံ အာဒိယတိတိ (သိ၊ သျှာ)	၁၆၁
အဓညော ဝတသ္မိ = အဟညေဝ တသ္မိံ (သျှာ၊ က)	၁၃၇
အဓိကဘွာ = အဓိဂန္ဓာ (သျှာ၊ က)	၁၃၅
အဓိမာနာ = အဓိမနာ (သိ)	၁၇၀
အနာရောပေတွာ = အရောပေတွာ (သိ) အာရောပေတွာ (သျှာ)	၁၂၉
အနုနယိတွာ = အာနုနယိတွာ (က)	၆၈
အနုပရောဓေန သယနတော = အနုပ္ပဂေဝ သယနတော (သိ)	
အနုပရောဓသယနတော (သျှာ)	၂၁၁
အနုပဟတေ = အနုသဟဂတေ (သျှာ၊ က)	၁၃၇
အနောမသတ္တသမ္ပတာနမ္ပိ = ဩမကသတ္တသမ္ပတာနမ္ပိ (သျှာ၊ က)	၂၇၆
အပ္ပေသိ = အာဏာပေသိ (သျှာ)	၆၀
အဗလဒုဗ္ဗလတ္တာ = အဗလာတိဒုဗ္ဗလတ္တာ (သိ)	၁၇
အဘဝန္တော = အဝိစရန္တော (သျှာ) အဓာဝန္တော (က)	၁၀၄
အဘိကန္တံ = အတိကန္တံ (သိ) အတိက္ကန္တံ (သျှာ) အဘိက္ကန္တံ (က)	၁၃၉
အဘိသင်္ခတာနိ = အဘိဟတာနိ (သိ)	၁၅၇
အရသဘတ္တံ = အသာဒုဝန္တံ (သိ) အသာဓုဘတ္တံ (သျှာ)	၉၆
အလဂ္ဂံယေဝ = အသင်္ဂံယေဝ (သိ) အသံသဇ္ဇမာနမေဝ (သျှာ)	၁၁၃
အလ္လိယိတွာ = အလ္လိယန္တိ (သိ)	၁၁၈
အဝဠိတာနိ = အဝတ္ထိတာနိ (သိ၊ သျှာ)	၂၃၈
အဝသေသာ = အဝသေသာ ဂမ္ဘသေယျာ (က)	၃၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အံဝိဝဇ္ဇေတွာ = အရိဉ္စိတွာ (သိ၊ သျှာ)	၁၉၅
အသံဃဋ္ဌော = အသံသဋ္ဌော (သိ) အသံဃဇ္ဇော (က)	၄၈
အသဒ္ဓိယာ = အနပ္ပိကာ (သိ) အနပ္ပကာ (သျှာ)	၁၅၆
အသမ္မာဘာသိ ဝါ = သမ္မ မာ ဘာယိတိ ဝါ (က)	၁၆၃
အသမ္မောဟတော, န ဝိသယတော = အသမ္မောဟတော စ ဝိသယတော စ (သျှာ၊ က)	၂၀
အသာရကဋ္ဌေန = အသာရကတ္တေန (သိ)	၁၈
အသုစိဘာဝမဿိတာတိ = အသုစိကမိဿိတာတိ (သိ၊ သျှာ)	၃၀၃
အသုယျမာနာ = အသုခါယမာနာ (သိ)	၁၅၆
အသ္မမာနာတိ = အသမာနာတိ (သိ၊ သျှာ)	၃၀၁
အံဿာ = အဿ (သျှာ၊ က)	၂

[အာ]

အာဗာဓိကရောဂေန = သာဘာဝိကရောဂေန (သိ)	၁၁၈
အာယတန္တိတိ = အာယတနန္တိ (သိ၊ သျှာ)	၅၈
အာရက္ခာဒိဒုက္ခပဒဋ္ဌာနော = အဇ္ဇနရက္ခဏာဒိပဒဋ္ဌာနံ (သိ)	
အနုရက္ခဏာဒိသု ဒုက္ခပဒဋ္ဌာနံ (သျှာ)	၂၉
အာရာဓေန္တော = သံရာဓေန္တော (သိ) အနုမောဒေန္တော (သျှာ)	၂၀၃
အာဝဋ္ဋိတဟဒယာ = အာဝဇ္ဇိတဟဒယာ (သိ၊ က)	၁၁၁
အာဟာရာစာရေသု = လူခမံသာဟာရေသု (သျှာ)	၈၉

[ဣ]

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေဟိ သော = ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု ဟိ ယော (သိ)	
သဗ္ဗဘူတဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု တာဒိ သော (သျှာ)	၂၀၀
ဣတိ ဟိ ယထာ ဝုတ္တော ဘူဝတတာ၊ တထေဝ = ဣတိ ယထာ- ဝုတ္တဓမ္မဒေသိတမေဝ (က)	၁၅၁
ဣတ္ထိကိရိယာ = ဣတ္ထိစရိယာ (သိ၊ သျှာ)	၁၀၉
ဣဒါနိ တေသံ ဝိနယဓရာနံ = ဣမေဒါနိ တေ ဝိနယဓရာ (သိ)	
ဣမေသံ ဒါနိ ဝိနယဓရာနံ (က)	၁၉၄
ဣဓေဝ မရဏံ သေယျောတိ = အယမေဝ မရဏသေယျောတိ (သိ)	၂၄၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဤ]

ဤဒိသာနိ = ဤဒိသာနိ ဝစနသေသာနိ (သျှာ) ဧဝံ ဒိဿတိ (က) ၄၀

[ဥ]

ဥက္ကံသနာဝဇာနနသင်္ခါတေန = ဥက္ကံသနဝဟ္မနသင်္ခါတေန (သျှာ၊ က) ၁၆၃

ဥဂ္ဂိလေတွာ = ဥက္ကိလေဒေတွာ (သီ၊ သျှာ) ၂၆၀

ဥဏ္ဍာမော = ဥဏ္ဍမော (သီ) ၁၇

ဥဒကကိဋ္ဌတော = ဥဒကေ ကိဋ္ဌန္တော (သျှာ၊ က) ၁၀၆

ဥဒကသမိပဒ္ဓါရေန = ဥဒကသမိပေ ဒ္ဓါရေန (သီ၊ က) ၂၄

ဥပနိဿယံ = ဥပရိသယံ (သီ) ၁၃၁

ဥပနိဿယာ = ဥပရိသယာ (သီ) ၁၃၁

ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရာ၊ ဣစ္ဆာ ဝိသဋ္ဌဂါမိနီ။ ယေ စ တံ အနုဂိဇ္ဈန္တိ =

ဥပရိ ဝိသာလံ ဒုပ္ပုရံ၊ ဣစ္ဆံ ဝိသဋ္ဌဂါမိနိ။ ယေ စ တံ

အနုဂစ္ဆန္တိ (သီ၊ သျှာ) (ခု ၅-၁၃၂၊ ၂၀၁)

ဥပလိမ္ပတိ = ဥပလိပ္ပန္တိ (သီ) ၂၄၉

ဥပသမောပိ = ဥပသမောတိ (သီ) ဥပသမဿာတိ (သျှာ) ၃၁၃

ဥပါဒါယုပါဒါဝသေန = အပါဒဒိပါဒဝသေန (သီ၊ သျှာ) ၁၈၇

ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေယေဝ = အန္တရာဥပ္ပဇ္ဇနကာလေယေဝ (က) ၄၆

ဥပ္ပါဒေန္တိ = နပ္ပဇဟန္တိ (သီ) ဥပါဒိယန္တိ (သျှာ)

ဥပ္ပါဒေဿန္တိ (က)

ဥဗ္ဗင်္ဂေါ = ဥဗ္ဗင်္ဂေါ (သီ၊ သျှာ) ၄၅

[ဇ]

ဦရုဗာဟုဗလာတိ = ဦရုဗလိဗာဟုဗလိတိ (သီ)

ဦရုပါသိဗာဟုဗလာတိ (သျှာ)

၃၄

[ဈ]

ဧကတ္တသေဝိတာ = ဧကမန္တသေဝိတာ (သီ)

ဧကမတ္တသေဝိတာ (သျှာ) ဧကမတ္တသေဝိတတ္တာ (က)

၁၁၁

ဧကန္တဗျဝသိတော = ဧကန္တဗျဝသိကော (က) ၁၉၈

ဧကဝိဟာရသုခေန = ဧကန္တာဘိရတိသုခေန (သီ)

ဧကန္တဝိဟာရသုခေန (သျှာ)

၉၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[•]

ကောရော နဋ္ဌော = ဧဝကောရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော (သျှာ)	
ဝကောရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော (က)	၆၇
ကော = ဧသော (သိ)	၄၉
ဧကီမိဂေါ = တိဏမိဂေါ (သိ၊ သျှာ)	၇၃
ဧတံ = ဧကံ (သိ)	၃၁၃
ဧတေသံ = ဧတေ (သိ၊ သျှာ)	၇၂
ဧတ္တကရုဏော ဝါ = ဧတ္တကော ရုဏော (သျှာ၊ က)	၂၇၅
ဧဝံ = ဧဝံ ဝါ (က)	၂၂၁
ဧဝံ စာယမာယသ္မာ = ဧဝဉ္စ ယသ္မာ (သိ)	၂၃၇

[ဩ]

ဩကာသလာဘဝသေန = ဩကာသလောကဝသေန (သျှာ၊ က)	၁၀၉
ဩပဗ္ဗဝစနံ = ဥပမာဝစနံ (သျှာ)	၂၀၉
ဩရပါရပ္ပဟာနံ = ဩရပါရပ္ပဟာနတ္ထံ (သိ)	၂၀
ဩရပါရဘေဒံ = ဩရပါရဘာဝံ (သျှာ၊ က)	၁၂
ဩလောကေန္တိ = ဥလ္လောကေန္တိ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၂၀၅
ဩသဏ္ဍေတွာ = ဩသဏ္ဍေတွာ (သိ)	၃၂

[က]

ကံသတာဠု = ကဋ္ဌတာလံ (သျှာ၊ က)	၁၆၀
ကစ္ဆကန္တရတော = ကစ္ဆကရကာ (သိ) ကစ္ဆကရတော (သျှာ)	၅၁
ကဋ္ဌကမ္ဘာဒီဟိပိ = ရူပကမ္ဘာဒီဟိပိ (သျှာ၊ က)	၂၇၁
ကတေဟိ ဝါ = ကတေဟိ (သိ)	၁၂
ကတွာ = ဌပေတွာ (သျှာ၊ က)	၂၇၁
ကရဏတ္ထေ = ကရဏဝစနတ္ထေ (သိ၊ သျှာ)	၁၃၃
ကရဏာရဟတ္ထေန = ကရဏာရဟတ္ထေန (သိ)	၁၀၀
ကာကဏိကာယ တေလေန = ကာကဏိကတေလေန (က)	၁၆၉
ကာကဏိကာယ ပူဝံ = ကာကဏိကာယ မူလံ (သျှာ)	
ကာကဏိကမူလံ (က)	၁၆၀
ကာလေန = ကာယေန (သိ)	၂၂၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကာသတိ ကရောတိ ဝါတိ = ကာယတိ ကရောတိ စာတိ (သိ၊ က)	၂၀၁
ကာသာဝေန ပရိသဉ္ဇန္တေန = ကာသာယေနပိ သဉ္ဇန္တေန (သိ)	
ကာသာဝေန ဟိ သဉ္ဇန္တေန (သျှာ)	၁၀၅
ကာဠုဒီဃဝါပိဂါမေ = ကာလဒီဃဂါမေ (သိ)	၆၂
ကာဠုပက္ခာဒိသု စ = ဒီပပူဇန္တ ကာဠုပက္ခာဒိသု (သိ၊ က)	၂၇၁
ကာဠုမက္ခိကာနံ = ကာဏမက္ခိကာနံ (သိ)	၃၀
ကိံကာရဏာ? = ကိံကာရဏံ (သိ၊ က)	၁၄၉
ကိစ္စတ္ထေ = ပယောဇနေ (သိ) အာစိက္ခဏေ (သျှာ)	၂၃၀
ကိလန္တောသီတိ = နိက္ခန္တောသီတိ (က)	၁၂၈
ကိလေသပ္ပစ္စယာ = ကမ္မကိလေသပ္ပစ္စယာ (သိ)	၅
ကုဇ္ဈိတွာ = ရုဿိတွာ (သိ) တုဿိတွာ (သျှာ) ဒုဿိတွာ (က)	၁၀၉
ကုဇ္ဈေ = ရုဠော (သိ၊ သျှာ)	၁၅၇
ကုဇ္ဈေ = ရုဠော (သိ) ရုဠေဝါ (သျှာ)	၂၁၇
ကုမာရံ ခမာပေတွာ = ကုမာရံ ရမာပေဟိတိ (သျှာ)	၆၀
ကုမ္ဘဝတိနဒီတိရေ = မန္တုမတိနဒီတိရေ (သိ)	၁၇၂
ကုရုတေတိ = ပကုရုတေတိ (သိ)	၁၅၁

[ခ-ဂ-ဃ]

ခုဒ္ဒကဝတ္ထာနိ = ခန္ဓကဝတ္ထာနိ (သိ)	၄၇
ခေါဘံ = ဝေရံ (သိ)	၂၁၄
ဂဏှ = တဏှာယ (သျှာ၊ က)	၄၁
ဂဏှာတိ = ဂဏှန္တော ဂဏှာတိ (သိ၊ သျှာ)	၂၀၇
ဂန္ထိတပါသယုတ္တာ = ဂန္ထိတာ နန္ဒိပါသယုတ္တာ (သိ)	
ဂဏ္ဌိပါသယုတ္တာ (သျှာ)	၃၆
ဂဟိတတ္တာ = ဂဟိတံ၊ တံ (သျှာ၊ က)	၄၈
ဂါထာဂါယနေန = ဂါထာဘာသနေန (သျှာ၊ က)	၁၃၇
ဂိမ္မာသာ = ဂိမ္မာနာသာ (သိ) ဂိမ္မာနံ မာသာ (က)	၂၈၉
ဂေါပါလကဝိဟာရောဘေဝ = ဂေါကုလကံဝိဟာရောဘေဝ (သိ)	၄၁
ဂေါပိယော = ဂေါပိယော (သိ)	၄၀
ဃရမေသိနော = ဃရမေသိနောတိ (သိ၊ က)	၂၂၉

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[၈]

စက္ခု ဝိဟညတိ = စက္ခု အာဝိဇ္ဇတိ (သိ၊ သျှာ)	၂၀၇
စတုဗ္ဗိမမဂ္ဂဘာဝနာသင်္ခါတာယ = စတုဗ္ဗိမေ ဟိ မဂ္ဂ ဘာဝနာသင်္ခါတာယ (သိ)	၂၁၁
စမရိမိဂေါ = စမရိမိဂိ (သျှာ)	၁၇၉
စိတ္တဗန္ဓဘာဝေန = စိတ္တထဒ္ဓဘာဝေန (သိ၊ သျှာ)	၂၇
စုဇ္ဇမာနော = ဘုဇ္ဇမာနော (သျှာ၊ က)	၁၆၁

[ဆ-ဇ]

ဆဆာဘိဌာနာနိတိ = ဆ စာဘိဌာနာနိတိ (သိ၊ သျှာ)	၂၀၇
ဆန္ဒသိ = ဆိန္ဒတိတိ (သျှာ၊ က)	၁၅
ဆာဝံ = စာပံ (က)	၂၄၈
ဆေတွ = ဆေတွာ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၁၀၇
ဇဂ္ဂနပုရိသေ = ဇာဂရကပုရိသေ (သိ) ဇဂ္ဂိကပုရိသေ (သျှာ)	၉၃
ဇနပဒဿ အာဗာဓော = ဇနပဒဿ ဗာဓော (သိ)	
ဇနပဒဿ ဝိဟေဓော (က)	၂၁၃
ဇနေတွာ = ဇဟိတွာ (သိ)	၁၁၂
ဇာနုယျာတိ = ဇာနာဟိ (သိ၊ သျှာ)	၁၆၀

[ဉ-ဋ]

ဣတိဟိ = ဥပမိဟိ (က)	၄၀
ဥေယျပရိယန္တိကတ္တာ = ဥေယျပရိယန္တိကတာ (က)	၁၄၃
ဌပနံ = ဌာပနံ (သိ၊ သျှာ)	၁၅၅
ဌပေတိ = ဌာပေတိ (သိ၊ သျှာ)	၁၅၅

[တ]

တံ တံ အာယောဂဂ္ဂဟဏေန = အာယောဂဂ္ဂဟဏေန (သိ၊ သျှာ)	၁၆၁
တဋ္ဌကေ = ပတ္တကေ (သျှာ)	၇၁
တဏှုလမလဉ္စ ဥဒကမလဉ္စ = တဏှုလဉ္စ ဥက္ခလိမလဉ္စ (သိ)	၂၃၉
တဏှာရာဂန္တိ = တဏှံ ရာဂန္တိ (သိ)	၁၀၇
တတ္ထ ပကတိ = အထ သမ္ပတိ (သိ)	၅၉
တတ္ထေဝ သတ္တဝိသတ္တတာယ = တတ္ထေဝါသတ္တဝိသတ္တတ္တာ (သိ)	၂၂၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၈]

တထာ အဝဂတော = တထာ အာဂတော (သျှာ)	၂၉၃
တထာ တထာ = တထာဂတံ (သျှာ၊ က)	၂၇၆
တဒဂ်ပဟာတဗ္ဗံ = တဒဂ်ပဟာတဗ္ဗေကဋ္ဌံ (သီ၊ သျှာ)	၉
တယိ ဝဿန္တေ ဝါ အဝဿန္တေ ဝါ = တယာ ဝဿန္တေန ဝါ အဝဿန္တေန ဝါ (သီ၊ သျှာ)	၃၀
တဝါဟမသ္မိ = သခါဟမသ္မိ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၂
တသ္မာပိ ဧတံ = တထာ မမ (သီ) တသ္မာပိ ဧဝံ (သံ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၄)	၁၃၅
တဿ အညတြ ဝေါဟာရမတ္တာ = တဿ ပညတ္တိဝေါဟာရမတ္တာ (သျှာ)	၁၄၄
တဿတိတိ = တသတိတိ (သီ၊ သျှာ)	၁၆
တေမေတုကာမာ = တေမိတုကာမာ (သျှာ၊ က)	၂၆၇
တေလံ ပက္ကုထိတံ = တေလမုက္ကုထိတံ (သီ) တေလမုက္ကုဋ္ဌိတံ (သျှာ)	၂၄၄
တေဟိ တေဟိ = ယေဟိ ယေဟိ (က)	၁၅၁
တာဒိသံ = တာဒိနံ (သီ)	၁၄၆
တိယောဇနပ္ပမာဏံ = တိယောဇနသတပ္ပမာဏံ (သျှာ၊ က)	၂၇၇
တိရယိတွာ = တိရေတွာ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၁

[၈-၁]

ထဒ္ဓယက္ခဿ = ထဒ္ဓံ ယက္ခဿံ (သီ)	၂၂၁
ထလသမိပဒ္ဓါရေန = ထလသမိပေ ဒ္ဓါရေန (သီ၊ က)	၂၄
ထောကထောကေနပိ = အပ္ပကေနပိ (က)	၁၈၃
ဒက္ခိဏာဂိရိတိ ဝုစ္စတိ = ဝုစ္စတိ၊ ဒက္ခိဏာဂိရိတိ ဝါ (သီ)	၁၂၃
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ = ဒက္ခိဏာနံ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ (သျှာ၊ က)	၂၈၂
ဒဠိကရဏတာယာတိ = ဒဠိကရဏတ္ထာယာတိ (သီ)	၃၀၆
ဒါနာနပ္ပဒါနံ = ပိဏ္ဍဒါနံ (က)	၁၇၈
ဒါလယိတွာတိ = ပဒါလယိတွာတိ (သျှာ၊ က)	၃၆
ဒိဂုဏံ = ဒွိဂုဏံ (သီ)	၃၂
ဒိဿမာနာ = ရိဿမာနာ (သီ)	၃၁
ဒီပမာလာ = ဒီပမာလာယ (သျှာ၊ က)	၂၇၁
ဒုက္ခာဂမပဋိဗာဟနတ္ထံ = ဒုက္ခောပဂမပဋိဗာဟနတ္ထံ (သီ)	၁၈၈
ဒုက္ခော = ဒုက္ခံ (သီ၊ သျှာ)	၂၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ဒုဂ္ဂံကျာ = ဒုဂ္ဂစွာ (သီ၊ သျှာ)	၁၇၄
ဒုမ္မဝါသီ = ရုမ္မဝါသီ (သီ)	၁၇၁
ဒုရန္တယဘာဝတာတိ = ဒုရနုဗောဓတာတိ (သီ)	၃၀၃
ဒုလ္လဘပါတုဘာဝေါ = ဒုလ္လဘပါတုဘာဝတော (သီ)	၂၇၅
ဒုဿဏ္ဍိတံ ရူပံ အဝမင်္ဂလန္တိ = ဒုဿဏ္ဍိတရူပံ အမင်္ဂလန္တိ (သီ)	၁၆၈
ဒေါသဝသေနေဝ = ရောသဝသေနေဝ (သီ၊ သျှာ)	၁၅၈

[၈-န]

ဓမ္မကောရဏ္ဍံ = ဓမ္မကောဏ္ဍံ (သီ)	၂၄
ဓမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနေ = ဓမ္မဋ္ဌဋ္ဌာနေ (သျှာ)	၃၀၅
ဓမ္မကာယ စောဒိတဟဒယော = ဓမ္မကာယသဉ္ဇောဒိတဟဒယော (သျှာ)	
ဓမ္မကာယစောဒိတဟဒယော (က)	၃၇
ဓမ္မပီတိရသောပိ = ဓမ္မပီတိရသောတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၃
ဓာတုသော = ဓာတုယော (သျှာ၊ က)	၂၃၅
ဓာရေတိ = ဝါရေတိ (သီ)	၁၃၁
ဓာတေ = ဂါတေ (သီ)	၂၂၅
န အရူပဘဝေသု = န အန္တိမဘဝေသု (သျှာ၊ က)	၄၅
နဂရဒ္ဓါရနိဝါရဏတ္ထံ = နဂရဒ္ဓါရသံဝရဏဝိဝရဏတ္ထံ (သျှာ)	
နဂရဒ္ဓါရထိရကရဏတ္ထံ (က)	၂၈၄
န စ သဗ္ဗေ ဧကေနေဝ = န ဧကောယေဝ န စ ဒွေ၊ အထ ခေါ် အနေကာ (က)	၁၅၁
နတိက္ကမနံ = တိက္ကမနံ (သျှာ)	၂၈၈
န ဝဇ္ဇေယျ = န ဝဇ္ဈေယျ (သျှာ)	၁၈၈
န နဋနစ္စနာဒိဒဿနတ္ထံ = န နဋနာဋကာဒိဒဿနတ္ထံ (သျှာ၊ က)	၂၇၀
နာဂဝတိမဏ္ဍပေ = ဘဂလဝတိပဗ္ဗတေ (သီ)	၁၉၅
နာနာဝိဓရက္ခဂဟနေ ဝနေ = နာနာဝိဓရက္ခေ ဂဟနဝနေ (သီ)	၂၈၉
နိဒ္ဓိလော = နိစ္စလော (သီ)	၉၉
နိဒဿေတိ = န ဒုဿတိ (သီ)	၂၁၁
နိပါတော စ = နိပါတောဝ (က)	၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

နိဗ္ဗာနထလံ သမာပဇ္ဇ = နိဗ္ဗာနဓာတုဖလံ အာသဇ္ဇ (သိ)	
နိဗ္ဗာနဓာတုဖလံ သမာပဇ္ဇ (သျှာ)	၂၁၀
နိဗ္ဗိဇ္ဇာ နိဗ္ဗိသော = နိဗ္ဗိဇ္ဇနိဗ္ဗိသော (သိ၊ သျှာ)	၃၅
နိရာသယောတိ = နိရာသသောတိ (သိ) နိရာသာသောတိ (က)	၉၇
နိရာသာကရဏံ = နိရာသင်္ကရဏံ (သိ)	၃၀၂
နိရောဓာ = နိရောဓေန (သျှာ၊ က)	၂၈၅
နိသီဒိံသု = နိသီဒန္တိ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၁၇၆
နိဿင်္ကော = နိသိတ္တကော (သျှာ) နိရာသင်္ကော (က)	၁၉၄
နှာရသမုဋ္ဌိတာနိ = နဟာရသမောတ္တတာနိ (သိ)	
နှာရသမောဋ္ဌိတာနိ (သျှာ)	၂၃၇

[ပ]

ပံသုကမ္ပိ = ပံသုကူလမ္ပိ (သိ)	၂၇၃
ပကတိနိပုဏံ = ပကတိနိပကံ (က)	၈၃
ပကာသယိတွာဿာ = ပကာသယိတွာဿ (သျှာ၊ က)	၂
ပစ္စဋ္ဌာသိ = ပစ္စုဋ္ဌာသိ (သျှာ၊ က)	၁၇၂
ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿ ဟိ = ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿန္တေ (က)	၂၁
ပစ္စုပဋ္ဌာပနာတိ ပစ္စနိကဋ္ဌာပနာ = ပစ္စုဋ္ဌပနာတိ ပစ္စနိကဋ္ဌပနာ (သိ)	
ပစ္စုပဋ္ဌာပနာတိ ပစ္စနိကူပဋ္ဌာနာ (က)	၃၀၄
ပစ္ဆိမယာမေပိ = ပစ္ဆိမယာမေ (သိ)	၄၇
ပဏ္ဍုသီဟော = နရသီဟော (သျှာ၊ က)	၁၁၃
ပဌမုပ္ပန္နာ = ပဌမုပ္ပန္နာ ပဌမုပ္ပန္နာ (သိ)	၂၂
ပဋ္ဌပေသိ = ပတ္ထေသိ (သိ) ပတ္ထေသိ ပဋ္ဌပေသိ (က)	၂၁
ပဒုမသဒိသဥဇုဂတ္တတာယ = ပဒုမသဒိသဗောဇျင်္ဂမဟန္တတာယ (သိ)	၉၂
ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ = ပဗ္ဗဇ္ဇာ တာဝ (သိ) ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ (သျှာ)	၉၃
ပမာယ = သမာယ (က)	၂၄၆
ပယောဇယိဿ = ပယောဇယိတ္ထ (သိ၊ သျှာ)	၁၂၇
ပရိရုန္ဒတိတိ = ဥပရုန္ဒတိတိ (သျှာ) ဥပရုန္ဒတိတိ (က)	၁၆၁
ပရိဝဇ္ဇဂဟေတဗ္ဗဒဿနတ္ထံ = ပရိဝဇ္ဇနာပဟာတဗ္ဗဒဿနတ္ထံ (သိ)	
ပရိဝဇ္ဇနပဟာတဗ္ဗဒဿနတ္ထံ (သျှာ)	၁၀၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ပရိဝိသဿု = ပဋိစရဿု (သိ)

၁၃၇

ပသဋ္ဌံ = ပသတ္တံ (သိ)

၉၈

ပသာဒဒဿနတ္ထဉ္စ = ပသာဒုပဒဿနတ္ထဉ္စ (သိ)

ပသာဒါနုပဒဿနတ္ထဉ္စ (က)

၂၁၂

ပဟိနတဏှာဘယာနံ = ပဟိနတဏှာဂမနာနံ (သိ၊ သျှာ)

၁၈၆

ပါဒဂမနေနေဝ = ပါဒမဂ္ဂနေဝ (သိ)

၂၁၅

ပါဒမောဒဟိတွာ = ပါဒမာဒဟိတွာ (သိ)

၁၈၃

ပါရဂူ = ပါရဂါ (သိ၊ သျှာ)

၃၉

ပိဋ္ဌမံသိကာတိ = ပရပိဋ္ဌမံသိကာတိ (က)

၃၀၄

ပိတိံ ကရောတိတိ = ပိတ္တိံ ကရောတိတိ (သျှာ၊ က)

၂၂၄

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော စ အဝုတ္တော စ = ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော ဝါ (သိ)

၃၀၆

ပုဗ္ဗော ပစိတကမ္မာ = ယညောပစိတကဏ္ဍာ (သိ)

၈၁

[ဖ]

ဖလာနိ = ဖျာနာနိ (သိ၊ သျှာ)

၁၁၁

ဖလိကဝဏ္ဏာ = ဝလာဟကဝဏ္ဏာ (သိ) ရဇတဝဏ္ဏာ (သျှာ)

ဗကဝဏ္ဏာ (က)

၁၂၄

[ဗ]

ဗုလဝီရိယူပတ္တန္တာနံ = ဝီရိယူပတ္တန္တာနံ (သိ)

၁၁၀

ဗဟုဘဏ္ဍော ဘိက္ခု = ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခု (သျှာ၊ က)

၁၈၃

ဗာဓနစိတ္တံ = ဗာဓနာ စိတ္တံ (သိ၊ က)

၂၂၃

ဗာမိတွာ = ဝမိတွာ (သိ၊ သျှာ)

၂၄၆

ဗုဒ္ဓပဉ္စာ = အဋ္ဌ ပဉ္စာ (က) ပုဋ္ဌပဉ္စာ (သံ-ဋ္ဌ ၁-၂၉၉)

၂၂၂

ဗျာယာမကရဏတ္ထဉ္စ = ဝါယာမကရဏတ္ထဉ္စ (သိ)

၂၁၂

[ဘ]

ဘဂဝတော ဝတ္တန္တိ = ဘဂဝတာ ဝုတ္တန္တိ (သျှာ)

ဘဂဝတော ဝတ္တန္တိ (က)

၁၃၇

ဘဝန္တမ္ပိ ဇီယေယုန္တိ = ဘဝန္တမ္ပိ မုဇ္ဈေယျံ ကထံ ဇီဝေယုန္တိ (သိ)

၂၁၃

ဘဝိဿတိ = ဟောတိ (သိ၊ သျှာ)

၇၆

ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂတတ္တာ = ဘာဝနာယ လဒ္ဓတ္တာ (သျှာ)

၁၁၀

နာနာပါဌာ

ဝိဇ္ဇင်္ကာ

[ဘ]

ဘာဝလက္ခဏကာရဏတ္ထေသု = ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏာမိ-
ကရဏတ္ထေသု (သျှာ၊ က)

၂၀၆

ဘိက္ခဝေါတကော = ဘိက္ခာရပေါတကော (သီ၊ က)

၂၁၇

ဘောတ္တုကာမတာယ = ဘတ္တကာမတာယ (က)

၁၂၆

[မ-ယ]

မဂ္ဂံ ဒေသေတာ = မဂ္ဂဒေသကော (က)

၁၄၅

မဂ္ဂဖလဝိဇ္ဇာဘိညာနံ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ = မဂ္ဂဖလဝိဇ္ဇာဘိညာပဋိဝိဒ္ဓတ္ထော (က) ၉၉

မစ္စမုခေ = မစ္စပထေ (သီ)

၂၁၄

မစ္ဆမံသာနံ အနာသကတ္တံ န သောဓေတိ = န မစ္ဆမံသာနံ

အနာသကတ္တံ န သောဓေတိ (သီ)

၃၀၇

မညတိ = ဇာနာတိ (သီ၊ သျှာ၊ က)

၂၄၄

မနုဿသဒိသာ = မနုဿပုရိသာ (က)

၃၀၄

မန္တေန္တိ = ဝဏ္ဏေန္တိ (သျှာ)

၁၅၁

မမေဝ မနံ = မမေဝ (သီ)

၃၂

မယာ ပုဗ္ဗဘာဂေ = အဋ္ဌကထာယ မယာ ပုဗ္ဗဘာဂါ (သီ)

အဋ္ဌကထာယ မယာ ပုဗ္ဗဘာဂေ (သျှာ)

၁၆၂

မဟလ္လကမဟာတိဿတ္ထေရော = မိလက္ခမဟာတိဿတ္ထေရော (သီ)

၂၂၉

မဟာပပါတော = သုဇာတော (က)

၁၁၇

မဟာဘာရသဟနဋ္ဌေန = မဟာဘာရသဟနေန (သီ)

၂၃၀

မဟာရာဇသန္တိကာ = ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿ သန္တိကာ (သျှာ)

၂၁၃

မာနုသိယံ ပဇန္တိ = မာနုသိယန္တိ (သီ) မာနုသိကံ ပဇန္တိ (သျှာ)

၂၇၀

မာရံ = မာရဿ (က)

၇၃

မိလယမာနာ = မိယမာနာ (သီ၊ သျှာ)

၃၁

မုဂ္ဂသုပ္ပတံ = မုဂ္ဂသုပ္ပတံ (သီ၊ သျှာ)

၁၇၀

မုဏ္ဍာရံ = မုဒ္ဓါရံ (သီ) ပဝါဠဒဏ္ဍံ (က)

၂၇၃

မုတ္တာတလ = မုတ္တာဇာလ (သီ) မုတ္တာဒလ (သျှာ)

၁၇၆

မူလခန္ဓသာခါနုသာခါဟိ = မူလခန္ဓသာခါနုသာခံ (သီ)

မူလက္ခန္ဓသာခါ (သျှာ)

၆၆

ယကနပေဋ္ဌဿာတိ = ယကပေဋ္ဌဿာတိ (သီ၊ သျှာ)

၂၃၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ယ]

ယသ္မာ ပန = ကိံ ပန ယသ္မာ (သိ)	၂၂၀
ယာနိ ပနဿ = မက္ခိကာပတ္တသုခုမစ္ဆရိယာ ပဋိစ္ဆန္ဓဿ (သျှာ)	၂၃၀
ယာပေတိ = ယာတိ (သိ)	၁၀၂
ယာဝတာ = ယာဝတာ ယာဝတာ (သိ)	၁၉၀
ယုဂနန္ဓ = ယုဂနန္ဒ (သျှာ)	၂၉၃
ယေ စ သတ္တဝိဟိံ သာဒိသု = ယေ ဝါ သတ္တာ ဟိံ သာဒိသု (သိ၊ သျှာ)	၁၆၀
ယေ တေ = ယေ ဝေါ (သိ)	၁၆၆
ယေန = ယေန ဝါ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၂၄၅
ယေ ဟိ = ယေဟိ ယေ (သိ၊ သျှာ)	၃၀၃

[ရ-လ]

ရက္ခိဘိန္ဒြိယံ၊ ဂေါပိတိန္ဒြိယန္တိ = အဝိက္ခိတ္တိန္ဒြိယံ၊ အလောလိန္ဒြိယန္တိ (သိ)	၂၅၃
ရတ္တသုဝဏ္ဏဗန္ဓုပါဟနာယော = ရတ္တသုဝဏ္ဏုပါဟနာယော (သိ၊ သျှာ)	၁၂၅
ရုမိရေ = ရုဟိရံ (သိ) ရုဟိရေ (သျှာ)	၃၀
လဉ္ဇနုဇ္ဇလိတဂတ္တဘာဂါ = လဉ္ဇနုဇ္ဇလဂတ္တဘာဂါ (သိ)	
လဉ္ဇနုဇ္ဇလဂတ္တာ (အံ-ဌ ၁-၂၂၃)	၁၂၄
လူခသာတိ = လူခရသာတိ (က)	၃၀၃
လောဘသမ္ပယုတ္တံ ဧဝ = လောဘသမ္ပယုတ္တတ္တာ ဧဝ (သိ)	၁၁၄

[ဝ]

ဝင်္ကဟာရဇနပဒေ = ဝင်္ကဟာရဇနပဒေ (သိ) ဝင်္ကဇနပဒေ (သျှာ)	၂၄၀
ဝဇန္တံ = ဝဇတံ (သိ၊ သျှာ)	၁၆၁
ဝဉ္ဇိတော = ပပဉ္ဇိတော (က)	၁၉၆
ဝဏံ ပဇ္ဇေန ဗန္ဓိံသု = ဝဏပဋ္ဌံ ဗန္ဓိံသု (သျှာ)	
ဝဏပဋ္ဌံ ပဋ္ဌိဗန္ဓိံသု (က)	၀၉
ဝတိံ = ဂုတ္တိံ (သိ)	၀၇
ဝတ္တာပိ န ဟောတိ = ဝတ္တုမ္ပိ နာရဟတိ (သျှာ၊ က)	၂၅၀
ဝတ္တာဒိအနုသာရေန = ဝဝတ္တာဒိအနုသာရေန (သိ၊ သျှာ)	၁၉၁
ဝတ္ထုဝိဇ္ဇံ = ဝတ္ထုဝိဇ္ဇံ ခေတ္တဝိဇ္ဇံ (က)	၁၇၀
ဝဒေ မယံ၊ ပဇ္ဇုဏ္ဏံ ဒုကူလကာသိကံ = ဝဒေသိ၊ ပတ္တုဏ္ဏံ တူလကာသိကံ (သိ၊ သျှာ)	၂၅၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝါစာရသူပဝဇ္ဇာ = ခြဝါစာရသူပခဇ္ဇ (သီ)	၂၂၆
ဝါ ပနဿ ဝေမဇ္ဈဂတောပိ = ဝါ ပနဿ ဝေမဇ္ဈေ ဇာတောပိ (သီ)	
တဿ မဇ္ဈဂတောပိ (သျှာ)	၆၇
ဝါဝဋ် ကာရေတိ = သဗျာပါရံ ကရေတိ (သီ)	
ဗျာပါရံ ကာရေတိ (သျှာ)	၁၅၅
ဝိဂတကာမပဏ်တာယ = ဝိဟတကာမပဏ်တာယ (သီ)	
ဝိဂတကာမသညာယ (က)	၂၂၇
ဝိတထဘာဝဒဿနံ = ဝိတထဘာဝဒဿနတ္ထံ (သီ၊ က)	၂၀
ဝိနာသနတော = ဝိနာသနတ္တာ (က)	၁၅၄
ဝိသဉ္ဇဂ္ဂိရသဒိသံ = ဝိသုဂ္ဂါရသဒိသံ (သီ) ဝိသဉ္ဇရဂသဒိသံ (သျှာ)	၁၅၇
ဝိဿတ္ထဝါစံ သုတွာ = ဝိဿတ္ထဘာဝံ ဥတွာ (သီ)	၁၇၀
ဝိဟရိတုကာမော = ဝိဟာတုကာမော (သီ၊ သျှာ)	၁၉၂

[သ]

သံဝါသံ = ဝါသံ (သီ)	၅၄
သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ = သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ (သျှာ၊ က)	၁၆၆
သက္ကတေ = သက္ကတေန (သီ) သုဂတေန (သျှာ) သုဂတေ (က)	၃၉
သက္ကာရံ ကာတုကာမာနံ မနုဿာနံ သမ္ပိဋ္ဌနေန =	
သက္ကာတုကာမာ၊ မနုဿသမ္ပိဋ္ဌနေန (သီ)	၁၇၁
သင်္ကပ္ပဝသီဘာဝေန = သင်္ကပ္ပေသု ဝသီဘာဝေန (သီ)	၂၀၀
သစ္စေန ဝါစေနဒကမ္ပိ = သစ္စဝါစေန ဥဒကမ္ပိ (သျှာ)	၂၂၅
သဋ္ဌိန္ဒပတ္တော = သံသိနပတ္တော (သီ)	၈၀၊ ၈၁
သဉ္ဇာတဗလော ဝိသယေ = သဉ္ဇာတဝဏော တာဒိသံယေဝ (သျှာ)	
သဉ္ဇာတဝဏဝိသယေ (က)	၈၉
သဋ္ဌာနာတိက္ကမိတုကာမံ = တံ ဌာနံ အတိက္ကမိတုကာမံ (သီ၊ သျှာ)	၃၉
သဏ္ဌာနေ = ပန္နာနေ (သီ) ပထေသု (သျှာ)	၁၈
သဏ္ဌာပေတွာ = ဗန္ဓာပေတွာ (သီ)	၂၅
သတ္တေ = သတ္ထေ (သျှာ)	၁၉၈
သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိ = ခဏသမ္ပတ္တိ (သီ)	၁၂၀
သဒ္ဓေသိကော = သဒ္ဓါယိကော (သီ) သဒ္ဓေါ (သျှာ) သဒ္ဓါယ (က)	၁၂၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ-ဟ]

သဗ္ဗတ္ထ ဂန္ဓေဟိ = သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ (သိ)	၁၂၅
သဗ္ဗပ္ပကာရေနပိ = သဗ္ဗပ္ပကာရေပိ (သိ) သဗ္ဗပ္ပကာရေဟိ(သျှာ)	၂၄၀
သဗ္ဗသေတဝဋ္ဋဝယုတ္တံ = သဗ္ဗသေတဗလိဗဒ္ဓယုတ္တံ (သိ)	၁၆၈
သမထဝိပဿနာယ ဝါ = ဝိပဿနာယ (သိ)	၉၅
သမာနိယေသု = သမာဟိတေသု (သိ)	၂၅
သမော ဝါ = သမောဓာနေတွာ (သိ)	၂၇၅
သမ္မဇ္ဇနိယော = သမုဇ္ဇနိယော (က)	၅၁
သမ္မာလောကယမာနော = သမောလောကယမာနော (က)	၁၂၈
သာဏိပါကာရံ = ပါဏိဂဟဏဋ္ဌာနံ (သိ)	၁၇၀
သာတစ္စကိရိယာဝဟာယ = သာတစ္စကိရိယမပ္ပဟာယ (က)	၂၁၀
သာတ္ထကာဒီနံ ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန =	
သာတ္ထကတာဒိပစ္စဝေက္ခဏဝသေန (ခုဒ္ဒကပါဌ ၄-၂၀၂)	၁၇၉
သာလာယ = အာသာယ (သိ၊ သျှာ)	၁၇၁
သာဝသေသပါဌော = သာဝသေသအတ္ထော (သျှာ၊ က)	၈၅
သီလဝန္တပဋိရူပံ = သီလဝန္တပဋိရူပတာ (သိ)	၃၀၅
သီဟကုဏ္ဍလာနိ = ဂေဟမုခကုဏ္ဍလာနိ (က)	၁၂၄
သုဇ္ဈတိ = အဿုဇ္ဈတိ (က)	၂၈၆
သုဘောဇနံ ဝိယ = ဘိသက္ကော ဝိယ (သျှာ၊ က)	၂၆၀
သုရာနက္ခတ္တေ = သုဘနက္ခတ္တေ (က)	၁၆၈
သုဝဏ္ဏပဋိကဇ္ဈတ္တ = သုဝဏ္ဏပဋိကံ စေတ္တ (သျှာ)	၂၆၃
သုဝဏ္ဏပါတိ° = သုဝဏ္ဏထာလိ° (သိ)	၁၂၅
သေယျထိဒံ = သေယျထာပိ (သိ၊ သျှာ)	၂၇၅
သောကပ္ပလာဝ = သောကမူလာ (သိ) သောကမူလာ ဝါ (သျှာ)	၄၁
သောတေသု = ယော တေသု (က)	၃၀၇
သောဓေန္တော = အာဝဇ္ဇေန္တော (သျှာ၊ က)	၂၇၄
ဟိ = သော ဟိ (က)	၁၂

သုတ္တန်နိပါတဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဏေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ-အာ]		[ဂ]	
အက္ကမိတွာန မံ ဗုဒ္ဓေါ		ဥတ္တမံ ဝန္တနေယျာနံ	၁
(ခု ၄-၃၁၀)	၄၄	ဥပကာရော စ ယော မိတ္တော	၁၁၈
အက္ခောဓနော ပိဂတဒိ-		ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပုရ	၁၆
လောဟမသ္မိ	၂၇	ဥဘိန္နမတ္တံ စရတိ (သံ ၁-၁၆၄)	၁၀
အညသင်္ခါနိမိတ္တာနံ	၁	ဥဿာဟော ဝီရိယံ ဝုတ္တံ	၄၅
အုဠိကင်္ကလကုဋိ စေ သာ		[ဓ-ဩ]	
(ခု ၂-၂၄၇)	၂၈	ဧကမ္ပိ စေ ပါဏမဒုဠစိတ္တော	
အဒ္ဓါ ပသံသာမ သဟာယသမ္ပဒံ ဂဇ		(အံ ၃-၂)	၂၇၁
အနတ္ထဇနနော ကောဓော (အံ ၂-		ဧဝံ ဒုတိယေန သဟ မမဿ	၈၇
၄၇၁၊ ခု ၁-၂၅၂)	၁၁၊ ၁၈	ဧဝံပိ အတ္တကုသလေန	
အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ (ခု ၁-၃၂၉၊		တထာဂတေန	၁၉၂
ခု ၂-၃၈၁)	၂၃၄	ဧဝမာဒီနဝံ ဥတွာ (ခု ၁-၂၀၁-	
အန္ဓဘူတော အယံ လောကော		၂၆၈၊ ခု ၇-၃၆၂၊	
(ခု ၁-၃၉)	၂၅၅	ခု ၈-၂၁၁)	၅၇
အယံ သုတ္တန်နိပါတော စ	၁	ဧဝမေသာ ကသီ ကဋ္ဌာ	၁၃၅
အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ		ဩက္ခိတ္တစက္ခူ န စ	
(ခု ၂-၃၈၁)	၂၃၄-၅	ပါဒလောလော	၁၀၄
အာမန္တနာ ဟောတိ		ဩရောပယိတွာ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ	၈၀
သဟာယမဇ္ဈေ	၇၅	ဩဟာရယိတွာ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ	၁၀၅
အာရဒ္ဓဝိရိယော ပရမတ္ထ-		[က]	
ပတ္တိယာ	၁၁၀	ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆန္တ၊	
[ဣ-ဤ]		ဘောဇ္ဇော (ခု ၆-၇)	၂၂၃
ဣန္ဒြိယံ ပတ္တိယံ တုယံ	၆၉	ကာမရာဂေန ဒယ္ဗာမိ	
ဣမံ ကုမာရံ သတပုညလက္ခဏံ ၂၃၁		(သံ ၁-၁၈၉)	၁၅
ဤတိ စ ဂဏှော စ ဥပဒ္ဓဝေါ စ	၈၉		

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က]		[တ]	
ကာမာ ဟိ စိတြာ မရရာ		တထာရူပါနိ သုတ္တာနိ	၁
မနောရမာ	၈၈	တသ္မာ ဟိ တံ အမတမဗ္ဗုတ-	
ကိဒိသော မိတ္တော န		မရိယကန္တံ	၁၉၂
သေဝိတဗ္ဗော	၃၁၁	တဿေဝ တေန ပါပိယော	
ကုတော န အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသိ		(သံ ၁-၁၆၄)	၁၀
(ခု ၅-၃၀၉)	၁၇၁	တာယ နံ ပါရိစရိယာယ	၁၅၃
ကုဒ္ဓေါ အတ္တံ န ဇာနာတိ		[ဒ-ဓ]	
(အံ ၂-၄၇၁၊ ခု ၇-၁၂)	၁၁	ဒိဋ္ဌိဝိသုကာနိ ဥပါတိဝိတ္တော	၉၅
ကောဏ္ဍည ပဉ္စာနိ ဝိယာကရောဟိ		ဒိဿာယုကော ဟောတု	
(ခု ၆-၇)	၂၂၃	အယံ ကုမာရော	၂၃၂
[ခ-ဂ]		ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ	၇
ဒိဋ္ဌံ ရတိံ ကာမသုခဉ္စ		ဒုဿင်္ဂဟာ ပဗ္ဗဇိတာပိ ဧကေ	၇၉
လောကေ	၁၈၀	ဒေဝတာသမိတိ တတ္ထ	၁၅၆
ဂါထာသတသမာကိဏ္ဏော	၁	ဒေသိတော လောကနာထေန	၁
[စ-ဆ]		ဓာတုသော သုညတော ပဿ	
စာတုဒ္ဓိသော အပ္ပုဒ္ဓိသော စ		(ခု ၈-၃၀၈)	၂၃၅
ဟောတိ	၇၇	[န]	
စိတ္တနာနတ္တမာဂဗ္ဗ	၂၃၇	န ဇစ္စာ ဝသလော ဟောတိ	၁၇၄
စိတ္တိကတံ မဟန္တဉ္စ	၂၇၂	နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ	
ဆန္ဒမတိဝဿတိ (ခု ၁-၁၄၄၊		(ခု ၁-၄၃)	၁၅
ခု ၂-၂၈၉၊ ဝိ ၅-၂၆၃)	၂၈	နဒီတိရေသု သဏ္ဌာနေ	
[တ]		(သံ ၁-၂၀၃)	၁၈
တဉ္စ တေ အဟမက္ခိဿံ		နဝနာရသတာ ဟောန္တိ	၂၃၈
(ခု ၅-၃၈၀)	၂၂၄	နဝပေသိသတာ မံသာ	၂၃၈
တဏှက္ခယံ ပတ္တယမပ္ပမတ္တော	၁၁၂	နာဂေါဝ ယူထာနိ ဝိဝဇ္ဇယိတွာ	၉၁
တဏှာဒုတိယော ပုရိသော		နိလ္လောလုပေါ နိက္ကုဟော	
(ခု ၁-၂၀၁၊ ၂၆၈၊ ခု ၇-		နိပ္ပပါသော	၉၆
၃၆၂၊ ခု ၈-၂၁၁)	၁၆၊ ၅၇	နော စေ လဘေထ နိပကံ	
		သဟာယံ	၈၃

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ပ]

ပဟာယ ပညာဝရဏာနိ
စေတသော ၁၀၇
ပါပံ သဟာယံ ပရိဝဇ္ဇယေထ ၉၇
ပုတ္တဉ္စ ဒါရံ ပိတရဉ္စ မာတရံ ၁၀၁

[ဗ-ဘ-မ]

ဗဟုဿုတံ ဓမ္မဓရံ ဘဇေထ ၉၉
ဗာဝရိဿ စ တုယံ ဝါ
(ခု ၁-၄၃၃) ၂၂၃
ဘဇန္တိ သေဝန္တိ စ
ကာရဏတ္တာ ၁၁၈
မဂ္ဂေါ ပဇ္ဇော ပထော ပန္နော
(ခု ၈-၂၀၁) ၃၁
မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ
(ခု ၁-၅၅) ၂၉၆
မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ
(ခု ၄-၃၁၁) ၄၃၊ ၄၆
မယဉ္စ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ
(ခု ၅-၂၁၄) ၃၉
မဟာသမယသုတ္တေ စ ၁၅၆
မိဂေါ အရညမ္ပိ ယထာ အဗဒ္ဓေါ ၇၃
မိတ္တေ သုဟဇ္ဇေ အနုကမ္ပမာနော ၆၄
မေတ္တံ ဥပေက္ခံ ကရုဏံ ဝိမုတ္တိံ ၁၁၆

[ယ]

ယံ တံ တာတ ဝဒေ မယံ ၂၅၁
ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ ၇
ယေ ကေစိမေ အတ္ထိ ရဿာ
ပထဗျာ(ခု ၆-၁၄၀) ၂၂၆

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ယ-ရ]

ယေန ကောဓေန ကုဒ္ဓါသေ
(ခု ၁-၁၉၆) ၁၁
ယေန ယတ္ထ ယဒါ ယသ္မာ ၂၊ ၄၊ ၁၄
ယေ ရာဂရတ္တာနုပတန္တိ
သောတံ(ခု ၁-၆၃) ၁၅
ယေ သတ္တသဏ္ဍံ ပထဝီ
ဝိဇေတွာ ၂၇၀
ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ
ကောဓံ ၂၊ ၁၃
ယော နိဝရဏေ ပဟာယ ပဉ္စ ၂၃
ရသေသု ဂေဓံ အကရံ
အလောလော ၁၀၆
ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ ပဟာယ
မောဟံ ၁၁၇

[ဝ-သ]

ဝံသော ဝိသာလောဝ ယထာ
ဝိသတ္တော ၆၇
ဝိပိဋ္ဌိကတွာန သုခံ ဒုခဉ္စ ၁၀၇
ဝိသံ ယထာ ဟလာဟလံ ၂၄၄
သင်္ဂေါ ဒေသော ပရိတ္တ-
မေတ္တ သောချံ ၁၀၂
သစေ လဘေထ နိပကံ
သဟာယံ ၈၃
သစ္စေန ဝါစေနဒကမ္ပိ ဓာဝတိ
(ခု ၆-၁၄၀) ၂၂၅
သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တိ
(ခု ၁-၃၄၃) ၃၃
သန္တာလယိတွာန
သံယောဇနာနိ ၁၀၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဆ]		[ဆ]	
သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိ°		သီဟော ယထာ ဒါဌဗလီ	
(ခု ၁-၆၆)	၂၅၇	ပသယု	၁၁၅
သဗ္ဗာနိ စာပိ သုတ္တာနိ	၁	သီဟောဝ သဒ္ဓေသု	
သာဓု ဓမ္မရူပီ ရာဇာ	၁၅၈	အသန္တသန္တော	၁၁၃
သီတဉ္စ ဥဏ္ဍဉ္စ ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ	၉၀	သုဝုတ္တတော သဝနတော	၁

န-ဗ-သ-စ—သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ-၁—၃၁-၁၂-၅၀—၃၀၀၀

တုဋ္ဌော။ တသ္မာ သဗ္ဗယောဂက္ခေမတာယ တုဋ္ဌဿ မမေဝေတံ ယုတ္တံ ဝတ္တံ၊
“အထ စေ ပတ္ထယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ။

၂၈။ တမ္ပိ သုတွာ ဓနိယော တတုတ္တရိပိ သုဘာသိတံ အမတရသံ
အဓိဂန္တုကာမော အတ္တနော ဂေါဂဏဿ ခိလဗန္ဓနသမ္ပတ္တိံ ဒဿေန္တော
အာဟ “ခိလာ နိခါတာ”တိ။ တတ္ထ ခိလာတိ ဂုန္တံ ဗန္ဓနတ္ထန္တ။ နိခါတာတိ
အာကောဋေတွာ ဘူမိယံ ပဝေသိတာ ခုဒ္ဒကာ မဟန္တာ ခဏိတွာ ဌပိတာ။
အသမ္ပဝေဓီတိ အကမ္မကာ။ ဒါမာတိ ဝတ္ထကာနံ ဗန္ဓနတ္ထာယ ကတာ ဂန္တိတ-
ပါသယုတ္တာ^၁ ရဇ္ဇုဗန္ဓနဝိသေသာ။ မုဉ္ဇမယာတိ မုဉ္ဇတိဏမယာ။ နဝါတိ အဓိရ-
ကတာ။ သုသဏ္ဌာနာတိ သုဋ္ဌ၊ သဏ္ဌာနာ၊ သုဝဋ္ဌိတသဏ္ဌာနာ ဝါ။ န ဟိ
သက္ခိန္တိတိ နေဝ သက္ခိဿန္တိ။ ဓေနုပါပိ ဆေတ္တုန္တိ ဟရဏဝတ္ထကာပိ ဆိန္ဒိတုံ။

၂၉။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ဓနိယဿ ဣန္ဒြိယပရိပါကကာလံ ဥတွာ ပုရိမ-
နယေနေဝ တံ ဩဝဒန္တော ဣမံ စတုသစ္စဒီပိကံ ဂါထံ အဘာသိ “ဥသဘောရိဝ
ဆေတွာ”တိ။ တတ္ထ ဥသဘောတိ ဂေါပိတာ ဂေါပရိဏာယကော ဂေါယူထ-
ပတိ ဗလီဗဒ္ဓေါ။ ကေစိ ပန ဘဏန္တိ “ဂဝသတဇေဋ္ဌော ဥသဘော၊
သဟဿဇေဋ္ဌော ဝသဘော၊ သတသဟဿဇေဋ္ဌော နိသဘော”တိ။ အပရေ
“ဧကဂါမခေတ္တေ ဇေဋ္ဌော ဥသဘော၊ ဒွိသု ဇေဋ္ဌော ဝသဘော၊ သဗ္ဗတ္ထ
အပ္ပုဋ္ဌိဟတော နိသဘော”တိ။ သဗ္ဗေပေတေ ပပဉ္စာ၊ အပိစ ခေါ ပန
ဥသဘောတိ ဝါ ဝသဘောတိ ဝါ နိသဘောတိ ဝါ သဗ္ဗေပေတေ အပ္ပုဋ္ဌိ-
သမဋ္ဌေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ “နိသဘော ဝတ ဘော သမဏော ဂေါတ-
မော”တိ။ ရကာရော ပဒသန္တိကရော။ ဗန္ဓနာနီတိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာနိ ကိလေသ-
ဗန္ဓနာနိ စ။ နာဂေါတိ ဟတ္ထိ။ ပူတိလတန္တိ ဂဋ္ဌောစိလတံ။ ယထာ ဟိ သုဝဏ္ဏ-
ဝဏ္ဏောပိ ကာယော ပူတိကာယော၊ ဝဿသတိကောပိ သုနခေါ ကုက္ကုရော၊
တဒဟုဇာတောပိ သိင်္ဂါလော “ဇရသိင်္ဂါလော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ အဘိနဝါပိ
ဂဋ္ဌောစိလတာ အသာရကတ္တေန “ပူတိလတာ”တိ ဝုစ္စတိ။ ဒါလယိတွာတိ^၂
ဆိန္ဒိတွာ။ ဂဟ္တဉ္စ သေယျဉ္စ ဂဟ္တသေယျံ။ တတ္ထ ဂဟ္တဂ္ဂဟဏေန ဇလာဗုဇ-
ယောနိ၊ သေယျဂ္ဂဟဏေန အဝသေသာ^၃။ ဂဟ္တသေယျမုခေန ဝါ သဗ္ဗာပိ တာ
ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ပဒတ္တတော ဥတ္တာနမေဝ။

၁-ဂန္တိတာ နန္ဒိပါသယုတ္တာ (သီ)၊ ဂဏ္ဍိပါသယုတ္တာ (သျှာ)
၂-သံ ၁-၂၆-ပိဒဋ္ဌ။ ၃-ပဒါလယိတွာတိ (သျှာ၊က) ၄-အဝသေသာ ဂဟ္တသေယျာ (က)

အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ဇနိယ တံ ဗန္ဓနေန တုဋ္ဌော၊ အဟံ ပန ဗန္ဓနေန အဇ္ဈိယန္တော ထာမဝီရိယူပေတော မဟာဥသဘောရိဝ ဗန္ဓနာနိ ပဉ္စုဒ္ဓန္တရိယသညောဇနာနိ စတုတ္ထအရိယမဂ္ဂထာမဝီရိယေန ဆေတွာ၊ နာဂေါ ပူတိလတံဝ ပဉ္စောရန္တရိယသညောဇနဗန္ဓနာနိ ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂတ္ထယထာမဝီရိယေန ဒါလယိတွာ၊ အထ ဝါ ဥသဘောရိဝ ဗန္ဓနာနိ အနုသယေ နာဂေါ ပူတိလတံဝ ပရိယုဋ္ဌာနာနိ ဆေတွာ ဒါလယိတွာဝ ဌိတော။ တသ္မာ န ပုန ဂဟ္တသေယျံ ဥပေဿံ။ သောဟံ ဇာတိဒုက္ခဝတ္ထုကေဟိ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ ပရိမုတ္တော သောဘာမိ “အထ စေ ပတ္တယသီ ပဝဿ ဒေဝါ”တိ ဝဒမာနော။ တသ္မာ သစေ တွမ္ပိ အဟံ ဝိယ ဝတ္ထုမိစ္ဆသိ၊ ဆိန္ဒ တာနိ ဗန္ဓနာနိတိ။ ဧတ္ထ စ ဗန္ဓနာနိ သမုဒယသစ္စံ၊ ဂဟ္တသေယျာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ “န ဥပေဿ”န္တိ ဧတ္ထ အနုပဂမော အနုပါဒိသေသဝသေန၊ “ဆေတွာ ဒါလယိတွာ”တိ ဧတ္ထ ဆေဒေါ ပဒါလနဉ္စ သဥပါဒိသေသဝသေန နိရောဓသစ္စံ၊ ယေန ဆိန္ဒတိ ပဒါလေတိ စ၊ တံ မဂ္ဂသစ္စန္တိ။

ဧဝမေတံ စတုသစ္စဒီပိကံ ဂါထံ သုတွာ ဂါထာပရိယောသာနေ ဇနိယော စ ပဇာပတိ စဿ ဒွေ စ ဓိတရောတိ စက္ကာရော ဇနာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ အထ ဇနိယော အဝေစ္စပ္ပသာဒယောဂေန တထာဂတေ မူလဇာတာယ ပတိဋ္ဌိတာယ သဒ္ဓါယ ပညာစက္ခုနာ ဘဂဝတော ဓမ္မကာယံ ဒိသ္မာ ဓမ္မတာယ စောဒိတဟဒယော^၁ စိန္တေသိ—“ဗန္ဓနာနိ ဆိန္ဒံ၊ ဂဟ္တသေယျော စ မေ နတ္ထိ”တိ အဝီစိ^၂ ပရိယန္တံ ကတွာ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ ကော အညော ဧဝံ သိဟနာဒံ နဒိဿတိ အညတြ ဘဂဝတာ၊ အာဂတော န ခေါ မေ သုတ္တာတိ။ တတော ဘဂဝါ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိဇာလဝီရိတြိသုဝဏ္ဏရသသေကဗိဉ္ဇရံ ဝိယ သရိရာဘံ ဇနိယဿ နိဝေသနေ မုဉ္ဇိ “ပဿ ဒါနိ ယထာသုခ”န္တိ။

၃၀။ အထ ဇနိယော အန္တော ပဝိဋ္ဌစန္ဒိမသုရိယံ ဝိယ သမန္တာ ပဇ္ဇလိတပဒီပသဟဿသမုဇ္ဇလိတမိဝ စ နိဝေသနံ ဒိသ္မာ “အာဂတော ဘဂဝါ”တိ ဝိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တသ္မိံယေဝ စ သမယေ မေသောပိ ပါဝဿိ။ တေနာဟု သင်္ဂီတိကာရာ “နိန္ဒန္တု ထလန္တု ပူရယန္တေ”^၃တိ။ တတ္ထ နိန္ဒန္တိ ပလ္လလံ။ ထလန္တိ ဥက္ကလံ။ ဧဝမေတံ ဥက္ကလဝိက္ကလံ သဗ္ဗမ္ပိ သမံ ကတွာ ပူရယန္တော မဟာမေသော ပါဝဿိ၊ ဝဿိတုံ အာရဘိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တာဝဒေဝါတိ ယံ ခဏံ ဘဂဝါ သရိရာဘံ မုဉ္ဇိ၊ ဇနိယော စ “သတ္တာ မေ အာဂတော”တိ သဒ္ဓါမယံ

၁-ဓမ္မကာယသဉ္စောဒိတဟဒယော (သျှာ)၊ ဓမ္မကာယစောဒိတဟဒယော (က)

စိတ္တာဘံ မုဉ္ဇိ၊ တံ ခဏံ ပါဝဿိတိ။ ကေစိ ပန “သုရိယုဂ္ဂမနမ္ပိ တသ္မိယေဝ ခဏေ”တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။

၃၁-၃၂။ ဧဝံ တသ္မိ ခနိယဿ သဒ္ဓုပ္ပါဒတထာဂတောဘာသဖရဏ- သုရိယုဂ္ဂမနက္ခဏေ ဝဿတော ဒေဝဿ သဒ္ဓိ သုတွာ ခနိယော ပီတိသောမနဿ- ဇာတော ဣမမတ္ထံ အဘာသထ “လာဘာ ဝတ နော အနပ္ပကာ”တိ။ ဒွေ ဂါထာ ဝတ္ထဗ္ဗာ။

တတ္ထ ယသ္မာ ခနိယော သပုတ္တဒါရော ဘဂဝတော အရိယမဂ္ဂပဋိဝေဓေန ဓမ္မကာယံ ဒိသ္မာ လောကုတ္တရစက္ခုနာ ရူပကာယံ ဒိသ္မာ လောကီယ- စက္ခုနာ သဒ္ဓါပဋိလာဘံ လဘိ၊ တသ္မာ အာဟ “လာဘာ ဝတ နော အနပ္ပကာ၊ ယေ မယံ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဓဿာမာ” တိ။ တတ္ထ ဝတဇ္ဇတိ ဝိမှယတ္ထေ နိပါတော။ နောဇ္ဇတိ အမှာကံ။ အနပ္ပကာတိ ဝိပုလာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သရဏံ တံ ဥပေမာတိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ မဂ္ဂပဋိဝေဓေနေဝဿ သိဒ္ဓိ သရဏဂမနံ၊ တတ္ထ ပန နိစ္ဆယဂမနမေဝ ဂတော၊ ဣဒါနိ ဝါစာယ အတ္တသန္တိယျာတနံ ကရေတိ။ မဂ္ဂဝသေန ဝါ သန္တိယျာတနသရဏတံ အစလသရဏတံ ပတ္တော၊ တံ ပရေသံ ဝါစာယ ပါကဋံ ကရောန္တော ပဏိပါတသရဏဂမနံ ဂစ္ဆတိ။ စက္ခုမာဘိ ဘဂဝါ ပကတိဒိဗ္ဗပညာသမန္တဗုဒ္ဓစက္ခုဟိ ပဉ္စဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ။ တံ အာလပန္တော အာဟ “သရဏံ တံ ဥပေမ စက္ခုမာ”တိ။ သတ္တာ နော ဟောဟိ တုဝံ မဟာမုနိတိ ဣဒံ ပန ဝစနံ သိဿဘာဂူပဂမနေနာပိ သရဏဂမနံ ပူရေတုံ ဘဏတိ၊ ဂေါဝီ စ အဟဉ္စ အဿဝါ၊ ဗြဟ္မစရိယံ သုဂတေ စရာမသေတိ ဣဒံ သမာဒါနဝသေန။

တတ္ထ ဗြဟ္မစရိယန္တိ မေထုနဝိရတိမဂ္ဂသမဏဓမ္မသာသနသဒါရသန္တောသာ- နမေတံ အဓိဝစနံ။ “ဗြဟ္မစာရိ”တိ ဧဝမာဒိသု^၁ဟိ မေထုနဝိရတိ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုစ္ဆတိ။ “ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသိခဗြဟ္မစရိယံ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၂ မဂ္ဂေါ။ “အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၃ သမဏဓမ္မော။ “တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖိတဉ္စာ”တိ ဧဝမာဒိသု^၄ သာသနံ။

၁-မ ၁-၅၁-ပိဋေ။ ၂-ဒိ ၂-၂၀၁-ပိဋေ။
၃-မ ၁-၁၁၀-ပိဋေ။ ၄-ဒိ ၃-၁၀၂-ပိဋေ။

“မယဉ္ဇ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊
 အမှေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
 အညတြ တာဟိ မြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
 တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န ဖိယရေ”တိ။—

ဧဝမာဒီသု သဒါရသန္တောသော။ ဣမ ပန သမဏဓမ္မမြဟ္မစရိယပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဥပရိမဂ္ဂမြဟ္မစရိယမဓိပ္ပေတံ။ သုဂတေတိ သုဂတဿ သန္တိကေ။ ဘဂဝါ ဟိ အန္တဒ္ဓယမနုပဂ္ဂမ္မ သုဠ၊ ဂတတ္တာ၊ သောဘဏေန စ အရိယမဂ္ဂဂမနေန သမန္တာဂတတ္တာ၊ သုန္တရဉ္စ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ ဌာနံ ဂတတ္တာ သုဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ သမိပတ္တေ စေတ္တ ဘုဗ္ဗဝစနံ၊ တသ္မာ သုဂတဿ သန္တိကေတိ အတ္ထော။ စရာမသေတိ စရာမ။ ယဉ္ဇိ တံ သက္ကတေ၊ စရာမသိတိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဣမ စရာမသေတိ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပန “သေတိ နိပါတော”တိ ဘဏန္တိ၊ တေနော စေတ္တ အာယာစနတ္ထံ သန္ဓာယ “စရေမသေ”တိပိ ပါဠိ ဝိကပ္ပေန္တိ။ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဓနိယော မြဟ္မစရိယစရဏာပဒေသေန ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇပယောဇနံ ဒီပေန္တော အာဟ “ဇာတိမရဏဿ ပါရဂူ၊ ခုက္ခဿန္တကရာ ဘဝါမသေ”တိ။ ဇာတိမရဏဿ ပါရံ နာမ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဂစ္ဆာမ။ ခုက္ခဿာဘိ ဝဇ္ဇခုက္ခဿ။ အန္တကရာတိ အဘာဝကရာ။ ဘဝါမသေတိ ဘဝါမ၊ အထ ဝါ အဟော ဝတ မယံ ဘဝေယျာမာတိ။ “စရာမသေ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေနော တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝတှာပိ စ ပုန ဥဘောပိ ကိရ ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ “ပဗ္ဗာဇေထ နော ဘဂဝါ”တိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိသုတိ။

၃၃။ အထ မာရော ပါပိမာ ဧဝံ တေ ဥဘောပိ ဝန္တိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တေ ဒိသွာ “ဣမေ မမ ဝိသယံ အတိက္ကမိတုကာမာ၊ ဟန္တ နေသံ အန္တရာယံ ကရောမီ”တိ အာဂန္တာ သရာဝါသေ ဂုဏံ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ “နန္ဒတိ ပုတ္တေဟိ ပုတ္တိမာ”တိ။ တတ္ထ နန္ဒတိတိ တုဿဟိ မောဒတိ။ ပုတ္တေဟိတိ ပုတ္တေဟိပိ ဓိတရေဟိပိ၊ သဟယောဂတ္ထေ၊ ကရဏတ္ထေ ဝါ ကရဏဝစနံ၊ ပုတ္တေဟိ သဟ နန္ဒတိ၊ ပုတ္တေဟိ- ကရဏဘူတေဟိ နန္ဒတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပုတ္တိမာတိ ပုတ္တဝါ ပုဂ္ဂလော။ ဣတိတိ ဧဝမာဟ။ မာရောတိ ဝသဝတ္တိဘူမိယံ အညတရော ဒါမရိကဒေဝပုတ္တော။ သော ဟိ သဋ္ဌာနာတိက္ကမိတုကာမံ၊

၁-ခု ၅-၂၁၄-ပိဋေ။
 ၃-ပါရဂါ (သီ၊ သျာ)

၂-သက္ကတေန (သီ)၊ သုဂတေန (သျာ)၊ သုဂတေ (က)
 ၄-တံ ဌာနံ အတိက္ကမိတုကာမံ (သီ၊ သျာ)